

V 7871

ALPHABETISCH REGISTER

OP DE BOEKEN EN ZAKEN

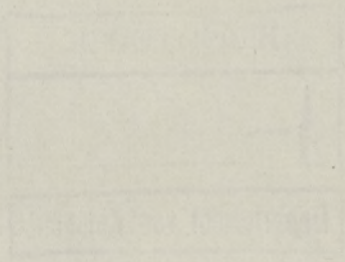
IN HET ARCHIEF VAN DE KOLONIE-DEPARTEMENT

VAN DE KOLONIE-DEPARTEMENT

ZIJN ENGLAANDE 1892-1901

IN HET ARCHIEF VAN DE KOLONIE-DEPARTEMENT

BIBLIOTHEEK
A- 2048
Departement van Koloniën.

ALPHABETISCH REGISTER

OP DE NOTULEN DER ZITTINGEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD

VAN DE KOLONIE CURAÇAO.

ZITTINGJAAR 1923—1924.

De cijfers duiden de bladzijden der notulen aan.

A.

Accijnsgoederen. Zie onder Landingscertificaten.

Administrateur van financiën (A. B. J. Prakken).

Delegatie voor de ontwerp-verordening tot wijziging van de Vergunningverordening 1908 13; delegatie voor de ontwerp-verordening tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922 16; spreekt hierover 18.

————— (H. Schotborgh).

Delegatie voor de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1925 35; spreekt hierover 40, 46, 48, 49, 50, 52, 55, 56, 60, 61 en 63; spreekt over een verneemde beleediging van den voorzitter van den Kolonialen Raad door den Gouverneur.

Adressen aan den Kolonialen Raad. Zie onder Verzoekschriften.

Afdeelingen (trekking en samenstelling der —) 3.

Amendementen (voorgestelde —). Zie onder Verordeningen 6°, 8°, 20° en 22°.

B.

Bakker (H. B.). Zie onder Directeur der Openbare werken.

Beaujon (J. J.), lid van den Raad.

Spreekt bij de vaststelling van het antwoord van den Raad op de gouvernements-dépêche van 5 October 1923, N° 2907, betreffende uitbreiding van de petroleum raffinaderij, uitzonderingsbelastingen of afschaffing van bestaande faciliteiten 14; spreekt bij de behandeling van de ontwerp-verordening tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922 16, 17 en 18; spreekt bij de behandeling van de ontwerp-verordening tot trekking van: 1° de verordening van 8 Mei 1876 (P. B. N° 3), voor de Schutterij op het eiland Curaçao; en 2° de verordening van 29 Maart 1882 (P. B. N° 22), voor de schutten in de kolonie Curaçao buiten het eiland van dien naam 3; spreekt bij de behandeling van de ontwerp-verordening tot wijziging van de Algemeene verordening op den in-, uit- en doorvoer en de accijnzen van den 16n. Juli 1908 (P. B. N° 3) 27, 28 en 31.

Begrooting voor 1925 (voorloopige vaststelling van de —). Zie onder Verordeningen sub 20°.

Belastingen. Zie onder Verordeningen sub 10°, 11°, 12°

Bergmann (A. J. H.). Zie onder Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst.

Bode van den Kolonialen Raad.

De — P. J. W. de Vos tijdelijk ontheven uit die functie en J. van Ecks tijdelijk benoemd tot — 13. De Vos definitief ontheven; van Ecks definitief benoemd 33.

Boomgaard (H. J. T.). Zie onder Griffier van den Kolonialen Raad.

Brantjes (Dr. N. J. L.). Zie onder Gouverneur.

Burgerlijke Rechtsvordering (Wetboek van —). Zie onder Verordeningen sub 15°.

Burgerlijk Wetboek. Zie onder Verordeningen sub 4°, 14° en 15°.

C.

Commissie voor de verzoekschriften. Kiezing van eene — 6. Zie verder onder Verzoekschriften.

————— van in- en uitgeleide. Benoeming van eene — van den Gouverneur bij de opening der vergadering voor het zittingjaar 1924/1925 65.

Chef van den Mijnbouwkundigen dienst (G. J. H. Molengraaff).

Delegatie voor de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1925 35; spreekt hierover 41, 42, 43, 44, 56, 57, 58, 60 en 61.

Coöperatieve vereenigingen. Zie onder Verordeningen sub 4°.

D.

De Veer Abrahamsz (E. S. C.), lid van den Raad.

Bedankt den voorzitter voor gelukwensen 34; spreekt bij de behandeling van de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1925 37, 38, 41, 42, 43, 44, 46, 48, 49, 51, 54, 55, 56, 60, 61, 63.

De Vos (P. J. W.). Zie onder Bode van den Kolonialen Raad.

Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst (A. J. H. Bergmann).

Delegatie voor de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925 35; spreekt hierover 42, 49, 50, 58, 59 en 60.

Directeur der Openbare werken (H. B. Bakker).

Delegatie voor de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925 35; spreekt hierover 42, 43, 44, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 61 en 63.

E.

Erfopvolging. Zie onder Verordeningen sub 14°

F.

Faillissementsbesluit. Zie onder Verordeningen sub 4°

G.

Gezondheidsdienst. Zie onder Verordeningen sub 18°

Gorsira. (C. S. — J. P. Ez.), lid van den Raad.

Spreekt bij de vaststelling van het antwoord van den Raad op de gouvernements-depêche van 5 October 1923, N° 2907, betreffende uitbreiding van de petroleumraffinaderij, uitzonderingsbelastingen of afschaffing van bestaande faciliteiten 14; spreekt bij de behandeling van de ontwerp-verordening tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao 21; spreekt bij de behandeling van de ontwerp-verordening tot intrekking van 1° de verordening van den 8n. Mei 1876 (P. B. N° 13) voor de Schutterij op het eiland Curaçao; en 2° de verordening van den 29n. Maart 1882 (P. B. N° 22) voor de schutterijen in de kolonie Curaçao buiten het eiland van dien naam 23; spreekt over ons bedreigd muntstelsel 24 en 25; zendt in ontwerp-verordening tot wijziging van de Algemeene Verordening I. U. en D. 1908 (invoerverbod van zilveren munt) 26; licht het voorstel toe 26; spreekt naar aanleiding van het voorstel om het ontwerp naar de afdelingen te verwijzen en stelt voor het ontwerp dadelijk te behandelen 27; spreekt bij de behandeling van het ontwerp 28, 29 en 30; spreekt naar aanleiding van de gouvernements-depêche van 29 April 1924, N° 350, met afschriften van stukken betreffende invoerverbod van zilveren munt en over vaststelling van de door den Raad goedgekeurde verordening 34; spreekt bij de behandeling van de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1925 42, 44, 49, 54, 56 en 61.

Gorsira (Dr. J. B.). Zie onder Procureur-generaal.

Gouvernements-Secretaris. Zie onder Griffier.

Gouverneur (Dr. N. J. L. Brantjes).

Opent de vergadering voor het zittingjaar 1923/1924 3.

Zend in:

1° ontwerp-verordeningen en ontwerp-keuren. Zie onder Verordeningen en Keuren.

2° machtigingen op hoofdamttenaren om de beraadslagingen bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen 13, 16, 20 en 35.

3° dépêches en beschikkingen:

— extract uit de beschikking van 1 Juni 1923, N° 475, waarbij de hoofdcommies ter gouvernements-secretarie J. G. Statius Muller wordt aangewezen om den Griffier van den Kolonialen Raad bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis te vervangen en gemachtigd om bij afwezigheid van den gouvernements-secretaris, de officieele bescheiden namens dezen te teekenen 5;

— extract uit de beschikking van 30 Juli 1923, N° 733, waarbij aan den gouvernements-secretaris H. J. T. Boomgaard tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof is verleend 7;

— extract uit de beschikking van 9 Augustus 1923, N° 756, waarbij de hoofdcommies ter gouvernements-secretarie J. G. Statius Muller, gedurende den verloftijd van den gouvernements-secretaris H. J. T. Boomgaard, belast is met de betrekking van gouvernements-secretaris 10;

— extract uit de beschikking van 10 Augustus 1923, N° 765, waarbij aan den gouvernements-secretaris H. J. T. Boomgaard tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging is verleend 10;

— dépêche van 25 September 1923, N° 2692, met afschrift van een missive van den Commandant der troepen betreffende opheffing van de schutterij 11;

— dépêche van 3 October 1923, N° 2851, met afschriften van de tusschen den Gouverneur en den Procureur-generaal gewisselde stukken betreffende opheffing van de schutterij 12;

— dépêche van 5 October 1923, N° 2907, betreffende uitbreiding van de petroleumraffinaderij, uitzonderingsbelastingen of afschaffing van bestaande faciliteiten 12;

— extract uit de gouvernements-beschikking van 10 October 1923, N° 994, waarbij de bode bij den Kolonialen Raad P. J. W. de Vos tijdelijk eervol uit die functie is ontheven en J. van Ecks tijdelijk benoemd is tot bode bij den Kolonialen Raad 13;

— dépêche van 13 October 1923, N° 2958, zijnde antwoord op het door den Raad aan den Gouverneur gericht schrijven naar aanleiding van het bij den Raad ingekomen verzoekschrift van J. de Jongh e. a. betreffende de herstelling en het onderhoud van de buitenwegen op Curaçao 13;

— dépêche van 14 November 1923, N° 3195, om de behandeling van de ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao omtrent de erfopvolging aan te houden 20;

— dépêche van 9 November 1923, N° 3175, waarbij de Gouverneur te kennen geeft, dat hij zich met de wijzigingen door den Raad in de ontwerp-verordening tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922 aangebracht niet kan vereenigen en dat deze verordening derhalve door hem niet wordt vastgesteld 20;

— dépêche van 17 December 1923, N° 3542, houdende mededeeling, dat de Gouverneur, terugkomende van zijn besluit den Raad medegedeeld bij zijn dépêche van 9 November 1923, N° 3175, om bijzondere redenen besloten heeft de verordening tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922 toch vast te stellen 23;

— extract uit de beschikking van 17 April 1924, N° 365, waarbij P. J. W. de Vos definitief ontheven is uit de functiën van bode bij den Kolonialen Raad 33;

— extract uit de beschikking van 22 April 1924, N° 380, waarbij de tijdelijke bode van den Kolonialen Raad J. van Ecks definitief als zoodanig is benoemd 33;

— dépêche van 29 April 1924, N° 350, met afschriften van stukken betreffende invoerverbod van zilveren munt en over vaststelling van de door den Raad goedgekeurde verordening tot wijziging van de Algemeene verordening op den in-, uit- en doorvoer en de accijnzen van 16 Juli 1908 (P. B. N° 33) 33;

— dépêche van 7 Mei 1924, N° 1267, over het doen van mededeelingen door den voorzitter van den Raad omtrent den inhoud van een Kabinet-schrijven van den Minister van Koloniën 35;

— dépêche van 6 Mei 1924, N° 1254, houdende het verzoek aan den voorzitter om op 13 Mei 1924 vóór 9 uur des morgens, de vergadering van den Kolonialen Raad over het zittingjaar 1923/1924 namens den Gouverneur te sluiten en den leden dank te betuigen voor hetgeen door hen in dat zittingjaar is verricht 65;

— extract uit de beschikking van 6 Mei 1924, N° 445, regelende de plechtigheden in verband met de opening van de vergadering van den Kolonialen Raad op 13 Mei 1924 65.

Griffier van den Kolonialen Raad.

Aanwijzing van den hoofdcommies ter gouvernements-secretarie J. G. Statius Muller om den — bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis te vervangen, met machtiging om bij afwezigheid van den gouvernements-secretaris, de officieele

bescheiden namens dezen te teekenen 5; kennisgeving verleend verlof van 14 dagen, tot herstel van gezondheid aan den gouvernements-secretaris H. J. T. Boomgaard 7; kennisgeving dat de hoofdcommies ter gouvernements-secretarie J. G. Statius Muller, gedurende den verloftijd van den gouvernements-secretaris H. J. T. Boomgaard, belast is met de waarneming van de betrekking van gouvernements-secretaris 10; kennisgeving van verleende verlofsverlenging aan den gouvernements-secretaris H. J. T. Boomgaard 10.

H.

Hanengevechten. Zie onder Verordeningen sub 13°

I.

In- uit en doorvoer. Zie onder Verordeningen sub 12° en 22°

Inspecteur van het onderwijs. (H. Meerdink).

Delegatie voor de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1925 35; spreekt hierover 41, 44, 46, 47, 48, 54, 55, 62, en 63.

Invoerverbod van zilveren munt. Zie onder Verordeningen sub 22°

J.

Jeugdige personen. Zie onder Verordeningen sub 21°

K.

Kamer van Koophandel en Nijverheid. Zie onder Landingscertificaten en onder Verordeningen sub 19°

Keuren.

1° tot aanvulling van de Algemeene politiekeur 1917 (*standplaats voor motorrijtuigen*).

Indiening (20. 1/2) 20; besluit tot dadelijke behandeling 20; behandeling en aanneming 22.

2° tot aanvulling van artikel 24 van de Algemeene politiekeur 1917 (*schietbanen*).

Indiening (21. 1/2) 26; besluit in een volgende vergadering te behandelen 26; besluit verwijzing naar de afdelingen 34; voorloopig verslag (21. 3).

Koloniale Raad.

Opening der vergadering voor het zittingjaar 1923/1924 3.

Verkiezing van kandidaten voor de vervulling der te ontstane vacatures wegens de periodieke aftreding in Mei 1924 van de leden S. M. L. Maduro, H. Perret Gentil en Ed. S. Lansberg 24.

Verzoek van den Gouverneur aan den voorzitter om de vergadering van den Raad over het zittingjaar 1923/1924 namens hem te sluiten en den leden dank te betuigen voor hetgeen door hen in dat zittingjaar is verricht 65; dankbetuiging door den voorzitter, namens den Gouverneur, aan de leden voor hetgeen zij in het afgelopen zittingjaar hebben verricht 65; sluiting door den voorzitter, namens den Gouverneur, der vergadering voor het zittingjaar 1923/1924 65.

Regeling der plechtigheden in verband met de opening van de vergadering van den Raad voor het zittingjaar 1924/1925 65.

Koninklijke West-Indische Maildienst. Zie onder Verzoekschriften.

Koophandel (Wetboek van-). Zie onder Verordeningen sub 4° en 15°

L.

Landingscertificaten voor accijnsgoederen.

Schrijven van de Kamer van koophandel en nijverheid, geleidende afschrift van een door haar aan den Gouverneur gericht verzoekschrift om het besluit betreffende het overleggen van landingscertificaten bij doorvoer en uitvoer van accijnsgoederen in te trekken, en 's Raads medewerking verzoekende tot bereiking van het gewenschte doel 5; besluit om het stuk in handen te stellen van de commissie voor de verzoekschriften 6; rapport van de commissie om het verzoekschrift in comité-generaal te behandelen 6; besluit omtrent de aangelegenheid een schrijven aan den Gouverneur te richten 6; vaststelling van den brief aan den Gouverneur 7 en 8.

Lansberg (Ed. S.), ondervoorzitter van den Raad.

Bedankt den voorzitter voor zijn welkomstgroot 11; spreekt bij de vaststelling van het antwoord van den Raad op de gouvernements-depêche van 5 October 1923, N° 2907, betreffende uitbreiding van de petroleumraffinaderij, uitzonderingsbelastingen of afschaffing van bestaande faciliteiten 14 en 15; spreekt naar aanleiding van het voorstel om de ontwerp-verordening tot wijziging van de Algemeene verordening op den in-, uit- en doorvoer en de accijnzen van den 16n. Juli 1908 (invoerverbod van zilveren munt) dadelijk te behandelen 27; spreekt bij de behandeling van het ontwerp 28, 29, 30, 31 en 32; spreekt bij de behandeling van de ontwerp-verordening waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1925 37, 44, 45, 56, 57 en 58.

Verkiezing van kandidaten voor de vervulling der te ontstane vacature wegens de periodieke aftreding in Mei 1924 van het lid — 24.

Leden van den Kolonialen Raad (verkiezing van —) 24.
Loodsdienst en **Loodsgelden.** Zie onder Verordeningen sub 6°

M.

Maduro (S. M. L.), lid van den Raad.

Verkiezing van kandidaten voor de vervulling der te ontstane vacature wegens de periodieke aftreding in Mei 1924 van het lid — 24.

Spreekt bij de behandeling van de ontwerp-verordening tot wijziging van de Algemeene verordening op den in-, uit- en doorvoer en de accijnzen van den 16n. Juli 1908 (invoerverbod van zilveren munt) 27, 29 en 30.

Kennisgeving van zijn vertrek naar Europa 33.

Maten en gewichten. Zie onder Verordeningen sub 1°

Meerdink (H.) Zie onder Inspecteur van het onderwijs.

Militair strafrecht. Zie onder Verordeningen sub 5°

Molengraaff (G. J. H.). Zie onder Chef van den mijnbouwkundigen dienst.

Monsteringen. Zie onder Verordeningen sub 26°

Muntstelsel.

Rede van het lid C. S. Gorsira J.P.Ez. over ons bedreigd muntstelsel 24 en 25; de Raad vereenigt zich met het voorstel van den voorzitter, dat de Raad de ernstige aandacht van het Bestuur zal vestigen op de beschouwingen van het lid Gorsira, met verzoek omtrent deze aangelegenheid het advies van de Directie van de Curaçaosche Bank in te winnen en 's Bestuurs meening of standpunt in deze aan den Raad kenbaar te maken 25; indiening door het lid Gorsira van een ontwerp-verordening, houdende invoerverbod van zilveren munt 26; aanneming van het ontwerp 32; antwoord van den Gouverneur 33; gouvernements-depêche van 7 Mei 1924, N° 1267, over het doen van mededeelingen door den voorzitter omtrent den inhoud van een Kabinetschrijven van den Minister van Koloniën, en antwoord van den voorzitter hierop 35 en 36.

N.

Notulen (goedkeuring en ondertekening van —) 4, 7, 10, 11, 13, 16, 20, 23, 26, 33, 35 en 65.
Aanmerking op de notulen van 17 Maart 1924 (N° 10) door het lid C. S. Gorsira J.P.Ez. 33.

Nuyens (Mr. Th. I. A.), oud-Gouverneur van Curaçao.
Kennissegeving van het overlijden van — en besluit een brief van deelneming te schrijven aan de wed. Nuyens 23.

O.

Ondervoorzitter. Zie onder Lansberg.

Onderwijs. Zie onder Verordeningen sub 9°

Openbare gemakkelijkheden. Zie onder Verordeningen sub 11°

Opening door den Gouverneur der vergadering voor het zittingjaar 1923/1924 3.

— — van het nieuwe zittingjaar (plechtigheden waarmede de — gepaard zal gaan) 65.

Openingsrede uitgesproken door den Gouverneur Dr. N. J. L. Brantjes 1-3.

Opium. Zie onder Verordeningen sub 25°

Onteigening ten algemeenen nutte. Zie onder Verordeningen sub 15°

Overlijden. Zie onder Nuyens.

P.

Pensioenen. Zie onder Verordeningen sub 2°

Penso (E. M.), lid van den Raad.
Bedankt voor den welkomstgroet door den voorzitter tot hem gericht 20.

Perret Gentil (H.), lid van den Raad.
Verkiezing van kandidaten voor de vervulling der te ontstane vacature wegens de periodieke aftreding in Mei 1924 van het lid — 24.

Petroleumraffinaderij.
Gouvernements-dépêche van 5 October 1923, N° 907, over uitbreiding van de —, afschaffing van bestaande faciliteiten, enz. 12; besluit het stuk in comité-generaal te behandelen 12; vaststelling antwoord aan den Gouverneur 13-15.

Politievoorschriften. Zie onder Keuren.

Prakken (A. B. J.). Zie onder Administrateur van financiën.

Procureur-generaal (Dr. J. B. Gorsira).
Delegatie voor de ontwerp-verordening tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao 20; spreekt hierover 21; delegatie voor de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1925 35; spreekt hierover 45 en 46.

Q.

Quarantaine. Zie onder Verordeningen sub 23°

R.

Rechterlijke macht. Zie onder Verordeningen sub 3°

Rechtspleging. Zie onder Verordeningen sub 15°, 16° en 17°

S.

Schotborgh (H.). Zie onder Administrateur van financiën.

Schutterijen. Zie onder Verordeningen sub 8°
Schrijven van den Commandant der schutterij op Curaçao over de memorie van toelichting op de ontwerp-verordening tot opheffing van de schutterij 10.

Senior (Edwin), lid van den Raad.

Spreekt bij de behandeling van de ontwerp-verordening tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922 18; verzoekt hoofdelijke stemming bij de behandeling van de ontwerp-verordening tot opheffing van de schutterij 24.

Status Muller (A. G.), voorzitter van den Raad.
Zie ook onder Voorzitter.

Spreekt bij de behandeling van de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao over het dienstjaar 1925 38, 39, 40, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 59, 60, 61, 62 en 63.

Status Muller (J. G.). Zie onder Griffier.

Strafrecht (Wetboek van —). Zie onder Verordeningen sub 7° en 13°

Strafrecht (Wetboek van Militair —). Zie onder Verordeningen sub 5°

Sutherland (J.), lid van den Raad.

Verslag van de commissie voor de verzoekschriften betreffende het verzoekschrift van de Kamer van koophandel en nijverheid op Curaçao om het besluit betreffende het overleggen van landingscertificaten bij doorvoer en uitvoer van accijnsgoederen in te trekken, uitgebracht door het lid — 6; verslag van de commissie voor de verzoekschriften betreffende het verzoekschrift van J. de Jongh e. a. tot herstelling van de buitenwegen op Curaçao, uitgebracht door — 12.

V.

Van Ecks (J.). Zie onder Bode.

Vergunningverordening. Zie onder Verordeningen sub 10°

Verkiezing van leden van den Raad. Zie onder Koloniale Raad.

Verlof. Zie onder Griffier en onder Verordeningen sub 24°

Verordeningen.

1° tot wijziging van de verordening van den 16n. Februari 1923 (P. B. N° 27), betreffende de maten en gewichten voor de kolonie Curaçao.

Indiening (1. 1/2) 5; besluit tot dadelijke behandeling 5; behandeling en aanneming 6.

2° tot wijziging en aanvulling van de verordening van den 24n. Juli 1920 (P. B. N° 39), tot verhooging van de Curaçao-sche pensioenen.

Indiening (2. 1/2) 5; besluit tot dadelijke behandeling 5; behandeling en aanneming 6.

3° tot wijziging van artikel 7, eerste lid, van het bij Koninklijk besluit van den 22n. Mei 1914, N° 84 (P. B. N° 35), vastgestelde reglement op de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht in de kolonie Curaçao, zooals het sedert is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van den 21n. October 1922 (P. B. N° 57).

Indiening (3. 1/2) 5; besluit tot dadelijke behandeling 5; behandeling en aanneming 6.

4° tot wijziging van art. 1667 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao, art. 28 en het tweede lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao, het eerste lid van art. 13 van het Curaçaosch Faillissementsbesluit (P. B. 1914 N° 17) en het eerste lid van art. 5 der Verordening van 13 Februari 1920 (P. B. N° 9), tot regeling der coöperatieve vereenigingen, en tot vervallen verklaring van het derde lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao.

Indiening (4. 1/2) 7; besluit tot dadelijke behandeling 7; behandeling en aanneming 9.

5° tot intrekking van het tweede lid van artikel 18 van het Wetboek van Militair Strafrecht voor de kolonie Curaçao (P. B. 1923 N° 2).

Indiening (5. 1/2) 7; besluit tot dadelijke behandeling 7; behandeling en aanneming 9.

6° tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922.

Indiening (6. 1/2) 10; verwijzing naar de afdeelingen 10; voorloopig verslag, memorie van antwoord, nota van wijziging, eindverslag en nota naar aanleiding van het eindverslag (6. 3/7); mandaat op den administrateur van financiën 16; behandeling 16—19; amendementen 16; aanneming 19; bericht van den Gouverneur dat hij de verordening niet vaststelt 20; bericht van den Gouverneur dat hij terugkomt van zijn besluit en besloten heeft de verordening vast te stellen 23.

7° tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao.

Indiening (7. 1/2) 10; verwijzing naar de afdeelingen 10; voorloopig verslag, memorie van antwoord en eindverslag (7. 3/5); mandaat op den Procureur-generaal 20; behandeling en aanneming 20—22.

8° tot intrekking van: 1° de verordening van den 8n. Mei 1876 (P. B. N° 13) voor de Schutterij op het eiland Curaçao; en 2° de verordening van den 29n. Maart 1882 (P. B. N° 22) voor de schutterijen in de kolonie Curaçao buiten het eiland van dien naam.

Indiening (8. 1/2) 10; verwijzing naar de afdeelingen 10; gouvernements-depêche met afschrift van een schrijven van den commandant der troepen 11; gouvernements-depêche met afschriften van de tusschen den Gouverneur en den Procureur-generaal gewisselde stukken betreffende de opheffing van de schutterij 12; voorloopig verslag, memorie van antwoord en eindverslag (8. 3/5); amendement 23; behandeling en aanneming 23 en 24.

9° tot wijziging van de verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 N° 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder 38 van het zittingjaar 1922/1923.)

Eindverslag (9. 1); behandeling en aanneming 10.

10° tot wijziging van de Vergunningverordening 1908.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder 21 van het zittingjaar 1922/1923.)

Voorloopig verslag, memorie van antwoord, nota van wijziging en eindverslag (10. 1/4); mandaat op den administrateur van financiën 13; behandeling en aanneming 15.

11° tot heffing eener belasting op enkele openbare vermaken op het eiland Curaçao.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder 25 van het zittingjaar 1922/1923.)

Voorloopig verslag (11. 1).

12° tot wijziging van de „Algemeene Verordening I. U. en D. 1908”.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder 27 van het zittingjaar 1922/1923.)

Voorloopig verslag, memorie van antwoord en nota van wijziging (12. 1/3).

13° houdende nadere voorzieningen tot bestrijding van het houden van hanengevechten.

Indiening (13. 1/2) 12; verwijzing naar de afdeelingen 12; eindverslag (13. 3); behandeling en aanneming 15.

14° tot wijziging en aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao omtrent de erfopvolging.

Indiening (14. 1/2) 13; verwijzing naar de afdeelingen 13; verzoek van den Gouverneur om de behandeling aan te houden 20.

15° houdende uitbreiding van de gelegenheid tot het leveren van bewijs door getuigen en andere wijzigingen van de rechtspleging in burgerlijke zaken.

Indiening (15. 1/2) 13; verwijzing naar de afdeelingen 13.

16° tot aanvulling van de verordening van den 11den November 1922 (P. B. 1923 N° 8), tot vereenvoudiging van de rechtspleging in lichte strafzaken.

Indiening (16. 1/2) 13; besluit tot dadelijke behandeling 13; behandeling en aanneming 15.

17° tot wijziging van de verordening van den 3n. Maart 1923 (P. B. N° 36), houdende wijziging in de bepalingen betreffende het straffen en de strafrechtspleging ten aanzien van jeugdige personen.

Indiening (17. 1/2) 13; besluit tot dadelijke behandeling 13; behandeling en aanneming 15.

18° tot aanvulling van de Gezondheidsverordening.

Indiening (18. 1/2) 20; verwijzing naar de afdeelingen 20; voorloopig verslag (18. 3).

19° tot aanvulling van de verordening van den 7n. Maart 1905 (P. B. N° 7), houdende herziening der bepalingen voor de oprichting van Kamers van Koophandel en Nijverheid in de kolonie Curaçao, en tot wijziging van de verordening van den 8n. Juli 1886 (P. B. N° 21), houdende vaststelling van regelen voor de verkiezing van leden van de Kamer van Koophandel en Nijverheid op het eiland Curaçao.

Indiening (19. 1/2) 20; besluit tot dadelijke behandeling 20; behandeling en aanneming 22.

20° waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925.

Indiening (22. 1/9) 26; verwijzing naar de afdeelingen 26; voorloopig verslag, memorie van antwoord, nota van wijziging en eindverslag (22. 10/13); mandaat op den procureur-generaal, den administrateur van financiën, den directeur van den openbaren gezondheidsdienst, den directeur der openbare werken, den chef van den mijnbouwkundigen dienst en den inspecteur van het onderwijs 35; amendementen 44; behandeling en aanneming 36—63.

21° tot aanvulling van artikel 11 van de verordening van den 3n. Maart 1923 (P. B. N° 37), houdende beginselen en voorschriften omtrent maatregelen ten opzichte van jeugdige personen.

Indiening (23. 1/2) 26; besluit tot dadelijke behandeling 26; behandeling en aanneming 27.

22° tot wijziging van de Algemeene verordening op den in-, uit- en doorvoer en de accijnzen van den 16n. Juli 1908 (P. B. N° 33).

Indiening (door het lid C. S. Gorsira J.P.Ez.) (24. 1/2) 26; toelichting 26; besluit om het ontwerp in overweging te nemen 26; besluit tot dadelijke behandeling 27; amendement 30;

behandeling 27—30; besluit om de verdere behandeling op morgen te bepalen 30; verdere behandeling en aanneming 31 en 32.

23° tot wijziging van artikel 10, derde lid, van de quarantaineverordening.

Indiening (25. 1/2) 33; verwijzing naar de afdelingen 33.

24° tot wijziging van de verlofverordening (P. B. 1909 N° 25).

Indiening (26. 1/2) 33; besluit tot dadelijke behandeling 33; behandeling en aanneming 34.

25° houdende vaststelling van bepalingen betreffende het opium en andere verdoovende middelen.

Indiening (27. 1/2) 33; verwijzing naar de afdelingen 33.

26° ter bepaling van het te betalen bedrag wegens monsterring van schepelingen op Nederlandsche schepen overeenkomstig de Nederlandsche wetgeving en van de vergoeding aan den met de monsterring belasten ambtenaar.

Indiening (28. 1/2) 35; verwijzing naar de afdelingen 35.

Verzoekschriften.

Kiezing van de commissie voor de — 6.

— Schrijven van de Kamer van koophandel en nijverheid, begeleidente afschrift van een door haar aan den Gouverneur gericht verzoekschrift om het besluit betreffende het overleggen van landingscertificaten bij doorvoer en uitvoer van accijns-goederen in te trekken, en 's Raads medewerking verzoekende tot bereiking van het gewenschte doel 5; in handen gesteld van de commissie 6; verslag van de commissie om het stuk in comité-generaal te behandelen 6; aangenomen door den Raad 6; Zie verder onder Landingscertificaten.

— schrijven van J. de Jongh e. a., eigenaren, huurders en gebruikers van plantages en gronden in het 4de en 5de district op Curaçao, begeleidente afschrift van een door hen aan den Gouverneur gericht verzoekschrift tot herstelling van de wegen in de buitendistricten, met verzoek aan den Raad om medewerking en steun 10; in handen gesteld van de commissie 10; verslag van de commissie en voorstel van de commissie om een schrijven te richten aan den Gouverneur 12; aangenomen door den Raad 12; antwoord van den Gouverneur 13.

— verzoekschrift van den vertegenwoordiger der West-Indische Scheepvaart Maatschappij verzoekende dat in de Loodsdienstverordening 1922 zoodanige wijziging worde gebracht, dat óf ten aanzien der op Curaçao thuisbehorende stoomschepen geen verplichting tot het nemen van een loods meer worde opgenomen óf dat de bevoorrechtiging van half loodsgeld, als voorgesteld ten gunste der Curaçaosche Petroleum Maatschappij worde uitgestrekt tot alle hier thuisbehorende schepen 11; in handen gesteld van de commissie voor de verzoekschriften 11; voorzitter spreekt over het in te dienen verslag 19;

— schrijven van den hoofdagent van den Koninklijken West-Indischen Maildienst, in deze tevens optredende voor de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij, waarbij hij bezwaren voorlegt aan den Raad tegen de ingediende ontwerp-verordening tot vaststelling van een tarief van voor de aanmonsterring van schepelingen van Nederlandsche schepen verschuldigde rechten 52; besluit om het stuk in handen te stellen van de voor het nieuwe zittingjaar te benoemen commissie voor verzoekschriften 52.

Voorzitter (A. G. Stadius Muller).

Geeft kennis van ingekomen stukken:

1° ontwerp-verordeningen en ontwerp-keuren. Zie onder verordeningen en keuren.

2° dépêches en beschikkingen van den Gouverneur. Zie onder Gouverneur.

3° Verzoekschriften. Zie onder Verzoekschriften.

4° andere stukken:

— schrijven van de Kamer van koophandel en nijverheid, begeleidente afschrift van een door haar aan den Gouverneur gericht verzoekschrift om het besluit betreffende het overleggen van landingscertificaten bij doorvoer en uitvoer van accijns-goederen in te trekken, en 's Raads medewerking verzoekende tot bereiking van het gewenschte doel 5;

— een schrijven van den Majoor-Commandant van de schutterij op Curaçao, waarin hij naar aanleiding van de memorie van toelichting op de ontwerp-verordening tot opheffing van de schutterij, te kennen geeft, dat het in die memorie gestelde „dat wellicht geen behoorlijke uitvoering kan worden verleend aan het voorschrift betreffende de jaarlijksche in-deeling” niet als argument mag worden gebruikt om de schutterij op te heffen 10;

— een schrijven van J. de Jongh e. a., eigenaren, huurders en gebruikers van plantages en gronden in het 4de en 5de district op Curaçao, begeleidente afschrift van een door hen aan den Gouverneur gericht verzoekschrift tot herstelling van de wegen in de buitendistricten van Curaçao, met verzoek aan den Raad om medewerking en steun 10;

— een kennisgeving van het overlijden van den heer Mr. Th. I. A. Nuyens, oud-Gouverneur van Curaçao 23;

— een schrijven van den heer S. M. L. Maduro, lid van den Kolonialen Raad, houdende kennisgeving van zijn vertrek naar Europa 33.

Toespraak na zijn terugkeer in de kolonie 4; spreekt bij de behandeling van de ontwerp-verordening tot wijziging van art. 1667 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao, art. 28 en het tweede lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao, het eerste lid van art. 13 van het Curaçaosch Faillissementsbesluit (P. B. 1914 N° 17) en het eerste lid van art. 5 der verordening van 13 Februari 1920 (P. B. N° 9), tot regeling der coöperatieve vereenigingen, en tot vervallen verklaring van het derde lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao 9; heet den ondervoorzitter welkom in den raad 11; doet mededeeling van den inhoud van het schrijven van den Commandant der troepen betreffende de opheffing van de schutterij 11; doet mededeeling van den inhoud van de correspondentie tusschen den Gouverneur en den Procureur-generaal betreffende de opheffing van de schutterij 12; spreekt bij de vaststelling van het antwoord van den raad op de gouvernements-dépêche van 5 October 1923, N° 2907, betreffende uitbreiding van de petroleumraffinerij enz. 13 en 15; spreekt bij de behandeling van de ontwerp-verordening tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922 18; spreekt over het door de commissie voor de verzoekschriften in te dienen verslag betreffende het verzoekschrift van de West-Indische Scheepvaart Maatschappij om wijziging te brengen in de ontwerp-verordening tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922 19; verwelkomt den heer E. M. Penso, lid van den Raad 20; spreekt naar aanleiding van het door het lid Gorsira gesprokene over ons bedreigd muntstelsel 25; spreekt naar aanleiding van het voorstel om de ontwerp-verordening betreffende invoerverbod van zilveren munt dadelijk in behandeling te nemen 27; spreekt bij de behandeling van dit ontwerp 27, 28, 29, 30, 31 en 32; verwelkomt het lid de Veer Abrahamsz 33; spreekt naar aanleiding van de gouvernements-dépêche van 29 April 1924, N° 350, met afschriften van stukken betreffende invoerverbod van zilveren munt en over vaststelling van de door den raad goedgekeurde verordening 34; spreekt naar aanleiding van de gouvernements-dépêche van 7 Mei 1924, N° 1267, nopens het doen van mededeelingen door den voorzitter van den raad omtrent den inhoud van een kabinetschrijven van den Minister van Koloniën 36; spreekt naar aanleiding van het door den Administrateur van financiën gesprokene over belediging van den voorzitter door den Gouverneur 64; benoemt een commissie om den Gouverneur bij de opening der vergadering voor het zittingjaar 1924/1925 in en uit te geleiden 65; bedankt namens den Gouverneur den leden voor hetgeen zij in het afgelopen zittingjaar hebben verricht 65; sluit

namens den Gouverneur de vergadering van den Raad voor het zittingjaar 1923/1924 65.

W.

Wegen. Zie onder Verzoekschriften.

West-Indische Scheepvaart Maatschappij. Zie onder Verzoekschriften.

Wetboek van burgerlijke rechtsvordering. Zie onder Verordeningen sub 15°.

Wetboek van Koophandel. Zie onder Verordeningen sub 4°.

Wetboek van militair strafrecht. Zie onder Verordeningen sub 5°.

Wetboek van Strafrecht. Zie onder Verordeningen sub 7°.

IJ.

Ijkwezen. Zie onder Verordeningen sub 1°.

Z.

Zeppenfeldt (B. E. van der Veen), lid van den Raad.

Verwelkomt den voorzitter A. G. Stadius Muller 4; spreekt bij de vaststelling van het antwoord van den raad op de gouv. vernements-depêche van 5 October 1923, N° 2907, betreffende uitbreiding van de petroleumraffinaderij enz. 14; spreekt bij de behandeling van de ontwerp-verordening tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922 17 en 18; spreekt bij de behandeling van de ontwerp-verordening betreffende uitvoerverbod van zilveren munt 27; spreekt bij de behandeling van de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1925 37, 45, 46, 49, 50, 53, 54, 55 en 59.

3
X

Uitweten, hoe onder Veranderingen uit?
Lijven, die onder Veranderingen uit?
Lijven, die onder Veranderingen uit?
Lijven, die onder Veranderingen uit?
Lijven, die onder Veranderingen uit?
Lijven, die onder Veranderingen uit?
Lijven, die onder Veranderingen uit?
Lijven, die onder Veranderingen uit?
Lijven, die onder Veranderingen uit?
Lijven, die onder Veranderingen uit?

Wetboek van de Ouder Veranderingen
West Indische Schepvaart Maatschappij
Wetboek van de Ouder Veranderingen
Wetboek van de Ouder Veranderingen
Wetboek van de Ouder Veranderingen
Wetboek van de Ouder Veranderingen
Wetboek van de Ouder Veranderingen
Wetboek van de Ouder Veranderingen
Wetboek van de Ouder Veranderingen
Wetboek van de Ouder Veranderingen

[The remainder of the page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the document.]

13.05.24

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.

NOTULEN.

Nº 1.

ONTWORPEN-NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALE RAAD.

Zitting van Dinsdag, den 8n. Mei 1923,
des morgens te 9 uur.

TEGENWOORDIG: de heer C. S. Gorsira J.P.Ez., tijdelijke voorzitter.

VOORTS: de heeren Edwin Senior, H. Perret Gentil, S. M. L. Maduro, B. E. van der Veen Zeppenfeldt, J. J. Beaujon en J. Sutherland, leden, zomede de heer Ph. F. Gorsira, 1ste Commissie ter Gouvernements-Secretarie, fung. griffier van den Raad.

BENEVENS: de heeren Dr. J. B. Gorsira, ondervoorzitter, H. J. T. Boomgaard, lid, en H. Statius Muller, tijdelijk lid van den Raad van Bestuur.

AFWEZIG: de heeren A. G. Statius Muller, voorzitter, Ed. S. Lansberg, ondervoorzitter, E. M. Penso, Dr. W. Ch. de la Try Ellis, E. S. C. de Veer Abrahamsz en R. F. Muskus, leden, de drie eerstgenoemden en de vijfdegenoemde wegens verblijf in het buitenland en de vierdegenoemde wegens verblijf op de Bovenwindsche eilanden.

Tegen negen uur nemen de aanwezige heeren zitting in afwachting van den Gouverneur.

Een oogenblik daarna treedt deze, vergezeld van zijn adjudant en begeleid door de in de vorige vergadering benoemde commissie, de vergaderzaal binnen, neemt den voor hem bestemden zetel in en opent de zitting voor het dienstjaar 1923—1924 met de volgende rede:

Mijne Heeren.

Nu ik wederom het voorrecht heb in Uw midden te verschijnen om ingevolge artikel 77 van het Regeeringsreglement Uwe vergadering voor het nieuwe zittingjaar te openen, is het mij eene behoefte U dank te zeggen voor den door U in het afgelopen jaar verrichten arbeid.

Met leedwezen constateer ik de afwezigheid van het oud-lid van Uwen Raad, den heer H. Statius Muller, die tot voor korten tijd nog deel uitmaakte van Uw College. Een man als hij, eerlijk en onpartijdig van karakter, zich nimmer latende leiden door persoonlijke belangen, door geen sympathieën of antipatieën, die bij de behandeling van alle kwesties slechts de behartiging zocht van de hem dierbare kolonie, was een aangewezen persoon om van Uwen Raad deel uit te maken.

Ofschoon de door zijn aftreden veroorzaakte vacature spoedig weder werd aangevuld door de benoeming van den heer E. S. C. de Veer Abrahamsz tot lid van Uw College, zoo is het aantal der leden van Uwen Raad, dat aan de werkzaamheden geregeld zal kunnen deelnemen, tijdelijk toch zeer beperkt, waar Uw jongste lid, de heer Abrahamsz, alsmede de heer Penso zeer onlangs wegens gezondheidsredenen naar Europa vertrokken, Uw Voorzitter en Ondervoorzitter nog niet van daar

zijn teruggekeerd en de heer de la Try Ellis door ambtelijke functie dit jaar aan een verblijf op de Bovenwindsche eilanden gebonden is.

Ik vertrouw echter, dat de ijver en toewijding der op Curaçao aanwezige leden van Uw College, onder de beproefde leiding van Uwen verdienstelijken waarnemenden Voorzitter zullen voorkomen, dat onvoltalligheid van vergaderingen tot belemmering en vertraging in de afdoening van noodige en nuttige aangelegenheden zal leiden.

In menig opzicht gaf het afgelopen zittingjaar reden tot dankbaarheid.

Behoudens eenige kortstondige ongeregeldeheid op 17 Juli 1922, werden orde en rust in de kolonie niet verstoord.

Dat bij die gelegenheid eenige slachtoffers vielen, waaronder een zeer zeker volmaakte onschuldige vrouw, die in hare woning door een schot der politie werd getroffen, is zeer zeker in hooge mate te betreuren.

De tot bijstand gerequireerde troepenmacht bleef voor haar taak om de orde te herstellen volkomen berekend; aanstonds ter plaatse maakte zij onder tactvolle leiding zonder bloedvergieten vrijwel onmiddellijk een einde aan de wanordelikheden.

De wenschelijkheid van het behoud van een garnizoen op Curaçao, zoolang althans niet kan worden overgegaan tot invoering eener militaire politie, die voor de kolonie aanmerkelijk hoogere lasten tengevolge zal hebben, werd daardoor aangehouden.

Niettegenstaande de Commissaris als een der eerste slachtoffers viel, gaf het optreden der voor dergelijke gevallen niet berekende politiemacht over het algemeen geen reden tot ontevredenheid.

De gezondheidstoestand der bevolking liet weinig te wenschen over.

De verhouding tusschen onze kolonie en de naburige republieken bleef steeds vriendschappelijk.

Naar verbetering van het onderwijs, zoowel het openbare als het bijzondere, werd met betrachting der dringend noodzakelijke zuinigheid voortdurend gestreefd.

Beantwoorde het bezoek aan de openbare leeszaal niet geheel aan de daarvan gekoesterde verwachtingen, het zeer drukke gebruik dat van de daaraan verbonden openbare bibliotheek wordt gemaakt, stelt de reden van bestaan van die inrichting duidelijk in het licht.

Ook op St. Eustatius kwam, dank zij particulier initiatief, vrijwillige bijdragen en gaven en belangelooze medewerking een werkelijk zeer goede openbare leeszaal en bibliotheek tot stand.

Op het eiland Saba stelt men zich voor als blijvende herinnering aan het aanstaande regeerings-jubileum van Hare Majesteit onze geëerbiedigde Koningin eveneens eene openbare leeszaal met bibliotheek tot stand te brengen.

De economische toestand der kolonie onderging in 1922 weinig verandering.

Ten deele als een gevolg van de overvloedige regens van het vorig jaar waarvan de landbouw op de Benedenwindsche eilan-

den partij kon trekken, werd de invloed van de crisis die de wereld doormaakt, hier minder zwaar dan in andere landen gevoeld.

Ongewone droogte deed aan den landbouw op de Bovenwindsche eilanden echter veel schade. De lage katoenprijzen deden aldaar van verbouwing van dat product afzien.

Was op Curaçao de maisoogst dit jaar minder ruim dan in het voorafgaande, was de kleine dividivi-oogst bij geringen afzet iets beter, de oogst van oranjeschillen was bijzonder goed, al liet de afzet te wenschen over en waren de prijzen laag.

Op Aruba en Bonaire was de oogst van mais en rankvruchten zeer overvloedig.

Door vraag naar dit artikel uit Columbia, kwam in den loop van dit jaar eene verandering ten goede in den afzet van zout op Curaçao en Bonaire.

Op St. Martin bleef de zoutverschepping beneden die van 1921.

Het voornemen bestaat om wanneer in 1924 de aldaar bestaande concessies eindigen, door wijziging te brengen in de uitgifte daarvan, het niet oogsten van rijp zouten weinig intensieve ontginning der pannen zooveel doenlijk te voorkomen.

Niettegenstaande de opkooprijzen van gewone stroohoeden laag bleef, werd steeds ijverig in dien tak van nijverheid gewerkt; de uitvoer van stroohoeden bedroeg in 1922 ruim f 48.000 meer dan in 1921.

Op Bonaire bleef de belangstelling in de vlechtcurussussen dalende.

Aruba voerde 10.000 dozijn stroohoeden minder uit dan in 1921.

Ook waar door een terugloopen der leveringsprijzen het bedrag der waarde van verschillende ingevoerde artikelen in 1922 minder is geworden, al bedroegen de ingevoerde hoeveelheden meer, zoo overschrijdt het eindcijfer van den invoer van 1922 dat van 1921 met f 1.481.326; in hoofdzaak als een gevolg van den meerderen invoer van ruwe olie en steenkolen.

De invoer uit het Moederland daalde van f 1.246.740 in 1921 tot f 980.178, eene vermindering aldus van f 266.562.

Tegenover een vermeerderden invoer staat ook een vermeerderde uitvoer, namelijk van f 1.135.489.

Tot dit cijfer droeg belangrijk bij de vermeerderde uitvoer van gasoline, waarvan dit jaar ruim 15 miljoen liters, zijnde ruim 10 miljoen liters meer dan in 1921, werd uitgevoerd.

De waarde van den invoer naar het Moederland vermeerderde met f 15.845 en steeg tot f 90.131.

De eenigszins verbeterde handelstoestand in de omliggende republieken, het vervoer van grootere hoeveelheden koffie langs de haven van Curaçao, had eene vermeerdering van den doorvoer met 12.697 ton tengevolge; in 1921 bedroeg die 55.026 ton.

De Curaçaosche Petroleum Maatschappij breidde voortdurend hare installaties en werkzaamheden uit. Ook het aantal harer schepen nam toe.

De aanvoer van ruwe olie uit Venezuela bedroeg in 1922 pl. m. 274.000 ton, terwijl bovendien nog pl. m. 17.000 ton ruwe olie in twee ladingen van Californie werd ingevoerd: een zeer belangrijke stijging vergeleken met den invoer van ruwe olie van 173.000 ton in 1921.

Uit Venezuela werd bovendien 11.500 ton stookolie aangevoerd.

Aan alhier bunkerende stoomschepen werd door deze maatschappij dit jaar pl. m. 46.000 ton stookolie geleverd.

Het aantal stoomschepen dat de haven van Curaçao in 1922 binnenviel, bedroeg 1182 met een netto inhoud van 3.035.063 M3; het jaar 1921 met 292 en een netto inhoud van 709.667 M3 overtreffende.

In den loop van 1922 heeft de Compagnie Générale Transatlantique Curaçao definitief in haar vaarplan opgenomen, de Italiaansche lijn La Veloce breidde haar vaart met een groot stoomschip, de Venezuela, uit, de Horn-lijn stelde een nieuwen dienst met Europa in en bracht met een stalen motorschip de verbinding tusschen Curaçao en de Gulfports tot stand.

Inplaatst van de N.O.S.A. lijn, die hare vaart staakte, zal de Aluminum lijn haar binnentreden in onze haven doen.

Schijnbaar had er ook eene verlevendiging der zeilvaart plaats. In het afgelopen jaar vielen 1241 zeilschepen, dat is 69 meer dan in 1921, onze haven binnen.

Die toeneming wordt echter verklaard door de omstandigheid, dat een 76 tal Venezolaansche openbootjes, die de parelvisserij uitoefenen, Curaçao aandeden om te proviandeeren.

De netto inhoud der binnengekomen zeilschepen, die in 1921 154.631 M3 bedroeg, was dan ook in 1922 55.738 M3 kleiner, niet tegenstaande het aantal schepen gelijk gezegd grooter was.

De bestaande malaise verminderde niet; de vaart door de Curaçaosche schoeners tusschen de haven van Curaçao en Maracaibo vroeger onderhouden, moest tengevolge van de concurrentie der stoomvaartlijnen op laatstgenoemde haven varen, geheel worden gestaakt.

De Eerste Sisal Cultuur Maatschappij werd in het afgelopen jaar in staat van faillissement verklaard; het op de velden aanwezige gewas kon de kosten aan het oogsten daarvan verbonden niet loonen. De liquidatie zal dan ook zeer weinig opleveren.

De Cultuur Maatschappij Nederlandsche Antillen te St. Eustatius hervatte hare werkzaamheden ook dit jaar niet; door het welig opschieten van onkruid wordt op hare velden de geplante sisal eveneens langzaam maar zeker waardeloos.

De Mijnsmaatschappij Curaçao bleef voortdurend werkzaam, al ging haar uitvoer van phosphorzurekalk zoowel wat waarde als hoeveelheid betreft dit jaar achteruit.

De aloëcultuur op Aruba en Bonaire ging gebukt onder de lage marktprijzen; sedert schijnt echter in den prijs van dat product verbetering te zijn ingetreden.

De Aruba Goud Maatschappij heeft in 1922 niet gewerkt, evenmin had er vischvervoer plaats door de Arubiaansche vischonderneming Neptunus.

Door de verhoogde koopkracht der bevolking verbeterde de toestand van den winkelhandel te Curaçao in vele opzichten.

Werd Bonaire dit jaar eene op kleine schaal begonnen elektrische licht-installatie rijk, ook op Aruba zal binnenkort eene inrichting voor het leveren van electrischen stroom tot stand komen.

De steiger van Bonaire werd aanmerkelijk verbeterd.

In aangename samenwerking met Uwen Raad kon in het afgelopen jaar eene nieuwe salarisregeling voor de ambtenaren tot stand komen; de invoering daarvan wacht echter nog steeds op de gevraagde machtiging daartoe en op de vaststelling der Curaçaosche huishoudelijke begroting voor het jaar 1923 door den Nederlandschen Wetgever, die beiden tot heden uitbleven.

Het onderzoek naar de mogelijkheid om Willemstad van drinkwater en de haven van drink- en ketelwater voor de schepen te voorzien, werd geregeld voortgezet.

Eene voorziening van 100 M3 per dag voor de haven en ongeveer 400 M3 per dag voor de stad, acht de Chef van den Mijnbouwkundigen dienst uitvoerbaar.

Het onderzoek naar de geschiktste methode om daartoe te geraken, duurt voort.

Naar ik mij voorstel zullen in het nieuwe zittingjaar resultaten aan Uwen Raad kunnen worden medegedeeld, plannen aan het oordeel van Uwen Raad kunnen worden onderworpen en Uwe goedkeuring voor de uitvoering daarvan kunnen worden gevraagd.

Het ontwerp van een nieuw regeeringsreglement voor de kolonie zal, naar ik vertrouw, in dit zittingjaar aan Uwen Raad ter beoordeeling kunnen worden voorgelegd.

Een voorstel tot invoer van vaccinedwang wordt overwogen.

Het aan Uwen Raad reeds lang toegezegde ontwerp tot wijziging der zegelverordening 1908, is in het a.s. zittingjaar te verwachten, terwijl bij Uwen Raad nog steeds aanhangig zijn de drie navolgende ontwerp-verordeningen, te weten:

- 1o. tot wijziging van de Algemeene Verordening op den In- en Uitvoer 1908 (verhooging tarief invoerrechten);
- 2o. tot wijziging van de vergunningsverordening 1908 (verhoging van het tarief voor vergunningsrecht);
- 3o. tot heffing eener belasting op enkele openbare vermaken op het eiland Curaçao,

op de spoedige behandeling waarvan het Bestuur, ingevolge door Uwen Raad gedane toezegging, meent te mogen rekenen.

Eenige technische en niet belangrijke wijzigingen in enkele belastingverordeningen zullen mogelijk nog aan Uwen Raad in overweging worden gegeven.

Waar dus in de naaste toekomst wederom veel van Uwe toewijding en werkkraft zal worden gevorderd, eindig ik, Mijne Heeren, met de bede, dat de Almachtige Uwe werkzaamheden in het nieuw te openen zittingjaar met rijke vruchten moge zegenen.

Mijnerzijds kan ik U de verzekering geven van mijn ernstig verlangen om naar mijne beste krachten eendrachtig met U samen te werken tot meerderen bloei en welvaart van de kolonie en hare bevolking.

Ik verklaar de vergadering van den Kolonialen Raad voor het zittingjaar 1923/1924 geopend.

Na het uitspreken dezer openingsrede, verlaat de Gouverneur met zijn adjudant de vergaderzaal, door evenbedoelde commissie uitgeleide gedaan, terwijl ook de heeren leden van den Raad van Bestuur zich verwijderen.

Na de commissie van in- en uitgeleide, die intusschen in de vergaderzaal teruggekeerd is, te hebben bedankt, wordt op

voorstel van den Voorzitter overgegaan tot het trekken der afdeelingen, waarvan het resultaat is, dat de eerste afdeeling bestaat uit de heeren Edwin Senior, J. Sutherland, E. M. Penso, J. J. Beaujon, H. Perret Gentil en E. S. C. de Veer Abrahamsz, en de tweede afdeeling uit de heeren C. S. Gorsira J.P.Ez., B. E. van der Veen Zeppenfeldt, S. M. L. Maduro, Dr. W. Ch. de la Try Ellis en R. F. Muskus, welke afdeelingen, volgens de bepalingen van het Reglement van Orde, onderscheidenlijk zullen worden gepresideerd door de heeren voorzitter en ondervoorzitter.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, sluit de Voorzitter de vergadering.

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Maandag, den 16den Juli 1923,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer J. G. Statius Muller, voorzitter.
VOORTS: de heeren Edwin Senior, H. Perret Gentil, B. E. van der Veen Zeppenfeldt, J. J. Beaujon, S. M. L. Maduro en J. Sutherland, leden, benevens de heer J. G. Statius Muller, burg. griffier van den Raad.

AFWEEZIG: de heeren Ed. S. Lansberg, ondervoorzitter, C. S. Gorsira J.P.Ez., E. M. Penso, Dr. W. Ch. de la Try Ellis, B. F. Muskus en E. S. C. de Veer Abrahamsz, leden, de eerste, derde en zesdegenoemde wegens verblijf in het buitenland en de vierdegenoemde wegens verblijf op de Bovenwindse eilanden.

De Voorzitter opent de vergadering en houdt daarop de volgende toespraak tot de leden:

Mijnne Heeren! Na lange afwezigheid terug in de kolonie doet het mij genoegen U allen in goeden welstand terug te zien en breng ik U mijn hartelijken groet.

Ik zie onder U eenige nieuwe gezichten, nieuwe leden, die benoemd zijn gedurende mijn afwezigheid. Ik wensch de heeren alsnog geluk met hunne benoeming en heet hen, voor mijn deel, welkom in den Raad.

Er is veel voorgevallen gedurende mijn afwezigheid, ik zal er niet over zeggen, want ik wensch geen oude koelen uit den sloot te halen. Maar ook deze Raad heeft voor groote moeilijkheden gestaan. Hij heeft belangrijke onderwerpen te overwegen gekregen juist in den tijd toen een groot aantal leden tegelijk van het eiland afwezig waren. Dat, desniettemin, wat aan tijd geboden was ook op tijd is afgedaan, pleit niet alleen voor het achtgevoel der leden, die menigen avond, volgende op een drukken dag in verband met hunne maatschappelijke betrekkingen, moeten hebben opgeofferd om hun burgerplicht te vervullen, maar zal ook wel voor een groot deel te danken zijn geweest aan het beleid van mijn bekwamen tijdelijken vervanger, wien ik in dit verband dan ook van deze plaats mijn persoonlijk dank breng.

Er is ook veel veranderd in dien tijd. Ik heb Curaçao teruggevonden, ik bek en het eerlijk, veel veranderd.

De groote toename van de stoomvaart, de groote drukte in de haven, die groote beweging heeft mij gefascineerd, niettegenstaande ik door trouwe lezing van de Curaçaosche bladen daarop voorbereid moest zijn. En het Schotjesat! De „Isa“ ligt wel een moderne fabriekstad.

Nog een ding, dat mij zeer is opgevallen, maar niet aangenaam heeft aangedaan, is de toestand van onze straten en wegen. Het valt ook den vreemdeling sterk op, zooals ik zelf heb ervaren. Onze straten, maar vooral onze buitenwegen zijn niet bestand gebleven tegen het modern verkeer. Wordt er niet spoedig ingegrepen dan dreven zij onbruikbaar te worden voor alho verkeer.

Ik heb hooren verluiden, dat bij het Bestuur plannen bestaan om tenminste de hoofdwegen te verbeteren. Laten wij, wanneer het Bestuur danmet die plannen tot ons komt, niet al te zuinig zijn. Curaçao is door de aanwezigheid van een groote petroleuminstallatie goed op weg om een havenplaats van beteekenis te worden, waarians zeer vele vreemdelingen komen. De indruk dien zij van Curaçao medeneemen, van den zorg voor straten en wegen is lang niet gunstig. Het is niet prettig voor den Curaçaenaar om in den vreemde, op reis en bij het bezoeken van andere havenplaatsen de vergelijkingen aan te hooren, die dan gemaakt worden tusschen den toestand in dit opzicht op die plaatsen en op zijn eigen land.

Ik zeg deze dingen al dadelijk omdat de indrukken nog versch zijn; ik heb, wat ik hier zeg, zelf ondervonden en moest, bij aankomst alhier de juistheid der vergelijkingen, en critieken constateren.

Mijnne Heeren, ik ga nu over tot onze korte agenda van van avond, in het vertrouwen, dat bij de afwerking daarvan en van alle volgende de oude aangezamen toen wy er onder ons zal heerschen.

De heer Van der Veen Zeppenfeldt vraagt: Terop het woord en zart:

Mijnheer de Voorzitter! Als een der weinige leden van den Raad kom ik de eer toe, U ook namens mijne afscheiden, een hartelijk welkom in ons midden te heeten.

Toen U ons twee jaren geleden verliet drukt onze gewichte Ondervoorzitter, de heer Lansberg, de hoop uit, dat U als lid en Voorzitter van dit College geen gulsder zou nemen, maar na een nabespraak verblijft in het Moederland, niet verdunde Emulsiën in zijn midden zou terugkeeren, opdat de Raad met Uwe voorlichting en onder Uwe bekwame leiding verder werkzaam zou kunnen zijn in het belang der kolonie. Die hoop, Mijnheer de Voorzitter, is in vervulling gegaan en het verdient ons U welken weer de voorzittersstapel te zien hangen met goede gezondheid en frischen moed. Wij hopen, Mijnheer de Voorzitter, dat het ons gegeven zal zijn U nog lange jaren met dezelfde opgewektheid als vroeger en in het bezit van een goede gezondheid onze vergadering te zien leiden.

Van deze beleghenheid wil ik ook gebruik maken om den heer Gorsira ons compliment te maken voor de voortreffelijke en aangename wijze waarop hij het voorzitterschap gedurende Uwe afwezigheid heeft waargenomen.

De Voorzitter bedankt den heer Van der Veen Zeppenfeldt voor de hartelike woorden hem toegesproken.

De Voorzitter onderwerpt thans aan de goedkeuring van de vergadering de in druk verschenen notulen van de vergadering van den 5den April 1923 (No. 15) en die van de vergadering van 5 Mei 1923 (No. 1).

Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en ondertekend.

ZITTINGJAAR 1923—1924.

NOTULEN.

Nº 2.

ONTWORPEN-NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Maandag, den 16den Juli 1923, des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer A. G. Statius Muller, voorzitter. VOORTS: de heeren Edwin Senior, H. Perret Gentil, B. E. van der Veen Zeppenfeldt, J. J. Beaujon, S. M. L. Maduro en J. Sutherland, leden, benevens de heer J. G. Statius Muller, fung. griffier van den Raad. AFWEZIG: de heeren Ed. S. Lansberg, ondervoorzitter, C. S. Gorsira J.P.Ez., E. M. Penso, Dr. W. Ch. de la Try Ellis, R. F. Muskus en E. S. C. de Veer Abrahamsz, leden, de eerste, derde en zesdegenoemde wegens verblijf in het buitenland en de vierdegenoemde wegens verblijf op de Bovenwindsche eilanden.

In dit verband merkt de Kamer op dat het Bestuur de Voorzitter opent de vergadering en houdt daarop de volgende toespraak tot de leden: Mijne Heeren! Na lange afwezigheid terug in de kolonie doet het mij genoegen U allen in goeden welstand terug te zien en breng ik U mijn hartelijken groet. Ik zie onder U eenige nieuwe gezichten, nieuwe leden, die benoemd zijn gedurende mijn afwezigheid. Ik wensch de heeren alsnog geluk met hunne benoeming en heet hen, voor mijn deel, welkom in den Raad. Er is veel voorgevallen gedurende mijn afwezigheid, ik zal er niets over zeggen, want ik wensch geen oude koeien uit den sloot te halen. Maar ook deze Raad heeft voor groote moeilijkheden gestaan. Hij heeft belangrijke onderwerpen te overwegen gekregen juist in den tijd toen een groot aantal leden tegelijk van het eiland afwezig waren. Dat, desniettemin, wat aan tijd gebonden was ook op tijd is afgedaan, pleit niet alleen voor het plichtsgevoel der leden, die menigen avond, volgende op een drukken dag in verband met hunne maatschappelijke betrekkingen, moeten hebben opgeofferd om hun burgerplicht te vervullen, maar zal ook wel voor een groot deel te danken zijn geweest aan het beleid van mijn bekwamen tijdelijken vervanger, wien ik in dit verband dan ook van deze plaats mijn eeresaluut breng. Er is ook veel veranderd in dien tijd. Ik heb Curaçao teruggevonden, ik beken het eerlijk, veel veranderd. De groote toeneming van de stoomvaart, de groote drukte in de haven, die groote beweging heeft mij gefrappeerd, niettegenstaande ik door trouwe lezing van de Curaçaosche bladen daarop voorbereid moest zijn. En het Schottegat! De „Isla” lijkt wel een moderne fabriekstad. Nog een ding, dat mij zeer is opgevallen, maar niet aangenaam heeft aangedaan, is de toestand van onze straten en wegen. Het valt ook den vreemdeling sterk op, zooals ik zelf heb ervaren. Onze straten, maar vooral onze buitenwegen zijn niet bestand gebleken tegen het moderne vervoer. Wordt er niet spoedig ingegrepen dan dreigen zij onbruikbaar te worden voor alle verkeer.

Ik heb hooren verluiden, dat bij het Bestuur plannen bestaan om tenminste de hoofdwegen te verbeteren. Laten wij, wanneer het Bestuur dan met die plannen tot ons komt, niet al te zuinig zijn. Curaçao is door de aanwezigheid van een groote petroleuminstallatie goed op weg om een havenplaats van beteekenis te worden, waarlangs zeer vele vreemdelingen komen. De indruk dien zij van Curaçao medenemen, van den zorg voor straten en wegen is lang niet gunstig. Het is niet prettig voor den Curaçao-naar om in den vreemde, op reis en bij het bezoeken van andere havenplaatsen de vergelijkingen aan te hooren, die dan gemaakt worden tusschen den toestand in dit opzicht op die plaatsen en op zijn eigen land. Ik zeg deze dingen al dadelijk omdat de indrukken nog versch zijn; ik heb, wat ik hier zeg, zelf ondervonden en moest, bij aankomst alhier de juistheid der vergelijkingen en critieken constateren. Mijne Heeren, ik ga nu over tot onze korte agenda van vanavond, in het vertrouwen, dat bij de afwerking daarvan en van alle volgende de oude aangename toon weer onder ons zal heerschen. De heer Van der Veen Zeppenfeldt vraagt hierop het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Als een der oudste leden van den Raad komt mij de eer toe, U, ook namens mijne medeleden, een hartelijk welkom in ons midden te heeten. Toen U ons twee jaren geleden verliet drukte onze geachte Ondervoorzitter, de heer Lansberg, de hoop uit, dat U als lid en Voorzitter van dit College geen ontslag zou nemen, maar na een aangenaam verblijf in het Moederland, met vernieuwde krachten in zijn midden zou terugkeeren, opdat de Raad met Uwe voorlichting en onder Uwe bekwame leiding verder werkzaam zou kunnen zijn in het belang der kolonie. Die hoop, Mijnheer de Voorzitter, is in vervulling gegaan en het verblijdt ons U heden weer de voorzittersstoel te zien innemen met goede gezondheid en frisschen moed. Wij hopen, Mijnheer de Voorzitter, dat het ons gegeven zal zijn U nog lange jaren met dezelfde opgewektheid als vroeger en in het bezit van eene goede gezondheid onze vergadering te zien leiden. Van deze gelegenheid wil ik ook gebruik maken om den heer Gorsira ons compliment te maken voor de voortreffelijke en aangename wijze waarop hij het voorzitterschap gedurende Uwe afwezigheid heeft waargenomen. De Voorzitter bedankt den heer Van der Veen Zeppenfeldt voor de hartelijke woorden hem toegesproken. De Voorzitter onderwerpt thans aan de goedkeuring van de vergadering de in druk verschenen notulen van de vergadering van den 30n. April 1923 (No. 15) en die van de vergadering van 8 Mei 1923 (No. 1). Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en ondertekend.

De Voorzitter doet mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

10. een extract uit de Gouvernements-beschikking van den 1sten Juni 1923 No. 475, waarbij de hoofdcommies ter Gouvernements-Secretarie, J. G. Statius Muller wordt aangewezen om den Griffier van den Kolonialen Raad bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis te vervangen en gemachtigd om bij afwezigheid van den Gouvernements-Secretaris, de officieele bescheiden namens dezen te teekenen.

De Voorzitter wenscht den heer Statius Muller geluk met deze aanwijzing.

De heer Statius Muller bedankt.

Het stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

20. eene gouvernements-depêche van 9n. Juni 1923, No. 1478, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van den 16n. Februari 1923 (P. B. No. 27), betreffende de maten en gewichten voor de kolonie Curaçao (1)

30. eene gouvernements-depêche van 9 Juni 1923, No. 1647, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de verordening van den 24n. Juli 1920 (P. B. No. 39), tot verhooging van de Curaçaosche pensioenen (2).

40. eene gouvernements-depêche van den 14n. Juli 1923, No. 568, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot wijziging van artikel 7, eerste lid, van het Koninklijk Besluit van den 22n. Mei 1914, No. 84 (P. B. No. 35) vastgestelde Reglement op de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht in de kolonie Curaçao, zooals het sedert is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van den 21n. October 1922 (P. B. No. 57) (3).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten de sub 20., 30. en 40. genoemde ontwerpen hedenavond te behandelen.

50. een schrijven van de Kamer van Koophandel en Nijverheid van den 2n. Juli 1923, No. 334, waarbij den Raad wordt aangeboden een afschrift van een op denzelfden dag door haar aan Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao aangeboden schrijven, met beleefd verzoek aan den Raad om zijne medewerking wel te willen verleenen tot bereiking van het gewenschte doel, welk laatstgenoemd schrijven luidt als volgt:

„De Kamer van Koophandel en Nijverheid alhier, heeft, na ampele bespreking in hare vergadering van Vrijdag, den 29n. Juli j. l. van het in P. B. 1923 No. 43 vervatte besluit van den 27n. Juni 1923, ter uitvoering van art. 195, al. 2 van de Algemeene Verordening I. U. en D. 1908 (P. B. 1908 No. 33) en van art. 36, al. 3 van de Gedistilleerdverordening 1908 (P. B. 1908 No. 34), de eer op de onderstaande gronden bij Uwe Excellentie met klem te protesteeren tegen:

10. de strekking van het besluit;
20. de wijze, waarop de handel door den korten termijn van invoering en de geheimzinnige wijze, waarop het besluit tot stand kwam, verrast is;
30. het feit, dat de Kamer van Koophandel en Nijverheid in deze niet gehoord is.

Ad 10. Zij protesteert tegen de strekking van het besluit, omdat die naar de meening niet alleen van alle leden der Kamer, maar ook van den geheelen handel niet alleen in strijd is met het algemeen belang der Kolonie — hoevelen toch krijgen bij den opslag en wederuitvoer van dranken geen werk; hoeveel vreemdelingen komen al niet hier om dranken te koopen en dragen dan het hunne bij tot verkoop van manufacturen enz., terwijl het belang van den doorvoer van gedistilleerd voor de zeilvaart in dezen tijd van slapte voor dit belangrijke deel van Curaçao's bestaansbron niet vergeten mag worden — maar ook met de bedoeling van de bij P. B. 1916 No. 50 in de A. V. I. U. en D. 1908 en de Gedistilleerd verordening 1908 gebrachte aanvullingen, waar toch uit de M. v. T. op bladz. 2 blijkt, dat de bedoeling van de toen in die verordeningen gebrachte bepalingen was om gelegenheid te openen om waarborgen te scheppen,

dat uit bergplaatsen of entrepôts in de kolonie voor door- of uitvoer uitgeslagen gedistilleerd niet clandestien wederom worde ingevoerd. Het lag (aldus verder de M. v. T.) niet in de bedoeling zonder gebleken noodzaak terstond van die gelegenheid gebruik te maken. Eerst wanneer de omstandigheden daartoe mochten nopen, zal van de bevoegdheid gebruik worden gemaakt.

Gouverneur Nuyens deelde verder op bldz. 1 van de M. v. A. mede, dat wanneer het mocht blijken, dat na de verhooging van den accijns op de spiritualiën de smokkelhandel wederom het hoofd opsteekt, Zijnhoogedelgestrenge het bepaald noodig achtte, dat het Bestuur door de voorgestelde controle op den door- en uitvoer, een middel aan de hand wordt gegeven om het smokkelen te beletten.

Ook Zijnhoogedelgestrenge was er voor om den handel zoo min mogelijk aan banden te leggen of te belemmeren, doch als er van de vrijheid, die de handel geniet door sommigen misbruik wordt gemaakt om de koloniale kas ernstig te benadeelen, was het naar de meening van den Gouverneur noodzakelijk, dat het Bestuur kan grijpen naar het zoo eenvoudige middel, dat wordt aangegeven, in plaats van verplicht te zijn duizende gulden te besteden om te trachten het clandestien landen van sterke dranken te voorkomen; wat dan nog lang niet altijd gelukt.

De Gemachtigde van den Gouverneur, de heer Zeppenfeldt, deelde bij de openbare behandeling (bldz. 6 der notulen) nog mede:

„Men kan de kusten van de verschillende eilanden der kolonie niet afdoende bewaken, tenminste niet zonder zeer groote uitgaven. Het bestuur moet een middel hebben om zich te weren tegen eventueelen smokkelhandel op onze eilanden. Daarenboven zal eerlijke handel bepaald geen last ondervinden. Zoo streng zullen de bepalingen niet zijn.”

Uit het bovenstaande blijkt ten duidelijkste, dat het de bedoeling was om smokkelhandel op de kusten der kolonie tegen te gaan.

Dit blijkt te meer uit de bepaling van art. 195 A. V. 1908, waar bij overlading het bewijs alleen gevorderd mag worden, wanneer die in zeilschepen plaats heeft.

In dit verband merkt de Kamer op, dat het Besluit van den Gouverneur verder gaat dan de bij verordening gegeven bevoegdheid.

Uit onderstaande statistiek van in- en doorvoer van de laatste 6 jaren blijkt, dat smokkelhandel op de kusten der kolonie niet oorzaak kan zijn geweest van de invoering van dit besluit.

	1917	1918	1919	1920	1921	1922
Invoer	276081	336944	446922	452357	400832	556325 L.
Doorvoer	153860	109929	185193	300427	291629	664308 K.G.

Is reeds op bovenstaande gronden elke andere oorzaak in strijd met de stukken, toch vroeg men, welke hier de oorzaak was.

Wil men den uitvoer van gedistilleerd naar Amerika tegen gaan? Maar daar moet men zeer voorzichtig mee zijn. Niet alleen is deze niet de oorzaak in de stukken bedoeld, maar waar trekt men de grens. Wat te doen als te avond of te morgen de andere naburige republieken dezelfde maatregelen gaan eischen voor tabak, parfumerie en andere zaken, waarop bij hen hooge invoerrechten geheven worden? Wij moeten zorgen geen politie te spelen voor andere naties. En zoo lang andere mogendheden zich niet onderworpen hebben aan Amerika's anti-alcoholmaatregelen, hoeven wij hier daarmede geen begin te maken.

Of was het wel eens de bedoeling om groote partijen gedistilleerd (Whisky), die op het land voor doorvoer aanwezig waren en andere bestelde partijen plotseling te belasten? Zooals reeds gezegd, men protesteert

Ad 20. tegen de wijze, waarop de handel door den korten invoeringstermijn en de geheimzinnige wijze, waarop het besluit tot stand kwam, verrast is, temeer waar het in korten tijd de tweede maal is, dat de handel met dergelijke maatregelen overrompeld wordt. Immers werd nog in December de 20% verhooging van de accijns met een termijn van drie dagen ingevoerd, welk termijn door het Bestuur op nog korter voorgesteld was.

Men wist werkelijk niet welken naam men moest geven

aan de handelwijze tegenover den handel, maar deze voelt zich daardoor gekrenkt.

Acht het Bestuur het niet noodig, dat belanghebbenden zich kunnen voorbereiden op maatregelen als de onderhavige? Moet den kooplui, die bestellingen hebben uitstaan, niet de gelegenheid gegeven worden desgewenscht contra-orders te geven? En moeten zij, die gedistilleerd hier opgeslagen hadden, geen gelegenheid hebben die uit te voeren vóór den invoeringsdatum?

In dit verband maakte het feit, dat juist op den dag vóór dien der inwerkingtreding van het meergemeld besluit de douane bergplaats uitgerookt werd en niemand zijn goederen kon uitslaan, een zeer vreemden indruk.

Ook de geheimzinnige wijze, waarop het Besluit tot stand kwam, werd besproken. De Raad van Bestuur, welks vergaderingen geheim zijn en in welk college de handel slechts door een lid vertegenwoordigd is, werd in deze gehoord, aldus het P. B. 1923 No. 43.

Ad 3o. Maar de Kamer, die volgens art. 2 van P. B. 1905 No. 7 de bestemming heeft aan den Gouverneur, hetzij op daartoe aan haar te kennen gegeven verlangen, hetzij uit zich zelve, adviezen uit te brengen, inlichtingen te geven of voorstellen te doen over onderwerpen, de Handel, Landbouw en Nijverheid betreffende en naar hare bescheiden meening meer speciaal dan de Raad van Bestuur zooals hij tegenwoordig is samengesteld op de hoogte van handelsbelangen geacht kan worden te zijn, heeft de gelegenheid niet gehad, zelfs niet uit zich zelve haar meening in deze voor den handel zoo belangrijke zaak te doen kennen, voordat het Besluit afgekondigd was, omdat zij er geen kennis van droeg.

Doch nu het Besluit reeds afgekondigd en in werking is en zij haar advies tegen de invoering van den maatregel niet meer kan uitbrengen, nu wendt zij zich tot Uwe Excellentie, Haar dringend in overweging gevende het onderhavige besluit zoo spoedig mogelijk in te trekken."

De Voorzitter stelt vóór om dit stuk in handen te stellen van de Commissie van verzoekschriften, welke commissie in deze vergadering zal worden benoemd.

Aldus wordt besloten.

Aan de orde van behandeling is:

I. de ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van den 16n. Februari 1923 (P. B. No. 27) betreffende de maten en gewichten voor de kolonie Curaçao (1).

De algemeene beraadslaging wordt geopend, waarbij niemand het woord verlangt.

De artikelen 1 en 2, het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

II. de ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de verordening van den 24sten Juli 1920 (P. B. No. 39), tot verhooging van de Curaçaosche pensioenen (2).

De algemeene beraadslaging wordt geopend, waarbij niemand het woord verlangt.

De artikelen 1 en 2, het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

III. de ontwerp-verordening tot wijziging van artikel 7, eerste lid, van het bij Koninklijk besluit van den 22n. Mei 1914, No. 84 (P. B. No. 35) vastgestelde Reglement op de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht in de kolonie Curaçao, zooals het sedert is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van den 21n. October 1922 (P. B. No. 57) (3).

De algemeene beraadslaging wordt geopend, waarbij niemand het woord verlangt.

De artikelen 1 en 2, het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De Voorzitter zegt, dat thans zal worden overgegaan tot het benoemen van eene commissie bestaande uit drie leden, die met het onderzoek van alle ingekomen verzoekschriften gedurende het loopende zittingjaar belast zal zijn.

De Voorzitter benoemt de heeren Maduro en Van der Veen Zeppenfeldt tot stemopnemers en merkt op, dat telkens voor één lid moet worden gestemd.

Bij de eerste stemming worden 7 stemmen uitgebracht, waarvan 6 op den heer J. Sutherland en 1 op den heer Edwin Senior, zoodat de heer Sutherland gekozen is.

Bij de tweede stemming worden eveneens 7 stemmen uitgebracht, waarvan 6 op den heer H. Perret Gentil en 1 op den heer Edwin Senior, zoodat de heer Perret Gentil gekozen is.

Bij de derde stemming worden eveneens 7 stemmen uitgebracht, waarvan 6 op den heer Edwin Senior en 1 op den heer B. E. van der Veen Zeppenfeldt, zoodat de heer Senior gekozen is.

De Voorzitter bedankt de heeren stemopnemers.

De Voorzitter verzoekt de benoemde commissie zich met einigen spoed van haar eerste taak, rapport uit te brengen over het verzoekschrift van de Kamer van Koophandel en Nijverheid, te willen kwijten.

De heer Sutherland, na het woord gevraagd en verkregen te hebben, zegt, dat de thans benoemde leden der Commissie het rapport, dat de Voorzitter reeds onder de leden had doen circuleeren, bereids onderzocht hebben. De Commissie wenscht terstond rapport uit te brengen. Daartoe overgaande zegt spreker, namens de Commissie, dat deze van oordeel is, dat aangezien het hier een aangelegenheid betreft van groot belang voor den geheelen handel van de kolonie, het verzoekschrift het best in Comité Generaal ware te behandelen; welk Comité Generaal de Commissie voorstelt nog hedenavond te doen plaats hebben.

De Voorzitter wijst er op, dat er twee leden afwezig zijn, die wellicht niet zullen hebben kunnen vermoeden, dat zulk een Comité Generaal nog hedenavond zou worden gehouden. Hij vraagt of de Raad zich met de conclusie van de Commissie kan vereenigen, ook voor wat betreft de dadelijke behandeling in Comité Generaal.

Zonder verder debat en zonder hoofdelijke stemming wordt de conclusie van de Commissie aangenomen.

De Voorzitter schorst hierop de vergadering voor den tijd, dat de behandeling van het verzoekschrift van de Kamer van Koophandel en Nijverheid in Comité Generaal in beslag zal nemen.

Na verloop van eenigen tijd heropent de Voorzitter de vergadering en deelt mede, dat in Comité Generaal besloten is omtrent de aangelegenheid in het verzoek der meergemelde Kamer behandeld, een schrijven aan den Gouverneur te richten. Het concept daartoe zal aan de leden worden rondgezonden en in openbare behandeling komen in de volgende vergadering, te houden op Zaterdag, 28 Juli a.s.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

ZITTINGJAAR 1923—1924.

NOTULEN.

Nº 3.

ONTWORPEN-NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALE RAAD.

Zitting van Maandag, den 30sten Juli 1923, des namiddags te 2 uur.

TEGENWOORDIG: de heer A. G. Stadius Muller, voorzitter.

VOORTS: de heeren S. M. L. Maduro, Edwin Senior, J. J. Beaujon, B. E. van der Veen Zeppenfeldt, J. Sutherland en H. Perret Gentil, leden, benevens de heer J. G. Stadius Muller, hoofd-commies ter Gouvernements-Secretarie, fung. griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren Ed. S. Lansberg, ondervoorzitter, C. S. Gorsira J.P.Ez., E. M. Penso, Dr. W. Ch. de la Try Ellis, R. F. Muskus en E. S. C. de Veer Abrahamsz, leden, de eerste, derde en zesdegenoemde wegens verblijf in het buitenland en de vierdegenoemde wegens verblijf op de Bovenwindsche eilanden.

De Voorzitter opent de vergadering en onderwerpt aan hare goedkeuring de in druk verschenen notulen van de vergadering van den 16n. Juli 1923 (No. 2).

Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en onderteeekend.

De Voorzitter doet mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1o. eene gouvernements-depêche van 19 Juli 1923, No. 1001, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot wijziging van art. 1667 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao, art. 28 en het tweede lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao, het eerste lid van art. 13 van het Curaçaosch Faillissementsbesluit (P. B. 1914 No. 17) en het eerste lid van art. 5 der verordening van 13 Februari 1920 (P. B. No. 9), tot regeling der coöperatieve vereenigingen, en tot vervallen verklaring van het derde lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao (4).

2o. eene gouvernements-depêche van 23 Juli 1923, No. 2083, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot intrekking van het tweede lid van artikel 18 van het Wetboek van Militair Strafrecht voor de kolonie Curaçao (P. B. 1923 No. 2) (5).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten de sub 1o. en 2o. genoemde ontwerpen heden te behandelen.

3o. een extract uit de Gouvernements-beschikking van den 30n. Juli 1923, No. 733, waarbij, met ingang van gemelden datum, aan den Gouvernements-Secretaris H. J. T. Boomgaard, tot herstel van gezondheid, veertien dagen verlof is verleend, met behoud van vol inkomen.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

... dat het niet in de bedoeling is om de koloniale Raad te vervangen door een ander orgaan, maar dat de Raad in zijn huidige samenstelling de beste oplossing is voor de koloniale aangelegenheden. De Raad is een orgaan dat is ontstaan uit de behoefte aan een centraal orgaan dat de belangen van de kolonies kan behartigen. De Raad is een orgaan dat is ontstaan uit de behoefte aan een centraal orgaan dat de belangen van de kolonies kan behartigen. De Raad is een orgaan dat is ontstaan uit de behoefte aan een centraal orgaan dat de belangen van de kolonies kan behartigen.

Aan de orde van behandeling is: I. een concept-brief aan Z. E. den Gouverneur van Curaçao, handelende over het Besluit van den 27n. Juni 1923 (P. B. No. 43), betreffende het overleggen van landingscertificaten bij doorvoer en uitvoer van accijnsgoederen.

De Voorzitter verzoekt den Griffier dit concept voor te lezen.

De Griffier leest bedoeld concept voor, dat luidt als volgt:

„De Koloniale Raad heeft de eer, mede in verband met een bij hem ingekomen verzoekschrift van de Kamer van Koophandel en Nijverheid alhier, zich tot Uwe Excellentie te wenden met het volgende.

De Raad dan heeft met leedwezen kennis genomen van het Besluit, opgenomen in P. B. No. 43.

In de eerste plaats wijl hij dat Besluit in strijd acht met het belang der Kolonie.

Het is een levensbelang der Kolonie, als zoodanig door opvolgende Regeeringen en Koloniale Besturen door alle tijden heen erkend en geëerbiedigd, dat hare havens, inzonderheid die van Willemstad, voor den handel en in het bijzonder voor den doorvoer- of transitohandel vrij blijven, zoo weinig mogelijk belemmerd door welke beperkende bepaling ook.

Met dit beginsel van de „open deur“, de „vrijhaven“ mag, waar Curaçao omringd is door landen met hooge protectionistische tarieven en bijzondere monopolies, niet getransigeerd worden. In het belang der Kolonie niet, ook niet in het belang van de andere handeldrijvende landen zelf, die Curaçao als de overscheepplaats hunner voortbrengselen bezigen.

Een enkele afwijking daarvan ten aanzien van een bepaald artikel brengt ons op een weg, waarvan het einde niet te overzien is, stelt een precedent daar, waarvan de consequenties niet a priori zijn te berekenen.

Zoodanige afwijking nu meent de Raad tot zijn leedwezen te moeten constateeren in de bepalingen van het bovengemeld Besluit, waar de doorvoer en de uitvoer van gedistilleerd uit bergplaatsen aan belemmerende bepalingen zijn onderworpen.

De Raad kan, waar hij geen kennis draagt van de motieven, welke den Gouverneur tot het uitvaardigen van bedoeld Besluit hebben geleid, kwalijk in diepgaande beschouwingen daaromtrent treden.

Slechts moge hij, aannemende dat het algemeen gerucht, volgens hetwelk de bepalingen ten doel hebben medewerking te verlenen tot het tegengaan van den clandestienen invoer van gedistilleerd in de V. S. van Amerika, waarheid aanbevelen, het volgende aan de overweging van Uwe Excellentie aanbevelen.

Curaçao is alsnog allerminst te beschouwen als een „broei-nest“ van den smokkelhandel op de kusten der V. S. Reeds de afstand, waarop het eiland van de V. S. verwijderd ligt, de verbinding met kabel en draadlooze telegrafie en de open-

baarheid waarmede in- en uitvoer of wederuitvoer geschieden, maken dit moeilijk aan te nemen. En onze statistieken geven ook geen bijzondere aanleiding tot die onderstelling.

Immers de doorvoerhandel in gedistilleerd is altijd aan groote schommelingen onderhevig geweest, heeft in 1921 b. v. 291000 K.G. beloopt tegen 664000 K.G. in 1922, doch heeft eerder in 1913 b. v. het cijfer van 400000 K.G. overschreden. De stijging tot 664000 K.G. in het afgelopen jaar heeft dan ook geen bijzondere beteekenis.

Dat in den allerlaatsten tijd een of meer groote partijen gedistilleerd zijn doorgevoerd, althans ingevoerd om weder te worden uitgevoerd, kan naar 's Raads oordeel kwalijk als een argument worden beschouwd om Curaçao als zulk een broei-est van smokkelhandel te beschouwen.

Er zullen altijd waaghalzen gevonden worden, die, belust op groote winsten, alles op het spel zetten en schip en lading er aan wagen. Maar uitvoeren van zulke groote partijen — groot alleen maar naar den kleinen Curaçaoschen maatstaf maar haast niet in aanmerking komend naar N. A. maatstaf, — zullen, vertrouwt de Raad, uitzonderingen blijven. Een enkele mislukking van den opzet door tijdig bericht van den Amerikaanschen Consul alhier aan zijne Regeering, zal den smokkelaars wel de lust benemen om het experiment te herhalen.

Bovendien meent de Raad, dat zulke gebeurlijkheden toch niet zwaarwichtig genoeg zijn, om een maatregel als de bij meerbedoeld besluit getroffene, welke aan den eerlijken en volkomen legalen doorvoerhandel noodlooze lasten en risico's oplegt, te rechtvaardigen.

De Raad kan zich niet onttrekken aan den indruk, dat de lasten voor den eerlijken handel uit het Besluit voortvloeiende, door het Bestuur aanvankelijk niet voldoende onder de oogen zijn gezien.

Hij wenscht daarom te wijzen op den verkoop van dranken aan de tallooze de haven van Willemstad bevarende stoomschepen, voor gebruik aan boord. Eene verklaring als door het Besluit bedoeld van lossing ter plaatse van bestemming is daarvoor niet te verkrijgen; voorts op den doorvoer van dranken naar de andere eilanden der Kolonie. Wanneer zekerheid in geld moet worden gestort, dan is het geheele instituut van bergplaatsen onder genot van crediet voor den accijns voor de kleinere eilanden tot een doode letter gemaakt. En dan de noodlooze risico's, die aan de bona fide handelaren wordt opgelegd. Zij kunnen zich niet dekken tegen diefstallen aan boord en bij de lossing, noch tegen ongevallen als het leegvloeien van fusten rum, stukgaan van de flesschen bij gebottelde dranken, enz. enz.

De Raad wenscht niet veel woorden te wijden aan de uitvoering van het Besluit gedurende de allereerste dagen na de inwerkingtreding daarvan, toen, blijkbaar tengevolge van een misverstand, zekerheidstelling werd gevorderd tot het volle bedrag der rechten. Het is hem aangenaam te kunnen constateeren, dat het Bestuur het onhoudbare van zoodanige uitvoering spoedig heeft ingezien en thans in het algemeen art. 187 van de Algemeene Verordening I. U. en D. 1908, dat meer in het bijzonder voor den doorvoer geldt, toepast en bepaald heeft, dat voortaan f 5,— *per collo* zal worden geëischt als zekerheidstelling.

Toch blijft naar 's Raads oordeel de aantasting van het beginsel van den vrijen doorvoer anders dan ter verzekering van de belangen van den fiscus — waar hier geen sprake van zijn kan — een bedenkelijke stap, die, wordt hij niet, zoodra de omstandigheden dit maar eenigszins veroorlooven, ongedaan gemaakt, de Kolonie en ook Nederland in moeilijkheden met andere staten kan wikkelen.

In de tweede, maar geenszins minder voorname plaats, be- treurt de Raad het Besluit, omdat het zich kwalijk verdraagt met vroeger door het Bestuur afgelegde verklaringen en aan den Raad gegeven verzekeringen.

Uit de M. van T. tot het ontwerp, waarbij het voorstel werd gedaan aan den Gouverneur de bevoegdheid te verlenen bij Besluit bepalingen in het leven te roepen als thans bij het hier besproken Besluit zijn gemaakt, bij de M. v. A. op het V. V. der Rapporteurs en bij de behandeling van dat Ontwerp in de openbare vergadering van den Raad, is toch duidelijk gebleken,

dat het niet in de bedoeling van het Bestuur heeft gelegen van de aan hetzelfde toegekende bevoegdheid gebruik te maken anders dan ter wering van den clandestinen invoer of wederinvoer in de Kolonie zelve van uit bergplaatsen en entrepôts uitgevoerde accijnsgoederen. Er is zelfs uitdrukkelijk van de Bestuurstafel verklaard, dat de eerlijke handel van de bepalingen geen last zou ondervinden. Zoo streng zouden die niet zijn.

Men kan het zoo uitdrukken: de delegatie van de bevoegdheid om de desbetreffende bepalingen bij Besluit in het leven te roepen is onder zekere, door het Bestuur zelve gestelde en door den Raad — nadat de stemmen vóór en tegen eerst nog gestaakt hadden — aanvaarde voorwaarden geschied. En van de bevoegdheid is gebruik gemaakt *zonder dat de voorwaarden aanwezig waren.*

De Raad wenscht met stilzwijgen voorbij te gaan het feit, dat het Besluit in één opzicht (overlading in stoomschepen) zelfs verder is gegaan, dan op grond van de toepasselijke verordening kon worden gegaan. Wederom constateert hij gaarne, dat het Bestuur de fout, dwaling of vergissing heeft ingezien en uit zichzelf verbeterd heeft.

Maar hij acht zich verplicht er met nadruk op te wijzen, dat verklaringen, verzekeringen of toezeggingen bij de behandeling van wetsontwerpen gegeven of gedaan, inzonderheid wanneer zij de uitvoering der verordening betreffen, die het Bestuur geheel in handen heeft, in het belang van een goede verstandhouding tusschen Bestuur en Raad met de grootste nauwgezetheid behooren te worden nagekomen.

Zou het usance worden, dat het aan de inzichten van den eenen Gouverneur zou worden overgelaten al of niet na te komen hetgeen een andere had toegezegd of beloofd, met een vlotte en praktische wetgeving ware het voor goed gedaan. De Raad zou dan telkens en telkens angstvallig moeten wikkelen en wegen wat hij wèl en wat hij niet aan regeling bij Besluit zou mogen overlaten en veel aan zich moeten voorbehouden wat beter, gemakkelijker en praktischer zou zijn te regelen bij Besluit.

Gaarne neemt de Raad echter aan, dat het allerminst in de bedoeling van Uwe Excellentie gelegen heeft met het hiervoren meermalen bedoelde Besluit zoodanige usance, welke ongetwijfeld ook door Uwe Excellentie zou worden afgekeurd, in te voeren.

Op de kern der zaak terugkomende wenscht de Raad bij dezen uitdrukkelijk en ondubbelzinnig uit te spreken, dat hij van oordeel is, dat meerbedoeld Besluit, hetwelk hij in strijd acht met de handelspolitiek, welke de Kolonie in haar eigen en ook in het Nederlandsch belang verplicht is te blijven voeren — n.l. die van de „open deur zonder restrictie of belemmering van welken aard ook” — behoort te worden ingetrokken.

De Raad zou dan ook niet aarzelen zelfs op *onmiddellijke* intrekking aan te dringen, ware het niet, dat zulk een maatregel onder de huidige omstandigheden bij buitenstaanders, die zich niet ten volle rekenschap zullen kunnen geven van de belangen van hooge orde, welke hier voor de Kolonie in het geding zijn, een verkeerden indruk zou kunnen opwekken. Hij moet zich daarom, noodgedrongen, er toe bepalen U. E. in overweging te geven omtrent deze aangelegenheid in overleg te treden met de Hooge Regeering en met Haar naar den geschiktesten weg te zoeken om tot de gewenschte intrekking te geraken.

Hij acht het haast overbodig te verklaren, dat op zijne medewerking in dezen niet te vergeefs een beroep zal worden gedaan.

Daar geen der leden op het concept, zooals het door den Griffier is voorgelezen, aanmerking maakt, wordt het vastgesteld.

II. de *ontwerp-verordening tot wijziging van art. 1667 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao, art. 28 en het tweede lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao, het eerste lid van art. 13 van het Curaçaosch Faillissementsbesluit (P. B. 1914 No. 17) en het eerste lid van art. 5 der verordening van 13 Februari 1920 (P. B. No. 9), tot regeling der coöperatieve vereenigingen, en tot vervallen verklaring van het derde lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao (4).*

ZITTINGJAAR 1923—1924

De Voorzitter wenscht, alvorens dit ontwerp in behandeling te nemen, er op te wijzen, dat er bij artikel 1 daarvan, sub II, aan art. 1667 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao een zevende lid wordt toegevoegd.

Hij meent, dat er hier eene vergissing in het spel is en dat niet een zevende, doch een vijfde lid moet worden toegevoegd, daar, voor zoover hij heeft kunnen nagaan, genoemd artikel 1667 thans slechts vier leden heeft.

Indien dit juist is, wil hij voorstellen, aan het Bestuur over te laten deze vergissing of drukfout bij het vaststellen der verordening te verbeteren.

Hiertoe wordt besloten.

Thans worden de algemeene beraadslagingen geopend, waarbij niemand het woord verlangt.

De artikelen 1, 2, 3 en 4, het intitulé, de considerans en het

ontwerp in zijn geheel worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

III. de ontwerp-verordening tot intrekking van het tweede lid van artikel 18 van het Wetboek van Militair Strafrecht voor de kolonie Curaçao (P. B. 1923 No. 2) (5).

De algemeene beraadslagingen worden geopend, waarbij niemand het woord verlangt.

De artikelen 1 en 2, het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

ONTWORPEN-NOTULEN
VAN
KOLONIALE RAAD.

Zitting van Maandag, den 3n. September 1923,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer A. G. Statius Muller, voorzitter.

VOORTS: de heeren S. M. L. Maduro, J. J. Beaujon, C. S. Garsira J.P.E., Edwin Senior, B. E. van der Veen-Zeppenfeldt, H. Perret Gentil, leden, benevens de heer J. G. Statius Muller, hoofd-commies, fmg. griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren Ed. S. Lausberg, ondervoorzitter, J. Sutherland, E. M. Penso, Dr. W. Ch. de la Try Ellis, R. F. Markus en E. S. C. de Veer Abrahamsz, leden, de eerste, derde en zesdegenoemde wegens verblijf in het buitenland en de vierdegenoemde wegens verblijf op de Bovenwindische eilanden.

De Voorzitter opent de vergadering en onderwerpt aan hare goedkeuring de in druk verschenen notulen van de vergadering van den 30n. Juli 1923 (No. 3).

Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en ondertekend.

De Voorzitter doet mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1o. een extract uit de Gouvernements-beschikking van den 2n. Augustus 1923, No. 756, waarbij de hoofd-commies ter Gouvernements-Secretarie J. G. Statius Muller, gedurende den verloftijd van den Gouvernements-Secretaris H. J. T. Boomgaard, belast is met de waarneming van de betrekking van Gouvernements-Secretaris.

2o. een extract uit de Gouvernements-beschikking van den 2n. Augustus 1923, No. 765, waarbij, met ingang van den 2n. Augustus 1923, aan den Gouvernements-Secretaris H. J. T. Boomgaard, tot verder berstel van gezondheid, veertien dagen verlofsverlenging is verleend.

De sub 1o. en 2o. genoemde stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

3o. eene Gouvernements-dépêche van 24 Augustus 1923, No. 2458, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot aanvulling van de loodskenstverordening 1922 (6).

4o. eene gouvernements-dépêche van den 27n. Augustus 1923, No. 2310, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot intrekking van 1o. de verordening van

den 8n. Mei 1876 (P. B. No. 13) voor de Schutterij op het eiland Curaçao; en 2o. de verordening van den 29n. Maart 1882 (P. B. No. 22), voor de schutterijen in de kolonie Curaçao buiten het eiland van dien naam (8).

5o. eene gouvernements-dépêche van 27. Augustus 1923, No. 2466, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao (7).

Besloten wordt de sub 3o., 4o. en 5o. genoemde stukken naar de afdelingen te verwijzen.

6o. een schrijven van den 27n. Augustus 1923, van den Majoor-Commandant van de Schutterij ahier, waarin hij naar aanleiding van de memorie van toelichting op de ontwerp-verordening tot opheffing van de schutterij, als zijne meening te kennen geeft, dat het in die memorie gestelde, dat wellicht geen behoorlijke uitvoering kan worden verband met het voorschrift betreffende de jaarlijksche indeling niet als argument mag worden gebruikt om de schutterij op te heffen.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

7o. een schrijven van J. de Jongh z. a., eigenaar, huurders en gebruikers van plantages en gronden in het 1de en 5de district op Curaçao, begeleidende afschrift van een door hen aan den Gouverneur van Curaçao gericht verzoekschrift tot herstelling van de wegen in de buitendistricten van Curaçao, met verzoek aan den Raad om medewerking en steun.

Besloten wordt deze stukken in handen te stellen van de commissie voor de verzoekschriften.

Aan de orde van behandeling is:
de ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regende het onderwijs in de kolonie Curaçao (9).

De algemeene beraadslaging wordt geopend, waarbij niemand het woord verlangt.

De artikelen 1 tot en met 7 achtereenvolgens, het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel worden zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, sluit de voorzitter de vergadering.

NOTULEN.

Nº 4.

ONTWORPEN-NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Maandag, den 3n. September 1923,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *A. G. Stadius Muller*, voorzitter.

VOORTS: de heeren *S. M. L. Maduro*, *J. J. Beaujon*, *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, *Edwin Senior*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *H. Perret Gentil*, leden, benevens de heer *J. G. Stadius Muller*, hoofd-commies, fung. griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren *Ed. S. Lansberg*, ondervoorzitter, *J. Sutherland*, *E. M. Penso*, *Dr. W. Ch. de la Try Ellis*, *R. F. Muskus* en *E. S. C. de Veer Abrahamsz*, leden, de eerste, derde en zesdegenoemde wegens verblijf in het buitenland en de vierdegenoemde wegens verblijf op de Bovenwindsche eilanden.

De Voorzitter opent de vergadering en onderwerpt aan hare goedkeuring de in druk verschenen notulen van de vergadering van den 30n. Juli 1923 (No. 3).

Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en ondertekend.

De Voorzitter doet mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1o. een extract uit de Gouvernements-beschikking van den 9n. Augustus 1923, No. 756, waarbij de hoofd-commies ter Gouvernements-Secretarie *J. G. Stadius Muller*, gedurende den verloftijd van den Gouvernements-Secretaris *H. J. T. Boomgaard*, belast is met de waarneming van de betrekking van Gouvernements-Secretaris.

2o. een extract uit de Gouvernements-beschikking van den 10n. Augustus 1923, No. 765, waarbij, met ingang van den 13n. Augustus 1923, aan den Gouvernements-Secretaris *H. J. T. Boomgaard*, tot verder herstel van gezondheid, veertien dagen verlofsverlenging is verleend.

De sub 1o. en 2o. genoemde stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

3o. eene gouvernements-dépêche van 24 Augustus 1923, No. 2488, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot aanvulling van de loodsdienstverordening 1922 (6).

4o. eene gouvernements-dépêche van den 27n. Augustus 1923, No. 2310, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot intrekking van: 1o. de verordening van

den 8n. Mei 1876 (P. B. No. 13) voor de Schutterij op het eiland Curaçao; en 2o. de verordening van den 29n. Maart 1882 (P. B. No. 22), voor de schutterijen in de kolonie Curaçao buiten het eiland van dien naam (8).

5o. eene gouvernements-dépêche van 27 Augustus 1923, No. 2466, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao (7).

Besloten wordt de sub 3o., 4o. en 5o. genoemde stukken naar de afdelingen te verwijzen.

6o. een schrijven van den 27n. Augustus 1923 van den Majoor-Commandant van de Schutterij alhier, waarin hij naar aanleiding van de memorie van toelichting op de ontwerp-verordening tot opheffing van de schutterij, als zijne meening te kennen geeft, dat het in die memorie gestelde „dat wellicht geen behoorlijke uitvoering kan worden verleend aan het voorschrift betreffende de jaarlijksche indeeling” niet als argument mag worden gebruikt om de schutterij op te heffen.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

7o. een schrijven van *J. de Jongh e. a.*, eigenaren, huurders en gebruikers van plantages en gronden in het 4de en 5de district op Curaçao, begeleidende afschrift van een door hen aan den Gouverneur van Curaçao gericht verzoekschrift tot herstelling van de wegen in de buitendistricten van Curaçao, met verzoek aan den Raad om medewerking en steun.

Besloten wordt deze stukken in handen te stellen van de commissie voor de verzoekschriften.

Aan de orde van behandeling is:
de ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao (9).

De algemeene beraadslaging wordt geopend, waarbij niemand het woord verlangt.

De artikelen 1 tot en met 7 achtereenvolgens, het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel worden zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, sluit de voorzitter de vergadering.

NOTULEN

ONTWORPEN-NOTULEN

RECHTSPRAAK EN RAAD

Zitting van Maandag den 30 September 1923,
des avonds te 8 uur.

13 of 14

De voorzitter heeft de zitting geopend en onderzocht aan het
begin van de zitting de afwezigheid van de leden van de Raad.
Het verslag van de zitting van den 27 September 1923 is
gelezen en goedgekeurd. Het verslag van de zitting van den
28 September 1923 is gelezen en goedgekeurd. Het verslag
van de zitting van den 29 September 1923 is gelezen en
goedgekeurd. Het verslag van de zitting van den 30
September 1923 is gelezen en goedgekeurd.

De voorzitter heeft de zitting gesloten.

De voorzitter heeft de zitting geopend en onderzocht aan het
begin van de zitting de afwezigheid van de leden van de Raad.
Het verslag van de zitting van den 27 September 1923 is
gelezen en goedgekeurd. Het verslag van de zitting van den
28 September 1923 is gelezen en goedgekeurd. Het verslag
van de zitting van den 29 September 1923 is gelezen en
goedgekeurd. Het verslag van de zitting van den 30
September 1923 is gelezen en goedgekeurd.

De voorzitter heeft de zitting gesloten.

NOTULEN.

Nº 5.

ONTWORPEN-NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Maandag, den 8n. October 1923,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer A. G. Statius Muller, voorzitter.
VOORTS: de heeren Ed. S. Lansberg, ondervoorzitter, B. E. van der Veen Zeppenfeldt, S. M. L. Maduro, C. S. Gorsira J. P. Ez., H. Perret Gentil, Edwin Senior, J. J. Beaujon en J. Sutherland, leden, benevens de heer H. J. T. Boomgaard, Griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren E. M. Penso, Dr. W. Ch. de la Try Ellis, R. F. Muskus en E. S. C. de Veer Abrahamsz, leden, de eerste en vierdegenoemde wegens verblijf in het buitenland en de tweedegenoemde wegens verblijf op de Bovenwindsche eilanden.

De Voorzitter opent de vergadering en onderwerpt aan hare goedkeuring de in druk verschenen notulen van de vergadering van den 3n. September 1923 (No. 4).

Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en ondertekend.

De Voorzitter heet den heer Lansberg welkom in den Raad en zegt, dat het hem en zijne medeleden zeer verheugt den heer Lansberg weer in goede gezondheid terug te zien. Hij vertrouwt, dat de heer Lansberg wat van de krachten, welke hij in de noordelijke klimaten heeft verzameld, zal willen afstaan aan den Raad en, evenals vroeger, werkzaam zal deelnemen aan 's Raads arbeid.

De heer Lansberg bedankt voor de hartelijke woorden hem door den Voorzitter toegesproken en zegt, dat het hem genoegen doet al zijne medeleden in goeden welstand te hebben aangetroffen. Hij zal, als altijd, zijne beste krachten aan het belang der kolonie blijven wijden.

De Voorzitter doet mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1o. een verzoekschrift van A. A. Boom, vertegenwoordiger der West-Indische Scheepvaart Maatschappij, gedateerd 5 September 1923 en luidende als volgt:

Edelachtbare Heeren,

Geeft met verschuldigten eerbied te kennen,

A. A. Boom, optredende als vertegenwoordiger der West-Indische Scheepvaart Mij.,

dat luidens de Handelingen der Staten Generaal (44e vergadering), Zijne Excellentie de Minister van Koloniën, op 7 Februari 1923, de toezegging heeft gedaan, als tegemoetkoming aan de Curaçaosche Scheepvaart, het Koloniaal Bestuur in overweging te zullen geven, de op Curaçao thuisbehorende vaartuigen, bij in- en uitvaart overdag, geen verplichting op te leggen

tot het nemen van een loods en dus vrijstelling te verleenen van de anders verschuldigde loodsgelden,

dat in de ontwerp-verordening tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922, een concessie als door Zijne Excellentie de Minister van Koloniën in overweging gegeven niet voorkomt,

dat Zijne Excellentie de Gouverneur van Curaçao blijkens de Memorie van Toelichting op bovenbedoeld ontwerp, hiertoe niet overging omdat het havenverkeer erdoor gedesorganiseerd zou worden en de veiligheid van de haven in gevaar zou komen.

dat Zijne Excellentie de Gouverneur eveneens aanvoert, dat een vrijgevege politiek ten aanzien van de Curaçaosche Scheepvaart in strijd zoude zijn met het Regeerings Reglement,

dat ondergeteekende hiertegen meent te moeten aanvoeren, dat de hier thuisbehorende schepen der West-Indische Scheepvaart Maatschappij voornamelijk de havens van Venezuela bedienen,

dat het hem voorkomt, dat indien eene concessie, als door den Minister van Koloniën in overweging gegeven, ongewenscht is, eene als bij de ontwerp-verordening tot aanvulling der Loodsdienstverordening 1922 voorgesteld ten behoeve der Curaçaosche Petroleum Maatschappij, aan alle op Curaçao thuisbehorende vaartuigen deelachtig dient te worden,

Redenen waarom hij zich tot Uwen Raad wendt met het verzoek, het daarheen te leiden, dat in de Loodsdienstverordening 1922, zoodanige wijziging worde gebracht, dat of ten aanzien der op Curaçao thuisbehorende stoomschepen geen verplichting tot het nemen van een loods meer worde opgenomen of dat de bevoorrechtiging van half loodsgeld, als voorgesteld ten gunste der Curaçaosche Petroleum Maatschappij worde uitgestrekt tot alle hier thuisbehorende schepen.

Besloten wordt dit stuk in handen te stellen van de Commissie voor de verzoekschriften.

2o. eene gouvernements-depêche van den 25n. September 1923, No. 2692, waarbij den Raad, naar aanleiding van zijn verlangen — door tusschenkomst van zijn Voorzitter aan den Gouverneur kenbaar gemaakt — om het oordeel van den Commandant der troepen te mogen vernemen in zake de opheffing van de schutterij en over de door den Majoor-Commandant van de schutterij tegen die opheffing aangevoerde gronden, wordt toegezonden een afschrift van eene missive door den Commandant der troepen aan den Gouverneur gericht als antwoord op een door Z. E. aan dien autoriteit, ter voldoening aan 's Raads wenschen, gericht schrijven.

De Voorzitter doet mededeeling van den inhoud van de missive van den Commandant der troepen, die in het kort als volgt wordt samengevat:

De Commandant der troepen geeft als zijne meening te kennen, dat de „militaire” waarde van een niet bewapende,

niet geoefende schutterij, waarvan ook de officieren geen militaire vorming bezitten, „nihil” is, zoodat tegen de opheffing van militaire zijde geen bezwaar kan worden gemaakt.

De meening, dat het Burgerlijk Bestuur der kolonie in geval van groote rampen, als omvangrijke branden, orkanen, vloedgolven e. d. steun zou kunnen erlangen van de schutterij, hetzij voor ordebewaring, hetzij voor hulpverlening in anderen zin, zou door hem worden gedeeld, als de schutterij behoorlijk werd georganiseerd en aan de inschrijving en indeeling streng de hand werd gehouden, hetgeen zonder belangrijke kosten mogelijk is, indien de bestaande strafbepalingen worden toegepast.

De last, die daardoor op de bevolking zou rusten is zóó gering, dat deze buiten beschouwing kan blijven, terwijl niet uit het oog mag worden verloren, dat het niet gemakkelijk zal zijn, als eenmaal de schutterij is opgeheven, in anderen vorm een soortgelijke verplichting tot steun op de bevolking te leggen.

Waar echter in de gevallen door hem aangegeven de steun der schutterij eventueel door den Procureur-Generaal zou worden gevraagd, geeft de Commandant der troepen den Gouverneur in overweging ook het advies van het Hoofd van Politie in deze in te winnen.

30. eene gouvernements-depêche van 26 September 1923, No. 2770, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening, houdende nadere voorzieningen tot bestrijding van het houden van hanengevechten (13);

40. eene gouvernements-depêche van 3 October 1923, No. 2851, waarbij den Raad worden aangeboden afschriften van de tusschen den Gouverneur en den Procureur-Generaal gewisselde stukken betreffende de opheffing van de schutterij.

De Voorzitter zegt, dat uit deze correspondentie blijkt, dat de Procureur-Generaal uit een politioneel oogpunt geen bezwaar heeft tegen de opheffing van de schutterij, doch dat deze hoofdbambenaar, waar de rustende schutterij den lande niets kost, de burgerij zoo weinig last bezorgt en deze, naar het schijnt, eer op het behoud dan op afschaffing gesteld is, de urgentie van de afschaffing niet kan inzien.

Besloten wordt de sub 20 en 40. genoemde stukken in handen te stellen van de Commissie van Rapporteurs en het sub 30. genoemd stuk naar de afdeelingen te verwijzen.

50. eene gouvernements-depêche van 5 October 1923, No. 2907, luidende als volgt:

Het is mij een voorrecht aan Uwen Raad te kunnen mededeelen, dat ter mijner kennis kwam, dat de Bataafsche Petroleum Maatschappij voornemens is aan de raffinaderij alhier eene zeer groote uitbreiding te geven, wanneer zij te voren zooveel mogelijk zekerheid zal hebben verkregen, dat de faciliteiten haar in 1915 toegezegd bij de oprichting van haar bedrijf in Curaçao, ook na de groote uitbreidingen gehandhaafd zullen blijven. Hierbij is speciaal te denken aan vrijdom van invoerrecht voor de in de fabrieken te verwerken producten, naast vrijdom van uitvoerrecht voor de door de verwerking verkregen producten, voorts vrijdom van invoerrecht voor de materialen en machineriën noodig voor den bouw en de exploitatie van de raffinaderijen met toebehooren, het niet-invoeren van uitzonderingsbelastingen en het heffen van matige loods-gelden.

In het belang van Curaçao heb ik niet geschroomd mijnerzijds voor mij persoonlijk de toezegging te doen, dat door mij geene uitzonderingsbelastingen zouden worden bevorderd of bestaande faciliteiten zouden worden afgeschaft.

Naar ik aanneem zal Uw Raad, waaraan de welvaart en voorspoed van Curaçao steeds zoozeer ter harte gaan, met groote voldoening van de belangrijke plannen der petroleum maatschappij vernemen. Nog onlangs verklaarde Uw Raad te wenschen zooveel mogelijk rekening te houden met de

toezeggingen in het belang van Curaçao destijds door het Bestuur gedaan en daarom vertrouw ik, dat Uw Raad ten deze geen bezwaar zal hebben van zijne mede instemming met de door mij gedane toezegging te willen doen blijken, waar het mij bekend is, dat de Curaçaosche Petroleum Maatschappij die instemming van Uwen Raad op hoogen prijs zal stellen.

De Voorzitter stelt voor dit stuk na afloop van de zitting in Comité Generaal te behandelen.

Hiertoe wordt besloten.

De Commissie voor de verzoekschriften brengt bij monde van den heer Sutherland rapport uit over het in hare handen gestelde verzoekschrift van J. de Jongh e. a. betreffende de herstelling en het onderhoud van de buitenwegen op Curaçao. Dit rapport luidt als volgt:

In handen van de Commissie voor de verzoekschriften is gesteld een verzoekschrift van J. de Jongh e. a., waarbij den Kolonialen Raad wordt aangeboden een afschrift van een door requestanten aan den Gouverneur van Curaçao gericht request tot herstelling van de wegen in de buitendistricten op Curaçao, met beleefd verzoek aan den Raad om zijne medewerking en steun in deze wel te willen verleen.

Volgens door de Commissie ingewonnen inlichtingen is aan het verzoek van requestanten om spoedig een aanvang te maken met de herstelling van den in hun request bedoelden hoofdverkeersweg, door het Bestuur bereids voldaan. Op een paar punten tegelijk is men aan het werk van herstel getogen.

Intusschen zou het, naar de meening van de Commissie, zijn nut kunnen hebben van deze gelegenheid gebruik te maken om het Bestuur erop te wijzen, dat het weinig aanbeveling verdient met onderhoud en herstelling der wegen te wachten, totdat de regentijd als het ware voor de deur staat. Men kan niet beschikken over een onbepert aantal arbeiders om in korten tijd groote eindden van den weg te herstellen. Vooral niet wanneer de regentijd op handen is en de buitenbevolking de plantgronden voor het planten gereed moet maken, de omheiningen sluiten, enz. enz.

In den regentijd gaat het nog bezwaarlijker. De verbouw van mais eischt vele handen. En zou Openbare Werken door hooge loonen te betalen erin slagen toch een voldoende aantal arbeiders naar zich toe te trekken, dan gaat dat ten koste van den verbouw van mais en veldvruchten. Het zal dan gaan tegen het belang in van diezelfde arbeiders, tegen het economisch belang in van de plaats.

De meest geschikte tijd voor wegenherstel is ongetwijfeld Januari — Mei, als wanneer de periode van zware slagregens, welke pas gedanen arbeid geheel kunnen vernietigen, voorbij is en men slechts zachte regens kan verwachten, die juist zeer bevorderlijk zijn voor het dichtslaan van de aard- of gruislagen.

Na December zijn bovendien de voornaamste werkzaamheden op de maisvelden achter den rug en kunnen zonder bezwaar krachten aan den veldarbeid onttrokken worden.

In den regentijd, wanneer zware regens de wegen op enkele punten onbruikbaar maken, behoort, naar het oordeel van de Commissie, volstaan te worden met door kleine ploegen bedoelde gedeelten van den weg te laten herstellen en in staat van bruikbaarheid te laten onderhouden. Dit zal niet veel volk eischen.

De Commissie geeft ten slotte in overweging in den geest van dit rapport een schrijven te richten aan den Gouverneur van Curaçao.

De Raad vereenigt zich, zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming, met de conclusie van het rapport.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, sluit de Voorzitter de vergadering.

NOTULEN.

Nº 6.

ONTWORPEN-NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Maandag, den 29n. October 1923,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *A. G. Statius Muller*, voorzitter.

VOORTS: de heeren *Ed. S. Lansberg*, ondervoorzitter, *Edwin Senior*, *H. Perret Gentil*, *J. J. Beaujon*, *B. E. van der Veen Zep-penfeldt*, *C. S. Gorsira J.P.Ez.* en *S. M. L. Maduro*, leden, benevens de heer *J. G. Statius Muller*, fung. Griffier van den Raad.

ZOMEDE: de heer *A. B. J. Prakken*, Administrateur van financiën, gemachtigde van den Gouverneur.

AFWEZIG: de heeren *J. Sutherland*, *E. M. Penso*, *Dr. W. Ch. de la Try Ellis*, *R. F. Muskus* en *E. S. C. de Veer Abrahamsz*, de tweede en vijfdegenoemde wegens verblijf in het buitenland en de derdegenoemde wegens verblijf op de Bovenwind-sche eilanden.

De Voorzitter opent de vergadering en onderwerpt aan hare goedkeuring de in druk verschenen notulen van de vergadering van den 8sten October 1923 (No. 5).

Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en ondertekend.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1o. een extract uit de gouvernements-beschikking van den 10n. October 1923, No. 994, waarbij, met ingang van 16 October 1923, de bode bij den Kolonialen Raad, *P. J. W. de Vos*, tijdelijk eervol uit die functie is ontheven en *J. van Ecks* tijdelijk be-noemd is tot bode bij den Kolonialen Raad.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

2o. eene gouvernements-depêche van 17 October 1923, No. 1599, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-veror-dening tot wijziging en aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao omtrent de erf-opvolging (14).

3o. eene gouvernements-depêche van 17 October 1923, No. 3001, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-veror-dening, houdende uitbreiding van de gelegenheid tot het leveren van bewijs door getuigen en andere wijzigingen van de rechts-pleging in burgerlijke zaken (15).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten de sub 2o. en 3o. genoemde stukken naar de afdelingen te verwijzen. De gedrukte stukken, die bij deze ontwerpen zijn overgelegd, zullen onder de leden circuleeren.

4o. eene gouvernements-depêche van 19 October 1923, No. 3026, waarbij den Raad worden aangeboden:

a. een ontwerp-verordening tot aanvulling van de veror-dening van den 11n. November 1922 (P. B. 1923 No. 8), tot vereenvoudiging van de rechtspleging in lichte strafzaken (16);

b. een ontwerp-verordening tot wijziging van de verorde-ning van den 3n. Maart 1923 (P. B. No. 36), houdende wijzi-ging in de bepalingen betreffende het straffen en de straf-rechtspleging ten aanzien van jeugdige personen (17).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten de sub 4o. a. en b. genoemde ontwerpen heden te behandelen.

5o. eene gouvernements-depêche van 27 October 1923, No. 3083, waarbij den Raad wordt medegedeeld, dat de Gouver-neur, ingevolge art. 85bis van het gewijzigd Regeeringsregle-ment dezer kolonie, den heer *A. B. J. Prakken*, Administra-teur van financiën, gemachtigd heeft om de beraadslagingen van den Raad over de ontwerp-verordening tot wijziging van de Vergunningverordening 1908 bij te wonen en een raad-gevende stem uit te brengen.

De Voorzitter heet den gemachtigde van den Gouverneur welkom ter vergadering.

6o. eene gouvernements-depêche van 13 October 1923, No. 2958, luidende als volgt:

„Ik heb de eer de ontvangst te erkennen van Uw schrij-ven, d.d. 11 October 1923, No. 11 en U mede te deelen, dat ik de meeningen daarin te kennen gegeven, ten volle onder-schrijf.

De Directeur van Openbare Werken is door mij in den bij Uw brief aangegeven geest geïnstrueerd.”

De Voorzitter zegt, dat deze depêche een antwoord is op het door den Raad aan den Gouverneur gericht schrijven naar aanleiding van het bij den Raad ingekomen verzoek-schrift van den heer *J. de Jongh* e. a.

Aan de orde van behandeling is:

I. Vaststelling antwoord op de depêche van den Gouver-neur van Curaçao, d.d. 5 October 1923, No. 2907.

De Voorzitter zegt, dat overeenkomstig het besluit genomen in Comité Generaal, het volgende antwoord is ontworpen:

„De Koloniale Raad heeft de eer de ontvangst te erkennen van U. E.'s schrijven van den 5n. October j. l., No. 2907, welk schrijven door hem op prijs wordt gesteld.

Inderdaad heeft de Raad — zooals U. E. met recht kon aannemen — met voldoening kennis genomen van de in U. E.'s aangehaald schrijven medegedeelde plannen van de Bataaf-sche Petroleum Maatschappij tot groote uitbreiding van de raffinaderij alhier. Met U. E. is ook de Raad van oordeel, dat eene uitbreiding van het bedrijf der Curaçaosche Petro-leum Maatschappij, als thans in uitzicht is gesteld, niet an-ders dan in het belang van Curaçao kan zijn en strekken

zal tot bevordering van den bloei en de welvaart van deze plaats.

De Koloniale Raad acht het dan ook volkomen begrijpelijk, dat U. E. van haar kant niet geschroomd heeft aan de Curaçaosche Petroleum Maatschappij de verlangde toezegging te doen.

Van zijn kant wil de Koloniale Raad verklaren, dat hij van oordeel is, dat de Curaçaosche Petroleum Maatschappij en in het algemeen elke onderneming of bedrijf, die kan bijdragen tot den vooruitgang van de kolonie, aanspraak kan maken op eene billijke en welwillende behandeling van de zijde van het Koloniaal Bestuur."

Na voorlezing van het bovenstaande concept vraagt de Voorzitter, of de leden van den Raad zich daarmee kunnen vereenigen.

De heer *Beaujon*, het woord gevraagd en verkregen hebbende, zegt het volgende: Mijnheer de Voorzitter! Ik meen uit naam van al mijne medeleden hier aanwezig te spreken, wanneer ik zeg, dat de Raad geen bezwaar heeft te verklaren, dat hij gaarne instemt met de door den Gouverneur aan de Curaçaosche Petroleum Maatschappij gedane toezegging.

Daarom geef ik eenigszins de voorkeur aan het slot van het eerste concept-antwoord aan Z. E. den Gouverneur, waarover in de eerste behandeling der zaak in de afdelingen gesproken werd. Ik houd echter van duidelijkheid en ter voorkoming van misverstand later, zou ik in het antwoord willen doen uitkomen, dat de Raad, hoezeer ook instemmende met de gedane toezegging, niet bij machte is den lateren wetgever te binden aan hetgeen hij nu heeft goedgekeurd.

Om die reden wil ik voorstellen, het slot van het antwoord aan den Gouverneur te doen luidende als volgt:

"De Raad heeft dan ook—zooals U. E. terecht vertrouwd heeft—geen bezwaar te verklaren, gelijk hij het bij dezen doet, dat hij gaarne instemt met de door haar aan de Curaçaosche Petroleum Maatschappij gedane toezegging, doch wil daarbij doen uitkomen, dat hij dit in het algemeen als zijn oordeel uitspreekt, daar hij toch de bevoegdheid niet heeft den lateren wetgever te binden."

Ik dank U.

De heer *Lansberg* verkrijgt het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Waar de Gouverneur in zijne dépêche aan den Raad mededeelt, dat hij niet geschroomd heeft voor hem persoonlijk de in die dépêche bedoelde toezegging te doen, zou ook de Raad in zijn antwoord aan den Gouverneur het woord „persoonlijk” kunnen gebruiken. Dit woord zou reeds voldoende te kennen geven, dat men een lateren wetgever niet binden wil.

De heer *Gorsira*, na het woord verkregen te hebben, zegt: Mijnheer de Voorzitter! Naar aanleiding van hetgeen mijn geacht medelid Beaujon gesproken heeft, wil ik even aanhalen een schrijven van den heer Muller, onzen geachten Voorzitter, tot de leden van den Raad gericht, om de ideeën te ontvouwen, die hebben voorgezeten bij het opstellen van zijn concept-antwoord aan den Gouverneur. Die brief luidt:

„Gevolg gevende aan de van meerdere zijden gemaakte opmerkingen in het Comité Generaal van jongstleden Maandag, heb ik eene redactie ontworpen waarbij de Raad, zonder zich te verbinden of eenige toezegging te doen—wat hij strikt genomen ook niet kan doen en wat, deed hij het al, toch den wetgever van morgen niet kan verbinden—slechts in het algemeen als zijn oordeel uitspreekt, dat niet alleen de C. P. M., maar ook elk ander bedrijf, dat kan bijdragen tot den vooruitgang van de kolonie, aanspraak kan maken op eene welwillende behandeling van de zijde van het Koloniaal Bestuur.

Ik, voor mij, zou—om de welwillendheid beter te doen uitkomen—de voorkeur geven aan het eerste concept, dat wat beslister is. Ik erken echter dat er ook wat te zeggen valt voor de meening van verscheidene leden, dat waar een lichaam toch geen bindende toezegging kan doen, het ook niet veel zin heeft woorden te gebruiken, die als eene toezegging zouden kunnen worden opgevat."

Tot hier de brief van den Voorzitter.

Er is dus feitelijk, Mijnheer de Voorzitter, geen verschil van meening tusschen U en het geacht lid Beaujon. Het is maar een quaestie van redactie, want tusschen U en hem staat het vast, dat de bevoegdheid van den Raad ten deze beperkt is en zal dus in het antwoord aan den Gouverneur die bevoegdheid niet mogen worden overschreden. Als ik dus straks na de beraadslagingen mijn stem geef aan het concept, zooals ontworpen of met wijzigingen, zal ik dit doen onder den indruk van het verband tusschen het concept en Uw aangehaald schrijven.

De heer *Zeppenfeldt*, na het woord gevraagd en verkregen te hebben, zegt: Mijnheer de Voorzitter! Ik ga volkomen accoord met het concept-antwoord op den brief van den Gouverneur, omdat ik van meening ben, dat Curaçao er wel bij zal varen, wanneer de Curaçaosche Petroleum Maatschappij zich gaat uitbreiden, op een schaal veel grooter dan die, waarop zij thans is ingericht.

Volgens mijne overtuiging zullen de indirecte voordéelen die Curaçao dan van de Maatschappij zal behalen, zeer groot zijn.

Curaçao is al in vele opzichten veranderd en vooruitgegaan het is niet meer het noodlijdende eiland van vroeger. Dit is om ronduit te spreken, aan de twee groote maatschappijen te danken, die Curaçao tegenwoordig rijk is.

Al lange jaren ben ik lid van dit College, heb goede en slechte tijden meegemaakt; ik zou nu eens willen vragen: welke sommen zouden het Bestuur en de Groep Nederlandsche Antillen van het Algemeen Nederlandsch Verbond niet hebben moeten uitgeven aan werkverschaffing en onderstand in zoo'n slecht en droog jaar als dit, indien die maatschappijen er niet waren geweest?

Voor zoover ik weet gaat nu alles toch goed en geregeld, niet tegenstaande de tijden—dat komt er nog bij—zoo duur zijn. Wij moeten daarom niet zoozeer letten op de directe voordéelen, wanneer de indirecte zoo groot zijn.

Om bovenstaande redenen kan ik het met den concept-brief, zooals hij opgesteld is, heelemaal eens zijn.

Ik kan geen toezegging van bindende kracht zien voor een lateren wetgever, in eene verklaring van dezen Raad, dat hij het volkomen begrijpelijk acht, dat de Gouverneur van zijn kant niet geschroomd heeft aan de Curaçaosche Petroleum Maatschappij de verlangde toezegging te doen en dat de Raad van zijn kant van oordeel is, dat de Curaçaosche Petroleum Maatschappij en in het algemeen elke onderneming of bedrijf, die kan bijdragen tot den vooruitgang van de kolonie, aanspraak kan maken op eene billijke en welwillende behandeling van de zijde van het Koloniaal Bestuur.

De heer *Beaujon* verkrijgt nogmaals het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! In den aanhef van hetgeen ik zoeven gesproken heb, heb ik gezegd, dat ik meende uit naam van al mijne medeleden hier aanwezig te spreken, wanneer ik zeide, dat de Raad geen bezwaar had te verklaren, dat hij gaarne instemt met de door den Gouverneur aan de Curaçaosche Petroleum Maatschappij gedane toezegging.

Hieruit blijkt voldoende, dat ik geen bezwaar had tegen die toezegging en dat, naar mijne meening, ook geen mijner medeleden daartegen iets zou aanvoeren. Slechts ter wille van de duidelijkheid en ter voorkoming van misverstand heb ik voorgesteld de redactie van den concept-brief aan den Gouverneur eenigszins te wijzigen.

De heer *Lansberg*, na het woord verkregen te hebben, zegt: Mijnheer de Voorzitter! Uit hetgeen mijne geachte medeleden Beaujon en Gorsira gesproken hebben, blijkt, dat zij beiden van oordeel zijn, dat de Raad den lateren wetgever niet binden kan. Zooals ik reeds gezegd heb, meen ik, dat door het inlassen van het woord „persoonlijk” in het antwoord op de dépêche van den Gouverneur de meening van den Raad, dat men zich voor de toekomst niet verbinden kan, voldoende zal blijken.

De heer *Beaujon* wederom het woord verkrijgende, zegt: Mijnheer de Voorzitter! Waar uit hetgeen heden avond hier gesproken is reeds voldoende aan den dag is gekomen, dat de Raad in het algemeen van oordeel is, dat hij de bevoegdheid mist eenige

toezegging te doen, die van bindende kracht zou kunnen zijn voor een lateren wetgever, is het doel, waarmede ik mijn voorstel tot wijziging van het concept-antwoord aan den Gouverneur gedaan heb reeds bereikt, om welke reden ik dan ook hierbij dat voorstel intrek.

De heer *Lansberg* verzoekt den Voorzitter het volgend voorstel van hem in stemming te willen brengen :

„Aan het slot van de derde alinea van het concept-antwoord aan den Gouverneur, tusschen de woorden „toezegging” en „te”, in te lasschen het woord „persoonlijk”.”

Hij meent, dat door deze eenvoudige toevoeging de meening van den Raad het duidelijkst zal uitkomen.

De *Voorzitter* constateert, met den heer *Beaujon*, dat alle leden instemmen met de door den Gouverneur gedane toezeggingen. Het spreekt van zelf, dat een lichaam geen toezegging kan doen, die ook latere leden zou binden. Maar dit behoeft — reeds wijl het van zelf spreekt — niet uitdrukkelijk gezegd te worden.

Tegen het voorstel van den heer *Lansberg* heeft spreker bezwaar. Door te herhalen het door den Gouverneur gebruikte woord „persoonlijk” zou het zijn alsof de Raad wilde zeggen : „U hebt de toezegging persoonlijk gedaan, wij laten haar dan ook geheel voor Uwe rekening”. Spreker voor zich zal dan ook tegen de toevoeging stemmen.

Nadat bij loting was beslist, dat de stemming zou aangevangen bij No. 2 van de presentielijst, werd het voorstel-*Lansberg* in stemming gebracht en verworpen met zeven stemmen tegen één stem.

Vóór stemde de heer *Lansberg*.

II. de *ontwerp-verordening tot wijziging van de vergunning-verordening 1908 (10)*, zooals gewijzigd bij Nota van wijziging.

De algemeene beraadslagingen worden geopend, waarbij niemand het woord verlangt.

De artikelen 1 en 2, het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, verlaat de vergadering.

III. de *ontwerp-verordening, houdende nadere voorzieningen tot bestrijding van het houden van hanengevechten (13)*.

De algemeene beraadslagingen worden geopend, waarbij niemand het woord verlangt.

De artikelen 1 en 2, het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

IV. de *ontwerp-verordening tot aanvulling van de verordening van den 11den November 1922 (P. B. 1923 No. 8), tot vereenvoudiging van de rechtspleging in lichte strafzaken (16)*.

De algemeene beraadslagingen worden geopend, waarbij niemand het woord verlangt.

De artikelen 1 en 2, het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

V. de *ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van den 3den Maart 1923 (P. B. No. 36), houdende wijziging in de bepalingen betreffende het straffen en de strafrechtspleging ten aanzien van jeugdige personen (17)*.

De algemeene beraadslagingen worden geopend, waarbij niemand het woord verlangt.

De artikelen 1 en 2, het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

die ...

III. Die ...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

Koloniale Raad. ZITTINGJAAR 1923—1924.

NOTULEN.

Nº 7.

ONTWORPEN-NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Maandag, den 5n. November 1923,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *A. G. Stadius Muller*, voorzitter.

VOORTS: de heeren *Ed. S. Lansberg*, ondervoorzitter, *Edwin Senior*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *H. Perret Gentil*, *J. J. Beaujon*, *S. M. L. Maduro* en *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, leden, benevens de heer *J. G. Stadius Muller*, fung. Griffier van den Raad.

ZOMEDE: de heer *A. B. J. Prakken*, Administrateur van financiën, gemachtigde van den Gouverneur.

AFWEZIG: de heeren *J. Sutherland*, *E. M. Penso*, *Dr. W. Ch. de la Try Ellis*, *R. F. Muskus* en *E. S. C. de Veer Abrahamsz*, de tweede en vijfdegenoemde wegens verblijf in het buitenland en de derdegenoemde wegens verblijf op de Bovenwindse eilanden.

De Voorzitter opent de vergadering en onderwerpt aan hare goedkeuring de in druk verschenen notulen van de vergadering van den 29sten October 1923 (No. 6).

Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en ondertekend.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van het volgend ingekomen stuk:

eene gouvernements-dépêche van 2 November 1923, No. 3130, waarbij den Raad wordt medegedeeld, dat de Gouverneur, in gevolge art. 85bis van het gewijzigd Regeeringsreglement dezer kolonie, den heer *A. B. J. Prakken*, Administrateur van financiën, gemachtigd heeft om de beraadslagingen van den Raad over de ontwerp-verordening tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922 bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen.

De Voorzitter heet den gemachtigde van den Gouverneur welkom ter vergadering.

Aan de orde van behandeling is:
de ontwerp-verordening tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922 (6), zooals gewijzigd bij nota van wijziging.

De algemeene beraadslagingen worden geopend, waarbij niemand het woord verlangt.

Artikel 1 komt in behandeling.

De heer *Beaujon*, het woord gevraagd en verkregen hebbende, zegt het volgende: Mijnheer de Voorzitter! Ik wil voorstellen in het ontwerp, zooals gewijzigd bij nota van wijziging, de volgende wijzigingen aan te brengen:

1o. Artikel 1 te doen vervallen.

2o. In artikel 2 tusschen de woorden „raffinaderijen” en „bedraagt” in te voegen de woorden „en voor in de kolonie thuis behorende schepen”.

Na al hetgeen in de gewisselde stukken betreffende het thans in behandeling zijnde ontwerp is gereleveerd, heb ik het niet noodig geacht mijnerzijds eenige nadere beschouwing aan het voorstel te laten voorafgaan.

Het amendement van den heer *Beaujon* wordt ondersteund door de heeren *Perret Gentil* en *Senior*.

De heer *Beaujon*: Mijnheer de Voorzitter! Het door mij gedaan voorstel bevat in zich zelf niets nieuws. Het is een uitvloeisel van het door den Raad bij de behandeling van de ontwerp-verordening, betreffende den loodsdienst en de loodsgelden, in 1922 aangenomen beginsel van gelijke vrijgevigheid aan alle in de kolonie thuis behorende schepen als toen was en nu weer is voorgesteld voor de schepen, die ruwe olie aanbrengen, een beginsel waaraan ik mij en, naar ik vertrouw, mijne medeleden zich zullen blijven vasthouden, daar het m. i. alleszins gerechtvaardigd is door de billijkheid, welke ermede wordt betracht.

De Raad heeft indertijd bij de aanneming van de Loodsdienstverordening 1922, over velerlei bezwaren zijnerzijds heen gestapt om het Bestuur blijk te geven van zijn goeden wil en heeft bij de verhooging der loodsgelden veel toegegeven, zelfs zooveel, dat die verhooging later veel meer bleek op te brengen, dan het ooit de bedoeling van den Raad was toe te staan; maar op een punt heeft de Raad toen niet willen toegeven en dat was dat voor vaartuigen, die de kolonie aandoen om ruwe olie aan te brengen, het loodsgeld de helft zou bedragen, terwijl de in de kolonie thuis behorende schepen het volle loodsgeld zouden moeten betalen.

Na de indiening van de 2de nota van wijziging op de ontwerp-verordening betreffende den loodsdienst en de loodsgelden, in welke nota werd voorgesteld de schepen, die ruwe olie aanbrengen, half loodsgeld te laten betalen, terwijl daarin gemist werd dezelfde vrijgevigheid voor alle in de kolonie thuis behorende schepen, bleef de zaak lang hangende tusschen Bestuur en Raad, tot dat door den Voorzitter van den Raad aan het Bestuur werden aangeboden twee verschillende concepten van wijzigingen, met de mededeeling, dat, werd het eene of het andere door het Bestuur overgenomen, de Raad dan er toe zou overgaan de ontwerp-verordening, zooals te wijzigen, aan te nemen, om een einde aan de zaak te maken. Het eene concept was in dien geest, dat alle in de kolonie thuis behorende schepen zouden vrijgesteld worden van de verplichting zich te bedienen van een loods en het andere, dat alle in de kolonie thuis behorende schepen grooter dan 132 M3 de verplichting werd opgelegd zich van een loods te bedienen. Hoe die concepten juist luidden kan ik niet opge-

ven, daar ik ze onder de stukken niet kan vinden. Na gepleegd overleg heeft het Bestuur zich voor het laatste concept verklaard en werd de ontwerp-verordening bij de openbare behandeling namens het Bestuur zelf in dien zin gewijzigd en door den Raad aangenomen.

De Raad vond het toen gerechtvaardigd, dat de schepen van de Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij, evenals die van de West-Indische Scheepvaart Maatschappij en alle andere in de kolonie thuis behorende schepen grooter dan 132 M3 het hunne zouden bijdragen tot vermeerdering van de koloniale middelen, mits geene werd uitgezonderd en is toen daarom overgegaan dat systeem van heffing der loodsgelden aan te nemen.

Nu het Bestuur voorstelt het loodsgeld op de helft te stellen voor schepen die de kolonie aandoen om ruwe olie aan te brengen voor aldaar gevestigde raffinaderijen, onder welke schepen, naar het zich uit de gewisselde stukken doet aanzien, de in de kolonie thuis behorende schepen van de Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij komen te behoreen, — tegen welk voorstel op zich zelf de Raad geen bezwaar heeft, — is het ook alleszins gerechtvaardigd, dat ook ten aanzien van al de in de kolonie thuis behorende schepen dezelfde vrijgevigheid wordt toegepast.

Door deze vrijgevigheid, die de Raad altijd wenschelijk achtte, zullen de loodsgelden niet minder opbrengen dan de raming voor 1924 ad f 130 000,—, welk bedrag, wanneer men niet pessimistisch wil zijn over de verdere uitbreiding der scheepvaart met het oog op de eventuele uitbreiding der raffinaderij van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij, niet-tegenstaande bovenbedoelde voorgestelde vrijstellingen, in de toekomst zeer waarschijnlijk hooger zal zijn.

Bij het opmaken dezer toelichting is mij iets in het ontwerp opgevallen, waarop ik meen de aandacht te moeten vestigen; het is namelijk het volgende:

In artikel 2 wordt voorgesteld het loodsgeld op de helft te stellen voor vaartuigen, die de kolonie *aandoen* om ruwe olie aan te brengen, enz.

De schepen van de Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij die in de kolonie thuis behoreen, kunnen m. i., strikt genomen, niet gerekend worden onder de vaartuigen die de kolonie *aandoen* om ruwe olie aan te brengen voor aldaar gevestigde raffinaderijen. Een vaartuig, dat hier thuis behoort en van hier uit vertrekt om ruwe olie te halen voor een alhier gevestigde raffinaderij en die olie hier (thuis) aanbrengt voor die raffinaderij, kan niet gezegd worden de kolonie *aan te doen* om die olie aan te brengen. Een plaats, eene haven *aandoen* betekent volgens het woordenboek van Van Dale: „onderweg, op reis binnenloopen om er kort te vertoeven”. De op Curaçao thuis behorende schepen van de Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij doen in dien zin de kolonie niet aan om er ruwe olie aan te brengen, maar zij brengen de olie aan, die zij zijn gaan halen voor de raffinaderij, die gevestigd is waar zij thuis behoreen.

Uit de gewisselde stukken blijkt echter niet, dat er eenige twijfel bestond dat evenbedoelde schepen onder de in artikel 2 bedoelde vaartuigen zullen vallen, maar door het aannemen van mijn voorstel tot wijziging van het ontwerp zal met alle zekerheid komen vast te staan, dat ook de hier thuis behorende schepen van de Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij slechts half loodsgeld moeten betalen.

De heer *Zeppenfeldt* vraagt het woord en dient het volgend sub-amendement in op het amendement van den heer *Beaujon*:

In het amendement van het lid J. J. *Beaujon*, om in artikel 2 tusschen de woorden „raffinaderijen” en „bedraagt” in te voegen de woorden „en voor in de kolonie thuis behorende schepen”, in plaats van het woord „schepen” te lezen „zeilschepen”.

Het amendement van den heer *Zeppenfeldt* wordt ondersteund door de heeren *Perret Gentil* en *Senior*.

De heer *Zeppenfeldt*: Mijnheer de Voorzitter! Voor grootere duidelijkheid zou ik eerst even het verschil willen aangeven tusschen de drie voorstellen.

De Gouverneur wil halve loodsgelden alleen voor de schepen van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij en bij het uitvaren van de haven van Curaçao, voor de in de kolonie thuis behorende zeilschepen het nemen van een loods niet langer verplichtend stellen.

Het amendement van het lid *Beaujon* beoogt die zelfde voordeelige bepaling van toepassing te doen zijn, niet alleen op de schepen van de Petroleum Maatschappij, maar ook op alle schepen, dus zoowel stoom- als zeilschepen, die in de kolonie thuis behoreen.

De bedoeling van mijn amendement is de vrijgevege bepaling van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij alleen uit te strekken op de zeilschepen en dus niet op de stoomschepen, die hier in de kolonie thuis behoreen.

En waarom?

In het eindverslag leest men:

„Andere leden konden zich met het gewijzigd ontwerp vereenigen. Zij wezen erop, dat ofschoon het niet te ontkennen valt, dat ook de stoomvaart den druk der tijdsomstandigheden ondervindt, zij het toch is, die de zeilvaart, de eigenlijke Curaçaosche vloot, zoo zware concurrentie aandoet, haar als het ware overal verdringt”.

Mijnheer de Voorzitter! Ik behoor tot die leden. En nu moet ik verklaren, dat ik na het verschijnen van dit eindverslag en door wat ik hedenavond hier gehoord heb, geen enkel argument vernomen heb, dat mij in mijne opinie aan het wankelen heeft kunnen brengen.

Iedereen is er met mij van overtuigd, dat de stoomvaart eene doodelijke concurrentie aandoet aan de zeilvaart. En daarom meen ik, dat ook de zeilvaart moet geholpen worden. Zij dus die deze meening zijn toegedaan en ook de stoomvaart in die gunstige bepaling willen laten deelen, komen in strijd met hun eigen meening, omdat zij daardoor de stoomvaart nog sterker zouden maken in haar concurrentie tegen de zeilschepen. En die inconsequentie durf ik niet aan.

Rest mij nog te zeggen, waarom ik de voorkeur geef aan half loodsgeld boven het niet verplichtend stellen van het nemen van een loods voor zeilschepen bij het uitvaren, zooals de Gouverneur bij nota van wijziging heeft voorgesteld.

Dat is weer, Mijnheer de Voorzitter, omdat ik tot die leden behoor, die volgens het Eindverslag „vreesden van de voorgestelde vrijstelling van de verplichting tot het nemen van een loods bij het uitgaan, een zeer groote belemmering van het verkeer in en over de haven. Vooral op windstille dagen of wanneer de wind uit den verkeerden hoek waait zou het verkeer over de Koningin Emmabrug ernstig verstoord worden wanneer de zeilschepen slechts met windkracht de haven uitmoesten”.

De heer *Beaujon* verkrijgt nogmaals het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Indien het sub-amendement van het geachte lid *Zeppenfeldt* wordt aangenomen, dan zullen, wanneer de in de kolonie thuis behorende schepen van de Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij, zooals het de bedoeling is, worden geacht tot de vaartuigen bedoeld in artikel 2 van het ontwerp te behoreen, de in de kolonie thuis behorende schepen, zoowel zeil- als stoomschepen, de helft van het loodsgeld komen te betalen, met uitzondering evenwel van de in de kolonie thuis behorende schepen van de West-Indische Scheepvaart Maatschappij. Waarom deze schepen, die toch ook in niet geringe mate bijdragen tot den bloei en de welvaart van het eiland, moeten uitgesloten of „geblackballed” worden, kan ik niet begrijpen; zij moeten m. i. deelen in dezelfde rechten als aan de andere in de kolonie thuis behorende schepen worden toegekend.

Dat de stoomschepen, niet alleen die der West-Indische Scheepvaart Maatschappij, maar ook andere kleine stoomschepen, die in den laatsten tijd tusschen Curaçao en de naburige landen varen, de zeilvaart groote concurrentie aandoen is zeker waar, maar dat is nu op de meeste plaatsen in de wereld zoo; de steeds toenemende stoomvaartverbindingen doen de vaart van zeilschepen steeds minder en minder worden; deze kunnen in de meeste gevallen niet tegen de stoomschepen concurreeren. Maar ik kan niet inzien waarom het Be

stuur zal moeten ageeren tegen die concurrentie, door de stoomschepen van de West-Indische Scheepvaart Maatschappij niet te laten deelen in de vrijgevigheid toegestaan aan andere in de kolonie thuis behorende schepen. Door zulk eene beoefening van het Bestuur zal die concurrentie toch niet stop gezet worden; als de schepen der West-Indische Scheepvaart Maatschappij het niet doen, doen andere het toch.

Ook de schepen van de West-Indische Scheepvaart Maatschappij maken tegenwoordig slechte tijden door en men moet niet vergeten, dat op die schepen een deel der bevolking werk vindt, meer nog dan op de zeilschepen. Ik kan mij om de zoeven en nu aangevoerde redenen niet vereenigen met het voorstel om de stoomschepen van de West-Indische Scheepvaart Maatschappij uit te sluiten van de vrijgevigheid aan de andere in de kolonie thuis behorende schepen toegestaan en blijf daarom bij mijn gedaan voorstel.

De heer *Senior* verkrijgt het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Enkel een paar woorden ter opheldering van eenige punten.

Ik vind dat er zoowel voor het amendement als voor het sub-amendement veel te zeggen is. Toch voel ik meer voor het eerste, waar het hier geldt een principe van den Raad om naar billijkheid te streven en anderzijds ik de overtuiging heb dat, indien het sub-amendement wordt aangenomen, het meerdere door de hier thuis behorende stoomschepen te betalen loodsgeld niet zooveel zal bijdragen om een einde te maken aan de concurrentie, die de zeilschepen wordt aangedaan. Ik zal daarom ook mijn stem aan het eerste amendement geven om niet noodeloos te breken met een principe van den Raad, waarmede ik mij, ook billijkheidshalve, van den beginne aan kon vereenigen. Wat wij van den eenen kant door vrijgevege bepalingen aan de Curaçaosche schepen in het algemeen verleen, komt, lijkt mij, als Inkomstenbelasting, die deze schepen te betalen zullen hebben als er verdiend wordt, weer ten voordeele van de koloniale kas.

Naar aanleiding van wat het Bestuur in zijn laatste Nota op het Eindverslag zegt, als zoude de vertegenwoordiger van de West-Indische Scheepvaart Maatschappij zich niet hebben ontzien met dreigementen pressie op de stemming van den Raad uit te oefenen, enz. enz. moet ik zeggen, dat het Bestuur in dit opzicht zich sterk vergist; ik zit sedert den beginne hier in den Raad, tevens in het locale Sub-Comité van de te Londen gevestigde associatie van Stoomvaartmaatschappijen — waaraan de meeste hier varende Europeesche lijnen behoren — en kan verklaren, dat van dreigement of pressie geen kwestie is geweest; trouwens noch de leden van den Kolonialen Raad, noch die van de associatie zouden zich door eenige pressie hebben laten beïnvloeden. Buitendien werd de loods dienstverordening toen niet in den zin van het door den vertegenwoordiger van genoemde Maatschappij aan den Raad gericht verzoekschrift gewijzigd.

Wat betreft de heffing door de Stoomvaartmaatschappijen — samen met de inwerkingtreding van het verhoogde tarief van loodsgelden — van het z. g. „portdues charge” van 1 sh. per vracntton op de Europeesche verschepingen en de verlaging later tot de helft, of 6 pence, dat alles geschiedde, Mijnheer de Voorzitter, op last van de associatie te Londen, die naar eene vergoeding voor de door het nieuwe tarief van loodsgelden hier ontstane meerdere havenkosten zocht. 't Was natuurlijk niet mogelijk direct het juiste bedrag vast te stellen, dat noodig zoude zijn om die extra-kosten te dekken, daarom werd die vergoeding in den beginne op 1 sh. gesteld. Daardoor kwamen misschien enkele maatschappijen voor een tijd in eene gunstigere positie te staan. De vermindering later van het „portdues charge” toont echter m. i. duidelijk aan, dat de stoomvaartmaatschappijen gezamenlijk naar eene billijke vergoeding voor die meerdere havenkosten streven, maar ook niet verder. Ik dank U.

De heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt: Mijnheer de Voorzitter! Naar aanleiding van de amendementen van de heeren Zeppenfeldt en Beaujon meen ik, na hetgeen in de gewisselde stukken is uiteengezet, kort te kunnen

Hoewel het Bestuur beide amendementen niet wenschelijk acht, zal het Bestuur zich tegen het amendement van den heer Zeppenfeldt niet verder verzetten.

Voor wat het amendement van den heer Beaujon betreft, hiertegen zij nogmaals aangevoerd, — en nu sluit ik mij, namens den Gouverneur, volkomen aan bij het door het geachte lid Zeppenfeldt gereleveerde —, dat geen aanleiding bestaat om de stoomschepen in een dergelijke gunstige bepaling te doen deelen, waar zij aan de groote vaart deelnemen en groote concurrentie aandoen aan de typisch inlandsche zeilvaart.

Ik moet dan ook, namens den Gouverneur, dit amendement uitdrukkelijk ontraden.

Naar aanleiding van het door het geachte lid Beaujon aangevoerde betreffende de beteekenis van het woord „aandoen”, voorkomende in artikel 2 van de ontwerp-verordening, meen ik te kunnen volstaan met te zeggen, dat dit woord reeds gebruikt is in de Loodsdienstverordening 1917 en dat van dien tijd af de vrijgevege bepaling van genoemd artikel steeds toegepast is geworden op in de kolonie thuis behorende schepen die ruwe olie aanbrenge, niet alleen, maar ook op schepen, die werkelijk, in den letterlijken zin, de haven aandoen om ruwe olie aan te brengen. Ik meen daarom, dat de tegenwoordige redactie geen moeilijkheden medebrengt.

De heer *Beaujon* zegt, dat de gemachtigde van den Gouverneur toegeeft, dat de bepaling van artikel twee, strikt genomen, betrekking heeft op schepen, die de haven aandoen. Dus, de op Curaçao thuis behorende schepen vallen er niet onder.

De Voorzitter meent, dat de gemachtigde van den Gouverneur juist heeft gezegd, dat de vrijgevege bepaling van artikel 2 steeds ook is toegepast op in de kolonie thuis behorende schepen.

Hij vraagt, of de gemachtigde van den Gouverneur of de heer Beaujon misschien een voorstel wenscht te doen tot wijziging van genoemd artikel 2, ten einde twijfel omtrent de toepassing daarvan voor de toekomst te voorkomen.

De heer *Beaujon* zegt, dat als zijn amendement wordt aangenomen, van zelf ook de hier thuis behorende stoomschepen in de gunstige bepaling betreffende het betalen van half loodsgeld zullen deelen, dus dat daardoor alle bezwaren en elke twijfel uit den weg zullen worden geruimd.

De heer *Prakken*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat hij geen voorstel tot wijziging van de redactie van meerge-noemd artikel 2 zal doen.

De heer *Zeppenfeldt* verkrijgt nogmaals het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Naar aanleiding van hetgeen mijn geacht mede-lid Beaujon gesproken heeft over uitsluiting of „blackballen” van de schepen van de West-Indische Scheepvaart Maatschappij wil ik nog even zeggen, dat het allermint in mijne bedoeling ligt om de schepen van die Maatschappij te „blackballen”. Niemand is meer dan ik overtuigd van de groote voordeelen die ook deze maatschappij de kolonie aanbrengt. Ik heb mijn amendement dan ook alleen voorgesteld omdat ik niet wensch mede te werken tot versterking van de geweldige concurrentie die door stoomschepen aan de Curaçaosche zeilschepen wordt aangedaan.

Nadat bij loting was beslist, dat de stemming zou aanvangen bij No. 6 van de presentielijst, werd het eerste gedeelte van het amendement-Beaujon in stemming gebracht en met algemeene stemmen aangenomen.

De Voorzitter zegt, dat tengevolge van de aanneming van het eerste gedeelte van het amendement-Beaujon artikel 1 van de ontwerp-verordening, zooals gewijzigd bij Nota van wijziging, vervallen is, tengevolge waarvan de andere artikelen een nummer opschuiven.

Thans brengt de Voorzitter in stemming het sub-amende-

ment-Zeppenfeldt, dat verworpen wordt met 6 stemmen tegen 2 stemmen.

Vóór stemden de heer Zeppenfeldt en de Voorzitter.

Nu wordt in stemming gebracht het tweede gedeelte van het amendement-Beaujon, dat aangenomen wordt met zeven stemmen vóór en een stem tegen.

Tegen stemde de heer Zeppenfeldt.

Het artikel 2 (thans artikel 1), zooals gewijzigd bij het amendement-Beaujon, de artikelen 3 en 4 (thans 2 en 3), het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel worden nu achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De Voorzitter zegt hedenavond een verzuim te hebben begaan. Er is namelijk door A. A. Boom, Vertegenwoordiger der West-Indische Scheepvaart Maatschappij, een verzoek-

schrift bij den Raad ingediend, waarover hedenavond verslag moest worden uitgebracht.

Spreeker heeft, den Voorzitter der Commissie voor de verzoekschriften, den heer Sutherland, die wegens ziekte hedenavond afwezig is, missende, verzuimd aan een der andere leden van de Commissie het woord te geven om verslag uit te brengen.

Spreeker ziet dat de heer Perret Gentil zich daartoe gereed maakt, doch hij meent, dat een verslag nu niet meer noodig is. De ontwerp-verordening tot aanvulling van de loodsdienstverordening 1922, naar aanleiding waarvan het verzoekschrift van den heer Boom werd ingediend, is reeds behandeld en aangenomen. Bovendien is de stemming in den geest van het verzoek uitgevallen.

Spreeker wilde alleen zijn verzuim constateeren.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

NOTULEN.

N° 8.

ONTWORPEN-NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Maandag, den 3n. December 1923,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *A. G. Statius Muller*, voorzitter.

VOORTS: de heeren *Ed. S. Lansberg*, ondervoorzitter, *E. M. Penso*, *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, *S. M. L. Maduro*, *B. E. van der Veer Zeppenfeldt* en *H. Perret Gentil*, leden, benevens de heer *H. J. T. Boomgaard*, Griffier van den Raad.

ZOMEDE: de heer *Dr. J. B. Gorsira*, Procureur-generaal, gemachtigde van den Gouverneur.

AFWEZIG: de heeren *J. Sutherland*, *Edwin Senior*, *Dr. W. Ch. de la Try Ellis*, *J. J. Beaujon*, *R. F. Muskus* en *E. S. C. de Veer Abrahamsz*, de derdegenoemde wegens verblijf op de Bovenwindsche eilanden en de zesdegenoemde wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en onderwerpt aan hare goedkeuring de in druk verschenen notulen van de vergadering van den 5n. November 1923 (No. 7).

Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en ondertekend.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1o. eene gouvernements-depêche van 3 December 1923, No. 3313, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-keur tot aanvulling van de „Algemeene politiekeur” 1917 (20).

2o. eene gouvernements-depêche van den 22n. November 1923, No. 3323, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening 1o. tot aanvulling van de verordening van den 7n. Maart 1905 (P. B. No. 7), houdende herziening der bepalingen voor de oprichting van Kamers van Koop handel en Nijverheid in de kolonie Curaçao; 2o. tot wijziging van de verordening van den 8n. Juli 1886 (P. B. No. 21), houdende vaststelling van regelen voor de verkiezing van leden van de Kamer van Koophandel en Nijverheid op het eiland Curaçao (19).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten de sub 1o. en 2o. genoemde stukken heden te behandelen.

3o. eene gouvernements-depêche van den 22n. November 1923, No. 3319, waarbij den Raad wordt medegedeeld, dat de Gouverneur, ingevolge art. 85bis van het gewijzigd Regeerings-reglement van Curaçao, den heer *Mr. J. B. Gorsira*, Procureur-Generaal, gemachtigd heeft om de beraadslagingen van den Raad over de ontwerp-verordening tot aanvulling van het

Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen.

4o. eene gouvernements-depêche van den 14n. November 1923, No. 3195, luidende als volgt:

„Ik heb de eer Uwen Raad mede te deelen, dat ik van Zijne Excellentie den Minister van Koloniën bericht heb ontvangen, dat eene herziening van de belangrijkste bepalingen van de nieuwe erfrechtregeling waarschijnlijk is.

In verband hiermede verzoek ik U de behandeling van de bij U ingediende ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao omtrent de erfopvolging, aan te houden, totdat nieuwe voorstellen ter zake door mij bij Uwen Raad zullen zijn ingediend.”

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten dit stuk voor kennisgeving aan te nemen en de behandeling van het daarin bedoeld ontwerp aan te houden.

5o. eene gouvernements-depêche van den 9n. November 1923, No. 3175, waarbij de Gouverneur, ter voldoening aan artikel 92 van het Reglement op het beleid der Regeering in de kolonie Curaçao, den Kolonialen Raad te kennen geeft, dat hij zich met de wijzigingen, door den Raad in de ontwerp-verordening tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922 aangebracht niet kan vereenigen, en dat deze verordening derhalve door hem niet wordt vastgesteld.

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

6o. eene gouvernements-depêche van den 19n. November 1923, No. 3269, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot aanvulling van de Gezondheidsverordening.

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten dit stuk naar de afdelingen te verwijzen.

De Voorzitter heet den heer Penso, die, na eenigen tijd in het buitenland te hebben vertoefd, weer voor het eerst op de zitting van den Raad tegenwoordig is, welkom en zegt, dat het hem en zijne medeleden genoegen doet den heer Penso weer in goede gezondheid terug te zien.

De heer Penso bedankt voor de hem toegesproken woorden.

Aan de orde van behandeling is:

I. de ontwerp-verordening tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao (7).

De Voorzitter heet den gemachtigde van den Gouverneur welkom ter vergadering.

De algemeene beraadslagingen worden geopend.

De heer *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, na het woord gevraagd en verkregen te hebben, zegt: Mijnheer de Voorzitter! Ik zal mij enkel beperken tot eene beknopte motiveering van mijn straks uit te brengen stem.

Er waren in de Afdeelingen diverse motieven, waarom men tegen het ontwerp was. Zoo dacht men, dat het Wetboek van Strafrecht reeds bepalingen in hield, die het gewraakte feit strafbaar stelden. Dit wordt door het Bestuur tegengesproken en vervalt dus dit argument.

Een ander principieel motief echter was en is een meer overwegend bezwaar. Het raakt de toestanden zoo als zij hier zijn en hiermede zal de wetgever rekening moeten houden. Het zal ons als een groot verzuim onzer plichten moeten worden aangerekend, als wij klakkeloos gaan legisleeren, nadoende andere landen, zonder de te scheppen wetsbepalingen eerst te toetsen aan de eischen onzer samenleving. Maar, rijst bij mij de vraag op, bestaat de voorgestelde bepaling reeds in Holland?

Nemen wij ter hand enkele Curaçaosche Couranten, dan zien wij dat van 1 tot 7 November 1923 in het stadsdistrict geboren zijn 12 kinderen, waarvan de ouders van slechts 2 gehuwd zijn; van 6 tot 13 November 1923 16 kinderen, hiervan zijn de ouders van 6 gehuwd; van 14 tot 21 November 1923 10 kinderen, waarvan de ouders van 6 getrouwd zijn; van 20 tot 27 November 1923 11 kinderen, waarvan de ouders van 6 gehuwd zijn.

Het blijkt dus, dat Curaçao nog niet heel modern is in dit opzicht; bij een groote procreatie is het aantal onechte kinderen hier geboren groot. Het valt dus niet te ontkennen, dat er eene klasse bestaat, vermoedelijk uitmakende een groot deel der bevolking, voor wie het familieleven met voortplanting volgens ons begrip en onze burgerlijke instellingen, niet aanvangt dadelijk bij de vereniging der twee geslachten, maar dikwijls pas later als de omstandigheden dat toelaten. Met andere woorden, men heeft hier bij eene categorie onder de bevolking te maken met eene maatschappij, die zich nog niet neerlegt bij de voorschriften, die men zich stelt voor een welgeordende samenleving van menschen, te maken dus met eene maatschappij, die nog in staat van wording is.

Als ik hier wijs op dezen toestand, dan, ik wil het uitdrukkelijk zeggen, is het niet uit zucht tot laken, niet eens tot uitoefening van critiek. Mijne landgenooten, die zich wel houden aan de plichten eener geordende samenleving, en er zijn er zoovele in alle standen der maatschappij, zoeken hier niet achter wat hen onaangenaam kan zijn. Ik wil geen vergelijking maken tusschen de eene categorie der bevolking met andere categorieën, die, misschien behept met moderne begrippen, zich beter weten aan te passen aan de evolutie der zoogenaamde beschaving. Ik zal geen lijnen trekken tusschen de diverse schakeeringen onzer samenleving om naar mijne inzichten grenzen aan te wijzen waar ordelijke samenleving ophoudt en plaats maakt voor losse levenswijze. Als ik rep van den zooveen beschreven toestand, dan is het omdat m. i. eene nog in evolutie zijnde deel onzer maatschappij ten onrechte bedreigd wordt door eene strafbepaling, die voor zijn wordingsproces remmend werken kan.

De argumenten van de Memorie van Antwoord van het Bestuur hebben mij niet tot andere inzichten kunnen brengen.

Ik heb een greep gedaan en met gegevens een denkbeeld gegeven van het aantal buiten echt verwekte kinderen. Al de motieven op te sporen, voor de hooge percentage zal mij te ver leiden; zij zullen wel gezocht moeten worden in de eerste plaats in de samenstelling der maatschappij uit twee of meer tegenover elkander staande rassen, waarvan het eene door traditie dominant boven het andere, terwijl bij het zwakere het zwakke geslacht in hare ontwikkeling zich nog niet heeft toegeëigend de moderne ideeën ten aanzien van voortplanting.

Zoals reeds gezegd begint dan het eigenlijke familieleven volgens christelijk begrip en onze burgerlijke instellingen, in den kring waarover ik het heb, niet altijd dadelijk bij de vereniging van man en vrouw, het huwelijk gaat niet altijd deze vereniging vooraf. Doch de behoefte zich verder aan te sluiten openbaart zich later, vermoedelijk ook door toedoen van geestelijke leiders, en wordt dan overgegaan tot

het aanhalen van familiebanden; men doet dan de noodige stappen tot het sluiten van een huwelijk, tot wettiging der kinderen, die de huishouding uitmaken, al zijn deze niet alle door deze laatste vereeniging verwekt.

De prijzenswaardige stap van den man om een eind te maken aan zijne losse levenswijze en tot een ordelijk leven te komen, een familiehaard te scheppen, waar allen die daarin zijn zich gelijk voelen, wil men thans bemoeilijken door een wetsartikel. Het kind, dat bij de moeder verwekt is, vóór de samenwoning van man en vrouw en geen ander vader kent dan den man uit de bestaande vereeniging, ontzegt men het recht om in het nieuwe verband te worden opgenomen; de man, het hoofd der familie, zal gestraft worden, als hij ook dat kind tot zich haalt.

Men wil mij tegenwerpen, dat „wettiging” en „erkenning” twee aparte begrippen zijn. Men kan in mijn standpunt een verkapte „adoptie” zien. „Soit”, maar de wettiging hetgeen men eigenlijk voor heeft, volgt de erkenning, en het gaat niet aan zonder eenige reden gene moeilijk te maken door deze tegen te werken.

Verre van mij mijne medewerking niet te willen verleenen om eene daad strafbaar te stellen, die tot grondslag heeft een onjuiste voorstelling van feiten, doch wil ik uitgezonderd zien een geval waar de „animus dolendi” niet bestaat, vooral waar de drijfveer puur moraliteit is, zoolang men niet afstapt van de nieuwere leer, die van vrijgevege gezindheid ademt ten aanzien van natuurlijke kinderen.

De heer *Dr. J. B. Gorsira*, gemachtigde van den Gouverneur verkrijgt het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Meer speciaal met betrekking tot hetgeen het geachte lid Gorsira zooveel heeft aangevoerd, wil ik opmerken, dat, al moet men het ten zeerste betreuren, dat er zooveel natuurlijke kinderen in onze kolonie worden geboren, dit toch volstrekt geen reden mag zijn om kinderen te laten erkennen door iemand, die er niet de vader van is. Het ontwerp bemoeilijkt geenszins het erkennen van eigen kinderen.

Meer in het algemeen wil ik het volgende aanvoeren.

Het standpunt, dat men tegenover dit ontwerp moet innemen wordt beheerscht door de opvatting, die men huldigt betreffende de erkenning van natuurlijke kinderen.

Is men van meening, dat niet alleen de vader, de verwekker of de moeder, de persoon uit wie het kind geboren is, maar ook ieder een kind als het zijne mag erkennen, dan is er geen reden om voor dit ontwerp te stemmen; doch is men, met het Bestuur van oordeel, dat erkenning alleen mag plaats vinden van kinderen, van wie men de vader, de verwekker, of de moeder, de persoon uit wie het kind geboren is, is, dan moet men de wenschelijkheid van eene regeling als de onderhavige beamen en er voor stemmen.

Niettegenstaande gezaghebbende schrijvers het tegenover gestelde aannemen, stelt het Bestuur zich op bovengeschetst standpunt vooral op historische gronden; want deze opvatting was zoowel die van de samenstellers van den Code als van die van het Burgerlijk Wetboek, dat in hoofdzaak op de Code steunt. Uit de parlementaire discussies betreffende dit ontwerp blijkt dit duidelijk. Ook zou men volgens het andere standpunt langs een omweg gemakkelijk tot de adoptie komen, die men in Nederland niet heeft gewild.

Waar er nu strijd bestaat over de uitlegging van art. 233 Wetboek van Strafrecht en de burgerrechtelijke waarborgende gevolge van bovengeschetste tweeërlei opvatting niet voldoende geacht kunnen worden, moeten zij die zich op het standpunt van het Bestuur ten deze plaatsen, een maatregel als de onderhavige ten zeerste toejuichen en voor het ontwerp stemmen.

Hierop worden het eenig artikel van het ontwerp, het in titulé en de considerans zonder beraadslaging en zonder hoorde delijke stemming aangenomen.

Daarna wordt, nadat bij loting was beslist, dat de stemming bij No. 3 van de presentielijst zou aanvagen, het ontwerp in zijn geheel in stemming gebracht en verworpen met 5 stemmen tegen 2 stemmen.

Tegen stemden de heeren Penso, die met enkele woorden

ONTWORPEN-NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Zaterdag, den 26n. Januari 1924,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer *A. G. Staius Muller*, voorzitter.

VOORTS: de heeren *C. S. Gorsira J.P.Ez., Edwin Senior, B. E. van der Veen Zeppenfeldt, J. J. Beaujon, H. Perret Gentil* en *E. M. Penso*, leden, benevens de heer *H. J. T. Boomgaard*, Griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren *Ed. S. Lansberg*, ondervoorzitter, *J. Sutherland, S. M. L. Maduro, Dr. W. Ch. de la Try Ellis, R. F. Muskus* en *E. S. C. de Veer Abrahamsz*, leden, de vierdegenoemde wegens verblijf op de Bovenwindsche eilanden en de zesdegenoemde wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en onderwerpt aan hare goedkeuring de in druk verschenen notulen van de vergadering van den 3n. December 1923 (No. 8).

Daar geen aanmerking op die notulen wordt gemaakt, worden zij goedgekeurd en ondertekend.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1o. eene gouvernements-depêche van 17 December 1923, no. 3542, houdende mededeeling, dat de Gouverneur, terugkomende van zijn besluit den Raad medegedeeld bij zijne depêche van 9 November 1923, no. 3175, om bijzondere redenen besloten heeft de verordening tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922 toch vast te stellen.

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten dit stuk voor kennisgeving aan te nemen.

2o. eene kennisgeving van het overlijden van den heer Mr. Theodoor I. A. Nuijens, oud-Gouverneur van Curaçao.

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten een brief van deelneming aan Mevrouw de weduwe Nuijens te schrijven.

Aan de orde van behandeling is:

I. de ontwerp-verordening tot intrekking van: 1o. de verordening van den 8n. Mei 1876 (P. B. no. 13), voor de Schutterij op het eiland Curaçao; en 2o. de verordening van den 29n. Maart 1882 (P. B. no. 22), voor de schutterijen in de kolonie Curaçao buiten het eiland van dien naam.

De algemeene beraadslagingen worden geopend.

De heer *Gorsira* vraagt het woord en zegt: Mijnheer de Voor-

zitter! Ik zie dat niemand spreken wil bij de algemeene beschouwingen; ik zal mijn straks uit te brengen stem willen motiveeren.

Niemand is vaster overtuigd dan ik, dat de schutterij nooit veel beteekend heeft en dat het voor velen een vrij lastig iets is geweest. Ik bedoel voor hen, die niet genegen waren te schutteren, voor hen die nu noodeloos worden lastig gevallen om zich in te schrijven. Aan de waarde der schutterij als middel van defensie heb ik nooit geloofd.

Echter vind ik, dat in het in behandeling zijnd ontwerp een leemte is.

Waar de schutterij door het Bestuur der Kolonie is ingesteld en aangemoedigd, vind ik, dat daaraan ook een fatsoenlijke begrafenis moet worden gegeven.

Reeds bij behandeling in de afdelingen heb ik gevraagd, of de staf van de schutterij zoo maar zal worden afgedankt; of men geen rekening zal houden met bewezen diensten en genomen moeite, of b. v. de majoor en verdere officieren niet met een hooger rang zullen worden afgedankt met, als men wil, het recht hun uniform te blijven dragen. Ik geloof, dat dit gebruikelijk is in dergelijke gevallen. Als dit dan in het ontwerp kan worden vastgelegd, of als ik weet, dat daarvoor zal worden gezorgd, dan zal ik stemmen vóór het ontwerp, anders tegen.

Niemand meer het woord verlangende, wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp.

Artikel 1 komt in behandeling.

De heer *Beaujon* vraagt het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Met hetgeen het geachte lid *Gorsira* zoo even gezegd heeft ter motiveering van zijn uit te brengen stem voor het in behandeling zijnde ontwerp kan ik mij vereenigen en ik wil voorstellen het vijfde lid van artikel 1 van het ontwerp eenigszins te wijzigen en wel door achter het woord „ontslagen” de punt te vervangen door een punt-komma en te voegen de woorden: „de officieren met het recht hun uniform te blijven dragen.”

Voor het geval mijn voorstel ondersteund wordt, wil ik mij voor de toelichting daarvan korthedshalve refereeren aan hetgeen het geachte lid *Gorsira* zoo even heeft gezegd.

Het amendement wordt ondersteund door de heeren *Perret Gentil* en *Zeppenfeldt*.

De heer *Gorsira* zegt: Mijnheer de Voorzitter! Ik zie in het voorstel van mijn geacht medelid *Beaujon* eene uiting van erkenning van bewezen diensten en vermeen ik, dat het door mij geopperd bezwaar daardoor vervalt, zoodat ik voor het ontwerp als geamendeerd zal stemmen.

De Voorzitter vraagt of geen der leden verder het woord verlangt.

De heer *Senior* verzoekt hoofdelijke stemming.

Geen der leden meer het woord verlangende, wordt bij loting beslist, dat de stemming zal aanvangen bij no. 4 van de presentielijst.

Het amendement-Beaujon in stemming gebracht wordt aangenomen met 5 stemmen tegen 2 stemmen.

Vóór stemmen de heeren Zeppenfeldt, Beaujon, Perret Gentil, Gorsira en de Voorzitter.

Tegen stemmen de heeren Senior en Penso.

De artikelen 1 (zooals gewijzigd door het amendement Beaujon) en 2, het intitulé en de considerans worden nu achter-eenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Het ontwerp in zijn geheel (zooals gewijzigd) in stemming gebracht wordt aangenomen met 4 stemmen tegen drie stemmen.

Vóór stemmen de heeren Zeppenfeldt, Beaujon, Gorsira en de Voorzitter.

Tegen stemmen de heeren Senior, Perret Gentil en Penso.

II. de *verkiezing van candidaten ter voordracht voor de vervulling van de te ontstane vacatures door periodieke aftreding in Mei a. s. van de heeren S. M. L. Maduro, H. Perret Gentil en Ed. S. Lansberg.*

Op verzoek van den voorzitter fungeeren de heeren Zeppenfeldt en Senior als stemopnemers.

Voor de vacature-Maduro worden uitgebracht:

voor eersten candidaat:

zeven stemmen, alle op den heer Maduro, zoodat tot eersten candidaat gekozen is de heer *S. M. L. Maduro*;

voor tweeden candidaat:

zeven stemmen, waarvan vier op den heer Jossy C. Henriquez, twee op den heer D. A. Correa en één op den heer D. de Marchena Jr., zoodat tot tweeden candidaat gekozen is de heer *Jossy C. Henriquez*.

Voor de vacature-Perret Gentil worden uitgebracht:

voor eersten candidaat:

zeven stemmen, waarvan zes op den heer Perret Gentil en één op den heer D. de Marchena Jr., zoodat tot eersten candidaat gekozen is de heer *H. Perret Gentil*;

voor tweeden candidaat:

zeven stemmen, waarvan zes op den heer J. A. de Haseth Jr., en één op den heer A. de Haseth Az., zoodat tot tweeden candidaat gekozen is de heer *J. A. de Haseth Jr.*

Voor de vacature-Lansberg worden uitgebracht:

voor eersten candidaat:

zeven stemmen, alle op den heer Lansberg, zoodat tot eersten candidaat gekozen is de heer *Ed. S. Lansberg*;

voor tweeden candidaat:

zeven stemmen, waarvan drie op den heer A. D. Capriles, twee op den heer D. de Marchena Jr., één op den heer Morris Brandao en één op den heer Elias M. Curiel.

Bij eene herstemming tusschen de heeren Capriles en De Marchena worden uitgebracht zeven stemmen, waarvan vijf op den heer Capriles en twee op den heer De Marchena, zoodat tot tweeden candidaat gekozen is de heer *A. D. Capriles*.

De Voorzitter dankt de heeren stemopnemers voor hunne moeite.

De heer *Gorsira* vraagt het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Ik vraag het woord om te spreken over een actueel belang, ons bedreigd muntstelsel.

Als wij de noteringen nagaan, die hier in de bankgebouwen op bordjes worden bekendgemaakt, dan ontwaren wij dikwijls abrupte afwijkingen in overeenstemming met schommelingen

in de geldmarkt in het buitenland, die het gevolg zijn van groote storingen in diverse centra.

Zijn de bewegingen oscillatorisch en keeren de zaken weer tot haren vorigen toestand terug, zijn de afwijkingen slechts van tijdelijken aard, men store zich daar niet aan, men wachte geduldig bij elke schommeling de reactie af.

Doch, helaas! men constateert te groote inzinkingen, die geen hoop meer laten voor rijzingen, die niet eens in een ver vooruitzicht kunnen doen verwachten een terugkeer van vele valuta's tot den normalen toestand.

De marken zijn zoo diep gezonken, dat de waarde met die van geen enkel voorwerp, hoe nietsbeduidend ook, kan worden gelijk gesteld. Roebels, kronen, enz. zijn ook den zelfden weg afgegaan, terwijl de Fransche Franc en de Italiaansche Lira nu en dan eens opborrelen om telkens weer te zinken.

In landen, waar, naar men zegt, vreemd kapitaal in veiligheid is gebracht en zich daar in valuta van het land heeft omgezet, schijnt de toestand nog dragelijk te zijn.

De Engelsche Pound is wel beneden niveau, doch houdt zich naar omstandigheden goed; ook met den Hollandschen gulden is dit tot nu toe eenigszins het geval.

De Amerikaansche Dollar, die op een solieden ondergrond staat, zal wel bestand zijn tegen elke reactie, zelfs als bij het eind der storingen rust intreedt en het Europeesch kapitaal, dat in de Vereenigde Staten zijn toevlucht heeft genomen, weer terugvloeit naar de plaats van herkomst.

Zal dit dan ook het geval zijn met den Nederlandschen gulden, het zoogenaamde Nederlandsch Courant, als het in Nederland belegd vreemd kapitaal onttrokken wordt aan de geldmarkt in Nederland om in eigen land te worden aangewend?

Ik vrees van neen, en met hetgeen in andere landen is gebeurd voor oogen, vermeen ik, dat wij niet rustig mogen blijven zitten, waar wij het in onze macht hebben ons te behoeden tegen tal van onaangenaamheden, die de gevolgen kunnen zijn der schommelingen in de geldmarkt.

Zie hoe in Duitschland en in andere landen gegoede klassen tot den bedelstaf zijn gebracht door beursmanipulaties, hoe solied gebouwd, eerlijk met eigen valuta werkende bankinstellingen platgedrukt zijn. Vergeet niet, dat ook dit ons hier te wachten staat, als de Nederlandsche gulden wordt gedeprimeerd en zeg mij of wij niet aan het werk moeten om ons te vrijwaren voor een dergelijke misère.

Het gevaar zit m. i. op het oogenblik in de wet, die op Curaçao heeft ingevoerd het Nederlandsch Courant.

Gebukt onder eigen zwaren schuldenlast, van vele kanten op diverse wijzen bedreigd en met het gevaar, dat altijd laait dat op een gegeven moment het vreemd kapitaal zal worden onttrokken aan zijn geldmarkt, loopt Nederland gevaar, dat het geheel wordt ondermijnd.

De depreciatie van den Nederlandschen gulden kan dan niet uitblijven; de gevolgen voor Curaçao zullen desastreus zijn.

Schuldverbintenissen zullen dan afgedaan kunnen worden met gedeprimeerd geld; belegde kapitalen reduceeren zich met de daling van den gulden. Het ongeluk is niet te overzien.

Vergeten wij niet, dat bij den aanvang van den grooten oorlog een groot expert op financieel gebied voorspeld heeft dat alles den weg op zou gaan, zooals het zich nu aan ons voor spiegelt, en dat hij van dit moment gesproken heeft als het beste tot acquisitie onzer koloniën in de West door de Vereenigde Staten.

Wat nu als dit laatste werkelijk eens gebeurt en wij komen te staan met den gedeprimeerden gulden tegenover den solied Amerikaanschen dollar?

Men is in den regel niet geneigd bij beoordeeling van toestanden zich in te denken in de uiterste mogelijkheden, doch wil men zelfs deze uiterste grens der mogelijkheden niet nabij komen, dan blijft nog binnen de engere het gevaar zoo groot dat een ingrijpen niet langer mag worden uitgesteld.

Ik laat het gaarne over aan anderen, die beter dan ik over geldelijke toestanden oordeelen kunnen — ik ben misschien in geldzaken een leek — om aan te geven, wat gedaan dient te worden, doch, als men mijn opinie weten wil, dan zeg ik, dat m. i. alles verholpen kan worden door eene wijziging of aanvulling der wet, die het Nederlandsch Courant voor Curaçao toepasselijk heeft verklaard. Wordt thans tevens verklaard dat de Curaçaosche gulden gelijk staat met den Nederlandschen

gouden gulden — hetgeen trouwens de bedoeling is geweest toen — en dat alle verbintenissen geacht worden te zijn aangegaan in Nederlandschen gouden gulden — wat ook trouwens het geval is — dan is daarmee alles verholpen. Als men wil, kan men ook terugkeeren tot een Curaçaosch Courant, met goud als basis.

In deze kolonie, die vrij is van schulden, kan de koloniale munt, gelijk gesteld met goud of ontdaan van elk verband met muntsoorten van elk ander land, dat onder schuldenlast gebukt gaat, niet onderhevig zijn aan schommelingen. De verbintenissen van den binnenland aangegaan behouden dan steeds hare waarde met goud als basis en zullen niet met gedeprecieerd valuta kunnen worden afgedaan. Bij volkomen gemis van eenige redenen, die in de naaste toekomst tot depreciatie van den Curaçaoschen gulden aanleiding kan geven, moet deze zich pari houden met de muntsoort van het land, dat zich uit de bestaande crisis zal weten te redden.

Opdrijving van onzen levensstandaard door een gedeprecieerde muntsoort — reeds nu door ons gevoeld — wordt er door voorkomen.

Ik kan dus niet sterk genoeg aandringen op een aanvulling of wijziging der wet op de muntregeling in den geest als door mij aangegeven en ik vertrouw dat het Koloniaal Bestuur die dadelijk ter hand zal nemen.

Dat enkele belangen eenigszins benadeeld kunnen worden, nu tegenwoordig ten gerieve van enkele voor transacties met het buitenland de Curaçaosche gulden zooveel mogelijk gelijk gehouden wordt met den Hollandschen gulden, ontgaat mij niet, doch aan het principe, dat het algemeen belang in elke maatschappij het zwaarst dient te wegen, mag niet worden getornd. En trouwens, de andere belangen kunnen en zullen zich onderling wel weten te verstaan en steeds zich weten te dekken; zij hebben te allen tijde het correctief in handen voor het te ondervinden nadeel, als dit werkelijk van overwegenden aard moet zijn, in eene nadere regeling van prijzen, loonen en salarissen.

De maatregel, die ik aanbeveel, is preventief; bij invoering zal men er niets van merken. Als het wereldconflict zich verder op bevredigende wijze afwikkelt en herstel zonder verdere schokken intreedt, zonder dat Nederland medegesleept wordt in de ziedende massa, dan zal men noch hier noch elders iets merken van den door ons genomen maatregel tot stabilisatie van onze muntsoort.

Doch als de mogelijkheid bestaat, dat Nederland de dupe worden zal van het wereldconflict, laten wij er op voorbereid zijn, laten wij dan trachten ons tot het uiterste te vrijwaren voor de gevolgen, nu duizenden mijlen ons scheiden van het centrum der beroeringen, nu wij omringd zijn door uitgestrekte gebieden, die toch vrij daarvan zullen blijven.

Met een pennestreek kunnen wij dit doen, en zullen wij dit laten?

Ik wil den put dempen vóórdat het kalf verdrinkt, ik wil, dat bij verdere daling van den gulden de bevolking hier niet hoeft op te schrikken en zich haasten moet van te zoeken voor haar bij de bank belegde kapitalen, groot en klein, een omzet in vreemde valuta, hetgeen altijd met groot verlies gepaard gaat voor de meesten, doch vooral voor den kleinen man.

Ik wil het Bestuur aanbevelen zoo spoedig mogelijk in te grijpen.

De Voorzitter vraagt of een der leden het woord verlangt naar aanleiding van de rede van den heer Gorsira.

Geen der leden het woord verlangende, zegt de Voorzitter, dat hij zich best kan voorstellen, dat men na zulk eene rede als het geachte lid Gorsira zoo juist uitgesproken heeft, niet terstond met zijne beschouwingen en zijne meening gereed staat.

Trouwens, als hij het geachte lid goed begrepen heeft, is het ook geenszins zijne bedoeling geweest op dit oogenblik hier eene gedachtenwisseling uit te lokken, maar wenscht hij slechts de ernstige aandacht van het Bestuur te vestigen op de gevaren die dreigen en enkele middelen in overweging te geven, die ter afwending daarvan zouden kunnen worden aangewend.

Spreker is volslagen leek op het gebied dat het geachte lid hedenavond betreden heeft. Toch wenscht hij zich eenige opmerkingen te veroorlooven.

Het wil spreker dan, met den heer Gorsira, voorkomen, dat het vastgesnoerd houden van den gulden in Curaçao aan den gulden in Nederland onder de tegenwoordige omstandigheden ernstige gevaren voor onze bevolking kan opleveren.

Onze betalingsbalans rechtvaardigt volgens spreker een vrij wat hooger stand van den gulden hier dan in Nederland. Onze betalingsbalans is gunstig door de groote bedragen die van buitenaf door de in het buitenland gevestigde, hier werkende Maatschappijen onder de bevolking worden gebracht. Spreker wil slechts als voorbeeld noemen de Curaçaosche Petroleum Maatschappij, die momenteel naar reden van f 3 000.000.— 's jaars aan wissels op het buitenland aanbiedt om hare betalingen te kunnen doen. Er is vraag naar onze gulden, maar de wisselkoers wordt toch steeds ongunstiger tegenover den dollar, vanwege het gevaar dat ons bij verlaaging van den koers van den Nederlandschen gulden zou bedreigen van door Nederlandsch zilver te worden overstroomd.

Spreker heeft dan ook eenigen tijd geleden bereids de aandacht van den Administrateur van financiën, Voorzitter van de Curaçaosche Bank, op deze aangelegenheid gevestigd.

Spreker hoopt, en vertrouwt zelfs, dat de Nederlandsche gulden zich zal weten te handhaven. Maar hij is het met het geachte lid Gorsira volkomen eens, dat hier voorzichtigheid geboden is.

Hij doet daarom het voorstel, dat de Koloniale Raad de ernstige aandacht van het Bestuur zal vestigen op de beschouwingen van dat lid, welke het Bestuur uit de notulen van deze vergadering zullen blijken, met verzoek omtrent deze aangelegenheid het advies van de Directie van de Curaçaosche Bank te willen inwinnen en 's Bestuurs meening of standpunt in dezen wel aan den Raad kenbaar te willen maken.

De Raad vereenigt zich zonder discussie met het voorstel van den Voorzitter.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

It will be... (faint text)

The... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

... (faint text)

NOTULEN.

N° 10.

ONTWORPEN-NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Maandag, den 17n. Maart 1924,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer A. G. *Stadius Muller*, voorzitter.

VOORTS: de heeren *Ed. S. Lansberg*, ondervoorzitter, *S. M. L. Maduro*, *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, *Edwin Senior*, *E. M. Penso*, *H. Perret Gentil*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *J. J. Beaujon*, leden, benevens de heer *J. G. Stadius Muller*, fung. griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren *J. Sutherland*, *Dr. W. Ch. de la Try Ellis*, *R. F. Muskus* en *E. S. C. de Veer Abrahamsz*, leden, de tweedegenoemde wegens verblijf op de Bovenwindsche eilanden en de vierdegenoemde wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en onderwerpt aan hare goedkeuring de in druk verschenen notulen van de vergadering van den 26n. Januari 1924 (No. 9).

Daar geen aanmerkingen op die notulen worden gemaakt, worden zij goedgekeurd en ondertekend.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1o. eene gouvernements-dépêche van 9 Februari 1924, No. 296, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-keur tot aanvulling van artikel 24 van de „Algemeene politiekeur” 1917 (21).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten dit stuk aan te houden en in eene volgende vergadering te behandelen.

2o. eene gouvernements-dépêche van 16 Februari 1924, No. 462, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot aanvulling van artikel 11 van de verordening van den 3den Maart 1923 (P. B. No. 37), houdende beginselen en voorschriften omtrent maatregelen ten opzichte van jeugdige personen (23).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten dit stuk hedenavond te behandelen.

3o. eene gouvernements-dépêche van 23 Februari 1924, No. 622, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begroting voor het dienstjaar 1925 (22).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten dit ontwerp aan de Afdeelingen te verwijzen.

De Voorzitter leest thans voor een aan den Voorzitter van den Kolonialen Raad gericht schrijven, gedagteekend 17 Maart 1924, luidende:

„Mijnheer: Ik heb de eer U hierbij te doen toekomen veer-

tien exemplaren van een ontwerp-verordening, dat ik heden den Raad ter goedkeuring zal aanbieden.

Hoogachtend,
C. S. GORSIRA J.P.Ez.,
Lid van den Kolonialen Raad.”

De Voorzitter verleent thans het woord aan den heer Gorsira om zijn voorstel toe te lichten.

De heer *Gorsira*. Mijnheer de Voorzitter! Het Bestuur der Kolonie is sedert 26 Januari 1924 door mij gewaarschuwd vanaf deze plaats, dat maatregelen dienen te worden genomen om eene mogelijke daling onzer rekenmunt tegen te gaan.

Voor de bewoners van Europa, die de misères, veroorzaakt door schommelingen in valuta's, in de laatste tijden hebben moeten meemaken en voor hen, die door lectuur zich op de hoogte houden van de evoluties in de groote centra van beschaving, hoef ik verder hierover niet uit te weiden. Men weet waar het om gaat en begrijpt wel, dat het doel der verordening is deze bevolking en het Gouvernement te vrijwaren voor enorme verliezen met ellende als gevolg, indien Nederland te eeniger tijd het slachtoffer mocht worden van de woelingen, die de wereld teisteren.

Het behoud van een gezonde rekenmunt voorkomt, dat het leven hier te duur zal worden, dat met zorg opgespaarde kapitalen in den warrelpoel van conversies zich oplossen tot niets.

Voor nadere toelichting van het ontwerp verwijs ik naar: de notulen der vergadering van dezen Raad van den 26n. Januari 1924;

de van de hand van den Voorzitter van dezen Raad verschenen stukken over dit onderwerp, voorkomende in de „Amigoe di Curaçao”;

het door mij in de vergadering van de Curaçaosche Bank van den 22n. Februari 1924 gesprokene, dat eveneens in de „Amigoe di Curaçao” is gepubliceerd.

Het zal den leden van dezen Raad en het Bestuur der Kolonie niet ontgaan, dat eene onmiddellijke vaststelling der verordening geboden is ter voorkoming van eventueele speculaties, die de Kolonie verliezen kunnen berokkenen.

Ik stel voor het ontwerp dadelijk in behandeling te nemen, omdat weer daling van den gulden is waar te nemen en er haast is bij de zaak.

De Voorzitter stelt thans aan de vergadering voor het door den heer *Gorsira* aan den Raad ter goedkeuring aangeboden ontwerp-verordening tot wijziging van de Algemeene Verordening I. U. en D. 1908, d. i. om in het invoerverbod van artikel 97b. van laatstbedoelde verordening ook zilveren munt op te nemen, in overweging te nemen.

Het voorstel van den Voorzitter wordt zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De Voorzitter zegt op het exemplaar van het voorstel van den heer Gorsira, dat hij ontvangen heeft, te missen het intitulé der verordening.

De heer Gorsira zegt, dat het ontbreken van het intitulé op dat exemplaar aan eene ommissie is te wijten en herstelt deze thans door voor te stellen als intitulé te lezen: „Verordening van den....., tot wijziging van de Algemeene verordening op den in-, uit- en doorvoer en de accijnzen van den 16n. Juli 1908 (P. B. No. 33)“.

De Voorzitter stelt thans voor het voorstel-Gorsira naar de Afdeelingen te verwijzen.

De heer Gorsira heeft bezwaar tegen des Voorzitters voorstel. Er is volgens hem groote urgentie bij het tot standkomen van de door hem voorgestelde verordening. Elken dag talmens kan de kolonie verliezen berokkenen. Het is hem bekend, dat er reeds eene hoeveelheid zilveren munt uit Nederland besteld is en er kunnen meerdere bestellingen tot grootere bedragen volgen. In de laatste dagen is de gulden weer achteruit gegaan en de dollar naar boven. Spreker vindt voorts dat de zaak, waarover het hier gaat, reeds meer dan voldoende toegelicht is door de door hem reeds aangehaalde artikelen in de pers en publicatie van de door hem gehouden rede in de vergadering van de Curaçaosche Bank.

Spreker stelt tegenover het voorstel van den Voorzitter het voorstel om de door hem ingediende ontwerp-verordening nog hedenavond in deze vergadering te behandelen.

Het voorstel van den heer Gorsira wordt ondersteund door de heeren Senior en Perret Gentil.

De Onder-Voorzitter heeft bezwaar tegen het dadelijk in behandeling nemen van het ontwerp. De zaak is naar zijne meening van te ingrijpenden aard. Hij heeft eerst heden in den loop van den dag een exemplaar van het initiatief-voorstel ontvangen en heeft geen tijd gehad om de zaak te overwegen. Bovendien acht hij dadelijke behandeling in strijd met het Reglement van Orde. Hij stelt daarom voor het ontwerp naar de Afdeelingen te verwijzen.

De Voorzitter wijst er op, dat het hier gebruik is zooveel mogelijk ingekomen stukken terstond te behandelen. Het gebeurt zeer dikwijls dat pas ingekomen Ontwerpen rauwelijks worden behandeld. Z. i. weegt het formeel bezwaar niet zwaar, wanneer de vergadering wenscht te besluiten het initiatief-voorstel terstond te behandelen. Spreker heeft onderzoek in de Afdeelingen voorgesteld, omdat het hier eene beslissing geldt, die van groote betekenis is. Nu er een voorstel is gedaan tot dadelijke behandeling zal hij dat in stemming brengen.

Nadat door het lot was beslist dat de stemming bij nummer 2 van de presentielijst zou aanvangen, werd het voorstel van het lid Gorsira, om de door hem ter goedkeuring aangeboden ontwerp-verordening hedenavond in behandeling te nemen, in stemming gebracht en aangenomen met zeven stemmen vóór en twee stemmen tegen. Tegen stemden de Onder-voorzitter en de Voorzitter.

Aan de orde is thans de behandeling van:

1o. de ontwerp-verordening tot aanvulling van artikel 11 van de verordening van den 3n. Maart 1923 (P. B. No. 37), houdende beginselen en voorschriften omtrent maatregelen ten opzichte van jeugdige personen (23).

De algemeene beraadslagingen worden geopend, waarbij niemand het woord verlangt.

De artikelen 1 en 2, het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

2o. de ontwerp-verordening tot wijziging van de Algemeene verordening op den in-, uit- en doorvoer en de accijnzen van den 16n. Juli 1908 (P. B. No. 33) (24).

De algemeene beraadslagingen worden geopend.

De heer Maduro verkrijgt het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Ik wensch mijn standpunt ten opzichte van het voorstel van mijn geacht medelid Gorsira met enkele woorden te kennen te geven. Ik begrijp, dat men onder de tegenwoordige omstandigheden er op uit is om maatregelen te nemen tegen het dreigende gevaar van den gulden. Men vreest inflatie van het zilver zoodra de wisselkoers op Holland zoodanig gedaald is, dat het betalen zal zilver te laten uitkomen. De maatregelen die men zou moeten nemen gaan natuurlijk alle tegen den Hollandschen gulden. Het voorstel van den heer Gorsira strekt dan ook om den invoer van zilveren munten te verbieden. Als een noodmaatregel geef ik er mijn stem aan, doch ik zou gaarne het Bestuur in overweging willen geven om, zoodra de omstandigheden het toelaten, de regeling in te trekken. Ik ben van meening dat de handel ten deze absoluut vrij gelaten moet worden om, naar gelang van de behoeften, Hollandsch zilver te importeeren. Men moet ook niet vergeten, dat het Hollandsche zilver practisch ons eenig wettig betaalmiddel is. Vandaar, dat ik niet dan schoorvoetend er toe zal overgaan dat zilver te weren, maar dan ook als een maatregel van tijdelijken aard. Ik vrees ook, dat het voorgestelde in de praktijk niet zoo gemakkelijk is uit te voeren.

Aangezien ik weet, dat er Hollandsch zilver besteld is sedert een paar maanden geleden en dat zilver reeds verscheept is, zou ik willen voorstellen om aan het voorstel van den heer Gorsira toe te voegen een overgangsbepaling, zooals vervat in het amendement, dat ik bij de behandeling van de artikelen de eer zal hebben voor te dragen.

De heer Zeppenfeldt verkrijgt het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Voorop wil ik zeggen, dat ik met de zienswijze van mijn geacht medelid Gorsira accoord ga, dat het voorzichtig is den invoer van zilver door eene verordening tijdelijk te verbieden.

Art. 4 van de Muntwet 1899, P. B. No. 22, luidt o. m. als volgt: „Iedere schuldeischer kan betaling vorderen in wettige betaalmiddelen.

Wettige betaalmiddelen in de kolonie Curaçao zijn de volgende munten:

- a. tot onbeperkt bedrag:
 - het Nederlandsche tienguldenstuk;
 - de Nederlandsche rijksdaalder, gulden en halve gulden;
 - de vreemde gouden munten, welke door Ons in de kolonie Curaçao gangbaar zijn verklaard, tegen de door Ons vastgestelde koersen;
- b. tot beperkt bedrag de volgende pasmunten:
 - 1o. in zilver tot een bedrag van tien gulden:
 - het Nederlandsche vijftentwintigcentstuk, tiencentstuk en vijftcentstuk;
 - het Curaçaosch stuk van 1/4 (een vierde)gulden en van 1/10 (een tiende)gulden.
 - 2o. in brons tot een bedrag van vijftentwintigcent, de Nederlandsche twee en een halve cent, cent en halve cent.”

Mijn vraag is nu, waar de Muntwet spreekt van een onbeperkt bedrag voor Rijksdaalders, enz. of men den invoer daarvan kan verbieden, evenals bepaald is in de Verordening op den in-, uit- en doorvoer voor koperen en bronzen munten, die wettige betaalmiddelen zijn tot maar een beperkt bedrag.

De Voorzitter antwoordt op de door den heer Zeppenfeldt gestelde vraag, dat de aangehaalde bepaling van de Muntwet z. i. enkel de verbintenis tusschen schuldeischer en schuldenaar regelt, de verhouding bij de vereffening van een schuld. De schuldeischer zal de bedoelde zilveren munten moeten ontvangen tot elk bedrag, maar van het pasmunt niet meer dan het bepaalde maximum.

De heer Beaujon. Ik kan mij vereenigen met hetgeen de heer Zeppenfeldt gezegd heeft. Ik zou ook nog een andere vraag willen stellen en wel, of de verbodsbepaling van dit ontwerp ook zal gelden voor het Gouvernement. Zou men het Bestuur kunnen verbieden desnoodig Hollandsch zilver uit Holland te laten komen?

De Voorzitter. De voorgestelde verbodsbepaling slaat niet

op het Gouvernement, omdat in het artikel van de Algemeene Verordening op den I. U. en D., dat hier aangevuld wordt, alleen de invoer door anderen dan het Gouvernement wordt verboden.

De *Onder-Voorzitter* komt opnieuw op tegen de behandeling van het ontwerp in deze vergadering. Hij zal misschien zijn stem geven aan het ontwerp, doch niet als het hedenavond behandeld wordt. Wenscht nogmaals uitdrukkelijk te laten uitkomen, dat, naar zijne meening, hier tegen het Reglement van Orde gehandeld wordt.

De heer *Beaujon*. Naar aanleiding van de bezwaren door den heer *Lansberg* geopperd tegen het hedenavond in behandeling nemen van de verordening, wil ik, Mijnheer de Voorzitter, voorstellen om de behandeling van dit ontwerp, zonder het naar de Afdeelingen te verwijzen, uit te stellen tot een nader door U te bepalen dag, ten einde den heer *Lansberg* in de gelegenheid te stellen de zaak te bestudeeren.

De *Voorzitter* zegt, dat de vergadering reeds beslist heeft, dat het ontwerp hedenavond in behandeling zal worden genomen.

De *Onder-Voorzitter* zegt, dat de woorden: „en gelet op de tweede zinsnede van art. 50 van het Regeeringsreglement dezer kolonie” niet in het ontwerp thuis hooren. Die kunnen alleen door den Gouverneur, wanneer hij besluit de verordening krachtens die bepaling af te kondigen en in te voeren, daarin worden opgenomen. Zij moeten dus uit het ontwerp worden gelicht.

De heer *Gorsira* verkrijgt het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Het hier gesprokene over „Ons bedreigd muntstelsel” heeft weerklink gehad buiten deze zaal.

Hard is de strijd geweest tegen vooroordeelen, onbekendheid met regels der economie en beginselen van wetgeving; juist als bij de invoering van het Nederlandsch Courant in vroegere jaren. Doch eene gecombineerde vergadering der voornaamste belanghebbenden onder leiding van de Curaçaosche Bank heeft eindelijk eene motie aangenomen om het Gouvernement aan te raden thans reeds stappen te nemen om den invoer van zilver aan banden te leggen.

Daarop heeft de Directie van de Curaçaosche Bank het Koloniaal Bestuur geadviseerd onmiddellijk de noodige stappen te nemen om den invoer van zilveren standpenningen te regelen.

De laatste koersnoteringen wijzen er steeds op, dat niet langer mag worden gedraald; men stelde de bevolking niet langer bloot, waar de tijd nu gunstig is om stappen te nemen. In vier dagen tijds heeft men in valuta schommelingen gezien van 25 $\frac{0}{100}$. Voor het vastleggen der waarde van onze rekenmunt zijn de omstandigheden nu gunstig.

De vraag is thans, welken weg moet men opgaan?

Tusschen U en mij, Mijnheer de Voorzitter, bestaat in principe volkomen overeenstemming in denkwijze, wij zijn het heelemaal eens, dat alles draait om het Nederlandsch zilver, dat hier wettig betaalmiddel is en dat in te groote hoeveelheid een zoodanigen invloed kan hebben op ons muntstelsel, dat onze rekenmunt gedeprimeerd wordt.

U hebt U den te nemen stap voorgesteld in lichte uit onze muntwet van de zilveren standpenningen als wettig betaalmiddel; ik heb vermeend, dat een regeling van den invoer van zilveren munten, die dan geheel in handen van het Gouvernement moet blijven, voorloopig voldoende waarborg geven zal tegen inzakking van den gulden als rekenmunt. Ik weet, dat door velen betwijfeld wordt, of de door mij voorgestelde maatregel afdoend zal zijn, of werkelijk daarmede het gevaar voor depreciatie wordt bezworen.

Mijne schooljaren liggen ver achter mijn rug; theorie zweeft voor mijn geest als in een wasem en als ik spreek, dan doe ik dit thans als man van de praktijk.

Onze rekenmunt dan is de Nederlandsche gulden, waarvan de verhouding tot vreemde gouden munten gevonden wordt door de volgende door de Regeering bij de invoering van dien gulden bepaalde koersen, te weten:

38.65 in de Spaansche onza de oro van 16 piasters
49.— „ „ Noord-Amerikaansche double eagle
12.— „ „ Engelsche Sovereign
9.40 „ het Fransche 20 francstuk en
11.75 „ „ Venezolaansche 25 bolivarstuk.

Ons streven zal dan moeten zijn het behoud voor onze rekenmunt van dezelfde verhouding tot gezegde gouden munten of van die van tien tot het Nederlandsche gouden tienguldenstuk.

Naast de gouden vreemde munten, aldus getarifeerd, en het Nederlandsch tienguldenstuk zijn tot onbepert bedrag als wettig betaalmiddel verder alleen toegelaten:

de Nederlandsche rijksdaalder, gulden en halve gulden.

Ons gouden tienguldenstuk, dat zijn waarde heeft behouden tegenover vreemde gouden munten, kan als wettig betaalmiddel geen nadeeligen invloed uitoefenen op ons muntwezen; de andere getarifeerde gouden munten evenmin; gedeprimeerde zilveren munten echter wel.

De depreciatie van de teekening gaat in den regel gepaard met of is het gevolg van malaise in den economischen toestand van een land; zij wordt soms teweeggebracht door een wankele of slecht bestuur. Op uitgaven boven de draagkracht der bevolking en slechte controle van bronnen van inkomsten, volgen de leeningen en de uitgaven van circulatiemiddelen, die intrinsiek niet vertegenwoordigen de daarbij uitgedrukte waarden of waarvan de volle waarde niet voldoende gedekt is.

Als deze toestand intreedt, dan openbaart zich de depreciatie van de rekenmunt in verlies aan koopkracht van goederen of van remisemiddelen als wissels of andere verhandelbare papieren. Hiertegen te waken is de plicht van elke regeering, dus ook van ons.

Over leeningen kunnen wij zwijgen; zij zijn hier onbekend. Papier als wettig betaalmiddel kent onze wet niet. Goud volgens de bestaande tarifiering stelt geen gevaar daar; pasmunten kunnen vanwege de beperkte circulatie de basis van de rekenmunt niet schaden. Wordt de hoeveelheid der in circulatie zijnde zilveren munten als wettig betaalmiddel tot een redelijk quantum beperkt, dan zal ook dit zilver de rekenmunt niet naar omlaag kunnen drukken. Van een te grooten invloed van zilver op deze markt is thans niets te merken, de toestand is nu zuiver en moet dus onmiddellijk worden ingegrepen om dien toestand zoo te behouden. Het kan morgen te laat zijn. Regeling van den invoer van zilveren standpenningen bij verordening moet dus dadelijk volgen. Het verwondert mij werkelijk te hooren, dat er nog zijn, die twijfelen, of zulks wel uitvoerbaar is. De geschiedenis onzer wetgeving en die van andere landen leert ons, dat zoo goed als in alle landen maatregelen zijn genomen om nu en dan te weren betaalmiddel, waarvan de intrinsieke waarde minder is dan de werkelijke. Onze Algemeene Verordening op den in-, uit- en doorvoer en de accijnzen, P. B. 1908 No. 33, heeft reeds in artikel 97 een verbod van invoer van munt, die wettig betaalmiddel is; het luidt: Het is verboden in te voeren:

- a.
- b. koperen, bronzen of nikkelen munt of plaatjes voor zoodanige munt, anders dan van Gouvernementswege, alles onverminderd de verbodsbepalingen bij bijzondere verordeningen vastgesteld.

Met eene uitbreiding dezer verbodsbepaling, om zilveren munt daaronder te laten vallen, voorkomt men alle mogelijkheid eener zilverinflatie in ons muntstelsel. Ik hoop, dat niemand er aan twijfelt, dat het verbod voor zilver mogelijk is, waar het reeds bestaat voor brons, koper en nikkel. Het is hier dus slechts de toevoeging van het woord „zilveren” vóór het woord „koperen, enz.” in de bestaande aangehaalde verordening.

Het stempelen der in circulatie zijnde zilveren munten ter controle van den invoer zal bij besluit van den Gouverneur kunnen worden geregeld, als zijnde een maatregel om uitvoering te geven aan de verordening, zooals gewijzigd. Ik kan niet sterk genoeg het stempelen der in circulatie zijnde zilveren munten aanbevelen. Daardoor voorkomt men alle lastige fiscale maatregelen, die storend kunnen werken op het vreemdelingenverkeer, dat wij in de eerste plaats in de hand moeten werken.

Bij volkomen ontstentenis verder van oorzaken, die tot de-

preciatie onzer rekenmunt aanleiding kunnen geven, zullen de wisselkoersen zich moeten regelen naar reden van gulden goud met de noodige speling veroorzaakt door vraag en aanbod; een normaal verloop van zaken is dan hier verzekerd. Wij mogen werkelijk ons muntstelsel met zijn gezonde rekenmunt niet prijs geven, ter wille van den wisselkoers; wij stellen ons bloot te worden een offer van speculaties in koersen, die Curaçao zelf nimmer ten goede komen kunnen.

Van de regeering in Nederland mag nimmer worden verwacht eene tegenwerking in onze poging om den gulden hier te houden op wat hij vroeger is geweest en thans nog zijn moet. Mocht dit laatste ons hier lukken, terwijl de waarde van den gulden daalt in Nederland, men zal op ons wijzen met evenveel trots, als wij nu praten van Decima, waar, ook na de inlijving, onze vlag bleef waaien. Een tegenwerking onzer Regeering ten deze, waarvan ik de mogelijkheid geheel uitsluit, zal van den braafsten prinsgezinde een vurig patriot maken.

Ik weet, men aarzelt het door mij aangegeven middel als afdoend te beschouwen; men voorziet de mogelijkheid van een te grooten invoer van zilver door het Gouvernement zelf met als gevolg depreciatie onzer rekenmunt. Men is er nog niet zeker van, of onze muntwet, die het Nederlandsch Courant geldig verklaart, niet nog een achterdeurtje openlaat voor eene overrompeling, die ons dupeeren kan.

De eerste mogelijkheid, dat is: een bovenmatige invoer van zilver door het Gouvernement zelf, zal onder deze omstandigheden, nu toch een ieder het gevaar ziet en het „sauve qui peut” van alle kanten weerklinkt, te onwils en te tartend zijn. Ons Nederlandsch Bestuur is daartoe niet in staat, het is daarboven verheven.

De tweede bedenking is van een zoodanigen omvang, dat ik al de mogelijkheden daarvan moeilijk kan overzien, doch geloof ik, dat met de controle, aan het Gouvernement verzekerd op alles wat de waarde van de rekenmunt kan beïnvloeden, deze munt zich hier op peil zal kunnen en moeten houden met de niet door daling geaffecteerde muntsoorten, ook al daalt de waarde van de rekenmunt in Nederland. Het verschijnsel zal wel niet vreemd zijn in de geschiedenis van het muntwezen in landen met koloniën of gebiedsdeelen, die niet omvat zijn binnen de grenzen van het Rijk zelf.

Het geval, dat zich hier zal voordoen, is dus niet een breken met het Nederlandsch muntwezen; integendeel, het eenmaal aangenomen Nederlandsch Courant zal zich hier intact houden, zelfs als de Nederlandsche gulden in Nederland zijn waarde verliest; zelfs als in Nederland door depreciatie een nieuw courant ten opzichte van goud zich ontwikkelt.

Als echter eenig gevaar bestaat, dat de depreciatie van den gulden in Nederland zal kunnen beïnvloeden de waarde van onze rekenmunt bij het voortbestaan onzer muntwet met hare tegenwoordige redactie, dan is het door U in Uw schrijven aangehaald reddende artikel 32bis van ons Regeeringsreglement daar om te worden toegepast, zulks zoodra het gevaar zich maar eenigszins accentueert. De stap zal dan, geloof ik, niet alleen moeten zijn: het lichten van Nederlandsche zilveren standpenningen uit onze wet als wettig betaalmiddel, maar men zal dan door een veel duidelijker verklaring moeten laten blijken, dat in de muntwet voor Curaçao met Nederlandsch Courant bedoeld wordt het Nederlandsch Courant, zooals dat was in 1901 bij de inwerkingstelling der wet, d. i. met als basis den gulden in zijn zelfde verhouding tot goud als indertijd uitgedrukt bij de gangbaarverklaring van vreemde gouden munten in de kolonie. Men kan dit nu zelfs voorbereiden in de considerans der verordening, die verbieden zal den invoer van zilver, anders dan van gouvernementswege.

Ik heb niet alleen den maatregel aangewezen, die nu genomen moet worden; ik heb ook de uitvoerbaarheid daarvan aangetoond en gewezen hoe eenvoudig deze uitvoering is.

Aan gedraal en getreuzel, dat zoekt naar moeilijkheden om in den weg te leggen, moet thans een eind komen, wil men niet een rush zien op de banken tot omzet van gulden in dollars bij de minste daling of stijging van den gulden in New-York.

Bij toepassing van den voorgestelden maatregel mag het publiek gerust zijn, anders niet.

Eenerzijds wordt nog altijd tegen het ontwerp de bedenking gemaakt, dat misschien de invoer van zilveren munt, die wettig betaalmiddel is tot onbeperkt bedrag, niet vatbaar is voor

restrictie, wat wel het geval zou kunnen zijn voor invoer van metalen munt, die wettig betaalmiddel is tot een beperkt bedrag. Ik heb deze bedenking nog hedenavond hier van de zijde van het geachte lid Zeppenfeldt gehoord.

De logica dezer redeneering is mij niet recht duidelijk; ik geloof, men ziet spoken bij klaarlichten dag. Buitendien, het ontwerp bepaalt slechts, wie gerechtigd is in te voeren zilveren munt, d. i. het Gouvernement, dat verantwoordelijk is voor die munt; er is slechts een verbod van invoer voor anderen dan het Gouvernement, ter voorkoming van speculatie door particulieren.

Men scheidt de begrippen „invoer” en „aanbod van betaling” van elkaar; het zijn heel verschillende begrippen.

Anderzijds zie ik dat reeds een amendement zal worden ingediend om den invoer toe te laten van zilveren munt reeds onderweg of heden te verschepen naar Curaçao. Mijnheer de Voorzitter, het gevaar is dus voor onze deur, het verlies is er vermoedelijk reeds voor het Gouvernement door invoer van zilver.

Laten wij hopen, dat het kwaad niet van dien omvang zal zijn, dat de slag te hard zal zijn voor het Gouvernement. In principe heeft mijn geacht medelid gelijk met zijn amendement, waarvoor ik stemmen zal. De schuld is aan het Bestuur, dat nog niet ingegrepen heeft.

Blijkt, dat de hoeveelheid onderweg zijnd zilver te groot is, het Bestuur zal dat dan voor zijne rekening terug moeten sturen naar Holland.

Het is niet mogelijk, Mijnheer de Voorzitter, dat onze rekenmunt vergooid wordt ter wille van speculaties.

De voorsteller heeft mij vóór de vergadering zijn amendement toegelicht.

Verder wordt beweerd, dat de woorden: „gelet op de tweede zinsnede van art. 50 van het Regeeringsreglement, enz.” niet hooren in een ontwerp van den Raad. Men wil zelfs, dat dit de meening is van het Ministerie, dat zij niet mogen worden opgenomen in ontwerpen van het Bestuur.

Ik laat geheel buiten bespreking de juistheid dier meening. Beslist toch is in dit geval het moment der invoering der verordening een essentieel deel van het voorstel; ik wil door die woorden bepaald laten uitkomen, dat het niet verder gaat te talmen in dit geval, dat de vaststelling der verordening niet mag geschieden, nadat de plaats met zilver is overstelpt.

Bij mij gaat het om de kern, niet om den vorm.

De Voorzitter vraagt, of nog iemand het woord verlangt.

De Onder-Voorzitter doet het voorstel om de verdere behandeling van dit ontwerp uit te stellen.

De heer Gorsira verklaart zich tegen dit voorstel.

De Voorzitter zegt het te betreuren, dat bij de bespreking van een zoo gewichtige aangelegenheid als hedenavond aan de orde is, niet een gedelegeerde van het Bestuur tegenwoordig is kunnen zijn. Hij is niet onbekend met het parlementair gebruik, dat de Regeering zich pleegt te onthouden van inmenging in initiatief-voorstellen, zelfs als zij daartoe in de gelegenheid is. Spreker had daarom veel liever gezien, dat het Bestuur zelf met een voorstel ware gekomen.

De algemeene beraadslagen worden gesloten.

Thans wordt artikel 1 van het ontwerp in behandeling gebracht en zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Artikel 2 komt in behandeling.

De heer Maduro verkrijgt het woord en stelt voor in plaats van het tegenwoordige artikel 2 in het ontwerp een nieuw artikel 2 op te nemen, luidende:

„Het in artikel 1 bepaalde is niet van toepassing op zilveren munten, welke op 17 Maart 1924 reeds verscheept waren ter plaatse van herkomst”.

Het tegenwoordige artikel 2 van het ontwerp wordt dan artikel 3.

De *Voorzitter* zegt, dat de redactie van het amendement van den heer *Maduro* hem niet bekoort, in het bijzonder niet de uitdrukking: ter plaatse van herkomst.

De heer *Maduro* wijzigd de redactie van het amendement, dat thans luidt:

„Het in artikel 1 bepaalde is niet van toepassing op zilveren munten, welke vóór 17 Maart 1924 reeds verscheept waren met bestemming naar deze kolonie”.

Het amendement wordt ondersteund door de heeren *Gorsira* en *Perret Gentil*.

De heer *Maduro* zegt als toelichting van zijn amendement, dat hij dit heeft voorgesteld omdat het hem, zooals hij reeds te voren gezegd heeft, bekend is, dat er reeds zilver onderweg naar Curaçao is.

De *Voorzitter* vraagt zich af, of dit amendement wel past in het ontwerp. Men wil met den meesten spoed ingrijpen om te voorkomen, dat er nog meer zilver in omloop komt en laat aan den anderen kant de zeilende partijen binnenkomen. Spreker weet nu wel niet of er groote partijen zeilende zijn, maar meer afdoend zou zeker zijn ze alle te weren, terug te doen gaan van waar zij verscheept zijn.

De heer *Maduro* zegt, dat er in elke verordening van dezen aard een overgangsmaatregel dient te worden opgenomen.

De heer *Gorsira* zegt, dat als er veel zilver wordt ingevoerd dit de schuld is van het Gouvernement, die dan ook de gevol-

gen zal hebben te dragen van zijn lang dralen met het nemen van maatregelen.

De *Voorzitter* meent, dat, als er gevolgen te dragen zullen zijn, die wel door de geheele bevolking zullen moeten worden gedragen.

Thans wordt het amendement van den heer *Maduro* in stemming gebracht en aangenomen met acht stemmen vóór en één stem tegen. Tegen stemde de *Onder-Voorzitter*.

Nu komt artikel 3, oorspronkelijk artikel 2, in behandeling en wordt aangenomen zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming.

De *Onder-Voorzitter* doet wederom het voorstel om de verdere behandeling van dit ontwerp uit te stellen en te bepalen op morgen, des namiddags om 2 uur.

De *Voorzitter* maakt het voorstel van den heer *Lansberg* om de verdere behandeling van het onderhavige ontwerp uit te stellen en te bepalen op morgen, des namiddags om 2 uur, tot het zijne en zegt, dat hij morgen dan, desverlangd, de beraadslagingen zal heropenen.

Dit voorstel wordt in stemming gebracht en aangenomen met acht stemmen tegen een stem.

Tegen stemde de heer *Gorsira*.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, sluit de *Voorzitter* de vergadering.

ONTWORPEN-NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Dinsdag, den 18n. Maart 1924,
des namiddags te twee uur.

TEGENWOORDIG: de heer *A. G. Stadius Muller*, voorzitter.

VOORTS: de heeren *Ed. S. Lansberg*, onder-voorzitter, *S. M. L. Maduro*, *Edwin Senior*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *J. J. Beaujon*, *E. M. Penso*, *H. Perret Gentil*, leden, benevens de heer *J. G. Stadius Muller*, fung. griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, *J. Sutherland*, *Dr. W. Ch. de la Try Ellis*, *R. F. Muskus* en *E. S. C. de Veer Abrahamsz*, leden, de eerstgenoemde met schriftelijke kennisgeving, de derdegenoemde wegens verblijf op de Bovenwindse eilanden en de laatstgenoemde wegens verblijf in het buitenland.

De Voorzitter opent de vergadering en zegt dat de notulen der vergadering van den vorigen avond niet ter goedkeuring kunnen worden aangeboden, omdat zij nog niet gereed zijn gekomen.

Aan de orde is: de verdere behandeling van de in de vergadering van den vorigen avond gedeeltelijk behandelde ontwerp-verordening tot wijziging van de Algemeene verordening op den in-, uit en doorvoer en de accijnzen, van den 16n. Juli 1908 (P. B. 1908 No. 33) (24), welke ontwerp-verordening den Raad ter goedkeuring werd aangeboden door het lid *C. S. Gorsira J.P.Ez.*

De Voorzitter zegt, dat den vorigen avond reeds over de artikelen van het ontwerp gestemd is. Hij brengt thans in behandeling het intitulé en vraagt of iemand het woord verlangt.

De heer *Lansberg* verkrijgt het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Ik ben in principe niet tegen de strekking van het ontwerp, doch wel tegen de wijze waarop het in behandeling is genomen. Naar mijne meening is de voorgescreven weg hier niet bewandeld. Artikel 51 van het Reglement van Orde voor den Kolonialen Raad bepaalt de wijze waarop gehandeld moet worden met de voorstellen van de leden, naar aanleiding van artikel 93 van het Regeeringsreglement gedaan. Dit voorschrift is in deze niet gevolgd. Het voorstel van den heer *Gorsira* is in dezelfde vergadering, waarin besloten werd dit in overweging te nemen, artikelsgewijze behandeld; slechts de bespreking over het ontwerp in zijn geheel werd voor den volgende dag uitgesteld.

Ook overigens is met genoemd ontwerp niet gehandeld naar het voorschrift van het aangehaald artikel van het Reglement van Orde.

Men zal mij kunnen tegenwerpen, dat de Raad, die zelf het bedoeld Reglement heeft vastgesteld, desgewenscht hiervan kan afwijken. Dit is waar, maar het mag niet op elk gegeven

oogenblik gebeuren, maar alleen in eene vergadering waarop alle leden tegenwoordig zijn; anders zou het huishoudelijk reglement geen waarde hebben.

Het is dan ook alleen om de vorengenoemde reden, dat ik tegen het ontwerp zal stemmen.

De heer *Beaujon*. Mijnheer de Voorzitter! Hetgeen het geachte lid *Lansberg* gereleveerd heeft betreffende het Reglement van Orde doet ook bij mij twijfel ontstaan, of al de formaliteiten zijn in acht genomen tot het behandelen van een ontwerp-verordening als het thans in behandeling zijnde; maar, aangezien de zaak eene urgente is en ik gisteren reeds mijn stem voor de artikelen heb gegeven, zal ik vandaag ook voor het ontwerp in zijn geheel stemmen.

De Voorzitter zegt, dat het niet behoorlijk in acht nemen van de voorschriften van het Reglement van Orde, zijns inziens nooit nietigheid van de door den Raad bij meerderheid en met voldoende aantal leden genomen besluiten tengevolge kan hebben. Hoogstens zou men in casu er den Voorzitter een verwijt van kunnen maken, dat hij aan bedoeld Reglement niet strikt de hand heeft gehouden.

Bovendien is hij door het uitstellen van de eindbeslissing over het in behandeling zijnde ontwerp in de gelegenheid geweest een begaan verzuim te herstellen. Hij kan den Raad dan ook mededeelen, dat hij hedenmorgen Z. E., den waarnemenden Gouverneur, persoonlijk in kennis heeft gesteld met het feit, dat de eindstemming over het ontwerp van den heer *Gorsira* in de vandaag te houden vergadering zou plaats vinden en dat hij, desgewenscht, de discussies zou heropenen. De Gouverneur is dus in de gelegenheid gesteld om, desgewenscht, een gemachtigde naar deze vergadering af te vaardigen. Zijne Excellentie heeft dit echter niet noodig geoordeeld. Ook in Nederland is het trouwens geen gebruik, dat de Regeering zich laat vertegenwoordigen bij de behandeling van initiatief-voorstellen van leden der 2de Kamer.

Verder zegt de Voorzitter het volgende:

Mijne Heeren! Nu wij genaderd zijn tot de eindstemming over het ontwerp van den heer *Gorsira* wensch ik, bij wijze van motiveering van mijn stem, enkele woorden te zeggen.

Het is bekend genoeg, dat ik van meening ben, dat het eenige gevaar dat ons bij den tegenwoordigen stand van onze betalingsbalans, den omvang van onze fiduciaire circulatie en onze vooruitzichten op economisch gebied bedreigen kan, van den kant van het Nederlandsche zilveren betaalmiddel komt.

Zoolang de Nederlandsche valuta niet ernstig wordt aangetaast, met succes weerstand biedt aan de onzichtbare aanvallen, die sinds eenigen tijd tegen haar worden gericht, zijn de kanssen welke wij loopen zoo heel slim niet.

Kunnen wij ons door het handhaven van de koerspariteit met Nederland behoeden voor het gevaar van inflatie door te grooten overvloed van teekmunt zonder dat de koersen van buitenlandsche valuta's al te zeer stijgen, dan is de toestand in het geheel niet zorgwekkend.

Maar het gevaar is niet denkbeeldig, dat de gulden niet steeds stand zal kunnen houden in de nabijheid van de goud-pariteit. Samenwerking van misschien onbekend blijvende, dus niet altijd te voorzien en te bestrijden oorzaken kunnen dalingen teweeg brengen. Dalingen misschien van kortstondigen aard, maar misschien ook van langen duur.

Als wij den loop van den gulden te New York gedurende, laat ons nemen gedurende het afgelopen jaar, volgen, dan zien, wij, dat hij zich, met vrij groote schommelingen weliswaar heeft bewogen om de 39.40. Januari opende met 39.58. Maart bracht zelfs een nog hoogere notering, n.l. 39.59, maar in Mei schommelde de koers weer naar beneden tot 39.12, van welk punt hij zich gedurende den verderen loop van het jaar weer ietwat herstelde, doch toch niet hooger dan 39.32 kwam.

Met November kan men zeggen begon de geprononceerde daling. De koers viel toen op 38.89, en bleef verder, met kleine opflukeringen, geregeld dalen. Zoo was de notering begin December 37.94, begin Januari dit jaar 37.93, Februari 37.76 en begin deze maand 37.27.

Op Curaçao hadden de samenwerkende banken zich als gedragslijn gesteld ongeveer de goud-pariteit van den gulden als grondslag voor de koersnoteringen te houden, in verhouding waarmede de dollar het geheele jaar 1923 door zachtjes schommelde om het punt 2.55^s. De gulden, begin 1923 100.75, zakte af, eerst tot 100.50 en daarna tot 100, op welken stand hij gehouden bleef tot voor een week geleden, toen voor het eerst weer sinds 1922 of misschien 1921 zelfs, gebroken werd met de gedragslijn om den gulden minstens pari te houden.

Thans staat de gulden op 99.50, de dollar op 2,68.

Voor ik verder ga wil ik erop wijzen, dat deze stand van den dollar voor onze omstandigheden nog niet zoo heel erg is. Ik durf zelfs zeggen, dat heel onze samenleving gebaseerd is op een stand van den dollar 8°/₁₀₀ boven de goud-pariteit. De salarisregeling van de ambtenaren en het verder Overheidspersoneel, de loonstandaard in het particulier bedrijf, al de tegenwoordige normen zijn vastgesteld in den tijd van hoog-conjunctuur, toen de dollar, meen ik, zelfs boven de 2.70 noteerde (wat meer dan 10°/₁₀₀ boven de goud-pariteit zou zijn).

Periculum in mora is er, wanneer men alleen staart naar de noteringen van het oogenblik, dus nog niet.

Maar, zooals ik zeide, de tendenz van den gulden is een dalende; niemand kan met eenigen redelijken grond voorspellen hoe de gang van die daling zijn zal, noch waar haar laagste punt zal komen te liggen. Zakt de gulden nog noemenswaard verder af, dan kunnen maatregelen om onze bevolking voor de nadeelige gevolgen van een hooggedreven dollarkoers te vrij waren niet achterwege blijven.

De plaatselijke banken hebben blijkbaar getracht door het verlagen van den guldenkoers met een half punt de stijging van den dollar tot 2.70 eenigszins tegen te houden. 2.70 schijnt het gevreesde punt te zijn en zonder die verlaging van den gulden was dat gisteren bereikt.

Maar de weg, waarop men met die verlaging van den guldenkoers thans den eersten stap gezet heeft, is een gevaarlijke.

Het is die weg, die tot inflatie door den zilveren gulden leidt. Wij hebben gisterenavond hier gehoord, dat er reeds zilver op weg hiernaartoe is.

Het is duidelijk, dat, wanneer wij voor het onafwendbaar feit komen te staan, dat er coute que coute, op welke wijze dan ook, maatregelen genomen moeten worden om onzen monetair toestand gezond te houden, de aard der maatregelen zeer sterk beïnvloed zal worden door de hoeveelheid aanwezig zilver. Zal die hoeveelheid ongeveer het quantum zijn, dat wij voor onze circulatie behoeven, dan zal de afwikkeling der zaak voor onze eenvoudige en zonder verliezen, voor wie dan ook, haar beslag kunnen krijgen. Maar is er een teveel, dan zullen, in dezelfde verhouding als het teveel, de moeilijkheden grooter zijn, ja, dan zullen verliezen, ook voor het publiek, haast niet te vermijden zijn.

Het onderhavige ontwerp kan ertoe leiden nieuwen aanvoer te belemmeren, te bemoeilijken, in elk geval binnen bescheiden grenzen te houden. Eenigermate afdoende is het invoerverbod echter alleen zoolang het disagio van den gulden van geringe beteekenis blijft. Worden de verschillen grooter, dan zal de toestroom van zilvergeld praktisch zeer moeilijk zijn tegen te gaan. Dan zullen er andere maatregelen noodig zijn. Volgens mij niet dien van het afstempelen van de zilveren munstukken in de kolonie aanwezig, zooals door den heer Gorsira voorgestaan, maar dien van het schrappen van het zilver als wettig betaalmiddel uit onze Muntwet. Tot het laatste is de Gouverneur bevoegd, tegen het eerste verzet zich ons Regeeringsreglement.

Maar waartoe men in zulk een geval ook moge besluiten, steeds zal de uitvoering van den maatregel te grootere moeilijkheden ondervinden naarmate er meer zilver op het land is.

Het is dan daarom, Mijne Heeren, dat ik met mijn stem mede wil werken aan het totstandbrengen van het invoerverbod voor zilveren munt. Ik beschouw hetgeen wij vandaag hier doen als een advies aan het Bestuur en de verordening zelve als een wapen, dat den Gouverneur geheel gereed wordt aangeboden, als een preventief middel tegen mogelijke moeilijkheden, maar niet als het radicale geneesmiddel.

Hierop worden het intitulé en de considerans achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Het ontwerp in zijn geheel komt thans in behandeling.

De heer *Lansberg* verzoekt hoofdelijke stemming.

Nadat door het lot beslist was, dat de stemming bij nummer 4 van de presentielijst zou beginnen, werd het ontwerp in zijn geheel in stemming gebracht en aangenomen met 7 stemmen vóór en 1 stem tegen. Tegen stemde de heer *Lansberg*, onder voorzitter.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, sluit de *Voorzitter* de vergadering.

13. afd

ZITTINGJAAR 1923—1924.

NOTULEN.

Nº 12.

ONTWORPEN-NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Donderdag, den 1sten Mei 1924, des namiddags te twee uur.

TEGENWOORDIG: de heer A. G. Statius Muller, voorzitter. VOORTS: de heeren Ed. S. Lansberg, ondervoorzitter, Edwin Senior, E. M. Penso, J. Sutherland, B. E. van der Veen Zeppenfeldt, E. S. C. de Veer Abrahamsz, H. Perret Gentil en C. S. Gorsira J.P.Ez., leden, benevens de heer J. G. Statius Muller, fung. griffier van den Raad. AFWEZIG: de heeren S. M. L. Maduro, Dr. W. Ch. de la Try Ellis, J. J. Beaujon en R. F. Muskus, leden, de eerstgenoemde wegens verblijf in het buitenland en de tweedgenoemde wegens verblijf op de Bovenwindsche eilanden.

De Voorzitter opent de vergadering en onderwerpt aan hare goedkeuring de in druk verschenen notulen van de vergadering van den 17n. Maart 1924 (No. 10).

De heer Gorsira merkt op, dat er in die notulen een drukfout is. Er staat namelijk in zijne rede, ter plaatse, waar hij het over de schommelingen in valuta heeft, dat er in vier dagen tijds schommelingen van 250/00 zijn geweest; dit moet zijn 250/0.

Deze notulen, aldus gewijzigd, worden goedgekeurd en ondertekend.

Thans onderwerpt de Voorzitter aan de goedkeuring der vergadering de in druk verschenen notulen van de vergadering van den 18n. Maart 1924 (No. 11).

Daar geen aanmerkingen op die notulen worden gemaakt, worden zij goedgekeurd en ondertekend.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1o. een schrijven, gedagteekend 25 Maart 1924, van den heer S. M. L. Maduro, lid van den Kolonialen Raad, waarbij hij den Raad mededeelt, dat hij einde Maart naar Europa denkt te vertrekken.

2o. een extract uit de Gouvernements-beschikking van den 17n. April 1924, No. 365, waarbij P. J. W. de Vos definitief ontheven is uit de functiën van bode bij den Kolonialen Raad, enz.

3o. een extract uit de Gouvernements-beschikking van den 22n. April 1924, No. 380, waarbij de tijdelijke bode van den Kolonialen Raad, J. van Ecks, definitief als zoodanig is benoemd.

Deze stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

4o. eene gouvernements-depêche van 26 April 1924, No. 1080, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot wijziging van artikel 10, derde lid, van de quarantaine-verordening (25).

Op voorstel van den heer Perret Gentil wordt besloten dit ontwerp naar de Afdeelingen te verwijzen.

5o. eene gouvernements-depêche van 26 April 1924, No. 1106, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot wijziging van de verloffverordening (P. B. 1909 No. 25) (26).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten dit ontwerp heden te behandelen.

6o. eene gouvernements-depêche van 29 April 1924, No. 350, luidende:

„Naar aanleiding van Uw schrijven, dd. 1 Februari 1924, No. 5, heb ik de eer Uwen Raad hierbij te doen toekomen afschrift van de adviezen van de Curaçaosche Bank en van den Administrateur van financiën, uitgebracht betreffende de in Uw aangehaald schrijven behandelde aangelegenheid.

Ook wordt U hierbij aangeboden afschrift van het verslag van de besprekingen, gehouden door de Directie van de Curaçaosche Bank met de aan het hoofd van de andere bankinstellingen en van de voornaamste ondernemingen en lichamen alhier staande heeren, welke besprekingen gehouden werden ten einde de meerbedoelde aangelegenheid van alle kanten te belichten.

Wat het standpunt van het Bestuur aangaat, kan ik Uwen Raad mededeelen, dat tegen het door Uwen Raad goedgekeurde ontwerp-verordening aan U aangeboden door Uw lid, den heer C. S. Gorsira J.P.Ez., bij mij geen bezwaren bestaan.

Waar echter aan Zijne Excellentie den Minister van Koloniën gevraagd werd of de vaststelling daarvan kon geschieden en Zijne Excellentie seinde, dat het invoerverbod van zilver niet mocht worden vastgesteld zonder overleg, kan momenteel de verordening door mij niet worden vastgesteld.

Over die vaststelling alsmede over het voorstel van den heer Administrateur van financiën, wordt door mij met Zijne Excellentie overleg gepleegd.”

7o. eene gouvernements-depêche van 30 April 1924, No. 1205, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening, houdende vaststelling van bepalingen betreffende het opium en andere verdoovende middelen (27).

Op voorstel van den Voorzitter wordt besloten dit ontwerp naar de Afdeelingen te verwijzen.

De Voorzitter verwelkomt het lid Abrahamsz, dien hij heden voor het eerst het genoeg heeft in deze vergaderzaal te ontmoeten.

Spreekers behoefte den heer Abrahamsz niet namens den Raad

geluk te wenschen met zijne benoeming tot lid, daar de tijdelijke Voorzitter dat wel reeds zal hebben gedaan. Hij grijpt echter gaarne deze gelegenheid aan om den heer Abrahamsz thans zijne persoonlijke gelukwenschen aan te bieden.

Spreeker heeft reeds eerder met den heer Abrahamsz samengewerkt en wel in het Bestuur van de Spaar- en Beleenbank alhier en toen leeren waardeeren zijn ijver en de nauwgezetheid, waarmee hij op hem genomen plichten pleegt te behartigen.

Hij vertrouwt dan ook, dat de heer Abrahamsz denzelfden ijver zal toonen, nu het hem gegeven is openbare zaken te behartigen.

De heer *Abrahamsz* betuigt den Voorzitter beleefden dank voor de hartelijke woorden door dezen tot hem gericht. Ook hem doet het genoegen den Voorzitter hier te ontmoeten.

Kort na zijn optreden als lid van dit College heeft spreker zich verplicht gezien om gezondheidsredenen dit eiland te verlaten. Hij hoopt thans in het belang van de kolonie werkzaam te kunnen zijn.

Aan de orde is thans de behandeling van:
de ontwerp-verordening tot wijziging van de verloffverordening (P. B. 1909 No. 25) (26).

De algemeene beraadslagingen worden geopend, waarbij niemand het woord verlangt.

De artikelen 1 en 2, het intitulé, de considerans en het ontwerp in zijn geheel worden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De Voorzitter stelt voor om de *ontwerp-keur tot aanvulling van artikel 24 van de „Algemeene politiekeur“ 1917 (21)*, waarover in de vergadering van den 17n. Maart 1924 besloten werd, dat zij in een volgende vergadering zou worden behandeld, thans naar de Afdelingen te verwijzen.

Hiertoe wordt besloten.

De heer *Gorsira* vraagt thans het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Naar aanleiding van de gouvernementen-depêche, dd. 29 April jl., door U heden in deze vergadering voorgelezen, wensch ik op te merken, dat reeds overal stemmen opgaan tegen het zilvergeld, dat thans de kolonie overstroomt. Er moeten doelmatige maatregelen worden genomen, om het publiek den noodigen waarborg te geven voor een stabiel muntwezen, dat speculaties uitsluit.

De brief van den Gouverneur zegt weinig en ik stel daarom voor om aan Zijne Excellentie een schrijven te richten, waarbij volledige openbaarmaking verzocht wordt van de in deze zaak tusschen Regeering en Bestuur plaats gehad hebbende gedachteswisseling, ten einde de oplossing daarvan te bespoedigen.

De Voorzitter gevoelt veel voor hetgeen de heer *Gorsira* zoo juist gezegd heeft.

Intusschen is hij van oordeel, dat nu de Gouverneur mededeelt, dat er bij hem geen bezwaren bestaan tegen het door den Raad goedgekeurde initiatief-voorstel van den heer *Gorsira* en dat hij omtrent de vaststelling daarvan overleg pleegt met den Minister van Koloniën, het beter zou zijn met de indiening van een schrijven aan den Gouverneur, als door den heer *Gorsira* bedoeld, nog wat te wachten.

Volgens bekomen inlichtingen kan er elk oogenblik antwoord inkomen op een verzonden schrijven of telegram aan den Minister. De Raad kan dus nog wel eenige dagen geduld oefenen.

Spreeker is overigens-onaangenaam getroffen geworden door den sinds gisteren door het Gouvernement toegepaste maatregel om uitsluitend zilveren munt in betaling te geven. Hij kan zich niet voorstellen, wat de beweegreden daarvan kan zijn. Althans, in een geheimen brief van den Minister aan den Gouverneur, waarvan de Gouverneur hem inzage heeft verleend, in hoofdzaak bevestigende het telegram, dat hij aan zijne medeleden heeft medegedeeld, vindt hij daartoe geen aanleiding. Volgens hem kan uit dien brief gelezen worden, dat de Minister eigenlijk geen bepaald bezwaar heeft tegen de vaststelling van de zoevenbedoelde verordening.

Zijne Excellentie de Minister doet wel een andere oplossing van de moeilijkheid aan de hand, maar spreker heeft niet den indruk, dat hij de hier voorgestelde oplossing afkeurt. Overigens schijnt de Minister ten opzichte van den aard van het gevaar dat hier dreigt onder een geheel verkeerden indruk te verkeeren, de indruk, dat er gevaar voor daling van onze gulden dreigt. Juist het tegenovergestelde is echter het geval; onze gulden staat goed, maar wordt bij daling van de Nederlandsche valuta bedreigd door den Hollandschen zilveren gulden.

Aandringen op een onverwijld overlegging van de gewisselde correspondentie zou ook tot niets kunnen leiden, wijl de Gouverneur den geheimen brief van den Minister toch niet aan openbaarheid kan prijsgeven, zonder voorafgegaan overleg met den Minister.

Spreeker stelt daarom voor de bespreking van het voorstel van den heer *Gorsira* aan te houden tot de volgende vergadering.

De heer *Gorsira* zegt zich bij het voorstel van den Voorzitter te zullen neerleggen, wijl de volgende vergadering toch reeds in den loop van de volgende week zal moeten plaats hebben. Tegen langer uitstel zou hij echter, om het belang van de zaak, bezwaar hebben moeten maken.

Het voorstel van den Voorzitter wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De Voorzitter zegt, dat hij de bijlagen van den brief van den Gouverneur, ter kennisneming, onder de leden zal laten circuleeren.

Niets meer te verhandelen zijnde en geen der leden het woord verlangende, sluit de Voorzitter de vergadering.

ZITTINGJAAR 1923—1924.

NOTULEN.

Nº 13.

ONTWORPEN-NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Donderdag, den 8sten Mei 1924, des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer A. G. Statius Muller, voorzitter.

VOORTS: de heeren Ed. S. Lansberg, ondervoorzitter, C. S. Gorsira J.P.Ez., B. E. van der Veen Zeppenfeldt, E. S. C. de Veer Abrahamsz, H. Perret Gentil en E. M. Penso, leden, benevens de heer H. J. Th. Boomgaard, griffier van den Raad.

ZOMEDE: De heer Dr. J. B. Gorsira, Procureur-generaal, H. Schotborg, Administrateur van financiën, A. J. H. Bergmann, Directeur van den openbaren gezondheidsdienst, H. B. Bakker, Directeur van openbare werken, G. J. H. Molengraaff, Chef van den mijnbouwkundige dienst, en H. Meerdink, Inspecteur van het onderwijs, gemachtigden van den Gouverneur.

AFWEZIG: de heeren J. Sutherland, Edwin Senior, S. M. L. Maduro, Dr. W. Ch. de la Try Ellis, J. J. Beaujon en R. F. Muskus, leden, de derdegenoemde wegens verblijf in het buitenland en de vierdegenoemde wegens verblijf op de Bovenwindsche eilanden.

De Voorzitter opent de vergadering en onderwerpt aan hare goedkeuring de in druk verschenen notulen van de vergadering van den 1n Mei 1924 (No. 12).

Daar geen aanmerkingen op die notulen worden gemaakt, worden zij goedgekeurd en ondertekend.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1o. eene gouvernements-dépêche van den 5n Mei 1924, No. 1133, waarbij den Raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening ter bepaling van het te betalen bedrag wegens monsteringen van schepelingen op Nederlandsche schepen overeenkomstig de Nederlandsche wetgeving en van de vergoeding aan den met de monstering belasten ambtenaar (28).

De Voorzitter vraagt, of dit ontwerp nog hedenavond in behandeling zal worden genomen.

De heer Abrahamsz stelt voor het ontwerp naar de Afdeelingen te verwijzen.

Hiertoe wordt besloten.

2o. eene gouvernements-dépêche van den 6n Mei 1924, No. 1257, waarbij de Gouverneur den Raad mededeelt, dat hij, ingevolge art. 85bis van het gewijzigd Regeeringsreglement dezer kolonie, de heeren Dr. J. B. Gorsira, Procureur-Generaal, H. Schotborg, Administrateur van financiën, A. J. H. Bergmann, Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, H. B. Bakker, Directeur van Openbare Werken, G. J. H. Molengraaff, Chef van

den Mijnbouwkundigen dienst en H. Meerdink, Inspecteur van het Onderwijs, gemachtigd heeft om de beraadslagingen van den Raad over de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1925 bij te wonen en een raadgevende stem uit te brengen.

De Voorzitter heet de heeren gemachtigden van den Gouverneur welkom in deze vergadering; in het bijzonder ditmaal den heer Schotborg, die heden voor het eerst in zijn nieuwe kwaliteit hier verschijnt.

Spreeker maakt van de gelegenheid van dit eerste treffen gebruik om den heer Schotborg namens den Raad geluk te wenschen met zijne benoeming tot administrateur van financiën en het vertrouwen uit te spreken, dat de samenwerking tusschen den nieuwen leider der Curaçaosche financiën en dit College steeds van den meest vriendschappelijken en hartelijken aard zal zijn.

3o. eene gouvernements-dépêche van den 7n Mei 1924, No. 1267, luidende:

In de ontworpen notulen der vergadering van Uwen Raad van 1 Mei 1924 las ik:

„Spreeker (de Voorzitter) is overigens onaangenaam getroffen geworden door den sinds gisteren door het Gouvernement toegepaste maatregel om uitsluitend zilveren munt in betaling te geven. Hij kan zich niet voorstellen, wat de beweegreden daarvan kan zijn.

„Althans, in een geheimen brief van den Minister aan den Gouverneur, waarvan de Gouverneur hem inzage heeft verleend, in hoofdzaak bevestigende het telegram, dat hij aan zijn medeleden heeft medegedeeld, vindt hij daartoe geen aanleiding. Volgens hem kan uit dien brief gelezen worden, dat de Minister eigenlijk geen bepaald bezwaar heeft tegen de vaststelling van de zoevenbedoelde verordening.

„Zijne Excellentie de Minister doet wel een andere oplossing van de moeilijkheid aan de hand, maar spreeker heeft niet den indruk, dat hij de hier voorgestelde oplossing afkeurt. Overigens schijnt de Minister ten opzichte van den aard van het gevaar dat hier dreigt onder een geheel verkeerden indruk te verkeeren, den indruk, dat er gevaar voor daling van onze gulden dreigt. Juist het tegenovergestelde is echter het geval; onze gulden staat goed, maar wordt bij daling van de Nederlandsche valuta, bedreigd door den Hollandschen zilveren gulden.

„Aandringen op een onverwijlde overlegging van de gewisselde correspondentie zou ook tot niets kunnen leiden, wijl de Gouverneur den geheimen brief van den Minister toch niet aan openbaarheid kan prijs geven, zonder voorafgegaan overleg met den Minister.”

Ter voorkoming, dat bij Uwen Raad de meening post zoude vatten, dat ik mij aan eene laakbare indiscretie zoude hebben schuldig gemaakt door aan Uwen Voorzitter een Kabinet schrijven

ven van Z. E. den Minister van Kolonien ter inzage te verstrekken en hem de gelegenheid te geven omtrent den inhoud daarvan in eene openbare vergadering van Uwen Raad mededeelingen te doen, acht ik mij ter mijner rechtvaardiging gehouden het navolgende aan Uwen Raad te melden.

Tijdens mijne afwezigheid van het eiland Curaçao is door den heer Procureur-generaal, belast met het dagelijksch beleid der zaken, aan Uwen Voorzitter mededeeling gedaan van den zakelijken inhoud van een cijfertelegram van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, dd. 29 Maart jl., met verzoek deze in de afdeelingen ter kennis van de leden van Uwen Raad te brengen.

Blijkens eene noot op pagina 5 van het Voorloopig Verslag op het ontwerp koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925 werd aan dat verzoek gevolg gegeven.

Waar dat telegram een brief, die volgen zoude, aankondigde, meende ik, toen het toegezegde schrijven, enkel eene toelichting en bevestiging van voormeld telegram inhoudende, was aangekomen, geen bezwaar te mogen maken hetzelfde strict vertrouwelijk en onder belofte van een discreet gebruik ter inzage te overhandigen aan Uwen Voorzitter.

Het leek mij niet ongewenscht, dat de afdeelingen van Uwen Raad, die kennis hadden kunnen nemen van het cijfertelegram, ook zouden weten, dat de op dat telegram volgende brief geen nieuwe gezichtspunten had geopend.

Dat die brief en deszelfs inhoud in de openbare beraadslagingen van Uwen Raad zoude worden betrokken had ik alle reden om uitgesloten te mogen achten.

Na voorlezing van deze gouvernements-depêche zegt de Voorzitter het volgende:

„Mijne heeren leden van den Raad,

Direct aangevallen, moet Uw Voorzitter zich wel verdedigen, nietwaar?

Welnu, ik ben mij van geen indiscretie, althans niet van iets, dat dien naam verdient, bewust.

Voor zoover het den Gouverneur om de een of andere reden, die ik niet beoordeelen kan, onaangenaam kan zijn geweest, dat ik in de openbare vergadering melding heb gemaakt van het feit, dat mij inzage is verleend geworden van den hier bedoelden geheimen brief van Z. E. den Minister van Kolonien, heb ik gisteren morgen bij een onderhoud, waarbij - dit zij hierbij terloops gezegd - Uw Voorzitter niet bepaald op de meest heusche wijze is behandeld, daarover reeds mijne verontschuldiging aangeboden en mij zelfs bereid verklaard om, als ik er een gelegenheid en een geschikten vorm voor kon vinden, die z. g. indiscretie in eene vergadering van den Raad te erkennen en geheel voor mijne rekening te nemen.

Meer kan men niet verlangen nog verwachten, zelfs niet van een indiscreet mensch.

Trouwens het is ditmaal niet de eerste maal geweest, dat geheime brieven mij ter inzage werden gegeven. Onder vorige Gouverneurs, en vooral tijdens de eerste periode van de voedselvoorziening gedurende den oorlog is het tal van malen gebeurd.

Maar nooit werd - voor zoover ik mij herinneren kan - geheimhouding opgelegd of zelfs verwacht van het bloote feit, dat mij inzage was verleend.

Wat den inhoud van den hierbedoelden brief betreft, nogmaals, ik ben mij er nu nog niet van bewust daaromtrent de geringste indiscretie begaan te hebben.

De brief - de Gouverneur zegt het toch zelf, nietwaar? - hield niets anders in dan eene toelichting en bevestiging van een te voren ontvangen telegram, waarvan de zakelijke inhoud door mijn tussschenkomst in de Afdeelingen aan de leden is medegedeeld, zonder eenige restrictie hoegenaamd ten aanzien van het daarvan te maken gebruik.

Dat bedoeld telegram, waarvan de brief dus enkel de bevestiging en toelichting was, niet openlijk in het Voorloopig Verslag besproken is, is alleen te wijten aan het feit, door de Rapporteurs bij noot medegedeeld, dat het Verslag reeds was vastgesteld, toen ik de mededeeling omtrent het telegram deed.

Toch, Mijne Heeren, heb ik in de openbare vergadering zelfs niet omtrent dit telegram iets positiefs gezegd. Al wat ik gezegd heb en wat grootendeels uit het telegram zelf viel af te leiden waren vage en voor het meerendeel negatieve algemeenheden.

Zoo heb ik b.v. gezegd, dat ik den indruk gekregen had,

dat de Minister geen bepaald bezwaar had tegen de vaststelling van de Verordening-Gorsira. Verder dat de Minister een andere oplossing aan de hand doet. Omtrent den aard dier oplossing geen woord, geen zinspeling zelfs, hoewel die aard reeds uit het telegram bleek. Nog heb ik gezegd, dat ik in dien geheimen brief geen aanleiding had gevonden voor den genomen maatregel van het Gouvernement om alleen in zilver uittebetalen. Puur negatief, en alleen gezegd omdat men onder het publiek reeds was begonnen erover te mopperen, dat de last daartoe uit Holland gekomen was.

Ten slotte heb ik nog gezegd, dat de Minister omtrent den aard van het gevaar dat hier dreigt onder een geheel verkeerden indruk schijnt te wezen. Maar deze conclusie is niet getrokken uit den brief, die berustte op heel andere gronden, ik heb trouwens gezegd:

„Overigens schijnt de Minister ten opzichte van den aard van het gevaar dat hier dreigt onder een geheel verkeerden indruk te verkeren, den indruk, dat er gevaar voor daling van onze gulden dreigt. Juist het tegenovergestelde is echter het geval; onze gulden staat goed, maar wordt bij daling van de Nederlandsche valuta bedreigd door den Hollandschen zilveren gulden.

Aandringen op een onverwijld overlegging van de gewisselde correspondentie zou ook tot niets kunnen leiden, wijl de Gouverneur den geheimen brief van den Minister toch niet aan openbaarheid kan prijs geven zonder voorafgegaan overleg met den Minister.”

Van dit alles staat immers niets in brief of telegram!

Mijne Heeren leden!

Ik heb gistermorgen op het kantoor van den Gouverneur in het minst niet gereageerd op een minder heusche bejegening. Maar deze brief, volgende op dat onderhoud, doet maat bij Uw Voorzitter overloopen.

Als er in deze geheele muntgeschiedenis iemand is, die reden heeft ontstemd te zijn, dan is het niet de Gouverneur, maar in de eerste plaats de Raad.

In Januari brengt de heer Gorsira hier een onderwerp ter sprake, waarbij voor de Kolonie toch hooge belangen betrokken zijn.

De Raad richt een schrijven tot den Gouverneur.

De Bankdirectie vergadert over deze zaak, roept alle hoofden van Bank- en andere instellingen tot een gecombineerde bijeenkomst op, brengt advies uit aan den Gouverneur.

Intusschen gaat de Gouverneur op een inspectiereis uit en laat de Raad op antwoord wachten..... tot vóór een paar dagen geleden. De meeste leden van den Raad hebben niet eens kennis kunnen nemen van het advies van de Bank.

En dan vindt de Gouverneur in eenige simpele nietszeggende uitlatingen van den Voorzitter op de openbare vergadering waaruit eigenlijk alleen maar blijkt, dat de Raad in kennis is gesteld met den zakelijken inhoud van een geheim schrijven (in hoofdzaak gelijk met dat van een tevoren medegedeeld, niet geheim, telegram) - en dan vindt de Gouverneur, laat mij zelfs zeggen in een lichte indiscretie van mij, nog aanleiding om den Voorzitter met zulk een brief als ik daar pas vorgelezen heb te beleedigen.

Als persoon kan die bejegening mij koud laten, dat is de kwestie niet, maar als Voorzitter moet ik daartegen op komen en dan zeg ik: Noch de Voorzitter, noch de leden van den Raad offeren geheel belangeloos hun werkkracht en hun tijd op aan de behartiging der belangen van hun land, om door den Gouverneur, volgens de luimen van het oogenblik, gegriefd, gekrenkt en beleedigd te worden.

Ik stel voor het stuk voor kennisgeving aan te nemen.”

Overeenkomstig het voorstel van den Voorzitter wordt zondag hoofdelijke stemming besloten.

Aan de orde is thans de behandeling van:

de ontwerp-verordening waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925 (22).

De algemeene beraadslagingen worden geopend.

De Ondervoorzitter verkrijgt het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Oppervlakkig beschouwd valt er eigenlijk niet veel te zeggen naar aanleiding van de onderwerpelijke begroting. De opbrengst der middelen is stijgende, hier en daar zijn bezuinigingen op de uitgaven aangebracht, bijzondere nieuwe werken of nieuwe maatregelen worden niet voorgesteld, een tamme begroting dus.

Toch moeten we met het oog op den zorgelijken toestand van de Rijksfinanciën ditmaal bijzondere aandacht aan de begroting wijden. Waar mogelijk moet er nog meer bezuinigd worden dan de Gouverneur reeds gedaan heeft. En bezuinigd niet zoowat op goed geluk af, maar systematisch, volgens vaste lijnen.

Er zijn Afdelingen, die een te groot percentage der totale uitgaven opeischen; in het bijzonder doel ik hierbij op Onderwijs, den Openbaren Gezondheidsdienst en Openbare Werken. De uitgaven van die Afdelingen zijn gaandeweg zoo toegenomen, dat het tijd wordt te tot staan te brengen, ze terug te brengen op redelijker peil.

Ten opzichte van bezuiniging volgens vaste lijn, door versobering van de administratie koester ik, na lezing van de Memorie van Antwoord van den Gouverneur, geen groote verwachtingen meer van de activiteit en de doortastendheid van het Bestuur in dit opzicht.

Vrijwel alle punten waarop in het Voorloopig Verslag, nog wel slechts bij wijze van voorbeelden, gewezen is geworden, worden afgewimpeld met vrijwel nietszeggende argumenten.

Zoo wordt op de bemerking omtrent de publicaties van de Onderwijsinspectie van allerlei examen-opgaven in de Curaçaosche Courant geantwoord, dat die publicaties bij Besluit voorgeschreven zijn. Maar is zoo'n Besluit dan een wet van Meden en Perzen? Kan het niet gewijzigd worden?

Ik zou zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat er op het gebied van het Onderwijs juist veel van die besluiten, beschikkingen, instructies of reglementen dienen gewijzigd te worden. Het onderwijs lijdt bepaald onder het complex van voorschriften, waarbij alles van bovenaf geregeld wordt, waarbij weinig of niets aan het initiatief van het Hoofd der school en van den klasse-onderwijzer overgelaten wordt. Bij de meeste onderwijzers, die ik zoo af en toe spreek, is de ambitie, de lust er dan ook uit.

Door heel ons onderwijs vaart meer en meer een bureaucratistische geest, waaraan het zich zoo spoedig mogelijk moet ontworstelen, willen de resultaten niet minder worden.

Er moet meer vrijheid komen en bij de beoordeeling van dat onderwijs moet er meer gelet worden op de praktische resultaten dan op allerlei teekens en percentages van dit en van dat.

Op de in het Voorloopig Verslag gestelde vragen heb ik geen antwoord gekregen; de Gouverneur verwijst naar het jaarverslag, maar dat heeft wegens den beperkten tijd niet kunnen circuleeren onder de leden.

Ik herhaal dus de vraag: hoe staat het met al de leergangen die op de begroting voorkomen? Er is zoo weinig animo voor verschillende daarvan, dat zij dikwijls geen voortgang hebben; wil de gemachtigde voor het Onderwijs daaromtrent eenige inlichtingen geven?

Over het Mijnbouwkundig onderzoek en de voorbereiding van de watervoorziening zou ik nog een woordje willen zeggen.

Het is nu al drie jaar haast, dat de mijnbouwkundig werk belast, in de kolonie vertoeft. Aan het mijnbouwkundig onderzoek is nog niets verricht, niet waar? En wat de kwestie der watervoorziening betreft schijnt men, naar de omschrijving van den begrotingspost te oordeelen, in 1925 nog met de voorbereiding bezig te zullen zijn. Wanneer zal die voorbereiding nu eindelijk eens afgevoerd zijn en met de uitvoering van het plan een begin kunnen worden gemaakt? Wat de voornaamste grief tegen dit onderdeel van Bestuursbemoeyenis is, dat is dat er blijkbaar zoo weinig voortvarendheid betracht wordt. Wat is eigenlijk verricht, vraag ik, gedurende deze drie jaren? Het terrein tusschen de twee in de Memorie van Antwoord genoemde lijnen is geo-hydrologisch onderzocht, zegt het Bestuur. Maar wat hebben leken, als wij leden van den Raad zijn, aan zulk een antwoord? Dat is, zou ik zeggen, een qualificatie; maar de Raad had liever eenige feiten vernomen. En wat de waterrijkdom van Hato en Buena Vista betreft — och, Mijnheer de Voorzitter, was om dat te constateeren zooveel tijd

noodig? Ik hoop hedenavond wat vollediger inlichtingen van den gemachtigde te mogen ontvangen.

De heer Zeppenfeldt, na het woord verkregen te hebben, zegt:

„Mijnheer de Voorzitter! Met genoegen constateer ik dat hoezeer de uitgaven in de laatste jaren, die wij nu pas achter ons hebben, ook stegen, de inkomsten op Curaçao toch steeds gelijken tred daarmee hebben gehouden, ja, dank zij de groote maatschappijen, zijn de vooruitzichten van Curaçao gunstig.

Hetzelfde kan, helaas, niet gezegd worden van de andere eilanden.

Zoo is b. v. de toestand van het eiland Aruba verre van rooskleurig te noemen: de prijs van aloë was zeer laag en begint pas in den laatsten tijd weer wat op te flikkeren; de fosphaatmijn ligt stil; de goudmaatschappij werkt niet.

Wat er voor dat eiland gedaan zal kunnen worden is niet gemakkelijk te zeggen.

Van groot belang zou het m. i. zijn, indien op Aruba b. v. door den Raad van Politie, de toestand goed onder oogen werd genomen en bestudeerd en daarna aan het Bestuur werd bekend gemaakt, wat men denkt, dat gedaan zou kunnen worden om den toestand van dat eiland te verbeteren.

Met zeer veel genoegen heb ik in de Memorie van Antwoord gelezen, dat door het Bestuur briefwisseling wordt gevoerd over het aanstellen van een consular ambtenaar van Colombia op Aruba, en ik spreek de hoop uit, dat de beslissing, die wellicht binnenkort zal vallen, een gunstige zal zijn.

Immers, zooals de toestand nu is, moeten de schepen van Aruba, die op Colombia varen, eerst een reis naar Curaçao maken met als eenig doel hier uitklaring te verkrijgen van den Colombiauschen Consul alhier.

Deze omweg brengt, zooals van zelf spreekt, veel tijdverlies en zeer zware onkosten mee.

Ook heb ik met genoegen ervan kennis genomen, dat de herstelling van den besproken weg reeds is toegezegd.

Jammer is het, dat het Bestuur het zoo bezwaarlijk vindt om het hulppostkantoor van Aruba tot postkantoor om te zetten, want ook dit zou van zeer groot nut voor den handel van dat eiland zijn, daar dan de brieven voor Venezuela, vooral voor Maracaibo, en voor Colombia, direct naar die plaatsen zouden kunnen worden verzonden en niet meer den tijdroovenden omweg via Curaçao moesten maken.

De heer Abrahamsz verkrijgt het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Naar aanleiding van hetgeen de ondervoorzitter, de heer Lansberg, over bezuiniging gesproken heeft, zou ik tot het Bestuur het verzoek willen richten, om Hoofden en Directeuren van gouvernementen-kantoren en inrichtingen te willen aanschrijven om toegang tot die verschillende kantoren en inrichtingen te verlenen aan de leden van den Koloniale Raad en aan die leden de ter plaatse gevraagde inlichtingen te verschaffen. Hierdoor zullen de leden van den Raad beter in staat zijn om te beoordeelen waar bezuiniging wenschelijk en mogelijk is.

Aan den Inspecteur van het onderwijs zou ik de vraag willen stellen hoe het tegenwoordig staat met het personeel op de Hendrik- en Wilhelminascholen. Zijn er voldoende onderwijzers en onderwijzeressen en hoe is tegenwoordig de onderlinge verhouding der onderwijzers op die scholen? Zijn er krachten in Nederland aangevraagd, die soms nog niet uitgezonden zijn?

Zooals U wel bekend zal zijn, heeft er sterke inkrimping van het personeel bij het onderwijs in Nederland plaats gehad, zoodat men m. i. nu met mindere moeite onderwijzers moet kunnen krijgen. Ik meen vernomen te hebben, dat er een onderwijzer met akte Wiskunde is aangevraagd. Is die onderwijzer hier nog niet aangekomen?

Ook over het onderhoud van de straten en kaden wensch ik het een en ander te zeggen.

In de Memorie van toelichting op de begroting voor 1924 zegt het Bestuur, in 1923, het volgende:

„Het wordt dringend noodig geoordeeld met de verbetering van de stadsstraten, speciaal van die in de omgeving van de haven, over te gaan.”

Wij zijn nu een jaar verder en de havenstraat, om maar een voorbeeld te noemen, is nog in denzelfden slechten of nog slechteren toestand dan een jaar geleden. Deze straat ligt toch ongetwijfeld in de omgeving van de haven.

Zou ik van den Directeur van Openbare Werken mogen vernemen of die korte straat hersteld zal worden en, zoo ja, wanneer?

Ook de kade van die straat, die nog geen 8 M. breed is, was reeds een jaar geleden in slechten toestand.

Tot mijne verwondering merkte ik na mijne terugkomst uit Nederland, dat ook die kade nog in denzelfden slechten toestand verkeert.

Ik zou gaarne van den Directeur van Openbare Werken willen vernemen waarom die kade, die in korten tijd en met betrekkelijk weinig kosten hersteld had kunnen worden, langer dan een jaar op herstelling wacht. Men zou m. i. bezwaarlijk kunnen aanvoeren, dat zoo'n kade niet gemakkelijk hersteld kan worden. Hoe langer de reparatie uitgesteld wordt hoe meer ze kosten zal. Ik meen dat zoo'n plaats, dicht bij twee werven, waar vreemdeelingen aan wal komen, in goeden staat moet worden gehouden.

In de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag betreffende de thans in behandeling zijnde begrooting leest men op bladzijde 8, ter plaatse waar de straten, die voor eene goede herstelling in aanmerking komen, worden opgenoemd, het volgende:

„Na afwerking dezer straten en wegen zullen aan de beurt komen de Scharloweg, de Penweg, de Hoogstraat e. a.”.

Beteekent nu die mededeeling, dat die straten b. v. in 1926, 1927 of nog later hersteld zullen worden?

M. i. kunnen die straten bezwaarlijk nog verscheidene jaren in denzelfden slechten staat gelaten worden.

In Holland heb ik al hooren praten over den achteruitgang van de straten op Curaçao en toen ik hier voet aan wal zette, merkte ik dadelijk dat b.v. de Hoogstraat in veel slechtere conditie verkeerde dan een jaar geleden.

Gaarne zou ik van den Directeur van Openbare Werken, in verband met den slechten toestand der straten — waarover Bestuur en Raad het, volgens de gewisselde stukken, volkomen eens zijn — willen vragen of er bezwaar bestaat twee of drie straten gelijktijdig te herstellen.

Dezelfde opzichter zou dan van de eene straat naar de andere kunnen gaan om toezicht te houden, vooral als beide straten aan dezelfde zijde van de haven liggen.

Thans, Mijnheer de Voorzitter, zou ik eenige woorden willen zeggen over de buitengewone herstelling van de Handelskade. De kosten van dit werk zijn, volgens de Memorie van Antwoord, op f 110 000 geraamd en op artikel 123a wordt, als ik dat goed begrijp, voor eersten termijn f 30 000,— aangevraagd. Neemt men nu aan, dat elk jaar ongeveer hetzelfde bedrag verwerkt wordt, dan zal de kade volgens die berekening, pas 3½ jaar na het aanvangen met de herstelling, of in de tweede helft van 1928 gereed komen.

Ik hoop, Mijnheer de Voorzitter, dat ik die zaak niet goed begrepen heb, maar in elk geval wil ik zeggen, dat het bepaald noodzakelijk is, dat die kade spoedig in orde komt.

Wat moeten de vreemdeelingen wel denken van Curaçao als zij deze kade, waar het handelscentrum is, in zoo'n slechten staat zien?

Even wil ik nog opmerken, dat in de Memorie van Toelichting van deze begrooting vermeld wordt, dat in 1924 een aanvang met de herstelling van de Handelskade wordt gemaakt, terwijl men in de Memorie van Antwoord lezen kan, dat, als de gelden daartoe benooidigd, beschikbaar worden gesteld, de herstelling dan zal kunnen geschieden, n. l. in 1925. M. i. stemmen de toelichtingen over de herstelling van die kade in beide Memories niet overeen.

Verder is er sprake van palen te gebruiken voor de buitengewone kadeherstelling. Alhoewel ik geen ingenieur ben, veroorloof ik mij toch de vrijheid de bescheiden opmerking te maken, dat tegenwoordig voor dergelijk werk geen palen meer worden gebruikt, doch beton.

In Håvre b.v. ziet men de betonpilaren, die de palen moeten vervangen, op de kade daarvoor klaar liggen.

Voorts zou ik ook gaarne van den Directeur van Openbare Werken wenschen te vernemen hoe hij tot het groote bedrag van f 110 000,— als raming van de kosten van dit werk gekomen is.

Het verdient sterk aanbeveling dat, wanneer er zulke groote kredieten bij de begrooting worden aangevraagd, den Raad ook gedetailleerd medegedeeld wordt hoe men tot die bedragen is gekomen, anders kan de Raad niet met kennis van zaken de gevraagde kredieten beoordeelen en voteeren.

Ten slotte nog dit, Mijnheer de Voorzitter! In de Memorie van Antwoord is er sprake van minder veilige vaart in de haven en dat ter wille daarvan groote stoomschepen zooals de „Reliance” buitengaats blijven.

Daar die mededeeling mij vaag lijkt zou ik gaarne meer hierover willen vernemen.

Ik kan het Bestuur mededeelen, dat het bericht van het niet binnenkomen van de „Reliance” een slechten indruk gemaakt heeft in Nederland. Meermalen werd mij naar de juiste reden daarvan gevraagd onder opmerking, dat niet lang geleden zulke groote sommen voor verbetering van deze haven uitgegeven werden. Daar de haven de ziel is van Curaçao verzoek ik de volle aandacht van het Bestuur voor deze aan gelegenheid.

De Voorzitter zegt, dat hij heden avond vele amendementen op het in behandeling zijnde ontwerp zal hebben in te dienen en verzoekt daarom den Ondervoorzitter de verdere leiding van deze vergadering wel op zich te willen nemen. Hierop reikt hij den Ondervoorzitter den voorzittershamer over.

De heer *Staius Muller*, na het woord verkregen te hebben, zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Blijkens het Voorloopig Verslag verwachten „meerdere leden” dat bij een zuinig beheer de begrooting voor 1925 zal blijken een nagenoeg sluitende te zijn geweest.

De Gouverneur is het met die leden niet eens. Z. E. ziet de mogelijkheid van een sluitende begrooting in de eerste jaren nog niet verwezenlijkt.

Daar ik nu tot die „meerdere leden” behoor en door de Memorie van Antwoord niet van ongelijk overtuigd ben geworden, wil ik de meening dier leden motiveeren.

Maar in de eerste plaats: wat is eigenlijk een sluitende begrooting, ook in den zin van ons Regeeringsreglement? Soms welke begrooting ook, waarvan maar de uitgaven en ontvangsten gelijk zijn, ongeacht den aard van de debet en creditposten?

Natuurlijk niet, Mijnheer de Voorzitter! Wij moeten om de rekening zuiver te kunnen opmaken onderscheiden, en wel tusschen „gewone” en „buitengewone” ontvangsten en uitgaven.

Wij hebben, om ons tot de uitgaven te bepalen, kapitaalsuitgaven, als b.v. verleden jaar den aankoop van de plantage Hato en enkele grondjes, die men in geen geval onder de gewone uitgaven mag rekenen. En er zijn ook andere uitgaven, die ofschoon tot het gewoon beheer behoorende, betrekking hebben op werken van duurzaam, beter gezegd, langdurig nut; uitgaven die hunne uitwerking over een reeks jaren uitstrekken. Het zou onredelijk, onlogisch zijn om dergelijke uitgaven (wanneer zij althans van grooten omvang zijn) op de begrooting van één enkel jaar te doen drukken. De gezondste begrooting zou men daardoor uit haar evenwicht rukken.

Het ligt dus in de reden voor dergelijke uitgaven leeningen aan te gaan, en slechts de bedragen voor rente en aflossing op de gewone huishoudelijke begrooting te brengen. Dit gebeurt bij alle begrootingen van openbare diensten, ik geloof alleen met uitzondering van die van Curaçao, omdat het Moederland steeds maar stelselloos de tekorten heeft bijgepast.

Bij de begrootingen van eene kolonie komt daar nog wat bij. Het heerschend land, dat de verantwoordelijkheid voor het welvaren van de koloniale bevolking op zich genomen heeft, dat die bevolking volgens de beginselen van zijne wetgeving bestuurt, over haar bestuurders en hogere en lagere ambtenaren stelt, dat indirecte voordeelen plukt uit het bezit der kolonie — het Moederland heeft ook plichten tegenover zulk eene kolonie, waarvan wel een der allereerste is de zorg voor de geestelijke en materiele ontwikkeling der beheerschte bevolking. Een andere plicht is ook de handhaving van orde en rust.

Een koloniale Mogendheid, die zeggen zou: ik verorden de noodige maatregelen, maar betalen zult gij die zelf, zulk een Mogendheid vervult zijn allereerste plicht niet, deed beter zijne kolonies maar aan anderen over te doen.

Er ligt geen verwijt in hetgeen ik hier zeg. Wij weten allen nietwaar, dat in dit opzicht Curaçao althans niet te klagen heeft over Nederland. Jaar in, jaar uit past Nederland gewillig en guldig de tekorten op onze begrootingen bij; de grief die men

hier gewoonlijk naar voren brengt, is juist, dat het dat te stelselloos doet.

Maar dat is de kwestie niet, de verhouding dient zuiver gesteld en dan zeg ik: er zijn, behalve de bezoldiging van den Gouverneur en de kosten van de militaire bezetting ook nog andere uitgaven, die ten onrechte op onze koloniale huishoudelijke begrooting paraisseeren, die naar recht, naar redelijkheid en naar billijkheid op de Staatsbegrooting van Kolonien thuisbehooren.

Het beginsel gesteld, ga ik over tot eene beschouwing van de cijfers van het voor ons liggend ontwerp.

Volgens de gemaakte becijferingen worden de uitgaven geraamd op..... f 2 479 811,—
de ontvangsten (zonder belastingverhooging) op „ 1 998 405,—

Tekort alzoo..... f 481 406,—

te dekken, voor f 130 000,— door belastingverhooging en voor de resterende f 351 406,— door Rijksbijdrage. Schijnbaar een alles behalve sluitende begrooting. Maar het zijn maar ramingen en ramingen kunnen tegen — maar ook toch wel meevallen, zooals b. v. de opbrengst der Middelen verleden jaar met rond f 400 000,— is meeevallen.

Om met de ontvangsten te beginnen, geloof ik dat die zeer zullen meevallen. Het Bestuur raamt die op f 120 000,— lager dan de werkelijke opbrengst over het afgelopen jaar. Het rekent dus niet alleen niet op accrès maar zelfs op een aanzienlijken teruggang.

Dit nu Mijnheer de Voorzitter strijdt met feiten en vooruitzichten.

De factoren, die het meest tot den vooruitgang van deze plaats gedurende de laatste jaren hebben bijgedragen, vertoonen voorts nog niet alleen geen enkel teeken van verslapping, maar nemen, om zoo te zeggen, met den dag in kracht en in beteekenis toe. Aan de vergrooting van de installatie van de C. P. M. wordt hard gewerkt; dat bedrijf wordt niet alleen vergroot, maar een paar maal groter gemaakt. In verband met de ontwikkeling van dat petroleumbedrijf neemt onze havenbeweging zienderogen toe. En binnenkort misschien is Willemstad ook een vliegstation rijk.

Alles wijst er dus op, dat het accrès der middelen nu eerst recht gaat beginnen. En toch neemt het Bestuur aan, dat er niet alleen dit jaar noch volgend jaar eenig accrès zal zijn, maar dat onze ontvangsten over 1925 met eventjes f 120 000,— bij 1923 tenachteren zullen blijven.

Maar zelfs als wij vooruitzichten en verwachtingen voor een oogenblik écarteeren en slechts letten op de uitkomsten van den dag, van de reeds verlopen maanden van dit jaar, dan nog, Mijnheer de Voorzitter, moeten wij tot de conclusie komen, dat de voornaamste middelen veels en veels te laag zijn geraamd.

Invoerrechten b.v., eiland Curaçao, voor 1925 geraamd op f 400 000,— brachten tot met April reeds rond f 160 000,— op, wat, ook als wij afstand doen van alle accrès, over het geheele jaar gerekend f 80 000,— meer dan de raming zou zijn.

Gedistilleerdaccijns, ook geraamd op f 400 000,—, bracht over datzelfde tijdvak nog zelfs wat meer op, n.l. f 163 000,—. Alweer ruim f 80 000,— meer over het vol jaar gerekend.

Loodsgelden, in verband met de verlaging van sommige loods-tarieven f 42 000,— lager geraamd dan de opbrengst over verleden jaar, brachten tot dusver, dus over de eerste vier maanden van dit jaar, toch nog f 6 000,— meer op dan over het overeenkomstige tijdvak van verleden jaar.

Wat de Grondbelasting betreft is er reeds alle reden om aan te nemen, dat de resultaten van de herschatting, die begin dit jaar heeft plaats gehad, vrij wat gunstiger zullen zijn dan het Bestuur blijkens zijne raming van het middel verwacht. Ik reken zelfs op een meevaller van f 20 000,— bij de grondbelasting.

Om nu eens toch even weer tot de vooruitzichten en tegelijk tot de loodsgelden terug te keeren, wensch ik te herinneren aan de groote uitbreiding van de C. P. M., die haar bedrijf een paar maal groter gaat maken. Het is zoo goed als zeker, dat in verband daarmee *minstens* twee booten meer per dag onze haven in en uit zullen moeten om olie te vervoeren. En dit beteekent voor de koloniale kas circa f 40 000,— meer per jaar aan Loodsgelden.

Om te resumeeren, wat de ontvangsten betreft, reken ik op de volgende meerdere opbrengsten:

Invoerrechten.....	f 80 000,—
Gedistilleerdaccijns.....	80 000,—
Loodsgelden (f 40 000,— plus f 40 000,—).....	80 000,—
Grondbelasting.....	20 000,—

Totaal.... f 260 000,—

Men zal willen vasthouden, dat ik bij mijne becijferingen absoluut niet op accrès heb gerekend, (behalve dan die f 40 000,— van de twee booten meer per dag om ruwe olie aan te brengen.) Ik wil het toch te verwachten, neen, te voorziene accrès beschikbaar laten om eventueele tegenvallers bij sommige wisselvallige belastingen en heffingen, als b. v. successierechten en uitvoerrecht-mijnproducten, te bestrijden.

Tot de uitgaven komende, moge ik in de eerste plaats verklaren, dat ik niet kan deelen de zienswijze van het Bestuur dat als de eventueele voordeelen van een maatregel of een werk maar in de eerste plaats de Kolonie ten goede zullen komen, het redelijk is dat de uitgaven ook voor voorbereidende onderzoekingen en werkzaamheden ten laste van de Kolonie komen.

Neen, Mijnheer de Voorzitter, dat is *niet* redelijk. Het zijn geen twee gelijkwaardige partijen, die hier tegenover elkaar staan. Op het Moederland rust de plicht om de Kolonie, zoo mogelijk, op een zoodanig peil van economische ontwikkeling te brengen, dat zij haar eigen huishouding, n.l. de uitgaven voor haar huishoudelijke inrichting, uit eigen middelen kan bestrijden. Naar recht en billijkheid kan niet geëischt worden, dat zij ook de kosten draagt van de daartoe strekkende maatregelen.

Ik wil hier niet passen en meten, noch loodje voor loodje afwegen, maar moet er toch op wijzen, dat tegenover de lasten, die uit dezen hoofde op het Moederland rusten, indirecte voordeelen staan, die daartegen opwegen en meer dan opwegen. Wij hebben er op dit oogenblik den tijd niet voor, maar het zal mij zeer aangenaam zijn bij gelegenheid, b.v. bij de binnenkort aan de orde komende besprekingen van het verslag van de Commissie voor de herziening der Regeeringsreglementen van Suriname en Curaçao, over dit punt met het Bestuur in debat te treden.

Uitgaven als die voor het mijnbouwkundig onderzoek van de eilanden der Kolonie, voor onderzoek en voorbereidende werkzaamheden in zake de watervoorziening, voor pogingen om den landbouw op te heffen, hooren evenmin op onze begrooting thuis als b.v. de uitgaven voor de militaire bezetting. Er zijn ook nog enkele andere uitgaven van dien aard, maar ik heb nu niet den moed om ze alle stuk voor stuk na te gaan.

Op het Ontwerp komen voor het mijnbouwkundig onderzoek en de voorbereidende werkzaamheden in zake de waterschaffing en voor de verheffing van den landbouw, posten voor tot een totaal van f 55 650,—, die ik op beginselgronden afgevoerd zou willen zien van onze begrooting.

Verder treffen wij bij de afdeling Openbare Werken verscheidene posten aan, aangeduid als buitengewone werken of nieuwe werken. Nu is nog niet alles *buitengewoon* wat op de begrooting als zoodanig wordt aangeduid. Er schuilt daaronder dikwijls veel *uitgesteld gewoon*. Maar als buitengewoon zou ook ik beschouwd willen zien de algeheele vernieuwing van de Handelskade en de havenverbetering. Ik zou dus er voor zijn om daarvoor te leenen. Waar het Bestuur zelf nog niet schijnt vastgesteld te hebben, wat er eigenlijk gedaan moet worden en aan de raming dus niet de minste waarde kan worden gehecht, zou ik er voor zijn beide posten van deze begrooting af te voeren, en naar een later in te dienen suppletoire begrooting te renvoyeeren, doch thans voorloopig aan te nemen, dat er voor die haven- en kadeverbetering f 150 000,— noodig zal zijn en voor dat bedrag een leening aan te gaan, aflosbaar in tien jaarlijksche termijnen van f 15 000,—.

Op deze begrooting komt dan een nieuwe post van f 15 000,— voor aflossing van den eersten termijn.

Wat de rente betreft, doe ik hiervoor een beroep op het Moederland, om voor deze werken, die toch ook de economische verheffing van Curaçao beoogen, het benodigde bedrag renteloos aan de kolonie te leenen.

Resumeerende ten aanzien van de uitgaven, moge ik verwijzen naar het stel door mij ingediende amendementen, beoogende eene

vermindering van het eindeijfer der uitgaven met f 179 564,—.

Wij krijgen dan het volgende beeld in vergelijking met het Ontwerp, zooals het door het Bestuur is ingediend:

Geraamd tekort.....	f	481 406,—
Te verminderen met:		
het totaal bedrag der amendementen f 179 564,—		
de te verwachten meerdere opbrengst		
der middelen.....	260 000,—	
		439 564,—

Alsnog tekort..... f 41 842,—

Dit betrekkelijk onbeduidend tekort kan, volgens mij, gemakkelijker weggewerkt worden door bezuiniging op andere dan de door mij geamendeerde posten, waar ik bij de verdere behandeling wel op zal wijzen.

Maar in elk geval zal er — daar ben ik zeker van — bij den Raad geen bezwaar bestaan als sluitpost tot eene sluitende begrooting belastingverhoging tot dat bedrag, en tot ruim dat bedrag ook, toe te staan.

Om te besluiten doe ik een beroep op al mijne medeleden om voor mijne amendementen te stemmen en ook op het Bestuur om zijne medewerking, vooral tegenover de Regeering, teneinde op de door mij aangegeven wijze te geraken tot eene sluitende begrooting.

De grootste moeilijkheid ondervinden wij bij deze begrooting, omdat wij nu juist op den drempel staan van de periode van voorspoed en welvaart, die zich voor Curaçao gaat openen. Bij eene volgende begrooting zal het waarschijnlijk gemakkelijker gaan, ook al zullen er grootere uitgaven voor verbeteringen en verfraaiing van de stad te doen vallen.

Willemstad begint al een aardig centrum te worden voor het vreemdelingenverkeer, maar het kan op weinig, bitter weinig bogen, dat den vreemdeling het verblijf hier kan veraangenaamen. Ons klimaat, al is het nog zoo gezond, werkt niet veel tot veraangenaming mede. Op het gebied van café's en restaurants staan wij nog aan het allereerste begin.

En wat schouwburgen betreft, als wij daarover gaan praten, dan bekruipet elken rechtgeaarden Curaçaonaar een gevoel van schaamte.

Er valt dus veel, heel veel te doen, waarbij het Gouvernement de helpende hand niet te lang meer terug mag houden.

Maar de stijgende opbrengst der middelen zal het Bestuur wel in staat stellen aan de opkomende behoeften te voldoen, zonder voor subsidie bij het Moederland te behoeven aan te kloppen. Systeem, methode in het financieel beleid, dat is het wat de tegenwoordige omstandigheden in de eerste plaats eischen. En altijd en altijd een zuinige administratie.

Laat men er niet tegen opzien om voor groote, nuttige werken, direct en zelf indirect productief, gelden toe te staan. Laat men voor rente en aflossing van leeningen voor dergelijke doeleinden, als het moet, tijdelijke heffingen in het leven roepen.

Maar men houde de administratie sober en vermijde alle uitgaven, hoe klein ook, die van geen of van weinig nut zijn.

Het is op die wijze, dat men het best aan het Moederland zijn dankbaarheid kan betoonen voor het ongetwijfeld vele goede dat het Nederlandsch bewind Curaçao heeft gebracht en het is ook dus handelende, dat men zich de zekerheid kan waarborgen, dat het Moederland, mocht Curaçao te eeniger tijd weer eens tijdelijk in moeilijkheid komen te verkeerren, gaarne en van ganscher harte steun zal bieden.

Ik dank U.

De Voorzitter vraagt of een van de gemachtigden van het Bestuur thans het woord verlangt.

De heer *Schotborgh*, gemachtigde van den Gouverneur, verkrijgt het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Als eerste spreker onder de gemachtigden van den Gouverneur rust op mij de aangename taak, den Voorzitter dank te betuigen voor de welcomsgroet tot mijne mede-gemachtigden en mij gericht. Speciaal betuig ik dank voor de mij, ook namens den Raad, aangeboden gelukwensen met mijne benoeming tot Administrateur van financiën. Mijn streven zal er steeds op gericht zijn om, in aangename samenwerking met den Raad, de belangen der kolonie te behartigen.

Voor ik overga tot de beantwoording van de belangwekkende rede, doof den heer Statius Muller uitgesproken, wil ik een zin-

storende zetfout in de Memorie van Antwoord, die bij de correctie over het hoofd werd gezien, verbeteren. In paragraaph van de Algemeene beschouwingen staat namelijk op den tweeden regel: „dat hij niet overal waar *gij* wenschte, enz.” Voor het woordje „gij” moet gelezen worden: „hij”.

Ook wil ik op hetgeen het geachte lid Zeppenfeldt betoogt heeft aangaande de noodzakelijkheid om een postkantoor op Aruba, mededeelen, dat door het Bestuur, om reden van economie, aan het veranderen van het hulppostkantoor op Aruba in een postkantoor voorloopig niet kan worden gedacht.

Hoogstens zou kunnen worden overwogen het hulppostkantoor aldaar bevoegdheid van postkantoor te geven voor bepaalde buitenlandsche postkantoren, zooals Maracaibo en eenige plaatsen in Columbia.

Thans ga ik over tot de beantwoording van de rede van den heer Statius Muller.

De heer Statius Muller heeft gezegd, dat de jaren door Nederland maar stelselloos de begrootingen sluitend heeft gemaakt door bijdragen te verleenen. Deze praktijk werd geboren uit het streven om de kolonie niet meer lasten op te leggen, dan zij kon dragen. Dat het bedrag der Rijksbijdrage nu eens grooter dan kleiner was, kan deze praktijk niet bestempelen tot stelselloosheid.

Dat de middelen buitengewoon laag geraamd zouden zijn kan niet zoo dadelijk worden toegegeven. De raming is voor zichtig, dat geef ik toe, doch ook dit heeft zijn reden. Wij moeten namelijk niet uit het oog verliezen, dat vrijwel de meeste inkomsten zeer precair zijn. Onze geheele tijdelijke welvaart komt van buiten en zal steeds van buiten moeten komen. Ofschoon het juist is, dat in totaal de opbrengsten van 1923 de ramingen ruim hebben overschreden, moet deze omstandigheid geen bepaalde reden geacht worden om de raming der middelen voor 1925 zoo hoog te stellen, dat de indruk, dat zij geflatteerd zijn, kan worden gemaakt.

Een raming voor 1925 te maken, gebaseerd op de opbrengst over de vier afgelopen maanden van dit jaar, kan niet voor zichtig worden genoemd, daar, om maar een greep te doen uit de mogelijkheden, de moeilijke tijd, die wij reeds door maken tengevolge van de droogte, zich zou kunnen verlengen tot een goed stuk in 1925. De directe gevolgen zouden dan zijn een aanmerkelijke teruggang in de opbrengst der grondbelasting, annex gebruiksbelasting om van de opbrengst wegens huur van gronden niet te spreken.

Wat de opbrengst wegens gedistilleerd accijns betreft, wij weten allen, dat niet alles wat hier veraccijnsd word ook hier wordt geconsumeerd. Hoe spoedig misschien een wijziging in den handel in accijnsgoederen kan komen, kan zeker door ons niet worden gezegd. Dit hangt ook weer af van omstandigheden, die van buitenaf beïnvloed worden.

Lettende op de uiteengezette mogelijkheden kan ik het idee niet van mij afzetten, dat het rekenen op een meerdere opbrengst van twee en een halve ton zeer optimistisch is.

Dan heb ik mij te kwijten van een opdracht van den Gouverneur om den Raad mede te deelen, dat — ofschoon Zijne Excellentie, door het korte tijdsbestek tusschen het hem bekend worden van de plannen tot amendeering der begrooting en het tijdstip van de openbare behandeling van die begrooting, zoomede door het ontbreken van een toelichting op de amendementen, niet de juiste gevolgen van die amendementen heeft kunnen overzien — het hem pijnlijk getroffen heeft te zien, dat door hem zoo noodig geachte kredieten door den Raad staan geschrapte te worden. Een eerste plaats neemt daaronder in het krediet voor het voortzetten van onderzoekingen in verband met de waterverschaffing de brandende kwestie voor de kolonie op het oogenblik. Zoowel Willemstad als woonplaats van eenige duizende menschen, als Willemstad als internationale haven heeft voortdurend water hoog noodig. De Gouverneur zou het ten zeerste betreuren, indien in dit stadium het onderzoek door den Raad zou worden tegengewerkt. Hij vertrouwt, dat de argumenten, die mijn medegemachtigde van den Gouverneur, de heer Molengraaff, straks Uwen Raad zal doen kennen, U ertoe zullen bewegen het even genoemd krediet op de begrooting te handhaven.

De Gouverneur heeft mij verder opgedragen Uwen Raad zijne erkentelijkheid te betuigen voor de bereidwilligheid om dooreen meerdere belastingheffing de begrooting sluitend te maken.

De heer *Meerdink*, gemachtigde van den Gouverneur, verkrijgt thans het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Het zij mij toegestaan in de eerste plaats er op te wijzen, dat het mij spijt, dat de geachte eerste spreker, de heer *Lansberg*, geen gelegenheid heeft gehad het jaarverslag van den Inspecteur over 1923, waarnaar korthedshalve in de Memorie van Antwoord eenige malen verwezen was, door te lezen en daardoor antwoord te krijgen op de in het Voorloopig Verslag gestelde vragen. De verwijzing geschiedde voornamelijk om de stukken niet nog langer te maken dan ze reeds waren, geenszins om er zich van af te maken.

Daar er thans opnieuw inlichtingen gevraagd worden over de leergangen in het algemeen, kan ik daaraan het best voldoen door het gedeelte van mijn jaarverslag, dat daarover handelt, voor te lezen, met weglating van eenige tabellen.

Hierop leest de heer *Meerdink* een gedeelte van zijn jaarverslag voor:

Na deze voorlezing zegt de heer *Meerdink* het volgende:

Mijnheer de Voorzitter! Uit het voorgelezene zal U gebleken zijn, dat het Bestuur geen leergangen heropend heeft, die niet op voldoende bezoek konden rekenen, geen leergangen geopend heeft, waar ze niet noodig waren en de leergangen, die geen levensvatbaarheid hadden, heeft opgeheven. In dit opzicht is de meest mogelijke zuinigheid betracht.

Om nu te komen tot het tweede punt, waarbij door den heer *Lansberg* is stilgestaan, moet ik er met nadruk op wijzen, dat het Bestuur er zich niet van afgemaakt heeft door naar een artikel van een besluit te verwijzen. In de Memorie van Antwoord wordt op twee gronden de publicatie van de examenopgaven verdedigd.

Zeker, het besluit, dat aangehaald wordt is geen wet der Meden en Perzen, die niet zou kunnen worden ingetrokken. Maar ik zelf acht het blijven voortduren van het voorschrift tot publiceeren hoogst gewenscht voor de Examencommissie. Toen ik bijna tien jaar geleden op Curaçao kwam, heb ik dadelijk bij den Gouverneur aangedrongen op publicatie van alle examenopgaven. Na alles wat vóór mijn komst over de examens geschreven en gezegd was, ook in den Kolonialen Raad, achtte ik publiciteit van alles wat op examens betrekking had een eerste vereischte om vertrouwen in de Examencommissie, van welke ik ambtshalve Voorzitter ben, te kunnen stellen. Behalve hetgeen reeds in de Memorie van Antwoord daarover is gezegd, moet ik er nog op wijzen, dat er minder werkzaamheden voor mij en mijn personeel aan het publiceeren verbonden zijn dan aan het op alle mogelijke tijden geven van mondelinge inlichtingen over examens, examenwerk enz., zoowel aan kandidaten als aan opleiders. Deze kunnen thans naar de gedrukte examenopgaven en verslagen verwezen worden, wat veel werk bespaart. En dan is er ook nog het voordeel, dat er kritiek op de opgaven mogelijk is, die zeker aan de volgende opgaven ten goede kan komen, vooral als deze, zooals wel reeds geschied is, van bevoegde zijde uit Nederland wordt gehoord. Men bedenke, dat de examinatoren hier maar niet eenvoudig vroeger in Nederland opgegeven examenwerk kunnen overnemen, zoodat zeer dikwijls een eigen keuze moet worden gedaan. Daar naar gelijkwaardigheid der examens met die in Nederland moet worden gestreefd, zal naast voor het publiek toegankelijke mondelinge examens, openbaarmaking van de examenopgaven en van de verslagen der examencommissie beslist noodzakelijk zijn.

In de derde plaats is gesproken over het geven van te veel voorschriften door de inspectie van het onderwijs, ja dat deze geheel bureaucratisch zou zijn. Mijnheer de Voorzitter, ik ben mij daarvan in het geheel niet bewust, ja, ik spreek de bewering, dat ik alles van bovenaf wil regelen of regel, beslist tegen. Dat er onderwijzers zouden zijn, die vinden dat er verschrikkelijk veel voorschriften zijn, wil ik wel gelooven, daar ik menigmaal ervaar, dat allerlei bepalingen uit de verschillende Ontwerp-verordeningen beschouwd worden als bestaande voorschriften, waarop men zich beroept, als dat te pas komt. Het aantal voorschriften is juist belangrijk verminderd, vooral doordat alle oude voorschriften vervallen zijn door het 1 Januari 1923 in werking getreden schoolreglement voor alle openbare scholen. Dat daarbij volstrekt niet gedacht is aan regelen van boven af, moge U hieruit blijken, dat de meeste interne schoolzaken geregeld worden door het hoofd in overleg

met het onderwijzend personeel, welke regelingen aan den Inspecteur worden medegedeeld, opdat deze, voor het geval er moeilijkheden zouden rijzen, op de hoogte is om tusschenbeide te komen.

Nu zijn er scholen, waar vóór 1923, in tijden van moeilijkheden tusschen hoofd en personeel, de Inspecteur voorschriften gegeven heeft om verdere onaangenaamheden in het belang van het onderwijs te voorkomen. Deze voorschriften zijn door het Schoolreglement vervallen. Maar als ik nu mededeel, dat er nog steeds geen bericht van die scholen ingekomen is, dat op de schoolvergadering andere betere regelingen zijn besproken en vastgesteld, doch dat ik op vragen daarover meestal het antwoord krijg: „Laten we maar met de oude regelingen voortgaan,” dan bewijst dit, dat die regelingen nog zoo kwaad niet geweest zijn.

Hetgeen gezegd is over: de lust bij de onderwijzers gaat er uit, wensch ik niet verder te bespreken. Ik meen, dat indien daarvan sprake zou zijn, de oorzaken andere zijn dan door den geachten spreker aangevoerd werden.

Ik ben thans gekomen tot de twee onderwerpen, die de heer de *Veer Abrahamsz* ter sprake bracht.

Het geachte lid vraagt naar de verhouding onder het personeel. Daar ik geen opdracht heb om daarover te spreken, acht ik het beter die kwestie niet aan te roeren. Ik zou kunnen verwijzen naar dezelfde Memorie van Antwoord, die reeds in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag van de in behandeling zijnde begroting is aangehaald, maar wil er liever over zwijgen. Ik kan alleen melden, dat er wel eens klachten komen, deze worden met de meeste nauwgezetheid onderzocht, maar het is lang niet altijd gemakkelijk om uit te maken, waar de schuld ligt. Voorts vergete men niet, dat men toch niet dadelijk ieder, die een voorschrift niet juist opvolgt, zoo maar aan den dijk kan zetten.

Dan is er gesproken over uitzending van personeel. De geachte spreker wees op het groot aantal onderwijzers, dat in Nederland op wachtgeld zal worden gesteld. Hieraan heeft het Bestuur ook reeds zijn aandacht geschonken. Men moet hierbij vooral niet over het hoofd zien, dat de oudste en minst geschikte leerkrachten het eerst aan de beurt zijn. En die moeten wij nu juist niet hier op Curaçao hebben. Als ik mededeel, dat er in de officieele correspondentie over de uitzending van een onderwijzer met wiskunde sprake was van een sollicitant met hoofdakten en bevoegdheden voor Fransch, Duitsch, Engelsch en Wiskunde van 77 jaar, dan zal iedereen toestemmen, dat het verstandig is op een dergelijke sollicitatie niet in te gaan. Uit mijn particuliere briefwisseling zou ik meerdere voorbeelden kunnen aanvoeren. Maar zulke oude onderwijzers kunnen niet meer naar de tropen komen.

Ik dank U.

De heer *Molengraaff*, gemachtigde van den Gouverneur, verkrijgt het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! In antwoord op de vraag, die de heer *Lansberg* heeft gesteld, vermeen ik te kunnen volstaan met te verwijzen naar de Memorie van Toelichting.

Ik wil er echter nog op wijzen, dat bij het onderzoek naar de mogelijkheid van een watervoorziening het er vooral op aankomt de methode te vinden, volgens welke *geregeld* een voldoende hoeveelheid water van *geschikte kwaliteit* geleverd kan worden. Te Curaçao waren groote moeilijkheden verbonden aan het vinden van deze methode.

Verder moet men niet vergeten dat behalve het onderzoek, ook een plan voor watervoorziening opgesteld moet worden. Dat plan zal behelzen de methode van winning, transport en verdeling van het water.

Ik meen te kunnen volstaan met hetgeen ik heb medegedeeld, daar in het definitieve plan dit alles uitvoerig zal worden uiteengezet.

De heer *Abrahamsz* vraagt inlichtingen over den verkoop van water van het door het Gouvernement aangekochte terrein genaamd Buena Vista. Er heerscht thans, in verband met de felle droogte, overal in de stad gebrek aan water. Waarom, vraagt hij, kan het water van Buena Vista door het Gouvernement niet aan beide zijden van de haven voor de bevolking verkrijgbaar worden gesteld. Als hij goed ingelicht is, heeft verkoop van dit water thans slechts aan één zijde van de haven plaats. Er moet gezocht

worden naar een wijze om thans de bevolking van water te voorzien. De bevolking, die thans watergebrek lijdt, is niet gebaat met het vooruitzicht om later, als het groote plan voor de watervoorziening van Willemstad tot stand komt, van water te worden voorzien. Spreker wil daarom het Bestuur verzoeken om maatregelen te laten treffen om binnen den kortst mogelijken tijd in het thans heerschend gebrek aan water te voorzien.

Ook zou spreker wenschen te vernemen hoever men gevorderd is met het vormen van het plan voor de watervoorziening van Willemstad. Wanneer kan men de indiening of bekendmaking van dit plan tegemoet zien?

De heer *Molengraaff*, gemachtigde van den Gouverneur, kan, in antwoord op hetgeen door het geachte lid *Abrahamsz* gezegd is, met betrekking tot het verstrekken van water aan de bevolking, mededeelen, dat er thans reeds een noodwatervoorziening bestaat. Spreker kan echter hierover niet veel zeggen. De Directeur van Openbare Werken zal hieromtrent inlichtingen kunnen verstrekken.

Voor wat betreft de watervoorziening van Willemstad kan spreker den heer *Abrahamsz* de mededeeling doen, dat de plannen jaarvoor nog niet geheel gereed zijn, doch dat zij nog in den loop van dit jaar gereed zullen komen.

De heer *Bakker*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt naar aanleiding van de door den heer *Abrahamsz* gestelde vragen betreffende de noodwatervoorziening, dat direct na den aankoop van Buena Vista, op dat terrein door de zorg van het Departement van Openbare Werken, een reservoir werd gebouwd, terwijl een pijpleiding werd aangelegd van Buena Vista naar het Schottegat en een pont werd aangeschaft voor het vervoeren van het water van die plaats naar de stad. Kort nadat met het verkoopen van water een aanvang was gemaakt, werd echter besloten de putten niet meer te laten uitmalen en den verkoop voorloopig stop te zetten. Later kreeg Openbare Werken opdracht om wederom water van Buena Vista aan het publiek te verkoopen, doch slechts aan verbruikers, niet aan wederverkoopters, en tot een maximum van 10 ton per dag. Daar het Gouvernement voor het vervoeren van dit water op het oogenblik slechts over één pont beschikt, kan de verkoop niet aan beide zijden van de haven plaats vinden.

De heer *Abrahamsz* dankt voor de hem verstrekte inlichtingen, doch geeft als zijn oordeel te kennen, dat de wijze waarop thans door het Gouvernement in de behoefte van de bevolking aan drinkwater voorzien wordt, onvoldoende is. Hij wil daarom het Bestuur verzoeken deze zaak meer ter harte te nemen.

De heer *Bakker*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat hij het verzoek van den heer *Abrahamsz* aan het Bestuur zal overbrengen. Voorts zegt hij, dat hij meent, dat de Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst in zake de noodwatervoorziening ook eenige inlichtingen zal kunnen geven.

De heer *Bergmann*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt: Mijnheer de Voorzitter! Er zijn 2 trucks aangevraagd om bij de noodwatervoorziening in dienst te worden gesteld; worden deze trucks aangeschaft, dan zal aan beide zijden van de haven water aan de bevolking te koop kunnen worden aangeboden.

Het lid *Gorsira* vraagt het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Zonder eene motiveering van mijn uit te brengen stem op de reeks door den heer *Stadius Muller* voor te stellen amendementen, zal mijne houding misschien vreemd lijken; daarom zal ik in het kort eene toelichting willen geven.

Door omstandigheden verhinderd de vergaderingen der Afdelingen bij te wonen, wendde ik mij, toen ik de reeks ingrijpende amendementen onder de oogen kreeg, tot eenige mijner collega's om achter de gronden te komen, waarop het standpunt van den heer *Stadius Muller* rust. Tot mijne teleurstelling kreeg ik tot antwoord, dat noch uit de besprekingen, noch uit de stukken het door hem ingenomen standpunt is voorbereid, doch dat hedenavond door hem mondeling de toelichting zou worden gegeven.

Waar dat standpunt tot grondslag heeft een of meerdere be-

ginselen en deze niet door mij rijpelijk konden worden overwogen, zal ik, geheel afgescheiden daarvan, mijn stem uitbrengen op de diverse amendementen, zooals mij wordt ingegeven door mijne concrete beschouwing van elk onderwerp op zichzelf, geheel afgescheiden van den gedachtengang van den heer *Stadius Muller*.

Ik moet hierop laten volgen, dat ik het volkomen met hem eens ben, dat zuinigheid moet worden betracht, doch een afgebakende politiek, in den geest als door hem aangegeven, zal ik niet dan na eene rijpe studie tot de mijne kunnen maken en die studie en de gedachtenwisseling in dezen Raad, die daarbij samen moeten gaan, ontbreekt ten volle tot nu toe.

Als ik zeg, dat ik in de richting van bezuiniging zal willen werken, dan moet daaruit niet worden afgeleid, dat ik quand même mijn stem zal onthouden aan alle voorstellen tot belooning van verdiensten. Om een enkel voorbeeld aan te halen, ik zal zeer zeker mijne medewerking niet onthouden om tot een revisie te komen van de salarissen van ons loodspersoneel, van wie nu bij dag en bij nacht zulk hard werk wordt gevorderd, dat op uitstekende wijze ten genoeg van alle belanghebbenden wordt uitgevoerd en waarvoor hier betere appreciatie en een woord van lof wel op zijne plaats is.

Er zullen misschien ook bij andere takken van dienst ambtenaren zijn, die aanspraak maken op betere belooning, doch aan den anderen kant zal misschien ook aan het lijstje van den heer *Stadius Muller* eene verdere uitbreiding kunnen worden gegeven. In elk geval, ik zal daar niet verder op ingaan van avond; ik wil alleen constateeren dat de door mij uit te brengen stem geen verband houdt met het principe, waarop zijne omwerking der begroting rust.

De heer *Bakker*, gemachtigde van den Gouverneur, verkrijgt het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Het geachte lid *Abrahamsz* heeft enkele vragen gesteld betreffende de herstelling van de kaden en straten en ook betreffende het niet binnenkomen van de „Reliance”. Ik zal trachten deze vragen op bevredigende wijze te beantwoorden.

In de eerste plaats stel ik er prijs op te verklaren, dat er nog geen aanvang gemaakt is met de herstelling van de Handelskade. De aan die kade plaats gehad hebbende werkzaamheden betroffen slechts het opruimen van ingezakte gedeelten daarvan, die voor het publiek gevaar opleverden. Dit opruimingswerk is aangevangen op 6 November verleden jaar. Daarna zijn verschillende plannen tot herstelling der kade overwogen, doch alsnog is in deze geen beslissing gevallen. Dat die herstelling nog niet heeft kunnen plaats hebben, wordt ook door mij ten zwaarste betreurd, daar ook ik doordrongen ben van de noodzakelijkheid van een spoedige algeheele en grondige herstelling van bedoelde kade. De heer *Abrahamsz* vraagt, waarom er voor de herstelling geen betonpalen gebruikt worden. Dit is ook overwogen, doch de kosten van de herstelling zullen in dit geval veel hooger zijn, dan wanneer Mamberklakpalen daarvoor gebruikt worden. Het is mij bekend, dat er in den loop van de volgende week een Amerikaan, die ge woon is dergelijke werken aan te nemen, op Curaçao zal komen. Ik zal van deze gelegenheid gebruik maken om dezen aannemer over de herstelling van de Handelskade te spreken en te hooren voor hoeveel hij genegen is hier een betonkade aan te nemen. Voor Openbare Werken zelf is het zeer moeilijk bij dit werk betonpalen te gebruiken, daar er voor het inheien van die palen een speciale heilmachine noodig is, terwijl het werk met zeer veel zorg door geschoold personeel moet worden gedaan.

Als het waar is, hetgeen door sommige deskundigen wordt beweerd, dat Mamberklakpalen niet door paalworm worden aangetast, dan zal bij een gebruik van die palen, de herstelling, zooals reeds gezegd, minder kosten. De enkele palen van deze houtsoort, die uit Suriname besteld zijn, zijn voor een gebruik op de diepere plaats langs deze kade, te kort gebleken. In het algemeen moet men hier palen hebben van 11 M. lengte. Deze kosten, volgens uit Suriname van betrouwbare zijde ontvangen inlichtingen, f 60,— per stuk, waarbij nog f 15,— onkosten komen. Voor de algeheele herstelling van de Handelskade zal alleen aan palen een bedrag van ongeveer f 38 000,— noodig zijn. Hierbij komen nog de belangrijke kosten van verankering der palen en de groote uitgaven voor opbaggeren van steenbrokken, het opbreken van de kade en de wederopvulling daarvan, enz. Deze kosten zullen niet meevallen en ik ben

van meening, dat de raming van f 110 000,— eerder aan den lagen dan aan den hoogen kant is.

Wellicht zal het aanbeveling verdienen om eene gedeeltelijke herstelling te doen, b.v. van 25 M. kad lengte. De bij dit werk opgedane ervaring kan dan tot leering strekken voor de verdere herstelling.

Het maken van een betonmuur is hier niet mogelijk; de diepte is te groot.

Voor wat betreft de herstelling van de straten kan ik mededeelen, dat deze dikwijls met moeilijkheden gepaard gaat, waardoor het werk vertraging ondervindt. Gebrek aan toezichhoudend personeel is oorzaak, dat de herstelling van meerdere straten tegelijk niet mogelijk is. De stratenreparatie bij aanneming te laten doen, gaat ook al niet. Er zijn hier weinig geschoolde opzichters en arbeiders voor dit werk en de personen, die als-aanemers zouden kunnen optreden, zijn in den regel niet kapitaalachtig; elke reclame bij slechte uitvoering van het werk is dus onmogelijk.

Eene bepaalde belofte te doen, dat nog dit jaar een bepaalde straat zal worden hersteld, kan ik moeilijk. Dit is het vorige jaar gedaan ten opzichte van de Breedestraat Overzijde, doch de toezegging kon, door samenloop van omstandigheden, niet worden nagekomen. Wel wil ik zeggen, dat in de allereerste plaats de voornaamste straten in de nabijheid van de haven aan de beurt van herstelling zullen komen.

De heer *Abrahamsz* maakt de opmerking, dat hij nog geen antwoord gekregen heeft op de door hem gestelde vragen betreffende de herstelling van de kade van de Havenstraat.

De heer *Bakker* herhaalt, dat het hem niet mogelijk is eene bepaalde toezegging te doen, ten opzichte van de herstelling van bepaalde straten. Bovendien is het gebleken, dat het telkens gedeeltelijk herstellen van straten geldverspilling is. In de meeste straten van de stad zijn er overal kuilen en gaten; zou men die telkens op verzoek van de in die verschillende straten wonende menschen, gaan opvullen, dan vervalt men in lapwerk, dat op den duur veel geld kost en toch niet tot verbetering van de straten leidt.

Het beste systeem is telkenjare eenige straten grondig en afdoende te herstellen en verbeteren. Het publiek moet maar wat geduld hebben en zich trachten neer te leggen bij een tijdelijken toestand, waarin niet dadelijk, doch slechts geleidelijk verbetering kan worden gebracht.

Voor wat betreft de kade van de Havenstraat wil hij intuschen den heer *Abrahamsz* wel de toezegging doen, dat de herstelling daarvan, indien zij werkelijk urgent is, zoo spoedig mogelijk zal plaats vinden.

De heer *Abrahamsz* zegt, dat de heer *Meerdink*, de door hem gestelde vraag betreffende de verhouding der onderwijzers onderling, verkeert schijnt te hebben begrepen.

Het was zijne bedoeling niet om inlichtingen te bekomen over plaats gehad hebbende oneenigheid tusschen de onderwijzers; slechts wilde hij weten of de verhouding van dat personeel thans zoodanig is dat het onderwijs niet eronder lijdt.

De heer *Stadius Muller* repliceerende, wenscht allereerst zijn medelid *Gorsira* te beantwoorden. Hij zegt hem dank voor de toezegging de amendementen op zich zelf en in verband met de daarbij te geven toelichtingen te zullen beoordeelen.

Spreker heeft inderdaad bij de lijst der amendementen, welke hij aan de leden en aan het Bestuur heeft toegezonden, geen toelichting toegevoegd. Maar onvoorbereid waren zij toch niet. In het Voorloopig Verslag spraken toch meerdere leden de verwachting uit, dat bij een zuinig beheer in verband met het accrès der middelen deze begrooting zal blijken nagenoeg een sluitende te zijn geweest. En op de verschillende posten waarop zou zijn te bezuinigen is behoorlijk geweest.

Ook wat de z. g. splitsing der uitgaven betreft, n. l. tusschen uitgaven die door het Rijk en die door de Kolonie dienen te worden gedragen en ook tusschen gewone en buitengewone uitgaven, is in het Voorloopig Verslag reeds gesproken. Spreker moge naar dat Verslag verwijzen, in het bijzonder naar paragrafen 5 en 6 en naar het resumé der algemeene beschouwingen.

Nieuw is eigenlijk alleen het voorstel om een post voor aflos-

sing van eene eventueele leening op deze begrooting te brengen. Maar leeningen zelf zijn geenszins nieuwigheden op onze begrooting. Jaren achtereen, tot voor kort nog, kwam er een post voor: door leening te dekken. Spreker weet niet, wat er van al die leeningen geworden is. Hij heeft eens getracht daarachter te komen, maar zelfs de toenmalige Administrateur van financiën kon daarop geen antwoord geven, draaide er maar wat omheen.

De uitgaafpost van f 15 000,— voor aflossing, die hij bij amendement op deze begrooting brengen wil, heeft slechts ten doel te doen uitkomen, dat ditmaal eene ernstige regeling wordt beoogd.

Overgaande tot de beantwoording van den heer Administrateur van financiën zegt spreker dat in normale tijden, waarin de lijn der economische ontwikkeling zich, om zoo te zeggen, in horizontale richting beweegt en groote schommelingen niet te voorzien of te verwachten zijn, men bij het ramen der middelen af kan gaan op de gemiddelde uitkomsten van een paar jaren. Maar in tijden waarin die lijn, zooals thans, scherp stijgende is, in tijden van opbloei, kan men niet ramen volgens het rekensommetje van drie getallen bij elkaar optellen en dan deelen door drie. De uitkomst zal dan te veel verschillen met de raming. Spreker heeft dan ook daarom de laatst bekende uitkomsten genomen, als basis voor zijne ramingen. Hij heeft bij invoerrechten en gedistilleerd accyns de vergelijking gemaakt met de raming en niet gebouwd op de laatste uitkomsten omdat het resultaat anders geflatteerd zou zijn. Vergelijkt men de uitkomsten van het eerste kwartaal van dit jaar met die van het overeenkomstige tijdvak van verleden jaar, dan krijgt men voor het invoerrecht een accrès van f 43 000,— of, over een vol jaar omgeslagen, van f 172 000,—. Maar de opbrengst van het eerste kwartaal 1923 was ietwat gedrukt in verband met de verhooging der belasting op een paar artikelen met ingang van 1 Januari 1923. Bij den gedistilleerdaccyns treedt dit nog veel sterker in het licht. De opbrengst over het eerste kwartaal 1923 was maar rond f 40 000,— tegen f 124 000,— in het eerste kwartaal van dit jaar.

De heer Administrateur van financiën vestigde de aandacht op een zekere omstandigheid, die thans nog de opbrengst van den gedistilleerdaccyns flatteert. Spreker schat dien invloed op f 7 000,— 's jaars.

Wat de Grondbelasting aangaat, meent spreker dat ook al mocht het eerstvolgend seizoen ongunstig zijn voor den landbouw, die omstandigheid van weinig invloed zal zijn op de opbrengst van het middel. De belasting op ongebouwd telt haast niet mee, vergeleken met die van gebouwd.

Spreker meent bij zijne raming heel bescheiden te zijn geweest. De geweldige uitbreiding, die de Curaçaosche Petroleum Maatschappij krijgt, zal haar invloed over alle middelen uitstrekken. De havenbeweging zal in verband daarmee nog sterker toenemen dan spreker bij zijne raming heeft aangenomen.

Wat de kwestie van watervoorziening betreft, spreker meent, nu hij gaat voorstellen om de uitgaven daarvoor rechtstreeks, dus niet bij wijze van subsidie, ten laste van de Staatsbegrooting te brengen, daarover niet in bijzonderheden te behoeven te treden.

Spreker zou echter gaarne wenschen te weten op welke wijze het debiet van de bronnen van Hato vastgesteld is geworden.

Ook wil hij er uitdrukkelijk op wijzen, dat er perioden geweest zijn, dat de bronnen van Hato in het geheel niet vloeiden. Dat zij heel traag vloeien is meermalen voorgekomen. Spreker heeft uit het antwoord van den heer *Molengraaff* vastgehouden, dat het de bedoeling is de watervoorziening zoodanig te regelen, dat er geregeld een genoegzame hoeveelheid water voor het gebruik van de stad beschikbaar zal zijn. Dat is natuurlijk juist de moeilijkheid. Hoe zal men dat kunnen doen, wanneer er weer zoo'n periode komt, dat het debiet van de bronnen van Hato ophoudt?

Spreker laat het thans hierbij en zal bij de toelichting der amendementen op verschillende andere punten terugkomen.

De heer *Molengraaff*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat de door den heer *Stadius Muller* gestelde vraag reeds bij de Memorie van Antwoord beantwoord is.

Spreker wijst erop, dat wanneer men het debiet van de bronnen gedurende een langen tijd bepaalt, men uit de graphische voorstelling daarvan het debiet in de toekomst kan afleiden, mits gedurende den tijd, waarop de bepaling van het debiet

plaats heeft, geen regen valt. De kromme lijn heeft dan een continue verloop.

Het bronwater kan beschouwd worden als water, dat uit een opening van een reservoir treedt. Het debiet hangt dus af van de hoogte van den waterstand in het reservoir. Spreker wijst er verder op, dat er thans een lange droge periode heerscht en het debiet van de bronnen meer dan 100 ton per dag bedraagt. Hij acht het mogelijk, dat door een juiste capteering het debiet is te verhoogen.

De bedoeling is gedurende den regentijd het bronwater in een groot reservoir op te zamelen en de stad gedurende dien tijd te voorzien met grondwater van Buena Vista. In den drogen tijd wordt de stad met bronwater en — bij achteruitgang van het debiet der bronnen — ook met grondwater voorzien.

Het water in het groote reservoir op Hato zal voor reserve dienen.

Maatregelen zullen getroffen moeten worden, dat al het afloopend water van het complex Buena Vista in grondwater wordt omgezet.

Spreker geeft toe, dat vóór de huidige droge periode het goed geregend heeft, maar op elke droge periode volgt een regenperiode.

Wat betreft de tijdsduur van droge perioden deelt spreker mede, dat hij deze heeft bepaald uit door hem verzamelde regenvalwaarnemingen loopende over een groot aantal jaren.

De heer *Lansberg* vraagt of indien de publicaties vanwege de Onderwijs-inspectie achterwege konden blijven, daardoor geen inkrimping van personeel op dat kantoor mogelijk zou worden.

De heer *Meerdink*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat in de Memorie van Antwoord reeds is medegedeeld, dat het Bestuur gaarne wil overwegen in hoeverre er in de administratie vereenvoudigd kan worden, waardoor dan inkrimping van het personeel op de inspectie van het onderwijs zou kunnen worden verkregen. Daarbij zullen echter de publicaties van de examen-opgaven in de Curaçaosche Courant van geen invloed zijn.

Immers het exemplaar, dat naar de drukkerij gaat, wordt altijd gelijk getikt met de andere opgaven, die toch in de toekomst ook op deze inspectie gereed gemaakt zullen moeten worden.

De heer *Bakker*, gemachtigde van den Gouverneur, vraagt nogmaals het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Ik stel er prijs op om alsnog de door het geachte lid *Abrahamsz* bij het begin van deze beraadslagingen gevraagde inlichtingen over het niet binnenkomen van de „Reliance” te verstrekken.

Sommige menschen denken, dat het buitengaats blijven van dit touristenschip aan nalatigheid of schuld van het Bestuur te wijten is en dat de aanslibbing, in den havenmond, die naderhand werd weggebaggerd, de reden was waarom de gezagvoerder afzag van zijn voornemen om de haven aan te doen.

Dit vermoeden is echter niet juist; de gezagvoerder van de *Reliance* gaf zijn plan om de haven van Curaçao aan te doen op, omdat hij van oordeel was, dat het binnenvaren van zijn schip, in verband met den sterken stroom, niet zonder gevaar kon plaats hebben.

Het wegbaggeren van de aanslibbing bij den havenmond staat absoluut niet in verband met het niet binnenkomen van de „Reliance”; deze wegbaggering heeft plaats gehad dadelijk nadat bij eene nieuwe peiling van dien havenmond gebleken was, dat er aanslibbing ontstaan was. Deze peiling geschiedde om aan den vertegenwoordiger van eene stoomvaartmaatschappij, die voornemens is hare groote schepen Curaçao geregeld te laten aandoen, de door hem gevraagde inlichtingen te kunnen verschaffen.

De plaats gehad hebbende uitbaggering wijst dus niet op een verzuim van het Gouvernement, doch moet juist als een goede daad worden beschouwd.

Intusschen is het van groot belang voor Curaçao, dat thans — naar aanleiding van het niet binnenkomen van de „Reliance” — de algemeene aandacht opnieuw op de haven is gevestigd. Reeds zijn er plannen in overweging om in den bestaanden toe-

stand de noodige verbetering te brengen en de haven voor schepen van groot tonnenmaat toegankelijk te maken.

De heer *Abrahamsz* zegt, dat als hij het goed begrepen heeft de haven thans niet steeds voor groote schepen toegankelijk is. Zijn wij dus, vraagt spreker, evenver als vóór de verbredening en verdieping van den havenmond, aan welke werken zooveel geld ten koste zijn gelegd?

De heer *Bakker* antwoordt, dat de toestand van de haven nu veel beter is dan voorheen. In het Lloyd's Register staat o. m. „The entrance to St. Anna Bay is 330 feet wide and of this 270 feet has a depth of 36 feet and over. The depth in the middle of the channel is not less than 50 feet, giving sufficient depth of water under the keel of the largest vessels.”

Toch is het vertrouwen in de veiligheid van den havenmond door het niet binnenvallen van de „Reliance” eenigszins geschokt.

De heer *Gorsira* vraagt, of de eischen die thans aan de haven gesteld worden niet veel hoger zijn dan vroeger, nu de stoomschepen, die Curaçao aandoen, van zooveel grooter tonnenmaat zijn dan voorheen.

De heer *Bakker* beantwoordt de vraag van den heer *Gorsira* bevestigend.

Niemand meer het woord verlangende verklaart de Voorzitter de algemeene beraadslagingen gesloten.

Hierna wordt overgegaan tot de artikelsgewijze behandeling van de ontwerp-begroting voor het dienstjaar 1925.

De onderartikelen 1 tot en met 31 worden elk afzonderlijk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Thans vraagt de heer *Statius Muller* het woord en stelt de volgende amendementen voor; te weten:

Art. 32	te verminderen met..... f	3 650
" 40	te doen vervallen.....	5 460
" 71	te verminderen met.....	7 000
" 76b	te doen vervallen.!	4 000
" 78	te verminderen met.....	6 700
" 85	te doen vervallen.....	3 000
" 86	te doen vervallen.....	500
" 87	te doen vervallen.....	7 150
" 93	te verminderen met.....	1 000
" 108	den post voor Curaçao te verminderen met..... f 3 000 en den post voor St. Eustatius met 500	3 500
" 119	den tweeden post sub a te lezen: 2 opzichters f 2 100 tot f 3 000 en het uitgetrokken bedrag te verminderen met	2 100
" 119	den derden post sub a: 1 machinist-monteur, te doen vervallen.....	4 400
" 121a	de posten voor St. Martin en St. Eustatius elk te verminderen met f 500 en het uitgetrokken bedrag met.....	1 000
" 123a	te doen vervallen.....	30 000
" 123c	te doen vervallen.....	1 500
" 124a	te doen vervallen.....	40 000
" 124b	te doen vervallen.....	5 000
" 124c	te doen vervallen.....	4 000
" 124d	te doen vervallen.....	3 000
" 126	te doen vervallen.....	12 000
" 127a	den post voor Curaçao te verminderen met	3 000
" 128	te doen vervallen.....	20 000
" 129	te doen vervallen.....	15 600
" 130	te doen vervallen.....	9 000
" 135	te verminderen met.....	1 500
	f	194 560

Een nieuw artikel in te voegen 124bis:
Eerste termijn van aflossing van een leening groot f 150 000 voor buitengewone werken.....

	f	179 560
--	---	---------

Hij krijgt dan deze becijfering:

Uitgaven.....	f	2 479 811
Ontvangsten.....		1 998 405
<hr/>		
Verschil.....	f	481 406
Meerdere opbrengst.....		260 000
<hr/>		
Amendementen.....	f	221 406
		179 564
<hr/>		
Belastingverhoging.....	f	41 842

Hij vraagt daarop, of twee van de leden van den Raad deze amendementen „en bloc” zouden willen ondersteunen, dit ter besparing van tijd. De ondersteuning van een voorstel sluit immers op zich zelf niet in, dat de ondersteuners vóór het voorstel zullen stemmen.

De amendementen van den heer Statius Muller worden ondersteund door de heeren Zeppenfeldt en Perret Gentil.

Onderartikel 32 komt in behandeling.

De heer *Statius Muller* verkrijgt het woord en zegt, ter toelichting van het door hem op dit onderartikel voorgesteld amendement, dat dit amendement schijnbaar een vermindering beoogt, maar in werkelijkheid een vermeerdering van het krediet voor de verzorging van verwaarloosde kinderen beteekent.

Spreker brengt in herinnering, dat Z. E. den Minister van Koloniën op de begrooting van het loopend jaar dat krediet heeft verminderd en slechts op de verzorging van 70 kinderen heeft gerekend. Het Bestuur vraagt desniettenstaande een krediet voor 100 kinderen, wat volgens spreker bij den Minister geen kans heeft. Spreker wil gelden voor 80 kinderen toestaan. Hij denkt, dat de Minister zich daarbij gemakkelijker zal kunnen neerleggen.

Spreker weet wel, dat er op het oogenblik iets meer dan 80 kinderen in de inrichting verzorgd worden, maar hij hoopt, dat die allen er over een jaar niet behoeven te zijn.

Spreker heeft alle waardeering voor het goede werk, dat in de hierbedoelde inrichting verricht wordt. Het is nuttig sociaal werk. Maar hij meent, dat niet alles wat maar nuttig is door het Gouvernement behoeft te worden betaald. In de inrichting zijn er reeds kinderen, die een ambacht hebben geleerd en die met stukwerk genoeg kunnen verdienen om hun onderhoud te bekostigen. Laat men dat doen, n. l. de kinderen, die reeds geld verdienen of kunnen verdienen, een deel der kosten van hun onderhoud zelf laten dragen. Dan komt men met het krediet voor 80 kinderen een heel eind.

De heer *Zeppenfeldt* verkrijgt het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter. In de Memorie van Antwoord lees ik, dat het aantal kinderen in het St. Vincentiusgesticht 90 bedraagt. De geachte heer Statius Muller wil dit aantal terugbrengen op 80.

Het gesticht zal dan verplicht zijn leerlingen naar huis te zenden. Ik zou willen vragen: Wat te doen met het rechterlijk bevel? Wat zal het Bestuur met deze kinderen doen? Zal het Bestuur dan niet voor deze kinderen hebben te zorgen?

Ik geloof toch, dat het een veel wijzer bezuiniging is, ook voor de kinderen veel beter en ten slotte voor het Bestuur ook veel voordeliger, het gesticht eenvoudig de gelegenheid te geven zijn taak ten volle te vervullen.

Men moet, meen ik, waar men het getal verwaarloosde kinderen, opgenomen in het St. Vincentius-gesticht wel wat buitensporig vindt, niet uit het oog verliezen, welk groot nut de maatschappij juist van die kinderen zal hebben wanneer zij tot goed onderlegde ambachtslieden zullen zijn opgegroeid.

De verwaarloosde jeugd in goede banen leiden en een ambacht laten leeren is in ons aller belang en niet alleen in het belang van een bepaalde richting; immers er zijn in de kolonie niet veel goed onderlegde ambachtslieden.

Als men bovendien bedenkt, dat het doen opnemen van die kinderen in die inrichting geschiedt op voorstel van den Voogdijraad, die de zaak eerst grondig onderzoekt, en op rechterlijk bevel, dan meen ik, dat deze aangelegenheid in goede handen is en men niet moet kijken op een paar kinderen meer of minder.

De heer *Lansberg* merkt op, dat als het Bestuur de zorg van alle kinderen, die niet behoorlijk verzorgd worden, op zich zou moeten nemen, wel 40 % van de kinderen van Curaçao in het gesticht zoude moeten worden opgenomen.

De heer *Zeppenfeldt*. Neen, Mijnheer de Voorzitter, dat gebeurt zoo maar niet; niet elk kind, waarvan de moeder lust gevoelt, om het in het gesticht te laten opnemen, wordt daarin opgenomen. De opname geschiedt op voorstel van den Voogdijraad en op rechterlijk bevel. U als Secretaris en ik als lid van dien Raad weten hoeveel moeite wij nemen om de zaak eerst ernstig te onderzoeken, voordat wij een voorstel tot opname in het gesticht doen.

De heer Dr. *Gorsira*, gemachtigde van den Gouverneur, verkrijgt het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! In de eerste plaats wil ik den dank van het Bestuur brengen aan het geachte lid, den heer Zeppenfeldt, voor de krachtdadige wijze, waarop hij den onderhavigen post heeft verdedigd. Het zal wel overtollig zijn te zeggen, dat ik mij gaarne aansluit bij zijn woorden.

De geachte voorsteller van het amendement stelde de zaak zóó voor, alsof door zijn amendement de post wordt verhoogd in plaats van verminderd, omdat, wat hij op dezen post overlaat, meer is dan de Minister er voor dit jaar op gelaten heeft. Deze voorstelling is, zooals in het oog springt, niet zuiver, want we zijn thans bezig aan de begrooting voor 1925 en niet voor 1924. In ieder geval is er hier verschil van opinie tusschen Zijne Excellentie den Minister en den Gouverneur en daarom heeft de Gouverneur mij opgedragen de aanneming van dit amendement te ontraden. Het gaat ten deze om de opheffing, de ontwikkeling der lagere bevolking. Kinderen, die thans zonder toezicht rondloopen en niemand hebben die voor hen zorgt of er voor waken, dat zij behoorlijk gekleed en gevoed worden, naar school gaan, een ambacht leeren en van de straat worden gehouden—en dit is het criterium, dat bij de beoordeeling van verwaarloozing door alle rechters wordt gesteld—worden eenmaal dat vanwege het Gouvernement voor hen wordt gezorgd en zij aan een vereniging worden toevertrouwd, zoodanig groot gebracht, dat zij later als duren plicht leeren beseffen, dat zij voor hun familie moeten zorgen. Een plicht, die thans maar al te zeer wordt verwaarloosd. De uitgaven van thans zijn derhalve feitelijke besparing voor later. Van avond is er veel en vol goede verwachting—en terecht—gesproken over de materiele vooruitgang van Curaçao. Dat de Raad dan niet door aanneming van het amendement de geestelijke vooruitgang al te zeer aan banden legge!

De heer *Statius Muller*, repliceerend, zegt: Mijnheer de Voorzitter! Het grootste bezwaar van het Bestuur tegen de vermindering van den thans in behandeling zijnden post was, dat de rechter niet aan banden kon worden gelegd. Dit bezwaar schijnt vervallen te zijn, en m. i. terecht, want ik heb de zwaarwichtigheid van dat bezwaar nooit kunnen deelen. De betreffende wet, de rechter en de verwaarloosde kinderen bestonden allen lang voor de hierbedoelde inrichting. Hoe deed men toen dan? Er was geen krediet op de begrooting, men onthield zich. Zoo zal men nu ook hebben rekening te houden met het beschikbaar krediet.

De opneming van onverzorgde kinderen in het meerbedoelde gesticht vind ik, ik heb het reeds gezegd, nuttig en in het belang van de maatschappij, doch waar bezuiniging thans zooveel mogelijk moet worden betracht, moet men die in alle richtingen trachten te bereiken. In Nederland wordt ook op de uitgaven voor het onderwijs bezuinigd.

De heer Dr. *Gorsira*, gemachtigde van den Gouverneur, dupliceerend, zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Een vergelijking tusschen Nederland en Curaçao gaat ten deze in het geheel niet op. Immers dáár wordt met handenvol gegeven voor de ontwikkeling der bevolking, die reeds op een hoog peil staat, dáár kan dus in tijd van nood iets af.

Hier wordt eigenlijk maar een schijntje gegeven in vergelijking met wat noodig is om de bevolking op te heffen. Vermindering met een bedrag als voorgesteld mag dus niet geschieden.

De heer Muller neemt vast aan, dat de Minister ook het volgende jaar den post zal verminderen, doch dat is lang niet zeker; als de omstandigheden het niet gebiedend eischen, zal Z. E. het zeker niet doen. Laten we dus in het belang van het volk hopen, dat waar de Minister noodgedwongen en slechts als bezuinigingsmaatregel, den post verlaagd heeft, deze het volgende jaar ongewijzigd zal worden overgenomen.

Nadat door het lot was beslist, dat de stemming zou aangevangen bij No. 1 van de presentielijst, brengt de Voorzitter het amendement van den heer Statius Muller om onderartikel 32 met f 3 650,— te verminderen, in stemming, welk amendement verworpen wordt met 5 stemmen tegen en twee stemmen voor.

Tegen stemmen de heeren Gorsira, Zeppenfeldt, Abrahamsz, Perret Gentil en Penso.

Vóór stemmen de heeren Statius Muller en de Voorzitter.

Hierna worden achtereenvolgens de onderartikelen 32 tot en met 39 zonder verdere beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij onderartikel 40 zegt de heer Statius Muller, dat uitgaven voor boschwachters werkelijk niet passen in eene begrooting, waarbij men de uiterste zuinigheid wil betrachten. Voor zooveel Curaçao en Aruba betreft kan men moeilijk spreken van bosschen. Het instituut van boschwachters, om toezicht te houden op den houthak kan slechts de totale ontbossing speciaal van Aruba, een heel klein weinigje vertragen. Voor zulken resultaat behoeft men zich geen uitgaven te getroosten. Wat noodig is, dat is, dat er op de een of andere wijze aan bebossing begonnen wordt. Aruba vooral heeft in verband met de aloëcultuur hout noodig; de menschen hakken geen hout voor hun plezier, ze hebben het noodig. Wil men dus iets doen — men zal het ten slotte wel moeten — dan overwege men een plan van bebossing wat, gelukkig, niet veel behoeft te kosten en waarmee men positieve resultaten kan bereiken. Met boschwachters over kale gronden bereikt men niets.

De heer Zeppenfeldt. Mijnheer de Voorzitter! Ik zal tegen het amendement stemmen, omdat ik overtuigd ben dat het bepaald noodig is, vooral op de eilanden buiten Curaçao, om boschwachters te hebben. Als men de boschwachters afschaft zal men zeker op die eilanden meer politiebeambten moeten aanstellen om de vernieling van geboomte en het plukken van onrijpe dividiveulen tegen te gaan.

Ik meen dat mijn geacht medelid, de heer Abrahamsz, hieromtrent informaties heeft ingewonnen, waaruit hem ook gebleken is, dat de boschwachters op de eilanden noodig zijn.

De heer Abrahamsz. Mijnheer de Voorzitter! Wat het geachte lid Zeppenfeldt gezegd heeft is juist. Persoonlijk ben ik niet genoeg bekend met de toestanden op de eilanden buiten Curaçao om een eigen oordeel in deze zaak te kunnen hebben. Wel is mij in mijne betrekking van Advocaat-Generaal meermalen gebleken, dat diefstallen op Bonaire door de boschwachters worden geconstateerd. Ik heb mij echter om inlichtingen gewend tot oud-Gezaghebbers van Aruba en Bonaire en mocht van hen vernemen, dat de afschaffing van het instituut van boschwachters op die eilanden zeer ongewenscht zou zijn. Ik zal daarom mijne stem niet voor het amendement van den heer Statius Muller kunnen geven.

De heer Schotborgh, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat waar door de geachte leden Zeppenfeldt en Abrahamsz reeds uitvoerig is gesproken over de boschwachters op Aruba en Bonaire en de wenschelijkheid om die voor genoemde eilanden te behouden, zijns inziens, door hen is aangetoond, hij daarover niets meer behoeft te zeggen.

Voor wat Curaçao betreft kan moeilijk met minder dan één boschwachter worden volstaan. Men zal spreker tegenwerpen dat er op Curaçao ook geen bosch is en dat zal hij ook dadelijk beamen. Het domein is over het algemeen boomloos, doch de eenige boschwachter, die op dit eiland dienst doet, is dan ook werkzaam op het complex Dokterstuijn-Pannekoek, waar nog geboomte aanwezig is, dat in stand gehouden moet worden, als weideplaats voor de geiten van de huurders van domeingronden.

Op St. Eustatius is ook maar één boschwachter werkzaam. De benoeming van de eerste boschwachter had daar plaats nadat het Gouvernement er toe was overgegaan betrekkelijk groote uitgestrektheden bosch aan te koopen. Dat er op St. Eustatius met slechts één boschwachter kan worden volstaan is deels toe te schrijven aan het feit, dat het eiland dun bevolkt is en daar dus naar verhouding minder hout wordt gekapt dan op de Benedenwindsche eilanden, anderdeels aan de omstandigheid, dat daar door meerderen regenval het hout vlugger opschiet.

De taak van dezen boschwachter is dan ook uitsluitend beperkt tot het waken tegen het kappen van nuttig geboomte.

De heer Statius Muller zegt, dat het hem bekend is, dat de Gezaghebbers gesteld zijn op het behoud van de boschwachters. Maar dat zal wel niet voornamelijk zijn met het oog op hun werkzaamheid als boschwachter. Zij worden waarschijnlijk ook gebruikt voor bodewerk of voor andere karweitjes en maken zich als zoodanig misschien wel nuttig, maar dat heeft met het boschwezen niets te maken.

Thans brengt de Voorzitter het amendement van den heer Statius Muller, om onderartikel 40 te doen vervallen, in stemming, welk amendement aangenomen wordt met 4 stemmen vóór en 3 tegen.

Vóór stemmen de heeren Statius Muller, Perret Gentil, Penso en de Voorzitter.

Tegen stemmen de heeren Gorsira, Zeppenfeldt en Abrahamsz.

Hierna worden achtereenvolgens de onderartikelen 41 tot en met 70 zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij onderartikel 71 vraagt de heer Statius Muller het woord en zegt, dat hij weinig gevoelt voor het systeem, dat met het toekennen van beurzen gevolg wordt. Men vergeeft de beurzen te lichtvaardig, ook voor kinderen uit kringen, waarin de ouders zelf wel voor de opvoeding van hunne kinderen zorgen kunnen.

Volgens spreker komen voor het verkrijgen van den hierbedoelden bijstand alleen in aanmerking bepaald begaafde leerlingen van wie de ouders niet in staat zijn de kosten van verdere ontwikkeling, dan hier verkregen kan worden, te dragen. Men moet met heel enkele beurzen volstaan, want het gaat eigenlijk niet aan den enkeling te bevoordeelen ten koste van de gemeenschap. Verder meent spreker, dat tot dusver de resultaten van het beurzenstelsel niet erg schitterend genoemd kunnen worden.

Intusschen heeft spreker na het stellen van zijn amendement vernomen, dat het Gouvernement voor het komend jaar, tengevolge van gesloten overeenkomsten, reeds vastzit aan ongeveer het volle bedrag dat op deze begrooting gevraagd wordt. Aan contractueele verplichtingen nu wenscht spreker niet te tornen. Zijn de bekomen inlichtingen juist, dan zal hij zijn amendement intrekken.

De heer Zeppenfeldt verkrijgt het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter. Bezuiniging en versobering in elken tak van dienst is zeer zeker door de tijdsomstandigheden geboden, maar die mag geen reden zijn om een post te gaan besnoeien, die zeer in het belang van de kolonie is.

Naar mijne meening is het verleenen van studiebeurzen iets van zeer groot belang voor de kolonie, om die reden zal ik tegen het amendement stemmen.

De heer Meerdink, gemachtigde van den Gouverneur, verkrijgt het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Namens het Bestuur sluit ik mij geheel aan bij hetgeen de heer Van der Veen Zeppenfeldt over het nut van de studiebeurzen gezegd heeft. Omdat het Bestuur contracten met de jongelieden en hun ouders heeft aangegaan is het voorstel tot vermindering van dit artikel onaannemelijk.

Het is onmogelijk het onderwijs in dit gebiedsdeel zoodanig uitbreiding te geven, dat allen hier hun studie kunnen voltooien. Om aan de behoefte aan voortgezet onderwijs tegemoet te komen zijn in 1919 de studiebeurzen ingesteld. Het oorspronkelijk plan was, den post daarvoor op te voeren tot f 25 000,—.

moge dat onder de gegeven omstandigheden te veel zijn te achten, het bedrag, dat is uitgetrokken voor 1924 en voor 1925 wordt aangevraagd stelt het Bestuur in staat aan zijn verplichtingen te voldoen, het bedrag van f 7000,—, dat de geachte Voorsteller wil beschikbaar laten, is voor 1925 en volgende jaren absoluut onvoldoende.

Ik heb hier de lijst van hen die tot en met 1923 in het genot van een studiebeurs zijn gesteld. In 1924 moet voor deze 14 jongelieden worden uitgegeven f 13 100,—; bovendien moet uit het beschikbare bedrag worden gekweten de overtocht van een studiebeursgenietende in 1924 uit Nederland naar Curaçao. Geen der jongelieden zal in 1925 zijn of haar studie hebben voltooid, waarom voor dat jaar f 13 550,— noodig zal zijn. Het meerdere is een gevolg van de wijziging in de studie van een der jongelieden, die van September 1924 af weer een geheel theoretische opleiding moet genieten en niet zoals gedeeltelijk in 1923 en 1924 in de praktijk werkzaam zal zijn, waardoor zijn loon de studiebeurs deed verminderen. Bovendien is gebleken, dat een der studiebeursgenietenden met het toegestane bedrag van f 800,— niet kan toekomen, de ouders het ontbrekende niet kunnen aanvullen, waarom, in verband met den zeer goeden aanleg, de beurs op f 1000,— moet worden gebracht.

Mijnheer de Voorzitter. Ik vraag wat moet het Bestuur nu doen, als het beschikbare bedrag tot f 7000,— wordt gereduceerd? De studiebeurzen tot 50 % van het toegestane bedrag terugbrengen? Van sommigen de beurzen intrekken? Men vergeet niet, dat door het contract, vóór het verlenen van de beurs aangegaan, de jongelieden zich voor den dienst van Curaçao verbinden. Wanneer men afgestudeerd is, moet men zes jaar de kolonie dienen. Moet nu ook die verbintenis nietig verklaard worden? Dan zou zeker het tot heden bestede geld grootendeels voor de kolonie verloren zijn.

Ik moet er ook nog op wijzen, dat er geen beurzen voor acht of negen jaar of nog langer toegestaan zijn. Voorloopig werden de beurzen voor drie of vier jaar verleend. Er zijn 6 beurzen voor onderwijzer. Mogelijk dat die door de wijzigingen in de opleiding en in de examenprogramma's nog met een jaar verlengd zullen moeten worden. Mocht verdere studie noodig zijn, dan zou, bij gebleken geschiktheid, voor hen in 1926 of 1927 uit artikel 73 geput kunnen worden.

Verder zijn er 4 beurzen voor technische opleiding. Als allen voortgaan op de wijze, als waarop zij thans de studie aanpakken, zullen zij in den loop van 1927 gereed zijn. Ten slotte zijn er nog 4 jongelieden, die een beurs voor 4 jaren genieten voor opleiding aan een hogere burgerschool of gymnasium, om daarna te studeeren, twee in de geneeskunde en twee in de rechtswetenschappen. Na ommeekomst van dezen termijn, voor één in 1926, voor drie in 1927 zal over de verlenging der beurs voor de studie aan een universiteit worden beslist.

Voorts moge ik er nog aan toevoegen, dat telken jare uit den gegadigden de meest geschikte zijn gekozen, daar er steeds veel meer liefhebbers dan beurzen waren. Naast inlichtingen over aanleg en vorderingen is ook bericht ingewonnen over de geegoedheid van de ouders niet alleen om daarnaar het bedrag van de beurs te bepalen, maar ook om zekerheid te hebben, dat het deel van de kosten, dat voor rekening van de ouders blijft, door dezen kan worden gedragen. Dit alles overeenkomstig de bepalingen van het K. B. van 18 Juli 1919, Stbl. No. 499, P. B. No. 86, waarbij geen bepaald deel van de kosten genoemd wordt, dat voor rekening van de ouders blijft, maar waarin wel bepalingen zijn opgenomen om de beurs te verhoogen of te verlagen, wanneer de geegoedheid van de ouders dat toelaat of noodig maakt of de studiebeursgenietende uit anderen hoofde inkomsten zou verkrijgen.

Ik dring daarom nogmaals aan op handhaving van het uitgetrokken bedrag, en vertrouw, dat de heer Statius Muller, die zelf heeft verklaard, dat hij aan contractueele verplichtingen niet wenschte te tornen, na de door mij verschafte inlichtingen zal besluiten zijn amendement terug te nemen.

De heer Statius Muller trekt zijn amendement, om onder artikel 71 met f 7 000,— te verminderen, in.

Hierna worden achtereenvolgens de onderartikelen 71 tot en met 75 zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij onderartikel 76 vraagt de heer Statius Muller het woord om het door hem ingediende amendement, om onderdeel b van dit artikel te doen vervallen, toe te lichten.

Spreeker wijst er op, dat verleden jaar slechts f 114,— is behoeven te worden uitgegeven op dezen post. Het verheugt hem dat te kunnen constateeren. Maar volgens hem behoeft die post voorloopig niet meer voor te komen op de begroting. Over het algemeen verkeert juist de klasse, uit welke de kinderen voor schoolvoeding in aanmerking zouden kunnen komen, voorloopig in betrekkelijk goeden doen. Daar wordt onder die menschen veel geld uitgegeven aan opschik, danspartijen en rijden met automobielen. Zij kunnen dan ook best voor de voeding van hunne schoolgaande kinderen zorgen.

De heer Meerdink, gemachtigde van den Gouverneur. Mijnheer de Voorzitter! Het zij mij vergund het standpunt van het Bestuur in zake dezen post nogmaals toe te lichten. In de Memorie van Antwoord is verwezen naar die van de begroting voor 1923. Ik zal niet herhalen wat toen geschreven is, daar dit als bekend mag worden verondersteld, maar het is nog steeds waar, dat het verschaffen van eenige schoolvoeding — tot heden werd van gouvernementswege geen kleeding aan schoolkinderen verstrekt — niet uitsluitend wordt beheerscht door economische factoren, zooals in de toelichting van het amendement wordt aangenomen.

Ik meen uit die toelichting te moeten opmaken, dat de geachte voorsteller in de eerste plaats het oog heeft op Curaçao en wel voornamelijk op het stadsdistrict en de naaste omgeving daarvan. Maar als ik U nu zeg, Mijnheer de Voorzitter, dat er slechts ééns in het stadsdistrict aan eenige zeer arme kinderen in 1920 een broodje werd gegeven, toen op Aruba en op Bonaire, en in de buitendistricten van Curaçao aan 50 tot 70% van de schoolkinderen voeding moest worden verstrekt, dan wettigt de verbetering van den economischen toestand te Willemstad en in een deel van Curaçao het schrappen van dezen post niet. Meerdere jaren moest op Aruba vroeger dan op Curaçao en in het armste district aldaar, Santa Cruz, vaak langer dan in het 4e. en 5e. district van Curaçao hulp verleend worden.

Men vergeet niet, dat dit artikel omschreven is: „uitgaven in verband met de bevordering van het schoolbezoek” en niet „uitgaven in verband met de armoede der schoolkinderen.” Die zouden bij „armenzorg” thuis behooren. Natuurlijk is er verband tusschen armoede en schoolbezoek en om deze hinderlijke factor te bestrijden, wenschte het Bestuur te blijven beschikken over het aangevraagde bedrag, waarvan een zoo spaarzaam mogelijk gebruik gemaakt wordt. De uitgaafcijfers bewijzen dit zoowel voor 1922 als voor 1923. Waarschijnlijk zal dit jaar meer gevorderd worden. In ieder geval zal het op dezelfde wijze gecontroleerd worden als voorheen gewenschd is gebleken. Eenige uitgaven als reeds in 1922 en 1923 op St. Martin werden gedaan, zijn nog steeds noodig. De opheffing van scholen in de buitendistricten aldaar noodzaakt de ouders vaak hun kinderen zonder voedsel te Philipsburg naar school te zenden. Hier moet helpend opgetreden worden, wat dan ook op juiste wijze geschiedt en het schoolbezoek bevordert. Op St. Eustatius is tengevolge van den slechten economischen toestand ook reeds voor eenige kinderen om hulp gevraagd. Zij, die daar in den laatsten tijd weer buiten zijn gaan wonen, ondervinden moeilijkheden, zij het niet in zoo ernstige mate als op St. Martin, waar de afstanden groter zijn, bij het vroeg in den morgen naar school zenden van hun kinderen. De verbeteringen en bezuinigingen, die op den duur van gewijzigde schooltijden te verwachten zijn, kunnen toch niet verloren gaan, door dat er geen schoolvoeding verstrekt kan worden, wanneer dat in die dringende gevallen noodig zou zijn.

De heer Statius Muller, repliceerend, zegt, dat hij bij zijne meening blijft, dat groote uitgaven ten laste van dezen post voorloopig niet te verwachten zijn. Hij blijft het daarom wenschelijk achten den post van de begroting af te voeren. Blijkt het in den loop van het jaar, dat het verstrekken van schoolvoeding of -kleeding in enkele gevallen bepaald noodzakelijk is, dan kunnen die uitgaven altijd nog ten laste van den post voor Onvoorzien uitgaven worden gekweten.

De heer *Gorsira* zegt, dat de uitgaven in 1923, ten laste van dezen post gedaan, de hooge raming daarvan niet wettigen. De toestand, die groote uitgaven in deze richting zoude eischen, bestaat thans niet. Hij is van oordeel, dat de raming van dezen post thans veilig op f 500,— kan worden gesteld. Mocht het later blijken, dat een grooter krediet noodzakelijk is, dan kan dat altijd bij suppletoire begroting worden aangevraagd. Hij wil daar om op het amendement van den heer *Stadius Muller* een sub-amendement indienen en wel om artikel 76b. te verminderen met f 3 500,— en te brengen op f 500,—.

De heer *Stadius Muller* wijzigt zijn amendement in den geest als door den heer *Gorsira* voorgesteld en neemt aldus het sub-amendement van genoemden heer over.

Het amendement-*Stadius Muller*, zooals door hem gewijzigd op voorstel van het lid *Gorsira*, wordt in stemming gebracht en aangenomen met algemeene stemmen.

Thans worden de onderartikelen 76, zooals geamendeerd, en 77 zonder verdere beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij onderartikel 78 zegt de heer *Stadius Muller*, dat de kolonie weinig plezier heeft beleefd van hare uitgaven voor de verschillende leergangen. Gewoonlijk wordt in het begin van het jaar zoo'n leergang met een voldoende aantal leerlingen geopend maar al heel spoedig slinkt dat aantal, zoodat er maar een paar over blijven, die het tot het laatst toe volhouden. Er is over het algemeen heel weinig animo voor die leergangen en ook de resultaten van de meeste zijn uiterst gering.

Spreker wil niet een of meer bepaalde leergangen schrappen; hij wil slechts het in totaal uitgetrokken bedrag voor kosten van leergangen verminderen, het aan het Bestuur overlatende het overblijvende bedrag aan de nuttigste leergangen te besteden. Hij meent echter in overweging te mogen geven liever geen aanvang te maken met het geven van ambachtsonderwijs, voor welk onderwijs, zoover hem bekend, nog geen leergang bestaat.

De heer *Meerdink*, gemachtigde van den Gouverneur: Mijnheer de Voorzitter! Ik neem er nota van, dat de geachte voorsteller van het amendement het aan het Bestuur wenscht over te laten het bedrag, waarmede hij het artikel wenscht verminderd te zien over de verschillende daarin genoemde leergangen te verdeelen. Namens het Bestuur dat van meening is, dat over de uitgetrokken bedragen moet kunnen worden beschikt, dring ik op het niet aannemen van het amendement aan. Voorts wijs ik er op, dat de leergang voor huishoudonderwijs, zoowel als die voor ambachtsonderwijs op de begroting gebracht zijn op verzoek van den Raad.

De heer *Stadius Muller* zegt, dat dit waarschijnlijk geschied is op verzoek van één lid en raadt aan alleen die leergangen te behouden, waarvan vaststaat, dat zij van belang zijn en dat er animo voor is.

De heer *Abrahamsz* vraagt inlichtingen over de vlechtleergangen, vooral of deze goed bezocht worden.

De heer *Meerdink*, gemachtigde van den Gouverneur, de door den heer *Abrahamsz* gestelde vragen beantwoordende, zegt, dat uit de bij de algemeene beschouwingen gegeven inlichtingen voldoende is gebleken, dat het Bestuur de vlechtleergangen, die geen levensvatbaarheid bleken te hebben of onvoldoende bezocht werden, heeft opgeheven. Van de bestaande leergangen zijn de meeste verbonden aan de z.g. volksscholen. Voorts zijn er 6 leergangen voor volwassenen en oud-leerlingen der schoolleergangen, die zich alle in voldoende bezoek mogen verheugen en waarvan de beste leerlingen, zooals zooveel is voorgelezen, op den hoofd-leergang te Pietermaai voor het vlechtdiploma worden opgeleid.

Het amendement van den heer *Stadius Muller* om onderartikel 78 te verminderen met f 6 700,— wordt in stemming gebracht en aangenomen met zes stemmen vóór en 1 stem tegen. Tegen stemt de heer *Zeppenfeldt*.

Hierna worden de onderartikelen 78, zooals geamendeerd, en 79 tot en met 84 zonder verdere beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij onderartikel 85 vraagt de heer *Stadius Muller* het woord en zegt, dat hij de door hem ingediende amendementen tot het doen vervallen van de posten, uitgetrokken bij de onderartikelen 85, 86 en 87, ineens wenscht toe te lichten.

Spreker zegt, dat hij reeds bij de algemeene beschouwingen als zijne meening heeft te kennen gegeven, dat de uitgaven voor de pogingen om den landbouw, in het bijzonder op de Bovenwindsche eilanden, op te heffen en daardoor den economischen toestand van die eilanden te verbeteren, door het Rijk behooren te worden gedragen. Hij zal hieromtrent niet in herhaling treden, maar wijst er slechts op, dat het hier een poging geldt om de bevolking een bestaan te verschaffen, economisch eenigszins weerbaar te maken. Dit is een eerste plicht van het Moederland.

Stelt hij dus om principiële redenen voor de hier bedoelde posten van deze begroting af te voeren, hij meent daaraan toch te moeten toevoegen, dat hij al heel weinig illusie heeft in den uiteindelijke uitslag van de werkzaamheid van een landbouwkundige op de Bovenwindsche eilanden.

Wij hebben, zegt spreker, allen gezien wat er van het Landbouwkundig departement op Curaçao terecht is gekomen; het is ten slotte opgeheven, nadat tonnen gouds zonder, althans met heel weinig resultaat zijn uitgegeven.

Op de Bovenwindsche eilanden is het alvast begonnen de verkeerde richting uit te gaan. De eerste landbouwkundige heeft zijn werkzaamheid op St. Martin aangevangen, werd niet lang daarna naar St. Eustatius overgeplaatst en ging spoedig daarna heen, zonder op eenig resultaat te kunnen wijzen. Thans begint de tweede met het lijdenswerk.

Intusschen verloopt de bevolking der Bovenwindsche eilanden; men kan de menschen, die in de Vereenigde Staten van Noord Amerika zich een behoorlijken levensstaat kunnen verwerven, niet op hunne geboorteplaats houden om in den landbouw een karig bestaan te verwerven, als het al zoover komt.

Spreker meent dus, dat het geen zin heeft de ondernomen poging verder voort te zetten en is ook om dezen reden tegen de posten.

Wat speciaal de posten van onderartikel 87 betreft, zegt spreker, dat hoe men ook over den landbouw als economische bron moge denken, een ieder wel zal moeten toegeven, dat men met een bedrag van rond f 7 000,— niets ter verbetering van welken tak daarvan ook kan doen.

Spreker is grooter voorstander van den landbouw dan waarschijnlijk welke van de heeren gemachtigden van het Bestuur ook. Maar de uitgaven, die bij deze begroting voorgesteld worden, acht hij tot niets dienende. Bij het bestellen van enkele rasdieren behoeft het Gouvernement heusch de helpende hand niet uit te steken. Het Gouvernement zou goed doen het geheele bedrijf op Caas Chiquitoe stop te zetten.

De heer *Abrahamsz* vraagt of de gemachtigde van het Bestuur hem eenige inlichtingen zoude willen verschaffen over den landbouwkundige op St. Eustatius, of die reeds benoemd is voor hoelang. Voorts wenscht hij ook eenige inlichtingen over de uit Nederland bestelde bokjes, speciaal wat ze gekost hebben en wat de resultaten zijn van deze bestelling en of het waar is dat het Gouvernement een belangrijk verlies geleden heeft door het bestellen van deze bokken.

De heer *Schotborgh*, gemachtigde van den Gouverneur, verkrijgt het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Ik kan het niet eens zijn met het geachte lid *Stadius Muller*, dat uitgaven voor den landbouw, hetzij om hem aan te moedigen, wanneer hij in kwijnenden staat verkeert, hetzij om hem op peil te houden, wanneer hij reeds in bloeienden staat verkeert, op de Rijksbegroting thuis hooren. Altijd toch zal men voorlichting behoeven van een deskundige op landbouwkundig gebied.

Het zou vooral in dezen tijd meer nog te betreuren zijn een einde te maken aan de pas begonnen werkzaamheid van den nieuwbenoemden hulplandbouwkundige.

Op de vragen van het geachte lid *Abrahamsz* kan ik antwoord

den, dat de tegenwoordige hulplandbouwkundige op de Bovenwindsche eilanden voor drie jaar is uitgezonden.

Voorts kan ik mededeelen, dat een 40tal Saanen fokbokken uit Nederland zijn ontvangen, die ongeveer f 100,— per stuk hebben gekost. Dat deze bokken op 12 na voor f 40,— en iets minder per stuk zijn verkocht geworden, kan niet als gewoon verlies worden beschouwd. Het Gouvernement toch acht het zich ten plicht de qualiteit van het geitenras in Curaçao te verbeteren, speciaal in de richting van meerdere melkproductie; hiertoe is een kruising van het inheemsch met het Saanenras een uitstekend middel. Waar niet ieder in staat is den vollen prijs te betalen voor een rasbok, heeft het Gouvernement in het algemeen belang het er voor over geld toe te leggen.

Er is gesproken over eene mislukking ten opzichte van deze bestelling. Ik acht den tijd nog niet gekomen om te vertwijfelen, want, als men nagaat, dat de dieren hier in een tijd van buitengewone droogte zijn aangekomen, waardoor een oordeelkundige voeding voor de meeste als uitgesloten kan worden beschouwd, en dat voorts overbrenging uit een klimaat, dat zoo in alle opzichten met het onze verschilt, niet nalaten kan ongunstigen invloed op de gezondheid van die dieren uit te oefenen, dan zal men moeten toegeven, dat hun aclimatisatie onder zeer bezwarende omstandigheden plaats heeft. Twee der minder sterke bokken zijn dan ook gestorven.

De heer *Zeppenfeldt* verkrijgt het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Ik zou het woord niet gevraagd hebben, indien het voorstel van den geachten heer *Stadius Muller* was om deze posten van de begrooting af te voeren zonder meer. Iedereen zal wel weten hoe pessimistisch ik steeds gestemd ben geweest over alles wat landbouwproeven en dergelijke in deze kolonie betreft. Maar, heb ik den heer *Stadius Muller* goed verstaan, dan zou wat hij voorstelt neerkomen op een soort van splitsing van de begrooting.

Waar echter de splitsing van uitgaven, in die welke ten laste van Curaçao zullen komen, en in andere, die ten laste van het Rijk zullen komen, nog niet geregeld is, welke regeling ik anders gaarne tegemoet zie en zeer wenschelijk vind, heb ik bezwaar om zonder die bedoelde regeling alvast op eenige posten die splitsing toe te passen.

Zonder bedoelde regeling hebben wij nog geen vast criterium. Ik ben voor splitsing, maar splitsing volgens een regel.

De heer *Gorsira* vereenigt zich met het door den heer *Zeppenfeldt* gesprokene en vindt dat de Raad, door thans reeds eene gedeeltelijke splitsing van de begrooting goed te keuren, de gebeurtenissen zou vooruitloopen. Hij herhaalt daarom hetgeen hij bij de algemeene beschouwingen reeds heeft gezegd, dat hij over de amendementen van den heer *Stadius Muller* stemmen zal, los van de door dezen ontwikkelde principes.

De heer *Abrahamsz* zal tegen het afvoeren van de kredieten voor bezoldiging en reis- en teerkosten van den landbouwkundige stemmen, niet omdat hij een voorstander is van de uitgaven voor den landbouw, maar omdat hij vindt, dat, waar de landbouwkundige voor drie jaar is aangesteld, de Raad ook verplicht is, gedurende dien tijd de kredieten voor zijne bezoldiging, enz. te voteeren.

De heer *Zeppenfeldt* heeft, zooals reeds gezegd, geen bezwaar tegen de door den heer *Stadius Muller* voorgestelde afvoering van de kredieten, uitgetrokken bij de onderartikelen 85, 86 en 87, doch hij heeft zijne meening over eene splitsing der begrooting uiteen willen zetten.

Het traktement van den landbouwkundige zal, aangezien deze ambtenaar voor drie jaren is aangesteld, bij afvoering van het daarvoor uitgetrokken krediet, gedurende dien tijd z. i. op den post voor Onvoorzene uitgaven moeten worden verantwoord. Maar zou die post dan niet met f 3 000,— moeten worden verhoogd?

De heer *Stadius Muller* zegt, dat de afvoering van deze posten van onze begrooting naar zijne meening beschouwd moet worden als een voorstel aan de Regeering, om die uitgaven voor rekening van het Rijk te nemen. Dus ziet hij geen be-

zwaar tegen de afvoering, voordat het tot eene regeling der financieele verhouding gekomen is.

De Regeering kan immers, desgewenscht, deze posten weer op onze begrooting brengen.

Het amendement-*Stadius Muller* om onderartikel 85 te doen vervallen wordt in stemming gebracht en aangenomen met 6 stemmen vóór en een stem tegen.

Tegen stemt de heer *Abrahamsz*.

Het amendement-*Stadius Muller* om onderartikel 86 te doen vervallen wordt in stemming gebracht en aangenomen met 6 stemmen vóór en een stem tegen.

Tegen stemt de heer *Abrahamsz*.

Het amendement-*Stadius Muller* om onderartikel 87 te doen vervallen wordt in stemming gebracht en met algemeene stemmen aangenomen.

De heer *Stadius Muller* verkrijgt wederom het woord en zegt, dat bij de onderartikelen 88, 89 en 90 ook kredieten voor landbouwoeleinden zijn aangevraagd, doch dat hij deze posten niet heeft geamendeerd, omdat het hier uitgaven geldt, die weder in de koloniale kas behooren terug te komen.

Hierna worden de onderartikelen 88, 89 en 90 zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De vergadering wordt voor 10 minuten geschorst.

De vergadering wordt heropend.

De *Voorzitter* brengt de onderartikelen 91 en 92 in stemming, welke artikelen zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen.

Bij onderartikel 93 zegt de heer *Stadius Muller*, dat hij met genoegen gezien heeft, dat verleden jaar op dezen post slechts f 57,— werd uitgegeven. De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst huldigt blijkbaar de juiste opvatting omtrent het begrip van teerkosten.

Maar spreker vindt, dat het dan ook geen zin heeft toch het hooge bedrag van f 1 500,— weer voor het volgend jaar aan te vragen. Hij meent, dat met een krediet van f 500,— gerust volstaan kan worden.

De heer *Bergmann*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat het bedrag van dezen post op f 1 500,— is gesteld met het oog op eventuele reizen van den Directeur naar de Bovenwindsche eilanden. Tot dusver is er ten laste van dezen post door hem slechts weinig uitgegeven, omdat hij nog niet in de gelegenheid is geweest een dienstreis naar de Bovenwindsche eilanden te maken. Wanneer hij echter die reis maakt, zal het bedrag van f 1 500,— zeker niet te ruim geraamd zijn.

De heer *Gorsira* meent, dat vroeger de dienstreizen van de hoofdamtbenaren samenvielen met de inspectiereizen van den Gouverneur en vraagt waarom van deze gewoonte, die immers voor de kolonie een besparing van uitgaven meebracht, thans wordt afgeweken.

De heer *Bergmann*, gemachtigde van den Gouverneur, kan op de door den heer *Gorsira* gestelde vraag slechts ten antwoord geven, dat hij van den Gouverneur geen uitnoodiging heeft ontvangen om met Zijne Excellentie naar de Bovenwindsche eilanden mee te gaan. Hij zal de opmerking van den heer *Gorsira* aan den Gouverneur overbrengen.

De heer *Stadius Muller* meent, dat zelfs in het geval dat er een dienstreis naar de Bovenwindsche eilanden gemaakt wordt, het aangevraagde krediet te hoog is.

Onderartikel 93, zooals geamendeerd door den heer *Stadius Muller*, wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Vervolgens worden de onderartikelen 94 tot en met 107 zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij onderartikel 108 verkrijgt de heer *Status Muller* wederom het woord en zegt, dat het krediet voor Curaçao hem te hoog voorkomt. Hij meent, dat men goedkoper uit zou zijn, wanneer andere dan menselijke trekkracht gebezigd werd voor de vuilniskarren.

Wat het onderdeel van den post betreffende St. Eustatius aangaat, merkt spreker op, dat hij geen plausibele reden kan ontdekken, waarom voor dat eiland met de kleinste bevolking meer wordt aangevraagd dan voor alle andere eilanden, Curaçao uitgezonderd, en wel 50% meer dan zelfs voor Aruba met een zesmaal zoo groote bevolking.

De heer *Bergmann*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt dat er een verandering van den reinigingsdienst in overweging is en dat wanneer die verandering tot stand komt, de reinigingsdienst met minder kosten gepaard zal gaan. Zoolang echter uitsluitend menselijke trekkracht wordt gebruikt is het aangevraagde bedrag van f 18 000,— niet te hoog. Wordt motor-trekkracht ingevoerd, dan zal eenerzijds een bezuiniging worden verkregen, terwijl anderzijds gebruik wordt gemaakt van moderne hulpmiddelen. Het publiek zal bij dit laatste evenwel moeten meewerken, daar het huiselijk afval slechts op bepaalde uren van den dag zal kunnen worden opgehaald.

De heer *Status Muller*, repliceerend, zegt dat het hem genoegen doet te vernemen, dat de gemachtigde van het Bestuur het met hem eens is, dat bij vervanging van de menselijke trekkracht de uitgaven voor Curaçao zullen kunnen worden ingekrompen en dat hij een meer moderne methode bereids in overweging heeft.

Spreker vindt het hoog tijd, dat met de tegenwoordige methode gebroken wordt. Zij past niet meer bij de tegenwoordige ontwikkeling van Willemstad.

De heer *Schotborgh*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt dat de Gouverneur hem gemachtigd heeft om den Raad te adviseeren het amendement niet aan te nemen. Door het toestaan van een ruimer krediet aan St. Eustatius is in eenige jaren tijd een merkbare verbetering tot stand gekomen met betrekking tot de reiniging van straten en pleinen en openliggende gronden. Nog op zijn laatste inspectiereis heeft Zijne Excellentie zich daar persoonlijk van kunnen overtuigen. Het verminderen van het krediet zou beteekenen teruggaan tot den ouden toestand, een stap dus die Zijne Excellentie zeer zou betreuen.

Dat er voor St. Eustatius meer wordt aangevraagd dan voor de andere eilanden ligt aan speciale toestanden. Niet alleen dat door het wonen in de stad alleen het vuil zich meer concentreert, doch de vervallen, z.g. Baaistad met vele ruïnes van regenbakken waarin zich nog water en vuil kan verzamelen, eischt nauwlettenden zorg en daardoor hoogere uitgaven.

De heer *Status Muller* merkt op, dat als de menschen op St. Eustatius zich zoo weinig geneeren met het vervuilen van de straat er maar een aantal van hen bekeurd moet worden. Hij houdt vol, dat de uitgaven voor St. Eustatius buiten alle verhouding staan tot die voor welke der andere eilanden ook.

De heer *Zeppenfeldt*. Mijnheer de Voorzitter! Ik verzoek hoofdelijke stemming voor dat gedeelte van het amendement van den heer *Status Muller*, waarbij vermindering van het bij onderartikel 108 voor St. Eustatius uitgetrokken krediet wordt voorgesteld.

Ik wil voor St. Eustatius het uitgetrokken bedrag van f 1500,— toestaan.

Het eerste gedeelte van het amendement—*Status Muller* tot vermindering van het krediet, geraamd bij onderartikel 108, namelijk dat om het bij genoemd onderartikel voor Curaçao uitgetrokken bedrag te verminderen met f 3000,— wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Hierna brengt de Voorzitter het tweede gedeelte van bovenbe-

doeld amendement in stemming, namelijk dat om het bij genoemd onderartikel 108 voor St. Eustatius uitgetrokken bedrag met f 500,— te verminderen. Dit gedeelte van het amendement wordt aangenomen met 6 stemmen vóór en een stem tegen. Tegen stemt de heer *Zeppenfeldt*.

Het onderartikel 108, zooals bij amendement van den heer *Status Muller* gewijzigd, en de onderartikelen 109 tot en met 118 worden zonder verdere beraadslaging en zondere hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij onderartikel 119 verkrijgt de heer *Status Muller* het woord en zegt, dat hij voorgesteld heeft om een van de drie opzichters waarvoor bij onderdeel a. van dit onderartikel kredieten worden aangevraagd, af te voeren omdat hij meent, dat met twee opzichters kan worden volstaan.

Spreker kan zich voorstellen, dat het bepaald gewenscht kan zijn voor de uitvoering van groote werken als de havenverbetering, de vernieuwing van de Handelskade en dergelijke werken een behoorlijk onderlegd technisch opzichter van Waterstaat te laten uitkomen. Maar dat er nog een derde gewone opzichter noodig is, kan hij niet toegeven. Overigens bestaat hier immers reeds het gebruik, dat er, wanneer noodig, hulpopzichters worden aangesteld.

Spreker heeft den indruk, dat er bij Openbare werken niet methodisch wordt gewerkt. Hij wil maar een enkel voorbeeld noemen en wijst op de bij de verbetering van de Breedestraat en Roodeweg aan de Overzijde gevolgde werkwijze. Men begint eerst aan den Roodeweg, later, voordat de herstelling van den Roodeweg beëindigd is, begint men ergens in de Breedestraat de weg op te breken om dit werk weer gedeeltelijk in den steek te laten en weer verderop in de Breedestraat met het opbreken te beginnen. Deze wijze van werken is, naar sprekers oordeel, niet economisch. Er wordt hierdoor veel meer toezichthoudend personeel vereischt of de arbeiders moeten dikwijls zonder toezicht werken.

Spreker heeft daarom bezwaar tegen den nieuwen post of liever tegen een derden opzichter en meent, dat bij een betere werkverdeeling met twee opzichters kan worden volstaan.

De heer *Bakker*, gemachtigde van den Gouverneur. Mijnheer de Voorzitter! Critiek uitoefenen op de werkwijze van het Departement van Openbare Werken is sinds jaren een stokpaardje van den Kolonialen Raad. Maar dit is ook niet te verwonderen immers, wie aan den weg timmert heeft veel bekijks.

De heer *Status Muller* heeft den indruk, dat er bij Openbare werken niet methodisch wordt gewerkt, dat er bij het uitvoeren van de verschillende werken geen systeem wordt gevolgd.

Spreker geeft toe, dat een buitenstaander, die niet bekend is met de vele moeilijkheden, waarmede het departement van Openbare werken te kampen heeft bij de uitvoering van de vele uiteenlopende werkzaamheden, die aan dit departement zijn opgedragen, den indruk moet krijgen, dat het niet gaat zoo als het behoorde te gaan.

Als men echter bedenkt hoe moeilijk het hier gaat om geschoolde werklieden te krijgen en hoe vaak een werk, waarmede reeds aangevangen was, tijdelijk stop moet worden gezet uit gebrek aan de noodige materialen, dan zal men moeten toegeven, dat het systematisch uitvoeren van een werk, volgens een vastgesteld plan, hier zeer dikwijls onmogelijk is.

Bij de herstelling van den Roodeweg en de Breedestraat welk werk door den heer *Status Muller* als voorbeeld wordt aangehaald, moesten de werkzaamheden aan den Roodeweg tijdelijk worden gestaakt omdat er geen asphalt te bekomen was. Om tijdverlies te vermijden werd toen een begin gemaakt met het opbreken van de Breedestraat.

Spreker gelooft, dat wanneer men de zaken niet alleen van den buitenkant doch ook van den binnenkant kon bezien, veel kritiek achterwege zou blijven.

Thans volgt er eene discussie tusschen de heeren *Status Muller* en *Bakker* waarbij eerstgenoemde blijft volhouden, dat er een betere werkverdeling en meer systematisch werken veel meer tot stand zou kunnen worden gebracht en veel bezuiniging mogelijk zou zijn, terwijl de tweedgenoemde steeds het standpunt blijft verdedigen, dat onder de gegeven omstandigheden een dergelijke werkwijze bij Openbare werken moeilijk te bereiken

Gedurende deze discussie wordt de orde gestoord door iemand uit het publiek, waardoor de Voorzitter zich verplicht ziet de vergadering voor enkele minuten te schorsen.

Nadat de persoon in quaestie zich verwijderd had, wordt de vergadering heropend.

De Voorzitter brengt thans in stemming het amendement-Statius Muller om den tweeden post van onderartikel 119 a. te lezen: 2 opzichters, f 2100,— tot f 3000,—, en het daarbij uitgetrokken bedrag te verminderen met f 2100,—.

Dit amendement wordt zonder verdere beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Thans komt in behandeling het amendement van den heer Statius Muller om den derden post van onderartikel 119a. te doen vervallen.

De heer Statius Muller verkrijgt het woord en zegt, dat dit amendement het eenige is, waarbij ook een persoonlijk element in het spel is.

Spreker heeft namelijk ernstig bezwaar, dat de tegenwoordige machinist-monteur om zoo te zeggen meer in dienst is van particulieren dan van het Gouvernement. Hij meent, dat waar deze ambtenaar onder den gewonen diensttijd dikwijls werkzaamheden verricht aan boord van schepen, de gouvernementdienst eronder lijden moet.

Hier komt nog bij, dat de vrijheid, die dezen ambtenaar gelaten wordt om aanzienlijke bijverdiensten te maken een zeer slechten geest moet kweken onder het verder personeel van Openbare Werken, aan wie die vrijheid niet wordt toegestaan.

Spreker heeft er staaltjes van vernomen en heeft den indruk gekregen, dat de machinist-monteur een soort overwicht uitoefent over den Directeur van Openbare werken, die hem steeds gelooft en anderen, die met klachten over hem komen, niet. Wat spreker betreft, hij is sinds de polimiek tusschen de Voz di Pueblo en den monteur er lang niet van overtuigd, dat de Directeur het hierbij aan het rechte eind heeft.

Spreker vraagt of de gemachtigde van den Gouverneur, de heer Bakker, eenige inlichtingen zou kunnen verschaffen omtrent den dienst van dezen ambtenaar en omtrent zijne particuliere dienstverrichtingen.

De heer Bakker, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat, voor zoover hem bekend, de machinist-monteur gedurende de

kantooruren geen werk voor particulieren verricht. Hij heeft hem dit uitdrukkelijk verboden en heeft geen enkele reden om aan te nemen, dat hij tegen dit verbod handelt. Meermalen is hem ter oore gekomen, dat de machinist-monteur werk voor particulieren zoude hebben verricht gedurende den gewonen diensttijd, doch steeds is hem, na een behoorlijk onderzoek, gebleken, dat dit niet juist was.

De heer Statius Muller heeft den indruk, dat spreker onder zekeren invloed zou staan van den machinist-monteur, omdat hij steeds dien ambtenaar gelooft en niet anderen, die met klachten over hem komen. De indruk van den heer Statius Muller is onjuist. Spreker heeft als principe vertrouwen te stellen in de woorden van de onder hem dienende ambtenaren, zoolang hem niet is aangetoond dat zij onwaarheid spreken.

Voor wat betreft de dienstprestaties van den machinist-monteur kan spreker mededeelen, dat die vele zijn. De heer Veltman is een zeer actief ambtenaar, hij pakt alles aan en voert het hem opgedragen werk met groote voortvarendheid uit. Bovendien is aan hem de keuring van ketels opgedragen, een werk, dat alleen door een vakman als hij kan worden gedaan. Er is hier anders niemand die dit werk doen kan. Spreker zelf kan het ook niet.

De heer Abrahamsz vraagt of het gouvernement een dienstcontract heeft aangegaan met den heer Veltman.

De heer Bakker antwoordt, dat de heer Veltman pensioengerechtigd ambtenaar is in vasten dienst van de kolonie.

De heer Statius Muller verzoekt de verdere behandeling van zijn amendement aan te houden tot een volgende vergadering.

Aldus wordt besloten.

De Voorzitter stelt hierop, met het oog op het vergevorderd uur, voor, de verdere behandeling van de ontwerp-verordening tot voorloopige vaststelling van de koloniale huishoudelijke begroting voor 1925 uit te stellen tot een volgende vergadering, die gehouden zal worden op Zaterdag, den 10n. Mei 1924, des avonds te acht uur.

Overeenkomstig dit voorstel wordt zonder hoofdelijke stemming besloten.

Niemand meer het woord verlangende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.

NOTULEN.

Nº 14.

ONTWORPEN-NOTULEN

VAN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Zaterdag, den 10den Mei 1924,
des avonds te 8 uur.

TEGENWOORDIG: de heer A. G. *Stadius Muller*, voorzitter.

VOORTS: de heeren *Ed. S. Lansberg*, ondervoorzitter, *Edwin Senior*, *E. M. Penso*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *E. S. C. de Veer Abrahamsz*, *H. Perret Gentil* en *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, leden, benevens de heer *H. J. Th. Boomgaart*, griffier van den Raad.

ZOMEDE: de heer *Dr. J. B. Gorsira*, Procureur-generaal, *H. Schotborgh*, Administrateur van financiën, *A. J. H. Bergmann*, Directeur van den openbaren gezondheidsdienst, *H. B. Bakker*, Directeur van openbare werken, *G. J. H. Molengraaff*, Chef van den mijnbouwkundigen dienst, en *H. Meerdink*, Inspecteur van het onderwijs, gemachtigden van den Gouverneur.

AFWEZIG: de heeren *J. Sutherland*, *S. M. L. Maduro*, *Dr. W. Ch. de la Try Ellis*, *J. J. Beaujon* en *R. F. Muskus*, leden, de tweedegenoemde wegens verblijf in het buitenland en de derdegenoemde wegens verblijf op de Bovenwindsche eilanden.

De Voorzitter opent de vergadering en zegt, dat, aangezien de notulen der vorige vergadering nog niet gereed zijn, deze eerst in een volgende vergadering aan de goedkeuring der leden kunnen worden onderworpen.

Vervolgens doet de Voorzitter mededeeling van den korten inhoud van een schrijven dd. 10 Mei 1924 van den heer *W. R. Menkman*, Hoofdagent van den Koninklijken West-Indischen Maildienst, bij welk schrijven de heer *Menkman*, in deze tevens optredende voor de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij, bezwaren voorlegt aan den Raad tegen de door het Bestuur bij den Raad ingediende ontwerp-verordening tot vaststelling van een tarief van voor de aanmonstering van schepelingen van Nederlandsche schepen verschuldigde rechten.

Bij dit schrijven is overgelegd een afschrift van eene missive dd. 31 Januari 1924 door genoemden Hoofdagent gericht aan den heer Gouverneur van Curaçao.

De Voorzitter zegt, dat, aangezien het zittingjaar over enkele dagen eindigt, hij voorstelt om het schrijven van den heer *Menkman* met bijlage in handen te stellen van de voor het nieuwe zittingjaar te benoemen commissie voor verzoekschriften.

Overeenkomstig het voorstel van den Voorzitter wordt zonder hoofdelijke stemming besloten.

Aan de orde is thans de voortzetting van de behandeling van de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925 (22).

De Voorzitter zegt, dat hij ook hedenavond meermalen het woord zal moeten voeren om de door hem ingediende amendementen toe te lichten. Hij verzoekt daarom den Ondervoorzitter de leiding van deze vergadering op zich te willen nemen. Alvorens echter den voorzittershamer aan den Ondervoorzitter over te reiken, wenscht hij den leden van den Raad en den gemachtigden van den Gouverneur, die eventueel het woord zouden willen voeren, te verzoeken daarbij zoo kort mogelijk te willen zijn, opdat het in behandeling zijnde ontwerp hedenavond zal kunnen worden afgehandeld. Spreker zal in dit opzicht zelf het voorbeeld geven.

Hierna reikt de Voorzitter den hamer over aan den Onder voorzitter.

Thans komt in verdere behandeling het amendement van den heer *Stadius Muller* om den derden post van onderdeel a van onderartikel 119 te doen vervallen.

De heer *Stadius Muller* verkrijgt het woord en zegt, dat hij uit hetgeen de gemachtigde van den Gouverneur, de heer *Bakker*, bij de behandeling van dit amendement in de vorige vergadering heeft gezegd, sterk den indruk heeft gekregen, dat bij aanneming van zijn amendement de dienst van het Departement van Openbare werken zou worden gedesorganiseerd. Het is n.l. gebleken, dat er op het oogenblik, buiten den machinist-monteur, niemand aan dat Departement aanwezig is, die verstand heeft van de keuring van stoomketels. Aangezien hij nu geen aanleiding wil geven tot eenige desorganisatie, trekt hij zijn amendement in.

Spreker vertrouwt echter, dat naar aanleiding van het hier gesprokene gestreefd zal worden naar verbetering van den toestand en wegneming der grieven.

Hierna worden de onderartikelen 119 en 120 achtereenvolgens zonder verdere beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij onderartikel 121 verkrijgt de heer *Stadius Muller* het woord en zegt dat het zijn aandacht heeft getrokken dat de kredieten bij onderdeel a van dit onderartikel uitgetrokken voor gewoon onderhoud, enz. van de landsgebouwen, enz., voor *St. Martin* en *St. Eustatius* hooger zijn gesteld dan voor de andere eilanden. Het krediet voor *St. Martin* is namelijk f 500,— hooger dat dat toegestaan voor *Aruba* en *Bonaire*, terwijl dat voor *St. Eustatius* ook f 500,— hooger is dan dat toegestaan voor *Saba*. Hij meent, dat deze kredieten, in verhouding tot die voor *Aruba*, *Bonaire* en *Saba* aangevraagd, te hoog zijn gesteld en heeft daarom voorgesteld om ze elk met f 500,— te verminderen.

De heer *Schotborgh*, gemachtigde van den Gouverneur, verkrijgt het woord en zegt, dat de voor *St. Martin* en *St. Eustatius* aangevraagde kredieten zeer zeker niet te hoog zijn gesteld.

Spreker noemt de op die eilanden aanwezige gouvernementgebouwen op en voert voorts aan, dat die gebouwen alle van hout zijn, waardoor de kosten van onderhoud meer bedragen dan die van de gouvernementgebouwen op de eilanden Aruba en Bonaire, die alle steenen gebouwen zijn. Vooral de uitgaven voor het verven van houten huizen zijn zeer hoog. Voor Saba is het krediet lager gesteld dan voor St. Eustatius, omdat er op eerstgenoemd eiland minder gouvernementgebouwen zijn dan op het laatstgenoemde.

Hij verzoekt daarom den Raad het amendement van den heer Statius Muller niet aan te nemen.

De heer *Statius Muller* zegt, dat dit het eenige amendement van dezen aard is, dat hij heeft ingediend, namelijk om kredieten voor gewoon onderhoud van landseigendommen te verminderen.

Nu hij van den gemachtigde van den Gouverneur, den heer Administrateur van financiën, de gronden vernomen heeft, waarop de ramingen voor St. Martin en St. Eustatius berusten, zal hij zijn voorstel om die ramingen te verminderen niet handhaven.

Spreker trekt daarom zijn amendement om onderdeel *a* van onderartikel 121 met f 1000,— te verminderen, in.

Hierna worden de onderartikelen 121 en 122 achtereenvolgens zonder verdere beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij onderartikel 123 verkrijgt de heer *Statius Muller* wederom het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Korthedshalve wensch ik nu twee van de door mij ingediende amendementen tegelijk toe te lichten, en wel dat om onderdeel *a* van onderartikel 123 te doen vervallen en dat om onderdeel *a* van onderartikel 124 te doen vervallen.

Ik meen, dat wij hier te doen hebben met buitengewone uitgaven, welke men, volgens goede regelen van financieel beleid, niet op de begrooting van een enkel jaar mag laten drukken.

De havenverbetering is een werk dat voor eens en voor altijd gedaan wordt, het is in den zuiversten zin des woords een werk van duurzaam nut. De vernieuwing van de Handelskade vordert een groote uitgaaf ineens, maar die kade zal verder, voor een reeks van jaren, niet anders dan betrekkelijk onbeduidende onderhoudskosten vorderen.

Ik ben van oordeel, dat voor werken als de hierbedoelde geleend behoort te worden. En als men dan, gelijk voorgesteld, de leening in 10 jaar aflost, dan is aan alle eischen van een voorzichtig financieel beleid ruimschoots voldaan.

Nu wil ik ook wat zeggen over deze twee begrotingsposten zelf. Ik heb om te beginnen dit bezwaar, dat maar willekeurig bedragen op de begrooting worden uitgetrokken, zonder dat Openbare werken er ook maar het geringste idee van heeft wat de werkelijke kosten zullen zijn.

Wat de havenverbetering betreft, weet het Bestuur nog niet eens wat er gedaan moet of zal worden. Er is geen plan, geen begin van een plan zelfs.

Ten aanzien van de Handelskade tast men eenigszins in het duister omtrent de financieele zijde van het werk.

Eerst wordt gezegd, dat de tijd heeft ontbroken om eene behoorlijke raming te maken en dat er daarom voorloopig f 30 000,— wordt aangevraagd. En een paar weken daarna komt Openbare werken met een bedrag van f 110 000,— voor den dag. Tot dit laatste bedrag is de Directeur, volgens zijne mededeeling in de vorige vergadering, gekomen door de kosten voor de benodigde palen te berekenen en er maar— op goed geluk, blijkbaar, af— een willekeurig bedrag bij te doen voor arbeidsloon en de kosten van andere materialen.

Ik kan niet meegaan met een dergelijke luchthartige werkwijze. Ik vind, dat er een behoorlijk onderzoek moet worden ingesteld en een ernstige raming opgemaakt, waarna het Bestuur dan met eene suppletore begrooting bij den Raad kan komen.

Uitdrukkelijk wil ik doen uitkomen, dat ik niet tegen havenverbetering ben. Integendeel, ik ben van oordeel, dat men er alang mee had moeten beginnen. Men heeft reeds veel kostbaren tijd verloren laten gaan en de havenbeweging neemt

steeds toe en wordt in-haar vlucht reeds belemmerd door den onvoldoenden toestand van de haven.

De heer *Bakker*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat hij niet toegeven kan, dat de raming van het werk tot herstelling van de Handelskade op goed geluk af is geschied. Het spreekt echter van zelf, dat een juiste raming van een dergelijk werk niet mogelijk is, omdat de moeilijkheden waarop men zou kunnen stuiten, niet vooruit te bepalen of te voorzien zijn.

Spreker kan voorts, naar aanleiding van de door den heer Statius Muller voorgestelde afvoering van de posten 123a en 124a van deze begrooting, niets anders zeggen, dan dat de Gouverneur tegen deze afvoering is en hij opdracht heeft de aanneming van deze amendementen te ontraden.

De heer *Zeppenfeldt* verkrijgt het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor de geachte heer Statius Muller spreken over leening.

In een leening nu zie ik een gevaar, n.l. dat men licht er toe overgaat het geleende te gebruiken zonder aan de afbetaling te denken en dat men, wetende te kunnen leenen, zich ook gemakkelijker in nieuwe schulden steekt.

Bovendien moeten wij, om een leening te kunnen aangaan, precies alle condities betreffende die leening weten, n.l. op welke wijze geleend wordt, tegen welken rentevoet en hoe de aflossing plaats moet hebben.

De heer *Statius Muller*. Mijnheer de Voorzitter! Allereerst wil ik antwoorden op de door den heer Zeppenfeldt aangevoerde bezwaren tegen het stelsel van leenen. Dit stelsel is op onze begrotingen volstrekt geen nieuwigheid. Reeds meerdere malen is op de begrooting een bedrag aangewezen „om door leening te worden gedekt”. Als deze kolonie in het krijt staat voor al die door leening te dekken bedragen, dan zijn wij reeds een heel aardig bedrag schuldig, waarschijnlijk ver over het millioen.

Ik hoop echter, waar wij er verder nooit iets van gehoord hebben en er nooit een post op de begrooting is gekomen voor aflossing, dat het Moederland slechts in theorie geleend maar in werkelijkheid gesubsidieerd heeft. In elk geval doe ik een beroep op de Regeering om Curaçao thans niet een schoone leening te laten beginnen.

Wat ik met de leening voor de havenwerken bedoel, is niets anders, dan de groote uitgaven, die daarvoor in 1925 en 1926 gedaan zullen moeten worden, verdeelen over een reeks van jaren. Ik heb voorloopig gerekend op een uitgaaf van f 150 000,— maar de werkelijke uitgaaf zal natuurlijk veel hoger zijn, zoo ook de bedragen voor jaarlijksche aflossing.

Nog even terugkeerende op de havenverbetering zelf, meen ik te mogen aannemen, dat er in groote trekken toch ongeveer eenig idee van een plan, van wat er zoowat moet gedaan worden, zal bestaan. Afvoering van deze posten kan geen vertragting veroorzaken, want binnen eenige maanden moet het Bestuur toch met een suppletore begrooting bij den Raad kunnen komen. Er zal dan ook gelegenheid zijn geweest, om het leeningsplan aan het oordeel van Z. E. den Minister van Koloniën te onderwerpen.

Ten slotte wijs ik nog even op den toestand van de Handelskade. Ik ben het eens met den heer Abrahamsz, dat die toestand een jammerlijken indruk moet maken op den vreemdeling. Het is nu al bijna zes maanden geleden, dat een gedeelte dier kade afgebroken is en alsnog is het herstelwerk niet aan de gang. De kade scheurt maar verder door. Als er niet spoedig ingegrepen wordt, dan zal men nog een heel eind daarvan hebben op te breken.

Ik kan niet besluiten zonder nog even te memoreeren, dat het een slechten indruk heeft gemaakt, dat de bestelde en bereids ontvangen palen te kort zijn gebleken voor dat gedeelte van de kade waarvoor zij waren bestemd. Waarom toch, vraag ik, niet eerst behoorlijk onderzocht hoe lang zij hadden moeten zijn. En is Openbare werken voor die palen wel bij het goedkoopste adres terecht gekomen? Iemand uit het publiek heeft mij, na afloop van de vorige vergadering verzekerd, dat men in Venezuela veel lagere prijzen noteert dan hier door den Directeur van Openbare werken werden opgegeven.

De heer *Zeppenfeldt*. Ik blijf in eene leening een gevaar

De heer *Status Muller* ziet zich in de noodzakelijkheid te dupliceren.

Hij ziet absoluut geen reden tot vrees voor het aanvaarden van het stelsel van leeningen. Zooals hij reeds gezegd heeft, is dat systeem bij onze begroting reeds meermalen toegepast, maar het was een stelselloos stelsel. Hij herhaalt het: niemand weet hier eigenlijk hoe de bedragen, die vroeger voor dekking door leening op onze begroting in aanmerking zijn gebracht, in het Moederland geboekt zijn.

Spreeker stuurt aan op een sluitende begroting ter verlichting der tegenwoordige lasten van het Moederland. Hij is van oordeel, dat Curaçao de kosten van de havenverbetering zelf kan dragen en behoort te dragen. Maar op een enkele of op twee opvolgende begrotingen kan het dat natuurlijk niet. Spreeker wil daarom deze groote uitgaven, waarvan een ieder overtuigd is, dat zij hun rente op indirecte wijze dubbel en dwars zullen opbrengen, verdeelen over een aantal jaren. Hij heeft zich een tijdperk van 10 jaar gedacht, maar men kan dien termijn ook wel wat langer nemen.

De eenvoudigste wijze nu om dergelijke groote uitgaven over een aantal jaren te verdeelen is, dat men het benodigde bedrag leent en jaarlijks aflost.

Spreeker weet wel, dat voor een formeele leening machtiging bij de wet noodig is; maar hij gelooft, dat er wel een ander eenvoudiger weg kan worden betreden, deze namelijk, dat het Moederland het bedrag aan de kolonie voorschiet. Het is een kwestie van vorm, die later wel aan de orde kan komen.

In het vroegere stelsel, toen men maar leende zonder te weten of dat renteloos of tegen interest geschiedde, of en wanneer en in welke termijnen er afgelost zou worden, kon er reden bestaan voor de huiverigheid van den heer *Zeppenfeldt* om daartoe mede te werken. In spreker's stelsel echter juist niet. De Raad zal dan altijd met volkomen kennis van zaken kunnen beslissen voor welk werk geleend wordt, tegen welke rente en onder welke condities van afbetaling.

Aanvaardt men dit stelsel niet, dan blijven wij in het moeras; wij zullen het eene jaar, — wanneer er geen buitengewone uitgaven te doen zijn — een sluitende begroting hebben, maar het daaropvolgend jaar misschien een tekort van een paar ton. Of het Moederland dan weer bereid zal zijn om bij te dragen, staat nog te bezien. Hoogst nuttige werken of maatregelen zullen dan achterwege moeten blijven.

Wat het sluitend maken van de begroting betreft, waarover spreker het zoeven had, wil hij doen uitkomen, dat op het Ontwerp zelf niets daarvan kan blijken. Daarop komen namelijk alleen de bedragen der uitgaven voor, niet die der ontvangsten. Slechts worden de middelen met namen aangewezen, die tot bestrijding der uitgaven zullen worden aangewend.

De cijferingen, die tot het eindresultaat der begroting moeten leiden, komen alleen voor op een der bijlagen. Spreeker heeft in zijn algemeene beschouwingen zijne cijferingen tegenover die van het Bestuur gesteld; die cijferingen betreffen alleen de „gewone huishoudelijke begroting”. Deze „gewone huishoudelijke begroting” — spreker herhaalt het — kan nu sluitend gemaakt worden. De uitgaven voor buitengewone werken (waarvoor dan zou zijn te leenen) en die van de maatregelen tot economische opheffing, waarvoor spreker een beroep doet op het Moederland, kunnen op eene supplettoire begroting worden gebracht. Men heeft dan het voordeel, dat men het oordeel van Z. E. den Minister van Kolonien zal kunnen kennen over spreker's stelsel, in elk geval — maar dit is op het oogenblik voor spreker bijzaak — dat men met eenige kennis van zaken zal kunnen oordeelen. Ronduit gezegd, de Raad weet op het oogenblik absoluut niets af van de plannen voor de havenverbetering.

Het voorstel van spreker komt ten slotte hierop neer: het voorloopig van deze begroting afvoeren van de kredieten aangevraagd bij onderdeel a. van onderartikel 123 en bij onderdeel a. van onderartikel 124.

De heer *Abrahamsz.* Mijnheer de Voorzitter! Oorspronkelijk had ik mij voorgenomen tegen de amendementen van den heer *Status Muller*, strekkende om de kredieten aangevraagd voor herstelling van de Handelskade en voor havenverbetering, van deze begroting af te voeren, te stemmen, omdat aan het afvoeren dier kredieten ook verbonden was het idee of de voorwaarde, dat de bedragen voor het tot stand brengen van bedoelde wer-

ken benodigd, door leening zouden worden gedekt. Ik ben namelijk van oordeel dat een leening niet zoo maar kan worden aangegaan. Leeningen moeten gebaseerd zijn op een wet.

Nu de geachte voorsteller bij de toelichting zijner amendementen heeft verklaard, dat zijn voorstel tot afvoering dier kredieten ten slotte neerkomt op het voorloopig afvoeren daarvan van deze begroting en ze te renvoyeren naar een supplettoire begroting, heb ik geen bezwaar meer voor zijne amendementen te stemmen.

De Voorzitter vraagt, of de heer *Zeppenfeldt* over het amendement van den heer *Status Muller* hoofdelijke stemming verlangt.

De heer *Zeppenfeldt.* Neen, Mijnheer de Voorzitter! Ik verlang geen hoofdelijke stemming nu ik vernomen heb, dat het voorstel van den heer *Status Muller* er op neerkomt dezen post slechts voorloopig van deze begroting af te voeren, opdat hij later, wanneer over meer gegevens kan worden beschikt en de Raad dus met meer kennis van zaken zal kunnen oordeelen, op eene supplettoire begroting opnieuw aan den Raad zal kunnen worden voorgesteld.

Thans wordt het amendement-*Status Muller* om den post uitgetrokken bij onderdeel a van onderartikel 123, van deze begroting af te voeren zonder verdere beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De heer *Status Muller* verkrijgt thans wederom het woord om zijn amendement strekkende om onderdeel c van onderartikel 123 te doen vervallen, toe te lichten, en zegt, dat, naar zijne meening, het hier bij *uitstek* geldt een werk waarbij geen urgentie is.

De toestand bestaat al jaren; er is in den laatsten tijd daarin geen wijziging gekomen, die uitbreiding van de speelplaats bij de Emmaschool noodzakelijk zou maken. Er kan dus daarmede voorloopig nog wel wat worden gewacht. Bovendien is het aan te bevelen, dat Openbare werken zijne krachten concentreert op meer noodzakelijke werken als havenverbetering en herstelling van kaden. Men moet niet te veel hooi op zijn vork nemen.

De heer *Bakker*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat het bezwaar van te veel hooi op zijn vork nemen hier niet aanwezig kan worden geacht, daar hij een aannemer gevonden heeft, die het hier bedoeld werk wil uitvoeren voor een bedrag van f 1400,—. Van de zijde van het Departement van Openbare werken zal slechts toezicht op eene behoorlijke uitvoering noodig zijn.

Bovendien is het Gouvernement, door de toezegging gedaan aan den kooper van een stuk grond aan het Waaigat, moreel verplicht het tusschen bedoeld stuk grond en de Emmaschool liggend open terrein af te sluiten. Bij uitbreiding van de speelplaats van deze school wordt tevens de gedane toezegging nagekomen.

De heer *Status Muller* zegt, dat hij niet van ongelijk overtuigd is door den heer *Bakker*, gemachtigde van den Gouverneur.

Maar de onverwachte mededeeling van genoemden heer, dat er toch eindelijk een aannemer is ontdekt, verblijdt hem zò, dat hij zijn amendement intrekt; hij wil zoo gaarne bij Openbare werken een aannemer aan het werk zien.

De heer *Gorsira.* Mijnheer de Voorzitter! Ik neem het door den heer *Status Muller* ingetrokken amendement over en stel op mijn beurt voor, het krediet uitgetrokken bij onderdeel c. van onderartikel 123 voor uitbreiding van de speelplaats aan de Emmaschool, van de begroting af te voeren.

Mijne bedoeling hiermede is, te laten uitkomen dat het Gouvernement geen toezeggingen mag doen, die financiële gevolgen voor de kolonie kunnen hebben, zonder den Raad te consulteren.

De heer *Meerdink*, gemachtigde van den Gouverneur, verkrijgt het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Nu de heer *Gorsira* het amendement tot afvoeren van den post voor de uitbreiding van de speelplaats der Emmaschool heeft overgenomen, moet ik namens

den Gouverneur nog met nadruk wijzen op het feit, dat deze uitbreiding voor die school reeds geruimen tijd noodzakelijk werd geacht. Ik doe een beroep op de medewerking van den Kolonialen Raad om ook voor deze school, die de openbare school voor het volkskind is, iets te doen. Het hoofd der Emmaschool heeft meermalen om uitbreiding gevraagd. Toen de plannen tot verkoop van grond in de nabijheid dier school werden uitgewerkt, is van bestuurswege naast de toezegging aan den koper, die het dichtst bij de school zou bouwen, om het terrein af te sluiten, waardoor een beter geheel verkregen zou worden, onmiddellijk gedacht aan de verruiming van het school-erf. Men vergete niet, dat de Emmaschool naar verhouding de kleinste speelplaats heeft. Het leerlingen-aantal is van ongeveer 120 in 1914 gestegen tot bijna 180 in 1924. Ook deze kinderen hebben aanspraak op voldoende speelruimte. Ook in het belang van den reinigingsdienst is de afsluiting van de ruimte tusschen de Emmaschool en het huis van den heer Hoek zeer aan te bevelen. Ik moge er dan ook nogmaals op wijzen, dat los van toezeggingen, die volgens den laatsten voorsteller van het amendement lichtvaardig zouden zijn gedaan, zonder de financieele gevolgen aan de goedkeuring van den Raad te onderwerpen, de uitbreiding van de speelplaats in het belang van school en hygiëne noodig is en op de begrooting zoude gehandhaafd moeten worden.

De heer *Abrahamsz* vraagt of de uitbreiding van de speelplaats niet nog eenigen tijd kan worden uitgesteld, b.v. tot 1926. Al is er eene toezegging gedaan, het werk behoeft daarom toch niet bepaald in 1925 uitgevoerd te worden.

De heer *Bakker*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat de toezegging wel is waar zeer vaag is geweest, doch dat zij niettemin is gedaan en daarom meent hij, dat het gouvernement moreel verplicht is haar zoo spoedig mogelijk na te komen.

Nadat door het lot was beslist, dat de stemming zou aanvangen bij No. 8 van de presentielijst, wordt het amendement van den heer *Gorsira*, om den post uitgetrokken bij onderdeel *c* van onderartikel 123 van de begrooting af te voeren, welk amendement ondersteund wordt door de heeren *Abrahamsz* en *Penso*, in stemming gebracht en aangenomen met zeven stemmen vóór en een stem tegen.

Tegen stemt de heer *Zeppenfeldt*.

Hierna wordt onderartikel 123, zooals geamendeerd, zonder verdere beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Thans komt in behandeling het amendement-*Status Muller* om den post uitgetrokken bij onderdeel *a* van onderartikel 124 van de begrooting af te voeren.

De heer *Status Muller* zegt dat hij zijn amendement om onderdeel *a* van onderartikel 124 te doen vervallen tegelijk met dat om onderartikel 123a af te voeren, heeft toegelicht en verwijst naar de over dat amendement plaats gehad hebbende discussie.

Het amendement-*Status Muller* om den post, uitgetrokken bij onderdeel *a* van onderartikel 124, van de begrooting af te voeren, wordt zonder verdere beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De heer *Status Muller* verkrijgt wederom het woord en zegt ter toelichting van het door hem ingediende amendement, om onderdeel *b* van onderartikel 124 te doen vervallen, dat hij tegen dezen post is, in de eerste plaats omdat het hier weereen raming geldt, die op niets berust. Men weet nog niet eens welke straten men wil aanleggen en trekt maar een willekeurig bedrag uit. Er zijn trouwens op het oogenblik geen nieuwe straten aan te leggen.

Maar bovendien, de voornaamste straten, de hoofdstraten, waarlangs het groote verkeer gaat, verkeer in zulk een erbarmelijken toestand, dat Openbare werken goed zal doen dit jaar en volgend jaar alle krachten op de verbetering daarvan te concentreeren. Hiermede en met het werk aan de haven zal het

Departement van Openbare werken voorloopig de handen vol hebben. Laat het zijn krachten nu niet gaan versnipperen aan dingen, waarbij er volstrekt geen urgentie is.

De heer *Bakker*, gemachtigde van den Gouverneur, ontraadt de aanneming van het amendement-*Status Muller*. De meening van den heer *Status Muller*, dat men nog niet eens weet welke straten men wil aanleggen, is niet juist. De namen van de nieuw aan te leggen straten zijn in de Memorie van toelichting niet genoemd, omdat die straten nog geen namen hebben.

Het aanleggen of liever eenigszins in orde brengen van de hierbedoelde, door de uitbreiding van de stad ontstane straten is wel degelijk urgent en het uitstellen van dit werk is zeer ongewenscht.

Spreeker verzoekt daarom den Raad om dezen post op de begrooting te willen handhaven.

De heer *Abrahamsz* verzoekt den heer *Bakker* om het daarheen te willen leiden, dat aan de straten, die nog geen namen hebben, zoo spoedig mogelijk namen worden gegeven, daar het ontbreken van die namen aan de politie, vooral bij het verbalken seeren, zeer veel last bezorgt.

De heer *Bakker* zegt, dat hij het verzoek van den heer *Abrahamsz* aan den Gouverneur zal overbrengen.

Het amendement-*Status Muller* om onderdeel *b* van onderartikel 124 te doen vervallen, wordt zonder verdere beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De heer *Status Muller* zegt, dat het door hem ingediende amendement tot het doen vervallen van den post uitgetrokken bij onderdeel *c* van onderartikel 124, verband hield met zijn amendement tot het doen vervallen van den post voor de bezoldiging van den machinist-monteur. Waar hij, na kennisneming van de motieven, die voor het handhaven van de betrekking van den machinist-monteur van de bestuurstafel werden aangevoerd, besloten heeft zijn laatstbedoeld amendement in te trekken, trekt hij, ter wille van de consequentie, ook het thans aan de beurt van behandeling zijnde amendement, om onderartikel 124c. te doen vervallen, in.

De heer *Schotborgh*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt dat tengevolge van een zetfout, die bij de correctie over het hoofdstuk werd gezien, het bij Nota van Wijziging aan onderartikel 124 toegevoegde nieuw onderdeel, opgenomen is als letter „d”; dit moest zijn: „cbis”, want onderartikel 124 heeft reeds een onderdeel „d”, namelijk de post voor verlenging vanden steiger op de reede van Kralendijk (Bonaire).

De heer *Status Muller* geeft in overweging het nieuwe onderdeel „d” te laten blijven luiden en het krediet voor de verlenging van den steiger van Kralendijk als onderdeel „e” te beschouwen.

De heer *Schotborgh* heeft hiertegen geen bezwaar.

De heer *Status Muller* verkrijgt wederom het woord om zijn amendement strekkende om het krediet uitgetrokken tot verlenging van den steiger op de reede van Kralendijk (Bonaire) af te voeren, en zegt, dat, naar zijne meening, dit werk niet urgent kan zijn. De steiger van Kralendijk is niet lang geleden geheel vernieuwd. Volgens de door het Bestuur zelf bij de toelichting op dezen post gedane mededeeling voldoet deze steiger. Waarom moet hij dan in dezen tijd, nu bezuiniging zooveel mogelijk moet worden betracht, verlengd worden?

De heer *Zeppenfeldt*. Mijnheer de Voorzitter! Waar de toelichting op de eilanden, zooals ik reeds bij de algemeene bespreking schouwingen betoogd heb, niet gunstig zijn en de verlenging van den steiger op Bonaire zeer zeker in het belang van de plaats zal zijn, zal ik tegen het amendement stemmen. Ik heb den indruk, dat de eilanden stiefmoederlijk behandeld worden.

De heer *Bakker*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt,

de nieuwe steiger beter is dan de oude en momenteel wel voldoet, doch dat stoomschepen aan dien steiger niet kunnen aanleggen. De behoefte naar eene kleine verlenging daarvan wordt daarom wel degelijk gevoeld. Voor Bonaire beteekent het wegbliven van schepen zooals de „Brion”, omdat de steiger niet lang genoeg is, evenveel als voor Curaçao het buitengaats blijven van de „Reliance”.

Spreeker verzoekt daarom den Raad dit krediet op de begroo-ting te willen handhaven. Tegenover deze betrekkelijk kleine uitgaven staan groote voordeelen.

De heer *Abrahamsz* vraagt of de heer *Bakker* hem zou kunnen zeggen hoeveel stoomschepen gemiddeld per jaar Bonaire aandoen.

De heer *Bakker* zegt, dat dit aantal thans klein is, maar dat niet kan worden gezegd hoe groot dat aantal in de toekomst zal kunnen zijn. Zoolang de steiger niet verlengd is, gaan de stoomschepen niet naar Bonaire. Laat men eerst den steiger verlengen, dan zullen de stoomschepen van zelf wel Bonaire aandoen.

De heer *Gorsira* zegt, dat hij het antwoord van den heer *Bakker* niet begrijpt. Er komen immers nu toch stoomschepen op Bonaire. Alleen kunnen die stoomschepen niet aan den steiger aanleggen.

Spreeker zegt verder, dat indien het hem bekend was, dat eene stoomvaartmaatschappij het voornemen had om hare schepen geregeld Bonaire te laten aandoen, hij zeker voor het aangevraagde krediet zou stemmen, maar thans ziet hij geen reden voor de verlenging van den steiger.

Het amendement—*Statius Muller* om den post voor het verlen- gen van den steiger op de reede van Kralendijk (Bonaire) te doen vervallen wordt in stemming gebracht en aangenomen met ze- ven stemmen voor en een stem tegen.

Tegen stemt de heer *Zeppenfeldt*.

Hierna worden onderartikel 124, zooals bij Nota van Wijzi- ging en na amendeering gewijzigd, en onderartikel 125 achter- eenvolgens zonder verdere beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij onderartikel 126 verkrijgt de heer *Statius Muller* het woord en zegt, dat hij bij de toelichting van zijn amendement, om dit onderartikel te doen vervallen, zeer kort meent te kunnen zijn. De steenbreker wordt niet gebruikt; het verluidd zelfs, dat hij defect is. Het heeft dus geen zin dezen post te handhaven.

De heer *Bakker*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat het gebleken is, dat het verzamelen van steentjes goedkoop uitkomt, dan steenen te laten breken door den steenbreker, doch dat de raming voor bedrijfskosten van den steenbreker voor de uniformiteit behouden is. Er valt wel wat voor te zeggen om het bedrag van f 12 000,—, dat bij dezen post is aangevraagd, te verdeelen over de posten uitgetrokken voor onderhoud van straten en wegen, doch z. i. is dit niet bepaald noodig, waar de omschry- ving van den post zoodanig is gesteld, dat daarop ook de kosten van aankoop en verzamelen van steen kunnen worden gekweten.

De heer *Lansberg*, Voorzitter, zegt, dat, als hij het goed be- grijpt, de f 12 000,—, aangevraagd bij onderartikel 126, niet over de andere posten voor onderhoud en herstelling van stra- ten en wegen werd verdeeld om die andere posten niet te hoog op te voeren.

De heer *Statius Muller* vindt geen aanleiding om in ver- band met de afvoering van dezen post andere te verhoogen. Hij is van meening dat de andere in de termen vallende posten hoog genoeg zijn geraamd. Economisch werken is de eerste eisch, die gesteld dient te worden. Dan komt men met de aan- gevraagde bedragen een heel eind.

Spreeker wijst erop, dat hij aan geen der aangevraagde kre- dieten voor straten- of wegenherstel geraakt heeft.

De heer *Abrahamsz* vraagt, of eerst thans ontdekt is, dat

het verzamelen van steentjes economischer is dan het laten breken van steenen door den steenbreker. Spreeker vindt, dat vóór het bestellen van den steenbreker een onderzoek had moeten plaats vinden, dat had moeten uitwijzen welke de meest economische wijze was om den noodigen steenslag te verkrij- gen. Indien dit was gebeurd, dan zou de steenbreker niet be- steld zijn geworden.

Verder vraagt spreker of de bestelling van den steenbreker plaats heeft gehad onder het beheer van den tegenwoordigen Directeur van Openbare werken.

De heer *Bakker*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt dat de steenbreker op Curaçao was ontvangen, vóór dat hij als Directeur van Openbare werken optrad. Bij het in werking stellen van den steenbreker bleek het, dat het verbrijzelen van steenen door die machine zeer duur uitkwam. Dit is vooral te wijten aan het feit, dat de rotsen, waarvan de goede steenslag te verkrijgen is, aan stukken moeten worden geslagen vóór- dat zij verder door den steenbreker tot steenslag van de ge- wenschte grootte kunnen worden gebroken. Deze voorbereiding, waarbij veel handenarbeid te pas komt, is zeer kostbaar.

Spreeker kwam op het idee om voor den aanleg van straten steentjes te laten verzamelen, toen hij op Aruba dit zag gebeu- ren. Hij bestelde dadelijk eene hoeveelheid van die steentjes, die van zeer goede kwaliteit bleken te zijn. Ook op Curaçao bleek het toen mogelijk steentjes te laten verzamelen, die zeer geschikt zijn voor het doel. Deze wijze van aan steenslag te komen bleek veel goedkoop te zijn dan het laten breken van rotsen en stee- nen door den steenbreker.

Ook spreker betreurt het, dat de steenbreker besteld is. De mogelijkheid dat deze machine van de hand kan worden ge- daan is echter niet uitgesloten.

Het amendement—*Statius Muller* om onderartikel 126 te doen vervallen wordt thans zonder verdere beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij onderartikel 127 verkrijgt de heer *Statius Muller* het woord ter toelichting van zijn amendement om het bij onder- deel a van dit onderartikel voor Curaçao uitgetrokken bedrag te verminderen met f 3 000,—, en zegt, dat er verleden jaar slechts f 710,— op dezen post is behoeven te worden uitge- geven. De raming is dus blijkbaar te hoog geweest en is dit ook voor 1925. Spreeker meent, dat, nu voorloopig geheel af- gezien is van het aanleggen van dammen, met aanzienlijk minder dan het aangevraagde bedrag kan worden volstaan. Hij wenscht dus het krediet te verminderen tot f 4 000,—, waaruit, als het noodig mocht blijken, hier en daar een of meer putten kunnen worden gegraven. Als men bedenkt, dat een gewone, vrij diepe put f 300,— à f 400,— kost, dan zal men toegeven dat men met f 4000,— een heel eind ver- komt.

Bovendien heeft het Gouvernement thans de beschikking gekregen over Hato en Buena Vista, waar er reeds veel water is.

De heer *Schotborgh*, gemachtigde van den Gouverneur, wenscht er de aandacht op te vestigen, dat indien de felle droogte, die reeds gedurende vele maanden heerscht, nog lang mocht voortduren, het in 1925 noodig zal kunnen blijken vele putten uit te diepen en nieuwe putten te graven. Het bedrag van f 4 000,— zal dan niet voldoende zijn. In het af- gelopen jaar is er ten laste van dezen post slechts f 710,— uitgegeven, omdat het grondwater, in verband met de twee voorafgegane goede regenjaren, hoog was.

De heer *Molengraaff*, gemachtigde van den Gouverneur, wijst, naar aanleiding van hetgeen de heer *Statius Muller* gezegd heeft, er op, dat de plantages Hato en Buena Vista gekocht zijn ten behoeve van de watervoorziening van Wil- lemstad en de haven en dat dus op het water van die gron- den absoluut niet voor menschen, in de buitendistricten wonen- de, kan worden gerekend. Dit water zal in elk geval uit- sluitend voor de watervoorziening van stad en haven moeten worden gebruikt.

De heer *Status Muller*, repliceerend, zegt, dat wij dit jaar reeds een felle droogte doormaken; hij acht het niet waarschijnlijk, dat de toestand volgend jaar nog erger zal zijn dan hij nu is; men kan uit het op de loopende begrooting beschikbaar krediet toch alvast wat doen.

Verder zegt spreker, dat wij, volgens de omschrijving van den begrotingspost betreffende de watervoorziening volgend jaar nog bezig zullen zijn met voorbereidende werkzaamheden en dan acht spreker het ondenkbaar, dat het Gouvernement de menschen in den omtrek van Hato het noodige water zou weigeren uit de bestaande reservoirs van Hato.

De heer *Zeppenfeldt* verzoekt den Voorzitter om over het amendement van den heer *Status Muller* hoofdelijke stemming te laten plaats hebben.

Het amendement-*Status Muller* om het bedrag bij onderdeel *a* van onderartikel 127 voor Curaçao uitgetrokken met f 3 000,— te verminderen, wordt in stemming gebracht en aangenomen met zeven stemmen vóór en een stem tegen.

Tegen stemt de heer *Zeppenfeldt*.

Bij onderartikel 128 verkrijgt de heer *Status Muller* het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter! De drie door mij ingediende amendementen tot het doen vervallen van de onderartikelen 128, 129 en 130 staan met elkaar in nauw verband; ik zal ze daarom tegelijk toelichten.

Ik wensch bij deze amendementen nog eens duidelijk uiteen te zetten de lijn van financieel beleid, die hieraan ten grondslag ligt.

De bedoeling is, voor wat de watervoorziening betreft, natuurlijk allermint, dat daarvan zal worden afgezien. De kwestie der watervoorziening is een zaak van zoo overwegend belang voor de verdere ontwikkeling van deze plaats, dat ik er niet aan denk te adviseeren tot stopzetting.

De strekking der amendementen is dan ook slechts, dat de Raad zich uitspreekt omtrent de wenschelijkheid, dat uitgaven als deze, namelijk voor voorbereidende onderzoekingen, exploratie, in het algemeen uitgaven voor de voorbereiding en den opzet van groote werken, die rechtstreeksch moeten strekken tot verheffing van het economisch peil der bevolking, teneinde haar in staat te stellen zelf genoeg te kunnen opbrengen om de kosten der koloniale huishouding te dekken en subsidie van het Rijk te kunnen onthouden, door het Rijk op zich worde genomen.

Deze stelling is reeds meermalen in dezen Raad verdedigd, reeds van den tijd af, dat hier tot damaanleg op groote schaal en allerlei andere uitgaven tot verbetering van den economischen toestand, als landbouwuitgaven, visscherij enz. enz. werd besloten.

Bepaalde reden om eene definitieve en principieele beslissing te nemen bestond er echter nog nooit, daar, ook al maakte men de schifting, onze begrooting toch met een nogal aanzienlijk tekort zou hebben gesloten. Het zou dus in dien tijd een zuiver academische beslissing geweest zijn, waarvoor ook ik niets gevoelde.

Thans echter, nu wij het door vele in de kolonie zoo vurig verbeide tijdstip naderen, dat Curaçao zijn eigen huishouding zal kunnen bekostigen, is het vraagstuk niet meer slechts van theoretisch maar ook van praktisch belang.

Afvoering van deze begrooting beteekent dus niet, dat volgens den Raad het werk zal worden gestaakt, maar dat aan de Regeering de vraag zal worden gesteld of zij voor dit systeem iets gevoelt.

Niet aan ons staat de beslissing, maar aan de Regeering. En als het de Regeering ernst is geweest met hare herhaalde verzekeringen, in den loop der laatste 25 jaar zoo herhaaldelijk gedaan, dat Nederland met liefde zich de noodige offers getroost, voor de verbetering van den economischen toestand van Curaçao, dan twijfel ik er niet aan of de vraag zal bevestigend beantwoord moeten worden. Praktisch komt het voor het Moederland op precies hetzelfde neer of het de kosten draagt bij wijze van subsidie op onze huishoudelijke begrooting, dan wel of het ze buiten die begrooting om voor hare rekening neemt.

Stelt de Regeering prijs op 's Raads meening omtrent dergelijke werken als hierboven door mij bedoeld, zij kan die altijd te weten komen, door een wenschelijkheidsontwerp in te dienen

of op andere wijze; het Regeeringsreglement geeft daartoe middelen genoeg aan de hand.

Na deze principieele toelichting kon ik mij eigenlijk ontslagen achten van de taak om deze amendementen ook in verband met de merites van de begrotingsposten toe te lichten.

Toch wil ik daarover niet geheel en al zwijgen.

Het komt mij dan, ook na hetgeen de geachte gemachtigde, de Heer *Molengraaff*, in de vorige vergadering heeft medegedeeld, voor dat in deze zaak niet de gewenschte voortvarendheid is be tracht. Na drie jaren werkzaamheid van den mijnningenieur zijn we nog niet verder gevorderd, dan tot een aanvraag voor credit voor voorbereidende werkzaamheden in zake de watervoorziening. We zullen dus blijkbaar ook nog het vierde jaar moeten intreden in de phase van voorbereidingen. Ik vraag me af: hoe lang zal dan het eigenlijke werk wel moeten duren? En hoe veel zal het niet kosten?

De ingenieur is wel een tijdlang belast geweest met de betrekking van Directeur van Openbare Werken. Maar dat was toch in een tijd — is het niet? — dat er absoluut geen werk van eenige beteekenis werd verricht. Moest het werk van onderzoek, dat ik heb tenminste dien indruk — van meer theoretisch-wetenschappelijke dan van actief-praktischen aard is geweest, al dien tijd blijven liggen?

Ingenieur *Fauel*, de vroegere Directeur van Openbare Werken, had bij al zijn bezigheden als Directeur toch den tijd om den damaanleg op grooten schaal, ondernomen op over het geheele eiland verspreide punten, te leiden en persoonlijk te leiden ook.

De geachte afgevaardigde zal mij niet ten kwade duiden als ik zeg: wij, hier op Curaçao, in Amerika dus, houden van actiedwepen daarmede. Iemand van wie actie uitgaat, steelt het hart van het groote publiek onmiddellijk.

Intusschen nu het toch vaststaat, dat aan den Raad thans geen enkel inzicht in het groote plan en geen de minste aanwijzing omtrent de kosten van opzet zal worden verstrekt, meen ik dat het Bestuur — geheel afgezien van de principieele zijde van het amendement — verstandig zou hebben gedaan en alsnog zou doen, deze kredieten van deze begrooting terug te nemen en, zoo noodig daarmede bij suppletoire begrooting terug te komen, wanneer het in staat zal zijn en vrijheid zal hebben om aan den Raad volledige opening van zaken te doen. Als ik den afgevaardigde verleden avond wel begrepen heb, dan hoopt hij dat dat heel spoedig het geval zal kunnen zijn. Ik geloof, dat de cijfers er dan heel en heel anders uit zullen zien, dan op het voor ons liggend ontwerp.

Wat speciaal het mijnbouwkundig onderzoek betreft zou ik zeggen: wil het Moederland de kolonie per se nog eens grondig exploiteeren, en de kosten daarvan dragen, soit!

Maar veel verwachting heb ik en, durf ik wel zeggen, niemand in de kolonie van dat onderzoek. Onze eilanden zijn al zoo dikwijls onderzocht, zoowel door Gouvernements- als door particuliere deskundigen. Men zegt wel: het onderzoek is nooit door-en-door grondig geweest. Dat zal men altijd van elk onderzoek wel kunnen zeggen, denk ik. Hoe lang zal een grondig onderzoek echter wel duren. Als ik het tempo daarvan moet afleiden uit het onderzoek naar water, dan vrees ik dat er jaren en jaren daarmee gemoed zullen zijn, dat wij er even lang aan vast zullen zitten als aan den Landbouwkundige.

De heer *Lansberg*, Voorzitter, vraagt, waarom het chemisch onderzoek van water door den Chef van den mijnbouwkundigen dienst heeft moeten geschieden en waarom dit onderzoek niet heeft kunnen plaats vinden op het laboratorium van den Openbaren Gezondheidsdienst, dat voor zulke onderzoekingen zeker behoorlijk ingericht zal zijn. De instandhouding van het Departement van den Openbaren Gezondheidsdienst brengt hooge uitgaven met zich mede, dus moeten de diensten van dat Departement zooveel mogelijk worden benut. Indien het chemisch onderzoek van water op genoemd Departement had plaats gevonden, zouden de voorbereidende werkzaamheden in zake de watervoorziening thans verder gevorderd kunnen zijn.

De heer *Molengraaff*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt dat in den beginne het chemisch onderzoek van water op het laboratorium van den Openbaren Gezondheidsdienst werd gedaan, doch dat hij later zelf dit onderzoek ter hand heeft genomen. Hij gaf hieraan de voorkeur, omdat hij, bij een doe

hemzelfen gedaan onderzoek, meer waarde kon hechten aan de door analyse verkregen cijfers.

Voorts merkt spreker naar aanleiding van het door den heer Statius Muller gesprokene op, dat het de bedoeling was in de eerste plaats op Aruba een geologisch mijnbouwkundig onderzoek in te stellen. Dit onderzoek heeft nog niet plaats gehad, omdat het onderzoek naar de mogelijkheid van een watervoorziening voor Willemstad en haven voorgaat.

De heer *Lansberg*, Voorzitter: Dus de Openbare Gezondheidsdienst heeft toch chemische onderzoekingen gedaan naar de kwaliteit van water. In de Memorie van toelichting staat anders, dat de mijningenieur alléén ook het chemisch onderzoek te verrichten had.

De heer *Molengraaff*, gemachtigde van den Gouverneur, verkrijgt wederom het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Het doel dat de heer Statius Muller zich voor oogen heeft gesteld bij het opstellen van zijn amendementen komt hierop neer, dat de Curaçaosche huishoudelijke begrooting sluitend gemaakt moet worden.

Om dit doel te bereiken moeten in de eerste plaats enkele kostbare artikelen van de huishoudelijke begrooting worden afgevoerd en wenschte de heer Statius Muller deze artikelen over te brengen op de Staatsbegrooting.

In de tweede plaats moeten andere artikelen bekostigd worden uit een te sluiten leening — als het kan liefst renteloos — waarvoor wederom bij het Moederland wordt aangeklopt.

In de derde plaats heeft de heer Statius Muller gegrepen naar den post „Onvoorzien uitgaven”, die zal moeten worden aangesproken, wanneer het blijken zal, dat de heer Statius Muller op de te voorziene uitgaven te sterk heeft besnoeid; een en ander tot zoover als dit mogelijk is, zonder voor de noodzakelijkheid te staan om den post „Onvoorzien uitgaven” te verhoogen.

In het kader van de eerste methode past het belasten van het Moederland met de kosten van onderzoekingen en proefnemingen in het algemeen — ook al geschieden deze uitsluitend in het belang van de kolonie zelve. Blijkt uit een onderzoek of een proefneming, dat een exploitatie rendabel kan zijn, dan wil hij deze verder voor rekening van de kolonie nemen.

Ik kan dit standpunt niet met den heer Statius Muller deelen. Van de kosten, die op eenig bedrijf drukken, vormen toch o. a. ook de kosten van onderzoekingen en proefnemingen een integreerend deel. Het gaat niet aan, wanneer men direct belang hebbende is, zich alleen maar voor een zaak financieel te interesseeren, zoodra deze profijt gaat afwerpen, en vóór dien tijd de lasten die eraan verbonden zijn door een ander te laten dragen, al is die andere in dit geval ook het Moederland.

Ik ben dan ook van meening, dat de kosten van onderzoekingen, die uitsluitend in het belang van de kolonie zelve geschieden, op de Curaçaosche begrooting dienen te parasseeren, waarmee de kolonie dan tevens te kennen wil geven, dat zij zelve die kosten wil dragen en zelf de noodzakelijkheid daarvan blijvend wil beoordeelen.

Geeft de heer Statius Muller zich wel rekenschap van het feit dat hij met het overbrengen van de onkosten van onderzoekingen en proefnemingen op de Staatsbegrooting iedere medezeggenschap van de kolonie in deze zaken prijsgeeft?

Tot nog toe heeft het Moederland steeds hulp verleend, door het tekort op de begrooting te suppleeren. De heer Statius Muller noemt dit een stelselloos stelsel. Het wil mij voorkomen, dat met het stelsel van den heer Statius Muller het kind met het badwater wordt weggegooid, daar de kolonie daarbij de medezeggenschap over verschillende zaken, waarover zij zich nu bij het bestaande stelsel kan uitspreken, zou verliezen.

Afgezien nog van dit alles is de voorstelling, die de heer Statius Muller hier tracht te suggereeren, dat het mogelijk zou zijn eenige artikelen van de begrooting te schrappen, zonder dat deze daarbij in het gedrang komen, omdat deze op de Staatsbegrooting zouden kunnen overgebracht, onjuist. Zoolang toch het Regeeringsreglement niet gewijzigd is, kan van dit overbrengen op de Staatsbegrooting immers geen sprake zijn.

Destijds heeft de Raad zijn instemming betuigd met het

instellen van een onderzoek naar de mogelijkheid en wijze van watervoorziening van stad en haven en gelden hiervoor op de koloniale begrootingen toegestaan.

De watervoorziening van de stad, iedereen weet het, is hoogst gebrekkig en zal hoe meer de stad zich uitbreidt nog slechter worden.

Het meerendeel van de inwoners heeft geen regenwater en is verplicht water tegen hoogen prijs te koopen. Gedurende lange droge perioden, zooals wij er nu een doormaken, moeten zelfs de bezitters van regenbakken water koopen om het restant regenwater te bewaren. Reeds zijn er vele regenbakken leeg, zoodat ook de meer welgestelde gaat ondervinden wat waternood beteekent.

Niet iedereen kan maanden achter elkaar 50 cent en meer voor een blik regenwater en 7,5 cent voor een blik putwater betalen. Willen wij niet tegengaan, dat op een gegeven moment de stad zich kan uitbreiden, dan zal aan bovengenoemden onhoudbaren toestand een eind gemaakt moeten worden.

Men dient ook niet te vergeten, dat een waterleiding uit een hygienisch oogpunt bezien, noodzakelijk is. Hoe zal het mogelijk zijn vele toestanden, die te wenschen overlaten, in meer hygienische te veranderen zonder de beschikking te hebben, over water?

Ik acht het overbodig op deze plaats op nieuw de noodzakelijk te betoogen van een watervoorziening voor een opkomende haven als Curaçao. Ik vraag mij af of de heer Statius Muller bij het opstellen van zijn amendement zich van de consequenties daarvan, wat betreft een zoo vitaal belang voor Curaçao, als de watervoorziening nu eenmaal is, wel voldoende rekenschap heeft gegeven.

De Gouverneur heeft den Raad reeds medegedeeld, dat dit jaar het definitieve plan ingediend zal worden. Dit plan kan dan door den Raad aan een opbouwende critiek onderworpen worden. Maar de heer Statius Muller wil niet daarop wachten. Hij is bereid de watervoorziening van stad en haven op te offeren om tot een schijnbaar sluitende begrooting te kunnen geraken.

Mijne Heeren! Ik hoop dat de leden van den Raad niet het voetspoor van den heer Statius Muller zullen volgen.

Laten zij bedenken dat sedert jaren duizenden inwoners van Willemstad reikhalzend uitzien naar het tijdstip, waarop de waterleiding tot stand zal komen.

Het definitieve plan wordt op 't oogenblik opgesteld, laat de Raad — met de oplossing van het watervoorzieningsvraagstuk in zicht — dit niet gaan offeren op het politieke altaar van den heer Statius Muller.

Het is de wensch en het streven van den Gouverneur, dat de watervoorziening zoo spoedig mogelijk tot stand komt. Het amendement, dat dit onmogelijk zal maken, is voor het Bestuur onaannemelijk.

De heer *Bergmann*, gemachtigde van den Gouverneur, verkrijgt het woord en zegt: Mijnheer de Voorzitter. Ik verneem thans met verwondering dat mijn mede-gedelegeerde, de heer Molengraaff, geen waarde heeft kunnen hechten aan in mijn laboratorium gedane chemische onderzoekingen.

De heer *Molengraaff*, gemachtigde van den Gouverneur. Ik heb niet gesproken van geen waarde hechten aan Uwe onderzoekingen maar ik heb gezegd, dat ik meer nut had van door eigen onderzoek verkregen analyse-cijfers.

De heer *Bergmann*, gemachtigde van den Gouverneur:

Mijnheer de Voorzitter! Ik verneem, dat mijn geachte mede-gedelegeerde wel gesproken heeft over geen waarde hechten aan de chemische onderzoekingen door mijn laboratorium verricht.

Naar aanleiding van Uwen vraag of de chemische onderzoekingen bij het onderzoek naar de mogelijkheid van de drinkwatervoorziening van Willemstad niet op het laboratorium van het Departement van den Openbaren Gezondheidsdienst konden worden verricht, deel ik U mede dat ze inderdaad alle op laatstgenoemd laboratorium verricht zijn.

De Memorie van Toelichting van de Verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925, geeft ad art. 128, alinea 2,

waarin wordt aangevoerd, dat de Mijningenieur alléén het onderzoek heeft te verrichten, op dit punt een onjuiste voorstelling van zaken, omdat een ander zich den door mij en mijn laboratoriumpersoneel verrichten arbeid ten bate van de drinkwatervoorziening onrechtmatig toeëigent.

Totaal zijn door de chemische Afdeeling van mijn laboratorium, die voor dergelijke onderzoeken compleet is geïnstalleerd en die dergelijke onderzoeken ook geregeld doet op aanvraag van particuliere Maatschappijen, ten behoeve van de drinkwatervoorziening van Willemstad, 99 wateranalyses verricht, ten bewijze waarvan ik Uwe aandacht verzoek voor enkele stukken uit correspondentie, die op deze onderzoeken betrekking hebben.

De heer Bergmann leest thans de volgende stukken voor:
Aan den Heer Directeur van den
Openbaren Gezondheidsdienst.

Willemstad, 5 Mei 1922.

Bij dezen bericht ik U de goede ontvangst van de 18 wateranalyses.

Voor de welwillendheid, die U had deze analyses in Uw laboratorium te laten verrichten, betuig ik U mijn welgemeenden dank.

(w. g.) de Chef van den Mijnbouwkundigen dienst,
G. MOLENGRAAFF.

Willemstad 30 December 1922.

Aan den heer M. de Veer Daal,
Hulpscheikundige bij het Dep. van
den Openbaren Gezondheidsdienst.

Op verzoek van Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao, deel ik U mede, dat het Gouvernement van Curaçao bij beschikking van Vrijdag 29 December 1922, No. 1286, U voor het verrichten van 21 volledige water- en 8 trasanalyses, ten behoeve van den Mijnbouwkundigen Dienst, een gratificatie van f 150,— heeft toegekend.

(w. g.) de Chef van den Mijnbouwkundige dienst,
G. MOLENGRAAFF.

Willemstad 16 Augustus 1923.

Ondergeteekende heeft de eer U te berichten, dat hij op 8 Augustus '23 12 en op 15 Augustus '23 10 analyses van U heeft ontvangen. Hij betuigt U zijn welgemeenden dank voor het verrichten van deze analyses door Uw laboratorium.

(w. g.) De Chef van den Mijnbouwkundigen Dienst,
G. MOLENGRAAFF.

Aan den Heer Directeur van den
Openbaren Gezondheidsdienst.

Willemstad, den 15n. September 1923.

Onder geleide dezes doe ik U toekomen:

1. Protocollen, inhoudende acht analyses van monsters water. Hiermede heb ik alle monsters water, door U op mijn laboratorium gebracht, t. b. v. Uwe werkzaamheden geanalyseerd.

2. Analytische filters van Schleicher & Schull No. 589, in diameter 5½ c.m. 9 c.m. en 11 c.m. van iedere diameter 15 stuks.

In het onderhoud dat ik begin Juli 1923 op mijn bureau met U mocht hebben, hebt U mij medegedeeld dat U de analyses zelfstandig wenschte te doen.

Ik heb gemeend U met den gang van zaken nog voort te moeten helpen door in Holland nog de noodige bestellingen voor U te verrichten, omdat het niet aanwezig zijn van de vereischte utensiliën niet bevorderlijk zoude zijn voor Uw regelmatig onderzoek.

Uit Uwe aanvraag van 5 September j.l. om analytische vouwfilters, blijkt het mij inderdaad dat U hiervan niet zijt voorzien.

Met het s.s. van Rensselaer mocht ik op mijne bestelling in Juli bij de Firma Salm te Amsterdam de analytische filters op 6 September j.l. ontvangen en is het mij aangenaam U hiermede op het juiste oogenblik van dienst te kunnen zijn.

(w. g.) De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst,
A. BERGMANN.

Aan den Ingenieur van de
Watervoorziening.

Na deze voorlezing zegt de heer Bergmann verder:

Mijnheer de Voorzitter! Ik merk even op, dat men zonder analytische filters geen wateranalyse kan verrichten.

Verder stel ik vast, dat volgens de voorgelezen verklaring van den Ingenieur van de Watervoorziening ook de trasanalyses d. z. geologische onderzoeken, volledig door mijn laboratorium zijn verricht.

Een maand, nadat alle chemische onderzoeken voor een drinkwatervoorziening zijn verricht door mijn laboratorium, zijn de plantages Buena Vista en Hato plotseling buiten medeweten van mij als gouvernementshygiënist gekocht.

Dat men bij een bestaand en goed ingericht chemisch laboratorium van den Openbaren Gezondheidsdienst is overgegaan tot het oprichten van een tweede laboratoriumpje op Plantersrust, nadat men eerst bij den aankoop van Buena Vista en Hato gebruik heeft gemaakt van alle gegevens van eerstgenoemd laboratorium, meen ik als iets overbodigs en bovendien een versnippering van krachten te moeten afkeuren.

Van de zijde van Uwen geachten Raad is menigmaal de vraag gedaan of mijn laboratorium niet over te veel personeel beschikt, waarin ligt opgesloten het vermoeden dat mijn laboratoriumpersoneel te weinig werk heeft.

Voorstellingen zooals gedaan bij de toelichting ad. art. 128, alinea 2, mogen wellicht Uwen bovenstaanden indruk versterken en ik heb gemeend voor mijn laboratorium en zijn personeel in deze Openbare Vergadering op te moeten komen.

De heer Statius Muller, replicerend, zegt, dat hij meent zeer uitdrukkelijk als hij dat maar doen kon, verklaard te hebben, dat hij niet tegen het werk der watervoorziening is. Hij kan het niet duidelijker zeggen, dan hij het reeds gedaan heeft en daarom begrijpt hij niet hoe de gemachtigde van het Bestuur kan spreken van het „opofferen van de watervoorziening van stad en haven”. Spreker offert niets op, wil niets opgeofferd hebben.

Eerlijk gezegd begrijpt spreker niet goed de bezwaren, welke het Bestuur tegen het door spreker verdedigd denkbeeld om de kosten van onderzoeken en voorbereidende maatregelen als hier bedoeld, die de economische opheffing der kolonie ten doel hebben, door het Rijk te laten dragen, oppert. In het wezen der zaak doet het Bestuur zelf niets anders, wijl het immers zelf op een veel grooter subsidie wil rekenen, dan spreker noodig acht.

Volgens spreker miskent de gemachtigde van den Gouverneur de Nederlandsche Koloniale politiek, die aanspraak maakt op den eere naam van „etische politiek”, als hij beweert, dat wanneer een maatregel maar ten voordeele strekt van de kolonie, deze de kosten moet dragen. Spreker wenscht te herinneren aan de „eere schuld”, die Nederland indertijd tegenover Indie heeft erkend.

Hoe dan ook, spreker heeft een stelsel ontwikkeld, het is natuurlijk nog onvolledig; een geheel afgewerkt stelsel kan betrekkelijk ontwikkeld worden bij de regeling van de financieele verhouding tusschen Rijk en kolonie. Maar men behoeft daarop waarlijk niet te wachten om den eersten stap te doen. Het is spreker te doen en dit komt bij zijn voorstel om voor buitengewone werken te leenen het duidelijkst uit — om thans alvast de lasten van het Moederland te verlichten.

Het Bestuur verzet zich met hand en tand daartegen, verkies het tegenwoordig stelsel, dat het best gekenschetst kan worden met de woorden van Minister Heemskerk bij zekere gelegenheid in de Kamer gesproken, n. l. een stelsel van stelselmatige stelsel loosheid, boven dat van spreker. Spreker begrijpt dit alles werkelijk niet.

De gemachtigde van den Gouverneur meent, dat spreker het Moederland maar *eventjes* de rente van de leening wil laten betalen. Spreker wil het Moederland niets *eventjes* laten doen. Wat hij wil is integendeel de geheele uitgaaf voor de havenverbetering, die het Bestuur door het Moederland wil laten dragen, voor rekening van de Kolonie nemen. Hij wil daarvoor slechts het kapitaal van het Moederland leenen en de kolonie dat behoorlijk terugbetalen. Slechts voor kwijtschelding der rente doet hij een beroep op het Moederland. Dit heeft hij toch reeds duidelijk genoeg gezegd, hoopt hij.

De Raad zou voorts, volgens den gemachtigde van den Gouverneur, bij aanvaarding van spreker's stelsel alle medezeggenschap in zake de economische maatregelen uit handen geven. Spreker vraagt zich af, wat voor medezeggenschap de Raad totdusver in die geheele zaak gehad heeft, anders dan het voteeren van uitgaven.

Omtrent het geheele plan wordt den Raad elke inlichting onthouden. De Raad heeft vandaag wel het een en ander kunnen hooren, maar het is noch spreker, noch den heer Abrahamsz mogen gelukken eenige bijzonderheid te vernemen omtrent de werkzaamheid van den mijningenieur tot dusver. Reeds hierom alleen behoort er bezwaar te bestaan tegen het voteeren van de posten voor watervoorziening, tot tijd en wijle de mijningenieur met zijn plan voor den dag komt en aantoon op welke wijze de grondwatervoorraad zal worden vermeerderd en hoe de watervoorziening zal worden verzekerd wanneer er weer eens een periode komt, dat de bronnen van Hato opdrogen.

Wat de verzwaring van den druk op den „post Onvoorziene Uitgaven” betreft, kan dat inderdaad wel het gevolg van de aanneming van sommige van spreker's amendementen zijn. Maar spreker releveert dat hij op de posten van onderhoud, enz. niet beknipt heeft en ook geen enkel der kredieten voor nieuwe werken verminderd heeft. Dat er een paar nieuwe werken geheel vervallen, verlicht juist den druk op „Onvoorziene Uitgaven”. Minder gelegenheid tot overschrijding.

Maar spreker is bovendien zeer gerust omtrent de opbrengst der middelen in 1925. Hij weet, dat zijn raming heel bescheiden is en verwacht bij verschillende middelen nog meevallers.

Voorts zegt spreker, dat de Raad zooveel een staaltje heeft te zien gekregen van de tweespalt, die sinds eenigen tijd in den boezem der Administratie onder verschillende hoofden van dienst heerscht.

De kolonie beschikt over een toegerust laboratorium, dat uit den aard der zaak niet goedkoop kan zijn. Dat laboratorium kan de noodige onderzoekingen doen voor den dienst der watervoorziening, heeft dat ook gedaan. Maar tengevolge van een ongewenschte verhouding moeten de onderzoekingen voortaan of sinds eenigen tijd door den Mijnbouwkundigen ingenieur zelf gedaan worden, wat natuurlijk vertraging veroorzaakt in den gang van het onderzoek betreffende de watervoorziening.

Spreker zal op dergelijke persoonlijke verhoudingen thans niet diep en zelfs niet verder ingaan. Alleen wenscht hij het vertrouwen uit te spreken, dat er een einde zal komen aan een toestand, die zeker niet is in het belang der kolonie.

De heer *Abrahamsz* zegt, dat hij zou wenschen te vernemen, of de ongewenschte verhouding tusschen de hoofden van den Openbaren Gezondheidsdienst en den Mijnbouwkundigen dienst geen nadeelige gevolgen voor de kolonie heeft gehad. Hij meent, dat het chemisch onderzoek bij den Openbaren Gezondheidsdienst, die daarvoor geheel is ingericht, had moeten blijven plaats hebben. Gaarne zou hij van den gemachtigde van den Gouverneur, den heer *Molengraaff*, wenschen te vernemen op welk bedrag hij het verlies, dat de kolonie in deze geleden heeft, schat.

De heer *Molengraaff*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat de kolonie geen verlies geleden heeft. De bij het door hem verrichte chemisch onderzoek gebruikte toestellen waren voor een groot deel hier reeds aanwezig en behoorden tot het inventaris van het voormalig Militair Hospitaal; slechts enkele toestellen moesten worden aangeschaft, doch die aanschaffing had in elk geval moeten plaats vinden, daar die toestellen hier in de kolonie niet aanwezig waren.

De heer *Abrahamsz* zegt, dat hij bij het stellen van zijn vraag het oog had op het tijdsverlies, de vertraging die het onderzoek naar de mogelijkheid van de watervoorziening van Willemstad heeft ondervonden, doordat de mijnbouwkundige ingenieur een gedeelte van zijn tijd aan het chemische onderzoek heeft moeten besteden. Het zijn de financieele gevolgen van dit tijdsverlies, die hij gaarne geschat wenschte te zien.

De heer *Molengraaff*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat hij op deze aangelegenheid niet verder kan ingaan.

De heer *Abrahamsz* vraagt of dus de toestand, zoals hij thans is, met de daaraan verbonden nadeelige gevolgen voor de kolonie, bestendig zal worden.

De heer *Molengraaff*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt,

dat de Gouverneur in deze heeft te beslissen. Hij zal de opmerkingen van den heer *Abrahamsz* aan den Gouverneur overbrengen.

De heer *Bergmann*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat het chemische onderzoek in verband met de watervoorziening zijnerzijds geen vertraging heeft ondervonden. Hij leverde de resultaten der analyses geregeld af aan den Chef van den Mijnbouwkundigen dienst, van welke zijde hem nimmer werd verzocht om deze resultaten vlugger te mogen ontvangen. Zijn Departement heeft steeds de chemische onderzoekingen naar behooren gedaan en is ten alle tijden bereid die te blijven doen.

De heer *Stadius Muller* zegt naar aanleiding van de door het geachte lid *Abrahamsz* bij herhaling gestelde vragen, dat van de Bestuurstafel nu wel wordt verklaard, dat de bestaande toestand geen vertraging veroorzaakt, maar dat in de stukken door het Bestuur uitdrukkelijk is verklaard, dat zulks wel het geval was.

Spreker wenscht echter, zooals hij reeds gezegd heeft, op deze bijkomstige zaak niet verder in te gaan.

Hierna wordt het amendement-*Stadius Muller* om onderartikel 128 te doen vervallen zonder verdere beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De amendementen-*Stadius Muller* om de onderartikelen 129 en 130 te doen vervallen, welke amendementen reeds, te zamen met dat om onderartikel 128 te doen vervallen, toegelicht zijn, worden zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Hierna worden de onderartikelen 131 tot en met 134 achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij onderartikel 135 verkrijgt de heer *Stadius Muller* het woord ter toelichting van zijn amendement om het bedrag uitgetrokken bij dat onderartikel met f 1 500.— te verminderen, en zegt, dat het station, dat vroeger in de stad, vlak bij het bureau van Openbare werken was, indertijd naar *Caas Chikito* is overgebracht omdat de toenmalige landbouwkundige, die na zijn terugkeer uit Nederland met de waarnemingen belast werd, op die plaats woonde.

Die maatregel was, volgens spreker, verkeerd, wijl de dienst toen absoluut kwam af te hangen van één persoon. Bij verhindering was er niemand, die in plaats van den landbouwkundige de waarnemingen op tijd kon verrichten.

Thans, nu die landbouwkundige den dienst verlaten heeft, kost het station op *Caas Chikito* meer dan noodig is, omdat er iemand speciaal daarvoor in dienst moet worden gehouden, die ook per se in de buurt van die plaats woonachtig moet zijn.

Spreker meent, dat als men het station weer terugbrengt naar zijn vroegere plaats en weer een ambtenaar van Openbare Werken met de waarnemingen belast, men met de helft van het gevraagde bedrag klaar komt en daarenboven een beteren toestand schept. Aan Openbare Werken zal er wel toch altijd iemand aanwezig zijn, die desnoods kan invallen bij verhindering van den aangewezen ambtenaar.

De heer *Abrahamsz* vraagt aan den gemachtigde van den Gouverneur, den heer *Administrateur* van financiën, of er geen overeenkomst bestaat tusschen de Vereenigde Staten van Noord Amerika en de kolonie betreffende het doen van weerkundige waarnemingen op dit eiland; hij meent vernomen te hebben, dat zoo'n overeenkomst bestaat. Zoo dit juist is, dan zijn de uitgaven voor die waarnemingen noodzakelijk.

De heer *Schotborgh*, gemachtigde van den Gouverneur, kan de door den heer *Abrahamsz* gestelde vraag bevestigend beantwoorden. Er bestaat wel is waar geen bepaalde overeenkomst, doch de kolonie heeft eenige jaren geleden, toen de Vereenigde Staten van Noord Amerika hier een weerkundig station wilde oprichten, in deze tegenover de Regeering van dat land eenige verplichtingen op zich genomen en aan het na komen dier verplichtingen zijn er eenige kosten verbonden.

De heer *Abrahamsz* zou gaarne wenschen te vernemen hoeveel die kosten bedragen.

De heer *Bakker*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt, dat de weerkundige dienst onder Openbare Werken resorteert; hij wil daarom eenige inlichtingen geven over gemelden dienst. Er is met dezen dienst erg gesold. Meerdere malen is het station voor het doen van de waarnemingen in den loop der tijden van plaats veranderd. Hij zou daarom gaarne zien, dat genoemd station nu maar op Caas Chikito, waar het goed staat en waar de opnemingen rustiger en beter kunnen plaats hebben, geplaatst bleef.

Nadat dit Gouvernement in zake de weerkundige waarnemingen tegenover Amerika verplichtingen op zich genomen had, is deze dienst uitgebreid geworden. Bovendien hebben de opnemingen thans veel punctueeler plaats dan vroeger. Het aangevraagde krediet is noodig, wil men den dienst naar behooren blijven uitvoeren. Op het oogenblik is er slechts één persoon, die de waarnemingen doet. Deze moet noodig een vervanger hebben, anders loopt de dienst bij gelegenheid spaak.

De heer *Gorsira* vermeent, dat van de Bestuurstafel een minder juiste voorstelling van zaken gegeven wordt in zake de oprichting van een weerkundig station op dit eiland door de Vereenigde Staten van Noord Amerika.

Spreeker hoort vanavond hier beweren, dat toen Amerika hier een station wilde oprichten, de kolonie een soort van overeenkomst met de Amerikaansche Regeering heeft gesloten, waarbij ons Gouvernement tegenover die Regeering eenige verplichtingen op zich genomen heeft.

De zaak heeft zich echter, naar hij meent te weten, juist andersom toegedragen. Er bestond hier vroeger gedurende vrij langen tijd een weerkundig station, dat door de Amerikaansche Regeering werd bekostigd. Eenige jaren geleden heeft ons Gouvernement dat station overgenomen en bij die gelegenheid moeten de verplichtingen, waarover hier van avond gesproken wordt, door ons Gouvernement op zich genomen zijn tegenover Amerika.

De heer *Scholborgh*, gemachtigde van den Gouverneur, wenscht te antwoorden op het verwijt van den heer *Gorsira*, dat van de Bestuurstafel minder juiste inlichtingen zouden zijn gegeven over den weerkundigen dienst.

Spreeker zegt, dat deze dienst in het geheel niet onder hem resorteert, en dat hij daarom niet op de hoogte is van de verschillende bijzonderheden daarvan. Waar echter het geachte lid *Abrahamsz* zijn vraag om inlichtingen tot hem heeft gericht, heeft hij uit beleefdheid daarop geantwoord.

Met de mededeeling, dat de Vereenigde Staten eenige jaren geleden hier een weerkundig station wilde oprichten, heeft hij bedoeld, dat de Regeering van die Natie een belangrijke uitbreiding wilde geven aan het reeds bestaande station, vooral door invoering van de z.g. „hurricane service”.

Hierna volgt eene verdere discussie, waaraan de heeren *Abrahamsz*, *Gorsira* en *Stadius Muller* deelnemen en waarbij door de gemachtigden van den Gouverneur, de heeren *Bakker* en *Molengraaff*, wederom de wenschelijkheid betoogd wordt om het weerkundig station op Caas Chikito geplaatst te laten en het voor den weerkundigen dienst door het Bestuur uitgetrokken bedrag van f 3 000,— te handhaven. Ten slotte doet de gemachtigde van den Gouverneur, de heer *Bakker*, den heer *Stadius Muller* de toezegging, dat nagegaan zal worden of eene overbrenging van het bedoeld station naar de stad mogelijk is en of die overbrenging bezuiniging van eenige beteekenis met zich zal brengen.

Na deze toezegging trekt de heer *Stadius Muller* zijn amendement om onderartikel 135 met f 1 500,— te verminderen, in.

De heer *Stadius Muller* verkrijgt wederom het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Ik heb bij de algemeene beschouwingen beloofd enkele punten te zullen aangeven, waarop m.i. bezuinigd zal kunnen worden. U vergunne het mij dat nu met een paar korte woorden te doen.

In de eerste plaats verzoek ik ernstige overweging van het

denkbeeld van de school met halve schooltijden. Dat beteekent dat dezelfde onderwijzer 's morgens, b.v. van 8—half twaalf, les geeft aan een klas, die dan naar huis gaat en b.v. van 1—aan een andere klas, die eerst om 1 uur op school komt.

Het is weliswaar een verzwaring van de taak der onderwijzers, maar, laat ons niet vergeten, in alle takken van dienst zijn tegenwoordig de kantooruren ook van 8 tot 4, de onderwijzers hebben bovendien den vrijen Zaterdag en de vacanties.

Met zoo'n regeling zou op Curaçao gemakkelijker misschien dan in eenig ander deel van het Rijk een degelijke proef kunnen worden genomen. De afstanden zijn hier niet zoo heel groot. En de resultaten van de bestaande regelingen zijn heusch niet zoo gunstig, zoo verblijdend, dat men er tegenop behoeft te zien met een ander stelsel een proef te nemen.

Bovendien is dit stelsel ook niet nieuw. Op de openbare school met 8 leerjaren op Aruba vindt het al lang toepassing en met zeer goede resultaten. Waarom heeft de Inspectie van het Onderwijs in zijn antwoord alleen gewezen op de min gunstige uitkomsten van de proef op Santa Rosa en ook niet op de gunstige resultaten met de proef — of liever geen proef — maar eene regeling — op Aruba?

Op Aruba wordt aan die school met 8 leerjaren onderwijs gegeven door slechts één hoofd, bijgestaan door twee onderwijzeresjes, een 3de en een 4de klas.

Dus niet slechts halve schooltijden, maar elke onderwijskracht geeft bijna doorgaans les in twee klassen tegelijk.

Ik zeg, dat de resultaten gunstig zijn, omdat zij over het algemeen bijna gelijk staan met de resultaten, klas voor klas aan de scholen voor U. L. O. op Curaçao, waaraan er onderwijzers met hogere bevoegdheden verbonden zijn en er geen halve schooltijden bestaan.

Op de school van Aruba vergt men echter inderdaad te veel van de onderwijzers, omdat men daar wel ietwat te ver gaat halve schooltijden en daarbij doorgaans twee klassen tegelijk.

Zoover behoeft men niet te gaan; door de invoering van de halve schooltijden gaat men ver genoeg, om eene aanzienlijke besparing van leerkrachten te verkrijgen en ook van schoolruimte. Dit laatste is ook een punt, dat bij de uitbreiding der bevolking wel van beteekenis is.

Door de te verkrijgen besparing van onderwijskrachten zal het eerder dan anders mogelijk zijn de voorwaarden voor de onderwijzers te verbeteren, waardoor ook eerder een einde zal komen aan het eeuwig gesukkel met een tekort aan personeel, vervanging door beslist onvoldoende krachten.

Door de vermelding in de Memorie van Antwoord van de mislukking, of liever de z.g. mislukking van den proef op Santa Rosa en niet-vermelding van de resultaten van de school op Aruba, heb ik — het spijt mij het te moeten zeggen — eenigszins den indruk gekregen, dat de Inspectie van het Onderwijs afwijzend staat tegenover werkelijke bezuinigingen. In hoop, bij mijn repliek te moeten erkennen, dat ik mij vergist heb.

Een ander punt waarop bij Onderwijs bezuiniging kan worden verkregen — en wel op de kosten van het toezicht, op het bureelpersoneel — is, laat me, taalkundig onjuist, zeggen de versobering van het onderwijs.

Ik breng alle hulde aan de werkkraft en de toewijding aan zijn taak van den tegenwoordigen Inspecteur, aan de orde en de regelmaat, die er op zijn kantoor heerscht. Ik bewonder hem in dit opzicht. Maar.....men kan ook in het goede te ver gaan.

Wanneer de zucht, de drang naar orde en regelmaat leidt tot het houden van de meest minitieuze aantekeningen omtrent alles en nog wat, tot het berekenen van percentages van alles en nog wat, tot zelfs — gelijk uit een der bijlagen van het Koloniaal Verslag blijkt — het percentage der onderwijskrachten bij welken verandering heeft plaats gehad — zeg het goed? — dan wordt mij duidelijk het gezegde, dat het beteren de vijand is van het goede, de aartsvijand, de vijand die het goede meer kwaad heeft gedaan, dan al zijn andere vijanden tezamen.

Het onderwijs in een keurslijf van voorschriften te dringen die op een doodende eenvormigheid uitloopen, doodt niet alleen alle initiatief en energie bij de onderwijzers, maar kan zelfs het onderwijs doodden.

Zie: ik ben nooit geweest een voorstander van de gelijk

stelling, althans niet in dien zin toegepast, dat de salarissen ook van het religieuze personeel gelijk moeten zijn aan die van hun wereldsche collegas.

In Nederland wordt dit thans ook reeds ingezien, al wil de Heer Van Wijnbergen, sprekende namens de Katholieke Staatspartij, de lijn trekken bij gehuwd en ongehuwd, en wel over de geheele lijn van het Overheidspersoneel.

Ik heb daarmee vrede, trouwens in de Commissie tot belastingherziening heb ik hetzelfde beginsel bepleit en Gouverneur Helfrich had er zich dan ook mee vereenigd.

Maar, wat ik zeggen wil, het kan de bedoeling dier gelijkstelling nooit zijn, dat men ter wille van de controle, die men zich door de gelijkstelling over het bijzonder onderwijs veroverd heeft, dat onderwijs en daarmede ook het openbaar onderwijs aan tal van bepalingen omtrent absoluut of betrekkelijk, gemiddeld schoolverzuim, aan roosters enz. enz. bindt, die de onderwijzers maar last bezorgen en het onderwijs zelf eigenlijk maar schaden. Ik heb gehoord dat de regels voor het berekenen van al dat schoolverzuim door verscheidene onderwijzers nog niet eens worden begrepen. Voor mij — maar ik ben geen vakman en ik heb er eerlijk gezegd, ook geen grondige studie van gemaakt — zijn die bepalingen algebra, of liever — want ik ken toevallig algebra — Grieksch, in het bijzonder het doel, de strekking van al dien aan de onderwijzers opgelegden omslag.

Wat ik bepleit komt ten slotte hierop neer, dat men met wat minder minitieuus toezicht, met wat minder uitpluizen, met wat meer letten op de resultaten en minder op administratieve bijzonderheden, misschien betere uitkomsten van het onderwijs verkrijgt en een ambtenaar op de Inspectie van het Onderwijs kan missen.

Ik moet me bekorten: ik geef in overweging geen cent meer te besteden aan het vroegere schoolmuseum, thans, geloof ik, slechts Koloniaal museum, volgens deskundigen voor 99 procent bestaande uit prullen, de moeite van het verbranden niet eens waard. Geen cent en ook geen minuut van den tijd van den Inspecteur of van een zijner ambtenaren.

Als ik nu kom tot Openbare Werken dan moet ik uit een gansch ander vaatje tappen. Wij verstaan elkaar beter, de geachte Directeur en ik; op onze kantoren heerscht lang niet die orde, die ik zooeven op de Inspectie van het Onderwijs zoo bewonderd heb. Als men ons naar een stuk vraagt, dan weten wij er niet direct de hand op te leggen zoo als men dat doen kan op de Onderwijsinspectie. Wij hebben dikwijls veel tijd verbeuzeld met het zoeken naar een voortvluchtig stuk. En als men ons naar eene raming vraagt, dan schudden wij die terstond uit onzen mouw.

Maar ook hier, Mijnheer de Voorzitter, ook in deze goede richting kan men te ver gaan.

Bij mij nu bestaat de indruk, dien de geachte afgevaardigde verleden avond niet heeft vermogen weg te nemen, dat de groote oorzaak, dat al het werk bij Openbare Werken zoo duur uitkomt, zoodat men werkelijk huiverig wordt voor een of ander groot werk met dat Departement in zee te gaan, hierin gelegen is, dat nergens orde, methode, systeem valt te bespeuren.

Men begint met een werk, brengt gereedschappen, materialen enz. enz. aan, verandert, om zoo te zeggen den volgenden dag, van inzicht, laat het werk staan, pakt weer wat anders, of datzelfde werk op een ander punt aan, enz. enz.

Opzichters en arbeiders raken hierdoor in de war, weten niet recht hoe zij het hebben. De uitgaven loopen natuurlijk in elkaar, bij een volgende gelegenheid heeft men geen basis voor eene raming, gooit er dan maar met de muts naar, moet dat wel; in het kort de voortvarendheid maakt de zaak duurder.

Als ik een voorbeeld noemen moet, dan kom ik weer bij de straatverbetering. Aan den Roodeweg werd geasphalteerd geloof ik. Geregeld werd de stoomwals heel vroeg in den morgen gestookt, bleef den geheelen dag onder stoom om misschien in den laten namiddag een halfuurtje te walsen. Ik heb zelfs bijgewoond, dat er in het geheel niet gewalst kon worden. En den geheelen dag verbruikt men kolen, hangen de bedieners over het balkon van de wals het gedoe aan te zien. Het is of de opzichters of wie de leiding mag hebben er geen notie van hadden, wanneer die wals wel en wanneer die niet zou behoeven te worden gebruikt. Kan het anders of de stratenverbetering zal onevenredig veel kosten bij zulk een werkwijze?

In de Breedestraat is er door een onmethodische verdeling van den arbeid een opzichter te veel; en dat terwijl er geklaagd wordt over gebrek aan toezichhoudend personeel.

Nog iets.

Het werk aan den Roodeweg is al lang ten einde gebracht, maar nog steeds ligt aan weerszijden van den weg de afbraak van den vroegeren steenslag opgestapeld en loopt af in de goot langs den weg. Is het den Directeur bekend, dat vast elken avond als de menschen in het donker over dat puin moeten, allerlei imprecaties over zijn, over des Bestuurs en over het Hollandsche hoofd in het algemeen worden uitgestort?

Ik zal het hierbij laten, met de hoop een steentje te hebben bijgedragen om den Directeur tot het inzicht te brengen, dat het zoo werkelijk niet gaat, dat door gebrek aan methode, aan vaste zelfbewuste leiding duizenden en nog eens duizenden guldens jaarlijks aan zijn Departement worden verspild.

Openbare Gezondheidsdienst.

Ik dring aan op strengere schifting van wie wel en wie niet de verpleegkosten in de verschillende inrichtingen kan betalen. Misschien kan de oplossing gevonden worden in een compromis, waarbij de inrichting zelve een kleinigheid heft van de lieden, die wel niet alle kosten maar toch een deel daarvan best kunnen betalen. In natura b.v., met melk, eieren, vruchten enz. enz. Ik zeg dit, omdat het mij bekend is, dat sommige dat reeds doen en het Gouvernement zou dan minder hebben bij te passen.

Ook wordt geloof ik te lichtvaardig opneming in het ziekenhuis geordonneerd, waar behandeling thuis best kan geschieden.

Wat de Polikliniek betreft, wil ik opmerken, dat het betoog van de Memorie van Antwoord wel het beste pleidooi voor de afschaffing is, dat ik ooit heb gehoord.

Maar mogelijk zijn er andere redenen, die voor het instandhouden pleiten, deze dat het wenschelijk is tegenover het buitenland een zichtbaar teeken te kunnen vertoonen, dat ook hier tegen de besmettelijke geslachtsziekte gestreden wordt. Vandaar dat ik geen amendement heb voorgesteld. Maar in dat geval is interne verpleging overbodig. Men kan dat mooie gebaar met veel minder kosten maken en ettelijke duizenden guldens besparen.

De heer Meerdink, gemachtigde van den Gouverneur, verkrijgt het woord en zegt:

Mijnheer de Voorzitter! Het zij mij vergund dank te betuigen voor de woorden van persoonlijke hulde door den heer Statius Muller tot mij gericht.

De gevolgtrekking, dat de inspectie van het onderwijs afkeurig van bezuiniging is, omdat in de Memorie van Antwoord de redenen van het staken van de proef op de bijzondere school te Santa Rosa niet zijn opgegeven en over de proef op de openbare school te Oranjestad op Aruba is gezwegen, is niet juist. De inspectie is volstrekt niet tegen bezuiniging. De terugkeer tot de oude schooltijden te Santa Rosa is geschied, omdat voor de onderwijzeressen de lange schooltijd van 8.15 tot 12.30 te zwaar was, vooral op die dagen dat er ook nog van 1.30 tot 3.— onderwijs gegeven moest worden. Toen de Eerwaarde Algemeene Overste van de Zusters van Schijndel, die op deze school onderwijs geven, bij haar bezoek in het begin van dit jaar nauwkeurig den toestand had bestudeerd, werd met toestemming van het Bestuur tot de oude regeling teruggekeerd. Een proef in den geest als de heer Statius Muller zooeven ontwikkelde is het ook niet geweest en besparing aan onderwijskrachten of schoolruimte was er niet door verkregen, daarom behoefde er in de Memorie van Antwoord niet over uitgewijd te worden.

Evenmin was het noodig om op de noodregeling te Oranjestad op Aruba te wijzen. Ook daar zijn geen schooltijden van 8-11.30 en 1-4 of daarmede overeenkomende tijden bij wijze van proef ingevoerd. Toen het hoofd der Julianaschool in 1923 met verlof wegens langdurigen dienst naar Nederland vertrok en geen personeel beschikbaar was om in die opengevallen plaats te voorzien, werd met de drie overgebleven leerkrachten een regeling ingevoerd, die veel van hun werkkracht eischt, die, zooals de heer Statius Muller mededeelt, blijkt te voldoen, die echter onmiddellijk als een der drie ziek is in duigen valt en die extra-uitgaven vordert, daar twee leerkrachten een grooter aantal uren onderwijs geven, dan het Onderwijzers-Bezoldigingsbesluit eischt. Daar deze extra-uitgaven meer bedragen dan het verschil tusschen de verlofbezoldiging van het hoofd en diens

gewone bezoldiging en zij bovendien niet geringer zijn dan de uitgaven voor een jeugdige leerkracht zouden zijn, wanneer die beschikbaar ware geweest, ligt het voor de hand, dat het Bestuur deze regeling niet als voorbeeld kan stellen.

Dat er ook niet gesproken is van een proefneming op Saba, waar thans zes plaatsen met vijf leerkrachten bezet zijn, dus momenteel bezuinigd wordt, komt, omdat het Bestuur zich bewust is, dat die regeling staat of valt met één persoon, die op het oogenblik in staat is op twee scholen te werken. Dat is het, waarop de Memorie van Antwoord doelde toen als na-deel van de door de Afdeelingen aangeduide regeling o. m. werd gewezen op de moeilijkheid, dat niet alle onderwijzers en onderwijzeressen, die in hogere leerjaren kunnen werken, geschikt zijn voor de lagere klassen, terwijl velen, die in de lagere leerjaren werkzaam zijn de bevoegdheden missen, vereischt voor de hogere klassen.

Zonder in verdere bijzonderheden te treden, over het te veel aan voorschriften, het berekenen van percentages enz., wil ik alleen nog opmerken, dat in verband met de gelijkstelling van de bezoldigingen van de leerkrachten van het bijzonder onderwijs, in zake de veranderingen der schooltijden, waartoe om zoo mogelijk tot bezuiniging te geraken gaarne nadere voorstellen overwogen zullen worden, het Bestuur zeker de medewerking van het bijzonder onderwijs zal moeten inroepen.

De heer *Bakker*, gemachtigde van den Gouverneur, zegt naar aanleiding van de door den heer *Statius Muller* gemaakte aanmerkingen over de bij Openbare Werken gevolgde werkwijze, dat hij herhalen moet wat hij in de vorige vergadering reeds heeft gezegd, namelijk, dat veel kritiek achterwege zou blijven, als men met alle omstandigheden bekend was, als men op de hoogte was van de vele moeilijkheden waarmede het Departement van Openbare Werken te kampen heeft. Laten de menschen, die kritiek willen uitoefenen zich de moeite getroosten eerst bij Openbare Werken inlichtingen in te winnen, zij zouden dan in de meeste gevallen een geheel anderen kijk op de zaken krijgen.

De menschen houden hier van actie en voortvarendheid, heeft de heer *Statius Muller* gezegd. Ook spreker is daarvan een groote voorstander, hij gelooft zelfs, dat hij te voortvarend is. Doch men kan niet altijd bereiken wat men gaarne zou willen totstandbrengen. De omstandigheden werken dikwijls tegen.

De heer *Abrahamsz.* Mijnheer de Voorzitter. Volgens de Memorie van Antwoord van Zijne Excellentie den Minister van Koloniën (begrooting van dit jaar) zijn er twee leerkrachten voor Curaçao gevonden; een is reeds uitgezonden, de andere zal volgen.

Zal het personeel van de Hendrikschool dan voltallig zijn?

De reden waarom ik deze vraag stel is opdat later niet gezegd zal worden, dat het eene of andere niet is geschied, omdat er een tekort aan personeel was.

De heer *Meerdink*, gemachtigde van den Gouverneur. Op de vraag van den heer de Veer *Abrahamsz* omtrent de uitzending van leerkrachten, kan ik het volgende antwoorden. Het wil mij voorkomen, dat er een misverstand is geweest, tengevolge waarvan op het Departement van Koloniën gemeend is, dat om slechts twee leerkrachten werd gevraagd. In de Memorie van Antwoord van Z. E. den Minister van Koloniën over de begrooting van 1924 is daarom sprake van de uitgezonden vakleerares voor Engelsch voor de Wilhelminaschool en van de uitzending van een onderwijzer met wiskunde voor de Hendrikschool. Ik kan U echter mededeelen, dat op het oogenblik aan den Minister verzocht is om nog uit te zenden een hoofdonderwijzer voor de Hendrikschool, liefst met akte wiskunde, en een hoofdonderwijzeres voor de Wilhelminaschool, liefst met akte Fransch, beiden met ervaring voor de hogere leerjaren.

De heer *Statius Muller* zegt, dat hem nu slechts één amendement rest, dat in tegenstelling met al de andere, nu eens niet gericht is op *vermindering* der uitgaven, maar juist op het *verhoogen* daarvan, het amendement namelijk om een krediet uit te trekken voor aflossing van een leening voor de havenwerken.

Spreker meent echter, bij nader inzien, dat, nu de Raad zich

met zijne zienswijze vereenigd heeft om de kredieten voor de buitengewone havenwerken voorloopig van deze huishoudelijke begrooting af te voeren, ten einde later, wanneer de plannen meer vasten vorm hebben verkregen, op eene supplettoire begrooting te worden aangevraagd, er geen bepaalde reden meer is, om zijn laatste amendement betreffende de aflossing der leening te handhaven.

De geheele kwestie kan in haar vollen omvang beter behandeld worden ter gelegenheid van de bedoelde supplettoire begrooting. Spreker acht dit ook hierom rationeeler, omdat hij ervan overtuigd is, dat de havenverbetering een aanzienlijk hooger bedrag zal eischen, dan de sommen, die in de begrooting en in de Memorie van Antwoord zijn genoemd. Het Bestuur heeft trouwens zelf medegedeeld, dat een juiste raming op het oogenblik niet mogelijk is.

Hij trekt derhalve zijn laatste amendement in.

Thans neemt de heer *Statius Muller* als voorzitter de verdere leiding van de vergadering op zich.

De Ondervoorzitter reikt hem den hamer over.

Hierna worden de onderartikelen 135 tot en met 149 achter-eenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Het artikel 1 van het ontwerp, zooals gewijzigd bij Nota van Wijziging en tengevolge van de aanneming van de verschillende amendementen, wordt zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De Voorzitter zegt, dat tengevolge van de in artikel 1 ontstane wijzigingen door de aanneming van de verschillende amendementen ook de nummering van de onderartikelen en van sommige onderdeelen daarvan, zoomede de totalen van de onderartikelen van de afdeelingen en van de geheele begrooting verandering moeten ondergaan en verzoekt den Administrateur van financiën de noodige veranderingen wel door de zorg van de Administratie van financiën te willen doen plaats hebben.

De heer *Schotborgh*, Administrateur van financiën, zegt toe te zullen zorg dragen, dat de door den Voorzitter bedoelde veranderingen worden aangebracht.

De artikelen 2, 3 en 4 worden hierna zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Alvorens het intitulé in stemming te brengen, zegt de Voorzitter, dat door het verwerpen van een der door hem ingediende amendementen en door de intrekking van enkele andere het door hem in zijne algemeene beschouwingen becijferde tekort op de begrooting grooter is geworden. Spreker heeft de verschillen niet precies nagerekend, doch meent, dat het totale verschil ongeveer vijftien duizend gulden zal bedragen.

Met dat al zal het bedrag, dat door belastingverhooging zal moeten worden gedekt, nog beneden de helft blijven van de door het Bestuur verlangde belastingverhooging.

Spreker herinnert hierbij aan de bereidverklaring van den Raad om aan zelfs nog hogere belastingverhooging mee te werken, wanneer de noodige bezuinigingen worden betracht of de belastingverhooging zoude moeten dienen om de begrooting sluitend te maken.

Thans worden achtereenvolgens het intitulé, de considerans en het ontwerp, zooals gewijzigd, in zijn geheel, zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De Voorzitter vraagt, of nog iemand het woord verlangt.

De heer *Schotborgh*, gemachtigde van den Gouverneur zegt: Mijnheer de Voorzitter. Alvorens U deze vergadering sluit neem ik de vrijheid een oogenblik de aandacht van den Raad te vragen, teneinde mij van een aangename taak te kwijten. De Gouverneur heeft mij opgedragen U, naar aanleiding van hetgeen in de vergadering van verleden Donderdagavond is voorgelezen ter zake van een vermeende belediging door den Gouverneur U, Mijnheer de Voorzitter, aangedaan gedurende

een onderhoud dat U met den Gouverneur heeft gehad, te doen kennen, dat hij nimmer de bedoeling heeft gehad, of heeft kunnen hebben om U te beleedigen, om de eenvoudige reden, dat daartoe naar de meening van Zijne Excellentie, geen enkele aanleiding bestond.

NOTULEN.

De Voorzitter zegt, dat de mededeeling, door den heer Administrateur van financiën namens den Gouverneur gedaan, hem zeer aangenaam getroffen heeft.

Van zijn kant wil spreker gaarne erkennen, dat hij correcter

zou hebben gehandeld, wanneer hij in openbare vergadering in het geheel geen melding had gemaakt van een stuk, waarvan de Gouverneur hem, *slechts om er een discreet gebruik van te maken*, inzage had verleend.

Hij verzoekt den heer Administrateur van financiën het door hem gesprokene aan den Gouverneur over te brengen.

Niets meer te verhandelen zijnde en niemand meer het woord verlangende sluit de Voorzitter de vergadering.

NOTULEN VAN DEN KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Dinsdag, den 13den Mei 1924,
des morgens te half negen uur.

TEGENWOORDIG: de heer A. G. Statius Muller, voorzitter.

VOORTS: de heeren Ed. S. Lansberg, ondervoorzitter, B. E. van der Veer Zeppenfeldt, E. M. Pense, C. S. Gorsira J.P.E., E. S. C. de Veer Abrahamssz en H. Perret Gentil, leden, benevens de heer J. G. Statius Muller, hoofd-commissie der Gouvernements-Secretarie, fung. griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren S. M. L. Muduro, Dr. W. Ch. de la Tré Ellis, Edwin Senior, J. J. Beaujon, J. Sutherland en E. F. Muzica, leden, de eerstgenoemde wegens verblijf in het buitenland en de tweedgenoemde wegens verblijf op de Bovenwindische eilanden.

De Voorzitter spent de vergadering en zegt, dat aangezien de notulen van de twee vorige vergaderingen nog niet gereed zijn, deze eerst in een volgende vergadering aan de goedkeuring van de leden kunnen worden onderworpen.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1o. een gouvernements-depêche van 6 Mei 1924, No. 1254, houdende het verzoek aan den Voorzitter om op heden voor negen uur des morgens, de vergadering van den Kolonialen Raad over het zittingjaar 1923—1924 namens den Gouverneur te sluiten en den leden dank te betuigen voor hetgeen door hen in dat zittingjaar is verricht;

2o. een extract uit de gouvernements-beschikking van 6 Mei 1924, No. 445, regende de plechtigheden in verband met de opening van de vergadering van den Kolonialen Raad op heden.

De Voorzitter benoemt een commissie van 10—en afgeleide van den Gouverneur, die zoo aanstonds de vergadering voor het nieuwe zittingjaar zal openen, welke commissie bestaat uit de heeren: E. S. C. de Veer Abrahamssz, B. E. van der Veer Zeppenfeldt en E. M. Pense.

Vervolgens zegt de Voorzitter, ter voldoening aan het verzoek vervat in de Gouvernements-depêche van 6 Mei 1924, No. 1254, den leden van den Raad, namens den Gouverneur, dank voor hetgeen zij in het afgelopen zittingjaar hebben verricht.

Daar geen der leden het woord verzoekt en deze bijeenkomst de laatste openbare van dit zittingjaar is, worden op voorstel van den Voorzitter in opvolging van art. 32 van het Reglement van orde de notulen van het verhandelde in deze zitting voorgelezen en goedgekeurd.

Hierop verklaart de Voorzitter, namens Zijne Excellentie, den Gouverneur van Caracoe, de vergadering van den Kolonialen Raad voor het zittingjaar 1923—1924 gesloten.

De Voorzitter,
A. MULLER.
De fung. griffier,
J. G. STATIUS MULLEN.

NOTULEN.

Nº 15.

NOTULEN
VAN DEN
KOLONIALEN RAAD.

Zitting van Dinsdag, den 13den Mei 1924,
des morgens te half negen uur.

TEGENWOORDIG: de heer *A. G. Statius Muller*, voorzitter.

VOORTS: de heeren *Ed. S. Lansberg*, ondervoorzitter, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt*, *E. M. Penso*, *C. S. Gorsira J.P.Ez.*, *E. S. C. de Veer Abrahamsz* en *H. Perret Gentil*, leden, benevens de heer *J. G. Statius Muller*, hoofd-commies ter Gouvernements-Secretarie, fung. griffier van den Raad.

AFWEZIG: de heeren *S. M. L. Maduro*, *Dr. W. Ch. de la Try Ellis*, *Edwin Senior*, *J. J. Beaujon*, *J. Sulherland* en *R. F. Muskus*, leden, de eerstgenoemde wegens verblijf in het buitenland en de tweedgenoemde wegens verblijf op de Bovenwindsche eilanden.

De Voorzitter opent de vergadering en zegt, dat aangezien de notulen van de twee vorige vergaderingen nog niet gereed zijn, deze eerst in een volgende vergadering aan de goedkeuring van de leden kunnen worden onderworpen.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1o. eene gouvernements-depêche van 6 Mei 1924, No. 1254, houdende het verzoek aan den Voorzitter om op heden vóór negen uur des morgens, de vergadering van den Kolonialen Raad over het zittingjaar 1923—1924 namens den Gouverneur te sluiten en den leden dank te betuigen voor hetgeen door hen in dat zittingjaar is verricht;

2o. een extract uit de gouvernements-beschikking van 6 Mei 1924, No. 445, regelende de plechtigheden in verband met de opening van de vergadering van den Kolonialen Raad op heden.

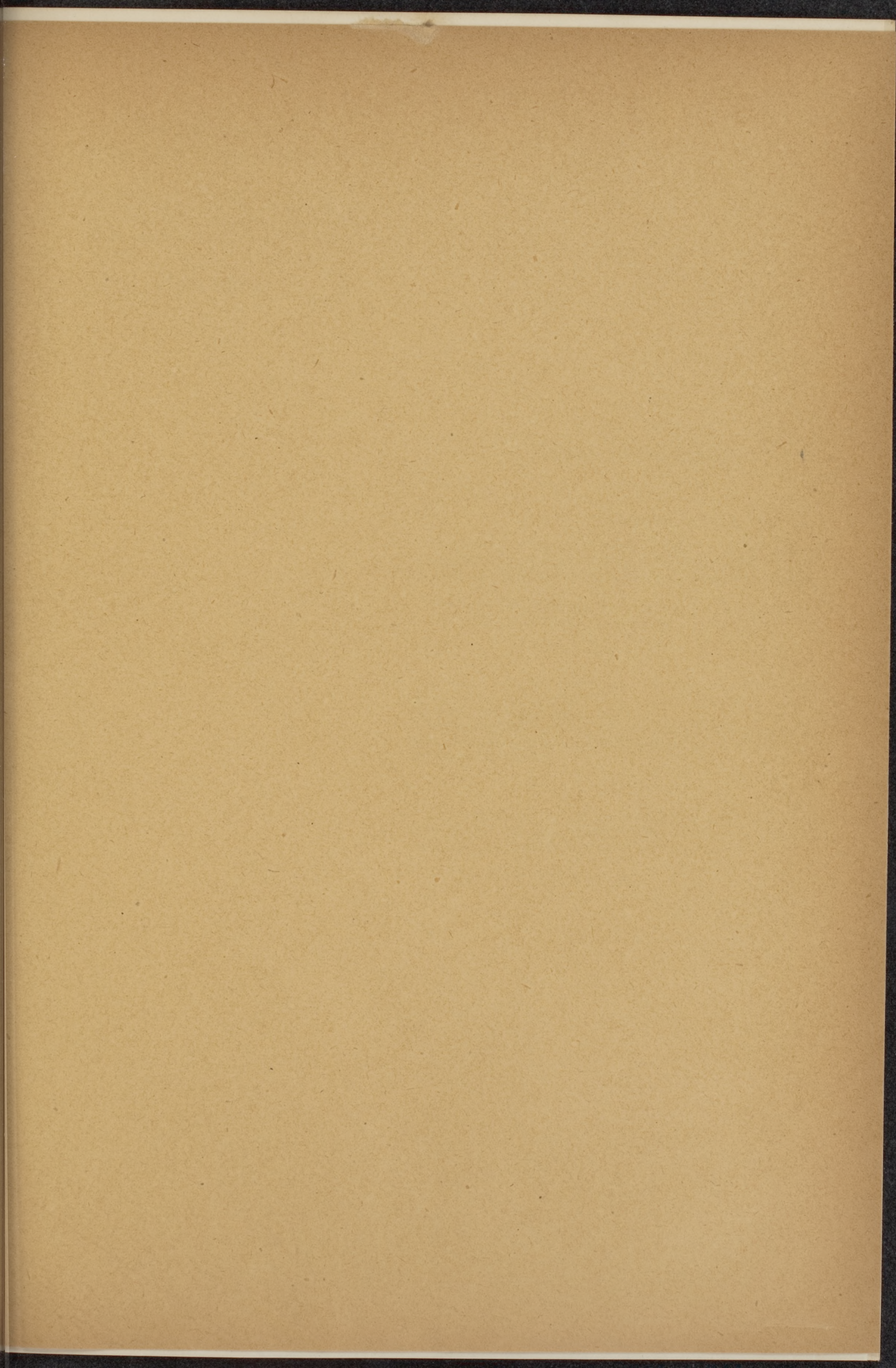
De Voorzitter benoemt eene commissie van in- en uitgeleide van den Gouverneur, die zoo aanstonds de vergadering voor het nieuwe zittingjaar zal openen, welke commissie bestaat uit de heeren: *E. S. C. de Veer Abrahamsz*, *B. E. van der Veen Zeppenfeldt* en *E. M. Penso*.

Vervolgens zegt *de Voorzitter*, ter voldoening aan het verzoek vervat in de Gouvernements-depêche van 6 Mei 1924, No. 1254, den leden van den Raad, namens den Gouverneur, dank voor hetgeen zij in het afgelopen zittingjaar hebben verricht.

Daar geen der leden het woord verlangt en deze bijeenkomst de laatste openbare van dit zittingjaar is, worden op voorstel van *den Voorzitter* in opvolging van art. 32 van het Reglement van orde, de notulen van het verhandelde in deze zitting voorgelezen en goedgekeurd.

Hierop verklaart *de Voorzitter*, namens Zijne Excellentie, den Gouverneur van Curaçao, de vergadering van den Kolonialen Raad voor het zittingjaar 1923—1924 gesloten.

De Voorzitter,
A. MULLER.
De fung. griffier,
J. G. STATIUS MULLER.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—1.

Verordening van den Gouverneur van Curaçao, tot wijziging van de verordening van den 16n. Februari 1923 (P. B. No. 27), betreffende de maten en gewichten voor de kolonie Curaçao.

ONTWERP.

No. 1.

Wijziging van de verordening van den 16n. Februari 1923 (P. B. No. 27), betreffende de maten en gewichten voor de kolonie Curaçao, in naam der Koningin!

De Gouverneur van Curaçao heeft, na verkrege goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is de verordening van den 16n. Februari 1923 (P. B. No. 27), betreffende de maten en gewichten voor de kolonie Curaçao, te wijzigen;

Heeft, na verkrege goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

Artikel 1 van de verordening van den 16n. Februari 1923 (P. B. No. 27), betreffende de maten en gewichten voor de kolonie Curaçao, wordt gelezen als volgt:

Als grondslagen der maten en gewichten in de kolonie Curaçao dienen de Mètre en de Kilogramme, waarvan de standaarden in Nederland berusten.

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking tegelijk met de verordening van den 16n. Februari 1923 (P. B. No. 27), betreffende de maten en gewichten voor de kolonie Curaçao.

Gegeven te Willemstad, den

II. Artikel 6 wordt gewijzigd.

Deze verordening blijft in werking tot het einde van de toekenning van het pensioensbedrag van 1000 gulden bedoeld in de artikelen 1 en 2, van het koninklijk besluit van den 16n. Februari 1923 (P. B. No. 27).

Deze verordening treedt in werking met ingang van den 1n. Januari 1924.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924.—1.

*Verordening van den.....,
tot wijziging van de verordening van den
16n. Februari 1923 (P. B. No. 27), betreffen-
de de maten en gewichten voor de kolonie
Curaçao.*

Memorie van toelichting.

No. 2.

Wijziging van dit artikel is noodig, omdat de daarin genoemde standaarden thans berusten onder den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid.

Eenmaal een wijziging moerende aanbrengen, is de voorkeur gegeven aan een meer algemeene uitdrukking als de voorgestelde.

Willemstad, den 9n. Juni 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924—2.

Verordening van den ,
tot wijziging en aanvulling van de verorde-
ning van den 24sten Juli 1920 (P. B. No. 39),
tot verhooging van de Curaçaosche pensioe-
nen.

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is de verordening van den 24n. Juli 1920 (P. B. No. 39), tot verhooging van de Curaçaosche pensioenen, zooals gewijzigd bij de verordening van den 22n. April 1922 (P. B. No. 50), te wijzigen en aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

De verordening van den 24n. Juli 1920 (P. B. No. 39), tot verhooging van de Curaçaosche pensioenen, zooals gewijzigd bij de verordening van den 22n. April 1922 (P. B. No. 50), wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

I. Artikel 1 wordt gelezen:

De ten laste van de Koloniale kas aan burgerlijke ambtenaren en aan hunne weduwen en weezen verleende en niet vervallen pensioenen, worden, gerekend van 1 Januari 1920 af, met veertig ten honderd verhoogd.

Mede worden met ingang van den dag, waarop zij zijn ingegaan of nog zullen ingaan, met veertig ten honderd verhoogd de pensioenen, die, naar den grondslag van de bezoldigingen volgens de vóór 1 Januari 1923 bestaande regeling der bezoldigingen, met ingang van een tijdstip na dien datum zijn of zullen worden verleend volgens de bij het in werking treden van deze verordening geldende pensioensbepalingen.

De pensioenen, welke naar den grondslag van de met 1 Januari 1923 ingevoerde nieuwe regeling der bezoldigingen worden verleend, worden, wanneer het bedrag van het toe te kennen pensioen minder is dan het met veertig ten honderd verhoogd pensioensbedrag, berekend naar den grondslag van de vóór 1 Januari 1923 gegolden hebbende regeling der bezoldigingen, verhoogd met het bedrag van het verschil tusschen het volgens den laatstbedoelden grondslag en het volgens den eerstbedoelden grondslag berekend pensioensbedrag.

II. Artikel 6 wordt gelezen:

Deze verordening blijft buiten toepassing voor wat betreft de toekenning van het minimum pensioensbedrag van f 250,—, bedoeld in de artikelen 9 en 16, onderscheidenlijk van de Pensioenreglementen van 1868 (P. B. 1868 No. 2) en van 1899 (P. B. 1899 No. 8).

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging en werkt terug tot den *eersten* Januari 1923.

Gegeven te Willemstad, den

1301

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924—2.

*Verordening van den ,
tot wijziging en aanvulling van de verorde-
ning van den 24sten Juli 1920 (P. B. No. 39),
tot verhooging van de Curaçaosche pensioe-
nen.*

Memorie van toelichting.

No. 2.

Nu de regeling van de bezoldigingen der Curaçaosche ambte-
naren door de afkondiging van het Besluit van 24 Mei 1923,
opgenomen in het P. B. 1923 No. 21, haar beslag gekregen heeft,
acht ondergeteekende de tijd gekomen om artikel 1 der ver-
ordening tot verhooging van de Curaçaosche pensioenen (P. B.
1920 No. 39) voor eene wijziging bij Uwen Raad voor te dragen,
eene wijziging, die blijkens 's Raads schrijven van 20 November
1922, No. 19, ook door Uw College gewenscht werd. De tegen-
woordige redactie van art. 1 houdt alleen rekening met de
traktementen, zooals zij nu bestaan, als grondslag voor de
verleende of te verlenen pensioenen. Zoodra echter de ver-
hoogde traktementen aan de belanghebbenden zijn toegekend
zal er voor de meeste ambtenaren een aanmerkelijke ver-
betering komen in den pensioengrondslag en derhalve ook in
de eventueel toe te kennen pensioenen. Een verhooging met
volle veertig ten honderd wordt derhalve niet langer noodig
geacht.

Om te voorkomen dat onevenredig veel aan pensioenen in de
toekomst zal worden toegelegd is de redactie van artikel 1
gewijzigd. De ondergeteekende vertrouwt dat die de instemming
van den Raad zal mogen verwerven.

De bepaling sub II van artikel 1 acht ondergeteekende noodig
en billijk, daar, zonder dat voorschrift, personen, die in zeer
ondergeschikte betrekkingen de Kolonie dienen en uiteraard
een geringen pensioengrondslag hebben op een aan hun in-
komen onevenredig hoog pensioen aanspraak kunnen maken.
Om maar een voorbeeld te noemen moest aan een handwerk-
onderwijzeres, die laatstelijk een activiteitsinkomen van f 300,—
's jaars had, voor 13 jaar dienst een jaarlijksch pensioen van
f 228,— worden toegekend.

Blijft echter de verhooging van het pensioen met 40% achter-
wege — hetgeen met dit wijzigingsvoorstel wordt beoogd —
dan is het pensioensbedrag in betere verhouding tot het
vroegere activiteitsinkomen.

Willemstad, den 9n. Juni 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad

ZITTINGJAAR 1923—1924—3.

Verordening van den
tot wijziging van artikel 7, eerste lid, van
het bij Koninklijk besluit van den 22n. Mei
1914, No. 84 (P. B. No. 35), vastgestelde
reglement op de inrichting en samenstelling
van de Rechterlijke Macht in de kolonie
Curaçao, zooals het sedert is gewijzigd,
laatstelijk bij verordening van den 21n.
October 1922 (P. B. No. 57).

ONTWERP.

No. 1.

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is het bij Koninklijk besluit van den 22n. Mei 1914, No. 84 (P. B. No. 35), vastgestelde Reglement op de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht in de kolonie Curaçao, zooals het sedert is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van den 21n. October 1922 (P. B. No. 57), te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

Het eerste lid van artikel 7 van het bij Koninklijk besluit van den 22n. Mei 1914, No. 84 (P. B. No. 35), vastgestelde Reglement op de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht in de kolonie Curaçao, zooals het sedert is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van den 21n. October 1922 (P. B. No. 57), wordt gelezen als volgt:

De president en de leden van het hof van Justitie, alsmede de procureur-generaal, moeten den ouderdom van dertig jaren hebben bereikt en sedert ten minste vijf jaren de hoedanigheid van meester in de rechten hebben verkregen op grond van het afleggen van een examen in het Nederlandsch burgerlijk- en handelsrecht, staatsrecht en strafrecht.

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Artikel 1.

I. In art. 25 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao vervallen de woorden: „te doen bekend maken in een der bladen der kolonie verschijnende nieuwswaarden” en worden in de plaats daarvan gelezen de woorden: „op huure kosten te doen bekend maken in het blad, waarin van gouvernementwege de officiële berichten worden geplaatst”.

II. In het tweede lid van art. 25 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „openbaar te maken door middel van een der bladen der kolonie uitkomende nieuwswaarden” en worden in de plaats daarvan gelezen de woorden: „op huure kosten openbaar te maken door middel van het blad, waarin van gouvernementwege de officiële berichten worden geplaatst”.

III. Het derde lid van genoemd art. 25 vervalt.

27

Koloniale Raad

ZITTINGJAAR 1923—1924—3.

ZITTINGJAAR 1923—1924—2.

Verordening van den tot wijziging van artikel 7, eerste lid, van het bij Koninklijk besluit van den 22n. Mei 1914, No. 84 (P. B. No. 35), vastgestelde reglement op de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht in de kolonie Curaçao, zooals het sedert is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van den 21n. October 1922 (P. B. No. 57).

Memorie van toelichting.

No. 2.

Bij de wet van 11 Juni 1921 (Staatsblad No. 782) is artikel 141 der Hoogeronderwijswet o.m. in dien zin gewijzigd, dat, behalve de graad van doctor in de rechtsgeleerdheid, ook de hoedanigheid van meester in de rechten, mits die graad of die bevoegdheid is verkregen op grond van het afleggen van een examen in Nederlandsch burgerlijk- en handelsrecht, staatsrecht en strafrecht, benoembaar maakt tot de in dat artikel aangeduide betrekkingen in Nederland en 's Rijks koloniën en overzeesche bezittingen.

Voor Curaçao geldt de graad van doctor in de rechtswetenschap als eisch alleen voor den president en de leden van het hof van justitie, zoomede voor den procureur-generaal, krachtens het eerste lid van artikel 7 van het Koninklijk besluit van 22 Mei 1914 No. 84 (P. B. No. 35) tot vaststelling van het Reglement op de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht, en om overeenstemming te brengen tusschen de Nederlandsche en de Curaçaosche bepaling wordt thans de wijziging van dat Koninklijk besluit voorgesteld.

Willemstad, den 13n. Juli 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

De president en de leden van het hof van justitie, zoomede de procureur-generaal, moeten den onderdom van dertig jaren hebben bereikt en sedert ten minste vijf jaren de hoedanigheid van meester in de rechten hebben verkregen op grond van het afleggen van een examen in het Nederlandsch burgerlijk- en handelsrecht, staatsrecht en strafrecht.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924—4.

Verordening van den.....
tot wijziging van art. 1667 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao, art. 28 en het tweede lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao, het eerste lid van art. 13 van het Curaçaosch Faillissementsbesluit (P. B. 1914 No. 17) en het eerste lid van art. 5 der verordening van 13 Februari 1920 (P. B. No. 9), tot regeling der coöperatieve vereenigingen, en tot vervallen verklaring van het derde lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao.

Memorië ONTWERP.lichting.

No. 1.

IV. Aan genoemde artikelen worden respectievelijk een tweede en een vierde lid toegevoegd, luidende: „Bij openbaarmaking van wijziging of verandering in welk nieuwsblad vorige bekendmakingen hebben plaats gehad.”

Artikel 3.

In het eerste lid van art. 13 van het Curaçaosch Faillissementsbesluit (P. B. 1914 No. 17) vervallen in den eersten regel de woorden: „dezen titel” en worden in de plaats daarvan gelezen de woorden: „dit besluit” en vervalt in den laatste regel het woord: „kostenloos” en worden in de plaats daarvan gelezen de woorden: „op kosten der belanghebbenden.”

Artikel 4.

In het eerste lid van art. 5 der verordening van 13 Februari 1920 (P. B. No. 9), tot regeling der coöperatieve vereenigingen, worden tusschen de woorden: „stukken” en „openbaar” in tevoegsel de woorden: „op hunne kosten.”

Gegeven te Willemstad, den

Volgens het **IN NAAM DER KONINGIN!**
making van statuten van zedelijke lichamen en van akten van aangaan eener vennootschap onder een firma en van oprichting eener naamloze vennootschap willekeurig in een der in de kolonie vermeldde nieuwsbladen.

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is art. 1667 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao, art. 28 en het tweede lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao, het eerste lid van art. 13 van het Curaçaosch Faillissementsbesluit (P. B. 1914 No. 17) en het eerste lid van art. 5 der verordening van 13 Februari 1920 (P. B. No. 9), tot regeling der coöperatieve vereenigingen, te wijzigen en het derde lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao te laten vervallen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

I. In het laatste lid van art. 1667 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao vervallen de woorden: „in een der binnen de kolonie verschijnende nieuwsbladen” en worden in de plaats daarvan gelezen de woorden: „op kosten der belanghebbenden, in het blad waarin van gouvernementewege de officieele berichten worden geplaatst.”

II. Aan genoemd art. 1667 wordt een zevende lid toegevoegd, luidende: „Bij openbaarmaking van wijziging of verandering der goedgekeurde statuten moet worden vermeld in welk nieuwsblad vorige bekendmakingen hebben plaats gehad.”

Artikel 2.

I. In art. 28 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao vervallen de woorden: „te doen bekend maken in een der binnen de kolonie verschijnende nieuwsbladen” en worden in de plaats daarvan gelezen de woorden: „op hunne kosten te doen bekend maken in het blad, waarin van gouvernementewege de officieele berichten worden geplaatst”.

II. In het tweede lid van art. 38 van gemeld wetboek vervallen de woorden: „openbaar te maken door middel van een der binnen de kolonie uitkomende nieuwsbladen” en worden in de plaats daarvan gelezen de woorden: „op hunne kosten openbaar te maken door middel van het blad, waarin van gouvernementewege de officieele berichten worden geplaatst”.

III. Het derde lid van genoemd art. 38 vervalt.

IV. Aan genoemde artikelen worden respectievelijk een tweede en een vierde lid toegevoegd, luidende: „Bij openbaar-makingen van veranderingen of verlenging, als in het vorig lid bedoeld, moet worden vermeld in welk nieuwsblad vorige bekendmakingen hebben plaats gehad.”

Artikel 3.

In het eerste lid van art. 13 van het Curaçaosch Faillissements-besluit (P. B. 1914 No. 17) vervallen in den eersten regel de woorden: „dezen titel” en worden in de plaats daarvan gelezen de woorden: „dit besluit” en vervalt in den laatsten regel het woord: „kosteloos” en worden in de plaats daarvan gelezen de woorden: „op kosten der belanghebbenden”.

Artikel 4.

In het eerste lid van art. 5 der verordening van 13 Februari 1920 (P. B. No. 9), tot regeling der coöperatieve vereenigingen, worden tusschen de woorden: „stukken” en „openbaar” ingevoegd de woorden: „op hunne kosten,”.

Gegeven te Willemstad, den

DE GOVERNIEUR van CURAÇAO

Heeft, na vertegen goedkeuring van den Kolonialen Raad vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel I.

I. In het laatste lid van art. 1667 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao vervallen de woorden: „in een der binnen de kolonie verschijnende nieuwsbladen” en worden in de plaats daarvan gelezen de woorden: „op kosten der belanghebbenden in het blad waarin van gouvernementswege de officiële berichten worden geplaatst.”

II. Aan genoemd art. 1667 wordt een zevende lid toegevoegd, luidende: „Bij openbaar-making van wijziging of verandering der goedkeurde statuten moet worden vermeld in welk nieuwsblad vorige bekendmakingen hebben plaats gehad.”

Artikel 2.

I. In art. 28 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao vervallen de woorden: „te doen bekend maken in een der binnen de kolonie verschijnende nieuwsbladen” en worden in de plaats daarvan gelezen de woorden: „op hunne kosten te doen bekend maken in het blad, waarin van gouvernementswege de officiële berichten worden geplaatst.”

II. In het tweede lid van art. 28 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „openbaar te maken door middel van een der binnen de kolonie uitkomende nieuwsbladen” en worden in de plaats daarvan gelezen de woorden: „op hunne kosten openbaar te maken door middel van het blad, waarin van gouvernementswege de officiële berichten worden geplaatst.”

III. Het derde lid van genoemd art. 28 vervalt.

Koloniale Raad
ZITTING JAAR 1923-1924

Verordening van den
Kolonialen Raad
tot regeling van art. 1667 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao, art. 28 en het tweede lid van art. 28 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao, het eerste lid van art. 13 van het Curaçaosch Faillissementsbesluit (P. B. 1914 No. 17) en het eerste lid van art. 5 der verordening van 13 Februari 1920 (P. B. No. 9), tot regeling der coöperatieve vereenigingen.

ONTWERP

No. 1.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924—4.

Verordening van den
tot wijziging van art. 1667 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao, art. 28 en het tweede lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao, het eerste lid van art. 13 van het Curaçaosch Faillissementsbesluit (P. B. 1914 No. 17) en het eerste lid van art. 5 der verordening van 13 Februari 1920 (P. B. No. 9), tot regeling der coöperatieve vereenigingen, en tot vervallen verklaring van het derde lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao.

Memorie van toelichting.

No. 2.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is het tweede lid van artikel 18 van het Wetboek van Militair Strafrecht

Volgens het thans bestaande stelsel geschiedt de openbaarmaking van statuten van zedelijke lichamen en van akten van aangaan eener vennootschap onder een firma en van oprichting eener naamlooze vennootschap willekeurig in een der in de kolonie verschijnende nieuwsbladen.

Het wordt, o.a. vanwege de vergemakkelijking voor de raadpleging, wenschelijk geacht met dit systeem, dat reeds bij de bekendmaking ingevolge het faillissementsbesluit en de verordening regelende de coöperatieve vereenigingen is verlaten, te breken, deze en soortgelijke publicatiën, op kosten der belanghebbenden, uitsluitend te doen geschieden in het nieuwsblad waarin de officieele bekendmakingen worden opgenomen en te bepalen, dat bij wijziging van voorgaande openbaarmakingen vermeld wordt in welk nieuwsblad vorige publicatiën te vinden zijn.

Tevens wordt het noodig geoordeeld om in het belang van den handel het derde lid van art. 38 van het Wetboek van Koophandel, dat, naast een publicatie als in het tweede lid van dit artikel bedoeld, in een kleine kolonie als deze, overtollig wordt geacht, te doen vervallen.

Het ligt in de bedoeling de verordening in werking te laten treden op het bij art. 45 van het Regeeringsreglement vastgesteld tijdstip.

Willemstad, den 18n. Juli 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924—5.

Verordening van den.....,
tot intrekking van het tweede lid van arti-
kel 18 van het Wetboek van Militair Straf-
recht voor de kolonie Curaçao (P. B. 1923
No. 2).

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is het
tweede lid van artikel 18 van het Wetboek van Militair Straf-
recht voor de kolonie Curaçao (P. B. 1923 No. 2), in te trekken;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad,
vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

Het tweede lid van artikel 18 van het Wetboek van Militair
Strafrecht voor de kolonie Curaçao (P. B. 1923 No. 2) wordt
hierbij ingetrokken.

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking gelijktijdig met het in
artikel 1 genoemde Wetboek van Militair Strafrecht.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924—5.

*Verordening van den
tot intrekking van het tweede lid van arti-
kel 18 van het Wetboek van Militair Straf-
recht voor de kolonie Curaçao (P. B. 1923
No. 2).*

Memorie van toelichting.

No. 2.

Het tweede lid van artikel 18 van het nieuw in te voeren Wetboek van Militair Strafrecht voor deze kolonie bepaalt, dat tenuitvoerlegging van gevangenisstraf of hechtenis op veroordeelde militairen, aan wie tevens de bijkomende straf van ontslag uit den militairen dienst is opgelegd, steeds in Europa moet plaats hebben, indien de veroordeelde voor den militairen dienst werd uitgezonden. Volgens dit voorschrift zou voor een Curaçaoenaar, die zich in Nederland voor den militairen dienst heeft verbonden en naar hier voor dien dienst werd uitgezonden, in het bij artikel 18, tweede lid, bedoelde geval naar Nederland moeten worden gezonden tot het ondergaan van de hem opgelegde straf.

Deze handelwijze is niet zonder bezwaar, vooral wanneer een dergelijke veroordeelde met een Curaçaosche vrouw getrouwd is en bovendien een gezin heeft. De kans is dan groot, dat de van zijn gezin gescheiden man in Nederland, na het ondergaan van de hem opgelegde straf, geen middel van bestaan kan vinden, tengevolge waarvan hij als onvermogene naar de kolonie zou moeten worden teruggezonden.

Aangezien met het oog hierop, het Koninklijk besluit van 28 Mei 1923, Staatsblad No. 224 (afgekondigd in het Publicatieblad van dit jaar No. 50), thans ook voor deze kolonie opzending van een gestrafte naar Nederland niet langer gebiedend voorschrijft, doch dit aan het oordeel van den Gouverneur overlaat, behoort het voorschrift van het tweede lid van artikel 18 van het Wetboek van Militair Strafrecht te vervallen.

De bevoegdheid om de bepalingen van het Wetboek van Militair Strafrecht voor de kolonie Curaçao, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 16 October 1922 (P. B. 1923 No. 2), bij koloniale verordening te wijzigen, aan te vullen of door andere te vervangen, wordt gegeven bij datzelfde Koninklijk besluit.

Willemstad, den 23n. Juli 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTING JAAR 1923—1924—6.

Verordening van den... tot aanvulling van de Loodsdienstverordening 1922.

Memorie van ONTWERP.

No. 1.

In de Loodsdienstverordening 1922 worden bepalingen, vervat in de verordening 1917 (P. B. 1918 No. 24), dat

IN NAAM DER KONINGIN!

1o. de vaartuigen, die de Kolonie aandoen om ruwe olie voor aldaar gevestigde raffinaderijen aan te brengen, de helft van het tarief betalen, en

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

2o. in de kolonie thuis behoorende vaartuigen niet verplicht waren een loodsgeld te betalen. De Minister van Koloniën deelde op den 7n. Februari 1923, bij de opening der Tweede Kamer der Staten-Generaal, in overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is de Loodsdienstverordening 1922 (P. B. 1922 No. 71) aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

De ondergeteekende heeft gemeend de opheffing van deze verplichting niet tenogenoeg te achten, omdat hierdoor het havenverkeer gedesorganiseerd zou worden. Daarbij wees overleg met de Curaçaosche Petroleum Maatschappij uit, dat ook die maatschappij deze meening ten volle deelde. Waar zij en de diensten van een loods op prijs haar wil, gedwongen is haar schepen 's nachts binnen te loodsen, maar zeer weinig worden gebaat.

Aan artikel 6 van de Loodsdienstverordening 1922 (P. B. 1922 No. 71) wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

„Voor vaartuigen, die de Kolonie aandoen om ruwe olie aan te brengen voor aldaar gevestigde raffinaderijen, bedraagt het loodsgeld de helft van de hierboven onder A. en B. vermelde bedragen, naar de daar gemaakte onderscheidingen.”

Artikel 2.

De tegenwoordige loodsgeldregeling is, in verband met de ondergeteekende meent niet, dat tegenover de Curaçaosche Petroleum Maatschappij, voor haar bezwarende houding ongewenscht is, waar het bedrijf van deze maatschappij van groot belang is voor de Kolonie en tevens de vestiging van een andere raffinaderij met de daaraan voor de Kolonie verboden te worden naderbij wordt gebracht.

Tusschen de artikelen 6 en 7 van de Loodsdienstverordening 1922 (P. B. 1922 No. 71) wordt een nieuw artikel ingelascht, luidende:

„Artikel 6bis.

De ondergeteekende acht het voor een goed overzicht van de door de Curaçaosche Petroleum Maatschappij aan

In afwijking van de onder A. en B. van het vorig artikel vermelde tarieven, bedraagt het loodsgeld voor oorlogsschepen:

1o. voor het loodsen uit zee in de St. Annabaai of het Schottegat, met inbegrip van de wendingen tot het meren of ankeren, of omgekeerd uit de St. Annabaai of het Schottegat naar zee, een halve cent per ton waterverplaatsing;

2o. voor het loodsen in of uit de overige baaien of uitsluitend op de reede van Curaçao en voor het loodsen in of uit de havens of baaien of op de reeden der overige eilanden der Kolonie, een vierde cent per ton waterverplaatsing.”

Artikel 3.

In totaal was verschuldigd f 44 048,— over zeven maanden van 1923. Van de in 1923 totaal ontvangen loodsgelden is door de Curaçaosche Petroleum Maatschappij betaald:

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Januari	f 11 240,25
Februari	f 8 922,25
Maart	f 12 851,50
April	f 11 988,—
Mei	f 15 078,—
Juni	f 14 147,—
Juli	f 16 979,—
	f 17 289,—

Het hierboven genoemde overleg met de Curaçaosche Petroleum Maatschappij had verder tot resultaat, dat de ondergeteekende er toe over kan gaan de oude bepaling, waardoor die maatschappij de helft van het gewoon loodsgeld voor hare schepen betaalde, wederom aan Uwen Raad in overweging te geven, aangezien hem is gebleken, dat zij dien maatregel zeer op prijs zou stellen.

Ook na het aannemen van de voorgestelde wijziging zal de Curaçaosche Petroleum Maatschappij nog blijven bijdragen aan loodsgeld en kosten van het havenbedrijf, ook al wordt, gelijk de Manager der Petroleum Maatschappij mededeelde, het grootste gedeelte van de vloot der maatschappij voorloopig opgeleid als een gevolg van een tekort aan ruwe olie in de concessies in Venezuela. Immers dit oventueel nieuwe tarief blijft toch 40% hooger dan het bij P. B. 1918, No. 24 vastgestelde.

Voor wat aangaat de algemeene vrijstelling van de verplichting tot het nemen van een loods door de binnenlandse scheepvaart, meent de ondergeteekende te moeten opmerken, dat de Havenmeester een dergelijke bepaling ten eerste ongewenscht zou achten, zulks in verband met de veiligheid van het verkeer in de haven.

De ondergeteekende kan zich niet alleen vereenigen, maar meent dat een dergelijke bepaling ook in strijd zou zijn met artikel 171, tweede lid, van het Regeringsreglement, luidende: „De baken-, loods-, haven-

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924—6.

Verordening van den.....
tot aanvulling van de Loodsdienstverorde-
ning 1922.

Memorie van toelichting.

No. 2.

Willemstad, den 24. Augustus 1923.

In de Loodsdienstverordening 1922 werden bepalingen, vervat in de verordening van den 22n. November 1917 (P. B. 1918 No. 24), dat

1o. de vaartuigen, die de Kolonie aandoen om ruwe olie voor aldaar gevestigde raffinaderijen aan te brengen, de helft van het tarief betalen, en

2o. in de kolonie thuis behorende vaartuigen niet verplicht waren een loods te nemen, niet opgenomen.

De Minister van Koloniën deelde op den 7n. Februari 1923, bij de openbare behandeling van de Koloniale Huis-houdelijke Begroting voor 1923 in de Tweede Kamer der Staten Generaal mede, dat Zijne Excellentie aan den Gouverneur in overweging had gegeven, de binnenlandsche scheepvaart in het algemeen en als zoodanig ook die van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij, voor zoover deze met haar vaartuigen daaraan deelneemt, tegemoet te komen.

Deze tegemoetkoming zou, volgens den Minister, hierin bestaan, dat bij in- en uitvaart OVERDAG de verplichting van het gebruikmaken van loodsdiensten niet meer zou worden geëischt.

De ondergeteekende heeft gemeend de opheffing van deze verplichting niet te mogen voorstellen, omdat hierdoor het havenverkeer gedesorganiseerd zou worden. Daarbij wees overleg met de Curaçaosche Petroleum Maatschappij uit, dat ook die maatschappij deze meening ten volle deelde en geenszins gesteld was op de opheffing der loodsplichtigheid. Waar zij en de diensten van een loods op prijs stelt en ook meermalen, door omstandigheden buiten haar wil, gedwongen is haar schepen 's nachts binnen te laten komen, zoude zij bovendien door dien maatregel maar zeer weinig worden gebaat.

De tegenwoordige loodsgeldregeling is, in verband met de enorme uitbreiding van het verkeer der schepen dezer maatschappij, voor haar bezwarend.

De ondergeteekende meent niet, dat tegenover de Curaçaosche Petroleum Maatschappij eene tegemoetkomende houding ongewenscht is, waar het bedrijf van deze maatschappij van groot belang is voor deze kolonie en tevens de vestiging van eene andere raffinaderij met de daaraan voor de kolonie verbonden voordeelen naderbij wordt gebracht.

Weliswaar waren tot heden de directe baten, die de Curaçaosche Petroleum Maatschappij voor den fiscus opleverde, niettegenstaande de destijds voorgespiegelde te verwachten niet onaanzienlijke bedrijfswinsten, nagenoeg nihil, doch de aanwezigheid dier maatschappij is voor de kolonie in het algemeen van groot belang. Dit blijkt reeds wanneer men voor oogen houdt, dat door haar, volgens haar eigen opgave, f 200 000,— per maand aan salarissen en loonen in de kolonie wordt uitbetaald.

De ondergeteekende acht het voor een goed overzicht der zaak gewenscht hieronder een opgave te laten volgen van de door de Curaçaosche Petroleum Maatschappij aan loodsgeld in 1923 verschuldigd geworden bedragen:

Januari.....	f	4 638,—
Februari.....		4 192,—
Maart.....		6 218,—
April.....		5 984,—
Mei.....		7 262,—
Juni.....		7 644,—
Juli.....		8 110,—

In totaal was verschuldigd f 44 048,— over zeven maanden van 1923.

Van de in 1923 totaal ontvangen loodsgelden is door de Curaçaosche Petroleum Maatschappij betaald:

ad f 11 240,25 in Januari	f 3 922,25	of ruim 34 ⁰ / ₀
" 12 851,50 " Februari	4 638,—	" " 36 ⁰ / ₀
" 11 938,— " Maart	4 192,—	" " 35 ⁰ / ₀
" 15 076,— " April	6 218,—	" " 41 ⁰ / ₀
" 14 147,— " Mei	5 984,—	" " 42 ⁰ / ₀
" 16 979,— " Juni	7 262,—	" " 42 ⁰ / ₀
" 17 289,— " Juli	7 644,—	" " 44 ⁰ / ₀

Het hierboven genoemde overleg met de Curaçaosche Petroleum Maatschappij had verder tot resultaat, dat de ondergeteekende er toe over kan gaan de oude bepaling, waardoor die maatschappij de helft van het gewoon loodsgeld voor hare schepen betaalde, wederom aan Uwen Raad in overweging te geven, aangezien hem is gebleken, dat zij dien maatregel zeer op prijs zou stellen.

Ook na het aannemen van de voorgestelde wijziging zal de Curaçaosche Petroleum Maatschappij nog blijven bijdragen aan loodsgeld en kosten van het havenbedrijf, ook al wordt, gelijk de Manager der Petroleum Maatschappij mededeelde, het grootste gedeelte van de vloot der maatschappij voorloopig opgelegd als een gevolg van een tekort aan ruwe olie in de concessies in Venezuela. Immers dit eventueel nieuwe tarief blijft toch 40% hooger dan het bij P. B. 1918, No. 24 vastgestelde.

Voor wat aangaat de algemeene vrijstelling van de verplichting tot het nemen van een loods door de binnenlandsche scheepvaart, meent de ondergeteekende te moeten opmerken, dat de Havenmeester een dergelijke bepaling ten eerste ongewenscht zou achten, zulks in verband met de veiligheid van het verkeer in de haven.

De ondergeteekende kan zich met deze zienswijze niet alleen vereenigen, maar meent dat een dergelijke bepaling ook in strijd zou zijn met artikel 171, tweede lid, van het Regeeringsreglement, luidende: „De baken-, loods-, haven-

en andere soortgelijke scheepsongelden en de bepalingen omtrent de groote scheepvaart zijn dezelfde voor alle vlaggen."

Bovendien moet niet uit het oog worden verloren, dat voor een binnenkomenden schoener het invaren der haven zeer bezwaarlijk is, tenzij daarbij assistentie wordt verleend door een motorboot. Die assistentie, die vrijwel onmisbaar is, wordt, wanneer het schip van een loods voorzien is, door den loodsdienst kosteloos verleend, mede om daardoor langdurige stremming in het havenverkeer te voorkomen en de veiligheid daarvan te verzekeren. Ten aanzien van het meerendeel der schoeners overtreffen de kosten aan dien gratis sleepdienst verbonden de gelden als loodsgeld voor die schepen geheven.

Het voorstel van den ondergeteekende om een bepaling, waarbij het loodsgeld voor oorlogsschepen wordt vastgesteld, vindt zijn reden in de omstandigheid, dat verreweg de meeste oorlogsschepen geen meetbrief hebben. De berekening per ton waterverplaatsing is dan de eenig aangewezen weg om tot een billijke heffing te geraken. Vandaar dat het oude artikel 8 der Loodsdienstverordening 1917 hier weer woordelijk wordt voorgesteld.

Willemstad, den 24n. Augustus 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

In de Loodsdienstverordening 1923 werden bepalingen, vervat in de verordening van den 22n. November 1917 (P. B. 1918 No. 24), dat

10. de vaartuigen, die de Kolonie aandoen om ruwe olie voor aldaar gevestigde raffinaderijen aan te brengen, de helft van het tarief betalen, en

30. in de kolonie thuis behoorende vaartuigen niet verplicht waren een loods te nemen, niet opgenomen. De Minister van Koloniën deelde op den 7n. Februar 1923 bij de openbare behandeling van de Koloniale Huis-houdelijke Begroting voor 1923 in de Tweede Kamer der Staten-Generaal mede, dat Zijne Excellentie aan den Gouverneur in overweging had gegeven, de binnenlandsche scheepvaart in het algemeen en als zoodanig ook die van de Curaçoesche Petroleum Maatschappij, voor zover deze met haar vaartuigen daaraan deelneemt, tegemoet te komen.

Deze tegemoetkoming zou, volgens den Minister, hierin bestaan, dat bij in- en uitvoert OVERDAG de verplichting van het gebruikmaken van loodsdiensaten niet meer zou worden gesteld.

De ondergeteekende heeft gemeend de opheffing van deze verplichting niet te mogen voorstellen, omdat hierdoor het havenverkeer gedesorganiseerd zou worden. Daarbij voer ik overig met de Curaçoesche Petroleum Maatschappij uit, dat ook die maatschappij deze mening ten volle deelde en geen aanspraak maakte op de opheffing der loods-plichtigheid. Waar zij en de diensaten van een loods op prijs stelt en ook meermalen, door omstandigheden buiten haar wil, gedwongen is haar schepen 's nachts binnen te laten komen, zoude zij bovendien door dien maatregel maar zeer weinig worden gebaat.

De tegenwoordige loodsgebiedregeling is, in verband met de enorme uitbreiding van het verkeer der schepen dezer maatschappij, voor haar bezwaarlijk.

De ondergeteekende meent niet, dat tegenover de Curaçoesche Petroleum Maatschappij eene tegemoetkoming houding ongewenscht is, waar het bedrijf van deze maatschappij van groot belang is voor deze kolonie en tevens de vestiging van eene andere raffinaderij met de daaraan voor de kolonie verbonden voordeelen naderbij wordt gebracht.

Welwaar waren tot beden de directe baten, die de Curaçoesche Petroleum Maatschappij voor den fisco op levende niettegenstaande de bestijds voorgespiegelde te verwachten niet onaanvaardigke bedrijfsinsten, nagenoeg nihil, doch de aanwezigheid der maatschappij is voor de kolonie in het algemeen van groot belang. Dit blijkt reeds wanneer men voor ogen houdt, dat door haar, volgens haar eigen opgave, f 200 000,— per maand aan salarissen en loonen in de kolonie wordt uitbetaald.

De ondergeteekende acht het voor een goed overzicht der zaak gewenscht hieronder een opgave te laten volgen van de door de Curaçoesche Petroleum Maatschappij aan loodsgeld in 1923 verschuldigd geworden bedragen:

Januari	f 4 688,—
Februari	4 192,—
Maart	6 218,—
April	5 984,—
Mei	7 282,—
Juni	7 844,—
Juli	8 110,—

In totaal was verschuldigd f 44 048,— over zeven maanden van 1923.

Van de in 1923 totaal ontvangen loodsgelden is door de Curaçoesche Petroleum Maatschappij betaald:	
ad f 11 240,25 in Januari	f 8 922,25 of ruim 84%
" " " " " " Februari	4 688,— " " " " " " 38%
" " " " " " Maart	4 192,— " " " " " " 35%
" " " " " " April	6 218,— " " " " " " 41%
" " " " " " Mei	5 984,— " " " " " " 42%
" " " " " " Juni	7 282,— " " " " " " 42%
" " " " " " Juli	7 844,— " " " " " " 44%

Het hierboven genoemde overzicht met de Curaçoesche Petroleum Maatschappij had verder tot resultaat, dat de ondergeteekende er toe over kan gaan de oude bepaling, waardoor die maatschappij de helft van het gewoon loodsgeld voor hare schepen betaalde, wederom aan Uwen Raad in overweging te geven, aangezien hem is gebleken, dat zij dien maatregel zeer op prijs zou stellen.

Ook na het aannemen van de voorgestelde wijziging zal de Curaçoesche Petroleum Maatschappij nog blijven bijdragen aan loodsgeld en kosten van het havenbedrijf, ook al wordt, gelijk de Manager der Petroleum Maatschappij mededeelde, het grootste gedeelte van de vloot der maatschappij voortooptig opgeleid als een gevolg van een tekort aan ruwe olie in de concessies in Venezuela. Immers dit eventueel nieuwe tarief blijft toch 40% hooger dan het bij P. B. 1918, No. 24 vastgestelde.

Voor wat aangaat de algemeene vrijstelling van de verplichting tot het nemen van een loods door de binnenland-sche scheepvaart, meent de ondergeteekende te moeten opmerken, dat de Havenmeester een dergelijke bepaling zeer ongewenscht zou achten, zulk in verband met de veiligheid van het verkeer in de haven.

De ondergeteekende kan zich niet alleen zinnelijke niet alleen verenigen, maar meent dat een dergelijke bepaling ook in strijd zou zijn met artikel 171, tweede lid, van het Regeringsreglement inhoudende: "De baken-, loods-, haven-

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—6.

Verordening van den.....
tot aanvulling van de Loodsdienstverorde-
ning 1922.

Voorloopig Verslag.

No. 3.

Het afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Verscheidene leden deden uitkomen de bezwaren indertijd door den Raad geopperd tegen het voorstel van het Bestuur tot wijziging der loodsdienstverordening met verhooging der loodsgelden, welke bezwaren voldoende blijken uit de gewisselde stukken over dat voorstel en mede uit het gereleveerde bij de openbare behandeling daarvan. (Zie notulen No. 3, zittingjaar 1922—1923).

De Raad stelde zich toen op het standpunt, dat gelijkelijk rekening diende te worden gehouden met de belangen van de op Curaçao thuis behorende schepen en van die van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij (schepen, die ruwe olie aanbrengen voor alhier gevestigde raffinaderijen).

Was het wenschelijk op grond van de groote indirecte voordeelen, welke eene groote onderneming als die der C. P. M. voor Curaçao oplevert, de vrijgevege bepalingen voor hare ruwe olie aanbrengende schepen te handhaven, ook de binnenlandsche scheepvaart kon gelijkelijk aanspraak maken op tegemoetkoming bij de heffing van loodsgelden. De binnenlandsche scheepvaart toch beleefde — zooals zij trouwens nog steeds beleeft — slechte tijden. De zeilvaart, vroeger van zoo groote beteekenis, gaat gestadig achteruit en ook de stoomvaart levert geen goede resultaten op.

Wat in het bijzonder betreft de toezeggingen indertijd door het Bestuur aan de C. P. M. gedaan ten opzichte van de schepen, die ruwe olie aanbrengen, merkte men op, dat ofschoon de Raad in het algemeen niet gebonden kan worden geacht aan toezeggingen buiten hem om door het Bestuur gedaan, hij toch zooveel mogelijk daarmede rekening wenschte te houden.

Dat ten slotte de Raad is overgegaan tot het aannemen van de door het Bestuur bij de openbare behandeling van het loodsgeldenontwerp voorgestelde wijzigingen, waarbij en de vrijgevege bepalingen voor de binnenlandsche scheepvaart en die voor de schepen, die ruwe olie aanbrengen vervielen, moest, naar eenige leden deden opmerken, eensdeels worden toegeschreven aan het ingenomen standpunt, dat die twee categoriën gelijkelijk moesten worden behandeld en andersdeels aan het verband, van Hoogerhand gelegd tusschen stijving der Koloniale kas en salarisverbetering voor de ambtenaren, waarmede niet langer niet worden gedraald.

Enige leden deden uitkomen, dat de Raad aanvankelijk slechts bereid is geweest uit de loodsgelden f 25 000.— meer te halen, wat zou neerkomen op eene verhooging met 40% van de loodsgelden volgens de toenmaals bestaande bepalingen en tarieven.

Intusschen is de opbrengst van dit Middel dermate meegevalen, heeft zij de raming met zulk een aanzienlijk bedrag overschreden, dat de reden, die destijds gegolden heeft voor het intrekken van de toen bestaande vrijgevege bepalingen, thans geen kracht meer bezitten.

Algemeen was men dan ook van oordeel, dat er thans geen bezwaren meer bestaan niet alleen niet tegen de oude, thans door het Bestuur wederom voorgestelde bepaling ten opzichte van schepen, die ruwe olie aanbrengen, maar ook niet tegen eene vrijgevege behandeling van de binnenlandsche vaart.

Men kon te dezen opzichte het bezwaar billijken, ontleend aan veiligheid van het havenverkeer, dat wellicht bedreigd zou worden wanneer de vroeger bestaan hebbende vrijstelling van te Curaçao thuis behorende schepen van de verplichting om zich van een loods te voorzien, zou herleven. Geenszins echter, dat, ontleend aan het Regeeringsreglement.

Gelijk terecht in de Memorie van Toelichting wordt opgemerkt, verzet het Regeeringsreglement zich tegen voorrechten van eenige *vlag*. Wanneer men nu eenig voorrecht toekent aan de koloniale scheepvaart, dan wordt geen *vlag*, maar een bepaalde *categorie* schepen — de te Curaçao thuis behorende — bevoorrecht en hiertegen nu, meende men, verzet het Regeeringsreglement zich niet. De schepen onder Nederlandsche vlag in het algemeen blijven onderworpen aan de gewone bepalingen, die ook gelden voor de andere nationaliteiten. Daarenboven zou het bezwaar in elk geval alleen kunnen gelden voor die koloniale stoomschepen, welke in de groote vaart gebezigd worden, nooit voor de schepen, welke de kleine vaart uitoefenen.

Zoo is de bedoelde bepaling altijd verstaan en aan die opvatting wenschte men algemeen zich ook verder te houden.

Algemeen gaf men het Bestuur dan ook in overweging in het ontwerp alsnog te willen opnemen gelijke gunstige bepaling als voor de schepen, die ruwe olie aanbrengen, n. l. dat ook zij — de Curaçaosche schepen — half loodsgeld zullen hebben te betalen.

Enige leden, geheel onderschrijvende het betoog voor de noodzakelijkheid van vrijgevege bepalingen voor de binnenlandsche scheepvaart, wenschten te doen uitkomen, dat voor de tegemoetkoming aan de schepen, die ruwe olie voor alhier gevestigde raffinaderijen aanbrengen, bovendien nog pleit de gedane toezeggingen.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 17n. September 1923.

De Rapporteurs,

S. M. L. MADURO.

H. PERRET GENTIL.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—6.

*Verordening van den.....
tot aanvulling van de Loodsdienstverorde-
ning 1922.*

Memorie van Antwoord.

No. 4.

Het was den ondergeteekende aangenaam te vernemen, dat Uw Raad algemeen van oordeel was, dat er thans geen bezwaren meer bestaan tegen vrijgevege bepalingen voor de schepen, die ruwe olie aanbrengeu.

Gaarne wil de ondergeteekende den Raad nog verder tegemoet komen, en wel door eene bepaling voor te stellen zooals deze in de Loodsdienstverordening 1917 ook voorkwam, zij het thans eenigszins beperkt, nl. door bij het uitvaren van de haven van Curaçao voor in de kolonie te huis behoorende zeilschepen het nemen van een loods niet langer verplichtend te stellen.

Bij de hier bijna in alle jaargetijden waaiende passaatwind gaat het uitvaren met veel minder moeilijkheden gepaard dan het binnenvaren.

De ondergeteekende vond vrijheid om deze bepaling voor te stellen, omdat ook hij inziet, dat de binnenlandsche scheepvaart, speciaal de zeilvaart, slechte tijden beleeft. Door dit voorstel wordt de zeilvaart dan praktisch op gelijken voet gebracht met de schepen die ruwe olie aanvoeren.

Voor de stoomschepen, die in deze kolonie te huis behooren, een gelijke bepaling voor te stellen, acht ondergeteekende niet gewenscht, waar door deze schepen, die slechts nominaal Curaçaosche schepen zijn, meer de groote en niet de binnenlandsche vaart wordt uitgeoefend niet alleen, maar in het bijzonder de binnenlandsche zeilvaart scherpe concurrentie wordt aangedaan.

Een bepaling aan Uwen Raad voorstellen, waarbij wordt voorgeschreven, dat in de kolonie te huis behoorende zeilschepen voortaan het halve loodsgeld zullen betalen, acht ondergeteekende ongewenscht met het oog op het geringe bedrag dat dan door die categorie van schepen zal worden betaald, nl. bedragen tusschen f 2,— en f 12,— voor schepen van de kleinste afmeting tot schepen van 886 M3 en daarboven, terwijl het binnenloodsen van zeilschepen practisch neerkomt op het binnenstepen daarvan. De kosten van het slepen zouden dan in meerdere gevallen wellicht niet eens goedge maakt worden.

Willemstad, den 4n. October 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924.—6.

Verordening van den.....
tot aanvulling van de Loodsdienstverorde-
ning 1922.

Nota van Wijziging.

No. 5.

De artikelen 1, 2 en 3 worden onderscheidenlijk artikelen 2, 3 en 4.

Een nieuw artikel 1 wordt aan het ontwerp toegevoegd, luidende:

Aan artikel 5 van de Loodsdienstverordening 1922 (P. B. 1922 No. 71) wordt na No. 30. een nieuw nummer toegevoegd, luidende:

„40. in de kolonie te huis behorende zeilschepen bij het uitgaan.”

Willemstad, den 4n. October 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—6.

*Verordening van den.....,
tot aanvulling van den loodsdienstverorde-
ning 1922.*

Eindverslag.

No. 4. 56

Eenige leden, waardeerende de tegemoetkomende houding van het Bestuur ten opzichte van de Curaçaosche zeilvaart, verklaarden niet te kunnen inzien de bezwaren, welke aan het be-
toonen van gelijke vrijgevigheid ook aan de Curaçaosche stoom-
vaart in den weg staan.

Weliswaar behooren de hierbedoelde stoomschepen slechts formeel thuis op Curaçao en zijn het de zeilschepen, welke de eigenlijke binnenlandsche vloot vormen, doch ook die stoomschepen maken evenals de zeilschepen slechte tijden door en dragen toch in niet geringe mate bij tot de welvaart en den bloei van het eiland.

Het wilde den leden aan het woord voorkomen dat er geen voldoende reden aanwezig is om de Curaçaosche stoomvaart uit te sluiten van voorrechten, welke thans in het gewijzigd ontwerp zoowel aan de schepen, die ruwe olie aanbrengen als aan de Curaçaosche zeilschepen worden toegekend. Hoogstens zou men, volgens enkele dezer leden, hier een onderscheid kunnen maken tusschen de groote en de kleine vaart en slechts uitsluiten de stoomschepen, welke niet alleen de havens in de Caraïbische zee bedienen, maar ook grootere reizen maken.

Andere leden konden zich met het gewijzigd ontwerp ver-
eenigen. Zij wezen erop, dat ofschoon het niet te ontkennen valt, dat ook de stoomvaart den druk der tijdsomstandigheden ondervindt, zij het toch is, die de zeilvaart, de eigenlijke Curaçaosche vloot, zoo zware concurrentie aandoet, haar als het ware overal verdringt.

Verscheidene leden, waaronder ook enkele hunner, die overigens met het gewijzigd ontwerp konden medegaan, vreesden van de voorgestelde vrijstelling van de verplichting tot het nemen van een loods bij het uitgaan, een zeer groote belemmering van het verkeer in en over de haven. Vooral op windstille dagen of wanneer de wind uit den verkeerden hoek waait, zou het verkeer over de Koningin Emmabrug ernstig verstoord worden, wanneer de zeilschepen slechts met windkracht de haven uitmoesten.

Deze leden zouden daarom liever zien, dat de verplichting tot het nemen van een loods in de verordening behouden bleef en dat de tegemoetkoming aan de Curaçaosche schepen verleend werd in dezelfde vorm als dit voor de schepen, die ruwe olie aanbrengen voorgesteld wordt, n. l. dat ook zij slechts half loodsgeld zullen hebben te betalen.

Dat dan bij de kleinste schepen de kosten van het slepen haast evenveel zouden bedragen als het loodsgeld, moest hier niet te veel gewicht in de schaal werpen, waar het slepen hoofdzakelijk in het belang van het verkeer geschiedt. Overigens brengt het loodsgeld zoo heel veel meer op, dan waarop bij de jongste verhooging der tarieven gerekend was, en ook zooveel meer dan de uitgaven voor het loodswezen bedragen, dat over zulk een gering financieel bezwaar wel mag worden gestapt.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 15n. October 1923.

De Rapporteurs,

S. M. L. MADURO.

H. PERRET GENTIL.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—6.

Verordening van den.....
tot aanvulling van de loodsdienstverorde-
ning 1922.

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG.

No. 7.

Naar aanleiding van het Eindverslag zij het den ondergeteekende veroorloofd nog eens het navolgende onder de aandacht van Uwen Raad te brengen.

Toen verleden jaar de loodsdienstverordening 1922 door Uwen Raad in behandeling zoude worden genomen, zoude de hoofdagent van den Koninklijken West-Indischen Maildienst, onder wien de zoogenaamde Curaçaosche stoomvaart, de West-Indische Scheepvaart Maatschappij, ressorteert, zich niet hebben ontzien ondershands met dreigementen pressie uit te oefenen op de stemming van Uwen Raad.

Teneinde buiten het Bestuur om bijzondere vrijgeveige bepalingen ten behoeve zijner schepen in de loodsdienstverordening te zien opgenomen, zoude hij niet hebben geschroomd te kennen te geven maatregelen te hebben voorbereid om iedere verhooging van loodsgeld terstond door heffing eener exceptioneele overvracht van lading naar en van Curaçao af te wentelen op den Curaçaoschen handel en het publiek; op alle uitgaande lading van Curaçao zoude eene extra „charge” van 1 shilling per ton worden geheven als aangenomen werd het „wetsvoorstel” van den gouverneur om de loodsgelden met 50% te verhoogen.

Wat daarvan zij, na de inwerkingtreding van het nieuwe tarief, hebben niet alleen de K. W. I. Maildienst, maar ook alle andere met den K. W. I. M. in eene associatie vereenigde stoomvaartlijnen na 6 Januari 1923 zoowel voor goederen van Europa bestemd voor Curaçao als afkomstig van Curaçao en bestemd voor Europa, en na 14 Februari 1923 ook voor alle doorvoergoederen van Maracaibo op Curaçao overgescheept eene extra vrachtverhooging van 1 shilling per ton in rekening gebracht. Enkele agenten pasten de charge ook toe op vracht van Curaçao naar Maracaibo.

Door een alleszins bevoegden en ter zake kundigen scheepvaart specialiteit, werd den ondergeteekende medegedeeld, dat de opbrengst dier extra belasting van Curaçaosche goederen vermoedelijk driemaal zooveel heeft opgebracht als de meerdere te betalen loodsgelden voor alle aangesloten stoomschepen bedroegen.

Na 23 Mei 1923, de hoofdagent van den K. W. I. M. vertrok half April 1923 met verlof, is die exorbitante extra vracht tot op de helft, tot op zes pence per ton, teruggebracht.

Het zal Uwen Raad niet ontgaan, dat dus ook thans nog de K. W. I. M., waartoe feitelijk de schepen Baralt, Brion, Carna, Astrea, Flora en Luna behooren, met betrekking tot de kosten van den loodsdienst harer schepen in voor haar voordeeliger omstandigheden verkeert dan vroeger.

Zeer onlangs vernam de ondergeteekende, dat de vertegenwoordiger der West-Indische Scheepvaart Maatschappij een verzoekschrift aan Uwen Raad zoude hebben ingediend.

De notulen van Uwen Raad van de zitting van 8 October 1923 gaven ondergeteekende eerst gelegenheid van den inhoud van dat blijkbaar reeds 5 September 1923 verzonden request kennis te nemen.

Niettegenstaande dat verzoekschrift eene wederlegging bedoelde te zijn van mededeelingen van het Bestuur in de Memorie van Toelichting, werd den ondergeteekende daarvan geen afschrift toegezonden en werd hem ook geenerlei mededeeling daaromtrent gedaan.

In het Voorloopig Verslag, dd. 17 September l. l., werd van de ontvangst van voormeld request door Uwen Raad geen gewag gemaakt; bij het samenstellen der Memorie van Antwoord op 4 October d. j. kon de ondergeteekende met het bestaan van dat verzoekschrift nog geene rekening houden.

De daarin voorkomende bewering, dat de hier thuis behorende schepen der West-Indische Scheepvaart Maatschappij voornamelijk de havens van Venezuela bedienen, komt den ondergeteekende in hare algemeenheid minder juist voor.

Is ondergeteekende toch goed ingelicht, dan wordt door de meerderheid dier schepen geregeld de vaart op New-York en op Puerto Rico onderhouden.

Wanneer het loodsgeld meer opbrengt dan waarop door Uwen Raad werd gerekend, zoude dit, naar de meening van ondergeteekende, aan Uwen Raad, die naar financieele onafhankelijkheid van het Moederland en volledige autonomie streeft, niet anders dan aangenaam kunnen zijn.

Voor wat de opbrengst van het loodsgeld betreft echter het volgende:

Bij de raming voor 1924 werd voor het eerst rekening gehouden met het verhoogde tarief. Die raming had plaats in Januari 1923. De opbrengst werd toen begroot op f 130 000,—, terwijl tot 1 October 1923 de opbrengst f 131 199,— bedroeg en dus de raming bereikt werd.

De raming was voorzichtig gesteld en sedert Januari is de scheepvaart bovendien voortdurend toegenomen. Toch kan de opbrengst, wanneer de schepen van een der groote maatschappijen onze haven in de toekomst niet meer aandoen, plótseeling vrij belangrijk dalen.

Zooals in de Memorie van Toelichting door ondergeteekende medegedeeld, is door de Curaçaosche Petroleum Maatschappij over de eerste zeven maanden betaald:

in Januari.....	f 3 922,25
in Februari.....	4 638,—
in Maart.....	4 192,—
in April.....	6 218,—
in Mei.....	5 984,—
in Juni.....	7 262,—
in Juli.....	7 644,—

en dan nog in de maanden

Augustus.....	f 8 110,—
September.....	6 750,—

of in totaal over de afgelopen negen maanden van dit jaar f 54 720,25. Alleen al bij de invoering van de gunstige bepaling voor de Curaçaosche Petroleum Maatschappij zal de opbrengst, die anders gesteld had kunnen worden op 4/3 van f 130 000,— of f 173 000,—, verminderen met 2/3 van f 54 720,25 of f 36 480,—, zoodat de raming voor 1924, als de scheepvaart even druk blijft, juist bereikt of althans met geen noemenswaardig bedrag overschreden zal worden. Immers niet alleen voor schepen, die ruwe olie aanvoeren, ook voor de zeilschepen wordt, komt deze verordening tot stand, eene tariefverlaging ingevoerd.

Het drukker scheepvaartverkeer heeft bovendien de indienstneming van een hulploods noodzakelijk gemaakt. Waar in de toekomst die opbrengst wel eens belangrijk minder zal kunnen zijn, zoude het, naar de meening van ondergeteekende, geene verstandige financieele politiek zijn van een gedeelte der opbrengst afstand te doen voor verkapte subsidie aan de West-Indische Scheepvaart Maatschappij.

Is het den leden bekend dat voor de Baralt, Brion, Carna, Astrea, Flora en Luna gezamenlijk in zes maanden, April t/m September 1923, f 7 272,— aan loodsgeld werd betaald? (Dit bedrag werd den ondergeteekende door den heer vertegenwoordiger der West-Indische Scheepvaart Maatschappij opgegeven).

Voorts mag niet uit het oog worden verloren, dat de opbrengst der loodsgelden geenszins alleen bestemd is om daaruit de uitgaven van het loodswezen te bestrijden, doch dat, waar te Curaçao door het Gouvernement geen haven- of kadegelden worden geheven, zij ook moet strekken ter amortisatie der voor de verbetering der haven uitgegeven gelden, voor het onderhoud en herstel der haven en kunstwerken en het aanbrengen van verbeteringen.

In de Nota betreffende den toestand van de financiën van Curaçao, (stuk No. 3, zittingjaar 1922—1923.—32) werd op bladzijde 3 reeds medegedeeld, dat tegenover de opbrengst van de loodsgelden, uitgaven ten behoeve van de haven en het loodswezen ad f 85 000,— staan, terwijl het overschot de haven ten goede dient te komen, zoodat voor het jaar 1924 tegenover de meerdere ontvangsten stonden de volgende uitgaven, waarvoor kredieten zijn aangevraagd, t. w.

Nieuw kustlicht te Willemstad.....	f 3 000,—
Verbetering van de De Ruyterkade.....	20 000,—
Leggen van meerboeien in het Schottegat.....	17 000,—
Nieuwe vuurtoren Oostpunt van Aruba.....	15 000,—

Ook in volgende jaren zullen zeer belangrijke onderhoudswerken ten behoeve van de haven noodig zijn, daar bijv. de Handelskade thans in zulk een staat verkeert, dat vermoedelijk binnen afzienbaren tijd zeer kostbare herstellingswerkzaamheden noodzakelijk zullen blijken.

De gelden daarvoor moeten naar billijkheid worden opgebracht door de scheepvaart, die van die werken het voordeel heeft.

En nu mag het wel merkwaardig heeten, dat het scheuren der Handelskade en de ondermijning der kademuren aldaar vermoedelijk voor een niet gering deel veroorzaakt zal zijn door de manoeuvres der schepen van den K. W. I. M., die aldaar kosteloos ligplaats nemen.

Waar de haven van Curaçao eene zeer goedkoope haven is voor zoover het betreft de lasten van gouvernementewege aan de scheepvaart opgelegd, vertrouwt ondergeteekende, dat na bovenstaande uiteenzetting Uw Raad zal willen medewerken tot eene spoedige totstandkoming der onderwerpelijke verordening in den vorm, waarin zij na zoo groot mogelijke tegemoetkoming dezerzijds aan wenschen door Uwen Raad kenbaar gemaakt, thans is vervat.

Willemstad, den 25n. October 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

[Faint, illegible text from the reverse side of the page, appearing as bleed-through.]

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—7.

Verordening van den.....
tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao.

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Eenig artikel.

Na artikel 241 van gemeld Wetboek wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Art. 241bis.

Hij die een kind waarvan hij weet dat hij de vader niet is, overeenkomstig de voorschriften van het Burgerlijk Wetboek als het zijne erkent, wordt, als schuldig aan valsche erkenning, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924.—7.

*Verordening van den.....,
tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao.*

Memorie van toelichting.

No. 2.

Het gebeurt niet zelden, dat lieden, die met een vrouw willen trouwen, welke reeds kinderen bij een anderen man heeft, deze kinderen als de hunne erkennen. Meestal geschiedt dit uit lichtvaardigheid, zonder de omvang en beteekenis van de daad te beseffen.

Hoewel een dergelijk feit reeds onder het bereik van artikel 232 van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao zou vallen, komt het wenschelijk voor er een delictum sui generis van te maken in den geest van artikel 278 van het Wetboek van Strafrecht voor Nederlandsch-Indië, om de menschen duidelijker aan het verstand te brengen, dat zij een ongeoorloofde daad plegen, en in het bijzonder om zooveel mogelijk in het belang van den fiscus paal en perk te stellen tegen de misbruiken, welke dergelijke erkenningen hebben ten aanzien van aanspraken op overtocht, op onderhoud bij overlijden van den zoogenaamden vader, op kosteloze geneeskundige hulp en behandeling, op kindertoelage, enz.

Willemstad, den 27n. Augustus 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—7.

*Verordening van den.....
tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao.*

Voorloopig Verslag.

No. 3.

Het afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Eenige leden vroegen zich af of het erkennen van een kind, waarvan men de vader niet is, wel een daad is, zóó ongeoorloofd, dat daartegen de macht van de strafwet dient te worden te weer gesteld. Het wilde hun voorkomen, dat in zeer vele gevallen, vooral onder de volksklasse in de Kolonie, die daad, ofschoon berustende op een onwaarheid en uit streng dogmatisch oogpunt derhalve verkeerd, toch een uiting is van hooge moraliteit. Aan het kind, dat, buiten schuld, zonder naam en zonder staat in de wereld komt te staan en in zijn verder leven van de zijde van de maatschappij dikwijls de geringschatting heeft te verduren, welke velen voor „onechte” kinderen aan den dag leggen, geringschatting, welke het bitterst gevoeld wordt bij de gewichtige momenten in zijn verder leven, bij het huwelijk b. v., wordt door strafbaarstelling van de erkenning door een ander dan door den natuurlijke vader, een gelegenheid ontnomen om zich een naam, een in de oogën der burgerlijke samenleving smetteloozen staat te verwerven.

En wijst ook niet — zoo vroegen de leden tot dusver aan het woord — het feit, dat zeer dikwijls door de moeder tot een huwelijk besloten wordt, hoofdzakelijk om hare natuurlijke kinderen staat en naam te kunnen verschaffen op een streven naar zedelijke verheffing?

Is er daar iets in, dat in zoo hooge mate met de zedelijkheid zou strijden, dat de hulp der strafwet daartegen moet worden ingeroepen? Of zou de moraliteit beter zijn gediend, wanneer zulk een moeder, toch geen naam en staat voor hare kinderen kunnende verkrijgen, er de voorkeur aan zou geven zich niet door den huwelijksband te laten binden, maar haar leven ook verder in concubinaat door te brengen?

Andere leden, schoon niet ongevoelig voor voorgaande beschouwingen, welke ongetwijfeld grond vinden in bestaande maatschappelijke toestanden en levensbeschouwingen, deden evenwel opmerken, dat een daad op een onwaarheid gegrond in het algemeen toch moeilijk moreel kan worden genoemd.

Kunnen er gevallen zijn, dat zoodanige daad in hare uitwerking, heilzame gevolgen heeft, in het algemeen en op den duur wreekt zich elke onwaarheid.

De redenen, welke tot de huwelijken van moeders reeds van natuurlijke kinderen leiden zijn in den regel niet van zoo hoog ideeëlen aard als hiervoren wordt voorgesteld. De praktijk des levens wijst dikwijls anders uit.

Het is — zoo vervolgden de leden thans aan het woord — zelfs aangenomen, dat het nogal dikwijls voorkomt, dat een moeder, hoofdzakelijk om der wille van hare natuurlijke kinderen in het huwelijk treedt en door die daad formeel tot een zedelijker leven wederkeert, — het is ook dan nog de vraag of op den duur het wesen van den *leugen* zoo men wil van de onwaarheid, niet van grooter moreele beteekenis zal blijken te zijn, dan het toelaten daarvan met het oog op uitzonderingsgevallen. Dat het werkelijk uitzonderingsgevallen zijn, waarin de onwaarheid heilzame vruchten zou dragen, mag wel worden aangenomen, als men bedenkt, dat van het zedelijk peil, waarop de huwende moeders reeds van natuurlijke kinderen (van verschillende vaders vaak) in den regel staan, wel het een en ander valt af te dingen.

Gevraagd werd echter waarom, waar art. 232 van het Wetboek van Strafrecht het feit in het algemeen reeds strafbaar stelt, het wenschelijk is daarvan een delict „sui generis” te maken. Zou niet, wanneer de ambtenaren van den Burgerlijken Stand worden geïnstrueerd om aan de erkennende vaders bovenbedoelde strafbepaling voor te houden, zonder eene speciale verordening het beoogde doel worden bereikt?

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 17n. September 1923.

De Rapporteurs,

S. M. L. MADURO.

H. PERRET GENTIL.

Verzamelde werken van de heer J. J. van der Stoep
voor de Koloniale Raad

Verzameling van werken
Voorloopig Verlag

No. 2

Het afwijkingenboek heeft aandachtige lezers tot de volgende beschouwingen en opmerkingen...

De afwijkingenboek is een belangrijk document dat de afwijkingen van de wetten...

Andere leden, schoon niet onbevleed voor zoogenaamde beschouwingen, welke...

De afwijkingen, welke tot de hewijzen van natuurlijke kinderen leiden...

Overzigtelijk wordt echter waargenomen, dat het Wetboek van 1892...

Albus, uitgeverij van G. J. van der Stoep, 17e September 1923.

J. J. van der Stoep
A. M. J. J. J. J.
H. FERRET GENT

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—7.

*Verordening van den.....,
tot aanvulling van het Wetboek van Straf-
recht voor de kolonie Curaçao.*

Memorie van Antwoord.

No 4.

Met belangstelling zag ondergeteekende, dat eenige leden zich afvroegen of de opzettelijke erkenning van een kind, waarvan men weet de vader niet te kunnen zijn, wel dermate ongeoorloofd is, dat daartegen de macht van de strafwet dient te worden teweergesteld.

Na kennisneming van de frissche onbevangenheid, waarmede die leden deze vraag blijkbaar ontkennend meenen te moeten beantwoorden, omdat het hun wilde voorkomen, dat zulk een daad in vele gevallen eene uiting is van hooge moraliteit, meent ondergeteekende niet te mogen nalaten het volgende op te merken.

Hij meent, dat daartoe te meer aanleiding bestaat, waar ook de andere leden in het voorloopig verslag aan het woord zich voor de gegeven beschouwingen niet ongevoelig verklaarden.

In de eerste plaats zij opgemerkt, dat de Raad blijkbaar steeds uitsluitend heeft gedacht aan een zeer bijzonder geval van erkenning, namelijk aan eene erkenning, die wettiging tengevolge heeft, dus eene erkenning vóór het aangaan van het huwelijk of bij de akte van huwelijksvoltrekking, en bij zijne beschouwingen feitelijk wettiging op het oog heeft gehad.

Wettiging en erkenning zijn echter twee geheel verschillende zaken. Zij worden dan ook in twee verschillende afdelingen van het Burgerlijk Wetboek behandeld.

De twee begrippen dekken elkaar niet

Het schijnt voorts niet overbodig op te merken, dat ook niet — door den verwekker of een anderen man — erkende kinderen overeenkomstig de registers van den Burgerlijken Stand een naam, niet alleen een of meer voornamen, maar ook een familienaam hebben.

Nimmer mag uit het oog worden verloren, dat het niet de door liefde tot haar kroost gedreven moeder van buiten huwelijk geboren kinderen, en het niet de zich zedelijk willende verheffen gevallen vrouw zijn, die onder de voorgestelde strafbepaling zullen komen te vallen.

De gewraakte handeling zal slechts kunnen worden gepleegd door een manspersoon, die met de kinderen, wier vader officieel niet bekend is, niets heeft uit te staan, aan wien hun onwettige staat niet te wijten is, die persoonlijk geen enkel toelaatbaar belang heeft bij vermomming van dien staat, die niet de oorzaak van het zedelijk verval der vrouw zal zijn geweest en die dus noch aan de kinderen noch aan de vrouw iets goed te maken heeft.

Voorts doet het vreemd aan eene voorkeur voor een verder leven in concubinaat (vermoedelijk is bedoeld met den natuurlijke vader der kinderen), bij eene moeder van natuurlijke kinderen, die zoo sterk is, dat slechts eene valsche verklaring door haar echtgenoot in spe, vastgelegd in eene authentieke akte, in staat is haar noode te bewegen zich door den huwelijksband aan dien schijnvader te laten binden, te zien aangenomen als een bewijs van een streven naar zedelijke verheffing.

De vraag dringt zich op wat van een huwelijk onder die omstandigheden te verwachten is en waarin die zedelijke verheffing zal bestaan.

Voorts moet niet worden vergeten, dat al moge het wettelijk rechtsvermoeden, dat het kind staande huwelijk geboren den man tot vader heeft niet immer met de werkelijkheid overeenkomen en al moge ook buiten huwelijk subjectieve overtuigingen van vaderschap objectief geheel onjuist kunnen zijn, die waarheden van geen belang zijn voor het onderwerp.

Strafbedreiging wordt voorgesteld tegen een erkenner die weet, dat is de absolute zekerheid heeft, dat het kind, dat hij erkent, niet het zijne is.

Alleen in een geval dus, waar onweersproken absolute zekerheid bestaan kan, en dan ook bestaat, van het niet verwekt hebben van het betrokken kind, zal het voorgestelde speciale delict aanwezig zijn.

Zeer juist wordt in het voorloopig verslag opgemerkt, dat elke onwaarheid zich op den duur wreekt.

Dubbel wrekend is eene onwaarheid in gezins- en familieverhoudingen, die tot de meest ernstige gevolgen in de gezinnen pleegt te leiden.

De Nederlandsche gemeenschap staat op den bodem van het recht, huldigt de waarheid als een beginsel en bestrijdt de opzettelijke valscheheid voor zoover zij dat kan met haar strafbepalingen.

Met de meeste nauwgezetheid wordt door de met de bijhouding daarvan belaste ambtenaren steeds plichtsgetrouw er naar gestreefd om den ingevoerden vrij kostbaren Burgerlijken Stand zooveel mogelijk een getrouw beeld te doen zijn van de werkelijke verhoudingen.

Dat het opzettelijk in de registers doen opnemen van eene valsche opgave bestreden moet worden, ligt daarom voor de hand.

De ambtenaar van den Burgerlijken Stand zal veelal weerloos zijn en zich verplicht zien de aan innerlijke valscheheid lijdende akte in de registers in te schrijven. Hem moet dus bijstand worden verleend tegen personen, die zeer zeker wel bijna altijd uit geldelijke of minder edele motieven er toe overgaan tot het onverschuldig plegen van eene opzettelijke valscheheid.

Zoude het niet ongerijmd zijn, dat:

a. het opzettelijk dragen van onderscheidingsteekenen of het verrichten van eene daad behoorende tot een ambt dat men niet bekleedt of waarin men is geschorst (art. 202 W. v. S. Cur.) het aannemen dus van eene valsche ambtelijke qualiteit;

b. het zich opzettelijk voor een ander uitgevende deelnemen aan eene krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezing (art. 134 W. v. S. Cur.);

c. het opgeven van een valschen naam, wanneer door het bevoegd gezag daarnaar wordt gevraagd (art. 454 3o. W. v. S. Cur.)

strafrechtelijk worden vervolgd, doch dat een ieder ongestraft leugenachtige verklaringen van vaderschap zoude kunnen doen opnemen in de openbare registers?

Tenzij dus art. 232 het feit in het algemeen reeds strafbaar stelde, is het wenschelijk, dat van de valsche erkenning een „speciaal delict” wordt gemaakt.

In de memorie van toelichting is wel vermeld, dat het gewraakte feit reeds zoude vallen onder het bereik van art. 232 van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao, doch dit is in de practijk nog nimmer kunnen blijken, omdat volgens mededeeling van den Procureur-generaal, wanneer gevallen van valsche erkenning te zijner kennis zijn gekomen, het recht van strafvervolgung reeds door verjaring te loor was gegaan.

Voormelde bewering bevatte dus slechts eenē z. i. gegronde verwachting van het hoofd van het Openbaar Ministerie, doch steunde niet op jurisprudentie van het Hof van Justitie.

Na ernstige overweging der zaak en op het gevaar af, wanneer de Koloniale Raad weigert de voorgestelde aanvulling van het Wetboek van Strafrecht aan te nemen, door de openlijke erkenning dezer leemte in de strafwet de kwade praktijken mogelijkerwijze ongewild te hebben bevorderd, schroomt ondergeteekende evenwel niet als zijne persoonlijke meening uit te spreken, dat de strafbepaling van art. 232 van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao niet voorziet in het geval van valsche erkenning.

Eene op grond van de bepaling van art. 232 van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao ingestelde strafvervolgung zoude z. i. niet tot het beoogde doel leiden, doch uitloopen op een ontslag van rechtsvervolgung.

De vraag of de zoogenaamde valsche erkenning als intellectueele valscheheid in eene authentieke akte kan gelden, wordt niet onalgemeen ontkenkend beantwoord.

Wel is waar is deze strijdvraag in het bijzonder nimmer aan de beslissing van den Hoogen Raad der Nederlanden onderworpen geweest, doch bij meer dan een gelegenheid heeft dat College eene enge opvatting gehuldigd van de bepaling van art. 227 van het Nederlandsch Wetboek van Strafrecht, woordelijk gelijk aan die van art. 232 van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao, ten aanzien van de beteekenis der daarin voorkomende woorden: „een feit, van welks waarheid de akte moet doen blijken”.

In Nederlandsch Oost-Indië schijnt het misbruik ten aanzien van de erkenning van kinderen door militairen te heerschen.

De jurisprudentie van het Hoog Gerechtshof van Nederlandsch Indië is wankelend ten aanzien van de vraag of eene zoogenaamde valsche erkenning eene intellectueele valscheheid in geschrifte bevat.

Ten slotte heeft dit er toe geleid om het bedoelde feit in eene afzonderlijke bepaling als misdrijf strafbaar te stellen, n.l. de bepaling van artikel 278 van het Wetboek voor Nederlandsch-Indië woordelijk luidende als de thans voor Curaçao voorgestelde bepaling.

Komt de voorgestelde aanvulling van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao tot stand, dan zal van bestuurswege zeer zeker niet worden nagelaten om den ambtenaren van den Burgerlijken Stand en den notarissen ernstig te verzoeken om voor zoover het in hun vermogen ligt, te willen medewerken om valsche erkenningen in de toekomst te voorkomen, met een wijzen zoonoodig op de wetsbepaling, die daartegen dan straf zal bedreigen.

Voorloopig komt een voorhouden der strafbepaling van art. 232 W. v. S., op de hierboven ontwikkelde gronden, minder raadzaam voor.

Ten allen overvloede wenschent ondergeteekende er nog op te wijzen, dat valsche erkenning, vooral wanneer zij wettiging tengevolge heeft, geschiedt ten koste van de medeleden der gemeenschap, wier financieele lasten daardoor op onrechtmatige wijze worden verzwaaard en tot vermogensrechtelijke benadeeling van weerloozen, van wettige kinderen, die reeds geboren zijn of nog geboren zullen worden, en van familieleden leidt.

Willemstad, den 26n. October 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

... 1923-1924 ... W. v. S. Curaç.

... wetboek van Strafrecht ...

... wetboek van Strafrecht ...

... wetboek van Strafrecht ...

... wetboek van Strafrecht ...

... wetboek van Strafrecht ...

... wetboek van Strafrecht ...

... wetboek van Strafrecht ...

... wetboek van Strafrecht ...

... wetboek van Strafrecht ...

... wetboek van Strafrecht ...

... wetboek van Strafrecht ...

... wetboek van Strafrecht ...

Willemstad, den 26n October 1923.

De Gouverneur van Curaçao.

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924—8.

Verordening van den ,
tot intrekking van: 1o. de verordening van
den 8sten Mei 1876 (P. B. No. 13), voor
de Schutterij op het eiland Curaçao; en
2o. de verordening van den 29sten Maart
1882 (P. B. No. 22), voor de schutterijen
in de kolonie Curaçao buiten het eiland
van dien naam.

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is:
1o. de verordening van den 8sten Mei 1876 (P. B. No. 13),
voor de Schutterij op het eiland Curaçao, zooals deze sedert
is gewijzigd, laatstelijk bij de verordening van 22 Augustus
1917 (P. B. 1918 No. 6); en 2o. de verordening van den 29sten
Maart 1882 (P. B. No. 22), voor de schutterijen in de kolonie
Curaçao buiten het eiland van dien naam, zooals gewijzigd
bij de verordening van 22 Augustus 1917 (P. B. 1918 No. 6),
in te trekken;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad,
vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

De verordening van den 8sten Mei 1876 (P. B. No. 13), voor
de Schutterij op het eiland Curaçao, zooals deze sedert is ge-
wijzigd, laatstelijk bij de verordening van 22 Augustus 1917
(P. B. 1918 No. 6); en

de verordening van den 29sten Maart 1882 (P. B. No. 22),
voor de schutterijen in de kolonie Curaçao buiten het eiland
van dien naam, zooals gewijzigd bij de verordening van 22
Augustus 1917 (P. B. 1918 No. 6),

worden ingetrokken en vervallen mitsdien op den dag, waar-
op deze verordening in werking treedt.

Met den in het vorig lid vermelden dag zijn de in voor-
melde verordeningen bedoelde schutterijen opgeheven.

Zij die bij de opheffing der schutterijen als officier tot eene
schutterij behooren en de auditeurs bij de schuttersraden
worden door den Gouverneur als zoodanig eervol ontslagen.

Zij die bij de opheffing der schutterijen lid zijn van eene
schutterij beneden den rang van officier, worden gerekend
van verderen dienst als zoodanig te zijn ontheven.

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den
dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924—8.

*Verordening van den ,
tot intrekking van: 1o. de verordening van
den 8sten Mei 1876 (P. B. No. 13), voor
de Schutterij op het eiland Curaçao; en
2o. de verordening van den 29sten Maart
1882 (P. B. No. 22), voor de schutterijen
in de kolonie Curaçao buiten het eiland
van dien naam.*

Memorie van toelichting.

No. 2.

In de Memorie van antwoord op het voorloopig verslag betreffende de ontwerp-verordening tot voorloopige vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1924, deelde ondergeteekende — naar aanleiding van de in genoemd voorloopig verslag ad art. 35 gemaakte opmerking — den Raad mede, dat hij zich in verbinding met Z. E. den Minister van Koloniën zou stellen om tot eene opheffing van de rustende stedelijke en landelijke schutterij op het eiland Curaçao te geraken.

In antwoord op het door ondergeteekende aan den Minister gedaan voorstel als bovenbedoeld, ontving hij het bericht, dat bij Z. E. geen bezwaar daartegen bestaat.

Uit de ten aanzien van dat korps met den Raad gevoerde gedachtenwisseling zal het Uw college gebleken zijn, dat geen behoorlijke uitvoering wordt en wellicht ook kan worden verleend aan het voorschift betreffende de jaarlijksche indeeling van daartoe in de termen vallende ingezetenen. Blijkt reeds uit dien hoofde, dat van het bestaan van een schutterij zelfs op papier geen sprake is, zoo meent ondergeteekende dat ook indien de indeeling naar behooren kon geschieden en plaats vond, eenig practisch nut daarvan niet te verwachten zou zijn.

Van deze gelegenheid wordt gebruik gemaakt om de verordening van 29 Maart 1882 (P. B. No. 22), welke schutterijen heeft ingesteld op de eilanden Bonaire, Aruba, Sint Martin (Nederlandsch Gedeelte) en Sint Eustatius, en welke reeds lang practisch alle uitvoering mist, tegelijk met de verordening van 8 Mei 1876 (P. B. No. 13) voor de schutterij op het eiland Curaçao, in te trekken.

Ten overvloede wenscht ondergeteekende er de aandacht van den Raad op te vestigen dat sedert 1901 artikel 175 van het reglement op het beleid der regeering in de kolonie Curaçao de oprichting en instandhouding van schutterijen facultatief heeft gesteld.

Willemstad, den 27n. Augustus 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—8.

Verordening van den.....
tot intrekking van: 1o. de verordening van
den 8sten Mei 1876 (P. B. No. 13), voor de
Schutterij op het eiland Curaçao; en 2o. de
verordening van den 29sten Maart 1882
(P. B. No. 22) voor de schutterijen in de
kolonie Curaçao buiten het eiland van dien
naam.

Voorloopig Verslag.

No. 3.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Eenige leden waren van oordeel, dat, waar de bestaande rustende Schutterij aan de bevolking geen persoonlijke en aan de koloniale kas geen geldelijke lasten van eenige beteekenis veroorzaakt en het niet uitgesloten is, dat zij bij rampen of ordeverstoringen toch eenige diensten zal kunnen presteeren, er geen bepaalde reden aanwezig is om haar geheel op te heffen.

Zij wezen er nog op, dat de Schutterij, toen nog dienstdoende weliswaar, bij vroegere gelegenheden wel eens zeer nuttige diensten heeft bewezen, zelfs eene traditie heeft op te houden.

Andere leden stelden daartegenover, dat van eene rustende Schutterij als de Curaçaosche in geen enkel opzicht eenig nut of eenigen dienst valt te verwachten.

Zij wezen op de wijziging, op de groote veranderingen, die zich over de geheele wereld in den volksgeest hebben voltrokken. De tijd der schutterijen is voorbij. Bij rampen en, vooral, bij ordeverstoringen valt thans alleen te rekenen op goed georganiseerde politiecorpsen en goed gedisciplineerde troepen.

Men was voorts van meening, dat waar de Raad telkens en telkens op bezuiniging aandringt, bezuiniging over de geheele lijn, bezuiniging in het groote alsook in het kleine, elke maatregel, die, ongeacht het bedrag dat daarbij betrokken is, slechts in de richting van bezuiniging gaat, aanspraak behoort te kunnen maken op de volle medewerking van den Raad.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 11n. December 1923.

De Rapporteurs,

S. M. L. MADURO.

H. PERRET GENTIL.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—8.

*Verordening van den.....,
tot intrekking van: 1o. de verordening van
den 8sten Mei 1876 (P. B. No. 13), voor de
Schutterij op het eiland Curaçao; en 2o. de
verordening van den 29sten Maart 1882
(P. B. No. 22), voor de schutterijen in de
kolonie Curaçao buiten het eiland van dien
naam.*

Memorie van Antwoord.

No. 4.

Ondergeteekende, zich aansluitende bij het, volgens het Voorloopig Verslag, door „andere leden” aangevoerde, namelijk dat van eene rustende schutterij als de Curaçaosche in geen enkel opzicht eenig nut of eenigen dienst valt te verwachten en dat bij rampen en vooral bij ordeverstoringen thans alleen te rekenen valt op goed georganiseerde politiecorpsen en goed gedisciplineerde troepen—eene meening die ook hij ten volle is toegedaan—, meent, ter beantwoording van genoemd verslag, te kunnen volstaan met te verwijzen naar de Memorie van Toelichting.

Willemstad, den 19n. December 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Verordening van den
tot inwerking van: In de verordening van
den 2den Mei 1918 (P. B. No. 131) voor de
Schiedam op het eiland Curaçao; en de
Verordening van den 23den Maart 1921
(P. B. No. 82) voor de schiedam in de
kolonie Curaçao buiten het eiland van den
naam

Memorie van Antwoord.

No. 1

Onbegrijpende zich aansluitende bij het volgens het
Voorloopig Verslag door „andere leden” aangevoerde, name-
lijk dat van een rustende schiedam als de Curaçoesche in
geen enkel opzicht eeng met of eenigen afkeer valt te ver-
wachten en dat bij rampen en vooral bij overstromingen
hans alleen te rekenen valt op goed georganiseerde politie-
corpsen en goed geëquipeerde troepen—een meening die
ook bij ten volle is loekbaar — meent ter beantwoording
van genoemd verslag te kunnen volstaan met te verwijzen
naar de Memorie van Toelichting.

Willemstad den 19n. December 1923.

De Gouverneur van Curaçao.

BRANTZ

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—8.

*Verordening van den.....,
tot intrekking van: 1o. de verordening van
den 8sten Mei 1876 (P. B. No. 13), voor de
Schutterij op het eiland Curaçao; en 2o. de
verordening van den 29sten Maart 1882
(P. B. No. 22), voor de schutterijen in de
kolonie Curaçao buiten het eiland van dien
naam.*

Eindverslag.

No. 5.

De Commissie van Rapporteurs, in overleg met de Voorzitters der Afdeelingen, is, na kennis genomen te hebben van de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag over deze ontwerp-verordening, van oordeel, dat door de gewisselde schrifturen de openbare beraadslaging over het ontwerp genoegzaam is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 18n. Januari 1924.

De Rapporteurs,

S. M. L. MADURO.

H. PERRET GENTIL.

Voorzitting van den
tot beslissing van: In de voorzitting van
den Raad den 12ten 1924 (Z. R. No. 18), voor de
Schieding op het eiland Curaçao, en de
voorzitting van den 19den Maart 1923
(Z. R. No. 23), voor de schieding in de
kolonie Curaçao tussen het eiland van den
naam

—
Eindverslag.
—

No. 8.
—

De Commissie van Rapporteurs is overtuigd met de Voorzitter
dat de Alhoogen, na kennis genomen te hebben van de
Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag over de
ontwerp-voorziening van oordeel dat door de gewasde
schieding de openbare betrouwing over het ontwerp
noegzaam is verbeterd.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 18en Januari 1924.

De Rapporteurs

R. M. L. MADURO.

H. FRANK GEZTJE.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—9.

*Verordening van den.....
tot wijziging van de verordening van 6
October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende
het onderwijs in de kolonie Curaçao.*

Eindverslag.

No. 1.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder N° 38
van het zittingjaar 1922—1923).

De Afdeelingen waren van oordeel, dat de openbare behan-
deling van dit ontwerp voldoende is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 29n. Augustus 1923.

De Rapporteurs,

S. M. L. MADURO.

H. PERRET GENTIL.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924—2

Verantwoording van den
tot vergoeding van de reiskosten van D.
October 1908 (F. B. 1907 No. 5).
het onderzoek in de kolonie Curaçao.

Eindverslag.

No. 1

De verslagen stonden zijn getuigt onder N. 2.
van het zittingjaar 1923—1924.

De Afgevaardigden waren van oordeel, dat de openbare belang
deling van dit ontwerp voldoende is voorbereid.

Althans vastgesteld op Curaçao, den 20^{en} Augustus 1923.

De Rapporteurs.

S. M. J. MADURO

H. FERRET GENTIL

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—10.

*Verordening van den.....,
tot wijziging van de Vergunning-verorde-
ning 1908.*

Voorloopig Verslag.

No. 1.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder N° 21
van het zittingjaar 1922—1923).

Met verwijzing naar hetgeen in het voorloopig verslag op het ontwerp tot wijziging van de „Algemeene Verordening I. U. en D. 1908” omtrent belastingverhoogingen in het algemeen is gezegd, vereenigde men zich algemeen met de strekking van dit ontwerp.

Men zou het Bestuur echter in overweging willen geven het ontwerp zoodanig te wijzigen, dat voor vergunningsrecht schuldig is:

door eene societeit op Curaçao.....	f 90.—	per kw.
op de overige eilanden	30.—	” ”
voor een logementhouder op Curaçao....	30.—	” mnd.
op de overige eilanden.....	12.—	” ”
door een grossier in gedistilleerd op Cura- çao in het stadsdistrict	36.—	” kw.

Met de overige rechten kon men zich vereenigen.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 17n. September 1923.

De Rapporteurs,

S. M. L. MADURO.

H. PERRET GENTIL.

Verordening van den ...
van den 10de April 1922

Voorloopig Verslag

Nr. 1

De verslagen van de ...
van den 10de April 1922-1923

Met verwijzing naar hetgeen in het voorloopig verslag op
het ontwerp tot wijziging van de "Algemeene Verordening
I. N. en D. 1908" omtrent de bestuursverhoudingen in het
meer is gezegd, verzocht men zich te vergewissen dat de
king van dit ontwerp

Men zou het bestand eener in overweging zijnde
het ontwerp zoodanig te wijzigen dat voor veranderingen in
schieding is:

- een eenige van de ...
- op de overige ...
- een eenige van de ...
- op de overige ...
- een eenige van de ...
- op de overige ...

dat de overige ...
Alles vastgesteld op ... den 10de September 1922

De Rapporteur
S. M. L. MADRID
H. PERRET GENTIL

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—10.

Verordening van den.....
tot wijziging van de Vergunningverorde-
ning 1908.

Memorie van Antwoord.

No 2.

Het was den ondergeteekende aangenaam te vernemen, dat Uw^g Raad zich algemeen met de strekking van het ontwerp kon vereenigen.

Ondergeteekende is gaarne bereid de door Uwen Raad voorgestelde wijziging over te nemen, met uitzondering echter voor wat betreft het recht op logementen.

Logementen worden op denzelfden voet behandeld als koffiehuizen, voor wat betreft de toepassing van artikel 9 der Verordening. Wordt er sterken drank verkocht, dan kan deze verkoop ook geschieden aan niet logeergasten. Er bestaat naar de meening van ondergeteekende dan ook alle reden om die logementen gelijk te belasten als koffiehuizen.

Anders is het echter gesteld met logementen, waar geen sterken drank wordt verkocht. Deze zijn volgens de tegenwoordige bepalingen evenveel verschuldigd. Naar de meening van ondergeteekende bestaat er aanleiding om deze inrichtingen, die ook een vergunning noodig hebben, slechts met het halve recht te belasten, hetgeen in de Nota van wijziging wordt voorgesteld.

Tevens is van de gelegenheid gebruik gemaakt om den datum van inwerkingtreding te wijzigen in 1 Januari 1924.

Willemstad, den 18n. October 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924.—10.

Verordening van den.....
tot wijziging van de Vergunningverorde-
ning 1908.

Nota van Wijziging.

No. 3.

Het tweede lid van artikel 1 wordt gewijzigd en gelezen als volgt:

Voor vergunningsrecht is schuldig:	
door een <i>societeit</i> op <i>Curaçao</i>	f 90,— per kwartaal;
op de <i>overige eilanden</i>	30,— " "
door een <i>tapper</i> van gedistilleerd op <i>Curaçao in het stadsdistrict</i>	30,— " maand;
door een <i>koffiehuishouder</i> op <i>Curaçao</i> <i>in het stadsdistrict</i>	40,— " "
door een <i>logementhouder</i> op <i>Curaçao</i> met vergunning tot verkoop van ge- distilleerd.....	40,— " "
door een <i>logementhouder</i> op <i>Curaçao</i> zonder vergunning tot verkoop van gedistilleerd.....	20,— " "
door een <i>grossier</i> in gedistilleerd op <i>Curaçao in het stadsdistrict</i>	36,— " kwartaal;
door een <i>grossier</i> in of <i>tapper</i> van ge- distilleerd of een <i>koffiehuishouder</i> op <i>Curaçao</i> buiten het stadsdistrict en op de <i>overige eilanden</i> , alsmede een <i>logementhouder</i> met vergunning tot verkoop van gedistilleerd op de <i>overige</i> <i>eilanden</i> (zijnde ook voor gelijktijdige uitoefening van deze bedrijven het enkelvoudige vergunningsrecht schul- dig).....	18,— " "
door een <i>logementhouder</i> zonder ver- gunning tot verkoop van gedistilleerd op de <i>overige eilanden</i>	9,— " "

In artikel 2 wordt de datum van inwerkingtreding gewijzigd in „1sten Januari 1924”.

Willemstad, den 18n. October 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—10.

*Verordening van den.....,
tot wijziging van de Vergunningverorde-
ning 1908.*

Eindverslag.

No. 4.

De Commissie van Rapporteurs, in overleg met de Voorzitters der Afdeelingen, is, na kennis genomen te hebben van de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag over deze ontwerp-verordening, van oordeel, dat door de gewisselde schriften de openbare beraadslaging over het ontwerp genoegzaam is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 24n. October 1923.

De Rapporteurs,

S. M. L. MADURO.

H. PERRET GÉNTIL.

Rechnungs-Abrechnung
1898/99

Eröffnet am 1. April 1898
Schluss am 31. März 1899

Rechnungs-Abrechnung

1898/99

Die Rechnung des Jahres ist in
zwei Theile getheilt, nämlich in
die Rechnung der Einnahmen und
die Rechnung der Ausgaben. Die
Einnahmen sind in die Einnahmen
aus dem Betrieb und die Einnahmen
aus dem Verkauf von Immobilien
getheilt. Die Ausgaben sind in die
Ausgaben für den Betrieb und die
Ausgaben für den Verkauf von
Immobilien getheilt.

Die Einnahmen aus dem Betrieb
sind in die Einnahmen aus dem
Verkauf von Waaren und die
Einnahmen aus dem Verkauf von
Dienstleistungen getheilt. Die
Ausgaben für den Betrieb sind in
die Ausgaben für den Kauf von
Waaren und die Ausgaben für den
Kauf von Dienstleistungen getheilt.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—11.

*Verordening van den.....,
tot heffing eener belasting op enkele openbare
vermakelijkheden op het eiland Curaçao.*

Voorloopig Verslag.

No. 1.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder N° 25
van het zittingjaar 1922—1923).

Met een streven van versobering en vereenvoudiging van de Bestuursadministratie in haar geheelen omvang, waarvan alleen aanzienlijke beperking der bestuursuitgaven op den duur te verwachten is, rijmt — meende men nagenoeg algemeen — zich slecht het invoeren van nieuwe belastingen als de thans voorgestelde vermakelijkheidsbelasting, die bij geringe opbrengst niet onaanzienlijke uitgaven veroorzaken.

Dat de voorgestelde belasting overigens zelfs de geraamde opbrengst n. l. f 3.600.— zal kunnen bereiken betwijfelde men sterk. Vermoedelijk toch is de raming gebaseerd op de uitkomsten van een abnormale periode, die bovendien kort van duur is geweest, toen 2 bioscopen vertooningen gaven te Willemstad. Maar dat is een abnormale toestand geweest. Onder normale omstandigheden is het de vraag of men zelfs op een opbrengst van f 2.500.— zal mogen rekenen.

De Afdeelingen hadden dan ook bezwaar tot de invoering van de voorgestelde belasting mede te werken.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 17n. September 1923.

De Rapporteurs,

S. M. L. MADURO.

H. PERRET GENTIL.

Verzameling van de
in 1923 en 1924 gehouden zittingen van de
Koloniale Raad van Nederlands-Indië

Voorloopig Verslag.

Deel I.

(De voorloopige verslagen zijn gedrukt onder N. 25
van het verslagjaar 1923-1924.)

Het een streven van versobering en vereenvoudiging van de
bestuursadministratie in haar geheel, omringd met een
aanpassing der bestuurswijzen op den
toestand van het land -- nuancie met rekening op
als volgt het inzicht van andere bestuurs-
wijzen, en de bestuurswijzen, die de
bestuurswijzen afgeven.

De de voorgestelde bestuurswijzen, welke de
opdracht van 1923 -- zal worden
bestuurswijzen, die de bestuurswijzen
komen van een andere bestuurswijzen, die
bestuurswijzen, die de bestuurswijzen
bestuurswijzen, die de bestuurswijzen
bestuurswijzen, die de bestuurswijzen

De Algemeene Raad van de bestuurswijzen, die de bestuurswijzen
van de voorgestelde bestuurswijzen, die de bestuurswijzen

De bestuurswijzen, die de bestuurswijzen

De bestuurswijzen,
M. N. J. MADRID,
H. HERRT GUYTII

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—12.

Verordening van den.....,
tot wijziging van de „Algemeene Verorde-
ning I. U. en D. 1908”.

Voorloopig Verslag.

No. 1.

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder N° 27
van het zittingjaar 1922—1923).

Het afdelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Nagenoeg algemeen was men van oordeel, dat het in hooge mate ongewenscht zou wezen onder de tegenwoordige omstandigheden tot verdere belastingverhooging van eenige beteekenis over te gaan.

Zooals uit het tegelijk met dit verslag uitgebracht wordend voorloopig verslag over het ontwerp tot verhooging van het vergunningsrecht moge blijken, stonden de Afdelingen niet afwijzend tegenover eene verhooging — zij het ook in mindere mate dan door het Bestuur voorgesteld — van dat recht. Maar daarbij moest het — naar der Afdelingen oordeel — voorloopig dan ook blijven.

Tweeërlei waren de bezwaren, welke tegen verdere verzwaring van den belastingdruk naar voren werden gebracht.

Eenerzijds wilde het aan vele leden voorkomen, dat verbetering van de koloniale financiën niet eenzijdig in de richting van immer verder doorgedreven belastingverhooging moest worden gezocht, maar mede, zelfs veeleer, in die van vermindering der uitgaven voor het huishoudelijk beheer der Kolonie; anderzijds achtte men de gunstige uitkomsten van de Middelenstaten over de reeks kwartalen van 1921 af gerekend, van dien aard, dat het onverantwoord zou zijn te achten, zonder af te wachten waarheen de geregelde stijging van de opbrengst der Middelen ons zal voeren, reeds thans tot blijvende verzwaring van den belastingdruk te besluiten. Temeer, waar die stijging haar oorsprong vindt niet alleen in reeds tot stand gebrachte belastingverhoogingen, maar ook in gewijzigde economische toestanden.

Sterk deden verscheidene leden vooral gelden het argument, dat *in de eerste plaats* in bezuiniging op de uitgaven, slechts *secundair* in belastingverhooging de verbetering van de verhouding van inkomsten en uitgaven op het budget der Kolonie moet worden gezocht.

Deze leden wezen er op, dat niettegenstaande de Raad haast geen enkele gelegenheid om op bezuiniging aan te dringen ongebruikt voorbij laat gaan, van een ernstig streven naar zoodanige bezuiniging, althans van een doelbewuste bezuiniging over de geheele lijn, nog steeds weinig valt te bespeuren.

Evenmin als van een streven tot algemeene versoering van de bestuursadministratie iets valt te bespeuren, vallen er op teekens te wijzen, waaruit zou mogen worden afgeleid, dat alle bestuursafdelingen zich doordrongen gevoelen van de noodzakelijkheid om de tot hare beschikking staande gelden zoo economisch mogelijk aan te wenden, daarvan het grootst mogelijke rendement af te dwingen.

Zelfs verwekt de wijze, waarop aan sommige takken van dienst 's Lands gelden verwerkt worden den indruk, dat er al heel weinig rekening wordt gehouden met den tegenwoordig haast universeelen eisch van zuinigheid.

Om een paar voorbeelden te noemen.

Algemeen heerscht bij het publiek de meening, dat het onderzoek betreffende de watervoorziening òf al sinds lang beëindigd is òf — en dan ook reeds geruimen tijd — gestaakt is. Van eenige werkzaamheid in die richting merkte men althans niets. Toch vertoefte nog steeds de voor dat onderzoek uitgezonden deskundige in de Kolonie, heeft de Kolonie nog steeds de lasten te dragen aan diens verblijf hier ter plaatse verbonden.

Naar verluidt wordt thans getracht de oplossing van het vraagstuk der watervoorziening te vinden in de richting van den regenbakkenbouw en zou daarmee in verband staan den bouw van den regenbak op het nieuw aangekochte terrein beoosten Willemstad.

Kwalijk konden de leden hier aan het woord aannemen, dat het Bestuur of de Regeering daartoe nu de voorlichting van een mijnningenieur noodzakelijk zou achten. Regenbakken toch zijn in de Kolonie haast zoo oud als de Kolonie zelve en zelfs van het model of het systeem, dat Openbare Werken nu wil volgen, bestaan er voorbeelden.

Is het — gesteld altijd dat het algemeen gerucht op waarheid berust — wel met een zuinig beheer overeen te brengen, dat de bovengewraakte aanwezigheid van den mijnningenieur in verband met dien regenbakkenbouw wordt bestendigd?

Maar het verluidt ook, dat de regenbak, welke thans wordt gebouwd, als een *proef* is bedoeld: dat hij geen onderdeel uitmaakt van het eigenlijke groote plan.

Men zou het op prijs stellen te vernemen wat er eigenlijk van bovengemelde publieke geruchten waar is, hoeveel reeds is uitgegeven aan dezen proef — een proef, die op Curaçao geen proef meer mag heeten — en op hoeveel de totale kosten van den bouw van dien regenbak zijn geraamd.

Nog kwam ter sprake de asphalteering van de Breedestraat in de Willemstad. Met voldoening hadden verscheidene leden gezien, dat eindelijk tot asphalteeren is besloten, maar dat neemt niet weg, dat er bezwaren werden gemaakt tegen de kostbare werkwijze van openbare werken, die ook bij dit werk aan het licht komt.

Niettegenstaande het opvallend getal van het toezichthoudend personeel, zag men bij de uitvoering van dat werk door de arbeiders niet die voortvarendheid ontwikkeld, welke men billijkerwijze van goed betaalde werknemers mag eischen.

Trouwens, dit is een grief, welke men vaak tegen de werklui van openbare werken in het algemeen hoort uiten. Speciaal bij dit belangrijke werk hoopt men, dat dit feit het kostenbezwaar, dat in onze kolonie zulk een voor-

name rol speelt — en zoolang de koloniale kas de koloniale huishouding nog niet geheel uit eigen middelen kan bekostigen, spelen moet — niet zal vergrooten; dat de kosten van de asphalting niet dermate zullen oploopen, dat voortgezette toepassing van die methode van bestrating op het kostenbezwaar zal moeten afstuiten.

Voor al in den aanvang van het asphaltingwerk kreeg men den indruk, dat men aan openbare werken feitelijk nog aan het „probeeren” was, aan het „tastenderwijze” uitvoeren van het werk.

Nog is het opgevallen dat de Pietermaaiweg zoodanig hersteld is de laatste keer, dat ongeveer een jaar, nadat hij gerepareerd was, weer herstelling noodig was.

Het groot-ontvangststation te Daniel zou — aldus werd betoogd — in verband met St. Martin, best gemist kunnen worden.

En was ten slotte de uitzending naar St. Martin van den heer Molenkamp, Chef van den draadloozen dienst alhier, gedurende zijn verlof in het Moederland noodzakelijk? Was er niemand anders bij den D. T. dienst in de kolonie, die den nieuwen motor kon opstellen?

Met zulke toestanden voor oogen, toestanden, die in vele kringen der bevolking vaak zelf ergernis verwekken, is het voor den Raad uiterst moeilijk op dit oogenblik tot verdere belastingverhooging mede te werken.

Slechts dan zou de Raad daartoe de moreele vrijheid vinden, wanneer doelbewust en stelselmatig zuinig werd beheerd of bestuurd, wanneer bij al de bestuursafdeelingen teekens zouden zijn te ontwaren, dat men er zich bewust is van de noodzakelijkheid om de offers, welke men van de bevolking in den vorm van belastingen vergt, op voor die bevolking meest nuttige wijze te besteden.

Bij die departementen, welke werken uit te voeren krijgen, is het stelsel, dat het meest tot bezuiniging lijdt, dat van aanbesteding. Dat men dan ook zooveel mogelijk aanbestede, niet alleen nieuwe werken, maar ook werken van herstel en onderhoud.

Meer in het algemeen echter is het van eene consequente versoering van de administratie in haar geheelen omvang, waardoor menigen post zal kunnen worden gesupprimeerd, met aanzienlijk minder landsdienaren zal kunnen worden volstaan, dat het meeste heil is te verwachten.

Kon op grond van al het hierboven aangevoerde de slotsom waartoe de Afdeelingen geraakten geen andere zijn, dan dat het onderhavig ontwerp dient te worden aangehouden totdat zal blijken welken invloed eenerzijds de steeds aanhoudende aanwas der middelen en anderzijds alsnog aan te brengen bezuiniging op de uitgaven op het budget der Kolonie zullen uitoefenen, zij wenschten zich niet te onttrekken aan eene grondige behandeling van dit ontwerp, waartoe de Raad zich volgens het voorloopig verslag op het laatste ontwerp tot wijziging van de Algemeene Verordening I. U. en D. 1908, in het einde van 1922 uitgebracht, verbonden achten.

Over het algemeen dan werd toegegeven, dat wanneer aan belastingverhooging niet te ontkomen zou zijn ook uit het invoerrecht een deel van het benodigde bedrag zou moeten worden gevonden, wijl dat het eenvoudigste en den minsten omslag veroorzakend middel is om breede lagen van de bevolking, die het meest geprofiteerd hebben van de veranderde economische omstandigheden, hun gerechtvaardigd aandeel in de algemeene lasten te doen bijdragen.

Dat daartoe juist artikelen van algemeen verbruik, welke niet de voornaamste objecten zijn van den winkelhandel met buitenlanders en wel in het bijzonder levensbehoeften voor hoogere belasting in aanmerking zullen komen, kan men betreuren zonder aan het feit iets te kunnen veranderen. Bij de beoordeeling van de verhooging moge dan niet uit het oog worden verloren, dat het bestaand recht zeker niet hoog te noemen is.

Zou men alzoo geen bezwaren opperen tegen verhooging van de rechten op sommige artikelen, tegen verhooging van het algemeen percentage der heffing („alle andere goederen”) had men principieel overwegende bezwaren.

Curacao, dat in hoofdzaak op de haven van Willemstad drijft, heeft als voornaamste bestaansplicht die haven immer zoo nabij mogelijk het ideaal van een „vrijhaven” te houden, waardoor het aantrekkelijk blijft voor den transitohandel. De doorvoer behoort zoo min mogelijk door formaliteiten of wat dan ook belemmerd te worden. Zulk een liberaal stelsel kan echter alleen gehandhaafd worden zoolang het algemeen percentage van het invoerrecht voor de artikelen van verbruik laag gehouden wordt, zoo laag, dat het zelfs bij waardevolle artikelen de moeite en het risico niet loont clandestien invoer te beproeven, waartoe de vrijgevege bepalingen voor transitogoederen zoo licht gelegenheid zouden geven.

Elke verhooging van het tegenwoordig — het zij erkend: laag recht — brengt ons nader tot de grens waar wij om onzen fiscus te beveiligen, strengere controle op den doorvoer zouden moeten uitoefenen. Waar die grens ligt is moeilijk te bepalen. Maar juist daarom wenscht de Raad niet mede te werken tot welken stap ook, die in die richting, naar het onbekende punt voert.

Het had verscheidene leden getroffen, dat het ontwerp de door het Bestuur wenschelijk geachte bate hoofdzakelijk uit het invoerrecht op meest door de minder goeode klasse gebruikte artikelen tracht te verkrijgen. Het sterkst verhoogd wordt daarin het invoerrecht op maismeel, het volksvoedsel. Aan den anderen kant blijft het recht op andere artikelen, welke voornamelijk door de goeode klasse gebruikt worden, onveranderd, zooals verduurzaamde levensmiddelen (in luchtdichte blikken, bussen, flesschen enz.) en runderen.

Zouden de afdeelingen kunnen medewerken tot eene verhooging van het recht op meel, zoowel tarwebloem als maismeel, dan zou daarmee gepaard moeten gaan een verhooging van het recht op runderen en verduurzaamde (in luchtdichte blikken, bussen, flesschen enz. verpakte) levensmiddelen. Rundvleesch en verduurzaamde levensmiddelen toch zijn bij uitstek verbruiksartikelen van de meer goeode klassen.

Enkele leden voerden tegenover het opgemerkte omtrent rundvleesch aan, dat naar hunne meening de meerdere opbrengst van de hoogere belasting van dit artikel niet evenredig zal zijn aan de verhooging, aangezien door deze verhooging het niet mogelijk zal zijn rundvleesch aan schepen te verkoopen, die dit vleesch in de naburige plaatsen alsdan goedkoper zullen kunnen bekomen.

De import van rundvleesch zal aldus misschien verminderen.

Verder zouden verscheidene leden tegenover de verhooging van het invoerrecht op maismeel gesteld willen zien de vrijstelling van maïs van invoerrecht.

Wat den graad van de verhooging betreft achtte men voor tarwe- en maismeel de schroef te veel aangezet in

het ontwerp. Vooral de verhooging tot ongeveer het *zevenvoud* van het tegenwoordig recht op maismeeel achtte men wel ietwat exorbitant. Men zou in dit opzicht niet verder wenschen te gaan dan tot f 1,— per 100 K.G., de helft dus van hetgeen het Bestuur voorstelt, terwijl enkele leden voor wat betreft tarwemeel tot f 2,—, meerdere echter tot slechts f 1,50 per 100 K.G. zouden willen gaan.

Op grond van hetzelfde beginsel, n. l. dat de levensbehoeften van de volksklasse niet in *sterkere* mate met rechten-verhooging getroffen diende te worden, dan die van de meer gegoede klasse, zou men met de verhooging van het recht op de bruine suiker niet wenschen te gaan dan tot f 2,— per 100 K.G., terwijl voor de witte suiker, waarvan men tegenwoordig wel kan zeggen, dat het gebruik vrij algemeen is, vele leden meenden, dat met eene verhooging van het invoerrecht tot f 3,— moest worden volstaan, en enkele ook wel tot de voorgestelde verhooging zouden willen medewerken.

Wat de bovengenoemde artikelen: runderen en verduurzaamde levensmiddelen betreft, zou het invoerrecht daarop verhoogd kunnen worden voor runderen tot f 15,— per stuk en voor bedoelde levensmiddelen tot 10⁰/₀ van de waarde.

Bij den post Automobielen en onderdeelen waren de meeningen verdeeld. Terwijl sommige leden hun stem wel aan de voorgestelde verhooging zouden willen geven, deden andere opmerken, dat zoolang het Bestuur niet meer zorg aan de wegen besteedt dan het in de laatste twee jaren heeft gedaan, het niet zou aangaan de belasting, direct of indirect, op de genoemde middelen van vervoer te verhoogden. Ze deden uitkomen, dat bij de verhooging, niet lang geleden, van de gebruiksbelasting, naar den grondslag automobielen als een der argumenten heeft gegolden de grootere uitgaven aan wegenherstel, die het motorverkeer veroorzaakte. Zij hadden intusschen nog niets bespeurd van die „grote uitgaven”, noch zelfs van de uitgaven voor gewoon onderhoud. Er is aan onderhoud, van de buitenwegen vooral, die gedurende het jongste regenseizoen in zulk een deplorabelen staat hebben verkeerd, zoo goed als niets gedaan. Eerst nu het regenseizoen weer voor de deur staat heeft men op enkele punten een klein begin daarmee gemaakt.

Zouden deze leden aan de voorgestelde verhooging hun stem kunnen geven, dan zou eerst gebleken moeten zijn, dat aan de wegen de noodige zorg wordt besteed. Want, zoo het al waar is, dat de wegen en straten veel lijden onder het motorverkeer, niet minder waar is het omgekeerd, dat de automobielen en trucks, evenzeer veel moeilijkheid en schade ondervinden tengevolge van den slechten toestand van wegen en straten.

Enkele leden merkten op, dat de autoeigenaars indien de straten en wegen maar goed zijn, wel bereid zijn meerdere belasting te betalen; wat dan aan den eenen kant aan belasting meer betaald wordt, wordt aan den anderen kant uitgespaard aan banden en gasoline.

Verhooging van het recht op speelgoed achtte men ongewenscht. Om praktische redenen. Er zijn n. l. in de bestaande verordening eenige faciliteiten opgenomen voor het aangeven van kramerijen. De onderscheiding tusschen „speelgoed” en „kramerij” nu is dikwijls subtiel. Verschil van meening tusschen belanghebbenden en administratie zal bij de toepassing van verschillende rechten niet uitblijven. Om nu die, altijd omslag en tijdverlies veroorzakende verschillen tusschen de beide partijen te voorkomen, achtte men het verstandiger geen verschil van rechten te scheppen.

De afdeelingen deden nogmaals uitkomen, dat zij het ontwerp tot in bijzonderheden hebben onderzocht ten einde te voldoen aan de gedane belofte. Intusschen was — zooals hiervoren ook reeds gezegd — de slotsom van al hare beschouwingen, dat zij het Bestuur in overweging gaven het ontwerp voorloopig in te trekken, althans aan den Raad te doen blijken, dat op spoedige afdoening van Bestuurswege niet wordt gestaan.

Ten slotte herhaalde men de hiervoren geuite meening, dat de tijdsomstandigheden minder geschikt zijn om te streven naar verhooging van belastingdruk, doch vermeenden meerdere leden, dat, waar de uitgaven der kolonie de inkomsten nog overschrijden, bij het Bestuur te moeten aandringen zijn medewerking te verleen tot het geraken tot de meermalen besproken splitsing der begrooting, die tot zelf-administratie der kolonie zal moeten leiden.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 17n. September 1923.

De Rapporteurs,

S. M. L. MADURO.

H. PERRET GENTIL.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—12.

Verordening van den.....
tot wijziging van de „Algemeene Verorde-
ning I. U. en D. 1908”.

Memorie van Antwoord.

No. 2.

Met belangstelling heeft ondergeteekende kennis genomen van de in het voorloopig verslag gegeven beschouwingen en gedane opmerkingen.

Hij wenscht te verklaren, dat hij niet dan noode er toe overgegaan is dit ontwerp, waarbij de belastingdruk verzwaaard wordt, in te dienen, omdat hij gemeend heeft dat, door den ongunstigen financiëleen toestand in Nederland, Curaçao het zich tot plicht kan rekenen zelf zooveel mogelijk op te brengen om zijne uitgaven te dekken, althans dekking zoo nabij mogelijk te komen.

Hij vertrouwt daarom dat met de medewerking van Uwen Raad Curaçao er toe zal willen overgaan de lasten van de Nederlandsche schatkist te helpen verlichten, vooral nu de financiële toestand hier niet slecht is.

Alvorens hierna de punten te beantwoorden, waarop naar het oordeel van Uwen Raad niet de nodige zuinigheid werd betracht, wenscht hij voorop te stellen, dat de verbetering in de verhouding tusschen inkomsten en uitgaven op de begrooting van Curaçao niet uitsluitend mag geschieden door bezuiniging, maar dat versterking van de middelen noodzakelijk is, daar doorlopend het Gouvernement zal staan voor den onafwijsbaren eisch om uitgaven te doen, die deels als onderhoudsuitgaven — hij denkt hier bijv. aan de herstelling van de Handelskade — anderdeels als kapitaalsuitgaven kunnen worden aangemerkt.

Versobering der uitgaven kan en zal steeds door ondergeteekende worden overwogen. Van een wezenlijk voor-nemen daartoe geeft de ontwerp-begrooting voor 1925 dan ook duidelijk blijk. Evenwel zal steeds rekening moeten worden gehouden met mogelijke tegenvallers, zoowel aan de uitgaafs- als aan de ontvangstzijde van de begrooting, en, gezien de moeilijkheden waarin Nederland in deze tijden verkeert, kan naar de overtuiging van den ondergeteekende niet enkel vertrouwd worden op een voldoende opbrengst uit hoofde van de tegenwoordige heffingen.

Thans overgaande tot de beantwoording van de voorbeelden van slecht financieel beleid, door den Raad aangegeven, kan ondergeteekende naar zijne meening volstaan met eene verwijzing, ter bekorting, naar zijne mededeelingen als toelichtingen op de ontwerp-begrooting voor 1925, die tevens als antwoord zijn te beschouwen op 's Raads opmerkingen in het onderhavig voorloopig verslag.

Voor zoover daarin niet op al het door den Raad aangevoerde een bescheid is gegeven, diene nog het volgende:

1. Tot het bouwen van een regenbak op de proef werd besloten teneinde nauwkeurige en juiste gegevens te verkrijgen van de kosten van een systematischen regenbakkenbouw. Te eerder werd tot den bouw besloten omdat ter plaatse noodzakelijk iets gedaan moest worden voor de waterverschaffing, daar de geheele buurt geen voldoende watervoorraad had in drogen tijd.

De bouw geschiedde niet door den mijningenieur, maar onder leiding van den directeur van openbare werken.

Ten slotte zij nog uitdrukkelijk gemeld, dat het hier niet gold een constructie-proef, maar meer eene toetsing der raming van de kosten.

De kosten van den regenbak op Steenrijk met vangplein, afrastering, toegangsweg, enz. hebben ruim f 12 000,— bedragen. Hiervoor is een vang verkregen van ongeveer $\frac{1}{3}$ H.A. en een regenbak van 500 M3.

2. De asphalteering van de Breedestraat ging met vele moeilijkheden gepaard, daar het hier gold het invoeren van een op Curaçao vrijwel onbekend stelsel van wegeaanleg. Het personeel was daarom ongeschoold in die werkwijze. De dagelijksche leiding berustte daarbij slechts bij één opzichter.

Dat bij de uitvoering van werken door de arbeiders niet steeds de nodige voortvarendheid aan den dag gelegd werd, kan mogelijk zijn. Alleen bij goed toezicht zal dit doorlopend het geval zijn, terwijl juist toezicht-houdend personeel moeilijk te krijgen is en groote uitgaven vordert.

3. Door het opstellen van een modern ontvangstation in het voormalig militair hospitaal op Mundo Nobo zal dat te Daniel gemist kunnen worden. Het noodige is bereids gedaan om tot algeheele liquidatie van dezen laatsten post te geraken.

4. In opdracht van den Minister van Koloniën werd de heer Molenkamp uitgezonden om, in verband met de proefnemingen welke moesten worden gehouden van uit Paramaribo, speciaal met St. Martin, dit laatste verder af te regelen, een nieuw ontvanginrichting te plaatsen, aardverbinding te verbeteren, enz. en tegelijkertijd hem opgedragen den nieuwen motor op te stellen.

5. Tot het laten uitvoeren van werken bij aanbesteding is de directeur van openbare werken bereid zijne medewerking te verleen. Werk van eenigen omvang zal echter niet kunnen worden aanbesteed, daar hier geen kapitaalcrachtige aannemers zijn.

Een consequent doorgevoerde versobering van de administratie in haar geheelen omvang zal gaarne door den ondergeteekende worden overwogen. Hij zal met belangstelling wenken van den Raad in deze richting tegemoet zien. Hij wenscht te releveeren, dat er bereids nieuwe regelingen zijn getroffen om op uitgaven voor bureau-personeel te bezuinigen, maar in deze richting kan slechts geleidelijk iets van belang tot stand worden gebracht.

Ondergeteekende onderschrijft de meening van Uwen Raad, dat een gedeelte van het tot stijving van de Kas benoodigde bedrag uit „invoerrechten” zou moeten worden gevonden, daar de invordering van dit middel den minsten omslag veroorzaakt en breede lagen van de bevolking, die het meest voordeel hebben genoten van de verbeterde economische omstandigheden, mede te doen bijdragen in de algemeene lasten.

Hij wil den Raad verder tegemoetkomen en het algemeen percentage van heffing niet verhoogen. Daartegenover kunnen enkele artikelen, voor het meerendeel door meer goeuden gebruikt, hooger belast worden.

Echter kan ondergeteekende het niet wenschelijk vinden om mais, dat altijd, ofschoon gering, belast is geweest, thans vrij te gaan stellen. De overige door Uwen Raad in overweging gegeven wijzigingen neemt ondergeteekende gaarne over. Eene nota van wijzigingen wordt Uw college hiernevens ter overweging aangeboden.

Dat de Raad niet zou willen medewerken tot het verkrijgen van verhooging van het invoerrecht voor automobielen op den aangegeven grond, zou ondergeteekende oprecht betreuren, vooral waar er juist in het afgelopen jaar zooveel voor herstelling van straten en wegen is uitgegeven. Voor gewoon onderhoud der buitenwegen werd ruim f 8 000,—, voor buitengewone herstellingen f 15 000,— besteed, terwijl aan onderhoud en herstelling van straten in het stadsdistrict f 29 000,— is uitgegeven. Met deze cijfers voor oogen vertrouwt ondergeteekende niet te vergeefs een beroep te doen op Uwen Raad om het tarief van invoerrechten op automobielen te verhoogen.

Het ligt in de bedoeling van den ondergeteekende om, zooals reeds uit de op de ontwerp-begrooting voor 1925 aangevraagde kredieten kan blijken, de straten en wegen zooveel mogelijk afdoende te verbeteren, daar dit voor Willemstad als havenplaats beslist als een eisch moet worden geacht.

Ten slotte zij nog aangeteekend, dat door de verschillende wijzigingen bij de nota van wijzigingen voorgesteld 't geraamde bedrag op de Bijlage A bij het ontwerp (stuk No. 3. Zittingjaar 1922 — 1923 — 27) als f 448 213,— aangegeven, zal moeten worden gewijzigd en gebracht op f 160 161,—. Het bedrag van f 209 502,— in de voorlaatste kolom van dezelfde Bijlage A moet door dezelfde wijzigingen veranderd worden in f 73 865,—, zoodat door de verhoogen op ongeveer f 100 000,— meer inkomsten zal kunnen worden gerekend.

Willemstad, den 23n. Februari 1924.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—12.

Verordening van den.....
tot wijziging van de „Algemeene Verorde-
ning I. U. en D. 1908”.

Nota van Wijzigingen.

No. 3.

1. In artikel 1 van het ontwerp wordt in het tarief achter de woorden „Meel, mais, 100 K.G.” in de plaats van „f 2,—” gelezen „f 1,—”; achter de woorden „Meel, tarwe- en rogge-, 100 K.G.” in de plaats van „f 2,50” gelezen „f 1,50”; achter de woorden „Runderen, het stuk,” in de plaats van „f 7,50” gelezen „f 10,—”; achter de woorden „Suiker, bruine, 100 K.G.” in de plaats van „f 2,50” gelezen „f 2,—”; achter de woorden „Suiker, witte, 100 K.G.” in de plaats van „f 4,—” gelezen „f 3,—”.

2. In hetzelfde artikel wordt in het tarief na de woorden „Glas en glaswerk, alle soorten” ingevoegd de woorden „Gramfoonplaten, waarde, 10⁰/₀”; na 't woord „Petroleum”, ingevoegd de woorden „Pianolarollen, waarde, 10⁰/₀” en na de woorden „Thee, 100 K.G. f 10,—” de woorden „Verduurzaamde levensmiddelen, waarde, 10⁰/₀”.

3. In hetzelfde artikel vervallen in het tarief de woorden „Speelgoederen, waarde, 15⁰/₀”.

4. In hetzelfde artikel vervallen in het tarief de woorden „Alle andere goederen, hierboven niet genoemd en niet vrijgesteld, waarde, 5⁰/₀” en wordt daarvoor in de plaats gelezen „Alle andere goederen, hierboven niet genoemd en niet vrijgesteld, waarde, 3⁰/₀”.

Willemstad, den 23n. Februari 1924.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

ZITTINGLAAR 1923-1924
... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

... van de Raad van Bestuur van de Kolonie, te Batavia, op den 28sten Februari 1924.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—13.

Verordening van den.....,
houdende nadere voorzieningen tot bestrij-
ding van het houden van hanengevechten.

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat nadere voorzieningen tot bestrijding van het houden van hanengevechten wenschelijk zijn;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

Na artikel 477 van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao wordt een nieuw artikel ingelascht, luidende:

Art. 477bis.

Met hechtenis van ten hoogste twee weken of geldboete van ten hoogste vijftig gulden wordt gestraft:

- 1o. hij die hanengevecht houdt of gelegenheid tot het houden van hanengevecht geeft;
- 2o. hij die het publiek gelegenheid tot het bijwonen van hanengevecht geeft.

Artikel 2.

Bij de inwerkingtreding dezer verordening vervallen:

—art. 26 van de keur van 18 Juni 1917 (P. B. No. 11), houdende bepalingen omtrent de straatpolitie en andere politievoorschriften op het eiland Curaçao;

—art. 25 van de keur van 26 Maart 1918 (P. B. 1919 No. 6), houdende bepalingen omtrent de straatpolitie en andere politievoorschriften op het eiland Aruba;

—art. 29 van de keur van 28 Maart 1918 (P. B. 1919 No. 25), houdende bepalingen omtrent de straatpolitie en andere politievoorschriften op het eiland Bonaire, zooals deze keur gewijzigd is bij de keur van den 15n. Juli 1918;

—art. 26 van de keur van 8 Maart 1918 (P. B. 1919 No. 48), houdende bepalingen omtrent de straatpolitie en andere politievoorschriften op het eiland St. Eustatius.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924.—13.

*Verordening van den.....
houdende nadere voorzieningen tot bestrij-
ding van het houden van hanengevechten.*

Memorie van toelichting.

No. 2.

In de ontwerp-keur houdende bepalingen omtrent de straat-politie en andere politievoorschriften op het eiland St. Martin N. G., behandeld in de zitting van den Raad van politie van dat eiland op 6 Augustus jl., kwam een artikel voor, luidende: „het is verboden hanengevechten te houden”. De beide land-raden verzetten zich eenparig en met klem er tegen en vonden geen vrijheid om hun stem te geven aan een bepaling, die het publiek in het algemeen van een onschuldig tijdverdrijf zou berooven, dat, zoover zij persoonlijk kennis van dragen, nimmer eenig onaangenaam gevolg heeft gehad.

Daar een dergelijk voorschrift in het algemeen belang der kolonie schijnt te zijn en niet alleen de huishouding van de eilanden op zich zelf te betreffen, meent ondergeteekende, dat een voorstel als de onderhavige de voorkeur verdient boven het wagen van een tweede poging bij den Raad van politie om de bepaling in de keur op te nemen.

Het houden van hanengevechten, dat op alle eilanden der kolonie, behalve St. Martin N. G. en Saba, bij keur verboden is, schijnt in wezen niets anders dan het gelegenheid geven tot dierenmishandeling en derhalve in strijd met de humanitaire beginselen, die er toe geleid hebben om het mishandelen van dieren onder de delicten tegen de zeden in het Strafwetboek op te nemen. Deze zoogenaamde ontspanning, waarbij uit den aard der zaak niemand moed of behendigheid vertoont, werkt zonder twijfel ruwe zeden in de hand.

Het is de bedoeling, dat deze verordening, met het oog op de Bovenwindsche eilanden, ingevolge art. 45 van het Regeeringsreglement, in werking zal treden op den 30n. dag na dien der uitgifte van het Publicatieblad, waarin zij is geplaatst.

Willemstad, den 26n. September 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—13.

*Verordening van den.....,
houdende nadere voorzieningen tot bestrij-
ding van het houden van hanengevechten.*

Eindverslag.

No. 3.

De Afdeelingen waren van oordeel, dat de openbare behan-
deling van dit ontwerp voldoende is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 24n. October 1923.

De Rapporteurs,

S. M. L. MADURO.

H. PERRET GENTIL.

REVISED EDITION
1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILL.

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILL.

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—14.

Verordening van den.....,
tot wijziging en aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao omtrent de erfopvolging.

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is, het wettelijk erfrecht van de bloedverwanten in de zijlinie tot de bloedverwanten in den zesden graad te beperken, aan den langstlevenden echtgenoot een erfrecht bij versterf toe te kennen en in verband daarmee enkele andere met een en ander samenhangende bepalingen van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel I.

Het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao ondergaat de navolgende wijzigingen:

1. Het eerste lid van artikel 860 wordt gelezen:
„Tot de erfenis worden door de wet geroepen de wettige en de natuurlijke bloedverwanten en de langstlevende echtgenoot, volgens de hierna vastgestelde regelen.”
2. Artikel 872 wordt gelezen:
„Plaatsvervulling wordt ook toegelaten in de erfopvolging van zijdmagen, wanneer nevens dengenen, die den erflater het naast in den bloede bestaat, er nog kinderen of afkomelingen aanwezig zijn van vooroverleden broeders of zusters van eerstgemelden.”
3. Het opschrift van de Tweede Afdeeling des Elfden Titels van het Tweede Boek wordt gelezen:
„Van de erfopvolging van wettige bloedverwanten en van den langstlevenden echtgenoot.”
4. Achter artikel 879 wordt ingevoegd een nieuw artikel 879a, luidende als volgt:
„Voor zooveel betreft de nalatenschap van den vooroverleden echtgenoot wordt de langstlevende echtgenoot voor de toepassing der bepalingen van dezen Titel met een wettig kind des overledenen gelijkgesteld, met dien verstande, dat bij tweede of verder huwelijk, indien er kinderen of afkomelingen uit het vroeger huwelijk aanwezig zijn, de nieuwe echtgenoot niet meer mag erven dan het minste gedeelte hetwelk een dier kinderen, of bij vóóroverlijden deszelfs afkomelingen, bij plaatsvervulling, genieten, en zonder dat in eenig geval, het erfdeel het vierde deel van de goederen des erflaters mag te boven gaan.
Is ten voordeele van den echtgenoot uit een tweede of volgend huwelijk reeds bij uitersten wil beschikt, dan wordt, indien het gezamenlijk bedrag van hetgeen bij versterf en bij uitersten wil wordt verkregen, overschrijdt de grenzen van het bedrag, bedoeld in het eerste lid, het versterfdeel zoodanig ingekort, dat het gezamenlijk bedrag blijft binnen die grenzen. Wanneer de beschikking bij uitersten wil gedaan, voor het geheel of een

gedeelte bestaat in een vruchtgebruik, zal de waarde van het vruchtgebruik worden geschat en het gezamenlijk bedrag, bedoeld in het voorgaand lid, worden berekend naar de geschatte waarde.

Hetgeen de latere echtgenoot geniet ingevolge dit artikel wordt in mindering gebracht bij de berekening van hetgeen aan dien echtgenoot mag opkomen of worden besproken ingevolge den Achtsten Titel van het Eerste Boek."

5. Achter artikel 879a wordt ingevoegd een nieuw artikel 879b, luidende als volgt:

"Wanneer de langstlevende echtgenoot te zamen met anderen dan kinderen of verdere afkomelingen uit een vroeger huwelijk erft, is hij bevoegd den inboedel geheel of gedeeltelijk tot zich te nemen.

Voor zoover deze inboedel behoort tot de nalatenschap van den erflater, komt de waarde daarvan alsdan in mindering van het erfdeel van dien echtgenoot.

Overtreft die waarde die van het erfdeel, dan moet het verschil aan de mede-erfgenamen vooraf worden vergoed."

6. In artikel 880 wordt tusschen de woorden: „noch nakomelingen" en „noch broeders of zusters", ingevoegd:
„noch echtgenoot,".

7. In artikel 881 worden de woorden: „zonder nakomelingen overleden is," vervangen door:

„overleden is zonder nakomelingen en zonder echtgenoot na te laten,".

8. In artikel 882 worden de woorden: „zonder nakomelingen overleden" vervangen door:

„overleden zonder nakomelingen en zonder echtgenoot na te laten,".

9. In artikel 883 worden de woorden: „zonder nakomeling-schap gestorven is," vervangen door:

„gestorven is zonder nakomelingen en zonder echtgenoot na te laten,".

en vervallen de woorden:
„met uitsluiting der bloedverwanten in de opgaande linie, en der overige zijdmagen".

10. In artikel 886 worden de woorden: „zonder nakomelingen en zonder broeders" vervangen door:

„zonder nakomelingen, echtgenoot, broeders".

11. Het eerste lid van artikel 888 wordt gelezen:
„Bloedverwanten, welke den overledene verder dan in den zesden graad in de zijdlinie bestaan, erven niet."

12. De aanhef van artikel 890 wordt gelezen:
„Indien de overledene wettige afstammelingen of een echtgenoot achterlaat,".

terwijl tusschen de woorden: „geene afstammelingen," en „maar wel" wordt ingevoegd:
„noch een echtgenoot,".

13. In artikel 891 wordt het woord: „wettelijke" vervangen door: „wettige".

14. In artikel 892 worden de woorden: „geenen bloedverwant in den graad, waarin men erven mag," vervangen door:
„geene wettige erfgenamen".

15. In artikel 897 worden de woorden: „zonder nakomeling-schap overleden," vervangen door:

„overleden zonder nakomelingschap en zonder echtgenoot na te laten,".

16. In artikel 898 worden de woorden: „geene nakomeling-schap heeft nagelaten," vervangen door:

„noch nakomelingen, noch een echtgenoot heeft nagelaten,".

17. In artikel 900 worden de woorden: „noch ouders, noch natuurlijke broeders of zusters of nakomelingen van deze, noch langstlevenden echtgenoot" vervangen door: „noch langstlevenden echtgenoot, noch ouders, noch natuurlijke broeders of zusters of nakomelingen van deze".

18. Artikel 929 wordt gelezen:

„De man of de vrouw, die kinderen of afkomelingen uit een vroeger huwelijk hebbende, een tweede of volgend huwelijk aangaat, zal bij uitersten wil aan zijnen lateren echtgenoot

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924—14

Verordening van den ...
tot wijziging en aanvulling van de bepalingen
van het Burgerlijk Wetboek voor de
kolonie Curaçao omtrent de wettigheid

ONTWERP

No. 1

niet meer in eigendom mogen geven dan hetgeen aan laatstgenoemde bij den Elften Titel van dit Boek is toegekend.

Indien hij bij uitersten wil aan zijnen lateren echtgenoot geen eigendom uit zijne nalatenschap, doch slechts vruchtgebruik vermaakt, mag dit het vruchtgebruik zijn van de helft zijner goederen of zooveel meer als kan worden vermaakt, zonder dat de geschatte waarde de grenzen van het vorig lid van dit artikel overschrijdt, een en ander onverminderd hetgeen is bepaald bij artikel 944.

Indien bij uitersten wil eigendom en vruchtgebruik beide zijn afgestaan, zal de waarde van het vruchtgebruik worden berekend; en indien de gezamenlijke waarde van hetgeen in eigendom is gegeven en van het vruchtgebruik overschrijdt de grenzen van het bedrag, bedoeld in het eerste lid, wordt ter keuze van den lateren echtgenoot, of wel de erfstelling of het vruchtgebruik zoodanig ingekort, dat de gezamenlijke waarde blijft binnen die grenzen. Mocht in dit geval door het vruchtgebruik het wettelijk erfdeel worden benadeeld, dan is ook hier het bij artikel 944 bepaalde van kracht.

Hetgeen de latere echtgenoot geniet ingevolge dit artikel wordt in mindering gebracht bij de berekening van hetgeen aan dien echtgenoot mag opkomen of worden besproken ingevolge den Achtsten Titel van het Eerste Boek."

19. Achter artikel 942 wordt ingevoegd een nieuw artikel 942a, luidende als volgt:

„In de gevallen, waarin voor het berekenen der legitieme portie rekening moet worden gehouden met erfgenamen, die wel zijn erfgenamen bij versterf, doch niet zijn legitimarissen, zullen, wanneer aan anderen dan bedoelden erfgenamen, hetzij bij akte onder de levenden, hetzij bij uitersten wil, meer is geschonken dan het aandeel bedraagt, waarover men zou mogen beschikken, indien zoodanige erfgenamen niet aanwezig waren, bedoelde giften of schenkingen kunnen worden verminderd tot genoemd bedrag, zulks op de vordering en ten bate van de legitimarissen en van derzelve erfgenamen of regthebbenden.

De artikelen 946—955 vinden overeenkomstige toepassing."

20. Artikel 1084 wordt gelezen:

„De erfgenaam, die de erfenis verwerpt, wordt geacht nooit erfgenaam geweest te zijn."

21. Artikel 1085 wordt gelezen:

„Het erfdeel van dengenen, die de erfenis verwerpt, vervalt aan degenen, die tot hetzelfde zouden zijn geroepen, indien degene, die verwerpt bij het overlijden des erflater niet in leven ware geweest."

22. Het opschrift van de Vijfde Afdeeling des Zestienden Titels van het Tweede Boek wordt gelezen:

„Van boedelverdeeling, door bloedverwanten in de opgaande linie tusschen hunne afkomelingen onderling of tusschen dezen en hun langstlevenden echtgenoot gemaakt."

23. Artikel 1147 wordt gelezen:

„De bloedverwanten in de opgaande linie mogen bij uiterste wilsbeschikking, of bij notariële akte, tusschen hunne afkomelingen onderling of tusschen dezen en hun langstlevenden echtgenoot de verdeeling en scheiding hunner goederen maken."

24. De eerste zin van artikel 1150 wordt gelezen:

„De verdeeling overeenkomstig art. 1147 gemaakt, kan worden betwist uit hoofde van benadeeling, meer dan een vierde bedragende."

25. In artikel 1151 worden de woorden: „De afkomelingen" vervangen door:

„De erfgenamen".

Overgangs- en slotbepaling.

Artikel II.

De vóór de inwerkingtreding van deze verordening ter zake des doods gemaakte beschikkingen, tot welker herroeping of wijziging de maker na die inwerkingtreding niet meer bevoegd

is, worden beoordeeld naar het recht, geldende ten tijde, dat die beschikkingen zijn tot stand gekomen.

Artikel III.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den negentigsten dag na dien harer afkondiging. Zij is niet van toepassing ten aanzien van nalatenschappen, vóór dien dag opgevallen.

Gegeven te Willemstad, den

[The following text is extremely faint and largely illegible, appearing to be a list of articles or a detailed legal text.]

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—14.

*Verordening van den.....,
tot wijziging en aanvulling van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao omtrent de erfopvolging.*

Memorie van toelichting.

No. 2.

Bij deze heeft ondergeteekende de eer Uwen Raad een ontwerp-verordening aan te bieden tot wijziging en aanvulling van de bepalingen omtrent de erfopvolging, in hoofdzaak overeenkomende met de wet van den 17den Februari 1923 (Staatsblad No. 40).

Waar de wet thans erfgenamen tot den twaalfden graad ingesloten tot de erfenis roept, beperkt het ontwerp het wettelijk erfrecht in de zijlinie tot de bloedverwanten in den zesden graad. Bij een zoo verre bloedverwantschap als de twaalfde graad is het bewijs daarvan niet altijd te leveren en raken de familiebetrekkingen geheel uitgewischt. Gelijk mede in de overweging vermeld wordt, kent het ontwerp aan de(n) langstlevende(n) echtgenoot een erfrecht bij versterf toe en wordt hem (haar) krachtens de nieuwe erfopvolging ab intestato een evenredig deel der nalatenschap t. w. een kindsdeel uitgekeerd. Deze regeling geldt bij de opvolging bij versterf, bij erfrecht ab intestato; de(n) langstlevende(n) echtgenoot wordt echter geen wettelijk erfdeel of legitieme portie toegekend, afwijking bij uitersten wil is geoorloofd, zoodat het den erflater of de erflaterster volkomen vrijstaat bij testament anders ten aanzien van dat deel der nalatenschap te beschikken. Voor wat het tweede of verder huwelijk aangaat is bij het bestaan van voorkinderen of afkomelingen de bepaling gehandhaafd dat de nieuwe echtgenoot niet meer dan een kindsdeel en nimmer meer dan een vierde van de nalatenschap mag verkrijgen.

Ten aanzien van het erfrecht van de(n) tweede(n) echtgenoot, evenals in geval van erfopvolging bij verwerping, bepaalt het ontwerp er zich toe, eenige vragen, waartoe de betrokken artikelen aanleiding gegeven hebben, op te lossen. Het toekennen van een erfrecht bij versterf aan de(n) langstlevende(n) echtgenoot, heeft ook invloed op de hoegrootheid van de legitieme portie; voor een bijzonder in het ontwerp aangeduid geval wordt een bepaalde wijze van berekening voorgeschreven. Voorts wordt aan de(n) langstlevende(n) echtgenoot, voor zoover er geen voorkinderen of andere afkomelingen zijn, het recht toegekend den inboedel geheel of gedeeltelijk, tegen vergoeding, tot zich te nemen.

De overgangsbepaling van artikel II heeft ten doel buiten allen twijfel te stellen, dat bepaaldelijk ten aanzien van de naar haren aard onaantastbare huwelijksche voorwaarden en van personen, die hun oorspronkelijk testament niet kunnen wijzigen, omdat zij later onder curatele zijn gesteld of krankzinnig zijn geworden, niet zal gelden het nieuwe recht, doch de wet, die geldig was op het tijdstip van het maken dier beschikkingen.

Tot verdere toelichting zou ondergeteekende willen verwijzen naar de bij de totstandkoming van bovenbedoelde wet tusschen de Regeering en de Staten-Generaal gewisselde stukken, welke Uwen Raad hierbij ter kennisneming worden overgelegd.

Willemstad, den 17n. October 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Verzending van dien...
tot reuring en overtuiging van de bevolking
van een lid van het Koninkrijk. Het boek voor de
koloniale Oorlog omvat de verspreiding.

Memorie van toelichting.

No. 2

Bij deze heeft ondergetekende de eer Uw Raad van ont-
werp-verordening aan te bieden tot wijziging en aanvulling
van de bepalingen omtrent de erkenning in hoofdstuk over
eenkomstige met de wet van den 17den Februar 1923 (Staats-
blad No. 40).

Waar de wet hierna aangehaald wordt, worden de bepalingen
in hoofdstuk over de erkenning in hoofdstuk over
eenkomstige met de wet van den 17den Februar 1923 (Staats-
blad No. 40) bedoeld. Het ontwerp van wet hierna aangehaald
wordt bedoeld als ontwerp van wet tot wijziging en aanvulling
van de bepalingen omtrent de erkenning in hoofdstuk over
eenkomstige met de wet van den 17den Februar 1923 (Staats-
blad No. 40). Het ontwerp van wet hierna aangehaald wordt
bedoeld als ontwerp van wet tot wijziging en aanvulling
van de bepalingen omtrent de erkenning in hoofdstuk over
eenkomstige met de wet van den 17den Februar 1923 (Staats-
blad No. 40).

De bepalingen van het ontwerp van wet hierna aangehaald
wordt bedoeld als ontwerp van wet tot wijziging en aanvulling
van de bepalingen omtrent de erkenning in hoofdstuk over
eenkomstige met de wet van den 17den Februar 1923 (Staats-
blad No. 40). Het ontwerp van wet hierna aangehaald wordt
bedoeld als ontwerp van wet tot wijziging en aanvulling
van de bepalingen omtrent de erkenning in hoofdstuk over
eenkomstige met de wet van den 17den Februar 1923 (Staats-
blad No. 40).

De bepalingen van het ontwerp van wet hierna aangehaald
wordt bedoeld als ontwerp van wet tot wijziging en aanvulling
van de bepalingen omtrent de erkenning in hoofdstuk over
eenkomstige met de wet van den 17den Februar 1923 (Staats-
blad No. 40). Het ontwerp van wet hierna aangehaald wordt
bedoeld als ontwerp van wet tot wijziging en aanvulling
van de bepalingen omtrent de erkenning in hoofdstuk over
eenkomstige met de wet van den 17den Februar 1923 (Staats-
blad No. 40).

W. H. J. van der Vliet, 1923

De Gouverneur van Suriname

BRAXTER

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—15.

Verordening van den.....
houdende uitbreiding van de gelegenheid
tot het leveren van bewijs door getuigen en
andere wijzigingen van de rechtspleging in
burgerlijke zaken.

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat uitbreiding van de gelegenheid tot het leveren van bewijs door getuigen en andere wijzigingen van de rechtspleging in burgerlijke zaken wenschelijk zijn;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel I.

De artikelen 1915, 1918, 1919 en 1920 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao vervallen.

Artikel II.

In artikel 1916 van gemeld Burgerlijk Wetboek vervallen de woorden: „al mogt ook de som of waarde, waarover het geschil is, minder dan driehonderd gulden bedragen”.

In artikel 1917 van gemeld Burgerlijk Wetboek worden de woorden: „De bepalingen der twee bovenstaande artikelen zijn” vervangen door:

„De bepaling van het voorgaande artikel is”.

In het eerste lid van artikel 1921 van gemeld Burgerlijk Wetboek worden de woorden: „De hierboven gestelde regelen lijden” vervangen door:

„De bepaling van artikel 1916 lijdt”.

Artikel 1922 van gemeld Burgerlijk Wetboek wordt gelezen als volgt:

„De bepaling van artikel 1916 lijdt insgelijks uitzondering in geval de titel, welke tot schriftelijk bewijs dienen moest, door eene toevallige, onvoorziene en door overmagt teweeg gebragte gebeurtenis is verloren geraakt of in geval het niet mogelijk is geweest zich een schriftelijk bewijs te verschaffen.”

Artikel III.

Artikel 1923 van gemeld Burgerlijk Wetboek wordt gelezen: „Bij het bewijs door getuigen moeten de volgende bepalingen worden in acht genomen.”

Artikel IV.

Aan artikel 1929 van gemeld Burgerlijk Wetboek worden toegevoegd een tweede en derde lid, luidende:

„Nogtans zullen bloed- en aanverwanten, mitsgaders dienstboden of bedienden, in twistgedingen betrekkelijk tot den burgerlijken staat van partijen, of als bedoeld in artikel 338a of artikel 338f, of bij het onderzoek naar de redenen, welke tot onthefing of ontzetting van de ouderlijke magt of de voogdij kunnen leiden, als zoodanig niet onbekwaam zijn.

Het regt om zich van het afleggen van getuigenis te ver-

schoonen, komt in de gedingen in het voorgaande lid bedoeld, den in artikel 1928 onder 1o. en 2o. genoemden personen niet toe."

Artikel V.

De artikelen 1932 en 1933 van gemeld Burgerlijk Wetboek vervallen.

Artikel VI.

Artikel 1585 van gemeld Burgerlijk Wetboek vervalt.

Artikel VII.

De artikelen 1719 en 1723 van gemeld Burgerlijk Wetboek vervallen.

Artikel VIII.

In artikel 1724 van gemeld Burgerlijk Wetboek worden de woorden: „Voor het overige wordt bewaargeving uit noodzaak” vervangen door:

„Bewaargeving uit noodzaak wordt”.

Artikel IX.

Het tweede lid van artikel 1870 van gemeld Burgerlijk Wetboek wordt gelezen als volgt:

„Deze overeenkomst is slechts van waarde, indien zij schriftelijk is aangegaan.”

Artikel X.

In het Wetboek van Koophandel voor de kolonie Curaçao worden de navolgende wijzigingen gebracht:

a. In het tweede lid van artikel 1 vervallen de woorden: „en zonder aanzien van den aard of het bedrag des onderwerps,”.

b. In het laatste lid van artikel 364 wordt het woord: „blijven” vervangen door „blijft” en worden de woorden: „de artikelen 1929 en 1932 van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao buiten toepassing, doch kunnen de in eerstgemeld artikel” vervangen door:

„artikel 1929, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao buiten toepassing, doch kunnen de in dat artikel”.

Artikel XI.

In het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voor de kolonie Curaçao worden de navolgende wijzigingen gebracht:

a. Artikel 110 vervalt.

b. In artikel 110a vervallen de woorden: „of ook indien een getuige is gewraakt geworden,”.

c. In artikel 112 vervallen de woorden: „de wrakingen en de antwoorden daarop,”.

d. In artikel 126 vervallen de woorden: „de wrakingen van deskundigen,”.

e. In artikel 191 worden de woorden: „De bepalingen van de artt. 226, 228, 230,” vervangen door: „De bepalingen van de artt. 230,”.

f. In artikel 201a wordt in plaats van: „108 tot en met 112” gelezen: „108, 109, 111, 112,”.

g. De artikelen 226, 227 en 228 vervallen.

h. In artikel 773 wordt in plaats van: „1933” gelezen: „1929, 2de en 3de lid,”.

Artikel XII.

In artikel 28 van de verordening van 13 Juli 1887 (P. B. No. 23), regelende de onteigening ten algemeenen nutte, zooals deze is gewijzigd bij de verordening van den 28n. Juni 1909 (P. B. No. 30), worden de navolgende wijzigingen gebracht:

a. Het tweede en derde lid vervalt.

b. De eerste zin van het voorlaatste lid wordt gelezen: „In de plaats der deskundigen, die niet opgekomen zijn, of weige-

ren aan hunne verplichtingen te voldoen, benoemt hij anderen."

Artikel XIII.

Het Koninklijk besluit van 6 Juli 1918, No. 72 (P. B. No. 61), houdende wijziging van de rechterlijke macht en van de rechtspleging in burgerlijke en strafzaken in de kolonie Curaçao, zooals dit thans luidt, wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

a. Aan artikel 21, eerste lid, wordt een nieuwe zinsnede toegevoegd, luidende: „De rechter zal bij de beslissing der zaak met een niet-verschijnen op een bevel tot persoonlijke verschijning of met eene weigering te antwoorden, zoodanige rekening houden, als hij zal meenen te behooren, zulks met inachtneming van de wettelijke regelen omtrent het bewijs."

b. Artikel 32 vervalt.

c. In artikel 33, tweede lid, vervallen de woorden: „niet gewraakt is of".

d. Artikel 42, eerste lid, vervalt.

In den aanhef van artikel 42, tweede lid, wordt in plaats van: „2. Zijn geene wrakingen voorgesteld of zijn de voorgestelde verworpen, dan leggen de deskundigen" gelezen: „De deskundigen leggen".

e. Aan artikel 45 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende: „3. Indien de rechter in het schriftelijk of mondeling verslag de vereischte inlichting niet bevindt, kan hij, ambtshalve, in beide gevallen aan de deskundigen schriftelijke of mondelinge toelichting of aanvulling bevelen of andere deskundigen benoemen, welke aan de vroegere zoodanige ophelderingen mogen vragen, als zij oirbaar achten".

f. In artikel 46 vervallen de woorden: „die van de wrakingen en daarop gegeven beslissingen,".

g. Aan artikel 84 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende: „7. De rechtsvordering in artikel 338a van het Burgerlijk Wetboek voor de kolonie Curaçao bedoeld, wordt ingesteld bij het kantongerecht op het eiland, waar het kind woonplaats heeft."

Gegeven te Willemstad, den

— 3 —

Artikel XIII

Het Koninkrijk besluit van 6 Juli 1918 No. 72 (P. B. No. 61) houdende wijziging van de rechtelijke macht en van de rechtspleging in burgerlijke en strafzaken in de koloniën als ook zooals dit thans juist wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

Aan artikel 21 wordt een nieuwe alinea toevoeged, luidende: De rechter zal bij de beslissing van zaak met een niet-verschillen op een level tot persoonlijke verplichting of met een wijziging van burgerlijke zaken rekening houden, als hij en menen te behoeven, zijkz in inachtneming van de wetelijke regelen omtrent het bewijs.

A. Artikel 23 vervalt.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924.—15.

*Verordening van den.....
houdende uitbreiding van de gelegenheid
tot het leveren van bewijs door getuigen en
andere wijzigingen van de rechtspleging in
burgerlijke zaken.*

—

Memorie van toelichting.

—

No. 2.

—

Bij de wet van den 22sten Juni 1923 (Staatsblad No. 280) is de gelegenheid tot het leveren van bewijs door getuigen in burgerlijke zaken zoodanig uitgebreid, dat de bepaling dat getuigenbewijs niet toegelaten is om het aanwezen van eenige akte of overeenkomst aan te toonen, wanneer het onderwerp de som of de waarde van drie honderd gulden te boven gaat, vervallen is, alsmede de wraking van getuigen en, als gevolg daarvan, ook de wraking van deskundigen. Nevensgaand ontwerp beoogt in hoofdzaak bedoelde wettelijke beperkingen, waartegen reeds tal van jaren stemmen opgegaan zijn, ook uit de Curaçaosche wetgeving te verwijderen. Een waarborg tegen misbruik van het bewijsmiddel is gelegen in artikel 1927 van het Curaçaosche Burgerlijk Wetboek, volgens hetwelk de waarde der getuigenissen moet worden gewikt en gewogen.

Aangezien onze rechtspleging in burgerlijke zake ten deele op ons Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering en ten deele op het K. B. van 6 Juli 1918 No. 72 (P. B. No. 61) steunt, wordt in het ontwerp voorgesteld in beide de noodige wijzigingen aan te brengen, al zou in bepaalde gevallen, ingevolge art. 2 van dat K. B., maar één der desbetreffende artikelen kunnen worden toegepast.

Voor de verdere toelichting van het ontwerp zou ondergeteekende, voor wat bovenaangegeven strekking betreft, willen verwijzen naar de bij de totstandkoming van de aangehaalde wet tusschen de Regeering en de Staten-Generaal gewisselde stukken, welke Uwen Raad hierbij ter kennisneming worden aangeboden.

Artikel XIII *a* en *e* is aan de wet van den 5den Mei 1923 (Staatsblad No. 189) ontleend en, alhoewel onze burgerlijke rechtspleging in menig opzicht van de Nederlandsche afwijkt, kunnen die bepalingen ook in ons procesrecht geacht worden te passen, waar de rechter persoonlijke verschijning van partijen mag bevelen, haar mag ondervragen en partijen ter rechtzitting aan deskundigen vragen mogen stellen (P. B. 1918 No. 61 artt. 21, 20, 43 en 45). Artikel XIII *g* dient om de betrokken bepaling in overeenstemming te brengen met de regeling in art. 344b Nederlandsch Burgerlijk Wetboek neergelegd. Het verschil tusschen het Nederlandsche en het Curaçaosche artikel is toe te schrijven aan de omstandigheid, dat het hof van Justitie en niet de kantonrechter de gewone rechter in burgerlijke zaken was. Van deze gelegenheid kan gebruik gemaakt worden om de gewenschte wijziging aan te brengen.

Willemstad, den 17n. October 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—16.

Verordening van den.....,
tot aanvulling van de verordening van den
11den November 1922 (P. B. 1923 No. 8),
tot vereenvoudiging van de rechtspleging in
lichte strafzaken.

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is de verordening van den 11den November 1922 (P. B. 1923 No. 8), tot vereenvoudiging van de rechtspleging in lichte strafzaken, aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

Tusschen artikel 6 en artikel 7 van de verordening van den 11den November 1922 (P. B. 1923 No. 8), tot vereenvoudiging van de rechtspleging in lichte strafzaken, wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende: „Artikel 6bis. In artikel 232a van gemeld Wetboek van Strafvordering wordt zoowel in het eerste als in het tweede lid in plaats van: „213a” gelezen: „213g”.”

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924.—16.

*Verordening van den.....
tot aanvulling van de verordening van den
11den November 1922 (P. B. 1923 No. 8),
tot vereenvoudiging van de rechtspleging in
lichte strafzaken.*

Memorie van toelichting.

No. 2.

In artikel 232a, bij P. B. 1918 No. 61 in het Wetboek van Strafvordering voor de kolonie Curaçao ingevoegd, wordt naar artikel 213a van hetzelfde wetboek verwezen. Tengevolge van de aanvulling van dat wetboek bij P. B. 1923 No. 8 staat de inhoud van het vroegere art. 213a thans onder art. 213g. Dit ontwerp heeft ten doel in gemeld art. 232a de daardoor noodig geworden wijziging aan te brengen.

Willemstad, den 19n. October 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—17.

*Verordening van den.....
tot wijziging van de verordening van den
3den Maart 1923 (P. B. No. 36), houdende
wijziging in de bepalingen betreffende het
straffen en de strafrechtspleging ten aan-
zien van jeugdige personen.*

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het noodig is de verordening van den 3den Maart 1923 (P. B. No. 36), houdende wijziging in de bepalingen betreffende het straffen en de strafrechtspleging ten aanzien van jeugdige personen, te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

De verordening van den 3den Maart 1923 (P. B. No. 36), houdende wijziging in de bepalingen betreffende het straffen en de strafrechtspleging ten aanzien van jeugdige personen, ondergaat de navolgende wijzigingen:

a. in den aanhef van artikel 15 wordt in plaats van de woorden: „vierde lid” gelezen: „nieuw lid”;

b. in artikel 52 wordt in plaats van de woorden: „vierde lid” gelezen: „nieuw lid”.

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking tegelijk met de in artikel 1 genoemde verordening.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924.—17.

*Verordening van den.....
tot wijziging van de verordening van den
3den Maart 1923 (P. B. No. 36), houdende
wijziging in de bepalingen betreffende het
straffen en de strafrechtspleging ten aan-
zien van jeugdige personen.*

Memorie van toelichting.

No. 2.

Tusschen de vaststelling en de afkondiging van de verordening van den 3den Maart 1923 (P. B. No. 36) is afgekondigd en in werking getreden de verordening van den 11den November 1922 (P. B. 1923 No. 8), waarbij artikel 76 van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao een nieuwe redactie heeft gekregen. Aangezien gemeld artikel thans uit meer dan drie leden bestaat, is het minder juist en kan het misverstand veroorzaken de artikelen 15 en 52 van de eerst aangehaalde verordening ongewijzigd te laten, waarin er sprake is van het aan bedoeld artikel 76 toegevoegde „vierde lid”.

Nevensgaand ontwerp heeft de strekking in meerbedoelde verordening even aangeduide wijzigingen aan te brengen en zal, zooals artikel 2 aangeeft, tegelijk daarmede in werking treden.

Willemstad, den 19n. October 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—18.

Verordening van den.....
tot aanvulling van de Gezondheidsverordening.

ONTWERP.

No. 1.

No. 2.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is de Gezondheidsverordening (P. B. 1917 No. 44), zooals gewijzigd, laatstelijk bij de verordening van 8 Augustus 1919 (P. B. No. 83), aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

Aan artikel 21 van de Gezondheidsverordening (P. B. 1917 No. 44), zooals gewijzigd, laatstelijk bij de verordening van 8 Augustus 1919 (P. B. No. 83), wordt een nieuw derde en vierde lid toegevoegd, luidende:

In afwijking van het in het vorig lid van dit artikel bepaalde, heeft, in tijden wanneer die inrichtingen niet voor quarantaine in gebruik zijn, ook de Gouverneur de beschikking over de terreinen en het bootenhuis der quarantaine inrichting aan de Caracasbaai, de quarantaineplaats op Beekenburg, met dien verstande dat de Gouverneur of een door dezen aan te wijzen ambtenaar de bevoegdheid heeft die terreinen en dat gebouw, hetzij doorlopend, hetzij op bepaalde dagen en uren toegankelijk te stellen voor houders van door den Gouverneur of den door dezen aangewezen ambtenaar af te geven toegangsbewijzen.

Met betrekking tot het voorgaande heeft de opzichter op genoemde quarantaineplaats, of degeen die hem bij afwezigheid vervangt, de instructies, lastgevingen en aanwijzingen op te volgen, die hem door of van wege den Gouverneur zullen worden gegeven.

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

13. a/c

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—18.

Verordening van den.....
tot aanvulling van de Gezondheidsverordening.

Memorie van toelichting.

No. 2.

Bij artikel 21 der Gezondheidsverordening (P. B. 1917 No. 44) is bepaald, dat de gebouwen, inrichtingen en hulpmiddelen ter uitvoering van den openbaren gezondheidsdienst onder het beheer van den directeur van dien dienst zijn gesteld, zoodat het afgeven van permitten tot het bezoeken van de quarantaine-etablissemten door vreemde geneesheeren, enz., die het eiland bezoeken, en anderen door dien directeur moet geschieden.

Waar dit in de practijk tot moeilijkheden aanleiding heeft gegeven en daarnevens bij het Bestuur het voornemen bestaat om in quarantaine-vrijen tijd de terreinen aan de Caracasbaai op ruimere schaal dan het tot heden geschiedde voor het publiek op gezette tijden toegankelijk te stellen, acht ondergeteekende het niet ongewenscht den directeur van den openbaren gezondheidsdienst te ontlasten van dien niet speciaal tot zijn werkkring behorende bemoeiingen, die op een, aan de belangrijkheid daarvan onevenredig, deel van zijn tijd en zorg schijnen te hebben beslag gelegd.

Willemstad, den 19n. November 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—18.

Verordening van den.....
tot aanvulling van de Gezondheidsveror-
dening.

Voorloopig Verslag.

No. 3.

ONTWERP.

Bij het afdeelingsonderzoek werd in de eerste plaats er op gewezen, dat de thans bestaande regeling omtrent het toezicht op en het beheer over de quarantaine-inrichting, die aan het Hoofd van den Openbaren Gezondheidsdienst is opgedragen, de principieel juiste en meest logische regeling is.

Bij de jongste herziening van de sanitaire bepalingen zijn, op zeer goede gronden, terecht bevoegdheden van den Gouverneur overgebracht op den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst.

Strikt zakelijk en principieel geoordeeld bestaat er derhalve geen aanleiding om wijziging te brengen in de op dit punt bestaande wettelijke voorschriften.

Nagenoeg algemeen was men in de Afdeelingen dan ook van oordeel, dat de bestaande bepalingen omtrent het beheer van de quarantaine-inrichting behooren te worden gehandhaafd.

Intusschen betreurde men het in hooge mate, dat de ambtelijke verhoudingen op Curaçao, waaromtrent sommige leden reeds eerder het een en ander hadden hooren veruuden, thans in zulk eene mate te wenschen schijnen te laten, dat het Bestuur blijkbaar geen anderen weg ziet om des Gouverneurs inzichten te doen zegevieren over die van een hoofdambtenaar dan door wijziging van eene uit een sanitair en algemeen legislatief oogpunt goede wettelijke regeling.

Toch meenden vele leden, ook na door den Voorzitter in Kennis te zijn gesteld met den inhoud en geest van de ter Gouvernements-Secretarie berustende correspondentie over de onderhavige aangelegenheid, dat geschilpunten en moeilijkheden, als thans gerezen zijn, langs geen anderen weg dan den hierarchischen of administratieven behooren te worden opgelost.

Oefent eenig hoofdambtenaar zijn ambt uit op eene zoodanige wijze, dat de Gouverneur meent de handelingen van dien hoofdambtenaar niet met zijne aansprakelijkheid te kunnen dekken, dan doet het Regeeringsreglement den Gouverneur middelen genoeg aan de hand om eventueele weigerachtigheid of tegenstand van dien hoofdambtenaar te breken.

Een lid vroeg zich af of deze zaak niet te hoog wordt opgenomen.

Het gaat — zoo luidde zijn betoog — hier niet om het ontnemen van bevoegdheden aan het Hoofd van een dienst, maar enkel en uitsluitend om *mede* aan den Gouverneur een deel van diens bevoegdheden toe te kennen. Van zijne bevoegdheid zal immers de Gouverneur alleen gebruik kunnen maken wanneer er geen quarantaine is voorgeschreven, wanneer van de gebruikmaking daarvan dus voor de volksgezondheid geen gevaar kan ontstaan.

Hij, het lid aan het woord, kon niet inzien, dat hiertegen eenig bezwaar kon bestaan.

Tegen bovenstaand betoog werd ingebracht, dat er ook buiten quarantaine-tijd schepen met verdachte gevallen aan boord naar de quarantaine-inrichting kunnen worden gedirigeerd. Wie zal dan de zware verantwoordelijkheid dragen, wanneer in zulk een geval besmetting wordt overgebracht door personen, aan wie buiten medeweten van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst een vergunning tot het bezoeken van die inrichting is verleend?

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 17n. December 1923.

De Rapporteurs,

S. M. L. MADURO.

H. PERRET GENTIL.

Voorloopig Verslag

No. 2

Intusschen betrouwe men het in hooge mate als de aanteleijde verhouding op te merken, want de somnige leden reeds eerder het een of ander hebben moeten veranderen, maar in zekke mate in de laatste jaren hebben zij hunne aandacht meer op de verhouding van de Staat tot de Gemeente gericht, en de Gemeente is nu meer in staat om de Staat te helpen, dan vroeger. Het is nu niet meer de Staat die de Gemeente moet helpen, maar de Gemeente die de Staat kan helpen. Dit is een belangrijke verandering, die de Staat in staat stelt om de Gemeente te helpen, en de Gemeente is nu in staat om de Staat te helpen. Het is nu niet meer de Staat die de Gemeente moet helpen, maar de Gemeente die de Staat kan helpen. Dit is een belangrijke verandering, die de Staat in staat stelt om de Gemeente te helpen, en de Gemeente is nu in staat om de Staat te helpen.

Toch meenden vele leden, ook na door den Voorzitter in kennis te zijn gesteld met den inhoud en geest van de ter Gouvernements-Gezondheids-Commissie overgelegde onderzochte rapporten, dat geschiedde ten en moeijelijkheid, als thans gezien zijn, lang geen anderen weg dan den administratieve van behoeven te worden opgevoerd. Geent enig hoedzaamheid zijn nu niet al op een zodanige wijze, dat de Gouverneur méint de handelen van dien hoedzaamheid niet met zijne aansprakelijkheid te kunnen dekken, dan doet het hoedzaamheid element den Gouverneur middelen genoeg aan de hand om eventuele weigeringheid of tegenstand van dien hoedzaamheid te dekken.

Een lid vroeg zich af of deze zaak niet te hoog wordt opgevoerd. Het gaat — zoo luidde zijn betoog — hier niet om het ontlenen van bevoegdheden aan het Hoofd van een dienst, maar enkel om het instellen van waken aan den Gouverneur ten deel van diens bevoegdheden toe te komen. Van zijne bevoegtheid zal immers de Gouverneur alleen gebruik kunnen maken wanneer er geen andere maatregel is voorgeschreven, wanneer van de bevestiging daarvan dus voor de volkomenheid geen kans kan ontstaan.

Hij het lid aan het woord, kon niet taxien, dat hierheen enkel bezwaar kon bestaan. Tegen bovengeschied betoog werd ingebracht, dat er ook buiten quarantaine-tijd schepen met verdachte gevallen aan boord naar de quarantaine-instelling kunnen worden gedirigeerd. Wie zal dan de waken voorwoordigheid dragen, wanneer in zulk een geval bestelling wordt overgedacht door personen, aan wie de waken van den Gouverneur van den Gouverneur Gezondheidscommissie een vergunning tot het bezoeke van die instelling is verleend?

Aldus vastgesteld op Gutzap, den 17^{en} December 1923.

De Rapporteur
 N. M. J. MADURO
 H. PERRET OESTER

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—19.

- Verordening van den.....
1o. tot aanvulling van de verordening van den 7n. Maart 1905 (P. B. No. 7), houdende herziening der bepalingen voor de oprichting van Kamers van Koophandel en Nijverheid in de kolonie Curaçao;
2o. tot wijziging van de verordening van den 8n. Juli 1886 (P. B. No. 21), houdende vaststelling van regelen voor de verkiezing van leden van de Kamer van Koophandel en Nijverheid op het eiland Curaçao.

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is: 1o. de verordening van den 7n. Maart 1905 (P. B. No. 7), houdende herziening der bepalingen voor de oprichting van Kamers van Koophandel en Nijverheid in de kolonie Curaçao, zooals deze sedert is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van den 24n. Juni 1919 (P. B. No. 46), aan te vullen; en 2o. de verordening van den 8n. Juli 1886 (P. B. No. 21), houdende vaststelling van regelen voor de verkiezing van leden van de Kamer van Koophandel en Nijverheid op het eiland Curaçao, te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

Artikel 11, lid 1, van de verordening van den 7n. Maart 1905 (P. B. No. 7), houdende herziening der bepalingen voor de oprichting van Kamers van Koophandel en Nijverheid in de kolonie Curaçao, zooals deze sedert is gewijzigd, laatstelijk bij verordening van den 24n. Juni 1919 (P. B. No. 46), wordt aangevuld met het volgende:

Bedoelde lijst wordt op Curaçao in een der aldaar verschijnende nieuwsbladen opgenomen, en op de overige eilanden der kolonie door aanplakking ter plaatse, waar zulks gebruikelijk is, bekend gemaakt.

Artikel 2.

In artikel 1, lid 3, van de verordening van den 8n. Juli 1886 (P. B. No. 21), houdende vaststelling van regelen voor de verkiezing van leden van de Kamer van Koophandel en Nijverheid op het eiland Curaçao, wordt in plaats van „ter Gouvernements Secretarie” gelezen: „bij het bureau van stemopneming”.

Artikel 3.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—19.

- Verordening van den.....
- 1o. tot aanvulling van de verordening van den 7n. Maart 1905 (P. B. No. 7); houdende herziening der bepalingen voor de oprichting van Kamers van Koophandel en Nijverheid in de kolonie Curaçao;
 - 2o. tot wijziging van de verordening van den 8n. Juli 1886 (P. B. No. 21), houdende vaststelling van regelen voor de verkiezing van leden van de Kamer van Koophandel en Nijverheid op het eiland Curaçao.

Memorie van toelichting.

No. 2.

Dit ontwerp wordt ingediend op verzoek en ter tegemoetkoming aan de wenschen van de Kamer van Koophandel en Nijverheid op Curaçao.

Ad artikel 1. Het is meermalen voorgekomen, dat personen, die meenden kiezers van leden der Kamer van Koophandel en Nijverheid op het eiland Curaçao te zijn, pas na de in het voorlaatste lid van art. 11 der verordening van 7 Maart 1905 (P. B. No. 7) voorgescreven bekendmaking der vastgestelde lijst van kiesgerechtigden te weten kregen, dat zij niet op die lijst voorkwamen, en daardoor hunne bezwaren niet binnen den door de verordening bepaalden tijd konden indienen.

De door den Inspecteur der belastingen opgemaakte lijst van kiesgerechtigden wordt, ingevolge de geldende voorschriften, op diens kantoor ter inzage van belanghebbenden nedergelegd; maar om de een of andere reden — hetzij door gebrek aan tijd gedurende de kantooruren of uit gemakzucht — wordt van de aangeboden gelegenheid om inzage van de lijst te gaan nemen weinig gebruik gemaakt.

Door de thans voorgestelde aanvulling der verordening hoopt ondergeteekende het euvel te kunnen verhelpen en ook de stemlust der kiezers op te wekken.

Ad artikel 2. De wijziging heeft ten doel de taak van den kiezer, die zijn stembriefje verloren heeft, te vergemakkelijken; in plaats van ter gouvernements-secretarie, zal hij dan een ander kunnen bekomen bij het bureau van stemopneming, dat toch reeds met de leiding der verkiezing belast is.

Willemstad, den 22n. November 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—20.

Keur van den
tot aanvulling van de „Algemeene politie-
keur” 1917.

ONTWERP.

No. 1

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is de „Algemeene politiekeur” 1917 (P. B. No. 11), aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande keur.

Artikel 1.

Tusschen het eerste en het tweede lid van art. 85 van de „Algemeene politiekeur” 1917 (P. B. No. 11), wordt een nieuw tweede lid ingevoegd, luidende:

Het eerste lid is niet van toepassing ten aanzien van motorrijtuigen, uitsluitend bestemd tot vervoer van personen, wanneer zij op den openbaren weg worden gelaten op plaatsen door het Hoofd van Politie aangewezen en de motor in rust gebracht, de schakelaar (switch) uitgeschakeld en de sleutel van den schakelaar, indien mogelijk, meegenomen is.

Artikel 2.

Deze keur treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924.—20.

Keur van den
tot aanvulling van de „Algemeene politie-
keur” 1917.

Memorie van toelichting.

No. 2.

Memorie van toelichting.

No. 2.

Het gebeurt telkens in den laatsten tijd, dat bestuurders van eigen motorrijtuigen vergunning bij het Hoofd van Politie komen vragen om hun auto's voor de politiewacht zonder licht te laten staan, omdat als de lichten bijv. een paar uren moeten blijven doorbranden, de batterijen spoedig op zijn. De meeste eigen auto's hebben toch electricisch licht.

Waar er geen gevaar bestaat voor het verkeer als de auto's zonder licht staan, bijv. in den hoek links en rechts van het gebouw van dakloozen voor de politiewacht, in den hoek bij de Hendrikschool en de Israëlietische tempel „Emanuel”, enz., komt het voor, dat er geen bezwaar bestaat op de voorgestelde wijze tegemoet te komen aan het bezwaar.

Willemstad, den 3n. December 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Willemstad, den 22n. November 1923.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—21.

Keur van den.....,
tot aanvulling van artikel 24 van de „Al-
gemeene politiekeur” 1917.

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is artikel 24 van de „Algemeene politiekeur” 1917 (P. B. No. 11), aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande keur.

Artikel 1.

Aan artikel 24 van de „Algemeene politiekeur” 1917 (P. B. No. 11) wordt de zinsnede toegevoegd, luidende:
„, behoudens op of in daartoe bijzonderlijk ingerichte schietbanen”.

Artikel 2.

Deze keur treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

13 a/d.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—21.

Keur van den.....
tot aanvulling van artikel 24 van de „Al-
gemeene politiekeur” 1917.

Memorie van toelichting.

No. 2.

Een ondernemend ingezetene heeft het plan om even buiten de kom van Willemstad, doch binnen het eerste district, een uitspanningsoord in te richten voor groot en klein. Onder de vele vermaken zou hij gaarne een schietbaan voor volwassenen willen opnemen.

Art. 24 van de „Algemeene politiekeur” 1917 staat dergelijke voornemens in den weg. Het wil echter voorkomen, dat er geen voldoende reden bestaat om uitspanningen als bovenbedoeld te verbieden in afgesloten plaatsen, waar voldoende waarborg wordt gegeven voor de publieke veiligheid op straat en de particuliere veiligheid binnenshuis.

Willemstad, den 9n. Februari 1924.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—21.

*Keur van den.....
tot aanvulling van artikel 24 van de „Al-
gemeene politiekeur” 1917.*

Voorloopig Verslag.

No. 3.

Tegen de strekking van het ontwerp werden door de Afdeelingen geen bezwaren gemaakt. Men achtte het echter eenigszins gevaarlijk deze zinsnede zonder eenige voorwaarde aan artikel 24 toe te voegen.

Gaarne zou men dan ook aan de hier voorgestelde zinsnede de voorwaarden gesteld zien, dat de schietbanen alvorens daarvan gebruik gemaakt wordt door het Hoofd van Politie moeten zijn goedgekeurd en dat het gebruik dier schietbanen geschiedt onder voorwaarden door het Hoofd van Politie te stellen.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 8n. Mei 1924.

De Rapporteurs,

R. F. MUSKUS.

H. PERRET GENTIL.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—22.

Verordening van den ,
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925.

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende: dat, volgens art. 100 van het reglement op het beleid der regeering in deze kolonie, de uitgaven ten behoeve van den openbaren dienst, welke niet ten laste van de Nederlandsche schatkist komen, en de middelen tot dekking van die uitgaven worden aangewezen op de koloniale huishoudelijke begrooting en dat, volgens art. 102 van hetzelfde reglement, die begrooting, zoodanig als zij door den Kolonialen Raad is goedgekeurd, door den gouverneur voorloopig wordt vastgesteld en afgekondigd;

Heeft, den Raad van Bestuur gehoord, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, voorloopig vastgesteld onderstaande verordening.

KOLONIALE HUISHOUDELIJKE BEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1925.

Artikel 1.

Voor de onderdeelen, in de hieronder voorkomende begrotingsartikelen aangewezen, worden voor het dienstjaar 1925 toegestaan de daarnevens uitgetrokken sommen:

Iste AFDEELING.

Algemeen en gewestelijk bestuur.

Gouvernementssecretarie en algemeene dienst.

Artikel 1. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en bruggegeld van den gouvernementssecretaris en verdere ambtenaren en beambten f 120 205

Artikel 2. Vergoedingen aan de ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand 305

Artikel 3. Boek- en drukwerken, abonnement op nieuwsbladen, advertentiekosten, briefporten, bindloon en andere uitgaven 5 650

Artikel 4. Kosten van telegrammen.. 12 000

Transporteere.. f 138 160

Per transport.. f 138 160
Artikel 5. Uitgaven voor het ijkwezen 550

Koloniale Raad.

Artikel 6. Toelage van een algemeen verslaggever..... f 600

Artikel 7. Verlichting der vergaderzaal en andere uitgaven..... 250

Gewestelijk bestuur.

Artikel 8. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en voedergelden of kosten van vervoermiddelen van de ambtenaren en beambten..... 25 988

Artikel 9. Teerkosten aan de districtmeesters op Curaçao en den gezaghebber van de Bovenwindsche eilanden, bij verblijf buiten hunne standplaatsen.... 1 300

Artikel 10. Huur van woningen in de buitendistricten van Aruba, ten dienste van den gezaghebber, voor het houden van zittingen, enz..... 240

Overtochts-, vervoer- en verplaatsingskosten.

Artikel 11. Uit- en terugzending van burgerlijke ambtenaren, overtocht van met verlof gaande of van verlof terugkeerende en gepensioneerde ambtenaren en hunne gezinnen, benevens terugbetaling van uit eigen middelen betaalde overtochtskosten en met een en ander in verband staande uitgaven, zoodat tegemoetkoming in de kosten van verplaatsing..... 40 000

Artikel 12. Kosten van uitlevering en uitzetting, kosten van overbrenging van veroordeelden naar Nederland, kosten van terugzending van in andere landen zonder middel van bestaan aangetroffen personen, afkomstig van Curaçao, alsmede kosten van onderhoud, kleeding enz. van die personen, zoolang zij op eene gelegenheid tot terugkeer naar Curaçao wachten..... 500

Artikel 13. Kosten verbonden aan het vervoer van personen en goederen voor rekening der kolonie tusschen de eilanden der kolonie onderling..... 40 000

Algemeene kosten.

Artikel 14. Kosten van volksfeesten op den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin en van de verstrekkingen op dien dag aan de politie, enz..... 3 000

Artikel 15. Kosten van drukwerk.... 15 000

Artikel 16. Kosten van kantoorbehoeften 3 000

Artikel 17. Bijdrage ten behoeve van het Militair Tehuis..... 1 200

Totaal der Iste afdeeling.. f 269 788

Transporteere.. f 269 788

IIde AFDEELING.

Rechts- en politiewezenen.

Rechterlijke macht en parket van den procureur-generaal.

Artikel 18. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en bruggegeld van den voorzitter en de leden van, den procureur-generaal en den advocaat-generaal bij, den griffier en den substituutgriffier van het Hof van Justitie, zoodmede van den griffier van het kanton-gerecht op de Bovenwindsche eilanden en de verdere ambtenaren en beambten f 68 124

Artikel 19. Reis-, teer- en verhuiskosten 3 900

Artikel 20. Vacatiegelden van de plaatsvervangende leden van het Hof van Justitie..... 1 000

Artikel 21. Vertolkingskosten, aanschaffing van boekwerken ten dienste van de gerechten en van het parket van den procureur-generaal en benodigdheden voor het hulpkantoor van den industrieelen eigendom..... 1 100

Gevangeniszen.

Artikel 22. Bezoldiging of verlofbezoldiging en toelagen van den directeur van de strafgevangenis en het huis van bewaring op Curaçao en verdere beambten van de gevangeniszen 5 040

Artikel 23. Kostgeld, kleeding, ligging en andere uitgaven voor de gevangeniszen en verlichting van de gevangeniszen... 6 880

Rechterlijke politie.

Artikel 24. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen van het politiepersoneel... 142 216

Artikel 25. Bovenkleeding, schoeisel en vergoeding voor huishuur aan het politiepersoneel..... 8 775

Artikel 26. Huur en verlichting van wachthuizen voor de politie, zoodmede aankoop en onderhoud van ezels en rijwielen ten dienste van de politie en andere uitgaven voor het rechts- en politiewezenen 12 050

Voogdijraden.

Artikel 27. Bezoldiging of verlofbezoldiging van den secretaris van den voogdijraad op Curaçao..... 420

Artikel 28. Andere uitgaven voor de voogdijraden..... 100

Per transport.. f 249 605 f 269 788

Algemeene kosten.

<i>Artikel 29.</i> Bezoldiging of verlofbezoldiging van den marktmeester.....	1 800
<i>Artikel 30.</i> Verlichting van de slachtplaats	120
<i>Artikel 31.</i> Toelage als abonnement aan een vertaler.....	300
<i>Artikel 32.</i> Uitgaven ten behoeve van verwaarloosde kinderen.....	22 500
<i>Artikel 33.</i> Uitgaven voor vervolgin- gen en rechtsgedingen, waarvan de kosten geheel of gedeeltelijk ten laste van de koloniale kas komen.....	1 500
<i>Artikel 34.</i> Vergoedingen.....	1 600
<i>Artikel 35.</i> Teruggave aan het Departement van Justitie in Nederland van het door zijn zorg te betalen aandeel van Curaçao in de bijdrage van Nederland in de kosten van het kantoor van het internationaal verbond tot bescherming van letterkundige- en kunstwerken...	100

Totaal der IIde afdeeling.. 277 525

IIIde AFDEELING.

Schutterij.

<i>Artikel 36.</i> Toelage aan een officier van de rustende schutterij, adjudant van den gouverneur..... f	300
<i>Artikel 37.</i> Verschillende uitgaven voor de schutterij.....	50

Totaal der IIIde afdeeling.. 350

IVde AFDEELING.

Geldelijk beheer.

Administratie van financiën en domeinwezen.

<i>Artikel 38.</i> Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en bruggegeld van den administrateur van financiën tevens voorzitter van de Curaçaosche Bank en den bode ter administratie van financiën en ten kantore van den kolonialen ontvanger, tevens bode van de Curaçaosche Bank..... f	9 288
<i>Artikel 39.</i> Kosten van het domeinwezen	840
<i>Artikel 40.</i> Uitgaven voor het boschwezen.....	5 460
<i>Artikel 41.</i> Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en voedergelden of tegemoetkoming in de kosten van	

Transporteere.. f 15 588 f 547 663

Per transport.. f 15 588 f 547 663
vervoermiddelen van den inspecteur der belastingen, den kolonialen ontvanger op Curaçao, de ontvangers op de andere eilanden, den sub-ontvanger der invoerrechten en accijnzen op Curaçao en den klerk ten kantore van den kolonialen ontvanger..... 13 796

Artikel 42. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en voedergeld of tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen van de ambtenaren voor den werkelijken dienst der belastingen. 76 095

Artikel 43. Andere uitgaven voor den dienst der belastingen..... 24 725

Posterij en telegraafdienst.

1° Posterij.

Artikel 44. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van den directeur van het postkantoor, de brievenbestellers en beambten ter posterij..... 17 112

Artikel 45. Betalingen wegens transitrechten, vervoer van brievenmalen, betalingen aan het internationaal kantoor der algemeene postvereniging en aan dat der telegraafvereniging te Bern, en andere uitgaven voor den postdienst 14 850

Artikel 46. Benoodigdheden voor de postspaarbank 300

2° Telegraafdienst.

Artikel 47. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen, loon en bruggeld van het personeel voor de draadloze telegrafie..... 49 071

Artikel 48. Bedrijfs- en onderhoudskosten van de inrichtingen voor draadloze telegrafie..... 20 000

Artikel 49. Reis- en teerkosten van het personeel voor de draadloze telegrafie..... 2 500

Artikel 50. Huur van een stuk grond op de plantage „Daniel” in het 4de district op Curaçao voor het oprichten en in bedrijfhouden van een post voor draadloze telegrafie..... 100

Artikel 51. Betalingen aan de telegraafkabelmaatschappij alsmede aan radio-maatschappijen voor doorzending van radio-telegrammen 10 000

Hypotheekkantoor.

Artikel 52. Bezoldiging of verlofbezoldiging van den hypotheekbewaarder op Curaçao 2 520

Curaçaosche Bank.

Artikel 53. Bezoldiging of verlofbe-

Per transport.. f 246 657 f 547 663.

zoldiging van den secretaris en den klerk 3 420

Artikel 54. Benoodigdheden, druk- en bindwerk en andere uitgaven 600

Kamer van Koophandel en Nijverheid.

Artikel 55. Toelage van den secretaris 300

Artikel 56. Kleine uitgaven..... 200

Algemeene kosten.

Artikel 57. Vergoeding aan den eigenaar van de plantage „Slagbaai” op Bonaire voor het gebruik van een weg door die plantage..... 100

Artikel 58. Uitgaven wegens grondbelasting op landseigendommen, die niet bestemd zijn voor den openbaren dienst 5 000

Artikel 59. Bijdrage ten behoeve van de damesvereeniging „Entre Nous”, voor verlichting en onderhoud van het Wilhelminapark 400

Artikel 60. Rente wegens uit 's Rijks-schatkist ontvangen voorschotten..... *Memorie.*

Artikel 61. Kosten op de uitzending van baar geld en op de afgifte van wissels op het Departement van Koloniën. 5 650

Artikel 62. Vergoeding aan de Vereenigde Protestantsche gemeente voor het gebruik van de haar toebehoorende regenbak, klok en kelder..... 800

Artikel 63. Bindloon en verdere kleine uitgaven..... 900

Totaal der IVde afdeeling.. 264 027

Vde AFDEELING.

Eeredienst, onderwijs en armenzorg.

Eeredienst.

Artikel 64. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen van de voorgangers van verschillende godsdienstige gemeenten..... 78 552

Artikel 65. Dienstreizen van den Roomsch-Katholieke geestelijke van den 1sten rang..... 225

Onderwijs.

1° *Schooltoezicht.*

Artikel 66. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen van den inspecteur van het onderwijs en den bode van de inspectie van het onderwijs en bij de openbare boekerij en leeszaal..... 7 968

Transporteere.. f 86 745 f 811 690

Per transport.. f 86 745 f 811 690

Artikel 67. Aanschaffing van boekwerken voor de boekerij van den inspecteur van het onderwijs, verdere uitgaven voor de inspectie van het onderwijs en reis- en teerkosten van het schooltoezicht 1 305

2° Openbaar onderwijs.

Artikel 68. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van de onderwijzers en onderwijzeressen bij het openbaar onderwijs..... 137 102

Artikel 69. Schoolmeubelen, schoolbehoefden, leermiddelen en kleine uitgaven voor de openbare scholen (waaronder voor schoonmaken) bruggegeld voor leerlingen voor de Emmaschool op Curacao, huur voor een schoolgebouw te Bottom op Saba..... 5 860

3° Bijzonder onderwijs.

Artikel 70. Uitkeeringen ten behoeve van het bijzonder onderwijs..... 243 520

4° Verdere kosten van het onderwijs.

Artikel 71. Kosten van overtocht en studie van jongelieden, die buiten de kolonie een opleiding ontvangen..... 14 000

Artikel 72. Kosten van vóóropleiding in de kolonie van jongelieden, die buiten de kolonie eene opleiding zullen ontvangen 250

Artikel 73. Tegemoetkoming aan twee onderwijzers of onderwijzeressen voor de opleiding buiten de kolonie tot hogere bevoegdheden..... 3 000

Artikel 74. Kosten van opleiding van onderwijzers 3 760

Artikel 75. Kosten van de examens... 700

Artikel 76. Uitgaven in verband met de bevordering van het schoolbezoek 4 300

Artikel 77. Kosten van het voorbereidend onderwijs..... 4 565

Artikel 78. Kosten van leergangen.. 21 700

Artikel 79. Toelage aan den beheerder van de gouvernements-boekerij en -leeszaal, tevens belast met het onderhoud en de aanvulling van het koloniaal- en schoolmuseum 1 008

Artikel 80. Kosten van de gouvernements-boekerij en -leeszaal en van het koloniaal- en schoolmuseum, alsmede bijdrage aan de Vereeniging „Boekerij en Openbare Leeszaal Gertrude Judson” 2 075

Armenzorg.

Artikel 81. Bijdragen aan armenkassen of onderstand aan behoeftigen.... 12 600

Transporteere.. f 542 490 f 811 690

Per transport.. f 542 490 f 811 690

Artikel 82. Kosten van beheer der armenkassen 1 000

Artikel 83. Bijdragen aan kerkgenootschappen voor onderhoud van weezen. 9 000

Artikel 84. Kosten van beheer en onderhoud van het huis en erf N° 6 aan de Werfstraat op Scharloo, zoomede uitkeering aan de armen van de verschillende godsdienstige gezindten van de zuivere opbrengst van dat pand..... 1 600

Totaal der Vde afdeeling.. 554 090

Vide AFDEELING.

Landbouw.

Artikel 85. Bezoldiging van den hulp-landbouwkundige op de Bovenwindsche eilanden..... 3 000

Artikel 86. Reis- en teerkosten van den hulp-landbouwkundige op de Bovenwindsche eilanden..... 500

Artikel 87. Uitgaven in het belang van den landbouw en van de veeteelt.. 7 150

Artikel 88. Voorschotten en andere buitengewone uitgaven tot bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt..... 10 000

Artikel 89. Kosten tot aanmoediging van den katoenbouw (aankoop van plantzaad en voorschot op geoogst zaad, katoen of katoenvezel gewonnen door kleine planters)..... 14 000

Artikel 90. Bedrijfskosten van het katoenhuis en renteloos voorschot ter bestrijding van de kosten van bewerking en verzending naar de eerste havenplaats van vezel en zaad, gewonnen door kleine planters, zoomede onderhoud van den motor en de katoenmachines..... 1 500

Totaal der Vide afdeeling.. f 36 150

VIIde AFDEELING.

Openbare gezondheidsdienst.

Ambtenaren, beambten en gezondheidscommissie.

Artikel 91. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen, voedergelden of kosten van vervoermiddelen en bruggeldten van den directeur van den openbaren gezondheidsdienst, de gouvernements-geneeskundigen, den opzichter, den hulpopzichter en den bode bij den openbaren gezondheidsdienst en den secretaris bij de gezondheidscommissie .. 98 071

Artikel 92. Kosten van aanschaffing en onderhoud van instrumenten en hulpmiddelen voor onderzoek, ten behoeve van den dienst van de gouvernements-geneeskundigen 500

Transporteere.. f 98 571 f 1 401 930

Artikel 93. Reis- en teerkosten van den directeur van den openbaren gezondheidsdienst, de leden en den secretaris van de gezondheidscommissie en de deskundigen, die door die commissie worden gehoord..... 1 500

Quarantaine-dienst.

Artikel 94. Bezoldiging of verlofbezoldiging van den loods, tevens opzichter aan de Caracasbaai 1 260

Artikel 95. Loon van bedienden, aankoop van benodigdheden, huisvesting van geobserveerden en andere uitgaven voor de quarantaine-plaatsen aan de Caracasbaai en op Mundo Nobo en voor den quarantaine-dienst in het algemeen 5 225

Artikel 96. Kosten van uitvoering van den dienst..... 750

Gesticht voor krankzinnigen.

Artikel 97. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen van den directeur en de oppassers 3 480

Artikel 98. Onderhoud van de verpleegden en verdere kosten..... 32 000

Artikel 99. Tijdelijke verhooging van den voorafgaanden post in verband met de stijging der prijzen van levensmiddelen, enz. 12 000

Gesticht voor melaatschen.

Artikel 100. Onderhoud van de verpleegden in het gesticht voor melaatschen op Curaçao en verdere kosten 4 200

Artikel 101. Tijdelijke verhooging van den voorafgaanden post in verband met de stijging der prijzen van levensmiddelen, enz. 3 660

Artikel 102. Uitkeering voor voermiddelen van de dienstdoenden bij het gesticht voor melaatschen op Curaçao 600

Inrichting voor behandeling van lijdens, aan besmettelijke geslachtsziekten.

Artikel 103. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen van den inwonenden beambte en het verplegend personeel van bijstand 1 700

Artikel 104. Huur van gebouwen voor behandeling van lijdens aan besmettelijke geslachtsziekten, verpleegkosten van de lijdens, voeding van den inwonenden beambte, zijne echtgenooten en de verpleegster en andere uitgaven. 11 020

Per transport.. f 175 966 f 1 401 930

Laboratorium en kantoor van den openbaren gezondheidsdienst.

Artikel 105. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen van den hulp-scheikundige, den hulp-bacterioloog en de bedienden 10 185

Artikel 106. Benodigdheden en andere uitgaven..... 3 000

Ontsmettingsdienst.

Artikel 107. Arbeidsloon en andere uitgaven..... 1 000

Reinigingsdienst.

Artikel 108. Arbeidsloon en andere uitgaven 26 500

Keuringsdienst voor eet- en drinkwaren.

Artikel 109. Kosten van aankoop van monsters, enz..... 150

Ziekenhuis.

Artikel 110. Kosten van een ziekenhuis op St. Eustatius..... 1 200

Algemeene kosten.

Artikel 111. Vergoeding voor verpleging en begrafeniskosten van onvermogens, daaronder begrepen de gevangenen, het politiepersoneel en het wettig gezin van de leden van dat personeel, huur van woningen en spreekkamers voor gouvernements-geneeskundigen, verloskundige hulp aan onvermogene kraamvrouwen, kosten van het onderwijs in de verloskunde, zoodat uitgaven voor reiskosten en voor het uitreiken van prijzen aan vroedvrouwen, die een goed examen hebben afgelegd 32 038

Artikel 112. Tijdelijke verhooging van den voorafgaanden post in verband met de stijging der prijzen van levensmiddelen, enz..... 12 100

Artikel 113. Verschillende uitgaven voor aankoop van geneesmiddelen en geneeskundige benodigdheden, alsmede kosten van operatiën van de onvermogens, daaronder begrepen de gevangenen, het politiepersoneel en het wettig gezin van de leden van dat personeel en de verpleegden in de gestichten voor krankzinnigen en melaatschen 15 000

Artikel 114. Kosten van schoonhouden van en andere uitgaven voor apotheken en huur van een apotheek op Saba..... 710

Artikel 115. Kosten van onderhoud en bediening van een ziekenauto.... 1 800

Transporteere.. f 279 649 f 1 401 930

Per transport.. f 279 649 f 1 401 930

Artikel 116. Kosten verbonden aan een algemeene koepokinenting der bevolking 500

Artikel 117. Uitgaven voor bewaring van koepokstof 60

Artikel 118. Bijdrage aan de vereeniging „Het Groene Kruis” 500

Totaal der VIIde afdeeling.. f 280 709

VIIIste AFDEELING.

Openbare werken.

Ambtenaren en beambten.

Artikel 119. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van den directeur en de verdere ambtenaren en beambten bij het departement f 23 784

Artikel 120. Reis- en teerkosten en kosten van vervoermiddelen van den directeur en verdere ambtenaren en beambten en teekenbehoefden voor het kantoor van den directeur 2 480

Onderhoud, herstelling en nieuwe werken.

Artikel 121. Gewoon onderhoud en kleine herstellingen van de landsgebouwen, eigendommen en werktuigen, zoodat aankoop en onderhoud van meubelen en andere benodigdheden en verdere uitgaven 35 150

Artikel 122. Gewoon onderhoud en herstelling van straten, wegen en kaden, zoodat oliebesproeiing van de straten 41 300

Artikel 123. Buitengewone uitgaven voor onderhoud en herstelling van landsgebouwen en eigendommen, straten, wegen, enz. 79 500

Artikel 124. Nieuwe werken en aankoop van onroerende goederen 52 000

Baggerwerken.

Artikel 125. Verschillende uitgaven. 15 200

Steenbreker.

Artikel 126. Bedrijfskosten van den steenbreker alsmede aankoop en verzamelen van steen. 12 000

Waterverschaffing.

Artikel 127. Kosten in verband met den aanleg van werken in het belang van de waterverschaffing, waaronder begrepen verbetering van de bestaande waterwerken en putten, en kosten van onderhoud der tot stand gekomen werken 12 050

Transporteere.. f 273 464 f 1 682 639

Per transport.. f 273 464 f 1 682 639

Artikel 128. Kosten voor voorbereidende werkzaamheden in zake de watervoorziening van Willemstad en havens..... 20 000

Mijnbouwkundige dienst.

Artikel 129. Bezoldigingen of verlof-bezoldigingen van den chef van den dienst en van een mijningenieur..... 15 600

Artikel 130. Kosten van onderzoekingen, arbeidsloonen, reis- en teerkosten van het personeel, enz..... 9 000

Straat- en kustverlichting.

Artikel 131. Bezoldigingen of verlof-bezoldigingen, toelagen of loon en voerdergeld of kosten van vervoermiddelen van het personeel 12 982

Artikel 132. Benoodigdheden en andere uitgaven voor straat- en kustverlichting 17 850

Seinwezen.

Artikel 133. Bezoldigingen of verlof-bezoldigingen van het personeel bij het seinwezen 7 470

Artikel 134. Licht en verdere benoodigdheden voor de seinposten..... 500

Weerkundige dienst.

Artikel 135. Kosten van bedrijf van den weerkundigen dienst..... 3 000

Haven- en loodswezen.

Artikel 136. Bezoldigingen of verlof-bezoldigingen, toelagen of loon van de ambtenaren en beambten bij de haven- en loodsdienst, alsmede uitgaven ter voorziening in de uitvoering van den loodsdienst..... 19 460

Artikel 137. Loon van en vergoeding voor buitengewone diensten aan roeiers, enz., onderhoud en herstelling van vaartuigen en verdere daarmee in verband staande uitgaven, kantoorhuur en andere kosten, zoomede bijdrage in de kosten van verzekering van in de haven van Willemstad liggende buizen van de waterleiding en kabels van de elektrische verlichting.... 23 760

Artikel 138. Aandeel uit te keeren aan de Mijnmaatschappij Curaçao gelijk aan de helft van het ontvangen loodsgeld voor het in en uit loodsen der schepen aan de Fuikbaai..... 1 200

Totaal der VIIIste afdeling.. 404 286

Transporteere.. f 2 086 925

Per transport.. f 2086 925

IXde AFDEELING.

Pensioenen, wachtgelden, onderstanden, toelagen, uitgaven voor de waarneming van tijdelijk opengevallen betrekkingen en toelagen ter aanvulling van bezoldigingen, enz.

Artikel 139. Pensioenen van burgerlijke landsdienaren 196 993

Artikel 140. Pensioenen van weduwen en nagelaten minderjarige kinderen van burgerlijke landsdienaren 97 783

Artikel 141. Pensioenen van onderwijzers bij het bijzonder onderwijs en van hunne weduwen en kinderen *Memorie.*

Artikel 142. Toelagen aan gewezen Nederlandsche ambtenaren en onderwijzers wegens vervulling in Curaçao van een koloniaal ambt *Memorie.*

Artikel 143. Wachtgelden *Memorie.*

Artikel 144. Onderstanden 2 910

Artikel 145. Toelage aan een broeder in de orde van den Nederlandschen Leeuw 200

Artikel 146. Gunstgaven en onverplichte betalingen 1 000

Artikel 147. Kosten voor de waarneming van tijdelijk opengevallen betrekkingen, voor zoover het niet mogelijk is die aan te wijzen op de artikelen, waarin de bezoldigingen voor die betrekkingen zijn omschreven 10 000

Artikel 148. Toelagen aan ambtenaren en beambten ter aanvulling van het verschil tusschen de aan hen bij de samenstelling van deze begrooting toegedachte bezoldigingen en toelagen en de door hen in 1922 genoten inkomsten... 52 000

Totaal der IXde afdeeling.. f 360 886

Xde AFDEELING.

Onvoorziene uitgaven.

Artikel 149. Onvoorziene uitgaven 30 000

Totaal.. f 2 477 811

ALGEMEEN OVERZICHT.

Iste	Afdeeling.	Algemeen en gewestelijk bestuur f	269 788
IIde	„	Rechts- en politiewezenen	277 525
IIIde	„	Schutterij	350
IVde	„	Geldelijk beheer	264 027
Vde	„	Eeredienst, onderwijs en armenzorg	554 090
VIde	„	Landbouw.	36 150
VIIde	„	Openbare gezondheidsdienst...	280 709
VIIIste	„	Openbare werken	404 286
IXde	„	Pensioenen, wachtgelden, enz.	360 886
Xde	„	Onvoorziene uitgaven.....	30 000

f 2 477 811

Curacao	f 1 248 505
Aruba	128 805
Bonaire	94 276
St. Martin	97 958
St. Eustatius	48 765
Saba	44 703
Benedenwindsche eilanden	3 144
Bovenwindsche eilanden	16 488
Kolonie	795 167
	<hr/>
	f 2 477 811

*Twee millioen vier honderd zeven en zeventig duizend
acht honderd elf gulden.*

Artikel 2.

Wanneer het bedrag uitgetrokken bij een der artikelen 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 28, 30, 33, 34, 37, 39, 43, 45, 46, 48, 49, 51, 54, 56, 58, 61, 63, 65, 67, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 84, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 95, 96, 98, 99, 100, 101, 104, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 130, 132, 134, 135, 137, 138, 139, 140, 144, 146, 147 en 148 van de bij deze verordening voorloopig vastgestelde begrooting ontoereikend wordt bevonden, kan het evenals de posten bij de artikelen 60, 141, 142, 143 voor memorie uitgetrokken, door overschrijding uit artikel 149 dier begrooting worden aangevuld.

Artikel 3.

Op artikel 149 van de bij deze verordening voorloopig vastgestelde begrooting worden aangewezen de tot het dienstjaar 1925 behorende uitgaven, die hare omschrijving niet vinden in een der artikelen van die begrooting en moeten dienen ter voorziening in behoeften, die in den loop van dat dienstjaar onverwacht opkomen.

De uitgaven worden voor elke soort afzonderlijk in de rekening gebracht en omschreven.

Artikel 4.

Tot goedmaking van de uitgaven begrepen in de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925 worden voor dat jaar gebezigd de na te noemen middelen en inkomsten, te weten:

A. *Belastingen.*

- a. Invoerrecht;
- b. Accijns op gedistilleerd;
- c. Accijns op geslacht;
- d. Zegelbelasting;
- e. Overdrachtsbelasting;
- f. Belasting op openbare verkooping van roerend goed;
- g. Grondbelasting;
- h. Gebruiksbelasting;
- i. Inkomstenbelasting;
- j. Successiebelasting;
- k. Vergunningsrecht;
- l. Hondenbelasting;
- m. Petroleumraffinerijbelasting.

B. *Inkomsten van onderscheiden aard.*

- a. Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening van de ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand;
- b. Opbrengst van den zeilvaartdienst ter verzekering van de gemeenschap tusschen de eilanden der kolonie;
- c. Boeten;
- d. Vergoeding van de kosten van inschrijving, enz. van handelsmerken door het hulpkantoor voor den industrielen eigendom;

Verordening van den
 waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begroeting voor het dienstjaar 1925.

Memorie van toelichting.

No. 2

- e. Inkomsten van de vleeschhal;
 - f. Ontvangsten wegens examengelden gestort door aspirant-bestuurders van motorrijtuigen;
 - g. Ontvangsten wegens gelden betaald voor aan- of afmonsteringen van scheepsvolk;
 - h. Huur van landsgronden en eigendommen;
 - i. Registratierecht;
 - j. Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening bij den in-, door- en uitvoer van goederen;
 - k. Huur van opslagplaatsen;
 - l. Uitvoerrecht:
 - van mijnproducten;
 - van zout;
 - m. Concessierechten:
 - voor de bruggen over de haven en het Waaigat;
 - voor de elektrische werken;
 - n. Inkomsten van de posteriej;
 - o. Teruggave van door de koloniale kas bestreden kosten van de koloniale postspaarbank;
 - p. Opbrengst van de posten voor draadloze telegrafie;
 - q. Opbrengst van telefonische verbindingen;
 - r. Ontvangsten wegens loon van den hypotheekbewaarder op Curaçao;
 - s. Inkomsten van de Curaçaosche Bank:
 - aandeel in de zuivere winst;
 - teruggave van door de koloniale kas bestreden kosten van de bank;
 - t. Schoolgelden;
 - u. Onzuivere opbrengst van het huis en erf N° 6 aan de Werfstraat op Scharloo;
 - v. Landbouwopbrengsten;
 - w. Rente van verleende voorschotten voor landbouw en afbetaling op die voorschotten;
 - x. Afbetaling op verleende voorschotten tot aanmoediging van den katoenbouw;
 - ij. Inkomsten van het katoenhuis en verzending van katoenvezel en zaad, enz.;
 - z. Ontvangsten van den openbaren gezondheidsdienst:
 - geleverde geneesmiddelen aan apotheken, enz.;
 - gedane onderzoekingen en vergoeding voor ontsmettingen enz.;
 - verhuur van de ziekenauto;
 - verkochte kaarten recht gevende op geneeskundige hulp;
 - aa. Opbrengst van de vergoeding voor verpleeggelden, enz.:
 - van in het gesticht voor krankzinnigen opgenomen lijdens 1ste, 2de en 3de klasse;
 - van in het gesticht voor melaatschen opgenomen betalende lijdens;
 - bb. Vergoeding van de kosten van onderzoek en beproeving van stoomketels en van vernieuwde vergunningen tot gebruik van die ketels;
 - cc. Loodsgelden;
 - dd. Kortingen op de inkomsten van ambtenaren en gepensioneerde ambtenaren wegens pensioen;
 - ee. Alle andere ontvangsten.
- C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der koloniale middelen.

Gegeven te Willemstad, den

1. Huur van opslagplaatsen;
 2. Huur van opslagplaatsen;
 3. Huur van opslagplaatsen;
 4. Huur van opslagplaatsen;
 5. Huur van opslagplaatsen;
 6. Huur van opslagplaatsen;
 7. Huur van opslagplaatsen;
 8. Huur van opslagplaatsen;
 9. Huur van opslagplaatsen;
 10. Huur van opslagplaatsen;

m. Concessie-rechten; te weten: rechten van exploitatie van
 voor de brugge over de haven van het Westgat;
 voor de elektrische werken;
 n. Inkomsten van de postkantoren;
 o. Toezicht van de koloniale kas bestaende uit:
 van de koloniale postkantoren; van de koloniale
 p. Opbrengst van de posten voor brandstoffen, telegrafie, enz.
 q. Opbrengst van telegrafische verbindingen; van de koloniale
 r. Ontvangsten wegens loon van den hypotheekbewaarder
 op vorderingen; van de koloniale kas bestaende uit:
 s. Inkomsten van de Ontvangers Bank; van de koloniale kas
 t. Inkomsten van de koloniale kas bestaende uit:
 u. Inkomsten van de koloniale kas bestaende uit:
 v. Inkomsten van de koloniale kas bestaende uit:
 w. Inkomsten van de koloniale kas bestaende uit:
 x. Inkomsten van de koloniale kas bestaende uit:
 y. Inkomsten van de koloniale kas bestaende uit:
 z. Inkomsten van de koloniale kas bestaende uit:

1. Landbouwopbrengsten;
 2. Rente van verlezende voorschotten voor landbouw en al-
 betaling op de voorschotten;
 3. Afbetaling op verlezende voorschotten, tot aanvoering
 van den katoenbouw;
 4. Inkomsten van de katoenbouw en verlezende van katoen-
 bouw en zaad; van de koloniale kas bestaende uit:
 5. Ontvangsten van den openbaren gezondheidsdienst;
 6. Ontvangsten van de koloniale kas bestaende uit:
 7. Ontvangsten van de koloniale kas bestaende uit:
 8. Ontvangsten van de koloniale kas bestaende uit:
 9. Ontvangsten van de koloniale kas bestaende uit:
 10. Ontvangsten van de koloniale kas bestaende uit:

11. Verkoop van de zielewetten;
 12. Verkoopte karten recht gevende op geestelijken;
 13. Verkoop van de zielewetten;
 14. Verkoop van de zielewetten;
 15. Verkoop van de zielewetten;
 16. Verkoop van de zielewetten;
 17. Verkoop van de zielewetten;
 18. Verkoop van de zielewetten;
 19. Verkoop van de zielewetten;
 20. Verkoop van de zielewetten;

21. Verkoop van de zielewetten;
 22. Verkoop van de zielewetten;
 23. Verkoop van de zielewetten;
 24. Verkoop van de zielewetten;
 25. Verkoop van de zielewetten;
 26. Verkoop van de zielewetten;
 27. Verkoop van de zielewetten;
 28. Verkoop van de zielewetten;
 29. Verkoop van de zielewetten;
 30. Verkoop van de zielewetten;

31. Verkoop van de zielewetten;
 32. Verkoop van de zielewetten;
 33. Verkoop van de zielewetten;
 34. Verkoop van de zielewetten;
 35. Verkoop van de zielewetten;
 36. Verkoop van de zielewetten;
 37. Verkoop van de zielewetten;
 38. Verkoop van de zielewetten;
 39. Verkoop van de zielewetten;
 40. Verkoop van de zielewetten;

Gegeven te Willemstad, den

1. Verkoop van de zielewetten;
 2. Verkoop van de zielewetten;
 3. Verkoop van de zielewetten;
 4. Verkoop van de zielewetten;
 5. Verkoop van de zielewetten;
 6. Verkoop van de zielewetten;
 7. Verkoop van de zielewetten;
 8. Verkoop van de zielewetten;
 9. Verkoop van de zielewetten;
 10. Verkoop van de zielewetten;

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—22.

Verordening van den ,
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925.

Memorie van toelichting.

No. 2.

Artikel 13.

Kosten verbonden aan het vervoer van personen en goederen voor rekening der kolonie tusschen de eilanden der kolonie onderling (kolonie).

Ondergeteekende heeft gemeend de proef, die in 1923 is genomen met het huren van een schoener voor de vaart tusschen de beneden- en bovenwindsche eilanden, te moeten bestendigen in afwachting van een stoomgelegenheid.

In verband hiermede vermeent hij het voor 1924 toegestane krediet met f 7 000,— te kunnen verlagen.

Artikel 24.

Bezoldigingen of verlo, bezoldigingen van het politiepersoneel (kolonie). Zooals bij de memorie van antwoord op de K. H. B. voor 1924 werd medegedeeld, zal de betrekking van inspecteur van politie opgeheven worden, zoodra deze betrekking vacant komt. Waar de detachering van den tegenwoordigen titularis in den loop van dit jaar afloopt, wordt voor 1925 geen krediet voor een inspecteur aangevraagd.

In verband met de afschaffing van de havenpolitie wordt één hoofdagent minder geraamd.

Artikel 32.

Uitgaven ten behoeve van verwaarloosde kinderen (kolonie).

Het aantal kinderen van de St. Vincentiusstichting bedroeg eind December 1923, 86, waaronder 2 veroordeelden. Waar aan den rechter geen limiet kan worden gesteld in zake het ter beschikking van het Gouvernement stellen van verwaarloosde kinderen, dient het krediet onvermijdelijk te worden verhoogd. De raming wordt dezerzijds gesteld op een totaal van 100 kinderen, zijnde 90 verwaarloosden en 10 veroordeelden.

De uitgaven hiervan zullen bedragen:

100 kinderen à f 0,50 per dag	f	18 250,—
4 verzorgers op Scherpenheuvel } à f 700,—		4 200,—
2 verzorgsters op Santa Rosa }		

f 22 450,—

Artikel 47.

Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen, loon en brugge-gelden van het personeel van de draadloze telegrafie. Er wordt een krediet voor een monteur meer aangevraagd, nl. een op St Martin. In de praktijk is het noodig gebleken, dat wil het station op St. Martin meer bedrijfszekerheid bieden, 1 monteur noodzakelijk is.

Dit geldt te meer, waar bij verplaatsing van het tegenwoordig hoofd, die met het monteurswerk belast is, het station zonder behoorlijke technische hulp zou zijn. In de bedoeling ligt het aantal motordrijvers dan te verminderen met één.

Artikel 69c.

Huur van een schoolgebouw te Bottom op Saba. Waar afgezien is van den bouw van een schoolgebouw, wordt een krediet aangevraagd voor de huur van de lokalen waar thans de school gehouden wordt, welke uitgaaf tot nog toe op Onvoorziene Uitgaven werd verantwoord.

Artikel 74.

Kosten van opleiding van onderwijzers. Daar reeds studie-beurzen ter opleiding tot onderwijzer in Nederland zijn verleend, zal het aantal leerlingen der normaallessen op Curaçao wel zoo gering zijn, dat met het uitgetrokken bedrag kan worden volstaan. In het algemeen zal aan opleiding in Nederland de voorkeur gegeven worden. Bij het handhaven van een deel van het vroeger aangevraagde krediet is dan ook vooral gedacht aan het voltooien van de reeds begonnen opleiding van eenige gedeeltelijk reeds in de scholen werkzaam zijnde krachten.

Artikel 78.

Kosten van leergangen. Dit artikel wordt verminderd met f 3 250,—, omdat gebleken is, dat het aantal lesuren voor het vervolgonderwijs verminderd kon worden en het aantal vlechts cursussen, terwijl op de uitgaven voor leermiddelen enz. bezuinigd kan worden.

Artikel 80.

Kosten van de gouvernements-boekerij en -leeszaal en van het koloniaal- en schoolmuseum, alsmede bijdrage aan de vereeniging „Boekerij en Openbare leeszaal Gertrude Judson”. Waar van de gouvernements boekerij en -leeszaal een druk gebruik gemaakt wordt, heeft ondergeteekende gemeend wederom een krediet te moeten aanvragen voor verdere kosten van inrichting dier boekerij, waar hieraan nog niet het oorspronkelijk daarvoor uitgetrokken bedrag is ten koste gelegd. (Zie noot 192 toelichtende staat K. H. B. 1924).

Op St. Eustatius werd in den loop van het vorig jaar een boekerij en leeszaal geopend, waarvan een druk gebruik gemaakt wordt. De middelen der tot dit doel opgerichte vereeniging zijn zeer bescheiden. Ten einde eenigen steun te verleen, wordt een bijdrage ad f 250,— ten behoeve van deze vereeniging uitgetrokken.

Artikel 88.

Voorschotten en andere buitengewone uitgaven tot bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt (kolonie). Voor 1925 wordt evenals voor 1923 en 1924, wederom een krediet van f 10 000,— uitgetrokken voor het verleen van voorschotten en het doen van buitengewone uitgaven tot bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt. Het is gebleken, dat het op kleine schaal verleen van kredieten speciaal voor de aanschaffing van molens, succes heeft gehad. Niet alleen komen de voorgeschoten bedragen geregeld terug, maar de kleine man wordt geholpen om zijn tuintje eenszins rendabel te maken.

Artikel 113.

Verschillende uitgaven voor aankoop van geneesmiddelen en geneeskundige benodigdheden, alsmede kosten van operatiën van de onvermogenen, daaronder begrepen de gevangenen, het politiepersoneel en het wettig gezin van de leden van dat personeel en de verpleegden in de gestichten voor krankzinnigen en melaatschen (kolonie). De receptuur voor de armenpraktijk te Willemstad en in het derde district blijkt te gering te zijn om het oprichten van een apotheek in eigen beheer te wettigen. Deze post is op de begrooting gebracht in een tijd dat het bedrag voor receptuur van onvermogenen belangrijk hooger was. Voor de patiënten, die voor rekening van het Gouvernement in het St. Elizabeth's Gasthuis worden opgenomen, worden de recepten klaargemaakt in de apotheek van dit gasthuis.

De kredieten op de vorige begrooting toegestaan voor bezoldigingen of toelagen van den gouvernements-apotheker en den bediende in de stadsapotheek en huur van een gebouw voor stadsapotheek op Curaçao, worden mitsdien voor 1925 niet aangevraagd.

In Januari 1923 heeft het gouvernement het Rijksmagazijn van geneesmiddelen overgenomen en gesteld onder beheer van het departement van den openbaren gezondheidsdienst.

De distributie van geneesmiddelen enz. naar de eilanden en de gouvernementsapotheken op Curaçao, die vroeger geschiedde

door den militair geneeskundigen dienst, werd in 1923 in eigen beheer genomen.

In verband met de gedane uitgaven over 1923, wordt het krediet gebracht op f 15 000,—.

Artikel 123.

a.

Buitengewone herstelling aan de Handelskade. Tengevolge van de, na de verbreding van den havenmond, ontstane meerdere deining in de St. Annabaai, de zuiging van de daardoor varende stoomschepen en de schroefwerking van de aan de Handelskade liggende stoomschepen, is deze in algeheel verval geraakt.

De kademuur, die uit losse op elkaar gestapelde steenen bestaat, is ondermijnd en verzakt, terwijl op talrijke plaatsen steenen naar buiten zijn gezakt. De toestand leverde op één plaats gevaar op, zoodat een gedeelte van de kade moest worden gesloopt.

Hoewel dadelijke voorziening noodzakelijk is, waar de kade voor de scheepvaart onontbeerlijk en de eenige gouvernementekade is, waaraan stoomschepen ligplaats kunnen vinden, laat het zich aanzien, dat ofschoon in 1924 een aanvang met de herstelling wordt gemaakt, deze werken in 1925 nog niet voltooid zullen zijn.

De opmetingen en onderzoekingen, noodig voor een juiste raming der herstellingskosten, zijn nog niet verricht, zoodat een raming thans niet te maken is. Daarom wordt een stelpost voorgesteld van f 30 000,—.

b.

Verbetering van de slachtplaats. Op de gouvernementsslachtplaats heerscht thans een wantoestand, tengevolge van het feit dat deze niet afgesloten is, waardoor de naaste omgeving doorlopend vervuild wordt. Het wordt noodig geoordeeld de slachtplaats af te sluiten en alles binnen de afsluiting te betonneeren.

c.

Uitbreiding van de speelplaats aan de Emmaschool. Bij den verkoop van een gedeelte van de terreinen langs het Waaigat is een gedeelte vrijgelaten voor vergrooing van de te kleine speelplaats aan de Emmaschool.

Hiervoor wordt een bedrag van f 1 500,— voldoende geacht.

d.

Buitengewone herstelling van de straten in het stadsdistrict. In 1923 zijn verbeterd de Breedestraat (stad) en Heerenstraat. Uit bezuinigingsoverwegingen moesten verdere voorgenomen verbeteringen achterwege blijven.

In 1924 zal met deze buitengewone herstelling worden doorgegaan, voor welk doel een bedrag van f 30 000,— beschikbaar gesteld is. De straten in het stadsdistrict verkeerden echter in een dermate verwaarloosden toestand, dat ook in 1925 f 30 000,— noodzakelijk is, teneinde de straten in Willemstad te herstellen.

e.

Buitengewone herstelling van de wegen in de buitendistricten. In 1923 was een krediet van f 12 000,— toegestaan voor buitengewone herstelling van den weg Plantersrust-Siberie. Het toegestane bedrag bleek echter niet voldoende te zijn, zoodat ook in 1924 die weg verder hersteld zal moeten worden. Voor 1924 is een krediet ad f 15 000,— toegestaan voor buitengewone herstelling van de wegen in de buitendistricten.

In de memorie van toelichting op het ontwerp K. H. B. 1924, werden genoemd als wegen, die het eerst voor grondige herstelling in aanmerking zouden komen, de weg om het Schottegat, de weg naar Santa Rosa en de weg Krakeel-St. Kruis.

In 1925 wenscht ondergeteekende deze herstelling voort te zetten, teneinde een afdoende verbetering in de buitenwegen te brengen. Voor dit doel wordt een krediet van f 15 000,— aangevraagd.

Artikel 124.

a.

Buitengewone havenverbeteringen. De enorme uitbreiding der Curaçaosche Petroleum Maatschappij en de toename van het scheepvaartverkeer stellen voortdurend hoogere eischen aan de haven. 't Spreekt van zelf dat het Bestuur niet mag nalaten werken uit te voeren, die dringend noodzakelijk zijn met het oog op de uitbreiding van het scheepvaartverkeer.

Welke werken in 1925 noodzakelijk zijn, kan nog niet geheel worden overzien, maar o. m. zullen ondiepten in het Schottegat moeten worden opgeruimd en meerdere boeien dienen te worden gelegd.

b.

Aanleg van nieuwe straten in het stadsdistrict. Is op de begroting voor 1924 een voorwaardelijk krediet toegestaan voor aanleg van nieuwe straten in de Willemstad, ook in 1925 zullen, door de voortdurende uitbreiding van de stad, nieuwe straten aangelegd dienen te worden, waarvoor een krediet van f 5 000,— wordt aangevraagd.

c.

Aanschaffing van nieuwe machines voor de smederij. De smederij is onvoldoende geoutilleerd. Teneinde eenige verbetering te kunnen aanbrengen, o. m. door aanschaffing van een nieuwe draaibank en een nieuwe boormachine, wordt een krediet van f 4 000,— aangevraagd.

d.

Verlenging van den steiger op de reede van Kralendijk. De nieuwe steiger te Kralendijk voldoet. Echter zou de scheepvaart op Bonaire nog beter gediend zijn met een 5 M. langer steiger, waardoor grootere vaartuigen aan den steiger zouden kunnen liggen.

Waar met deze verlenging een uitgaaf van f 3 000,— gemeoid is, heeft ondergeteekende gemeend een krediet hiervoor te moeten aanvragen.

Artikel 128.

Kosten voor voorbereidende werkzaamheden inzake de watervoorziening van Willemstad en haven. De mijnningenieur belast met het wateronderzoek, kon eerst in het laatste kwartaal 1922 met het onderzoek naar de mogelijkheid Willemstad van water te voorzlen beginnen, waar hem van 1 Januari 1922 tot 28 Augustus 1922, de waarneming van de betrekking van directeur van openbare werken werd opgedragen en hij te voren met het geo-hydrologisch onderzoek van het 4de en 5de district en Mount-Pleasant belast was.

Doordat de mijnningenieur alléén het onderzoek heeft te verrichten, geschieden de onderzoekingen, t. w. geologische, chemische, en hydrologische na elkaar, wat meer tijd vordert dan indien de beide laatste gelijktijdig verricht konden worden. Immers deze tijdelijke tak van dienst bestaat uit één mijnningenieur en één chauffeur.

Let men op den tijdsduur van het onderzoek, dan dient men te bedenken, dat het vraagstuk der watervoorziening van Willemstad en haven zeer moeilijk is, waar het gaat om de wijze te vinden, waarop aan stad en haven *geregeld* voldoende water van geschikte qualiteit is te leveren.

De korte regentijd, de lange droge periode en de periodieke geringe regenval gedurende den regentijd, zijn oorzaak dat op Curaçao de qualiteit en de quantiteit van het grondwater varieert. Het spreekt van zelf, dat het Gouvernement bij het opstellen van een plan, van deze variatiën op de hoogte moet zijn. Klimatologische factoren zijn mitsdien oorzaak, dat het onderzoek naar water op Curaçao meer tijd vordert dan het geval zou zijn voor streken met een ander klimaat.

Ondergeteekende kan echter mededeelen, dat het onderzoek zoo ver is gevorderd, dat bekend is welke terreinen geschikt zijn om Willemstad en haven van water te voorzien.

Hij heeft gemeend op deze terreinen onmiddellijk de hand te moeten leggen, omdat anders later de prijs belangrijk hoo-

ger zou zijn geworden. Hij ging hiertoe des te eerder over, waar de opbrengst der middelen de raming belangrijk overtroffen en de uitgaven binnen het kader bleven, zoodat in ieder geval de Rijksbijdrage, ook inclusief deze aankopen, beneden het wettelijk toegestane bedrag zou blijven. (Zie ook de financiële nota, stuk No. 3).

Aangekocht werd de plantage Hato voor f 42 500,—. Verwacht kan worden, dat van Hato ook in den droogsten tijd 100 M3 water per dag betrokken kan worden. Deze uitgave werd verantwoord op het artikel, „Nieuwe werken en aankoop van onroerende goederen”. (Zie noot 206 Toelichtende staat).

Verder had aankoop plaats van het niet aan het Gouvernement toebehoorende deel van Buena Vista voor totaal f 14 170,—. Het is de bedoeling het te kort van Hato met grondwater van Buena Vista aan te vullen.

Ondergeteekende is overtuigd, dat Uw Raad instemmen zal met deze aankopen, omdat daardoor het watervraagstuk nader tot eene oplossing wordt gebracht. Dat, gegeven het droge klimaat het oplossen van het watervraagstuk het urgentst kan worden genoemd, zal de Raad zeker ook willen toegeven. De gestadige ontwikkeling van Willemstad als haven alsmede de uitbreiding der stad, accentueeren te meer het belang eener oplossing.

Deze laatste overweging deed ondergeteekende ook besluiten om het complex gronden „Steenwijk”, „Klein Marie Pompoen”, „Midden Marie Pompoen”, „John Corssen”, „Bramende” en „Baas José” te koopen voor de som van f 4 250,—, om, indien het onderzoek om goedkoop ketelwater te krijgen, niet het gewenschte resultaat zou opleveren, een terrein in handen te hebben, dat bij uitstek geschikt is voor het bouwen van regenvangen en regenbakken. Hij ging hiertoe tevens over, omdat een groot deel van dit terrein geschikt is voor woningbouw en het van belang is, dat het Bestuur terreinen voor uitbreiding van Willemstad ter beschikking heeft. Tot het bouwen van een proefregenbak werd besloten, teneinde nauwkeurig eene juiste raming der kosten van een regenbakbouwstelsel te kunnen maken, te meer waar een waterreservoir ter plaatse zeer wenschelijk was.

De bouw geschiedde niet door den mijnningenieur, maar door het departement van openbare werken. Het betrof hier niet een constructie-proef, maar meer eene toetsing der kostenraming aan de praktijk.

De kosten van den nieuwen regenbak met vang, afrastering, toegangsweg, enz. hebben bedragen ruim f 12 000,—. Hiervoor is verkregen een vang van ongeveer $\frac{1}{3}$ H. A. en een regenbak van 500 M3.

Ondergeteekende kan tevens mededeelen, dat een plan tot watervoorziening van stad en haven is ontworpen. Daar over dit plan met zijne Excellentie den Minister van Koloniën van gedachten wordt gewisseld is het definitief ontwerp nog niet vastgesteld. Wanneer dit is geschied, zal aan Uwen Raad dit ontwerp ter goedkeuring overgelegd worden.

Ondergeteekende hoopt dat de aanbidding van dat ontwerp in het loopende jaar zal plaats hebben. Mocht onverhoopt dit niet het geval zijn, dan zal, om stopzetting van de voorbereidende werkzaamheden te voorkomen, een bedrag beschikbaar moeten worden gesteld. Mitsdien wordt een bedrag van f 20 000,— aangevraagd.

Het is de bedoeling van het Bestuur zoolang de permanente watervoorziening van Willemstad en haven niet tot stand is gekomen, tijdelijk den waterlood in de stad met water van Buena Vista en met water uit den regenbak op Marie Pompoen te lenigen.

Artikel 129.

Bezoldiging of verlofbezoldiging van den Chef van den dienst en van een mijnningenieur (kolonie). Het krediet voor den Chef van den dienst wordt aangevraagd om dezen te bezoldigen, wanneer hij belast blijft met het verder onderzoek naar de watervoorziening van Willemstad en haven, of belast wordt met de uitvoering van het definitieve plan, of met het geologisch-mijnbouwkundig onderzoek in de kolonie.

Het ligt in de bedoeling van het Bestuur de voorbereidende werkzaamheden op Hato en Buena Vista zoo snel mogelijk en dus gelijktijdig te doen geschieden. In verband hiermede wordt een krediet voor een uit te zenden mijnningenieur aangevraagd. Tevens zal dan, wanneer chemische onderzoekin-

gen van het water plaats hebben en de begroting van het definitieve plan opgesteld wordt, het terreinwerk niet meer worden onderbroken.

Artikel 130.

Kosten van onderzoekingen, arbeidsloonen, reis- en teerkosten van het personeel, enz. (kolonie). Evenals voor 1924 wordt een krediet aangevraagd, teneinde te kunnen beschikken over gelden om de kosten te kunnen bestrijden, die voortvloeien uit het hydrologisch- en geologisch mijnbouwkundig onderzoek.

Artikel 138.

Aandeel uit te keeren aan de mijnmaatschappij Curaçao, gelijk aan de helft van het ontvangen loodsgeld voor het in- en uitloodsen der schepen aan de Fuikbaai. Hoewel de mijnmaatschappij geen eigenares is van de Fuikbaai, heeft zij en de voorganger der maatschappij, voortdurend belangrijke uitgaven ter verbetering van de Fuikbaai gedaan, zoodat het toegankelijk maken van die baai voor grootere schepen, niet op kosten van het gouvernement is geschied. Teneinde de mijnmaatschappij tegemoet te komen, zou, te beginnen met 1925, ondergeteekende de helft van het ontvangen loodsgeld ten voordeele van de mijnmaatschappij willen uitkeeren, waarvoor dit krediet wordt aangevraagd. In verband met de opbrengst van het loodsgeld in 1923 ad f 2 256,—, is de raming gesteld op f 1 200,—.

Willemstad, den 23n. Februari 1924.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—22.

Verordening van den ,
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925.

NOTA BETREFFENDE DEN TOESTAND VAN DE FINANCIEN VAN DE KOLONIE CURAÇAO.

No. 3.

Ter begeleiding van de stukken betreffende de ontwerp koloniale huishoudelijke begrooting heeft ondergeteekende de eer een nota betreffende den financiëleen toestand van de kolonie over te leggen.

In de cijfers voor het jaar 1922 zijn, sedert de samenstelling der vorige nota, eenige wijzigingen gekomen. Zoals trouwens daar reeds werd medegedeeld, zou het tekort, dat volgens die nota f 924 789,— minder was dan de raming der bijdrage uit 's Rijks schatkist, belangrijk stijgen, waar de dienst 1922 voor het doen van uitgaven eerst op ultimo December 1923 afgesloten werd en nog uitgaven op dezen dienst te boeken zouden zijn, waarvan het bedrag uit gebrek aan gegevens nog niet kon worden vastgesteld.

Thans zijn deze gegevens, hoewel nog niet volledig, wel bekend en blijkt dat de rijksbijdrage in totaal f 719 179,—, of f 774 608,— minder dan de geraamde rijksbijdrage (inclusief uit leening te verkrijgen gelden) zal belopen.

De verlaging van dit laatste bedrag is, ondanks het feit, dat nog f 24 000,— als terugbetaling door de telegraafkabelmaatschappij van door haar verschuldigde renten wegens uit de koloniale kas ontvangen en inmiddels terugbetaalde gelden ter zake van den haar verleenden waarborg, viel te boeken, voornamelijk te wijten aan meerdere kosten voor:

boek- en drukwerken, telegrammen, enz. (art. 3)	f	5 000,—
overtocht van ambtenaren (art. 9)		14 000,—
aankoop van zegels, formulieren, enz. ten behoeve van den dienst der belastingen (art. 43).		5 000,—
transit rechten en andere uitgaven voor den postdienst (art. 45)		5 000,—
bedrijf en onderhoud der posten voor D. T. (art. 49)		9 000,—
uitkeeringen ten behoeve van het bijzonder onderwijs (art. 72)		14 000,—
betaling van een tweede loodsmotorboot en gedeeltelijke betaling van twee teakhouten sleepmotorbooten		114 000,—

Een vergelijking over de jaren 1918 — 1925 geeft het volgende overzicht.

	UITKOMSTEN.						RAMINGEN.	
	1918.	1919.	1920.	1921.	1922.	1923.	1924.	1925.
ONTVANGSTEN:								
Belastingen	f 570 360	f 879 273	f 1 068 486	f 1 025 156	f 1 276 919	f 1 473 265	f 1 318 775	f 1 439 200
Inkomsten van onderscheiden aard	336 905	617 720	1 215 127	623 692	536 569	645 311	500 280	559 205
Verhoogde opbrengst van de voormelde middelen en inkomsten als gevolg van herziening van eenige heffingen							130 000	130 000
Te zamen	f 907 265	f 1 496 993	f 2 283 613	f 1 648 848	f 1 813 488	f 2 118 576	f 1 949 055	f 2 128 405
UITGAVEN:								
Alle uitgaven	1 794 732	2 666 452	3 552 863	2 698 331	2 532 667	2 402 341	2 506 785	2 477 811
Nadeelig verschil	f 887 467	f 1 169 459	f 1 269 250	f 1 049 483	f 719 179	f 283 765	f 557 730	f 349 406

Voor wat den dienst 1923 betreft, het volgende:

De ramingen voor het jaar 1923 waren:

Uitgaven	f 2 453 434,—
Ontvangsten	1 718 650,—

Nadeelig verschil.....	f 734 784,—
's Rijks bijdrage	734 784,—

De voorloopige uitkomsten van den dienst zijn als volgt:

Uitgaven.....	f 2 402 341,—
Ontvangsten	2 118 576,—

voorloopig tekort..... f 283 765,—

Het voorloopig tekort dat f 451 019,— minder bedraagt dan de raming der bijdrage uit 's Rijks schatkist, zal, waar de dienst 1923 nog niet afgesloten is en nog uitgaven ten laste van dien dienst zullen zijn te boeken, welke door gebrek aan gegevens nog niet bekend zijn, wel is waar nog stijgen, maar in ieder geval zal het subsidiecijfer zeer belangrijk minder zijn, dan toegestaan is.

Bij ondergeteekende is de vraag gerezen of enkele uitgaven, als de aankoop van terreinen voor de watervoorziening en de aankoop van de panden de Ruyterplein 5, 7 en 9 voor respectievelijk ± f 56 000,— en f 25 000,— uit door leening verkregen gelden dienen te worden gekweten. Hij heeft gemeend deze vraag voorloopig ontkennend te moeten beantwoorden, waar tegenover deze buitengewone uitgaven, ongeveer een gelijk bedrag aan buitengewone ontvangsten staan, ontvangsten waarop voor de toekomst niet kan worden gerekend, waar zij van geheel bijzonderen aard zijn.

Voor wat betreft den aankoop van de panden de Ruyterplein, geldt ook nog de overweging, dat de loodsgelden bijzonder ruim vloeiden en verschillende domeingronden voor een bedrag van f 10 000,— werden verkocht.

In verband met het overleg, dat met Uwen Raad heeft plaats gehad, betreffende de nieuwe salarisregeling en waarvan de gevolgen in de begrooting voor 1923, voor wat de raming betreft, niet wordt weerspiegeld, waar de wenschelijkheidsbegrooting niet tot wet werd verheven, is in de uitgaven toch dit in zooverre tot uiting gekomen, dat het verschil tusschen de toegestane kredieten voor salarissen en de werkelijk uitgegeven bedragen, belangrijk is. Bij de behandeling van elke afdeling zal gemeld worden hoeveel het verschil voor die afdeling is geweest.

Afdeling I werd overschreden met f 1 552,—. Aan salarissen werd hier ruim f 11 400,— minder uitgegeven dan geraamd. Behalve aan de invoering der nieuwe salarisregeling is dit te danken aan vermindering van personeel. De post boek- en drukwerken enz., werd overschreden met f 4 288,— wegens levering van 500 topografische kaarten van Curaçao. Verder bedroegen de uitgaven voor overtocht van burgerlijke ambtenaren f 9 160,— meer dan bij de te laag gestelde raming rekening was gehouden. (Deze raming was reeds voor 1924 verhoogd.)

Het overschot van afdeling II bedroeg f 62 114,—, waarvan f 54 000,— voor rekening der nieuwe salarisregeling komt, alsmede bezuinigingen op het politiepersoneel door afschaffing der havenpolitie. Ook op de overige politieuitgaven werd ruim f 4 000,— bezuinigd.

Het overschot op afdeling III bedroeg f 360,—.

Het overschot op afdeling IV bedroeg ruim f 42 000,—. Door de invoering der nieuwe salarisregeling werd op deze afdeling bijna f 44 000,— minder uitgegeven dan geraamd. Eveneens werd f 24 050,— minder uitgegeven voor verlies op wissels afgegeven op het departement van koloniën, daarentegen werd aan verschillende uitgaven voor de draadlooze telegrafie f 28 000,— meer uitgegeven. Tegenover een deel van deze uitgaven, nl.: betalingen aan de telegraafkabelmaatschappij, alsmede aan radio-maatschappijen voor doorzending van radio-telegrammen, ad f 20 000,—, staan de ontvangsten van dit station, terwijl een groote betaling van een radio-station in het buitenland nog dient te geschieden.

De overschrijding van afdeling V bedroeg f 8 509,—. Dit nadeelig verschil is, ondanks het feit dat de salarissen van onderwijzers enz. een overschot lieten van ruim f 12 000,— en op de verschillende leergangen bijna f 16 000,— en op kosten van schoolvoeding f 3 800,— bezuinigd werd, ontstaan doordat voor uitkeering aan het bijzonder onderwijs, in verband met de gelijkstelling, met de nieuwe salarissen der openbare onderwijzers, een bedrag van ruim f 49 000,— meer werd uitgegeven dan de raming van dien post.

Het overschot op afdeling VI ad f 16 342,— is in hoofdzaak te danken aan het niet verlenen van katoenvoorschotten op St. Martin en St. Eustatius.

Het overschot op afdeling VII bedroeg f 23 775,—. Door de invoering van de nieuwe salarisregeling werd f 1 200,— minder uitgegeven. Het overschot is in hoofdzaak te danken aan het niet oprichten van de gouvernements-apotheek en het minder aantal verpleegdagen in het krankzinnigen-gesticht, polikliniek en gasthuis, dan waarmede bij de raming rekening gehouden was.

Afdeling VIII werd overschreden met f 48 794,—. De salarissen lieten een overschot van ruim f 3 000,—.

De overschrijding is te wijten aan de boeking op het artikel „Nieuwe werken en aankoop van onroerende goederen” van de kosten van aankoop van de plantages „Hato” en „Buena Vista” en de panden de Ruyterplein 5, 7 en 9, voor een totaal bedrag van f 81 745,—.

De overschrijding van afdeeling IX is te wijten aan het feit, dat in verband met de nieuwe salarisregeling, f 6 600,— meer moest worden uitgegeven aan toelagen wegens gemis aan inkomsten, terwijl ook aan pensioenen een totaal bedrag van f 5 000,— meer werd toegekend.

De overschrijding van afdeeling X, „Onvoorziene uitgaven” met f 26 625,29 is te wijten aan de boeking op dit artikel van de, in verband met de invoering der nieuwe salarisregeling, toegekende persoonlijke toelagen ad f 14 573,68, aan bezoldigingen van diverse ambtenaren, wier salarissen, waar de ontwerp-wenschelijkheidsbegrooting niet tot wet werd verheven, niet waren uitgetrokken ad f 2 920,—, terwijl een belangrijk bedrag, nl. f 13 564,06, eerst in 1923 verrekend werd wegens uitgaven gedaan door den Consul-generaal te New-York in 1918, 1919 en 1920 voor aan Curaçaosche landsdienaren verstrekte voorschotten voor reis- en verblijfkosten.

Voor wat de opbrengst der middelen betreft, het volgende:
De ontvangsten in 1923 werden geraamd op f 1 718 650,—, terwijl de opbrengst bedroeg f 2 118 576,— of f 399 926,— meer. De belastingen brachten op f 1 473 265,—, of f 368 515,— meer dan de raming.

Deze meerdere opbrengst is in de eerste plaats te danken aan de verhooging van verschillende heffingen, waarvoor afzonderlijk een bedrag van f 220 000,— geraamd was.

Verder was ook de opbrengst der gedistilleerdaccijns belangrijk hooger dan verwacht kon worden, ook rekening houdende met de verhooging van het accijnsrecht.

Alle kohierbelastingen overschreden de raming en wel de inkomstenbelasting met f 67 468,—, de gebruiksbelasting met f 9 801,— en de grondbelasting met f 2 334,—.

De inkomsten van onderscheiden aard, die geraamd waren op f 393 900,—, brachten f 645 311,— of f 251 411,— meer op dan de raming, welke meerdere opbrengst voornamelijk te danken is aan de buitengewoon hooge opbrengst der loodsgelden in verband met de invoering van het verhoogde tarief en de toename van het scheepvaartverkeer.

Dienst 1924.

De koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1924 is nog niet bekrachtigd door de wet.

In het desbetreffende wetsontwerp zijn enkele wijzigingen gebracht in verband met het feit, dat het subsidiecijfer zoo laag mogelijk gesteld dient te worden.

De door Uwen Raad toegestane kredieten voor: *a.* bouw van een school voor bijzonder onderwijs te Jan Doret; *b.* aanleg van nieuwe straten te Willemstad; *c.* ophooging van pleinen en straten aan het Waaigat te Willemstad en de verzekering van den waterafvoer daarvan; en *d.* afbouw van de openbare school te Philipsburg, zijn overgebracht naar een nieuw artikel als „voorwaardelijk krediet”, met de bedoeling dat de uitvoering van de daarin genoemde werken uitsluitend ter hand mogen worden genomen, voor zoover door beperking van uitgaven op andere onderdeelen van de begrooting als anderszins de bekostiging daarvan kan plaats vinden binnen de grenzen van de beschikbaar gestelde Rijksbijdrage.

In het ontwerp is rekening gehouden met het feit dat de verhoogde opbrengst der middelen en inkomsten als gevolg van herziening van eenige heffingen f 130 000,— zal bedragen.

De ondergeteekende verwacht dat uit de ontwerp-verordening tot wijziging van de „Algemeene verordening op den in-, uit- en doorvoer 1908”, zeker dit bedrag verkregen zal worden.

Dienst 1925.

De uitgaven worden in totaal geraamd op.....	f 2 477 811,—
tegen voor 1924	2 506 785,—

lager dan voor 1924.....	f 28 974,—
--------------------------	------------

Lager geraamd:

Afdeeling I	f 21 766,—
„ II	5 736,—
„ VII	12 136,—
„ IX	12 740,—

	f 52 378,—

Hooger geraamd:

Afdeeling IV	f 2 540,—
„ V	4 297,—
„ VIII	16 567,—

	23 404,—

28 974,—

Wederom is getracht zooveel mogelijk te bezuinigen.

Verschiedene verbeteringen, waarvan de wenschelijkheid boven twijfel verheven is, blijven achterwege tot betere tijden voor het Moederland, zullen zijn aangebroken. Ook in vergelijking met de werkelijk gedane uitgaven in 1923, maakt de raming geen slecht figuur.

De hoogere raming van afdeeling IV is te wijten aan verhooging der bezoldigingen van het personeel van de draadlooze telegrafie met ruim f 4 000,— en aan de hoogere raming der bedrijfs- en onderhoudskosten der D. T. met f 2 000,—, beide uitgaven, die, hoewel ook hier getracht zal worden zooveel mogelijk te bezuinigen, o. a. door vermindering der uitgaven van het station te St. Martin, noodig zijn.

De verhooging van afdeeling V is, ondanks de bezuiniging op de verdere kosten van het onderwijs, als leergangen, enz., te wijten aan de verhooging van het geraamde subsidiecijfer voor het bijzonder onderwijs in verband met den wettelijken aanspraak van het onderwijzend personeel aan die scholen in 1925.

De hoogere raming van afdeeling VIII is te wijten aan de aanvraag van een krediet voor een tweeden

mijningenieur, in verband met de noodzakelijkheid om het hydrologisch-geologisch onderzoek zoo spoedig mogelijk te beëindigen.

Verder wordt voor buitengewone uitgaven en nieuwe werken een totaal bedrag van f 131 500,— aangevraagd, tegen f 120 700,— toegestaan voor 1924.

Ondergeteekende heeft voor havenwerken op Curaçao, een extra uitgave gevraagd van totaal f 70 000,— omdat hij overtuigd is, dat zooveel mogelijk voldaan dient te worden aan de eischen, die het havenverkeer stelt. Hij acht, zooals hij trouwens bereids in de financiële nota voor 1924 uiteenzette, deze uitgaaf des te meer gerechtvaardigd, waar tegenover de opbrengst der loodsgelden, die geraamd worden op f 140 000,—, uitgaven ten behoeve van de haven en het loodswezen staan ad f 82 000,—. Het overschot dient, wanneer dit noodig blijkt, de haven ten goede te komen.

De lagere raming van afdeling I is te danken aan bezuinigingen op het bureaupersoneel, waarvoor ruim f 13 000,— minder wordt uitgetrokken dan de raming voor 1924 bedroeg en aan lagere raming van de kosten der verbinding tusschen de eilanden ad f 7 000,—.

Voor afdeling II wordt de bezuiniging eveneens verkregen, doordat minder uitgetrokken wordt voor bezoldigingen van het politiepersoneel.

De vermindering van afdeling VII is voornamelijk te danken aan het feit, dat besloten is geen stadsapotheek in te richten en ook doordat het rijksmagazijn van geneesmiddelen door het gouvernement werd overgenomen.

De vermindering van afdeling IX met f 12 740,— is te danken aan de verlaging van het krediet met f 24 000,— dat ten doel heeft den ambtenaren de salarissen te doen behouden, die zij in 1922 genoten. De pensioenen moesten echter ruim f 11 000,— hooger worden geraamd.

Bij de raming der middelen is voor belastingen geraamd een bedrag van f 1 439 200,—, terwijl de opbrengst in 1923 f 1 473 265,— bedroeg.

Hoewel de grondslag van eenige heffingen verhoogd is, zoodat er eenerzijds aanleiding bestond de opbrengstcijfers van 1923 voor 1925 geheel over te nemen, ging ondergeteekende hiertoe niet over, waar de opbrengst van accijns op gedistilleerd en de inkomstenbelasting abnormaal hoog waren.

De Minister van Koloniën heeft op het wetsontwerp tot vaststelling der koloniale huishoudelijke begrooting voor 1924 voor verhoogde opbrengst van de middelen en inkomsten een bedrag van f 130 000,— uitgetrokken, welk bedrag door ondergeteekende wordt overgenomen, in afwachting van de nadere behandeling der aanhangige belastingontwerpen.

Willemstad, den 23n. Februari 1924.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Dienst 1925

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924—22.

*Verordening van den.....
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de ko-
loniale huishoudelijke begrooting voor het
dienstjaar 1925.*

UITGEWERKTE EN TOELICHTENDE STAAT.

No. 4.

ONTWERP

KOLONIALE HUISHOUDELIJKE BEGROOTING

VAN

CURAÇAO

VOOR HET DIENSTJAAR

1925.

UITGEWERKTE EN TOELICHTENDE STAAT.

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.
4		Kosten van telegrammen (kolonie) (7).....	f 12 000,—
5		Uitgaven voor het ijkwezen (kolonie) (7).....	550,—
		Koloniale Raad.	
6		Toelage van een algemeen verslaggever.....	f 600,—
7		Verlichting der vergaderzaal en andere uitgaven.....	250,—
		Gewestelijk bestuur.	
8		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en voedergelden of kosten van vervoermiddelen van de ambtenaren en beambten:	
	a.	bezoldigingen of toelagen:	
		van 3 gezaghebbers:	
		1 van Aruba.....	f 6 000,—
		1 van Bonaire.....	6 000,—
		1 van de Bovenwindsche eilanden.....	7 008,—
		-----	f 19 008,—
		van 2 districtmeesters, à f 300.....	600,—
		van 4 boden ten dienste van de gezaghebbers:	
		1 op Aruba.....	f 420,—
		1 op Bonaire.....	420,—
		1 op St. Martin.....	420,—
		1 op St. Eustatius.....	420,—
		-----	1 680,—
		-----	f 21 288,—
	b.	voedergelden of kosten van vervoermiddelen:	
		aan 3 gezaghebbers:	
		Aruba.....	f 700,—
		Bonaire.....	700,—
		Bovenwindsche eilanden.....	1 500,—
		-----	f 2 900,—
		aan 2 districtmeesters, à f 900.....	1 800,—
		-----	4 700,—
9		Teerkosten aan de districtmeesters op Curaçao en den gezaghebber van de Bovenwindsche eilanden, bij verblijf buiten hunne standplaatsen:	
		aan de districtmeesters.....	f 300,—
		aan den gezaghebber van de Bovenwindsche eilanden.....	1 000,—
		-----	1 300,—
10		Huur van woningen in de buitendistricten van Aruba, ten dienste van den gezaghebber, voor het houden van zittingen, enz. (17).....	240,—
		Overtochts-, vervoer- en verplaatsingskosten.	
11		Uit- en terugzending van burgerlijke ambtenaren, overtocht van met verlof gaande of van verlof terugkeerende en gepensioneerde ambtenaren en hunne gezinnen, benevens terugbetaling van uit eigen middelen betaalde overtochtscosten en met een en ander in verband staande uitgaven, zoomede tegemoetkoming in de kosten van verplaatsing (kolonie)	40 000,—
12		Kosten van uitlevering en uitzetting, kosten van overbrenging van veroordeelden naar Nederland, kosten van terugzending van in andere landen zonder middel van bestaan aangetroffen personen, afkomstig van Curaçao, alsmede kosten van onderhoud, kleeding enz. van die personen, zoolang zij op eene gelegenheid tot terugkeer naar Curaçao wachten (kolonie).....	500,—
13		Kosten verbonden aan het vervoer van personen en goederen voor rekening der kolonie tusschen de eilanden der kolonie onderling (kolonie) (20).....	40 000,—

TOEGESTAAN voor 1924.	TOEGESTAAN voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	TOELICHTINGEN.
			(11) Kapitein van der Zee, had aanspraak op militaire inkomsten en werd den 26n. November 1923 ontheven uit zijn functie van gezaghebber der Bovenwindsche eilanden.
600,—	f 300,—	f 600,—	(12) Toegestaan voor vier koloniaal schrijvers. Bij de nieuwe salarisregeling werden deze benoemd tot schrijver. Hun salaris is verantwoord op artikel 1 a.
250,—	200,—	150,—	(13) Toelage van een bode ten dienste van den gezaghebber van Saba.
			(14) Dit krediet bleef ongebruikt. De betrekking van bode van den gezaghebber van Saba is opgeheven.
			(15) Toegestaan voor een koloniaal schrijver op Saba. Zie noot 12.
			(16) In verband met verlof van beide titularissen moest ten laste van dezen post f 705,— meer worden uitgegeven dan de raming.
6 000,—	6 000,—	6 000,—	(17) De huur van een der zittinghuisjes is opgezegd, omdat hiervan niet langer gebruik behoefde te worden gemaakt. In verband hiermede wordt de raming met f 60,— verminderd.
6 000,—	6 000,—	6 000,—	(18) De overschrijding bedraagt, voor zoover bekend, f 9 160,—. De raming is te laag gebleken en werd om die reden reeds voor 1924 verhoogd.
9 000,—	7 008,—	9 401,—	(19) Aan drie personen en twee kinderen moest overtocht van Nederland naar Curaçao en aan één van Curaçao naar Nederland worden verleend.
			(20) Zie de memorie van toelichting bij art. 13.
			(21) Ondanks het feit dat de Virginia in 1923 belangrijke reparaties moest ondergaan, bleef door het buiten gebruik stellen van de Estelle en het huren bij inschrijving van diverse schoeners, een bedrag van f 6 696,— ongebruikt.
600,—	8 508,—	600,—	
	(12) 6 000,—	(12)	
420,—	720,—	420,—	
420,—	600,—	420,—	
420,—	720,—	420,—	
420,—	420,—	420,—	
			(13) 720,— (14)
	(15) 1 500,—	(15)	
700,—	700,—	700,—	
700,—	700,—	700,—	
1 500,—	1 500,—	1 500,—	
1 800,—	1 800,—	2 505,—	(16)
300,—	300,—	108,—	
1 000,—	1 000,—	965,—	
300,—	300,—	290,—	
40 000,—	30 000,—	39 160,—	(18)
500,—	500,—	1 200,—	(19)
47 000,—	47 000,—	40 304,—	(21)

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD		TOEGESTAAN		UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	TOELICHTINGEN.
			voor 1925.	voor 1924.	voor 1923.	voor 1923.		
14	a.	Algemeene kosten. Kosten van volksfeesten op den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin en van de verstrekkingen op dien dag aan de politie, euz.:						(22) In verband met het jubileumjaar bedroeg de uitkeering meer dan ge- woonlijk, hierdoor beliep de overschrijding f 301,—.
		volksfeesten:						(23) De overschrijding ad f 2 824,— is in hoofdzaak toe te schrijven aan het groot aantal publicatie-bladen.
		Curacao..... f 1 600,—		1 600,—	f 3 100,—	f 3 100,—		(24) In de praktijk is gebleken dat dit artikel met f 500,— verlaagd kan worden.
		Aruba..... 250,—		250,—	550,—	550,—		(25) Voor zoover bekend bleef f 900,— ongebruikt.
		Bonaire..... 250,—		250,—	550,—	586,—		(26) In verband met het verlof van den titularis bleef f 864,— ongebruikt.
		St. Martin..... 250,—		250,—	550,—	550,—		(27) Door wisseling van personeel bleef f 1 752,— ongebruikt.
		St. Eustatius..... 200,—		200,—	500,—	500,—		(28) In verband met het verlof van den titularis bleef f 369,— ongebruikt.
		Saba..... 200,—		200,—	500,—	510,—		
		f 2 750,—						
	b.	verstrekkingen aan de politie, de verpleegden in de gestichten voor krankzinnigen en melaatschen, de brievenbestellers en de landswerk- lieden (kolonie).....		250,—	f 3 000,—	(22) 551,—		
15		Kosten van drukwerk (kolonie).....		15 000,—	15 000,—	(23) 17 824,—		
16		Kosten van kantoorbehoefden (kolonie) (24).....		3 000,—	3 500,—	(25) 2 600,—		
17		Bijdrage ten behoeve van het Militair Tehuis.....		1 200,—	1 200,—	1 000,—		
		f 269 788,—		291 554,—	f 278 661,—	f 280 213,—		
OVERZICHT.								
		Curacao.....	f 109 975,—	135 454,—	f 137 068,—			
		Aruba.....	14 340,—	14 150,—	14 020,—			
		Bonaire.....	11 320,—	11 020,—	10 520,—			
		St. Martin.....	6 385,—	4 745,—	4 825,—			
		St. Eustatius.....	3 955,—	4 095,—	3 495,—			
		Saba.....	3 005,—	2 915,—	2 975,—			
		Bovenwindsche eilanden.....	9 508,—	12 925,—	9 508,—			
		Kolonie.....	111 300,—	106 250,—	96 250,—			
		f 269 788,—		291 554,—	f 278 661,—			
IIde AFDEELING.								
<i>Rechts- en politiewezen.</i>								
Rechterlijke macht en parket van den procureur-generaal.								
18	a.	Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en bruggegeld van den voorzitter en de leden van, den procureur-generaal en den advocaat-generaal bij, den griffier en den substituut- griffier van het Hof van Justitie, zoomede van den griffier van het kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden en de verdere ambtenaren en beambten:						
		bezoldigingen of toelagen:						
		1 voorzitter..... f 8 004,—		8 004,—	f 8 004,—	(26) f 7 140,—		
		4 leden..... 28 032,—		28 032,—	28 032,—	(27) 26 280,—		
		1 procureur-generaal..... 10 008,—		10 008,—	10 008,—	10 008,—		
		1 advocaat-generaal..... 5 508,—		5 508,—	5 508,—	(28) 5 139,—		
		1 griffier van het Hof van Justitie..... 5 508,—		5 508,—	5 508,—	5 508,—		
		1 substituut-griffier van het Hof van Justitie..... 4 200,—		4 200,—	4 008,—	4 200,—		

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD		TOEGESTAAN			TOELICHTINGEN.
			voor 1925.	voor 1924.	voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.		
IIIde AFDEELING.								
<i>Schutterij.</i>								
36		Toelage aan een officier van de rustende schutterij, adjudant van den gouverneur.....	f 300,—	f 300,—	f 276,—	(52)	(52) In afwachting van de beslissing van den Raad over de opheffing van de schutterij, werd geen adjudant aangesteld.	
37		Verschillende uitgaven voor de schutterij.....	f 50,—	f 50,—	f 75,—	(53)	(53) Onderhoud van de voor de schutterij bestemde geweren en het daarbij behorende lederwerk, zoomede toezicht op dat onderhoud. Reeds voor 1924 werd hiervoor geen krediet meer aangevraagd, omdat de hierboven bedoelde geweren naar Nederland zijn opgezonden.	
			f 350,—	f 350,—	f 401,—	f 39,—	(54) De domeinkaarten werden nog niet bijgewerkt. Ongebruikt bleef daardoor f 586.—	
IVde AFDEELING.								
<i>Geldelijk beheer.</i>								
Administratie van financiën en domeinwezen.								
38		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en bruggegeld van den administrateur van financiën tevens voorzitter van de Curaçaosche Bank en den bode ter administratie van financiën en ten kantore van den kolonialen ontvanger, tevens bode van de Curaçaosche Bank:						
	a.	bezoldigingen of toelagen:						
		1 administrateur van financiën.....	f 8 004,—	8 004,—	f 8 004,—	f 8 004,—		
		1 bode, f 900 tot f 1260.....	1 260,—	1 260,—	1 128,—	1 260,—		
			f 9 264,—					
	b.	bruggegeld voor den bode.....	24,—	24,—	24,—	24,—		
			f 9 288,—					
39		Kosten van het domeinwezen (kolonie).....	840,—	840,—	840,—	(54)		
40		Uitgaven voor het boschwezen:						
	a.	bezoldigingen of toelagen:						
		3 boschwachters 1ste klasse, à f 720:						
		1 op Curaçao.....	f 720,—	720,—				
		2 op Aruba.....	1 440,—	1 440,—	1 800,—	1 440,—		
			f 2 160,—					
		5 boschwachters 2de klasse, à f 540:						
		1 op Aruba.....	f 540,—	540,—	900,—	540,—		
		4 op Bonaire.....	2 160,—	2 160,—	2 880,—	2 160,—		
			2 700,—					
		1 boschwachter 3de klasse op St. Eustatius.....	420,—	420,—	480,—	420,—		
			f 5 280,—					
	b.	tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen aan:						
		4 boschwachters:						
		3 op Aruba, à f 20.....	f 60,—	60,—	60,—	60,—		
		1 op St. Eustatius.....	120,—	120,—	120,—	120,—		
			180,—					
			f 5 460,—					
41		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en voedergelden of tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen van den inspecteur der belastingen, den kolonialen ontvanger op Curaçao, de ontvangers op de andere eilanden, den sub-ontvanger der invoerrechten en accijnzen op Curaçao en den klerk ten kantore van den kolonialen ontvanger:						
	a.	bezoldigingen of toelagen:						
		1 inspecteur der belastingen.....	f 6 000,—	6 000,—	6 000,—	6 000,—		
		1 koloniaal ontvanger.....	5 100,—	5 100,—	5 100,—	5 100,—		
		5 ontvangers, à f 300:						
		1 op Aruba.....	f 300,—	300,—	3 300,—	300,—		
		1 op Bonaire.....	300,—	300,—	3 300,—	300,—		
		1 op St. Martin.....	300,—	300,—	3 300,—	300,—		
		1 op St. Eustatius.....	300,—	300,—	3 300,—	300,—		
		1 op Saba.....	300,—	300,—	3 300,—	300,—		
			1 500,—					
			f 12 600,—					

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.	TOEGESTAAN			TOELICHTINGEN.
				voor 1924.	voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	
	b.	kassierstoelagen: aan den sub-ontvanger..... f 300,— aan den klerk ten kantore van den kolonialen ontvanger..... 96,— f 396,—		300,— 96,—	f 650,—	f 396,—	(55) Toelage aan den persoon belast met het toezicht aan de Simpsonsbaai op St. Martin. Deze betrekking is opgeheven.
	c.	voedergelden of tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen aan 2 ontvangers: Aruba..... f 400,— Bonaire..... 400,— f 800,—		400,— 400,—	400,— 400,—	121,— 277,—	(56) Daar geregeld van het politie-paard gebruik kon worden gemaakt, bleef dit krediet ongebruikt. (57) In verband met den doorvoer van gedistilleerd, waardoor extra kosten moesten worden gemaakt, werd dit krediet overschreden met f 478,—.
42		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen en voedergeld of tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen van de ambtenaren voor den werkelijken dienst der belastingen:					
	a.	bezoldigingen of toelagen: 1 verificateur..... f 4 008,— 3 kommiezen-verificateur, f 1800 tot f 3000..... 7 675,— 1 kommiezen-entreposeur, f 1800 tot f 3000..... 2 625,— 3 hoofdkommiezen, f 1800 tot f 2100..... 6 300,— 23 kommiezen, f 1080 tot f 1620: 17 op Curaçao..... f 25 440,— 2 op Aruba..... 3 135,— 1 op Bonaire..... 1 620,— 1 op St. Martin..... 1 620,— 1 op St. Eustatius..... 1 380,— 1 op Saba..... 1 080,— 34 275,— 20 hulpkommiezen, f 780 tot f 1080: 14 op Curaçao..... f 14 520,— 2 op Aruba..... 2 016,— 3 op Bonaire..... 2 940,— 1 op St. Martin..... 936,— 20 412,— f 75 295,—	f 13 796,—				
	b.	voedergeld of tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen aan 2 kommiezen der belastingen: Curaçao..... f 400,— Saba..... 400,— 800,—		400,— 400,—	400,— 400,—	400,— (56)	
43		Andere uitgaven voor den dienst der belastingen:					
	a.	vergoeding aan de kommiezen bij de invordering van het in- en uitvoerrecht en het accijnsrecht, voor dienstverrichtingen buiten den voor hen vastgestelden gewonen diensttijd, gerechtelijke vervolgingskosten, rondbrengen van belastingrekeningen, bindloon, papier voor zegels, verlichting, schoonhouden van lokalen, bruggegelden, roeiers, onderhoud van booten, kleeding van de kommiezen en andere uitgaven: Curaçao..... f 21 200,— Aruba..... 1 500,— Bonaire..... 550,— St. Martin..... 700,— St. Eustatius..... 100,— Saba..... 175,— f 24 225,—		21 200,— 1 500,— 550,— 700,— 100,— 175,—	21 200,— 1 500,— 550,— 700,— 100,— 175,—	20 950,— 1 290,— (57) 1 028,— 793,— 62,— 153,—	
	b.	huur van een bergplaats voor petroleum en andere lichtontvlambare oliën 500,—		500,—	500,—	500,—	
		Posterij en telegraafdienst. 1 ^o Posterij.					
44		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van den directeur van het postkantoor, de brievenbestellers en beampten ter posterij:					
	a.	bezoldigingen of toelagen: 1 postdirecteur..... f 5 100,— 1 hoofdbrievenbesteller, f 1080 tot f 1620..... 1 620,—		5 100,— 1 620,—	5 100,— 1 500,—	5 100,— 1 620,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.	TOEGESTAAN	TOEGESTAAN	UITGAVEN	TOELICHTINGEN.	
				voor 1924.	voor 1923.	gedaan of nog te doen voor 1923.		
		7 brievenbestellers, f 780 tot f 1080..... f 7 212,— 2 hulpbrievenbestellers, f 600 tot f 900..... 1 200,— 2 postbeambten op Saba: 1 te Windwardside..... f 240,— 1 te St. John's..... 240,— 480,— 2 roeiers-bedienden ten postkantore, f 480 tot f 720..... 1 440,— f 17 052,—		7 122,— 1 200,— 240,— 240,— 1 440,— 60,—	f 7 056,— 650,— 204,— 204,— (59) 1 800,— 1 886,—	f 6 772,— (58) 240,— 240,— (60) 1 440,—	(58) Ter bezuiniging werden geen hulpbestellers aangesteld, waardoor dit krediet ongebruikt bleef. (59) Toegestaan voor 2 postbeambten, 1 op St. Eustatius en 1 te Bottom op Saba tevens klerk van den Ontvanger en adjunct-ijker. (60) Deze betrekkingen zijn bij de nieuwe salarisregeling als afzonderlijke betrekking opgeheven.	
45	b.	persoonlijke toelage aan een postbeambte te Windwardside op Saba..... 60,—	f 17 112,—	60,—			(61) Verhooging der porti heeft tevens medegebracht een verhooging van de vergoeding voor het vervoer van brievenmalen aan de verschillende stoomvaartmaatschappijen. In verband hiermede is gebleken dat deze post met f 2 000,— verhoogd moet worden.	
	a.	Betalingen wegens transitrechten, vervoer van brievenmalen, betalingen aan het internationaal kantoor der algemeene postvereniging en aan dat der telegraafvereniging te Bern, en andere uitgaven voor den postdienst: transitreechten en betalingen voor vervoer van brievenmalen (61) f 9 000,—		7 000,—	7 000,—	(62) 9 160,—	(62) Naar de behoefte moest deze post met f 2 160,— overschreden worden. Zie ook noot 61.	
	b.	betalingen aan het internationaal kantoor der algemeene postvereniging en aan dat der telegraafvereniging te Bern..... 800,—		800,—	300,—	300,—	(63) De overschrijding is in hoofdzaak te wijten aan de verantwoording op dit artikel van de kosten wegens aanmaak van jubileumzegels.	
	c.	benoedigdheden voor de postkantoren, kosten van tijdelijk hulpbestellers-loon, kleeding voor brievenbestellers, afhalen en bezorgen van brievenmalen, verlichting van de postkantoren en andere uitgaven: Curaçao f 3 500,— Aruba 150,— Bonaire 150,— St. Martin 200,— St. Eustatius 450,— Saba 600,— 5 050,—		3 500,— 150,— 150,— 200,— 450,— 600,— 14 850,—	3 500,— 150,— 100,— 200,— 450,— 450,— (64) 900,—	(63) 4 287,— 102,— 40,— 242,— 249,— 694,— (65)	(64) Toelagen aan de personen belast met de koloniale postspaarbank, 1 op Aruba, 1 op Bonaire en 1 op St. Martin ad f 200,— en 1 op St. Eustatius, 1 te Bottom, Saba en 1 te Windwardside, Saba, ad f 100,— (65) Bij de nieuwe salarisregeling zijn deze toelagen vervallen. (66) Zie de memorie van toelichting bij artikel 47.	
46		Benoedigdheden voor de postspaarbank (kolonie)..... 2° Telegraafdienst.		300,—	300,—	251,—	(67) In verband met de bevordering van twee hulpseiners wordt een krediet voor 2 seiners op Curaçao meer aangevraagd, terwijl daarentegen geen krediet voor hulpseiners op Curaçao wordt uitgetrokken.	
47	a.	Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen, loon en bruggegelden van het personeel voor de draadloze telegrafie: (66) bezoldigingen of toelagen en loon: 1 hoofd van den post voor draadloze telegrafie op Curaçao f 4 500,— 3 hoofden van posten voor draadloze telegrafie: 1 op Aruba..... f 300,— 1 op Bonaire..... 300,— 1 op St. Martin..... 300,— 900,— 2 monteurs, f 2700 tot f 4 200: 1 op Curaçao..... f 3 850,— 1 op St. Martin..... 2 700,— 6 550,— 12 seiners, f 2100 tot f 3000: 7 op Curaçao (67)..... f 17 867,— 1 op Aruba..... 3 000,— 1 op Bonaire..... 2 127,— 3 op St. Martin..... 7 800,— 30 794,— 1 hulpseiner op St. Martin, f 1 080 tot f 1 620..... 1 155,— 1 motordrijver op St. Martin, f 1080 tot f 1440..... 1 260,— 1 2de motordrijver op St. Martin, à f 3 per dag..... 1 095,— 5 telegrambestellers: 2 op Curaçao, f 600 tot f 900..... f 1 680,— 1 op Aruba, tevens brievenbesteller..... 300,— 1 op Bonaire, tevens brievenbesteller.... 300,— 1 op St. Martin, tevens roeier, à f 1 per dag 365,— 2 645,— f 48 899,—		4 500,— 300,— 300,— 300,— 3 850,— 2 700,— 17 867,— 3 000,— 2 127,— 7 800,— 1 155,— 1 260,— 1 095,— 1 680,— 300,— 300,— 365,— 2 645,— f 48 899,—	4 500,— 300,— 300,— 300,— 3 600,— 13 164,— 3 000,— 2 208,— 7 448,— 1 080,— 3 600,— 1 260,— 1 098,— 1 800,— 300,— 300,— 366,— 100,— 80,—	4 500,— 2 700,— 2 700,— 3 300,— 4 008,— 16 800,— 26 073,— 1 800,— (68) 4 500,— 1 800,— 1 200,— (69) 2 016,— 540,— 1 200,— 828,—	4 500,— 300,— 300,— 300,— 3 550,— 26 073,— 867,— 1 680,— 1 080,— 1 098,— 1 325,— 300,— 300,— 365,—	(68) Toegestaan voor drie hulpseiners op Curaçao. (69) Er waren slechts 2 hulpseiners die met 1 October 1923 tot seiner bevorderd werden. (70) Toegestaan voor persoonlijke toelage aan 2 hulpseiners op Curaçao. In verband met bevordering der rechthebbenden op deze toelage wordt zij voor 1925 niet meer geraamd. Zie noot 69.
	b.	persoonlijke toelagen: aan een telegrambesteller, tevens brievenbesteller op Bonaire..... 100,—		100,— 80,—				

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.
	e.	bruggegeden voor de telegrambestellers op Curaçao.....	f 72,—
48		Bedrijfs- en onderhoudskosten van de inrichtingen voor draadloze telegrafie: Curaçao.....	f 10 000,—
		Aruba.....	1 000,—
		Bonaire.....	1 000,—
		St. Martin (73).....	8 000,—
49		Reis- en teerkosten van het personeel voor de draadloze telegrafie.....	2 500,—
50		Huur van een stuk grond op de plantage „Daniel” in het 4de district op Curaçao voor het oprichten en in bedrijfhouden van een post voor draadloze telegrafie.....	100,—
51		Betalingen aan de telegraafkabelmaatschappij alsmede aan radio-maatschappijen voor doorzending van radio-telegrammen (kolonie).....	10 000,—
		Hypotheekkantoor.	
52		Bezoldiging of verlofbezoldiging van den hypotheekbewaarder op Curaçao.....	2 520,—
		Curaçaosche Bank.	
53		Bezoldiging of verlofbezoldiging van den secretaris en den klerk:	
	a.	1 secretaris.....	f 1 500,—
		1 klerk.....	420,—
			f 1 920,—
	b.	persoonlijke toelage van den secretaris.....	1 500,—
54		Benodigdheden, druk- en bindwerk en andere uitgaven.....	600,—
		Kamer van Koophandel en Nijverheid.	
55		Toelage van den secretaris.....	300,—
56		Kleine uitgaven.....	200,—
		Algemeene kosten.	
57		Vergoeding aan den eigenaar van de plantage „Slagbaai” op Bonaire voor het gebruiken van een weg door die plantage.....	100,—
58		Uitgaven wegens grondbelasting op landseigendommen, die niet bestemd zijn voor den openbaren dienst (kolonie) (79).....	5 000,—
59		Bijdrage ten behoeve van de damesvereniging „Entre Nous”, voor verlichting en onderhoud van het Wilhelminapark.....	400,—
60		Rente wegens uit 's Rijksschatkist ontvangen voorschotten (kolonie).....	Memorie.
61		Kosten op de uitzending van baar geld en op de afgifte van wissels op het Departement van Koloniën:	
	a.	kosten op de uitzending van baar geld (kolonie).....	f 650,—
	b.	verlies op wissels afgegeven op het Departement van Koloniën (kolonie) (83).....	5 000,—
62		Vergoeding aan de Vereenigde Protestantsche gemeente voor het gebruik van den haar toebehoorenden regenbak, klok en kelder.....	800,—
63		Bindloon en verdere kleine uitgaven.....	900,—
			f 264 027,—

TOEGESTAAN voor 1924.	TOEGESTAAN voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	TOELICHTINGEN.
72,—	f 72,—	f 72,—	(71) Naar de behoefte bleef f 1 743,— ongebruikt.
			(72) Naar de behoefte bleef f 765,— ongebruikt.
10 000,—	10 000,—	(71) 8 257,—	(73) Hoewel in de toekomst het station vereenvoudigd zal worden en de uitgaven tot een minimum beperkt zullen blijven, is toch gebleken dat een krediet van f 6 000,— onvoldoende is en wordt mitsdien een verhooging van f 2 000,— voorgesteld.
1 000,—	1 000,—	(72) 235,—	
1 000,—	1 000,—	735,—	
6 000,—	6 000,—	(74) 21 215,—	
	(75) 12 500,—	(76) 12 500,—	(74) Deze overschrijding van f 15 215,— is te wijten aan een bestelling in Nederland ad f 10 000,— om de bedrijfszekerheid van het station te verhoogen. Een en ander werd besteld naar aanleiding van een rapport van technici van H. M. Zeeland, die het station in 1922 inspecteerden. Ook de andere kosten van het station waren in het afgelopen jaar hoog.
	(77) 600,—	599,—	
2 500,—	2 500,—	2 367,—	(75) Kosten van de verandering van de posten voor draadloze telegrafie op Aruba en Bonaire in fluitvonkenposten, Aruba f 6 250,—, Bonaire f 6 250,—.
100,—	100,—	100,—	
10 000,—	4 000,—	(78) 20 000,—	(76) Het ramingscijfer wordt overgenomen als gedane uitgaven, waar nog geen definitieve afrekening van de bestelde stations is ontvangen en zij nog niet geplaatst zijn.
2 520,—	2 520,—	2 520,—	(77) Kosten wegens vracht van het station voor draadloze telegrafie op St. Martin, van Berlijn naar Curaçao in 1920.
1 500,—	1 500,—	3 000,—	(78) Deze overschrijding ad f 16 000,— is te wijten aan het feit, dat het artikel te laag geraamd is, alsmede aan de traffic in de eerste maanden van het jaar tusschen St. Martin, Venezuela en New York. Waar gebleken is dat deze dienst niet naar behooren kan functioneeren in tijden van luchtstoringen, zullen groote betalingen in de toekomst achterwege blijven, zoodat geen verhooging van het krediet wordt aangevraagd.
420,—			
1 500,—			
600,—	300,—	477,—	(79) In verband met de uitbreiding van het domein en de herschatting der gebouwde en ongebouwde eigendommen voor de grondbelasting, wordt dit artikel met f 1 600,— verhoogd.
300,—	360,—	300,—	
200,—	200,—	55,—	(80) Bijdrage ten behoeve van het Zeemanshuis.
			(81) Voor zoover bekend werd op dezen post te Nederland geen uitgaven gedaan.
100,—	100,—	100,—	(82) Er werd in 1923 geen baargeld uitgezonden.
3 400,—	3 400,—	3 466,—	(83) Als grondslag voor het bedrag der raming is aangenomen dat voor een bedrag van f 500 000,— zou worden getrokken, terwijl de disagio gesteld is op 1 percent.
400,—	400,—	400,—	
	(80) 1 000,—	1 600,—	(84) De wissels werden door de Curaçaosche Bank steeds met 1 percent disagio overgenomen. Een bedrag van f 24 050,— bleef ongebruikt.
	Memorie.	(81)	
650,—	650,—	(82)	
14 000,—	28 000,—	(84) 3 950,—	(85) Op dit artikel werd verantwoord de aankoop van een groote brandkast voor den koloniaal ontvanger, waardoor dit artikel met f 828,— werd overschreden.
800,—	800,—	800,—	
900,—	900,—	(85) 1 728,—	
	f 320 863,—	f 278 859,—	
261 487,—			

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD VOOR 1925.
		OVERZICHT.	
		Curacao.....	f 183 753,—
		Aruba.....	14 141,—
		Bonaire.....	12 047,—
		St. Martin.....	26 431,—
		St. Eustatius.....	2 770,—
		Saba.....	3 095,—
		Kolonie.....	21 790,—
		f 264 027,—	
		Vde AFDEELING.	
		<i>Eeredienst, onderwijs en armenzorg.</i>	
		Eeredienst.	
64	a.	Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen van de voorgangers van verschillende godsdienstige gemeenten:	
		bezoldigingen:	
		2 predikanten bij de Vereenigde Protestantsche gemeente. f 10 992,—	
		2 leeraren bij de Hervormde gemeente:	
		1 op Aruba..... f 3 504,—	
		1 op Bonaire..... 3 504,—	
		7 008,—	
		1 Roomsch-Katholieke geestelijke van den 1sten rang.... 6 000,—	
		21 Roomsch-Katholieke geestelijken van den 2den rang:	
		13 op Curacao..... f 23 400,—	
		3 op Aruba..... 5 400,—	
		2 op Bonaire..... 3 600,—	
		1 op St. Martin..... 1 800,—	
		1 op St. Eustatius..... 1 800,—	
		1 op Saba..... 1 800,—	
		37 800,—	
		1 predikant bij de Nederlandsch-Portugeesch-Israëlietische gemeente..... 5 496,—	
		1 predikant bij de Nederlandsch-Hervormd Israëlietische gemeente..... 5 496,—	
		2 leeraren van het Methodisten genootschap:	
		1 op St. Martin..... f 1 800,—	
		1 op St. Eustatius..... 1 800,—	
		3 600,—	
		1 Anglikaansch geestelijke op Saba..... 1 800,—	
		aan den leeraar der Hervormde gemeente op Aruba voor de bediening der gemeente te Piedra Plat..... 240,—	
		f 78 432,—	
	b.	tegemoetkoming aan 3 Roomsch-Katholieke geestelijken op Aruba in de kosten van vervoermiddelen, à f 40..... 120,—	
		f 78 552,—	
65		Dienstreizen van den Roomsch-Katholieke geestelijke van den 1sten rang..... 225,—	
		225,—	
		Onderwijs.	
		<i>1° Schooltoezicht.</i>	
66		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen van den inspecteur van het onderwijs en den bode van de inspectie van het onderwijs en bij de openbare boekerij en leeszaal:	
		1 inspecteur..... f 7 008,—	
		1 bode, f 600 tot f 960..... 960,—	
		7 968,—	

TOEGESTAAN VOOR 1924.	TOEGESTAAN VOOR 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	TOELICHTINGEN.
179 665,—	f 189 532,—		(86) Door het nog niet benoemen van een geestelijke van den 2n. rang voor de nieuwe parochie, bleef f 1 800,— ongebruikt.
14 010,—	27 500,—		(87) Toelage van een schrijver van de inspectie van het onderwijs.
12 178,—	24 080,—		(88) Het salaris van den schrijver werd verantwoord op artikel 1 a.
21 214,—	28 928,—		
2 650,—	6 350,—		
3 230,—	7 933,—		
28 540,—	36 540,—		
261 487,—	f 320 863,—		
11 000,—	f 9 000,—	f 10 992,—	
3 504,—	3 504,—	3 504,—	
3 504,—	3 504,—	3 504,—	
6 000,—	6 000,—	6 000,—	
23 400,—	23 400,—		
5 400,—	5 400,—		
3 600,—	3 600,—		
1 800,—	1 800,—		
1 800,—	1 800,—		
1 800,—	1 800,—		
1 800,—	1 800,—		
		36 000,—	(86)
5 500,—	4 500,—	5 496,—	
5 500,—	4 500,—	5 496,—	
1 800,—	1 800,—	1 800,—	
1 800,—	1 800,—	1 585,—	
1 800,—	1 800,—	1 800,—	
240,—	240,—	240,—	
120,—	120,—	120,—	
225,—	225,—	54,—	
7 008,—	6 000,—	7 008,—	
960,—	900,—	780,—	
	800,—		(87) (88)

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD VOOR 1925.	TOEGESTAAN			TOELICHTINGEN.
				TOEGESTAAN VOOR 1924.	TOEGESTAAN VOOR 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	
		2 op St. Martin: (91) 1 op Philipsburg f 360,— 1 op Koolbaai 150,— f 510,— 1 op St. Eustatius 200,— 3 op Saba à f 150 450,— f 2 870,— aan onderwijzers wegens het gebruik van bijakten (kolonie) 3 000,— 1 gymnastiekonderwijzer op Curaçao 600,— 12 onderwijzeressen voor handwerken: 1 voor nuttige en fraaie handwerken aan de Wilhel- minaschool op Curaçao f 1 620,— 11 voor nuttige handwerken: 1 op Curaçao (Emmaschool) .. f 576,— 1 op Aruba 576,— 1 op Bonaire 360,— 1 op St. Martin 360,— 1 op St. Eustatius 360,— 4 op Saba 1 248,— 3 480,— 5 100,— f 11 570,—	f 137 102,—	360,— f 180,— f 360,— 300,— (92) 360,— 300,— 200,— 180,— 200,— 450,— 540,— 400,— (93) 1 200,— (94) 75,— 3 840,— 5 650,— 3 036,— 600,— 600,— (95) 1 620,— } 2 400,— 2 196,— 576,— } 576,— 540,— 576,— 360,— 396,— 360,— 360,— (96) 1 536,— (97) 288,— 360,— 408,— 360,— 1 200,— 1 644,— (98) 1 100,—	(91) Met het oog op het plan tot inkrimping van het aantal scholen op St. Martin is voor slechts twee hoofden een toelage gevraagd. (92) Toelage voor twee hoofden (Koolbaai en Prinsenkwartier). (93) Toelage aan den persoon belast met het onderwijs te Marypoint op Saba. (94) Dit onderwijs is in den loop van Januari 1923 gestaakt. Ongebruikt bleef f 1 125,—. (95) Dit krediet bleef ongebruikt daar geen onderwijzer voor het geven van gymnastiekonderwijs beschikbaar was. (96) Toelagen voor drie handwerkonderwijzeressen. (97) Wegens reorganisatie is maar één handwerkonderwijzeres werkzaam geweest. Ongebruikt bleef daardoor f 1 248,—. (98) Tengevolge van de vermindering der lesuren is f 544,— minder uitgegeven. (99) De overschrijding ad f 585,— is in hoofdzaak te wijten aan de aan- schaffing van nieuwe leermiddelen voor de school te Philipsburg, in verband met de reorganisatie van het onderwijs. (100) Zie de memorie van toelichting bij art. 69. (101) Reis- en teerkosten van één onderwijzeres voor nuttige handwerken in de buitendistricten op St. Martin. (102) De ramingen houden verband met den toestand op 1 Januari 1924 en de verhoogingen, waarop het personeel in den loop van 1925 aanspraak zullen kunnen maken. (103) De voorloopig vastgestelde uitkeeringen zijn in totaal meer dan het geraamde, wat een gevolg is van de toepassing van de nieuwe salaris- regeling en de uitbreiding van personeel op enkele scholen.		
69	a.	Schoolmeubelen, schoolbehoefden, leermiddelen en kleine uitgaven voor de openbare scho- len (waaronder voor schoonmaken) bruggegeld voor leerlingen voor de Emmaschool op Curaçao, huur voor een schoolgebouw te Bottom op Saba: schoolmeubelen, schoolbehoefden, leermiddelen en kleine uitgaven (waar- onder voor schoonmaken): Curaçao f 3 000,— Aruba 500,— Bonaire 175,— St. Martin 750,— St. Eustatius 250,— Saba 625,— f 5 300,— bruggegeld voor leerlingen van de Emmaschool 200,— huur van een schoolgebouw te Bottom op Saba (100) 360,—	5 860,—	3 000,— 3 200,— 3 180,— 500,— 550,— 308,— 175,— 200,— 133,— 750,— 800,— (99) 1 385,— 250,— 275,— 287,— 625,— 650,— 545,— 200,— 200,— 159,— (101) 50,—			
70	a.	3 ^o Bijzonder onderwijs. Uitkeeringen ten behoeve van het bijzonder onderwijs: uitkeeringen voor het personeel: aan de Rooms-Katholieke scholen: (102) op Curaçao f 138 255,— op Aruba 44 255,— op Bonaire 26 445,— op St. Martin 14 410,— op St. Eustatius 3 230,— op Saba 10 575,— f 237 170,— aan de Protestantsche school te Piedra Plat op Aruba 800,— f 237 970,— tegemoetkomingen in de kosten van het stichten, verbouwen of aankoo- pen van schoollokalen en het aanschaffen van meubelen: aan de Rooms-Katholieke scholen: op Curaçao f 3 320,— op Aruba 1 150,— op Bonaire 610,— op St. Martin 220,— op St. Eustatius 70,— op Saba 180,— 5 550,—	5 520,—	125 000,— 107 000,— 136 688,— 44 000,— 33 750,— 38 870,— 27 000,— 19 850,— 25 871,— 13 500,— 8 800,— 14 070,— 3 300,— 2 800,— 2 750,— 11 200,— 6 250,— 9 755,— 800,— 800,— 800,— 3 000,— 3 030,— 3 200,— 950,— 930,— 1 070,— 570,— 570,— 600,— 220,— 220,— 220,— 70,— 70,— 70,— 180,— 180,— 180,—			

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.	TOEGESTAAN			TOELICHTINGEN.
				voor 1924.	voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	
		4 ^o Verdere kosten van het onderwijs.					
71		Kosten van overtocht en studie van jongelieden, die buiten de kolonie een opleiding ontvangen (kolonie).....	f 14 000,—	f 14 000,—	f 14 000,—	f 14 058,—	(104) In verband met het gering aantal studiebeurzen, dat voorloopig beschikbaar zal zijn, wordt deze post tot de helft teruggebracht.
72		Kosten van vóóropleiding in de kolonie van jongelieden, die buiten de kolonie eene opleiding zullen ontvangen (kolonie) (104).....	250,—	500,—	500,—	(105)	(105) In 1923 kwam niemand voor vóóropleiding in de kolonie in aanmerking.
73		Tegemoetkoming aan twee onderwijzers of onderwijzeressen voor de opleiding buiten de kolonie tot hogere bevoegdheden (kolonie).....	3 000,—	3 000,—	—	—	(106) Zie de memorie van toelichting bij art. 74.
74		Kosten van opleiding van onderwijzers: (106)					(107) Er was slechts één leerjaar voor opleiding aan de normaallessen op Curaçao, waardoor het aantal lessen belangrijk minder bleef.
	a.	toelagen aan de personen belast met de opleiding:					(108) Twee jongelieden van Aruba genoten een tegemoetkoming in 1923, daardoor bleef f 920,— ongebruikt.
		aan de normaallessen op Curaçao f 1 800,—					(109) Voor schoolvoeding op St. Martin voor kinderen uit de buitendistricten die te Philipsburg school gaan werd f 114,— uitgegeven. Op andere eilanden was schoolvoeding niet noodzakelijk. Gebruikt bleef f 3 886,—.
		aan den leergang op de Bovenwindsche eilanden 1 080,—					(110) f 420,— wordt meer aangevraagd, daar in plaats van een kweekeling, een onderwijzeres met een in Nederland behaalde bevoegdheid voor het voorbereidend onderwijs, naast de hoofdonderwijzeres is werkzaam gesteld.
		<u>f 2 880,—</u>					(111) Zie de memorie van toelichting ad art. 78.
	b.	aanschaffing en onderhoud van leermiddelen en andere uitgaven (kolonie) 100,—					(112) Het aantal uren vervolg onderwijs bedroeg op Curaçao acht per week, benevens een leergang op St. Eustatius, zoodat f 1 596,— ongebruikt bleef.
	c.	tegemoetkoming aan leerlingen van de eilanden buiten Curaçao (kolonie) 600,—					(113) Er werd geen huishoudonderwijs gegeven, deshalve bleef dit krediet ongebruikt.
	d.	teerkosten aan de onderwijzers op St. Eustatius en Saba, die ter opleiding naar St. Martin gaan 180,—	3 760,—	180,—	250,—		(114) In 1923 werd geen ambachtsonderwijs gegeven, omdat de betreffende verordening nog niet in werking was getreden.
75		Kosten van de examens: (kolonie)					(115) Twee cursussen voor vlechtonderwijs op Bonaire en een op Aruba werden opgeheven met ingang van 1 Januari 1923, terwijl de cursussen op St. Martin en Saba met ingang van 1 September werden gestaakt.
	a.	vergoeding aan de leden van de examen-commissiën, en verdere uitgaven voor de examens f 550,—					
	b.	vergoeding van reiskosten aan onderwijzers, die zich voor het afleggen van examens of jongelieden, die zich voor het afleggen van het toelatingsexamen der normaallessen naar Curaçao moeten begeven 150,—	700,—	150,—	200,—		
76		Uitgaven in verband met de bevordering van het schoolbezoek (kolonie):					
	a.	kosten van het uitreiken van prijzen voor getrouw schoolbezoek f 300,—					
	b.	kosten van schoolvergoeding en -kleeding 4 000,—	4 300,—	4 000,—	4 000,—	(109)	114,—
77		Kosten van het voorbereidend onderwijs:					
	a.	toelagen aan het personeel:					
		1 hoofdonderwijzeres op Curaçao f 3 375,—					
		1 onderwijzeres op Curaçao (110) 990,—					
		<u>f 4 365,—</u>					
	b.	aanschaffing en onderhoud van leermiddelen 200,—	4 565,—	200,—	300,—		291,—
78		Kosten van leergangen:					
	a.	toelagen:					
		aan de personen belast met het vervolgonderwijs (kolonie) (111) f 2 400,—					
		aan den persoon belast met het onderwijs in de zeevaartkunde op Curaçao 1 200,—					
		aan de personen belast met het handelsonderwijs op Curaçao 1 800,—					
		aan de personen belast met het huishoudonderwijs op Curaçao 600,—					
		aan de personen belast met het ambachtsonderwijs op Curaçao 1 800,—					
		aan de personen belast met het vlechtonderwijs (kolonie) 9 000,—					
		<u>f 16 800,—</u>					

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.	TOEGESTAAN			TOELICHTINGEN.
				voor 1924.	voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	
	b.	aanschaffing van leermiddelen, werktuigen en andere benodigdheden, alsmede andere uitgaven voor de leergangen:					(116) Dit krediet bleef ongebruikt. Zie noot 113.
		voor vervolgonderwijs (kolonie)..... f 150,—		250,— f	250,— f	163,—	(117) Dit krediet bleef ongebruikt. Zie noot 114.
		voor zeevaartkunde op Curaçao..... 150,—		150,—	250,—	171,—	(118) In verband met de vermindering van het aantal leergangen en de geboden bezuiniging bleef f 1 400,— ongebruikt.
		voor handelonderwijs 150,—		300,—	350,—	374,—	(119) Dit krediet bleef ongebruikt. Zie noot 114.
		voor huishoudonderwijs 300,—		300,—	350,— (116)		(120) Zie de memorie van toelichting op art. 80.
		voor ambachtsonderwijs 750,—		750,—	750,— (117)		(121) Naar de behoefte werd dit artikel met f 575,— overschreden.
		voor vlechtonderwijs (kolonie)..... 2 400,—		3 000,—	2 750,— (118)	1 350,—	(122) In verband met de gedane uitgaven wordt deze post met f 300,— verlaagd.
		3 900,—					(123) Naar de behoefte bleef f 987,— ongebruikt.
	c.	leergeld voor de leerlingen, die ambachtsonderwijs genieten volgens het leerlingstelsel	1 000,—	f 21 700,—	1 000,—	1 000,— (119)	(124) In verband met de gedane uitgaven wordt deze post met f 400,— verlaagd.
79		Toelage aan den beheerder van de gouvernements-boekerij en -leeszaal, tevens belast met het onderhoud en de aanvulling van het koloniaal- en schoolmuseum.....	1 008,—	1 014,—	804,—	1 008,—	(125) Naar de behoefte bleef f 730,— ongebruikt.
80		Kosten van de gouvernements-boekerij en -leeszaal en van het koloniaal- en schoolmuseum, alsmede bijdrage aan de Vereeniging „Boekerij en Openbare Leeszaal Gertrude Judson” (120):					(126) In verband met het feit dat de armenkassen dit jaar nog niet werden ingesteld, bleef dit krediet ongebruikt.
	a.	verdere kosten van inrichting van de gouvernements-boekerij. f 500,—		500,—	1 000,—	956,—	(127) De ontvangsten van het in den tekst van dit artikel bedoeld huis bedroegen over 1923..... f 1 656,30
	b.	kosten van aanvulling en onderhoud van de boekerij en -leeszaal..... 1 200,—		1 200,—	1 200,—	1 156,—	De uitgaven voor onderhoud enz. van genoemd effect bedroegen in 1923..... f 59,15
	c.	kosten van aanvulling en onderhoud van het koloniaal- en schoolmuseum 125,—		125,—	125,—	75,—	Aan de verschillende godsdienstige gemeenten wordt uitgekeerd..... 1 597,15
	d.	bijdrage aan de Vereeniging „Boekerij en Openbare Leeszaal Gertrude Judson” (St. Eustatius)	250,—	2 075,—			De huur van het heerenhuis ad f 1 020,— 's jaars over 1923 werd in het jaar 1924 verantwoord.
		Armenzorg.					
81		Bijdragen aan armenkassen of onderstand aan behoeftigen:					
		Curaçao f 4 500,—		4 500,—	4 500,— (121)	5 075,—	
		Aruba (122)..... 3 000,—		3 300,—	3 300,— (123)	2 313,—	
		Bonaire..... 900,—		900,—	900,—	1 195,—	
		St. Martin (124)..... 2 000,—		2 400,—	2 400,— (125)	1 670,—	
		St. Eustatius..... 1 000,—		1 000,—	1 000,—	1 073,—	
		Saba..... 1 200,—		1 200,—	1 200,—	1 219,—	
		12 600,—					
82		Kosten van beheer der armenkassen (kolonie).....	1 000,—	1 000,—	1 000,— (126)		
83		Bijdragen aan kerkgenootschappen voor onderhoud van weezen:					
		aan de Vereenigde Protestantse gemeente..... f 1 500,—		1 500,—	1 500,—	1 500,—	
		aan de Roomsche-Katholieke gemeente..... 7 000,—		7 000,—	7 000,—	6 700,—	
		aan de Nederlandsch-Portugeesch-Israëlietische gemeente..... 500,—		500,—	500,—	500,—	
		9 000,—					
84		Kosten van beheer en onderhoud van het huis en erf N ^o 6 aan de Werfstraat op Scharloo, zoomede uitkeering aan de armen van de verschillende godsdienstige gezindten van de zuivere opbrengst van dat pand.....	1 600,—	1 600,—	1 200,— (127)	1 656,—	
		f 554 090,—		549 793,—	f 507 918,—	f 516 427,—	
		OVERZICHT.					
		Curaçao..... f 320 718,—		308 212,—	f 286 252,—		
		Aruba..... 69 063,—		69 898,—	56 816,—		
		Bonaire..... 40 859,—		41 314,—	35 815,—		
		St. Martin..... 37 691,—		40 613,—	41 191,—		
		St. Eustatius..... 16 664,—		15 754,—	15 083,—		
		Saba..... 26 935,—		27 132,—	28 593,—		
		Bovenwindsche eilanden..... 1 260,—		1 080,—	900,—		
		Kolonie..... 40 900,—		45 790,—	43 268,—		
		f 554 090,—		549 793,—	f 507 918,—		

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.	TOEGESTAAN			TOELICHTINGEN.
				TOEGESTAAN voor 1924.	TOEGESTAAN voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	
Vide AFDEELING.							
<i>Landbouw.</i>							
85		Bezoldiging van den hulp-landbouwkundige op de Bovenwindsche eilanden.....	f 3 000,—	3 000,—	f 3 000,—	(128) f 2 133,—	(128) Door wisseling van personeel bleef f 367,— ongebruikt.
86		Reis- en teerkosten van den hulp-landbouwkundige op de Bovenwindsche eilanden.....	500,—	500,—	500,—	412,—	(129) Vergoeding van onkosten aan den gouvernements-commissaris in Nederland bij twee geldelijk gesteunde aldaar gevestigde landbouwmaatschappijen.
87		Uitgaven in het belang van den landbouw en van de veeteelt:			(129) 50,—		(130) Naar de behoefte bleef f 656,— ongebruikt.
		Curaçao.....	f 1 500,—	1 500,—	1 500,—	(130) 844,—	(131) Zie de memorie van toelichting bij art. 88.
		Aruba.....	100,—	100,—	100,—	22,—	(132) Overschreden met f 1 275,—. In 1923 werden 40 Saanenbokken uit Holland ontvangen ten verkoop voor rasverbetering, terwijl 12 windmolens voor irrigatiedoelinden werden besteld.
		Bonaire.....	1 250,—	1 250,—	1 250,—	991,—	
		St. Martin.....	2 000,—	2 000,—	2 000,—	2 950,—	
		St. Eustatius.....	2 000,—	2 000,—	2 000,—	1 934,—	
		Saba.....	300,—	300,—	300,—	144,—	(133) Hoewel in de afgelopen twee jaren, katoen niet in belangrijke mate werd verbouwd, zoodat het geven van voorschotten onnoodig was, wordt dit krediet toch gehandhaafd, waar bij verbetering van de marktpositie van het product, verbouwing in de toekomst niet uitgesloten wordt geacht.
88		Voorschotten en andere buitengewone uitgaven tot bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt (kolonie) (131).....	10 000,—	10 000,—	10 000,—	(132) 11 275,—	(134) Dit krediet bleef ongebruikt, zie noot 133.
89		Kosten tot aanmoediging van den katoenbouw (aankoop van plantzaad en voorschot op geogst zaad, katoen of katoenvezel gewonnen door kleine planters): (133)					(135) Ongebruikt bleef f 1 347,—. Zie noot 133.
		St. Martin.....	f 7 000,—	7 000,—	7 000,—	(134)	
		St. Eustatius.....	7 000,—	7 000,—	7 000,—	(134)	
90		Bedrijfskosten van het katoenhuis en renteloos voorschot ter bestrijding van de kosten van bewerking en verzending naar de eerste havenplaats van vezel en zaad, gewonnen door kleine planters, zoomede onderhoud van den motor en de katoenmachines (St. Eustatius)	1 500,—	1 500,—	1 500,—	(135) 153,—	
			f 36 150,—	36 150,—	f 37 200,—	f 20 858,—	
OVERZICHT.							
		Curaçao.....	f 1 500,—	1 500,—	f 1 550,—		
		Aruba.....	100,—	100,—	100,—		
		Bonaire.....	1 250,—	1 250,—	1 250,—		
		St. Martin.....	9 000,—	9 000,—	10 000,—		
		St. Eustatius.....	10 500,—	10 500,—	10 500,—		
		Saba.....	300,—	300,—	300,—		
		Bovenwindsche eilanden.....	3 500,—	3 500,—	3 500,—		
		Kolonie.....	10 000,—	10 000,—	10 000,—		
			f 36 150,—	36 150,—	f 37 200,—		
VIIde AFDEELING.							
<i>Openbare gezondheidsdienst.</i>							
Ambtenaren, beambten en gezondheidscommissie.							
91		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen, voedergelden of kosten van vervoermiddelen en bruggegeden van den directeur van den openbaren gezondheidsdienst, de gouvernements-geneeskundigen, den opzichter, den hulpopzichter en den bode bij den openbaren gezondheidsdienst en den secretaris bij de gezondheidscommissie:					
a.		bezoldigingen, verlofbezoldigingen en toelagen:					
		1 directeur.....	f 7 008,—	7 008,—	f 7 008,—	f 7 008,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.	TOEGESTAAN			TOELICHTINGEN.	
				voor 1924.	voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.		
		11 gouvernements-geneeskundigen: 5 op Curaçao: 1 belast met den haven- en quarantaine-dienst..... f 6 000,— 1 in het oostelijk stadsdistrict 4 500,— 1 in het westelijk stadsdistrict 4 500,— 2 in de buitendistricten..... 12 000,— f 27 000,— 2 op Aruba..... 10 200,— 1 op Bonaire..... 5 100,— 1 op St. Martin..... 5 100,— 1 op St. Eustatius..... 6 000,— 1 op Saba..... 5 100,— f 58 500,— 2 buitengewoon gouvernements-geneeskundigen: 1 belast met de bijzondere heilkundige hulp en hulp bij vrouwenziekten aan onvermogens en aan het per- soneel der politie en het wettig gezin van de leden van dat personeel..... f 3 600,— 1 belast met de oogheilkundige behande- ling van onvermogens (137)..... 1 200,— 4 800,— 1 opzichter, f 2100 tot f 3000..... 3 000,— 1 hulp-opzichter, f 900 tot f 1260..... 900,— 1 bode, f 600 tot f 960..... 915,— 1 secretaris van de gezondheidscommissie..... 360,— f 75 483,—		6 000,— f	6 000,— f	6 000,—	(136)	(136) Aan een der gouvernements-geneeskundigen op Curaçao werd een voorschot verleend tot het aanschaffen van een vervoermiddel, op welk voorschot op ultimo December 1923 nog f 1 863,— onbetaald was.
		b. persoonlijke toelagen van den directeur van den openbaren gezondheidsdienst en van twee gouvernements-geneeskundigen: van den directeur..... f 7 992,— van twee gouvernements-geneeskundigen, 1 op Curaçao à f 1200 en 1 op Bonaire à f 2100..... 3 300,— 11 292,—		4 500,—	4 500,—	4 500,—		(137) Binnenkort wordt een oogheilkundig specialist verwacht en wordt mitsdien het krediet gehandhaafd.
		c. voedergelden of kosten van vervoermiddelen: aan den directeur..... f 700,— aan 11 gouvernements-geneeskundigen: 5 op Curaçao, 1 à f 3700, 2 à f 900 en 2 à f 500 (139)..... 6 500,— 2 op Aruba à f 900..... 1 800,— 1 op Bonaire..... 900,— 1 op St. Martin..... 500,— 1 op St. Eustatius..... 400,— 1 op Saba..... 400,— 10 500,— f 11 200,—		4 500,—	4 500,—	4 500,—		(138) Dit krediet bleef ongebruikt. Op Curaçao was in 1923 geen oogheilkundige belast met de behandeling van de onvermogens.
		d. bruggegelden: 1 opzichter..... f 48,— 1 bode..... 48,— 96,—		4 500,—	4 500,—	4 500,—		(139) Aan den gouvernements-geneeskundige belast met den haven- en quarantainedienst werd in 1922 een vergoeding wegens kosten van een vervoermiddel te water ad f 2 400,— toegekend. Deze vergoeding bleek, bij de toename van het scheepvaartverkeer, te gering te zijn en mitsdien werd zij verhoogd met f 600,— ingaande 1 Mei 1923. In verband hiermede wordt deze post voor 1925 f 600,— hooger geraamd.
92		Kosten van aanschaffing en onderhoud van instrumenten en hulpmiddelen voor onderzoek, ten behoeve van den dienst van de gouvernements-geneeskundigen (kolonie)..... 500,—		3 600,—	3 600,—	3 600,—		(140) Hoewel het aantal gouvernements-geneeskundigen op Aruba één minder bedroeg dan waarmede bij de raming rekening is gehouden, is dit artikel met f 2 250,— overschreden aangezien aan den geneesheer belast met den havendienst een vergoeding voor een vervoermiddel te water was toegekend, waarvoor geen krediet was toegestaan. Zie noot 139.
93		Reis- en teerkosten van den directeur van den openbaren gezondheidsdienst, de leden en den secretaris van de gezondheidscommissie en de deskundigen, die door die commissie worden gehoord..... 1 500,—		1 200,—	1 200,—	1 200,—	(138)	(141) Naar de behoefte bleef f 1 443,— ongebruikt.
		Quarantaine-dienst.		3 600,—	4 008,—	3 000,—		(142) Toelage aan den gouvernements-geneeskundige, belast met den haven- en quarantaine-dienst, voor het verrichten van bijzondere quarantaine-diensten.
94		Bezoldiging of verlofbezoldiging van den loods, tevens opzichter aan de Caracasbaai f 900 tot f 1260..... 1 260,—		780,—	600,—	780,—		(143) Bij de invoering van de salarisregeling is deze toelage vervallen.
95		Loon van bedienden, aankoop van benodigdheden, huisvesting van geobserveerden en andere uitgaven voor de quarantaine-plaatsen aan de Caracasbaai en op Mundo Nobo en voor den quarantaine-dienst in het algemeen:		360,—	420,—	200,—		
	a.	loon van bedienden..... f 2 225,—		7 992,—	7 992,—	7 992,—		
	b.	aankoop van benodigdheden, huisvesting van geobserveerden en andere uitgaven..... 3 000,—		3 300,—	3 300,—	3 300,—		
			f 98 071,—	7 992,—	7 992,—	7 992,—		
				3 300,—	3 300,—	3 300,—		
				700,—	700,—	700,—		
				5 900,—	3 500,—	10 450,—	(140)	
				1 800,—	1 800,—	1 800,—		
				900,—	900,—	900,—		
				500,—	500,—	500,—		
				400,—	400,—	400,—		
				400,—	400,—	400,—		
				48,—	48,—	48,—		
				48,—	48,—	24,—		
				500,—	500,—	408,—		
				1 500,—	1 500,—	57,—	(141)	
				1 260,—	1 440,—	1 260,—	(142)	
				2 225,—	2 864,—	2 237,—	(143)	
				3 000,—	3 000,—	3 071,—		

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.	TOEGESTAAN			TOELICHTINGEN.
				voor 1924.	voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	
96		Kosten van uitvoering van den dienst:					
		Aruba..... f 150,—		f 150,—	f 66,—	(144) Uitgegeven werd voor:	
		Bonaire..... 150,—		150,—	234,—	45132 verpleegdagen van krankzinnigen ad f 0,50..... f 22 566,—	
		St. Martin..... 150,—		150,—	1,—	5110 " van 14 zusters..... 2 555,—	
		St. Eustatius..... 150,—		150,—		1460 " van 3 oppassers en een pontvoer-	
		Saba..... 150,—	f 750,—	150,—		der..... 730,—	
		Gesticht voor krankzinnigen.				gebruiksbelasting..... 12,40	
						begraveniskosten en doodkisten..... 211,—	
						reparatie van een pont..... 11,90	
97		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen van den directeur en de oppassers:				f 26 086,30	
		1 directeur, tevens directeur van het gesticht voor melaatschen..... f 1 320,—		1 320,—	1 320,—	verpleging van klassepatiënten..... 2 544,50	
		3 oppassers à f 720..... 2 160,—	3 480,—	2 160,—	2 160,—	Totaal.... f 28 630,80	
98		Onderhoud van de verpleegden en verdere kosten.....	32 000,—	32 000,—	(144) 28 630,—	(145) De vergoeding per verpleegdag wordt uitgekeerd naar reden van f 0,70,	
99		Tijdelijke verhooging van den voorafgaanden post in verband met de stijging der prijzen van levensmiddelen, enz.....	12 000,—	12 000,—	(145) 10 340,—	waarvan f 0,20 op dezen post werd verantwoord. Ongebruikt bleef f 1 660,—, zie noot 144.	
		Gesticht voor melaatschen.				(146) Toegestaan voor „bezoldiging of toelage en voedergeld of kosten van vervoermiddelen van den buitengewoon gouvernements-geneeskundige belast met de melaatschenverpleging en loon van den oppasser van het gesticht voor melaatschen". Een der gouvernements-geneeskundigen wordt belast met de behandeling der melaatschen, terwijl geen oppasser wordt aangesteld, om welke reden voor 1924 geen krediet wordt aangevraagd.	
100		Onderhoud van de verpleegden in het gesticht voor melaatschen op Curaçao en verdere kosten.....	4 200,—	(146) 2 066,—	(147) 3 140,—	(148) 1 700,—	
101		Tijdelijke verhooging van den voorafgaanden post in verband met de stijging der prijzen van levensmiddelen, enz.....	3 660,—	4 200,—	(149) 3 500,—	(149) 4 135,—	
102		Uitkeering voor vervoermiddelen van de dienstdoenden bij het gesticht voor melaatschen op Curaçao.....	600,—	3 660,—	(150) 3 500,—	(150) 3 646,—	
				600,—	(151) 1000,—	(152) 600,—	
						(147) Toegestaan voor „Toelagen en voedergeld of kosten van vervoermiddelen van den buitengewoon gouvernements-geneeskundige, belast met de melaatschen-verpleging, van den oppasser van het gesticht voor melaatschen op Curaçao en van den opzichter van het gesticht voor melaatschen op St. Eustatius".	
						(148) Ongebruikt bleef f 1 440,— in verband met het feit, dat het gesticht op St. Eustatius opgeheven was en geen oppasser op Curaçao werd aangesteld.	
						(149) Uitgegeven werd voor:	
						5102 verpleegdagen van 14 patiënten..... f 2 551,—	
						1095 " van 3 zusters..... 547,50	
						1095 " van 1 oppasser, een pontvoerder en een mannelijke bediende..... 547,50	
						verpleging van een klassepatiënt à f 1,10 per dag.... 401,50	
						reparatiekosten van een pont..... 87,76½	
						f 4 135,26½	
						De overschrijding bedraagt f 635,—.	
						(150) De vergoeding per verpleegdag werd uitgekeerd naar reden van f 1,—, waarvan f 0,50 op dezen post werd verantwoord. Overschreden met f 146,—. Zie noot 149.	
						(151) Voeding en kleeding van de verpleegden in het gesticht voor melaatschen op St. Eustatius.	
						(152) Dit gesticht werd in 1922 buiten gebruik gesteld, waardoor het krediet ongebruikt bleef.	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.	TOEGESTAAN voor 1924.	TOEGESTAAN voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	TOELICHTINGEN.
		Inrichting voor behandeling van lijdens aan besmettelijke geslachtsziekten.					
103		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen van den inwonenden beambten en het verplegend personeel van bijstand: 1 inwonend beambte, f 780 tot f 1080 f 980,— 1 verpleegster van bijstand, f 480 tot f 720 720,— f 1 700,—	f 1 700,—	930,— 720,—	f 1 200,— 900,—	f 830,— 720,—	(153) Verpleegd werden 127 patiënten met een totaal aantal mandagen van 9435, terwijl voor beambte, echtgenoot en verpleegster, het aantal mandagen 1095 bedroeg. Kosten per verpleegdag bedroegen f 0,58. Op dezen post is ook verantwoord de tandheelkundige hulp aan de patiënten à f 300,—. Ongebruikt bleef f 3 574,—.
104		Huur van gebouwen voor behandeling van lijdens aan besmettelijke geslachtsziekten, verpleegkosten van de lijdens, voeding van den inwonenden beambte, zijne echtgenoot en de verpleegster en andere uitgaven:					(154) Naar de behoefte bleef f 306,— ongebruikt.
	a.	huur van gebouwen f 1 020,—		1 020,—	1 020,—	1 020,—	(155) Toegestaan voor: tijdelijke verhooging van den voorgaanden post in verband met de stijging van levensmiddelen enz. Dit krediet wordt in verband met de noodzakelijke versoering, niet meer geraamd.
	b.	verpleegkosten van de lijdens en voeding van den inwonenden beambte, zijne echtgenoot en de verpleegster 7 500,—		7 500,—	10 000,—	(153) 6 426,—	(156) Dit krediet wordt ongebruikt. Zie noot 153.
	c.	verlichting, telefoon, onderhoud, herstelling en aanvulling van meubilair werktuigen, enz., keuken- en waschpersoneel en andere uitgaven 2 500,—	11 020,—	2 500,—	2 800,—	(154) 2 494,—	(157) Naar de behoefte bleef f 468,— ongebruikt.
		Laboratorium en kantoor van den openbaren gezondheidsdienst.		1 500,—	(155) 1 500,—	(156)	(158) Naar de behoefte bleef f 413,— ongebruikt.
105		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen van den hulp-scheikundige, den hulp-bacterioloog en de bedienden: 1 hulp-scheikundige, f 2700 tot f 3960 f 3 600,— 1 hulp-bacterioloog, f 2700 tot f 3960 3 600,— 1 eerste-bediende, f 1080 tot f 1620 1 545,— 2 bedienden, f 480 tot f 720 1 440,— 10 185,—	10 185,—	3 600,— 3 600,— 1 440,— 1 440,—	3 500,— 3 500,— 1 272,— 1 008,—	3 450,— 3 600,— 1 440,— 1 270,—	
106		Benodigdheden en andere uitgaven 3 000,—	3 000,—	3 000,—	(157) 2 532,—		
		Ontsmettingsdienst.					
107		Arbeidsloon en andere uitgaven 1 000,—	1 000,—	1 000,—	500,—	680,—	
		Reinigingsdienst.					
108		Arbeidsloon en andere uitgaven: Curacao. arbeidsloon f 18 000,— aanschaffing en onderhoud van wagens en ponten, kosten van gereedschappen en andere uitgaven 3 000,— f 21 000,— Aruba 1 000,— Bonaire 1 000,— St. Martin 1 000,— St. Eustatius 1 500,— Saba 1 000,— 26 500,—	26 500,—	18 000,— 3 000,— 1 000,— 1 000,— 1 000,— 1 500,— 1 000,—	18 000,— 2 500,— 1 000,— 1 000,— 1 000,— 1 500,— 1 000,—	(158) 17 587,— 2 532,— 707,— 893,— 987,— 1 500,— 857,—	
		Keuringsdienst voor eet- en drinkwaren.					
109		Kosten van aankoop van monsters, enz. 150,—	150,—	150,—	150,—	20,—	
		Ziekenhuis.					
110		Kosten van een ziekenhuis op St. Eustatius 1 200,—	1 200,—	1 200,—	1 100,—	1 273,—	
		Algemeene kosten.					
111		Vergoeding voor verpleging en begrafeniskosten van onvermogens, daaronder begrepen de gevangenen, het politiepersoneel en het wettig gezin van de leden van dat personeel, huur van woningen en spreekkamers voor gouvernements-geneeskundigen, verloskundige hulp aan onvermogens kraamvrouwen, kosten van het onderwijs in de verloskunde, zoomede uitgaven voor reiskosten en voor het uitreiken van prijzen aan vroedvrouwen, die een goed examen hebben afgelegd:					

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD VOOR 1925.	TOEGESTAAN	TOEGESTAAN	UITGAVEN	TOELICHTINGEN.
				VOOR 1924.	VOOR 1923.	gedaan of nog te doen voor 1923.	
a.		vergoeding voor verpleging en begrafeniskosten van onvermogenen, daar- onder begrepen de gevangenen, het politiepersoneel en het wettig gezin van de leden van dat personeel:					(159) Uitgegeven werd voor:
		Curacao f 22 500,—		22 500,—	f 25 000,—	f 22 020,—	38467 verpleegdagen van onvermogenen ad f 0,50.... f 19 233,50
		Aruba 3 200,—		3 200,—	3 200,—	3 235,—	verpleging van politiepersoneel..... 1 589,75
		Bonaire 1 830,—		1 830,—	1 300,—	1 894,—	tandheelkundige behandeling 300,—
		St. Martin 1 900,—		1 900,—	1 900,—	1 508,—	begrafeniskosten, levering van doodkisten, enz..... 896,79
	 f 29 430,—					f 22 020,04
b.		huur van een woning voor den gouvernements-geneeskundige van het 2de en 3de district.....	500,—	500,—	500,—	500,—	(160) Naar de behoefte werd f 594,— meer uitgegeven.
c.		huur van spreekkamers voor gouvernements-geneeskundigen:					(161) Op dezen post werden de verpleegkosten van onvermogenen ad f 0,75 per verpleegdag verantwoord. Ongebruikt bleef f 392,—.
		Curacao (2de district)..... f 52,—		52,—	52,—	38,—	
		Aruba (buitendistricten)..... 54,—		54,—	54,—	54,—	
	 106,—		(162) 180,—			(162) Huur van een spreekkamer voor den gouvernements-geneeskundige op St. Martin.
d.		verloskundige hulp aan onvermogenende kraamvrouwen:					(163) Dit krediet bleef, in verband met de bezuiniging, ongebruikt.
		Curacao f 1 000,—		1 000,—	1 000,—	1 043,—	
		Aruba 102,—		102,—	100,—	102,—	
		Bonaire 250,—		250,—	250,—	379,—	(164) De vergoeding per verpleegdag werd uitgekeerd naar reden van f 0,75 per dag, waarvan f 0,25 op dit artikel werd verantwoord. Zie noot 159.
		St. Eustatius 100,—		100,—	100,—	45,—	
		Saba 50,—		50,—	50,—		(165) Tijdelijke verhooging van den post „vergoeding voor verpleging van onvermogenen enz. (Bonaire)”. (166) Dit krediet bleef ongebruikt. (167) Zie de memorie van toelichting bij artikel 113. (168) Toegestaan voor: Bezoldiging of verlofbezoldiging en toelage van een gouvernements- apotheker en een bediende in de stadsapothek. (169) Dit krediet bleef ongebruikt. Zie de memorie van toelichting bij art. 113. (170) Huur van een gebouw op Curacao voor stadsapothek. (171) Dit krediet bleef ongebruikt. Zie de memorie van toelichting bij art. 113. (172) Toegestaan voor „vergoeding aan een der gouvernements-geneeskun- digen op Aruba voor het gebruik van een vertrek als apotheek, voor het schoonhouden daarvan en van de werktuigen, enz. en voor het aankopen en aanbrengen van water”. Dit krediet wordt niet meer af- zonderlijk geraamd. (173) Naar de behoefte bleef f 402,— ongebruikt. (174) Waar de voorgenomen uitbreiding van den verplegingsdienst in de eerste jaren wel achterwege zal blijven, wordt het krediet terugge- bracht tot f 500,—. (175) De door de vereeniging „Het Groene Kruis” voorgenomen uitbreiding van den verplegingsdienst kwam niet tot stand. In verband hiermede zal aan haar slechts f 500,— als bijdrage worden verleend.
	 1 502,—		500,—	500,—	(163)	
e.		kosten van onderwijs in de verloskunde, zoomede uitgaven voor reiskosten en voor het nitreiken van prijzen aan vroedvrouwen, die een goed exa- men hebben afgelegd.....	500,—	500,—	500,—		
112		Tijdelijke verhooging van den voorafgaanden post in verband met de stijging der prijzen van levensmiddelen, enz.:					
		Curacao f 10 500,—		10 500,—	11 300,—	9 617,—	
		Aruba 1 000,—		1 000,—	1 000,—	1 075,—	
		St. Martin 600,—		600,—	400,—	490,—	
	 12 100,—					
113		Verschillende uitgaven voor aankoop van geneesmiddelen en geneeskundige benoedigdheden, alsmede kosten van operatiën van de onvermogenen, daaronder begrepen de gevangenen, het politiepersoneel en het wettig gezin van de leden van dat personeel en de verpleegden in de gestichten voor krankzinnigen en melaatschen (kolonie) (167).....	15 000,—	20 000,—	13 600,—	13 576,—	
114		Kosten van schoonhouden van en andere uitgaven voor apotheken en huur van een apo- theek op Saba (Bottom):					
	a.	kosten van schoonhouden en andere uitgaven van apotheken (kolonie) f 500,—		500,—	500,—	303,—	
	b.	huur van een apotheek op Saba..... 210,—		210,—	210,—	210,—	
	 710,—		100,—	100,—		
115		Kosten van onderhoud en bediening van een ziekenauto.....	1 800,—	1 800,—	1 800,—	1 398,—	(173)
116		Kosten verbonden aan een algemeene koepokinenting der bevolking (kolonie).....	500,—	500,—	500,—	277,—	(174)
117		Uitgaven voor bewaring van koepokstof.....	60,—	60,—	60,—	60,—	
118		Bijdrage aan de vereeniging „Het Groene Kruis” (174).....	500,—	900,—	900,—	500,—	(175)
	 f 280 709,—		292 845,—	f 277 412,—	f 253 637,—	
OVERZICHT.							
		Curacao.....	f 209 863,—	217 499,—	f 210 698,—		
		Aruba.....	17 506,—	17 506,—	17 604,—		
		Bonaire.....	11 330,—	11 330,—	9 100,—		
		St. Martin.....	9 250,—	9 250,—	9 430,—		
		St. Eustatius.....	9 350,—	9 350,—	10 070,—		
		Saba.....	6 910,—	6 910,—	6 910,—		
		Kolonie.....	16 500,—	21 000,—	13 600,—		
	 f 280 709,—		292 845,—	f 277 412,—		

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.	TOEGESTAAN			TOELICHTINGEN.
				voor 1924.	voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	
		VIIIste A F D E E L I N G. <i>Openbare werken.</i>					
		Ambtenaren en beambten.					
119		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen van den directeur en de verdere ambtenaren en beambten bij het departement:					(176) Wederom wordt een krediet voor drie opzichters aangevraagd, waar in de praktijk gebleken is, dat met 2 opzichters niet kan worden volstaan.
	a.	bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen:					(177) Toelage van een beheerder van het buskruitmagazijn op Curaçao.
		1 directeur f 7 200,—					(178) Bij de nieuwe salarisregeling werd deze functie zonder vergoeding aan een opzichter opgedragen.
		3 opzichters, f 2100 tot f 3000 (176) 8 100,—					(179) Toelage van een schrijver.
		1 machinist-monteur 4 404,—					(180) Verantwoording van dezen schrijver had plaats op artikel 1 a.
		1 wachter bij het buskruitmagazijn 540,—					(181) In verband met de geboden bezuiniging werden alléén dringende reparaties verricht. Ongebruikt bleef daardoor f 3 549,—.
		1 magazijnmeester, f 900 tot f 1260 1 260,—					(182) Door het betrachten van groote zuinigheid, alsmede het verrichten van onderhoudswerken door de militairen zelf, bleef f 1 266,— ongebruikt.
		1 bode, f 480 tot f 720 480,—					(183) Overschreden met f 466,—. Bij de raming was geen rekening gehouden met de nieuwe brandspuiten.
		f 21 984,—					
	b.	persoonlijke toelage van den directeur 1 800,—	f 23 784,—				
120		Reis- en teerkosten en kosten van vervoermiddelen van den directeur en verdere ambtenaren en beambten en teekenbehoefden voor het kantoor van den directeur:					
	a.	reis- en teerkosten f 400,—					
	b.	onderhoud en bediening van een dienstauto 1 800,—					
	c.	teekenbehoefden 280,—	2 480,—				
		f 2 480,—					
		Onderhoud, herstelling en nieuwe werken.					
121		Gewoon onderhoud en kleine herstellingen van de landsgebouwen, eigendommen en werktuigen, zoomede aankoop en onderhoud van meubelen en andere benoodigdheden en verdere uitgaven:					
	a.	gewoon onderhoud en kleine herstellingen van de landsgebouwen, eigendommen en werktuigen:					
		Curaçao f 16 000,—					
		Aruba 2 000,—					
		Bonaire 2 000,—					
		St. Martin 2 500,—					
		St. Eustatius 1 500,—					
		Saba 1 000,—					
		f 25 000,—					
	b.	gewoon onderhoud en kleine herstellingen van de militaire gebouwen en werken 3 000,—					
	c.	onderhoud, vernieuwing en aankoop van meubelen en schrijfmachines en andere benoodigdheden:					
		Curaçao f 2 000,—					
		Aruba 150,—					
		Bonaire 200,—					
		St. Martin 200,—					
		St. Eustatius 100,—					
		Saba 100,—					
		2 750,—					
	d.	schoonhouden van kantoorlokalen en aanbrengen van water 1 400,—					
	e.	kosten van leidingwater voor het gouvernementshuis 600,—					
	f.	kosten van telefoonabonnementen 1 400,—					
	g.	onderhoud en bediening van de brandspuiten op Curaçao 800,—					
	h.	onderhoud van de brandspuit en de klok en het schoonhouden van kantoorlokalen op St. Martin 200,—	35 150,—				

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.
122		Gewoon onderhoud en herstelling van straten, wegen en kaden, zoomede oliebesproeiing van de straten:	
	a.	gewoon onderhoud en herstelling van straten en wegen:	
		Curacao:	
		straten en wegen in het stadsdistrict f 12 000,—	
		wegen in de buitendistricten 12 500,—	
		<u>f 24 500,—</u>	
		Aruba 3 000,—	
		Bonaire 2 000,—	
		St. Martin 2 000,—	
		St. Eustatius 2 000,—	
		Saba, waaronder ook te verstaan het plaveien en aanbren- gen van treden 2 000,—	
		<u>f 35 500,—</u>	
	b.	gewoon onderhoud en herstelling van kaden 1 800,—	
	c.	oliebesproeiing van de straten 4 000,—	
		<u>f 41 300,—</u>	
123		Buitengewone uitgaven voor onderhoud en herstelling van landsgebouwen en eigendommen, straten, wegen, enz.:	
		Curacao:	
	a.	buitengewone herstelling aan de handelskade (187) f 30 000,—	
	b.	verbetering van de slachtplaats (188) 3 000,—	
	c.	uitbreiding van de speelplaats aan de Emmaschool (189) 1 500,—	
	d.	buitengewone herstelling van de straten in het stadsdistrict (190) 30 000,—	
	e.	buitengewone herstelling van de wegen in de buitendistricten (191) 15 000,—	
		<u>f 79 500,—</u>	

TOEGESTAAN voor 1924.	TOEGESTAAN voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	TOELICHTINGEN.
			(184) Wegens gebrek aan toezichhoudend personeel bleef een bedrag van f 2 074,— ongebruikt.
12 000,—	f 12 000,—	f 11 801,—	(185) De overschrijding met f 2 495,— is te wijten aan noodzakelijke belangrijke reparaties in verband met zware regens in October 1923.
12 500,—	10 000,—	(184) 7 926,—	(186) Doordat de werkkrachten geconcentreerd waren aan de buitengewone herstelling van de Brionkade, bleef f 1 415,— ongebruikt.
3 000,—	3 000,—	2 992,—	(187) Zie de memorie van toelichting bij art. 123 a.
2 000,—	2 000,—	1 991,—	(188) Zie de memorie van toelichting bij art. 123 b.
2 000,—	2 000,—	(185) 4 495,—	(189) Zie de memorie van toelichting bij art. 123 c.
2 000,—	2 000,—	1 995,—	(190) Zie de memorie van toelichting bij art. 123 d.
2 000,—	2 000,—	2 000,—	(191) Zie de memorie van toelichting bij art. 123 e.
1 800,—	1 800,—	(186) 385,—	(192) Kosten voor:
4 000,—	4 000,—		Buitengewone herstelling van het tolkantoor f 4 000,—
			Buitengewone herstelling van het postkantoor, zoomede het bijbouwen van een vertrek voor het opslaan en sorteeren van postpakketten 4 000,—
			Buitengewone herstelling van de straten in het stadsdistrict 30 000,—
			Buitengewone herstelling van de wegen in de buitendistricten 15 000,—
			<u>f 53 000,—</u>
			(193) Kosten voor:
			Beschieten met hout en herstellen van het dak van de districtmeesterswoning op Rust f 2 500,—
			Oververven van de buitenhoutwerken in den batterijmuur en van de boogwoningen daarin 1 100,—
			Oververven van het houtwerk van het cantinegebouw 900,—
			Oververven van het buiten- en binnenhoutwerk van de woning van den adjudant-onderofficier 400,—
			Vernieuwing van de verharding in de Heerenstraat 8 000,—
			Geheele vernieuwing van de verharding van de Breedestraat (stad) en Breedestraat (Overzijde) 7 000,—
			Vernieuwen en herstellen van den kademuur langs het Brionplein 7 500,—
			Buitengewone herstelling van den weg van het Militair Hospitaal naar Siberie 12 000,—
			<u>f 39 400,—</u>
			(194) Uitgegeven werd voor:
			Beschieten met hout en herstellen van het dak van de districtmeesters woning op Rust (a) Nihil.
			Oververven van de buitenhoutwerken in den batterijmuur en van de boogwoningen daarin f 1 144,—
			Oververven van het houtwerk van het cantinegebouw 765,—
			Oververven van het buiten- en binnenhoutwerk van de woning van den adjudant-onderofficier 293,—
			Vernieuwing van de verharding in de Heerenstraat (b) 7 540,—
			Geheele vernieuwing van de verharding van de Breedestraat (stad) en Breedestraat (Overzijde) (c) 9 812,—
			Vernieuwen en herstellen van den kademuur langs het Brionplein (d) 6 671,—

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.	TOEGESTAAN	TOEGESTAAN	UITGAVEN	TOELICHTINGEN.
				voor 1924.	voor 1923.	gedaan of nog te doen voor 1923.	
124		Nieuwe werken en aankoop van onroerende goederen:					
		Curacao:					
	a.	buitengewone havenverbeteringen (201).....	f 40 000,—				(200) Uitgegeven voor: Oververven van de houtwerken der schoolgebouwen te Windward-side en St. John's..... f 729,— Buitengewone herstelling van de arrestlokalen en het aanbrengen van nieuwe vloeren in die gebouwen..... 341,— Buitengewone herstelling aan de wegen leidende naar de Ladderbaai en de Windwardside..... 1 998,— <u>f 3 068,—</u>
	b.	aanleg van nieuwe straten in het stadsdistrict (202).....	5 000,—				(201) Zie de memorie van toelichting bij art. 124 a. (202) Zie de memorie van toelichting bij art. 124 b. (203) Zie de memorie van toelichting bij art. 124 c.
	c.	aanschaffing van nieuwe machines voor de smederij (203) ..	4 000,—				(204) Kosten voor: het aanbrengen van een nieuwen motor in de motorboot van den gouverneur..... f 3 500,— het aanbrengen van een nieuw kustlicht te Willemstad 3 000,— bouw van een afdakje bij het gesticht voor krankzinnigen 500,— bouw van een lijkenhuis bij het gesticht voor krankzinnigen..... 2 000,— bouw van twee openbare privaten..... 4 000,— bouw van nieuwe privaten in het Riffort ten behoeve van het personeel van de draadlooze telegrafie..... 500,— aanschaffing van werktuigen voor de verbetering van de wegen, o. m. voor asphalteering en oliebesproeiing..... 4 000,— verbetering van de de Ruyterkade bij den ingang van het Waaigat..... 20 000,— het leggen van twee meerboeien in het Schottegat..... 17 000,— <u>f 54 500,—</u>
			f 49 000,—	(205) f 2 900,—	(206) f 85 669,—		(205) Kosten voor: Bouw van twee veranda's bij het krankzinnigengesticht f 500,— Aanschaffing van een autotruck ten dienste van openbare werken..... 2 400,— <u>f 2 900,—</u>
							(206) Uitgegeven werd voor: Bouw van twee veranda's bij het krankzinnigengesticht (a)..... f 166,— Aanschaffing van een autotruck ten dienste van openbare werken (b)..... 1 690,— Aankoop van een stuk grond op Scharloo (c)..... 2 070,— Aankoop en kosten van overdracht van de panden de Ruyterplein 5, 7 en 9 (d)..... 25 040,— Aankoop van de plantage „Buena Vista” en enkele daarom gelegen stukken grond, zoomede kosten van overdracht (e)..... 14 170,— Aankoop van de plantage „Hato” met overdrachtskosten (e)..... 42 533,— <u>f 85 669,—</u>
							(a) Eén groote veranda werd slechts gebouwd, waardoor f 334,— ongebruikt bleef. (b) Naar de behoefte bleef f 710,— ongebruikt. (c) Voor niet te hoogen prijs kon de hand worden gelegd op een stuk grond op Scharloo, dat geschikt is voor woningbouw. (d) De firma S. E. L. Maduro & Sons was genegen de panden de Ruyterplein Nos. 5, 7 en 9 voor een schappelijken prijs van de hand te doen. In verband met de plannen tot verbetering van de de Ruyterkade bij den ingang van het Waaigat, werd tot aankoop overgegaan, waar in afwachting van de uitvoering van deze plannen, de huizen een behoorlijk rendement van het daarin vastgelegde kapitaal geven. (e) Zie de memorie van toelichting bij art. 128.
							(207) Kosten voor: Bouw van een nieuwen vuurtoren aan den Oostpunt van Aruba..... f 15 000,—

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.	TOEGESTAAN			TOELICHTINGEN.
				voor 1924.	voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	
		Bonaire:					(208) Zie de memorie van toelichting bij art. 124 d.
	d.	verlenging van den steiger op de reede van Kralendijk (208).....	3 000,—				(209) Kosten voor aanleg van een telefoon van den post voor draadlooze tele- grafie naar het douane-kantoor (St. Martin)..... f 1 200,—
			f 52 000,—	(209) f 1 200,— (210) (211) 7 500,— (212) f 429,— (213) 2 500,— (214) 1 141,—			(210) Aanleg van een telefoon had niet plaats en bleef mitsdien het krediet ongebruikt.
		Baggerwerken.					(211) Kosten voor: (Sint Eustatius) Het bouwen van een armhuis..... f 7 000,— Het bouwen van een kleine algemeene slachtplaats.... 500,— f 7 500,—
125		Verschillende uitgaven:					(212) Uitgegeven voor: Het bouwen van een armhuis (a)..... Nihil. Het bouwen van een kleine algemeene slachtplaats.. f 429,— (a) Het voormalig leprozengesticht wordt, na behoorlijke desinfectie, als armhuis gebruikt, hierdoor bleef dit krediet ongebruikt.
	a.	arbeidsloon, materialen en steenkolen voor en onderhoud van de baggertoestellen met bijbehorende vaartuigen..... f 12 000,—		12 000,—	12 000,—	(215) 9 862,—	(213) Kosten voor aanschaffing van twee boeilichamen en kosten van het leggen daarvan (Saba)..... f 2 500,—
	b.	baggeren met den beugel en verschillende andere maatregelen tot het voorkomen van ophooping van vuil langs de kaden van het Rifwater en het Waaigat..... 2 700,—		2 700,—	2 700,—	2 629,—	(214) Daar bij het maken van de boeien gebruikt werd gemaakt van de platen van de voormalige zandzuiger, bleef een bedrag van f 1 359,— ongebruikt.
	c.	verrichten van peilingen in de St. Annabaai en het bevaarbare gedeelte van het Schottegat..... 500,—		500,—	500,—	(216)	(215) Gebaggerd werd in het Waaigat en in het Schottegat, ongebruikt bleef f 2 138,—.
		Steenbreker.					(216) Peilingen werden niet verricht.
126		Bedrijfskosten van den steenbreker alsmede aankoop en verzamelen van steen (217)...	12 000,—	12 000,—	(218) 12 000,—	(219) 83,—	(217) De omschrijving van dit artikel is zoodanig gewijzigd, dat ook de kos- ten van het verzamelen van steen daaruit gekweten kunnen worden.
		Waterverschaffing.					(218) Toegestaan voor bedrijfskosten van den steenbreker.
127		Kosten in verband met den aanleg van werken in het belang van de waterverschaffing, waaronder begrepen verbetering van de bestaande waterwerken en putten, en kosten van onderhoud der tot stand gekomen werken:					(219) De steenbreker bleef buiten gebruik, aangezien in de praktijk geble- ken is, dat aankoop en verzamelen van steen goedkooper is.
	a.	aanlegkosten:					(220) Op dezen post werd slechts gekweten de kosten van aanleg eener buis- leiding op Buena Vista. Damaanleg had in het afgelopen jaar niet plaats. Ongebruikt bleef f 6 290,—.
		Curacao..... f 7 000,—		7 000,—	7 000,—	(220) 710,—	(221) In verband met de noodzakelijkheid van het graven van enkele putten op Bonaire, is een krediet van f 125,— ten eenemale onvoldoende, daarom wordt het krediet hierbij verhoogd tot f 1 000,—.
		Bonaire (221)..... 1 000,—		125,—	125,—	126,—	(222) Toegestaan voor: aanlegkosten in het belang van de waterverschaf- fing enz. (St. Martin).
		f 8 000,—		(222) 350,—	(223)		(223) Dit krediet bleef ongebruikt.
	b.	onderhoudskosten:					(224) In verband met de vele regens in 1922 eischte het onderhoud der putten minder dan normaal, zoodat ongebruikt bleef f 1 063,—.
		Curacao..... f 3 000,—		3 000,—	3 000,—	(224) 1 937,—	(225) Zie de memorie van toelichting bij artikel 128.
		Aruba..... 350,—		350,—	350,—	345,—	(226) Op dit artikel werden verantwoord, behalve de kosten van hydrologi- sche onderzoekingen van den mijnbouwkundigen dienst, de aankoop van Marie Pompoen, Steenrijk, enz. met de kosten daarop ad f 4 305,—, alsmede het bouwen van een regenbak met vang op dit terrein. Zie verder de memorie van toelichting bij dit artikel.
		Bonaire..... 300,—		300,—	300,—	198,—	
		St. Martin..... 150,—		150,—	150,—	148,—	
		St. Eustatius..... 250,—		250,—	250,—	59,—	
		f 4 050,—		12 050,—			
128		Kosten voor voorbereidende werkzaamheden in zake de watervoorziening van Willemstad en haven (225).....	20 000,—	20 000,—	20 000,—	(226) 19 644,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.	TOEGESTAAN			TOELICHTINGEN.
				voor 1924.	voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	
		Mijnbouwkundige dienst.					
129		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen van den chef van den dienst en van een mijningenieur (kolonie) (227):					(227) Zie de memorie van toelichting bij artikel 129.
	a.	bezoldiging van den chef van den dienst..... f 9 600,—		9 600,—	f 9 300,—	f 9 276,—	(228) Zie de memorie van toelichting bij artikel 130.
	b.	bezoldiging van een mijningenieur..... 6 000,—	f 15 600,—				(229) Op dit artikel werden verantwoord kosten van de truck van den mijnbouwkundigen dienst, alsmede uitgaven voor reparatie en gedeeltelijke vernieuwing van den compressor.
130		Kosten van onderzoekingen, arbeidsloon, reis- en teerkosten van het personeel, enz. (kolonie) (228).....	9 000,—	9 000,—	10 400,—	(229) 6 350,—	(230) Toegestaan voor twee opstekers van straatlantaarns, één te Bottom en één te Windwardside.
		Straat- en kustverlichting.					(231) Loon van den opstecker van het havenlicht op St. Martin.
131		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen of loon en voedergeld of kosten van vervoermiddelen van het personeel:					
	a.	bezoldigingen, toelagen of loon:					
		6 vuurtorenwachters:					
		1 op Klein-Curaçao, f 1260 tot f 1800..... f 1 800,—		1 800,—	1 800,—	1 800,—	
		2 op Aruba:					
		1 te Noordwestpunt, f 780 tot f 1080..... f 1 080,—		1 080,—	1 296,—	1 080,—	
		1 te Cerro Colorado, f 600 tot f 960..... 960,—	2 040,—	960,—	1 140,—	960,—	
		3 op Bonaire:					
		1 te Boca-Spelonk, f 780 tot f 1080..... f 1 080,—		1 080,—	1 296,—	1 080,—	
		1 te Noordwestpunt, f 480 tot f 720..... 720,—		720,—	1 296,—	720,—	
		1 ter Lage Westkust..... 180,—	1 980,—	180,—	300,—	180,—	
			f 5 820,—				
		5 hulp-vuurtorenwachters:					
		1 op Klein-Curaçao, f 900 tot f 1260..... f 1 095,—		1 080,—	1 200,—	915,—	
		1 op Aruba (Noordwestpunt), f 600 tot f 960..... 615,—		780,—	840,—	780,—	
		3 op Bonaire:					
		1 te Boca-Spelonk, f 600 tot f 960..... f 960,—		960,—	840,—	960,—	
		1 te Noordwestpunt, f 480 tot f 720..... 510,—		720,—	840,—	659,—	
		1 ter Lage Westkust, f 600 tot f 960..... 960,—	2 430,—	960,—	840,—	960,—	
			f 4 140,—				
		1 bediende bij den vuurtoren op Klein-Curaçao..... 600,—		600,—	720,—	600,—	
		1 lichtwachter bij den vuurtoren aan de Westpunt van Curaçao, à f 1,50 per dag..... 547,—		548,—	600,—	547,—	
		5 opstekers van straatlantaarns:					
		1 op Aruba, tevens opstecker van het havenlicht..... f 600,—		600,—	804,—	600,—	
		1 op Bonaire, tevens opstecker van het havenlicht en belast met het schoonhouden der landkantoren en het aanbrengen van drinkwater..... 300,—		300,—	540,—	300,—	
		1 op St. Martin, à f 3,75 per week..... 195,—		195,—	195,—	197,—	
		1 op St. Eustatius, à f 3 per week..... 156,—		156,—	156,—	157,—	
		1 op Saba (te Bottom), à f 4 per week..... 208,—	1 459,—	208,—	(230) 408,—	200,—	
					(231) 252,—	156,—	
		1 lichtwachter op Fort Amsterdam op St. Martin, à f 3 per week..... 156,—		156,—			
			f 12 722,—				
	b.	persoonlijke toelage aan den vuurtorenwachter te Noordwestpunt op Bonaire..... 80,—		80,—			
	c.	voedergeld of kosten van vervoermiddelen aan den vuurtorenwachter te Cerro-Colorado op Aruba..... 180,—		180,—	180,—	180,—	

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.	TOEGESTAAN			TOELICHTINGEN.	
				voor 1924.	voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.		
132		Benodigdheden en andere uitgaven voor straat- en kustverlichting: Curaçao: voor verlichting van de straten, den havenmond, den ingang van het Schottegat, de bruggen over het Rifwater en de vuurtorens aan de St. Annabaai en op Westpunt..... f 11 550,— als voren van den vuurtoren op Klein-Curaçao..... 1 000,— f 12 550,— Aruba (232)..... 2 600,— Bonaire..... 1 400,— St. Martin..... 600,— St. Eustatius (straatverlichting)..... 300,— Saba (straatverlichting)..... 400,— f 17 850,—		11 550,— 1 000,— 2 000,— 1 400,— 800,— 300,— 400,—	f 11 550,— 1 000,— 2 000,— 1 200,— 800,— 210,— 400,—	f 11 681,— 1 172,— 1 721,— (233) 1 941,— 765,— 195,— 191,—	(232) Dit krediet wordt f 600,— hooger geraamd in verband met het voorne- men om de straten electrisch te verlichten. Daartegenover komt het krediet voor den opsteker der straatlantaarns en het havenlicht te vervallen. (233) De meerdere uitgaaf ad f 741,— is veroorzaakt door den aanleg van electrisch licht. (234) Toegestaan voor drie seinmeesters op Curaçao. (235) In verband met de opheffing van den seinpost op Jack Evers bleef f 1 238,— ongebruikt. (236) Toegestaan voor een seinmeester op St. Martin tevens lichtwachter op het Fort Amsterdam. (237) In verband met de opheffing van deze betrekking bleef dit krediet on- gebruikt. (238) De samenwerking met het weatherbureau te San Juan eischen meer- malen extra uitgaven voor proeven enz., waarvoor dit krediet niet bere- kend was. In verband hiermede wordt het krediet met f 1 000,— ver- hoogd. (239) Door de aanschaffing van eenige instrumenten tot verbetering van het weerkundig station op Curaçao, alsmede in verband met proeven voor het weatherbureau te San Juan, werd dit krediet met f 1 975,— over- schreden. Zie ook noot 238. (240) Toegestaan voor een havenmeester en loods op Bonaire. (241) Bij de salarisregeling verviel deze betrekking. (242) De betrekking van havenmeester en loods op St. Martin werd als af- zonderlijke betrekking opgeheven. In verband hiermede wordt een krediet aangevraagd voor een kleine toelage aan een ambtenaar te verleenen voor het verrichten van deze diensten. (243) De uitgave bedroeg slechts f 300,—, zie noot 242. (244) Toegestaan voor een havenmeester en loods op St. Eustatius. (245) Deze betrekking werd opgeheven, waardoor dit krediet ongebruikt bleef. (246) Toegestaan voor een havenmeester en loods op Saba. (247) Deze betrekking werd opgeheven, waardoor dit krediet ongebruikt bleef. (248) Toegestaan voor toelage aan den loods te Paardenbaai op Aruba voor het houden van toezicht op vaartuigen, boeien, meerpalen, enz. (249) Vergoeding aan de loodsen en den hulploeds aan de St. Annabaai voor buitengewone diensten. (250) Bij de nieuwe salarisregeling is deze vergoeding vervallen.	
133		Bezoldigingen of verlofbezoldigingen van het personeel bij het seinwezen: 2 seinmeesters, f 900 tot f 1260..... f 2 520,— 5 seinwachters, tevens opsteker der havenlichten, f 780 tot f 1080..... 4 950,— 7 470,—		2 520,— 5 187,—	(234) 3 600,— (236) 1 200,— 4 500,—	(235) 2 362,— (237) 4 692,—		
134		Licht en verdere benodigdheden voor de seinposten..... 500,— Weerkundige dienst. Kosten van bedrijf van den weerkundigen dienst (kolonie) (238)..... 3 000,—		500,— 2 000,—	500,— 2 000,—	498,— (239) 3 975,—		
135		Haven- en loodswezen. Bezoldigingen of verlofbezoldigingen, toelagen of loon van de ambtenaren en beambten bij de haven- en loodsdienst alsmede uitgaven ter voorziening in de uitvoering van den loodsdienst: a. bezoldigingen, toelagen of loon: 3 havenmeesters en loodsen: 1 op Curaçao, tevens scheepsmeter..... f 5 100,— 1 op Aruba..... 720,— 1 op St. Martin (242)..... 300,— f 6 120,— 4 loodsen: 3 op Curaçao: 2 aan de St. Annabaai, f 2700 tot f 4200 f 8 400,— 1 aan de Fuikbaai..... 420,— f 8 820,— 1 ter Lage Westkust op Bonaire..... 300,— 1 hulploeds op Curaçao, f 1800 tot f 3000..... 1 900,— 11 020,—		5 100,— 720,— 1 080,— 8 400,— 420,— 300,— 1 260,—	5 100,— 984,— 1 380,— 360,— 360,— 8 016,— 456,— 480,— (248) 200,—	5 100,— 720,— 300,— 8 400,— 420,— 300,— 1 260,—	(241) 720,— (241) 984,— (243) 300,— (245) 300,— (247) 360,— 8 400,— 420,— 300,— (249) 1 800,— (250) 1 260,—	
136		b. uitgaven ter voorziening in de uitvoering van den loodsdienst: Aruba..... f 300,— Bonaire (Lage Westkust)..... 180,— St. Martin..... 180,— St. Eustatius..... 200,— Saba..... 200,— 1 060,— 1 motorist van de loodsmotorboot f 900 tot f 1260..... 1 260,— 19 460,—		300,— 180,— 180,— 200,— 200,— 1 060,— 1 260,—	300,— 180,— 300,— 200,— 200,— 1 260,— (249) 1 800,— (250) 1 260,—	345,— 180,— 233,— 44,— 158,— 1 260,—		
137		Loon van en vergoeding voor buitengewone diensten aan roeiers, enz., onderhoud en her- stelling van vaartuigen en verdere daarmede in verband staande uitgaven, kantoorhuur en andere kosten, zoomede bijdrage in de kosten van verzekering van in de haven van Willemstad liggende buizen van de waterleiding en kabels van de electrische verlichting:						

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.	TOEGESTAAN voor 1924.	TOEGESTAAN voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	TOELICHTINGEN.
	a.	loon van en vergoeding voor buitengewone diensten aan roeiers, enz.: loon: Curaçao..... f 5 880,— Bonaire, ter uitvoering van de loodsqwarantaine diensten te Kralendijk 720,— vergoeding..... f 6 600,— 2 300,— f 8 900,—		5 880,— f 2 000,— (251) f 5 880,— 720,— 720,— 720,— 2 300,— 3 600,— (252) 2 223,—		(251) In verband met de nieuwe loonregeling in 1922 getroffen, bedroeg de overschrijding f 3 880,—. (252) Door het treffen der nieuwe loonregeling bleef f 1 377,— ongebruikt. Zie noot 251. (253) In verband met de daling van prijzen van benodigdheden enz. der motorbooten, wordt dit krediet f 2 000,— lager geraamd, ondanks de toename van het scheepvaartverkeer. De uitgaven in 1923 waren, waar geen buitengewone reparaties plaats hadden, bijzonder laag.	
	b.	kosten van onderhoud, herstelling en bedrijf van de motorboot van den gouverneur, de loodsmotorbooten, de waarlooze sloepen en de hijschtoestellen (253)	10 000,—	12 000,—	5 000,—	5 274,—	(254) De opheffing van de havenpolitie wettigt een verlaging van dezen post met f 1 000,—.
	c.	kosten van onderhoud, herstelling en bedrijf van de motorboot voor de havenpolitie en den tol- en loodsdienst (254)	4 000,—	5 600,—	4 500,—	(255) 2 823,—	(255) Door opheffing der havenpolitie, alsmede door het feit dat geen groote reparaties plaats hadden, bleef een bedrag van f 1 677,— ongebruikt.
	d.	kantoorhuur en andere kleine uitgaven	660,—	660,—	360,—	572,—	(256) Zie de memorie van toelichting bij artikel 138.
	e.	bijdrage in de kosten van verzekering van de in de haven van Willemstad liggende buizen der waterleiding en kabels van de elektrische verlichting tegen beschadiging door schepen	200,—	200,—	200,—	200,—	(257) <i>Meer</i> geraamd de pensioenen van: S. M. Bogerd..... f 878,— T. J. G. Gaerste..... 3 332,— C. P. de Haseth..... 3 850,— H. J. C. Henriquez..... 4 200,— W. F. A. Labega..... 2 404,— P. Mackay..... 1 176,— P. P. Plantijn..... 562,— F. K. Thielen..... 3 686,— f 20 088,— <i>Minder</i> geraamd de pensioenen van: Mr. Th. I. A. Nuyens..... f 4 500,— C. van den Berge..... 2 083,— A. van den Meerendonk..... 532,— E. H. Pandt..... 263,— J. B. Prince..... 1 680,— J. G. H. Schlag..... 770,— C. H. Veeris..... 350,— L. L. Wiegenraad..... 560,— 10 738,— <i>Meer</i> f 9 350,—
138		Aandeel uit te keeren aan de Mijnsmaatschappij Curaçao gelijk aan de helft van het ontvangen loodsgeld voor het in en uit loodsen der schepen aan de Fuikbaai (256).....	1 200,—				(258) <i>Meer</i> geraamd de pensioenen van: Wed. Mr. J. A. Baeza..... f 1 400,— " D. M. Davelaar..... 210,— " Mr. Th. I. A. Nuyens..... 2 250,— " J. G. H. Schlag..... 385,— " L. L. Wiegenraad..... 280,— f 4 525,— <i>Minder</i> geraamd de pensioenen van: Wed. G. A. Faessel..... f 402,— " J. S. Evertsz..... 239,— " J. G. Elsmann..... 700,— " R. M. van Embden..... 171,— " F. A. Brouwer..... 735,— " A. Krumbholz..... 299,— Minderjarig kind van J. S. Vos..... 157,50 2 703,50 <i>Meer</i> f 1 821,50
		OVERZICHT.					
		Curaçao.....	f 333 346,—	310 579,—	f 227 392,—		
		Aruba.....	12 555,—	27 120,—	12 994,—		
		Bonaire.....	15 890,—	13 425,—	18 741,—		
		St. Martin.....	6 481,—	7 581,—	10 727,—		
		St. Eustatius.....	4 506,—	4 506,—	15 276,—		
		Saba.....	3 908,—	3 908,—	10 468,—		
		Kolonie.....	27 600,—	20 600,—	21 700,—		
			f 404 286,—	387 719,—	f 317 298,—		
		IXde AFDEELING.					
		<i>Pensioenen, wachtgelden, onderstanden, toelagen, uitgaven voor de waarneming van tijdelijk opengevallen betrekkingen en toelagen ter aanvulling van bezoldigingen, enz.</i>					
139		Pensioenen van burgerlijke landsdienaren (kolonie) (257).....	f 196 993,—	187 643,—	f 178 206,—	f 191 299,—	
140		Pensioenen van weduwen en nagelaten minderjarige kinderen van burgerlijke landsdienaren (kolonie) (258).....	97 783,—	95 962,—	103 118,—	95 500,—	
141		Pensioenen van onderwijzers bij het bijzonder onderwijs en van hunne weduwen en kinderen (kolonie).....	Memorie.	Memorie.	Memorie.		
142		Toelagen aan gewezen Nederlandsche ambtenaren en onderwijzers wegens vervulling in Curaçao van een koloniaal ambt	Memorie.	Memorie.	Memorie.		

Nummers der artikelen.	Onderdeelen.	BENAMING DER ONDERWERPEN VAN UITGAAF.	GERAAMD voor 1925.
143		Wachtgelden (kolonie) (259).....	f Memorie. 2 910,—
144		Onderstanden (kolonie) (261).....	200,—
145		Toelage aan een broeder in de orde van den Nederlandschen Leeuw (kolonie).....	1 000,—
146		Gunstgaven en onverplichte betalingen (kolonie).....	1 000,—
147		Kosten voor de waarneming van tijdelijk opengevallen betrekkingen, voor zoover het niet mogelijk is die aan te wijzen op de artikelen, waarin de bezoldigingen voor die betrekkingen zijn omschreven (kolonie).....	10 000,—
148		Toelagen aan ambtenaren en beampten ter aanvulling van het verschil tusschen de aan hen bij de samenstelling van deze begrooting toegedachte bezoldigingen en toelagen en de door hen in 1922 genoten inkomsten (kolonie) (262).....	52 000,—
			f 360 886,—
		Xde AFDEELING. Onvoorziene uitgaven.	
149		Onvoorziene uitgaven (kolonie).....	f 30 000,—
		ALGEMEEN OVERZICHT.	
	Iste Afdeeling.	Algemeen en gewestelijk bestuur.....	f 269 788,—
	IIde „	Rechts- en politiewezen.....	277 525,—
	IIIde „	Schutterij.....	350,—
	IVde „	Gedelijk beheer.....	264 027,—
	Vde „	Eeredienst, onderwijs en armenzorg.....	554 090,—
	VIde „	Landbouw.....	36 150,—
	VIIde „	Openbare gezondheidsdienst.....	280 709,—
	VIIIste „	Openbare werken.....	404 286,—
	IXde „	Pensioenen, wachtgelden, enz.....	360 886,—
	Xde „	Onvoorziene uitgaven.....	30 000,—
			f 2 477 811,—
		Curacao.....	f 1 248 505,—
		Aruba.....	128 805,—
		Bonaire.....	94 276,—
		St. Martin.....	97 958,—
		St. Eustatius.....	48 765,—
		Saba.....	44 703,—
		Benedenwindsche eilanden.....	3 144,—
		Bovenwindsche eilanden.....	16 488,—
		Kolonie.....	795 167,—
			f 2 477 811,—

TOEGESTAAN voor 1924.	TOEGESTAAN voor 1923.	UITGAVEN gedaan of nog te doen voor 1923.	TOELICHTINGEN.
f Memorie. 2 821,—	f Memorie. 2 778,—	(260)f 2 005,— 2 793,—	(259) Voor zoover thans bekend, zal voor 1925 geen wachtgelden worden uitgekeerd, om welke reden deze post voor dat jaar promemorie wordt uitgetrokken.
200,—	200,—	200,—	(260) Aan drie gewezen ambtenaren moest een wachtgeld worden toegekend.
1 000,—	1 000,—		(261) De raming is gesteld op het beloop van de thans uitgekeerd wordende onderstanden.
10 000,—	10 000,—	3 916,—	(262) In verband met het door den Raad aangenomen beginsel, dat de ambtenaren het inkomen behouden, dat zij in 1922 genoten hebben, wordt dit krediet evenals het vorig jaar aangevraagd. Voor zoover na te gaan, zal hiervoor een bedrag van f 52 000,— noodig zijn.
76 000,—	70 000,—	(263) 76 613,—	(263) De meerdere uitgaaf houdt verband met de nadere regeling der salarissen bij de wenschelijkheidsbegrooting 1923. (Zie gedrukte stukken Zittingjaar 1922—1923 No. 23).
f 373 626,—	f 364 302,—	f 372 326,—	(264) Toegestaan voor: „Uitgaven in het belang van de hieronder omschreven voorzieningen voor eens, die uitsluitend ter hand mogen worden genomen voorzover door beperking van uitgaven op andere onderdeelen van de begrooting als anderszins de bekostiging daarvan kan plaats vinden binnen de grenzen van de beschikbaar gestelde Rijksbijdrage aan de koloniale geldmiddelen, t.w. ter zake van:
			a. bouw van eene school voor bijzonder onderwijs te Jan Doret op Curaçao;
			b. aanleg van nieuwe straten te Willemstad;
			c. ophooging van pleinen en straten aan het Waaigat te Willemstad en de verzekering van den waterafvoer daarvan;
			d. afbouw van de openbare school te Philipsburg.
(264) Memorie. 30 000,—			(265) Zie gedrukt stuk No. 9.
30 000,—	f 30 000,—	(265) 56 625,—	
291 554,—	f 278 661,—	f 280 213,—	
283 261,—	319 379,—	257 265,—	
350,—	401,—	39,—	
261 487,—	320 863,—	278 859,—	
549 793,—	507 918,—	516 427,—	
36 150,—	37 200,—	20 858,—	
292 845,—	277 412,—	253 637,—	
387 719,—	317 298,—	366 092,—	
373 626,—	364 302,—	372 326,—	
Memorie. 30 000,—		56 625,—	
2 506 785,—	f 2 453 434,—	f 2 402 341,—	
1 241 816,—	f 1 139 234,—		
143 909,—	131 317,—		
92 122,—	101 609,—		
95 148,—	106 634,—		
47 900,—	62 007,—		
44 970,—	57 554,—		
3 144,—	3 120,—		
20 725,—	20 428,—		
817 051,—	831 531,—		
2 506 785,—	f 2 453 434,—		

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924—22.

Verordening van den
Raad van Bestuur, houdende vaststelling der
koloniale huishoudelijke begroeting voor het
dienstjaar 1925.

RAMING DER MIDDELEN

NO. 8.

RAMING

DER

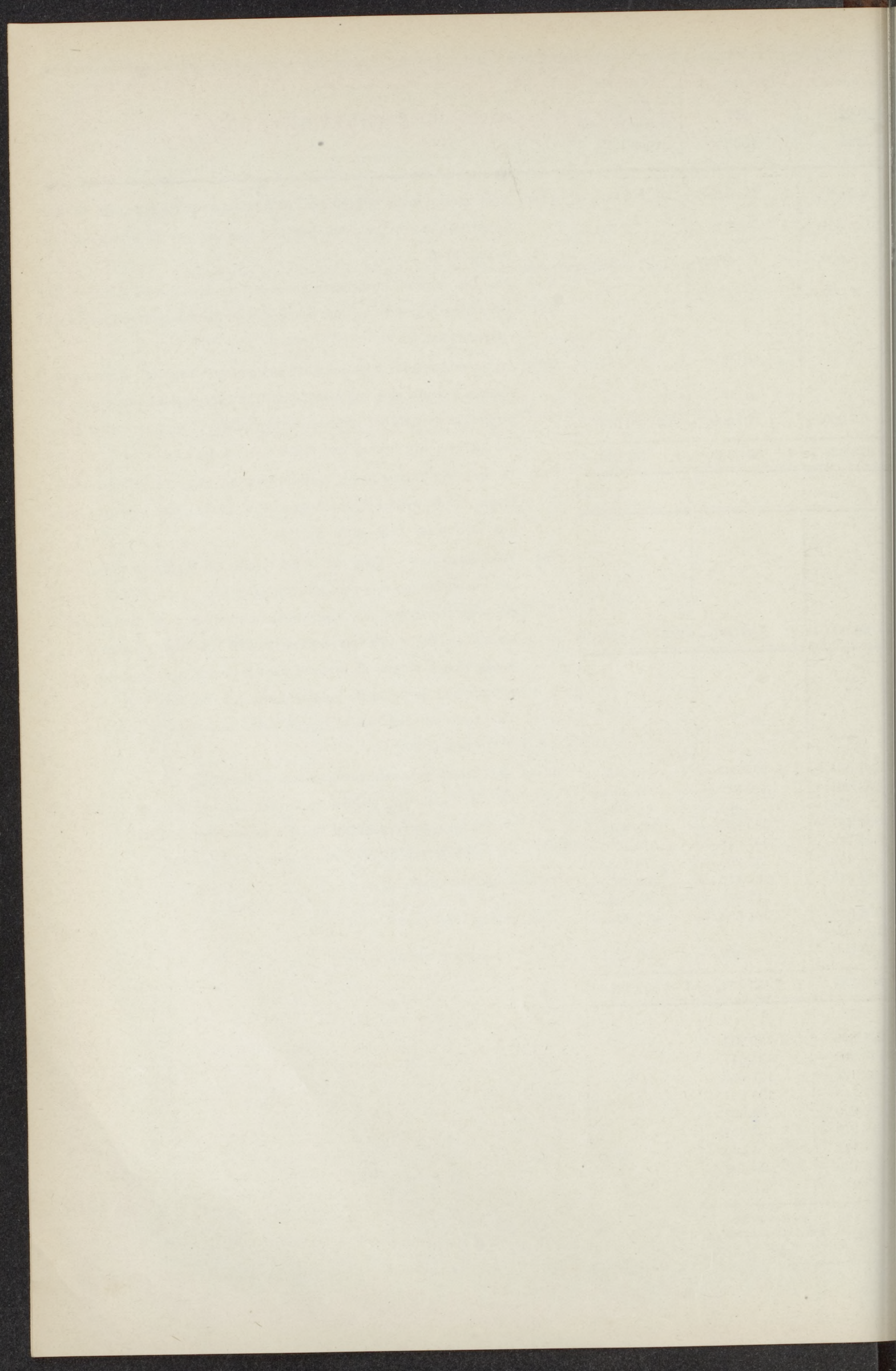
MIDDELEN EN INKOMSTEN

VAN DE

KOLONIE CURACAO

VOOR HET DIENSTJAAR

1925.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—22.

*Verordening van den.....,
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925.*

RAMING DER MIDDELEN.

No. 5.

RAMING

DER

MIDDELEN EN INKOMSTEN

VAN DE

KOLONIE CURAÇAO

VOOR HET DIENSTJAAR

1925.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—22.

*Verordening van den.....
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925.*

**TOELICHTING VAN DE RAMING
DER MIDDELEN.**

No. 6.

TOELICHTING

VAN DE

RAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN

VAN DE

KOLONIE CURAÇAO

VOOR HET DIENSTJAAR

1925.

Letters.	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	RAMING VOOR			Opbrengst in 1923.	Gemiddelde opbrengst over 1921-1923.	TOELICHTINGEN.
		1925.	1924.	1923.			
<i>A. Belastingen.</i>							
a.	Invoerrecht (1).....	f 429 000,—	f 400 000,—	f 325 100,—	426 867,—	f 372 026,—	(1) De verhoging der raming zoomede de hooge opbrengst in 1923 houden verband met de verhoging van het tarief der invoerrechten, zooals vastgesteld bij de verordening van den 27n. December 1922, P. B. N° 77.
b.	Accijns op gedistilleerd.....	444 000,—	433 000,—	332 900,—	490 398,—	455 380,—	
c.	Accijns op geslacht.....	13 000,—	12 000,—	11 750,—	13 338,—	11 975,—	
d.	Zegelbelasting.....	23 700,—	21 700,—	19 350,—	24 647,—	23 382,—	
e.	Overdrachtsbelasting (2).....	19 300,—	15 300,—	10 975,—	21 446,—	15 297,—	(2) De verhoging der raming alsmede de meerdere opbrengst in 1923 houden verband met de verhoging der overdrachtsbelasting van 2 tot 2½%, zooals deze vastgesteld is bij de verordening van den 27n. December 1922 P. B. N° 80.
f.	Belasting op openbare verkooping van roerend goed.....	1 100,—	1 100,—	1 000,—	919,—	1 090,—	
g.	Grondbelasting (3).....	100 500,—	83 350,—	72 650,—	74 984,—	70 489,—	(3) De verhoogde raming voor 1925 houdt verband met de herschatting der eigendommen voor de grondbelasting.
h.	Gebruiksbelasting.....	58 800,—	43 750,—	30 250,—	40 051,—	32 857,—	
i.	Inkomstenbelasting.....	294 000,—	268 600,—	262 500,—	329 968,—	233 448,—	
j.	Successiebelasting.....	17 200,—	15 200,—	15 200,—	24 055,—	17 097,—	
k.	Vergunningsrecht (4).....	30 000,—	17 300,—	15 950,—	18 086,—	17 660,—	(4) De hogere raming houdt verband met de wijziging van het recht, zooals vastgesteld bij de verordening van den 6n. November 1923 P. B. 1923 N° 75 en het verleenen van meer vergunningen.
l.	Hondenbelasting (5).....	4 600,—	2 475,—	2 125,—	4 995,—	3 519,—	(5) De hogere raming voor 1925, alsmede de meerdere opbrengst in 1923 houden verband met de in werkingtreding van de verhoging van het tarief vastgesteld bij de verordening van den 11n. April 1923 P. B. N° 14.
m.	Petroleumraffinaderijbelasting.....	4 000,—	5 000,—	5 000,—	3 511,—	4 220,—	
		f 1 439 200.—	f 1 318 775,—	f 1 104 750,—	1 473 265,—		
<i>B. Inkomsten van onderscheiden aard.</i>							
a.	Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening van de ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand.....	f 250,—	f 250,—	f 300,—	258,—	147,—	
b.	Opbrengst van den zeilvaartdienst ter verzekering van de gemeenschap tusschen de eilanden der kolonie (6).....	4 000,—	3 000,—	14 000,—	4 968,—	10 913,—	(6) De mindere opbrengst in 1923, is te wijten aan het feit, dat de gouvernements schoener „Estelle" sedert het 2de halfjaar 1922 uit de vaart genomen is.
c.	Boeten.....	4 600,—	3 300,—	2 400,—	5 097,—	4 765,—	
d.	Vergoeding van de kosten van inschrijving, enz. van handelsmerken door het hulpkantoor voor den industrieelen eigendom.....	1 200,—	600,—	300,—	1 701,—	1 174,—	
e.	Inkomsten van de vleeschhal.....	2 000,—	1 800,—	1 900,—	2 298,—	2 015,—	
f.	Ontvangsten wegens examengelden gestort door aspirant-bestuurders van motorrijtuigen (7).....	1 200,—	1 200,—	150,—	1 435,—	795,—	(7) Er meldden zich meer aspirant-bestuurders van motorrijtuigen aan dan verwacht was, terwijl de examengelden van f 5,— tot f 15,— verhoogd werden.
g.	Ontvangsten wegens gelden betaald voor aan- of afmonsteringen van scheepsvolk.....	1 700,—	800,—	600,—	1 858,—	944,—	

De ramingen der indirecte belastingen, retributiën en andere middelen, zijn in het algemeen gesteld op de bedragen van de gemiddelde opbrengst daarvan over de laatste drie jaren.

De ramingen der kohierbelastingen zijn gesteld op ongeveer het bedrag der kohieren van het afgelopen jaar.

De opbrengst van de indirecte belastingen, retributiën en andere middelen is in het algemeen van wisselvalligen aard en wordt beïnvloed door verschillende omstandigheden, die in den regel niet met name zijn te noemen.

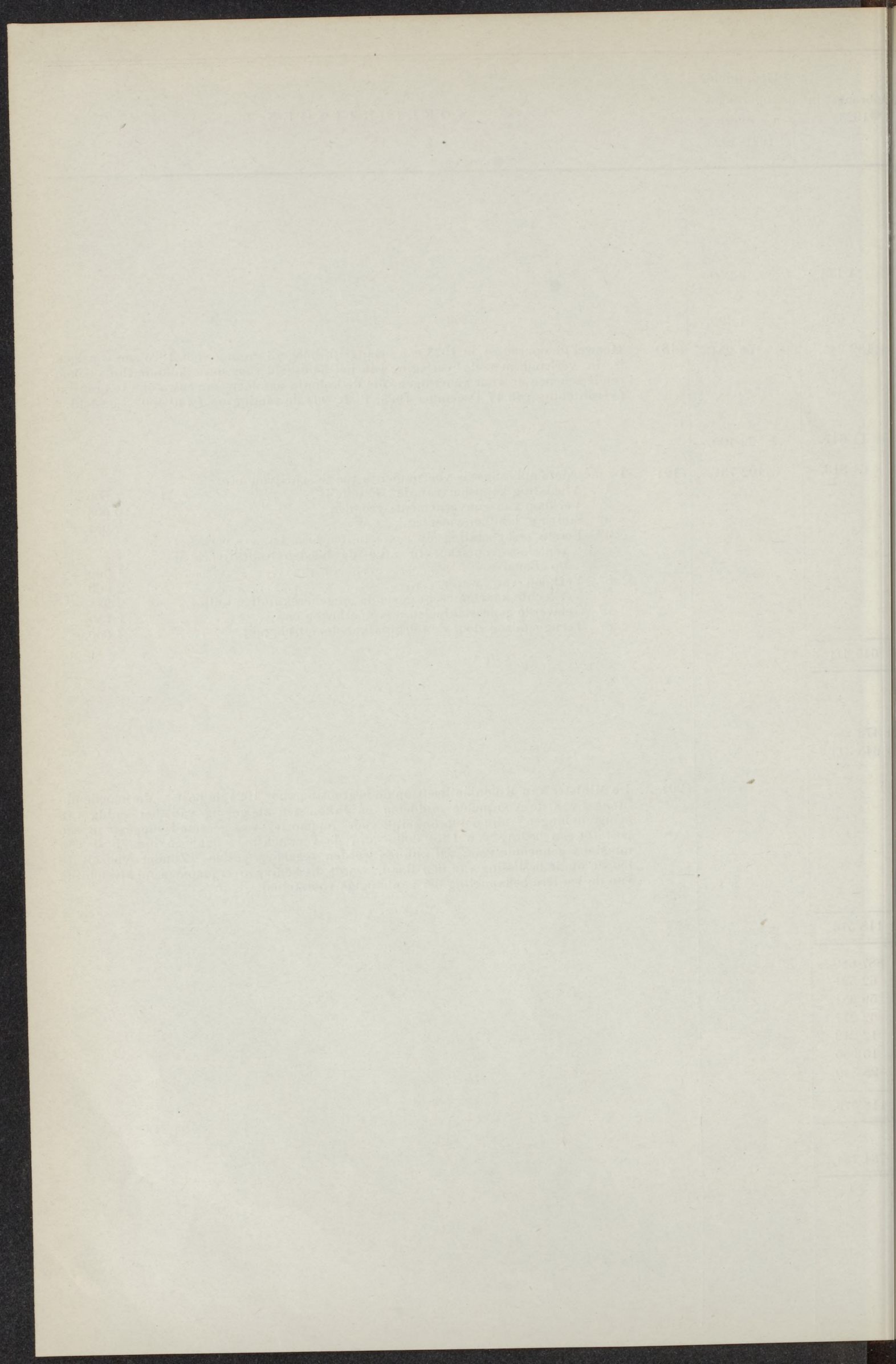
Waar in enkele gevallen de ramingen op andere gronden dan de hiervoren vermelde, belangrijk verhoogd of verlaagd zijn, worden die gronden bij de betrokken middelen aangevoerd.

Ook in de gevallen, waarin de opbrengst van enkele middelen of inkomsten belangrijke verschillen met de ramingen daarvan aantonen en die verschillen aan bijzondere, met zekerheid vast te stellen motieven zijn toe te schrijven, worden nadere inlichtingen verstrekt.

Letters.	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	RAMING VOOR		
		1925.	1924.	1923.
h.	Huur van landsgronden en eigendommen (8).....	f 42 000,—	f 29 500,—	f 24 900,—
i.	Registratierecht.....	1 150,—	1 150,—	875,—
j.	Ontvangsten wegens kosten van dienstverlening bij den in-, door- en uitvoer van goederen.....	27 300,—	22 250,—	18 900,—
k.	Huur van opslagplaatsen (9).....	11 100,—	10 450,—	5 225,—
l.	Uitvoerrecht: van mijnproducten.....	90 000,—	90 000,—	70 000,—
	van zout.....	2 400,—	2 000,—	2 000,—
m.	Concessierechten: (10) voor de bruggen over de haven en over het Waaigat f 700,— voor de elektrische werken..... 300,—	1 000,—	300,—	300,—
n.	Inkomsten van de posterij (11).....	70 400,—	65 000,—	50 200,—
o.	Teruggave van door de koloniale kas bestreden kosten van de koloniale postspaarsbank (12).....	1 560,—	1 560,—	2 600,—
p.	Opbrengst van de posten voor draadloze telegrafie.....	39 000,—	36 900,—	33 400,—
q.	Opbrengst van telefonische verbindingen.....	25,—	25,—	25,—
r.	Ontvangsten wegens loon van den hypotheekbewaarder op Curaçao.	1 000,—	800,—	600,—
s.	Inkomsten van de Curaçaosche Bank: aandeel in de zuivere winst..... f 15 000,— teruggave van door de koloniale kas bestreden kosten van de bank..... 4 020,—	19 020,—	19 020,—	29 700,—
t.	Schoolgelden.....	19 200,—	19 000,—	15 000,—
u.	Onzuivere opbrengst van het huis en erf N ^o 6 aan de Werfstraat op Scharloo.....	1 600,—	1 600,—	1 200,—
v.	Landbouwopbrengsten (13).....	1 000,—	1 200,—	1 100,—
w.	Rente van verleende voorschotten voor landbouw en afbetaling op die voorschotten (14).....	6 500,—	4 500,—	500,—
x.	Afbetaling op verleende voorschotten tot aanmoediging van den katoenbouw (15).....	14 000,—	14 000,—	14 000,—
y.	Inkomsten van het katoenhuis en verzending van katoenvezel en zaad, enz. (16).....	1 500,—	1 500,—	1 500,—
z.	Ontvangsten van den openbaren gezondheidsdienst: geleverde geneesmiddelen aan apotheken, enz. (17) .. f 2 000,— gedane onderzoekingen en vergoeding voor ontmetingen enz..... 4 500,— verhuur van de ziekenauto..... 500,— verkochte kaarten recht gevende op geneeskundige hulp 4 100,—	11 100,—	8 400,—	4 500,—

Opbrengst in 1923.	Gemiddelde opbrengst over 1921-1923.	TOELICHTINGEN.
1 116,—	1 143,—	
29 107,—	25 058,—	
12 036,—	10 729,—	(9) De hogere opbrengst houdt verband met de verhooging van de huur, waarmede bij de raming geen rekening gehouden was.
98 250,—	81 202,—	
2 458,—	2 446,—	
2 359,—	1 042,—	(10) De meerdere opbrengst in 1923 is te danken aan de betaling door een der concessio-narissen van het verschuldigde over 2 jaren.
70 418,—	61 810,—	(11) Zoowel de hogere raming voor 1925, als de hogere opbrengst in 1923, zijn te danken aan verhooging van enkele rechten.
5 404,—	2 766,—	(12) Teruggave van de voor de koloniale postspaarsbank gedane kosten over 1921 en 1922 heeft in 1923 plaats gehad.
44 034,—	38 958,—	
8,—	12,—	
1 215,—	961,—	
12 027,—	31 992,—	
19 735,—	17 741,—	
636,—	1 552,—	
290,—	1 099,—	(13) De verkoop van aloë afkomstig van gouvernementsgronden op Bonaire had dit jaar niet plaats.
8 978,—	6 530,—	(14) De meerdere opbrengst alsmede de hogere raming is te danken aan terugbetaling van voorschotten in 1921, 1922 en 1923 tot verbetering van den landbouw en vee-teelt verleend.
4 433,—		(15) Het bedrag der raming is gelijk aan dat in de begrooting van uitgaven uitgetrokken voor kosten tot aanmoediging van den katoenbouw op St. Martin en St. Eustatius. (Zie ook noot 133 en 134 van den uitgewerkten en toelichtenden staat der uitgaven.)
101,—		(16) Het bedrag der raming is gelijk aan dat in de begrooting van uitgaven uitgetrokken voor bedrijfskosten van het katoenhuis, enz. op St. Eustatius. (Zie ook noot 135 van den uitgewerkten en toelichtenden staat der uitgaven.)
4 762,—	4 237,—	(17) Voor verkochte geneesmiddelen, welke opbrengst tot heden verantwoord werd op „Alle andere ontvangsten”, wordt onder deze inkomsten een bedrag geraamd van f 2 000,—, terwijl ook de opbrengst van kaarten recht gevende op geneeskundige hulp f 700,— hooger geraamd wordt. De ontvangsten hiervan werden eveneens op „alle andere ontvangsten” geboekt.

Letters.	BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	RAMING VOOR			Opbrengst in 1923.	Gemiddelde opbrengst over 1921-1923.	TOELICHTINGEN.
		1925.	1924.	1923.			
aa.	Opbrengst van de vergoeding voor verpleeggelden, enz.: van in het gesticht voor krankzinnigen opgenomen lijdens 1ste, 2de en 3de klasse f 3 600,— van in het gesticht voor melaatschen opgenomen betalende lijdens 400,—	f 4 000,—	f 4 000,—	f 2 400,—	4 175,—	f 3 250,—	
bb.	Vergoeding van de kosten van onderzoek en beproeving van stoomketels en van vernieuwde vergunningen tot gebruik van die ketels.	1 500,—	1 000,—	400,—	1 620,—	1 490,—	
cc.	Loodsgelden (18)	140 400,—	130 475,—	70 225,—	182 245,—	106 254,—	(18) Hoewel de opbrengst in 1923 een belangrijk hogere raming voor 1925 zou wettigen, is, in verband met de verlaging van het loodsgeld voor in de kolonie thuis behorende schepen en voor vaartuigen, die de kolonie aandoen om ruwe olie te brengen, (verordening van 17 December 1923, P. B. 96) de raming op f 140 400,— gesteld.
dd.	Kortingen op de inkomsten van ambtenaren en gepensioneerde ambtenaren wegens pensioen	14 000,—	12 000,—	12 000,—	14 647,—	22 100,—	
ee.	Alle andere ontvangsten (19)	23 500,—	12 700,—	12 700,—	64 813,—	102 731,—	(19) De meerdere opbrengst is voornamelijk toe te schrijven aan: 1° Afbetaling koopsom van de „Estelle” f 7 000,— 2° Verkoop van gouvernementen-gronden 10 000,— 3° Storting landbouwleenbank 2 051,— 4° Eerste terugbetaling op een aan den heer Lamers verleend renteloos voorschot in zake de hoedenvlechnijverheid op Bonaire 1 500,— 5° Verkoop van water 2 000,— 6° Verkochte kaarten recht gevende op geneeskundige hulp.... 2 988,— 7° Geleverde geneesmiddelen aan apotheken enz. 1 150,— 8° Terugbetaling door de telegraafkabelmaatschappij 24 000,—
		f 559 205,—	f 500 280,—	f 393 900,—	645 311,—		
OVERZICHT.							
	Belastingen	f 1 439 200,—	f 1 318 775,—	f 1 104 750,—	1 473 265,—		
	Inkomsten van onderscheiden aard	559 205,—	500 280,—	393 900,—	645 311,—		
	Verhoogde opbrengst van de voormelde middelen en inkomsten als gevolg van herziening van eenige heffingen (20)	130 000,—	130 000,—	220 000,—			(20) De Minister van Koloniën heeft op de begroting voor 1924 de post „Verhoogde opbrengst van de voormelde middelen en inkomsten als gevolg van herziening van eenige heffingen”, die oorspronkelijk voor „memorie” was geraamd, omgezet in een post tot een bedrag van f 130 000,—, in de verwachting, dat een opbrengst van minstens genoemde som, zal kunnen worden tegemoet gezien. Zonder vooruit te loopen op de beslissing van den Raad, wordt dit bedrag overgenomen in afwachting van de verdere behandeling der aanhangige voorstellen.
		f 2 128 405,—	f 1 949 055,—	f 1 718 650,—	2 118 576,—		
	Curacao	f 1 788 220,—	f 1 613 920,—	f 1 316 800,—	1 887 680,—		
	Aruba	47 525,—	52 150,—	41 100,—	62 521,—		
	Bonaire	50 675,—	47 575,—	36 075,—	59 581,—		
	St. Martin (Nederlandsch gedeelte)	52 450,—	50 325,—	43 850,—	52 277,—		
	St. Eustatius	21 875,—	22 675,—	22 075,—	12 212,—		
	Saba	15 400,—	14 250,—	9 450,—	15 965,—		
	Geheele kolonie	152 260,—	148 160,—	249 300,—	28 340,—		
		f 2 128 405,—	f 1 949 055,—	f 1 718 650,—	2 118 576,—		
	C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der koloniale middelen...	f 349 406,—	f 557 730,—	f 734 784,—	734 784,—		

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—22.

Verordening van den.....
 waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925.

STAAT DER INKOMSTEN VAN DE KOLONIE
 GEDURENDE DE JAREN 1919—1923.

No. 7.

STAAT

vermeldende de opbrengst der middelen en inkomsten van de kolonie Curaçao over de jaren 1919—1923. (1)

(1) De cijfers over de jaren 1920, 1921, 1922 en 1923 zijn nog niet vastgesteld.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	1919.	1920.	1921.	1922.	1923.
Curaçao.					
<i>A. Belastingen.</i>					
Invoerrecht	f 222 530	f 366 445	f 303 717	f 330 260	f 397 001
Accijns op gedistilleerd, wijn en bier.....	182 553	267 269	339 717	425 776	437 022
Accijns op geslacht	10 716	9 349	8 610	9 628	10 915
Zegelbelasting	12 870	18 539	18 775	18 989	20 763
Overdrachtsbelasting	13 551	34 752	10 105	11 892	20 264
Belasting op openbare verkooping van roerend goed	1 640	1 170	895	936	919
Grondbelasting	60 490	52 977	53 569	56 920	61 900
Gebruiksbelasting	25 423	22 011	21 593	29 225	36 205
Inkomstenbelasting	111 340	110 311	125 795	227 324	318 753
Successiebelasting	31 640	4 810	5 551	19 019	23 999
Vergunningsrecht	14 100	14 498	14 822	15 259	15 684
Hondenbelasting	1 375	1 278	1 377	1 936	3 053
Petroleumraffinerijbelasting	3 494	4 425	5 061	4 088	3 511
Buitengewone inkomstenbelasting	96 569	67 515			
<i>B. Inkomsten van onderscheiden aard.</i>					
Ontvangsten wegens kosten van dienstverlening van de ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand	198	138	60	75	84
Boeten	1 809	1 524	3 393	3 943	3 736
Inkomsten van de vleeschhal	1 965	1 651	1 714	2 044	2 298
Ontvangsten wegens examengelden gestort door aspirant-bestuurders van motorrijtuigen	160	250	425	525	1 435
Ontvangsten wegens gelden betaald voor aan- of afmonsteringen van scheepsvolk		450	537	384	1 723
Huur van landsgronden en eigendommen	12 655	14 857	15 353	22 580	24 761
Registratierecht	574	800	738	897	817
Ontvangsten wegens kosten van dienstverlening bij den in-, door- en uitvoer van goederen	14 159	18 766	19 743	23 495	26 924
Huur van opslagplaatsen	3 574	4 213	9 651	9 124	10 877
Uitvoerrecht van mijnproducten	6 839	77 382	71 530	73 827	98 250
Concessierechten	518	650	164	6	1 959
Inkomsten van de posterij	27 005	33 719	36 762	55 248	58 190
Opbrengst van den post voor draadloze telegrafie	11 883	15 312	14 899	21 463	22 387
Terugbetaling door de telegraafkabelmaatschappij van ter zake van den haar verleenden waarborg uit de koloniale kas ontvangen gelden	38 097	10 813	24 000		
Ontvangsten wegens loon van den hypotheekbewaarder	658	1 032	769	898	1 215
Inkomsten van de Curaçaosche Bank	47 205	14 366	2 909	81 041	12 027
Schoolgelden	15 206	16 275	14 795	18 385	19 535
Onzuivere opbrengst van het huis en erf N ^o 6 aan de Werfstraat op Scharloo	561	1 295	1 342	2 677	636
Landbouwopbrengsten	312	324	379	74	
Rente van verleende voorschotten voor landbouw en afbetaling op die voorschotten	131	177	662	3 984	6 706
Ontvangsten van den openbaren gezondheidsdienst	4 427	5 774	3 246	4 764	4 762
Opbrengst van de vergoeding voor verpleeggelden, enz.		2 316	2 600	2 975	4 175
Loodsgelden	40 405	55 748	60 598	75 142	181 788
Alle andere ontvangsten	257 281	750 057	213 696	21 473	53 406
Aruba.					
<i>A. Belastingen.</i>					
Invoerrecht	5 008	8 307	7 449	6 041	5 925
Accijns op gedistilleerd, wijn en bier	11 330	6 613	12 928	20 454	11 922
Accijns op geslacht	528	590	605	607	611
Zegelbelasting	1 033	1 368	1 106	1 209	1 206
Overdrachtsbelasting	211	477	280	227	333
Belasting op openbare verkooping van roerend goed			157		
Grondbelasting	6 174	6 531	3 655	6 723	6 528
Gebruiksbelasting	1 664	1 804	733	1 257	1 395
Inkomstenbelasting	1 617	1 075	1 084	1 655	3 523
Successiebelasting	1		341		
Vergunningsrecht	718	849	978	1 020	1 043
Hondenbelasting	354	378	357	294	649
<i>B. Inkomsten van onderscheiden aard.</i>					
Ontvangsten wegens kosten van dienstverlening van de ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand	66	132	54	102	30
Boeten	39	86	91	273	274
Ontvangsten wegens gelden betaald voor aan- of afmonsteringen van scheepsvolk		6	27		10
Huur van landsgronden en eigendommen	4 181	6 024	2 476	7 384	17 546

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	1919.	1920.	1921.	1922.	1923.
Registratierecht	f 104	f 183	f 125	f 146	f 131
Ontvangsten wegens kosten van dienstverlening bij den in-, door- en uitvoer van goederen	161	174	203	222	381
Huur van opslagplaatsen	63	65	83	102	106
Concessierechten				600	400
Inkomsten van de posterij	1 418	1 918	2 248	2 747	2 925
Opbrengst van den post voor draadloze telegrafie	1 679	2 708	2 178	2 576	2 142
Terugbetaling op verleende voorschotten voor landbouw	295	1 356	1 544	2 539	2 272
Loodsgelden	361	353	195	433	355
Alle andere ontvangsten	30 338	22 345	674	1 377	2 814
Bonaire.					
<i>A. Belastingen.</i>					
Invoerrecht	4 878	6 540	5 772	4 534	6 455
Accijns op gedistilleerd, wijn en bier	13 304	12 276	23 259	28 282	30 296
Accijns op geslacht	627	659	526	597	612
Zegelbelasting	956	1 236	980	982	937
Overdrachtsbelasting	480	1 274	472	334	538
Grondbelasting	5 301	2 925	3 601	3 823	2 650
Gebruiksbelasting	825	430	649	1 309	890
Inkomstenbelasting	2 442	1 672	2 165	2 655	3 141
Successiebelasting			167	221	
Vergunningsrecht	765	759	813	828	846
Hondenbelasting	150	177	264	327	462
<i>B. Inkomsten van onderscheiden aard.</i>					
Ontvangsten wegens kosten van dienstverlening van de ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand	132	114	114	78	138
Boeten	52	258	280	119	31
Ontvangsten wegens gelden betaald voor aan- of afmonsteringen van scheepsvolk		11	11	17	125
Huur van landsgronden en eigendommen	3 350	3 563	3 445	3 451	3 853
Registratierecht	71	116	89	68	68
Ontvangsten wegens kosten van dienstverlening bij den in-, door- en uitvoer van goederen	392	660	750	1 108	1 515
Huur van opslagplaatsen	33	47	86	258	972
Inkomsten van de posterij	1 305	1 761	2 140	2 473	2 316
Opbrengst van den post voor draadloze telegrafie	1 038	1 438	1 148	1 430	1 546
Landbouw-opbrengsten	1 029	979		1 526	
Loodsgelden	5	100	10	101	50
Alle andere ontvangsten	7 629	30 959	1 024	1 896	2 140
St. Martin (Nederlandsch gedeelte).					
<i>A. Belastingen.</i>					
Invoerrecht	5 527	6 935	9 204	8 367	9 300
Accijns op gedistilleerd, wijn en bier	956	2 037	2 735	4 840	4 128
Accijns op geslacht	299	321	517	635	641
Zegelbelasting	1 106	1 108	878	904	1 053
Overdrachtsbelasting	368	380	395	291	198
Belasting op openbare verkooping van roerend goed	51	274	47	317	
Grondbelasting	2 540	1 998	2 815	1 796	2 204
Gebruiksbelasting	894	753	1 388	912	940
Inkomstenbelasting	1 097	1 799	2 367	2 535	2 712
Successiebelasting	618		1 611		56
Vergunningsrecht	204	324	330	267	216
Hondenbelasting	90	141	138	129	426
<i>B. Inkomsten van onderscheiden aard.</i>					
Boeten	195	459	205	572	650
Ontvangsten wegens gelden betaald voor aan- of afmonsteringen van scheepsvolk		5			
Huur van landsgronden en eigendommen			1 119	955	380
Registratierecht	114	123	53	69	65
Ontvangsten wegens kosten van dienstverlening bij den in-, door- en uitvoer van goederen	211	280	209	235	225
Huur van opslagplaatsen	4		236	438	12
Uitvoerrecht van zout	1 587	2 422	2 682	2 199	2 458
Inkomsten van de posterij	1 458	1 629	2 132	2 288	2 454
Opbrengst van den post voor draadloze telegrafie			8 366	20 884	17 959
Schoolgelden				140	200
Landbouwopbrengsten		297	469	516	248
Ontvangsten van den openbaren gezondheidsdienst			117		
Loodsgelden	5	60	7	33	52
Alle andere ontvangsten	543	954	684	1 475	5 700

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	1919.	1920.	1921.	1922.	1923.
St. Eustatius.					
<i>A. Belastingen.</i>					
Invoerrecht	f 3 179	f 4 094	f 3 865	f 2 560	f 2 689
Accijns op gedistilleerd, wijn en bier	4 230	6 729	6 259	3 552	3 289
Accijns op geslacht	344	307	281	292	408
Zegelbelasting	404	476	558	470	409
Overdrachtsbelasting	180	164	333	52	56
Belasting op openbare verkooping van roerend goed				3	
Grondbelasting	1 158	1 053	1 048	1 195	984
Gebruiksbelasting	437	331	326	364	278
Inkomstenbelasting	972	628	1 770	1 301	679
Successiebelasting	91		329		
Vergunningsrecht	180	180	165	180	180
Hondenbelasting	243	321	324	255	252
<i>B. Inkomsten van onderscheiden aard.</i>					
Boeten	745	116	41	218	123
Huur van landsgronden en eigendommen	412	1 379	414	497	818
Registratierecht	68	50	62	38	21
Ontvangsten wegens kosten van dienstverlening bij					
den in-, door- en uitvoer van goederen	13	18	46	31	43
Huur van opslagplaatsen	35	26	68	101	69
Inkomsten van de posterij	979	1 303	1 370	1 665	1 461
Landbouwopbrengsten	217	356	27	16	42
Rente van verleende voorschotten voor landbouw en			1 875		
afbetaling op die voorschotten					
Afbetaling op verleende voorschotten tot aanmoedi-					
ging van den katoenbouw	691	27 390	13 178	120	
Inkomsten van het katoenhuis en verzending van					
katoenvezel en zaad, enz.	2 228	3 294		303	
Alle andere ontvangsten	58	783	266	228	411
Saba.					
<i>A. Belastingen.</i>					
Invoerrecht	1 825	2 681	3 536	3 921	5 497
Accijns op gedistilleerd, wijn en bier	2 458	1 927	3 587	4 356	3 741
Accijns op geslacht	151	136	105	149	151
Zegelbelasting	232	330	308	343	279
Overdrachtsbelasting	10	30	5	61	57
Grondbelasting	1 469	700	708	661	718
Gebruiksbelasting	582	330	384	345	343
Inkomstenbelasting	536	289	774	1 209	1 160
Successiebelasting		352			
Vergunningsrecht	108	72	108	126	117
Hondenbelasting	48	72	78	93	153
<i>B. Inkomsten van onderscheiden aard.</i>					
Ontvangsten wegens kosten van dienstverlening van					
de ambtenaren en hulpambtenaren van den burger-		6	12	6	6
lijken stand			5	65	283
Boeten	5	20	5	5	5
Huur van landsgronden en eigendommen	28	22	17	17	14
Registratierecht					
Ontvangsten wegens kosten van dienstverlening bij					
den in-, door- en uitvoer van goederen	21	11	14	14	19
Inkomsten van de posterij	1 599	2 274	2 900	3 057	3 072
Opbrengst van telefonische verbindingen	1	11	16	11	8
Schoolgelden	2				
Alle andere ontvangsten	466	680	98	494	342
Geheele Kolonie.					
<i>Inkomsten van onderscheiden aard.</i>					
Opbrengst van den zeilvaartdienst ter verzekering van					
de gemeenschap tusschen de eilanden der kolonie ..	12 114	15 286	15 847	11 929	4 968
Vergoeding van de kosten van inschrijving, enz. van					
handelsmerken door het hulpkantoor voor den in-	320	830	316	1 505	1 701
dustrieelen eigendom					
Teruggave van door de koloniale kas bestreden kos-	2 364	2 899	2 473	421	5 404
ten van de koloniale postspaarbank	1 056	310	71	45	
Terugbetaling van verleende visscherijvoorschotten ..					
Vergoeding van de kosten van onderzoek en beproe-	90	85	1 650	1 200	1 620
ving van stoomketels en van vernieuwde vergun-					
ningen tot gebruik van die ketels					
Kortingen op de inkomsten van ambtenaren wegens	50 701	48 476	49 112	2 719	14 647
pensioen					
	f 1 496 937	f 2 283 560	f 1 650 326	f 1 787 439	f 2 118 576

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—22.

Verordening van den.....
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925.

Overzicht.

No. 8.

OVERZICHT van de geraamde inkomsten en uitgaven voor elk eiland voor 1925.

OMSCHRIJVING van de inkomsten en uitgaven	INKOMSTEN.	UITGAVEN.	VERSCHIL.	
			Voordeelig.	Nadeelig.
Curaçao.....	f 1 788 220,—	f 1 248 505,—	f 539 715,—	f —
Aruba.....	47 525,—	128 805,—	—	81 280,—
Bonaire.....	50 675,—	94 276,—	—	43 601,—
St. Martin (N. G.).....	52 450,—	97 958,—	—	45 508,—
St. Eustatius.....	21 875,—	48 765,—	—	26 890,—
Saba.....	15 400,—	44 703,—	—	29 303,—
Benedenwindsche eilanden.....	—	3 144,—	—	3 144,—
Bovenwindsche eilanden.....	3 000,—	16 488,—	—	13 488,—
Kolonie.....	19 260,—	795 167,—	—	775 907,—
	f 1 998 405,—	f 2 477 811,—	f 539 715,—	f 1 019 121,—
Verhoogde opbrengst van de voormelde middelen en inkomsten als gevolg van herziening van eenige heffingen.....	130 000,—		130 000,—	
	f 2 128 405,—	f 2 477 811,—	f 669 715,—	f 1 019 121,—
Bijdrage uit 's Rijks schatkist.....	349 406,—		349 406,—	
	f 2 477 811,—	f 2 477 811,—	f 1 019 121,—	f 1 019 121,—

Koloniale Land.

ZITTINGJAAR 1923-1924-22

Overzicht	1923	1924	1925
Verhoogde opbrengst van de voortbouw	100	100	100
Middel en inkomsten als gevolg van	100	100	100
betreffing van eenige behoeven	100	100	100
Bijdragen van Rijks schatting	100	100	100
andere	100	100	100
Totaal	100	100	100

OVERZICHT van de gezamenlijke inkomsten en uitgaven voor elk land voor 1925

Land	Inkomsten	Uitgaven	Saldo
Guano	128 230	47 525	80 705
Aruba	100 000	50 000	50 000
Bonaire	100 000	50 000	50 000
St. Maarten (N.)	100 000	50 000	50 000
St. Eustatius	100 000	50 000	50 000
Saba	100 000	50 000	50 000
Benelux-Indische eilanden	100 000	50 000	50 000
Bonaire-Indische eilanden	100 000	50 000	50 000
Kolonie (N.)	100 000	50 000	50 000
Verhoogde opbrengst van de voortbouw	100 000	50 000	50 000
Middel en inkomsten als gevolg van	100 000	50 000	50 000
betreffing van eenige behoeven	100 000	50 000	50 000
Bijdragen van Rijks schatting	100 000	50 000	50 000
andere	100 000	50 000	50 000
Totaal	100 000	50 000	50 000

Van de eilanden

De inkomsten en uitgaven

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—22.

Verordening van den
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925.

UITGAVEN VAN HET DIENSTJAAR 1923,
GEAFFECTEERD OP DEN POST VOOR
ONVOORZIENE UITGAVEN.

No. 9.

OMSCHRIJVING van de in 1923 gedane onvoorziene uitgaven.

In de kolonie:

Curaçao:

Persoonlijke toelagen aan diverse ambtenaren, welke tengevolge van de nieuwe salarisregeling begekend moesten worden	f 12 473,68
Bezoldiging of toelage van diverse ambtenaren oor betrekkingen, waarvoor op de begrooting en kredieten waren toegestaan	2 920,—
Schadeloosstelling aan K. Scholtens Hz. wens door hem uit eigen middelen betaalde over- ochtskosten naar Nederland in 1922	745,—
Toegekende gratificatie aan een onderwijzer regens gedane uitgaven voor verhuizing van aba naar Curaçao in 1920	58,55
Transitrechten toekomende aan de Vereenigde aten van Noord-Amerika wegens postverkeer ver 1920 en 1921, welke rekening eerst in 1923 n worden vastgesteld	2 858,20
Uitkeering aan het R. K. bijzonder onderwijs oor het dienstjaar 1920 en 1921 in verband met invoering der gelijkstelling	6 170,84
Aankoop en kosten van distributie van drink- ater gedurende de droogte	549,42½
Bezoldiging en toelage aan een gouverne- ents-geneeskundige over de maand December	600,—
Bijdrage voor P. Barentsen, opzichter bij het partement van Openbare Werken, ten behoeve n het Weduwen- en Weezenfonds van burger- ke ambtenaren in Nederland over het tijdvak October 1920—9 October 1921	43,—
Bezoldiging van een hulp-loods van 8 Augus- s—ultimo December 1923	715,—
Overname door het Bestuur van de electrie- ae lichtleiding van de officierswoning No. 7 het Fort Amsterdam, alwaar de militaire apo- theek en verbandkamer is ondergebracht	25,—

Kosten van inrichting van de officierswoning No. 7 in het Fort Amsterdam tot militaire apo- theek en verbandkamer	f 930,93
Vergoeding aan een officier wegens verhoog- ing zijner premie voor brandverzekering, door het stallen van de dienstauto van Openbare Werken onder zijne woning	20,62
Kosten voor vernietiging van zweetende dyna- miet in het kruitmagazijn	10,20
Vergoeding aan een opzichter bij Openbare Werken, alsmede betaalde arbeidsloonen bij het verrichten van bijzondere werkzaamheden ten behoeve van particulieren,, waarvoor door het Bestuur van die particulieren een vergoeding is ingevorderd	72,50
Vergoeding voor het opleiden van 8 chauffeurs voor de motorbrandspuiten	60,—
Verrekening met Nederland van de in 1918, 1919 en 1920, door den Consul-generaal te New- York aan Curaçaosche landsdienaren verstrekte voorschotten voor reis- en verblijfkosten	13 564,06
In Nederland gedane betalingen wegens leve- ringen in 1920 en 1921	6 425,91
Schadeloosstelling aan de Administratie van de „Surinamer” voor geleverde jaargangen over 1920 en 1921	25,50
Verrekening van in Nederland gedane inhou- dingen wegens pensioen op verlofbezoldigingen van aldaar vertoevende verlofgangers over 1921	1 349,33½
Duurtebijslag van J. W. F. Peiliker over het tijdvak 1 April—ultimo Augustus 1921	136,56
Overboeking van diverse uitgaven in 1922 ver- antwoord doch behoorende tot den dienst 1921	46,20
	<u>f 49 800,51</u>

Aruba:

Kosten van executie van diverse concessie- gronden wegens achterstallige belastingen	f 321,76
--	----------

<i>Bonaire:</i>	
Persoonlijke toelage van een gouvernements-geneeskundige, welke tengevolge van de nieuwe salarisregeling moest worden toegekend.....	f 2 100,—
Pensioen van een gewezen ambtenaar over 1921.....	94 42
	<u>f 2 194,42</u>
<i>St. Martin:</i>	
Toelage aan C. A. Beaujon als tijdelijk opsteller bij den post voor D. T. aldaar, waarvoor geen krediet op de begroting was toegestaan.....	f 500,—
Vergoeding voor het geven van onderwijs aan leerling-seiners bij den post voor D. T. aldaar...	192,—
Toelage aan 2 leerling-seiners bij den post voor D. T. aldaar.....	356,—
Huur van een schoolgebouw te Philipsburg..	300,—
	<u>f 1 348,—</u>
<i>St. Eustatius:</i>	
Verhoogd pensioen van een gewezen ambte- naar over 1921.....	f 6,—

<i>Saba:</i>	
Huur van een schoolgebouw te Bottom.....	f 360,—
Restitutie van pensioenskortingen aan de ambtenaren over 1921 en 1922.....	1 718,34
	<u>f 2 078,34</u>
Nederland.	
Aandeel van Curaçao in de kosten van het bureau voor het Internationaal Verbond tot bescherming van letterkundige en kunstwerken over 1920 en 1921.....	f 188,—
Verhoogd pensioen van eenige gewezen ambtenaren over 1921.....	688,26
	<u>f 876,26</u>
<i>In de kolonie:</i>	
Curaçao.....	f 49 800,51
Aruba.....	321,76
Bonaire.....	2 194,42
St. Martin.....	1 348,—
St. Eustatius.....	6,—
Saba.....	2 078,34
	<u>f 55 749,03</u>
In Nederland.....	876,26
	<u>f 56 625,29</u>

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—22.

Verordening van den.....
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925.

Voorloopig Verslag.

No. 10.

Algemeene beschouwingen.

Men achtte het dienstig ditmaal aan de opmerkingen, waartoe het onderzoek van het Ontwerp aanleiding had gegeven, eenige beschouwingen van meer algemeen aard te doen voorafgaan, die, hoewel eenigszins buiten het kader der begrooting tredende, niettemin het standpunt van menig lid ten aanzien van het te volgen financieel beleid hadden bepaald.

1. Verschillende leden dan zagen de allernaaste toekomst van 's Rijks financiën alles behalve rooskleurig in. Zonder overdreven pessimisme voor zooveel betreft de eindelijke ontwikkeling van den toestand kan — meenden zij — thans wel gesproken worden van een crisis. En een crisis niet enkel op zuiver financieel, maar vooral op oeconomisch gebied.

Om het onrustbarend tekort op de Staatsbegrooting te dekken deinst de Regeering niet terug voor de meest drastische bezuinigingsmaatregelen — drastisch vooral hierom, omdat zij afbraak beteekenen van slechts enkele jaren geleden nog als noodzakelijk beschouwde maatregelen — en daarnaast staan nog belastingverhoogingen tot een totaal van f 40 000 000,— op het program van den Minister van financiën.

Intusschen gaat het bij dit alles nog slechts om de Rijks begrooting binnen een paar jaren sluitend te maken. Doch ook de gemeentebegrootingen baren zorg. Van meer dan één gemeente schijnt de begrooting niet sluitend gemaakt te kunnen worden zonder belastingverhoging.

Hoe al die bezuinigingen en belastingverhoogingen zullen inwerken op den economischen toestand van het Nederlandsche volk is een vraag, die men zich niet behoeft te stellen. Het onmiddellijk gevolg zal onvermijdelijk zijn een teruggang van den levensstandaard.

Door zulk een terugzetting van den levensstandaard kan men er in slagen den Nederlandschen valuta op peil te houden. Men staat of liever stond in Nederland voor de keuze: terugzetting van den levensstandaard of inflatie. En men heeft blijkbaar het eerste gekozen, wijl uit het tweede op den duur toch weer het eerste zou voortvloeien.

Vast staat in elk geval, dat de Staat een periode tegemoet gaat, waarin zij zich de uiterste beperking zal moeten opleggen, van de burgerij groote offers vragen.

Bij zulk een stand van zaken is het, volgens de Afdelingen, de dure plicht van Curaçao, van elk afzonderlijk Rijksdeel in het algemeen, elk naar zijn vermogen, mede te werken om de lasten van het Moederland te verlichten, het subsidie, waar onvermijdelijk, tot het uiterst minimum terug te brengen. Eenerzijds door zich de grootst mogelijke beperking op te leggen ten aanzien van de uitgaven en wanneer niet te vermijden, door versterking der middelen, anderszijds door er angstvallig voor te waken, dat op economisch of financieel gebied geen verstoringen intreden, die de nauwkeurigste berekeningen kunnen doen falen en de lasten van het Moederland kunnen verzwaren. In het bijzonder hadden eenige leden bij dit laatste op het oog de zorg voor, wat men zou kunnen noemen, de Curaçaosche valuta en het buiten de deur houden van speculatiën met valuta- of wisselkoersen.

2. Met waardeering hadden de leden opgemerkt, dat het Bestuur zoowel bij het besteden der kredieten voor het afgelopen jaar als bij het opmaken van het onderhavig ontwerp rekening heeft gehouden met den financieelen toestand van het Moederland en er naar heeft gestreefd de uitgaven binnen enge perken te houden.

Intusschen moesten vele leden het betwijfelen of de door het Bestuur toegepaste methode van bezuiniging wel de juiste is, althans wel die, waarvan duurzame resultaten van beteekenis kunnen worden verwacht. Men had wel eenigszins den indruk, dat meer incidenteel bezuinigd wordt bij voorbeeld door het onvervuld laten van de een of andere vacature onder het bureelpersoneel en door het uitstellen van werken, dan doelbewust en systematisch. Zulk stelselloos bezuinigen en vooral het uitstellen van b. v. noodzakelijke onderhoudswerken aan gebouwen, kaden, straten en wegen, hebben dikwijls met de ware bezuiniging weinig gemeen, kunnen zelfs weleens in het tegendeel daarvan verkeerren, wanneer daardoor in een of ander onderdeel der administratie de organisatie in de war loopt of wanneer door het uitstellen van het noodzakelijk onderhoud, sommige werken in een staat van verval raken, die grootere uitgaven gaat vorderen.

Bezuiniging van beteekenis, niet van een paar duizend gulden, maar van vele tientallen van duizenden op de Curaçaosche administratie achtte men alleen bereikbaar door vereenvoudiging van de werkwijze, van wettelijke regelingen en administratieve voorschriften of instructiën en door het, waar noodig, breken met gewoonten en sleur. Het is van bezuiniging in deze richting vooral, dat de leden, hoe ijverig zij ook hadden gespeurd, zoo weinig hadden kunnen ontdekken.

Men wees er op, hoe de laatstelijk plaats gehad hebbende belastingverhoogingen, die langer dan 2 jaren sleet

pende waren gebleven in den boezem der administratie, wyl van de gelegenheid zou worden gebruik gemaakt om verschillende belastingverordeningen in de richting van vereenvoudiging te herzien, ten slotte zijn uitgelopen op een simpel verhoogen van sommige tarieven, een werk, dat in een paar weken tijds had kunnen worden volbracht.

Toch viel er en valt er nog, op dat gebied nog al heel wat te vereenvoudigen, dat ten slotte op bezuiniging en op het gemak en de tijdsbesparing van het publiek zou neerkomen.

Eenige leden, die het nog verder wilden ophalen brachten in herinnering, dat niet zoo heel lang geleden een verordening tot wijziging van de Zegelbelastingverordening in de richting van vereenvoudiging door de Regeering als „in strijd met het algemeen belang” aan de Kroon ter vernietiging is voorgedragen, omdat daarbij een der grondslagen der belastingen werd opgeheven. Voorbij werd echter gezien, dat door die wijziging — waarbij het publiek zeer werd gebaat — en door een eventueel daarbij aan te sluiten wijziging van de Registratieverordening een ambtenaar ten Ontvangers kantore overtollig zou worden.

Resumeerende achtten de Afdelingen de vereenvoudiging der administratie dermate van belang voor het verkrijgen van eene gezonde bezuiniging, dat zij het Bestuur in overweging gaven deze aangelegenheid ter hand te nemen en wenschten zij hun vertrouwen uit te spreken, dat bij de beoordeeling van de resultaten waartoe men in dat opzicht zal geraken, de Regeering niet zonder zeer grondige redenen, weer „het algemeen belang” tegen de beslissingen in de Kolonie zal inroepen.

Eenige leden vroegen ook nog de aandacht van het Bestuur voor de publicatiën van de Inspectie der belastingen en van de Onderwijsinspectie in de „Curaçaosche Courant”. Waartoe — zoo vroegen zij — was het noodig, dat wekelijks een opgaaf wordt gepubliceerd van alle ingekomen en uitgegane schepen, met naam van kapitein en specifieke opgaaf van de lading? De samenstelling van de wekelijksche opgaaf is een werk, dat dagelijks de volle dagtaak van een ambtenaar opeischt. En vaak moet, op drukke dagen een handelaar met opslag of uitslag van zijn goederen een paar uren wachten en in extra-kosten vervallen, omdat een of twee kommiezen in beslag genomen worden door het opmaken van de wekelijksche lijst voor de drukkerij.

Publicatiën als deze opgaaf van de haven- en handelsbeweging geschieden alleen bij havens, die hoofdzakelijk door in- en uitvoer gevoed worden, maar passen niet bij een haven als die van Willemstad, die in den waren zin des woords een transitohaven is.

En wat de publicaties van de Inspectie van het onderwijs betreft, veilig — meende men — konden o. m. de examen-opgaven, die periodiek de Curaçaosche Courant plegen te vullen, vervallen.

3. Meer nog dan door vereenvoudiging van de administratie kon — oordeelden de Afdelingen — door oordeelkundige en economische besteding der gelden op de uitgaven bezuinigd worden. Inzonderheid op de Afdeling Openbare Werken moest — meende men — coute que coute in deze richting zeer sterk bezuinigd worden.

Als men ziet, dat deze Afdeling in het afgelopen jaar, niettegenstaande er veel, dat urgent was — maar daarover nader — is nagelaten of uitgesteld, niet minder dan f 366 092,— heeft opgevorderd, dan ontkomt men niet aan de conclusie, dat er daar, hetzij in de werkwijze, hetzij in de gevolgde methoden, of misschien in de geheele opvatting van de taak van het Departement iets moet zijn, dat niet in orde is.

Men zag niet over het hoofd, dat in het genoemde bedrag ook begrepen is de koopsom van eenige onroerende goederen (tezamen f 85 000,—) noch dat onder de Afdeling ook begrepen zijn de Mijnbouwkundige dienst — ook waarover nader —, het Haven- en Loodswezen enz. Maar wat — zoo vroeg men zich af — is eigenlijk gepresteerd voor het na aftrek van de hierbovenbedoelde onderafdelingen resteerende toch nog respectabele bedrag van circa f 200 000,— dat Openbare Werken verbruikt heeft?

Er is in het afgelopen jaar weinig verricht, daarentegen veel nagelaten. Als verrichte werken van eenige beteekenis kon men slechts ontdekken: het asphalteren van de Heerenstraat en van een klein eindje van de Breedestraat (dat in de Stadszijde), het bouwen van een regenbak op Pietermaai en de herstelling van de bij tijden voor een groot deel droogstaande kade langs het Brionplein.

Geen van deze werken mag eigenlijk aanspraak maken op een werk van eenige technische beteekenis noch van eenigen omvang. Technische moeilijkheden zouden zij alleen kunnen opleveren aan wie daarvan geen studie gemaakt heeft.

Aan den anderen kant is veel nagelaten of uitgesteld, wat zich reeds eenigszins begint te wreken op de rampingen van Openbare Werken voor 1925. Het onderhoud der gebouwen, maar vooral der straten en wegen heeft veel, ja, men mocht het niet verhelen — zeer veel te wenschen — gelaten. En waar men ten lange leste er toe overgegaan is hier en daar eenig herstelwerk te verrichten is dat dikwijls op eene wijze geschied, dat men het even goed achterwege had kunnen laten. In het bijzonder werd in dit laatste verband de aandacht van het Bestuur gevestigd op de straat langs de Quinta Guzman Blanco aan de Overzijde en verder op den weg langs Mount Pleasant. Is — zoo werd gevraagd — het Bestuur niet met den Raad van meening, dat het aan de verbetering van die straat en dien weg bestede geld goeddeels als weggesmeten kan worden beschouwd?

Men had over de werkwijze aan Openbare Werken eenigszins uitgeweid, omdat eenige leden huiverig waren met de wetenschap op welke wijze toegestane credieten worden besteed, de groote sommen op de begrooting voor 1925 voor Openbare Werken aangevraagd, toe te staan. Deze leden wenschten eenigen waarborg, dat de aangevraagde gelden ten minste nuttig zullen worden besteed en vonden dien waarborg niet in de tegenwoordige opvattingen aan het Departement.

Zeer uitdrukkelijk op den voorgrond stellende, dat allerminst gebrek aan waardeering van de persoonlijke eigenschappen van den tegenwoordigen leider van het Departement en evenmin twijfel aan zijn technisch kunnen hun standpunt ten deze bepaalt, wenschten verscheidene leden hun houding tegenover verschillende posten van Afdeling VIII afhankelijk te stellen van de stellige toezegging van den Gouverneur, dat zooveel mogelijk werken en met name het gewoon onderhoud der straten en wegen, der gebouwen en verder nieuwe werken, die daarvoor in aanmerking komen *zullen worden aanbesteed*.

4. Weinig aangenaam had verscheidene leden getroffen de gang van zaken en de tegenover den Raad betrachtte geheimzinnigheid in zake de Watervoorziening en den Mijnbouwkundigen dienst.

Buiten den Raad om is naast den reeds hier vertoefenden Mijningenieur nog een tweede ingenieur aangesteld, buiten den Raad om worden plantages en grondjes aangekocht voor de „watervoorziening”, geheel

buiten den Raad om, in het kort, gaat het geheele plan. En aan den Raad wordt, als het ware, een *blanco credit* aangevraagd.

Men deed uitkomen, dat wil de Raad kunnen medewerken tot de credieten voor de watervoorziening, hij eerst in staat moet worden gesteld het geheele plan te beoordeelen, de kosten berekening af te wegen tegenover de te verwachten resultaten.

Wat men tot dusverre heeft mogen ontwaren van de werkzaamheden in verband met de watervoorziening was — men kon het niet achterwege houden — bedroevend weinig. En als men in den aankoop van Hato en van een gedeelte van Bonavista eene aanwijzing mocht zien van de richting, waarin de oplossing zou worden gezocht, als resultaat zeer pover.

Overigens is het van algemeene bekendheid, dat de gronden van Hato en Bonavista waterrijk zijn. Moest — zoo vroegen een paar leden — er zulk een langdurig deskundig onderzoek toe noodig zijn om dit feit vast te stellen?

Hoewel men de gedachtenwisseling met het Bestuur over alles wat den Mijnbouwkundigen dienst en het onderzoek naar de wijze van watervoorziening gevoelig zou kunnen uitstellen totdat het ontworpen plan van watervoorziening en van het onderzoek van den bodem ter kennis van den Raad zal zijn gebracht, wenschten de Afdelingen reeds thans toch enkele vragen te stellen op welke beantwoording zij, in verband met de door sommige leden in te nemen houding tegenover de aanhangige belastingvoorstellen, prijs zouden stellen.

10. Op welk terrein hebben zich eigenlijk de werkzaamheden van den Mijnbouwkundigen ingenieur bewogen sinds hij een aanvang heeft gemaakt met zijn onderzoek betreffende de watervoorziening?

20. Lagen die werkzaamheden in elk geval op zoodanig terrein, dat zij niet door den ingenieur, Hoofd van Openbare Werken, hadden kunnen worden verricht?

30. Op welke wijze, door welke methoden is de waterhoudendheid van Hato en Bonavista vastgesteld en waarop berust de berekening, dat men van Hato zelfs in den droogsten tijd op 100 M3 water per dag mag rekenen?

40. Is het juist, wat algemeen gezegd werd, dat het water uit de bronnen van Hato *eerst na* den koop van de plantage op de geschiktheid als drinkwater is onderzocht? En wat is de slotsom van dit onderzoek geweest?

5. Meer in het algemeen wenschten verscheidene leden hier als hunne meening weergegeven te zien, dat uitgaven voor onderzoekingen als in de vorige paragraaf bedoeld, niet ten laste van de Curaçaosche begrooting behooren te worden gebracht. Men heeft hier immers te maken met eigenlijke exploratie-uitgaven, die door den explorateur en niet door den geëxploiteerde behooren te worden gedragen. Dat ten slotte, nu Curaçao voor het sluitend maken zijner begrooting, nog eene bijdrage uit de Rijksschatkist behoeft, de uitgaven toch ten laste van het Moederland komen, maakt, meende men, geen verschil. Overigens is het zeer de vraag of het niet juist aan de Curaçao van bovenaf opgelegde uitgaven te wijten is, dat de Curaçaosche begrooting nog steeds met een tekort, waarvoor een beroep op het Moederland gedaan moet worden, sluit.

Droegen beschouwingen als de hierboven weergegevene vroeger, toen zelfs na afvoering van al de uitgaven als bovenbedoeld de begrooting niet geheel sluitend te maken was, een academisch karakter, thans, nu de omstandigheden zich voor Curaçao zoozeer gewijzigd hebben, dat, dank zij vooral het sterk accres der Middelen, een sluitende begrooting niet langer tot het rijk der illusiën behoort, passen zij in de sfeer der werkelijkheid.

Eenige leden herhaalden daarom hun verzoek reeds bij eene vorige gelegenheid aan het Bestuur gedaan, om, in overleg met Zijne Excellentie den Minister van Koloniën eene splitsing der uitgaven te willen bewerkstelligen, waarbij enkele uitgaven w. o. in de eerste plaats die voor onderzoekingen, proefnemingen enz. in het geheel niet meer op de begrooting van Curaçao, maar op de Staatsbegrooting voor Koloniën zullen paraisseeren. Voorts werd nog aanbevolen eene splitsing op de begrooting zelve der uitgaven en inkomsten in gewone en buitengewone.

Voor de beoordeeling toch of er voor de huishouding der Kolonie al dan niet een bijdrage uit 's Rijks schatkist vereischt wordt, behooren uitsluitend de gewone uitgaven en inkomsten tegenover elkander gesteld te worden. Huldigde men de tegenovergestelde opvatting, dan zou men steeds van eene sluitende begrooting eene niet sluitende kunnen maken, door, om maar een voorbeeld te noemen, enkele onroerende goederen aan te koopen.

6. De Afdelingen twijfelden er niet aan of bij een zuinig beheer, waarbij de maatregelen ter economische ontwikkeling van deze eilanden niet in het gedrang behoeven te komen, is eerlang het evenwicht tusschen de gewone inkomsten en uitgaven te bereiken. Zelfs verwachtten meerdere leden, dat de opbrengst der Middelen zoodanig zal meevallen, dat reeds de onderwerpelijke begrooting met een geraamd tekort van f 349 406,— bij de eind-afrekening zal blijken een nagenoeg sluitende te zijn.

Daarvoor zal alleen maar noodig zijn:

10. dat er de gewenschte vereenvoudiging in de administratie wordt gebracht, waardoor reeds in 1925 op verschillende posten wat overgehouden wordt;

20. dat de verlangde splitsing der uitgaven tot stand komt, waardoor de begrooting ontlast wordt van eenige uitgaven, die strikt beschouwd niet op de Curaçaosche begrooting thuisbehooren;

30. dat in het bijzonder op de Afdelingen Eeredienst en Onderwijs, Openbaren Gezondheidsdienst en Openbare Werken eenige ingrijpende bezuinigingen worden gebracht, en

40. dat de besteding der gelden op economische wijze geschiedt.

7. Naast hetgeen reeds ten aanzien van Openbare Werken is te berde gebracht, wees men op de zeer groote uitzetting der uitgaven, die speciaal de twee andere hierbovengenoemde afdelingen in de laatste jaren geleidelijk hebben ondergaan.

Wat onderwijs betreft was de groote uitzetting in de eerste plaats te wijten aan de wettelijke verplichtingen ontstaan door de gelijkstelling.

Intusschen is het daarom niet te minder noodzakelijk, dat men maatregelen neemt om toekomstige uitzetting zooveel mogelijk te beteugelen, een inzicht, waartoe men in het Moederland al gekomen is.

Als middelen om hiertoe te geraken, opperden eenige leden het denkbeeld van combineering van de hoogste, gewoonlijk uit slechts enkele leerlingen bestaande klassen der scholen voor M. U. L. O. Voorts als het kan, eenige uitbreiding van het aantal leerlingen per klas aan de scholen voor L. O. Voor de buitenscholen gaf men het denkbeeld in overweging van de school met halve schooltijden, die voor Ned. Oost-Indie wordt aanbevolen.

Wat dit laatste denkbeeld betreft werd aangevoerd, dat het misschien zelfs in het belang van het onderwijs, maar zeker in dat der leerlingen en hunne ouders is, daar immers *alle* kinderen dan steeds thuis het middagmaal kunnen gebruiken.

Een lid gaf als zijne meening te kennen, dat de bovenaangegeven middelen om te geraken tot beteugeling der uitzetting van de uitgaven van het onderwijs, niet in het belang van dat onderwijs zullen zijn.

Een ander lid deelde mede, dat in Scandinavië onderwijs gegeven wordt door rondreizende schoolmeesters, welk systeem daar goed schijnt te voldoen, en wat zeker goedkooper is dan het hier gevolgde.

Voorts werd nog de wenschelijkheid van het opheffing van een paar van de werkelijk te vele leergangen bepleit. In dit verband zou men gaarne een opgaaf verstrekt krijgen van het aantal leerlingen, waarmede elk dier leergangen in 1923 aangevangen en geëindigd is.

Wat de normaallessen betreft meende men, dat in het algemeen, de kosten daarvan door het geheven lesgeld behooren te worden goedge maakt en dat vooral hierom, omdat het meermalen gebleken is, dat leerlingen zich na behaald diploma niet voor het onderwijs beschikbaar stellen. Mede zou het zoowel in het belang van eene goede en degelijke opleiding als van de ernstige kandidaten zijn, dat de tijd noodig voor de studie niet gedeeltelijk werd verspild aan onderwijs in niet-examenvakken, maar meer dan thans het geval is werd besteed aan de voornamelijk examenvakken, waarop zoovele kandidaten stranden.

Tot de Afdeeling Openbare Gezondheidsdienst gekomen wenschten de Afdeelingen het verzoek te doen, dat in den vervolge niet weer, zooals het vooral bij deze Afdeeling dikwijls is voorgekomen, buiten den Raad om ambtenaren worden aangesteld met een veel hogere bezoldiging dan waarop bij de traktementsregeling en op de begrooting gerekend. Overschrijding van begrotingsposten uit dezen hoofde behooren tot de groote uitzonderingen beperkt te blijven en eigenlijk alleen voor te komen wanneer men bij de een of andere gelegenheid de beschikking wenscht te krijgen over een persoon uitstekende boven zijns gelijken of wanneer bij de vervulling van eene vacature een noodtoestand intreedt.

Men is er zich niet van bewust, dat bij den Gezondheidsdienst een der beide hierbovengenoemde omstandigheden zich heeft voorgedaan. Men heeft, voor zoover den Raad bekend, bij de oproeping van gegadigden geen bijzondere eischen gesteld, waaraan alleen een premis inter pares zou kunnen beantwoorden, evenmin is er in de Kolonie gebrek aan doktoren geweest. Integendeel hebben verschillende gouvernements-geneeskundigen den Gouvernements-dienst vaarwel gezegd, niet wegens vertrek van hier, maar uit — als het openbaar gerucht waarheid bevat — ontevredenheid over dienstregelingen.

Geheel in het midden latende aan welke zijde het ongelijk — als er ongelijk is geweest — ligt van dat uit dienst treden van verschillende Gouvernements-geneeskundigen, wenschte men hier het vertrouwen uit te spreken, dat dergelijke gevallen, die ten slotte de Koloniale kas toch maar op noodeloze uitgaven jagen, zich niet te vaak zullen herhalen.

Het had de aandacht getrokken, dat niettegenstaande de bevolking, vooral de lagere klasse, in de laatste jaren in economisch opzicht zeer sterk vooruitgegaan is, de uitgaven voor het verplegen van onvermogen zieken en krankzinnigen toch nog bovenmatig hoog blijven, ofschoon men weet, dat de Openbare Gezondheidsdienst in dezen wel diligent is. Aangedrongen werd op een nog gestrengere schifting van wie niet en wie wel zelf kan bijdragen voor de verpleging. Worden — zoo werd gevraagd — de personen, die wettelijk tot onderhoud verplicht zijn, wel ooit aangesproken voor verplegingskosten?

Ook wezen sommige leden op het verschil tusschen de kosten per persoon in de Polikliniek en in de andere gestichten. Ofschoon de vergelijking niet geheel zuiver kan zijn als men slechts de bloote kosten per persoon neemt, waar in de andere inrichtingen in de vergoeding tevens de verpleegkosten begrepen zijn, wilde het echter voorkomen, dat over het algemeen de kosten per persoon in het St. Elisabeths Gasthuis en het krankzinnigengesticht wegens het veel grooter aantal verpleegden, iets geringer moesten zijn dan in de Polikliniek. Men drong dus aan op eene nadere regeling met het Bestuur dier inrichtingen om tot een billijker tarief voor de Gouvernementsverpleegden te geraken.

Een lid gaf als zijne meening te kennen, dat de vergoeding voor verpleging der onvermogen in het St. Elisabeths Gasthuis en krankzinnigengesticht normaal zijn en dat deze niet minder kunnen wezen.

Gevraagd werd of het kantoor en het laboratorium van den Openbaren Gezondheidsdienst wat het personeel betreft niet ietwat te grootscheeps zijn opgezet. In elk geval achtte men op de administratieve en huis-houdelijke uitgaven bezuiniging geboden.

8. Als een andere Afdeeling, waarop beduidend kan worden bezuinigd, wezen de Afdeelingen aan de VIIde Afdeeling (Landbouw).

Verscheidene leden meenden dat deze Afdeeling eigenlijk geheel kon vervallen. Waar, voor de Benedenwindsche eilanden het Departement van Landbouw is opgeheven, konden zij het nut niet inzien van het aanhouden van den z.g. proeftuin op Caas Chikito. Het betrekken van enkele fokrammen of bokken van edeler ras dan het inlandsche kon best aan de belanghebbenden worden overgelaten. Overigens is de laatste ontvangen bezending, als men juist was ingelicht, vrijwel eene mislukking gebleken.

Wat het crediet van f 10 000,— betreft voor het verlenen van voorschotten had men geen bijzonder bezwaar om den post te handhaven. Het geldt hier immers een post, waartegenover gelijke inkomsten moeten staan, zij het al over meerdere jaren verdeeld.

Weinig verwachting hadden de Afdeelingen voorts van de pogingen om den landbouw op de Bovenwindsche eilanden op te heffen. Verschillende leden voorspelden daarvan gelijke mislukking als op de Benedenwindsche eilanden. Reeds had de eerste landbouwkundige voor de Bovenwindsche eilanden den dienst verlaten zonder op eenig resultaat te kunnen wijzen. Diens artikel in de West-Indische Gids van Jannari j.l. geeft niet veel hoop op eenig gunstig resultaat binnen afzienbare toekomst. En waar juist op Sint Eustatius, waar volgens dezen

deskundige de sporen te ontdekken vielen van het werk van den gewezen Gezaghebber Van Grol gedurende lange jaren, de economische toestand nog het slechtst is, daar deed men verstandiger om maar bij tijds in te zien, dat welke poging ook op dit gebied tot mislukking gedoemd is.

De eigenlijke oorzaak van den weinig bevredigenden economischen toestand der Bovenwindsche eilanden is, volgens de Afdeelingen, dat die eilanden klein zijn en een nog kleinere bevolking hebben. Er zijn geen handden genoeg om de cultuur van eenig voor uitvoer geschikt product te beoefenen. Want als de ervaring van de geheele wereld ook voor deze Nederlandsche eilanden eenig waarde heeft, dan moeten stapelproducten, om te kunnen concurreeren op de buitenlandsche markten, met relatief de geringste productiekosten voortgebracht worden. Dus in het groot.

Dat de vertrokken landbouwkundige o.a. den verbouw van suikerriet aanbeveelt en de aanschaffing van eenige machinerieën voor de suikerfabricage om tenminste bruine suiker voor het verbruik der plaatselijke bevolking te produceeren, spreekt wel boekdeelen. Als men zijne verwachtingen op dat niveau moet stellen, n.l. zelf te voorzien in de behoefte aan bruine suiker van eene bevolking van 1300 zielen, dan is daarmede de handhaving van een landbouwkundige veroordeeld.

9. De Afdeelingen hadden ontwaard, dat Zijne Excellentie, de Minister van Koloniën reeds voor het loopend jaar meent te mogen rekenen met belastingverhoogingen en wel tot een totaal bedrag van f 130 000,—.

Zooals reeds gezegd, waren zij van oordeel, dat Curaçao onder de tegenwoordige omstandigheden vooral het Moederland tot de uiterste grens behoort tegemoet te komen in de verlichting der lasten, welke momenteel op de Moederlandsche belastingbetalers drukken.

Intusschen bleven zij van oordeel, dat dit in de eerste plaats door inkrimping der uitgaven en slechts bijkomstig door versterking der Middelen moet geschieden.

Om tot verzwaring van den belastingdruk mede te werken moesten zij zich eenigszins geschraagd weten door de volksovertuiging, althans door de overtuiging van een kern, de bezadigde elementen, onder de burgerij. Deze moreele steun ontbreekt echter op het oogenblik geheel en al. In alle standen en rangen heerscht de meening (dit verslag tracht daaraan de passende uiting te geven), dat er veel geld noodeloos en onoordeelkundig wordt uitgegeven, dat weinig met de rechten der burgerij rekening gehouden wordt.

Met dit alles wilden de Afdeelingen echter geenszins te kennen geven, dat zij zich onhandelbaar zouden betoonen op het stuk van versterking der Middelen — de Raad had h. i. reeds genoegzame bewijzen van het tegendeel geleverd —, maar slechts te sterker aandringen op een vruchtdragend overleg tusschen Bestuur en Raad omtrent de vele punten hiervoren aangeroerd.

Zooals reeds hiervoren gezegd verwachten zij van het gemeen overleg, waar immers en Bestuur en Raad door gelijken wensch bezielde zijn, eene vrij wat lagere raming van het subsidiecijfer.

10. Onder de oorzaken, die zelfs bij den gunstigsten toestand van handel en scheepvaart, van industrie, in het kort van al de bestaansbronnen van Curaçao, binnen korten tijd alhier een algeheele verslechtering van den economischen toestand kunnen teweegbrengen, neemt voorzeker een eerste plaats in een verkeerd gevoerde munt- of bankpolitiek.

Wat de laatste betreft baart de tegenwoordige toestand niet den minsten zorg. Wel is de goudvoorraad van de koloniale circulatie-bank geringer dan men dien zou kunnen wenschen, maar aan den anderen kant is de dekking van het uitgegeven fiduciair ruilmiddel zoo uiterst soliede, zoo overvloedig, zou men haast kunnen zeggen, dat zich hier wel het tegenovergestelde van biljetten-inflatie voordoet.

Anders is het echter gesteld voor zooveel betreft de hier gangbare zilveren munt. Heeft de Nederlandsche Muntwet ervoor gezorgd, dat de circulatie van zilveren munt binnen de door die wet, naar de behoeften van het Rijk getrokken grenzen, beperkt blijft — immers nieuwe munt mag slechts worden geslagen uit door ontmuntte verkregen zilver — voor Curaçao bestaan er geen dergelijke grenzen. Totdusver is de invoer van zilveren munt hier geheel vrij en is — wat de toestand juist zoo precair maakt — de Nederlandsche zilveren munt hier ook wettig betaalmiddel. Men kan dus, wanneer de wisselkoersen dat toelaten, zooveel zilver als men maar verkiest hier invoeren.

Algemeen meende men, dat nu het gevaar niet denkbeeldig is, dat de Nederlandsche valuta tijdelijk in de verdrukking zal geraken, er maatregelen genomen dienen te worden om te verhoeden, dat in zulk een geval Curaçao door Nederlandsch zilver overstroomd zal worden.

De Afdeelingen, verwijzende naar het laatst door den Raad aangenomen initiatief-voorstel van het lid C. S. Gorsira J.P.Ez., bevalen de grootste waakzaamheid en diligentie aan. *)

11. Ter sprake kwam het loodswezen.

Eenige leden releveerden, dat hoewel er twee loodsboten beschikbaar zijn, steeds, zelfs op de drukste momenten, maar één daarvan in gebruik wordt genomen. Zij meenden dat er daardoor, ten nadeele van de scheepvaart, vertragingen voorkomen, die vermeden kunnen worden.

Men kon zich niet vereenigen met wat de opvatting van den Havenmeester-loods schijnt te wezen, dat voor het loods van welk schip ook en onder welke omstandigheden ook slechts de dienstdoende loods naar buiten gaat. In buitengewone omstandigheden kan het, volgens de Afdeelingen, raadzaam zijn, dat ook de Havenmeester meegaat.

In verband met een bij eene vorige gelegenheid gemaakte opmerking, betuigen eenige leden hunne voldoening over de door de Curaçaosche Petroleum Maatschappij getroffen maatregelen ter verzekering van de veiligheid van de personen, die met hare motorboten worden vervoerd.

Deze leden vertrouwen, dat het Bestuur het aan behoorlijk toezicht op het vervoer van personen over haven en Schottegat niet zal laten ontbreken, nu de vaart al drukker en drukker wordt.

Eenige leden vestigden de aandacht op den toestand bij de Auto-bus-onderneming. Worden de bepalingen van de concessie strikt nageleefd en beantwoordt die dienst aan het doel?

Over het roekeloos rijden van vele chaffeurs van automobielen werd ernstig geklaagd. Zeer vele dier lieden houden zich niet aan de voorschriften der wet.

*) Dit deel van het voorloopig verslag was reeds vastgesteld toen de Voorzitter mededeeling deed van het door den Gouverneur van Zijne Excellentie den Minister van Koloniën ontvangen telegram over deze aangelegenheid.

Eenige leden wenschten in het bijzonder de aandacht te vestigen op den zeer slechten toestand van den Scharloweg en de Prinsenstraat.

Eenige leden vroegen hoe het staat met de reorganisatie van de politie. Ook zouden zij gaarne vernemen hoe in de vervanging van den Commissaris van politie zal worden voorzien, wanneer de betrekking van Inspecteur bij dat corps wordt opgeheven.

Een lid gaf zijn leedwezen te kennen, dat het voorstel van een lid van den Raad van Politie op Aruba om een bedrag van f 300.— uit te trekken voor verbetering van een wég, door dien Raad niet werd overgenomen.

Een ander lid meende, dat de Koloniale Raad in deze moeilijk kan oordeelen aan welke zijde het gelijk is. Misschien is die weg wel overbodig.

Geklaagd werd over den toenemenden overlast, dien honden, zoowel in de stad als in de buitendistricten veroorzaken en over versterking der nachtrust in sommige buurten van de stad ook door katten.

Wat speciaal den honden-plaag betreft, drong men aan op een veel actiever optreden van de Overheid. Vooral in de buitendistricten, waar haast niemand zich schijnt te houden aan de wettelijke voorschriften—immers voor zeer enkele van de talloze honden wordt er belasting betaald—wordt al te zeer met de wet de hand gelicht, tot zeer groote schade van de veehouders, groot en klein, die hun geiten en schapen door honden zien verscheuren.

De Afdeelingen waren bereid tot nog sterkere verhooging der hondenbelasting, mits aan de Gouvernementskade de hand gehouden wordt. In verband met het feit, dat velen, ook onder het armste gedeelte van de bevolking er twee en soms meerdere honden op na houden, achtten zij het wenschelijk, dat ook progressie worde ingevoerd bij de hondenbelasting.

Een aantal leden bepleitten de heffing van een matig kadegeld van schepen, die aan de Gouvernementskade aanleggen. Zij meenden, dat nu het liggen aan die kade geheel vrij is, er misbruik van gemaakt wordt.

De aandacht van het Bestuur werd gevestigd op het ongerief en zelfs de schade, die dikwijls ondervonden wordt door de bewoners van de eilanden, waar er slechts een hulppostkantoor gevestigd is, doordien zij de correspondentie bestemd voor het buitenland over het postkantoor van Curaçao moeten verzenden.

Mede werd in dit verband gevraagd of er niet een oplossing kan worden gevonden voor de moeilijkheid, dat op Aruba b.v. geen Consulaire uitklaring kan worden bekomen voor schepen die naar Columbia moeten vertrekken.

Verscheidene leden verwachtten van de overname van de telegraafkabel door de „All America Cables Inc.” eene verbetering van de kabelverbinding en waarschijnlijk ook billijker tarieven.

In verband hiermede werd de vraag gesteld of het wel nut heeft veel geld te besteden aan het station D. T. van Sint Martin, speciaal of door het Bestuur daar nog steeds een monteur noodig wordt geacht.

Herhaald werd ook door verscheidene leden, de meening, dat het Bestuur der Bovenwindsche eilanden zonder verwaarloozing van eenig belang op eenvoudiger en minder kostende leest kan worden geschoeid.

Bij een slinkende bevolking, tegen welker afnemering er niets te doen valt, is sinds eenige jaren het bestuur dier eilanden op kostbaarder voet ingericht dan vroeger.

Naast den rondreizenden rechter met zijn griffier heeft men er ook den ambulanten Gezaghebber. Dat al dit reizen de koloniale kas op niet onbeteekenende uitgaven te staan komt, behoeft wel geen betoog.

Eenige leden vroegen waarom niet op elk eiland de Ontvanger, die nu toch bij afwezigheid van den Gezaghebber het dagelijksch beleid voert bij voortdurende met dat dagelijksch beleid kan worden belast en aan den rondreizenden rechter de taak kan worden toebedeeld om den Gouverneur rapport uit te brengen omtrent den gang van zaken en in aangelegenheden, de groote richtlijnen van bestuur rakende advies uit te brengen, of zelf Gezaghebber, die aan te geven.

Het pleit weinig voor het gevoel van juiste verhouding, als men bestendigt eene regeling, waarin b.v. de uitgaven voor St. Eustatius, waarvan de bevolking nog geen 25% van die van Bonaire telt, 50% bedragen van die voor laatstgemeld eiland, zonder daarbij nog te rekenen de uitgaven onder het hoofd Bovenwindsche eilanden.

Waarom—zoo werd gevraagd—zijn de uitgaven voor St. Eustatius hooger dan die voor Saba, welk laatstgenoemd eiland toch een vrij wat grootere bevolking heeft.

Eene praktischer regeling van het Bestuur en de administratie van de Bovenwindsche eilandengroep, waarbij ook veel op belastinggebied zou zijn te vereenvoudigen, zou—meende men—zoowel in het belang van de schatkist als van de bevolking zelve zijn. Men beval dan ook deze aangelegenheid in ernstige overweging aan.

Resumeerende waren de Afdeelingen van oordeel dat het niet moeilijk zal vallen door het betrachten van gepaste zuinigheid in de besteding der gelden, door het aanbrengen van de noodige versoberingen en vereenvoudigingen in de verschillende bestuursafdeelingen, door het opheffen van wat er nog van de Afdeeling Landbouw over is en door het afvoeren van de koloniale begroting der uitgaven voor het onderzoek van den bodem en naar de wijze van watervoorziening, het eindcijfer der uitgaven reeds voor 1925 met circa f 200 000,— te doen dalen.

Rekent men daarbij dat aan den anderen kant, naar het zich reeds nu laat aanzien, de ontvangsten wederom aanzienlijk zullen meevallen, dan zal het volgens de Afdeelingen niet veel schelen of bij de afrekening zal de begroting ongeveer sluiten.

De meerdere opbrengst te verkrijgen uit de belastingverhooging zal dan kunnen worden aangewend uitsluitend voor bijzondere doeleinden.

Artikelen.

Art. 9. Bij dit artikel werd in het algemeen de wenschelijkheid betoogd om bij het verlenen van teerkosten de noodige spaarzaamheid te betrachten. Teerkosten mogen nooit het karakter krijgen van toeslag op het traktement.

Artt. 12 en 13. Men achtte het noodig, dat bijtijds gewaakt wordt tegen verdere uitzetting van deze uitgaven, dat zelfs gestreefd wordt naar vermindering.

Wat artikel 13 betreft had men met voldoening de mededeeling ontvangen, dat het Bestuur hier op bezui-

ning uit is geweest en dat voor 1925 met 7000, minder zal kunnen worden volstaan dan voor het loopend jaar uitgetrokken.

Art. 32. Met de stelling, dat waar aan den rechter geen limiet kan worden gesteld in zake het ter beschikking van het Gouvernement stellen van verwaarloosde kinderen, het krediet ten behoeve van verwaarloosde kinderen uitgetrokken dient te worden verhoogd, konden vele leden zich niet vereenigen.

Kan van den rechter niet worden geeischt, dat hij bij zijne beslissingen rekening zal houden met den toestand van de koloniale kas, op het Bestuur en Kolonialen Raad rust de plicht om er tegen te waken, dat de uitgaven uit dezen hoofde te grooten omvang aannemen, buiten eenigen twijfel.

Blijft het Bestuur van oordeel dat het *alle* beslissingen van den rechter dient uit te voeren ook al zijn de op de begrooting tot dat doel beschikbaar gestelde gelden ontoereikend, dan dient wetswijziging het de vrijheid te verlenen de beslissingen onuitgevoerd te laten totdat er daarvoor gelden vrijkomen.

Men vond overigens het getal van 90 verwaarloosde kinderen wel wat buitensporig en zou gaarne ingelicht worden omtrent het criterium, dat bij de beoordeeling of een kind al dan niet verwaarloosd is, pleegt gesteld te worden.

Art. 40. De uitgaven voor het boschwezen, uitsluitend bestaande uit salarissen en kosten van verveermiddelen van een aantal boschwachters, konden, meende men, gevoeglijk uitgespaard worden.

Eenige leden hadden den indruk, dat het geheele boschbeheer een soort paradepaard is, dat slechts kost, maar hoegenaamd geen nuttigen dienst verricht. Tot dien indruk kwamen zij vooral omdat slechts over enkele complexen domeingrond op Curaçao dergelijke beamtten zijn aangesteld en omdat ze op Sint Martin en Saba blijkbaar kunnen worden gemist.

Waarom er nu op het eene eiland wel en op het andere niet boschwachters noodig zijn, konden zij niet bevatten evenmin waarom zij op Curaçao op het meerdendeel der complexen domeingrond wel en slechts op enkele niet gemist zouden kunnen worden.

Praktisch resultaat hadden deze leden nog nimmer van het instituut der boschwachters kunnen bespeuren.

Artt. 47 en 48. Men vond, hoezeer men ook den dienst der D. T. op prijs stelde, dat de uitgaven te hoog oploopen. Tegen ruim f 70 000,— uitgaven staan er slechts f 39 000,— inkomsten. Kan dit nadeelig slot van dit bedrijf niet weggewerkt, althans ten naastenbij weggewerkt, worden?

Art. 66. Onder verwijzing naar hetgeen omtrent het onderwijs reeds bij de algemeene beschouwingen gezegd is, vroeg men of het toezicht niet kon worden vereenvoudigd. Men kon b. v. niet inzien waarom er thans twee schrijvers en een bode op het bureau van onderwijs werkzaam moeten zijn, terwijl ten tijde, dat er nog geen Inspecteur maar een Schoolopziener was — niet zoo heel lang geleden overigens —, deze het zonder eenig schrijver moest doen.

Art. 68. Als men de reeks nagaat, die onder letter *a* prijkt, dan krijgt men den indruk, dat er voor de drie openbare scholen op Curaçao te veel onderwijzers zijn. Toch schijnt deze indruk onjuist te zijn, waar men zeer dikwijls van officieele zijde hoort verklaren, dat de resultaten van het onderwijs lijden onder het tekort aan onderwijzers.

Men meende, dat het tijd geworden is om het onderwijs grondig te vereenvoudigen en al wat op ballast lijkt uit leerplan, rooster en instructies te verwijderen.

Bij zulk vereenvoudigen kijke men nu eens wat minder naar theorie dan naar de praktijk. Eenige leden meenden dat bij een eenvoudiger en bovenal praktischer opzet met geringere uitgaven betere resultaten zullen worden bereikt.

Het had de aandacht getrokken, dat terwijl op vijf eilanden met slechts één onderwijzeres voor nuttige handwerken voor elk dier eilanden wordt volstaan, voor Saba niet minder dan vier op de begrooting compareeren. Eenige inlichting zou op prijs worden gesteld.

Art. 69. Men had opgemerkt, dat Sint Martin niet alleen over het afgelopen jaar meer dan tweemaal zooveel als elk der andere eilanden uitgezonderd Curaçao heeft opgeëischt, maar dat het ook voor het loopend jaar en 1925 anderhalf maal zoo veel noodig schijnt te hebben als zelfs Aruba, dat bijna driemaal zooveel inwoners heeft.

Al staat daartegenover dat op het overeenkomstig artikel ten behoeve van het Bijzonder Onderwijs voor Sint Martin minder is uitgetrokken dan voor Aruba en Bonaire, dan nog blijft — rekende men uit — de verhouding voor Sint Martin erg ongunstig. Eene aansporing tot meerdere zuinigheid mochten de Afdelingen dan ook niet achterwege houden.

Artt. 71/74. Men ontving gaarne eenige meerdere inlichtingen omtrent deze posten.

Art. 76. Gegeven de tegenwoordige economische omstandigheden achtten verscheidene leden uitgaven voor schoolvoeding en kleeding niet langer verantwoord. Deze leden zagen niet voorbij, dat het Bestuur reeds eigener beweging het crediet voor het afgelopen jaar nagenoeg geheel ongebruikt heeft gelaten. Toch achtten zij het regelmatig het crediet, dat men toch kan voorzien dat niet gebruikt zal behoeven te worden, van de begroeting af te voeren.

Art. 78. Men verwees hierbij naar de gevoerde algemeene beschouwingen. Enkele leden zouden gaarne eene korte uiteenzetting van de bereikte resultaten ontvangen.

In verband met de tijdsomstandigheden werd het voorts wenschelijk geacht het onderwijs volgens het leerlingstelsel voorloopig nog wat uit te stellen.

Art. 80. Men had met genoegen ontwaard, dat er een vrij druk gebruik gemaakt wordt van de boekerij. Eenige leden vroegen zich echter, met het oog op de categorie personen, die daarvan gebruik maakt af, of het niet wenschelijk is door de heffing van een kleinigheid per uitgeleend boekdeel, de uitgaven van de boekerij, althans van aanschaffing van nieuwe boekwerken, goed te maken.

Wat het Koloniaal- en schoolmuseum aangaat wees men er allereerst op, dat met de overbrenging daarvan

naar het gebouw van de Inspectie (of naar de boekerie) alle uitgaven hiervoor dienen te vervallen. Van verschillende kanten had men vernomen, dat dit z.g. museum eigenlijk niets te beteekenen heeft.

Ofschoon de hierbedoelde uitgaaf niet groot is, meende men als systeem te moeten aanbevelen alle kleine postjes, waarvan het nut niet palpabel is van de begrooting af te voeren. Het voornaamste argument voor het behoud van iets moge nooit zijn, dat het toch zoo weinig kost.

Art. 81. Ook bij dezen post had het de aandacht getrokken, dat de Bovenwindsche eilanden naar verhouding veel grootere bedragen opeischen dan de andere eilanden. Zoo wordt voor elk der genoemde eilanden meer uitgetrokken dan voor Bonaire, dat alleen bijna zooveel inwoners telt als alle drie der Bovenwindsche eilanden te zamen. Gaarne ontving men hieromtrent eenige inlichting.

Art. 91. Met verwijzing naar de algemeene beschouwingen deden verscheidene leden uitkomen, dat heel de Openbare Gezondheidsdienst op een te grooten voet is ingericht.

Gaarne zou men het oordeel van den tegenwoordigen Directeur omtrent het nut en de resultaten van de Polikliniek willen vernemen, alsook over de mogelijkheid van eene reorganisatie van den dienst, waardoor zonder gevaar voor de openbare gezondheid de uitgaven zouden kunnen verminderd.

Art. 93. Het had eenigen leden aangenaam getroffen te ontwaren, dat op den op f 1 500 geraamden post voor reis- en teerkosten van den Directeur enz. over het afgelopen jaar slechts f 57.— is uitgegeven.

Art. 108. Men drong aan op zuinigheid. Zou op Curaçao het gebruik van ezelskarretjes bij dezen dienst niet tot bezuiniging kunnen leiden? Men constateerde hier opnieuw, dat ook de reinigingsdienst op Sint Eustatius meer kost dan op elk der andere eilanden, behalve Curaçao. Eenige inlichting zou welkom zijn.

Art. 119. Eenige leden verklaarden niet te kunnen inzien, waarom er nog een derde opzichter moet worden aangesteld. Nieuwe werken, staan, voor zoover uit deze begrooting blijkt, niet op het program. Het leeuwendeel van de som, die totaal uitgetrokken wordt, is bestemd voor gewone en buitengewone herstelling der kaden, straten, en wegen. Waar die werken niet alle tegelijk worden uitgevoerd en het toezicht over de herstelling der wegen in de buitendistricten aan den districtmeester en op de andere eilanden aan den Gezaghebber is opgedragen, bestaat er volgens de leden aan het woord geen aanleiding om een derde opzichter in de formatie op te nemen.

Overigens—zoo vervolgden bovenbedoelde leden— geeft wat het aantal opzichters betreft, de begrooting allermint een beeld van den feitelijken toestand. Men mist immers daarop de tijdelijke opzichters.

Eenige leden vroegen inlichtingen omtrent den werkring van den machinist-monteur en omtrent de smederij in het algemeen en zulks voornamelijk in verband met een polemiek in de Voz di Pueblo van eenigen tijd geleden.

Is het juist, wat die leden ook van andere zijden hadden vernomen, dat de machinist-monteur zeer dikwijls onder den diensttijd werkzaamheden verricht aan boord van schepen? Worden voor bijzondere werkzaamheden voor particulieren gebruik gemaakt van gouvernementss werktuigen en gereedschappen? En komt zelfs het personeel van de gouvernementssmederij daaraan weleens te pas?

Voorts zouden de leden aan het woord gaarne vernemen of het juist is, dat meermalen werk voor het Gouvernement door de smederij der Curaçaosche Petroleum Maatschappij is verricht.

Art. 121. Eenige leden zouden gaarne eenigszins gedetailleerd vernemen, wat er zoowat op den post voor Curaçao wordt „geaffecteerd”. Zij hadden in den laatsten tijd niet veel gemerkt van dat „gewoon onderhoud”. Worden met name de loonen van de aan Openbare Werken verbonden onderopzichters, bazen en onderbazen of soms van ander personeel daaruit gekweten?

Art. 122. Voor zooveel den leden bekend, wordt in den laatsten tijd aan het gewoon onderhoud weinig gedaan. Verschillende straten zoowel in de Stadszijde als aan de Overzijde verkeerden door het achterwege blijven van elk onderhoud in slechten toestand. Eenige leden zouden gaarne vernemen aan het onderhoud van welke straten verleden jaar het uitgegeven bedrag is besteed.

Wat de buitenwegen betreft, hadden eenige leden met bevreemding kennis genomen van de mededeeling, dat wegens gebrek aan toezichthoudend personeel een gedeelte van het uitgetrokken bedrag ongebruikt is gebleven. Zij meenden, dat deze mededeeling op een misverstand moet berusten, waar het toch bekend is, dat met het onderhoud der wegen, in de westelijke districten althans, eerst in de tweede helft van het jaar een aanvang is gemaakt, terwijl dezelfde personen, die werden belast met het toezicht toeh ook vóór dien tijd disponibel waren.

Eenige leden verklaarden het te betreuren, dat de kademuur van de Handelskade, die reeds een maand of vijf gelden gedeeltelijk gesloopt is geworden, nog steeds in denzelfden toestand verkeert, temeer waar zeker niet gezegd kan worden, dat wegens het onderhanden zijn van andere werken met de herstelling nog niet kon worden aangevangen.

Zij drongen er op aan, dat het herstelwerk met spoed zal worden terhand genomen en nog in den loop van dit jaar zal worden voltooid. Het crediet voor 1925 aangevraagd kan dan geheel vervallen.

Wat de vergrooting van de speelplaats aan de Emmaschool aangaat gaf men in overweging dit werkje, waarbij geen urgentie kan bestaan, voorloopig uit te stellen. Het zal aan de economie der uitgaven aan Openbare Werken ten goede komen, als het volgend jaar alle krachten concentreert op de verbetering der straten en wegen en daarbij het noodzakelijk onderhoud niet verwaarloost. Nieuwe werken kunnen dan een volgend jaar onder de ooggen worden gezien.

Men zou voorts gaarne vernemen op hoeveel, min of meer de verbetering der straten en wegen de kolonie zullen komen te staan.

Eenige leden waren hierop allermint gerust als zij zagen, dat, nadat reeds verleden jaar daarvoor een niet onaanzienlijk bedrag was uitgegeven voor hetzelfde doel zoowel voor het loopend als voor het komend jaar f 45 000.— op de begrooting staat. Bovendien moest volgens hen nog blijken of die buitengewone herstelling wel eene verbetering van eenigszins duurzamen aard zal zijn.

Art. 124. Men vroeg of het niet gewenscht zou zijn den post voor buitengewone havenverbetering voorloopig van de begrooting af te voeren en de benodigde gelden eerst aan te vragen, wanneer het plan der verbetering eenigszins vasten vorm zal hebben aangenomen.

Het bedrag dat hier gevraagd wordt is te veel een slag in de lucht dan dat men nu daarover ernstig van gedachten zou kunnen wisselen. Hetzelfde geldt ook voor het uitgetrokken bedrag voor nieuwe straten. Vruchtbare gedachtenwisseling zal eerst plaats kunnen hebben, wanneer bekend zal zijn welke straten zullen worden aangelegd.

Eenige leden maakten hun stem omtrent het krediet voor nieuwe machines voor de smederij afhankelijk van de inlichtingen, welke zij zullen ontvangen op de elders in dit verslag gestelde vragen.

Art. 126. Het was niet duidelijk welke de strekking van de afzonderlijke raming van dezen post is. Naar het inzien van sommige leden moesten de uitgaven van het verzamelen van steen en het bewerken daarvan met den steenbreker figureeren in de ramingen voor de werken, waarvoor het al of niet bewerkt materiaal gebezigd wordt.

Eenige leden verstonden de zaak zoo, dat door dezen post de uitgaven voor de straatverbetering—want daarvoor alleen wordt immers de hierbedoelde steensoort gebruikt—met f 12 000,— worden verhoogd.

Was hunne opvatting juist, dan gaven zij in overweging met het sijstroom van onder verschillende artikelen ramen van uitgaven, die voor bepaalde, in de begrooting genoemde werken gedaan worden, te breken.

Art. 127. Men had met voldoening mogen constateeren, dat het streven naar zuinigheid bij de besteding der op dit artikel voor het afgelopen jaar uitgetrokken bedragen zeer effectief is geweest. Enkele leden konden echter de vrees niet geheel en al onderdrukken, dat hier misschien een zuinigheid is betracht, die zal blijken de wijsheid te hebben bedrogen. Tot die vrees vonden zij aanleiding in de gegeven verklaring, dat tengevolge van de vele regens het onderhoud minder dan normaal is geweest. Juist overvloedige regens plegen, volgens hen, grootere uitgaven voor onderhoud te veroorzaken.

Verscheidene leden meenden, dat het bedrag voor aanlegkosten (CURAÇAO) voor 1925 van de begrooting kan worden afgevoerd. Damaanleg toch zal wel niet plaats hebben zoolang het onderzoek naar de watervoorziening bedoeld in het volgend artikel nog aan den gang is. Hoogstens zou er een bedrag van f 1000 op de begrooting gelaten kunnen worden voor het geval er hier of daar nog een nieuwe put noodig mocht blijken.

Voor zooveel de uitgaven voor Bonaire betreft achtte men den spróng van f 125,— op f 1000,— wel wat groot.

Bij het onderdeel „onderhoudskosten” werd de opmerking gemaakt, dat voor Saba niets wordt geraamd, en verder dat voor Sint Eustatius f 250,— tegen voor Sint Martin f 150,— noodig wordt geacht. Gaarne ontving men omtrent de hier geconstateerde ongelijkheid eenige inlichting.

Artt. 128—130. Met verwijzing naar het in de algemeene beschouwingen aangevoerde gaf men het Bestuur in overweging eene gedachtenwisseling te openen met Zijne Excellentie den Minister van Koloniën omtrent de overbrenging van deze uitgaven naar de Staatsbegrooting.

Wat de uitgaven voor de watervoorziening zelve betreft vertrouwde men, dat het Bestuur wel zal inzien, dat van den Raad kwalijk kan worden geëischt, een krediet toe te staan voor de uitvoering van een plan, waaromtrent hem zelfs omtrent de hoofdlijnen niets bekend is.

Nogmaals deden enkele leden uitkomen, dat zij in het bijzonder bezwaar hadden tegen het goedkeuren van den post van f 20 000,— (art. 128) omdat zij uit wat naar buiten blijkt den indruk hadden gekregen, dat er weinig voortvarendheid bij het werk wordt betracht en omdat de oplossing, welke zij voorloopig aannemen dat wordt nagestreefd, op eenvoudige wijze, met zeer geringe uitgaven is te bereiken.

Art. 135. Men gaf in overweging het station weer terug te brengen onder het beheer van Openbare Werken en het in de stad op te zetten.

Art. 139. In verband met de vrijwel geregelde stijging van den pensioenslast, waarvan het hoogtepunt nog bij verre na niet bereikt is, beval een lid het denkbeeld in overweging aan, de in de pensioenverordening gestelde eischen van 20 en 30 dienstjaren tot het verkrijgen van recht op de helft resp. 2/3 van het traktement als pensioen ietwat scherper te stellen, b. v. op 23 en 33 dienstjaren.

Deze geringe verschuivingen zullen vermoedelijk voldoende wezen om te sterke verzwaring der pensioenslasten in de toekomst te bezweren, zelfs al zou daarmee gepaard gaan de afschaffing van den wettelijken leeftijdseisch, een eisch, die in een tropisch land niet behoort te worden gesteld.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 10n. April 1924.

De Rapporteurs,

R. F. MUSKUS.

H. PERRET GENTIL.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—22.

*Verordening van den ,
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925.*

Memorie van Antwoord.

No. 11.

Algemeene beschouwingen.

Met waardeering heeft ondergeteekende kennis genomen van der Afdeelingen oordeel, dat het de dure plicht van Curaçao is mede te werken om de lasten van Nederland in deze tijden te helpen verlichten. Daar hij zich ten volle bewust is van zich de grootst mogelijke beperking tot richtsnoer te hebben gesteld bij de samenstelling van de ontwerp-begrooting voor 1925, vertrouwt hij, dat de Raad zal willen medewerken tot versterking der middelen, teneinde de onderhavige begrooting ten naastenbij sluitend te kunnen maken.

Hij is erkentelijk voor de waardeering der leden aan het woord, voor de uitspraak, dat door hem rekening is gehouden met 's Lands beperkte geldmiddelen bij het samenstellen der begrooting voor 1925.

2. Dat de door hem toegepaste wijze van bezuiniging niet doelbewust en onsystematisch zoude schijnen is daardoor te verklaren, dat hij niet overal waar gij wenschte, de bijl der versobering in kon zetten. Waarschijnlijk meerdere door de Afdeelingen gaarne geziene besnoeiingen van uitgaven worden belemmerd of onmogelijk gemaakt door bestaande wettelijke regelingen, die door ondergeteekende niet eenvoudig ter zijde gezet kunnen worden.

Van een bezuinigen, waardoor een of ander onderdeel der administratie gedisorganiseerd zoude worden of werken in verval geraken, is hij zich niet bewust. Indien de Afdeelingen hier een bepaald geval op het oog hebben, zou hij gaarne daarvan in kennis worden gesteld.

De bezuiniging, door de Afdeelingen gewenscht, zou blijkbaar moeten worden voorafgegaan door een omverhalen van zeer vele bestaande regelingen en voorschriften, van een breken met gewoonten en sleur. Ook indien men dat doen gaat, ook indien men doelbewust zich dat voor oogen heeft gesteld, dan handelt men verstandig door slechts geleidelijk daartoe over te gaan, teneinde in een voor den bestuurder nog tot op zekere hoogte vreemd land, disorganisatie te verhoeden.

Dat vereenvoudigingen langer dan 2 jaar slepende zijn gehouden, wil nog niet beduiden dat van de invoering van vereenvoudigingen, de toen bedoelde of andere, blijvend is afgezien.

Dat door het aanbrengen van eenige wijzigingen in zegel- en in registratie verordeningen een schrijver op het ontvangskantoor kan worden gemist, wenscht ondergeteekende beslist tegen te spreken. Een gouvernements-kantoor dient zoodanig bezet te zijn, dat ook op drukke dagen en uren het publiek vlot geholpen kan worden. Dit kan op het ontvangkantoor door 2 personen doorlopend niet geschieden, nog daargelaten dat bij ontstentenis van den eenigen schrijver de ontvanger persoonlijk alléén al het klerkenwerk zal moeten doen.

De publicatie van alle binnengevallen en vertrokken schepen en specifieke opgaaf van de ladingen, geschiedt op verzoek van belanghebbenden. De administratie mocht met reden uit het verzoek tot publicatie de gevolgtrekking maken, dat men in reederskringen daar zijn voordeel mede kon doen. Dat de samenstelling van de wekelijksche opgaaf een werk zoude zijn dat dagelijks de volle dagtaak van een ambtenaar zoude opeischen wordt minder juist geacht.

Van wege de Inspectie van het onderwijs worden in de Curaçaosche Courant geen andere publicaties geplaatst dan die, welke ingevolge bestaande voorschriften moeten geschieden. Het opnemen van de examenopgaven, voorgeschreven in art. 17 van het Besluit van 10 December 1921, P. B. No. 79, moet ten zeerte in het belang van de candidaten geacht worden en is zeker een belangrijke factor om in de op Curaçao afgenomen examens vertrouwen te stellen.

3. Gelijk de Afdeelingen opmerken zijn slechts weinige nieuwe werken tot stand gekomen en daardoor is de vraag voor de hand liggend, dat de Afdeelingen het uitgegeven geld te veel achten in verband met de prestaties. Het leeuwendeel der uitgaven is dan ook gedaan om werken, die reeds bestaan, in stand te houden.

Dat het Departement van Openbare werken niet altijd even goedkoop kan werken als particulieren, ligt voornamelijk aan het ingewortelde denkbeeld dat men voor het Gouvernement zich nu eenmaal niet zoozeer behoeft in te spannen als voor den particulieren werkgever. Deze bezwarende factor weg te werken is alleen mogelijk wanneer werken zooveel mogelijk worden aanbesteed, zoodat bij de uitvoering der werkzaamheden iemand betrokken is, die er ook financieel bij is geïnteresseerd. De Directeur van het departement is ook van meening, dat slechts door het scheppen van dien financieelen prikkel een vlotter afdoening van openbare werken is te bereiken.

Dat er evenwel bezwaren zijn tegen het stelsel van aanbesteding kan niet worden ontkend. De werken moeten zuiverder omschreven worden, er moeten vakkundige, concurreerende aannemers zijn en de werken moeten eenigen omvang hebben. Voorloopig zal daarom aanbesteding geen regel kunnen worden en moet de arbeidslust gevoed worden door premies, het aanbesteden van details of het betalen naar geleverden arbeid. In deze richting wordt reeds gewerkt en niet zonder succes.

Duur wordt het werken door openbare werken ook, omdat vaak kleine werkjes tegelijk moeten worden uitgevoerd, opzichters daarom te kort schieten in aantal, waardoor de arbeiders te veel vrij zijn in hun doen en laten.

Het onderhoud der landsgebouwen vindt, met inachtneming van gepaste zuinigheid, naar behooren plaats. Over het algemeen is het ook voldoende te noemen.

Wat het onderhoud der straten betreft zij opgemerkt, dat het daaraan besteede geld soms voor een deel als verloren kan worden aangemerkt, b. v. het nauwe gedeelte van Pietermaai, dat reeds eenige jaren achtereen hersteld is en waar de toestand maar steeds verergert. Algeheele vernieuwing is in zulke gevallen het eenig middel om geldverspilling te voorkomen. Onderhoudsgelden worden daarom meermalen besteed voor vernieuwing.

De Arubastraat is indertijd niet hersteld; enkel zijn eenige kuilen opgevuld, hetgeen weinig verbetering heeft aangebracht, maar daartegenover ook niet veel heeft gekost. Thans is de straat echter gerepareerd.

De vraag ten aanzien van den weg langs Mount Pleasant moet ontkennend worden beantwoord. Het betreft een stuk weg met kleiachtigen bodem, in den regentijd onbegaan- en onberijdbaar. Alleen door het aanbrengen van een laag groote steenen met een laag gruis was verbetering mogelijk. Deze verbetering was echter alleen noodig met het oog op den toestand in den regentijd. Dat nu in den drogen tijd de eenigszins gladder kleigrond naast den weg, door verharding verkregen, wordt geprefereerd, is geen bewijs van de nuttelosheid van het werk.

4. Ondergeteekende kan de Afdeelingen de verzekering geven dat het nimmer in zijne bedoeling heeft gelegen buiten den Raad om het plan voor de watervoorziening van Willemstad en haven af te doen. Dat plan is echter nog niet geheel uitgewerkt en de kosten nog niet begroot, zoodat van een raadplegen van den Kolonialen Raad in dit stadium van het onderzoek alsoog geen sprake had kunnen zijn. Ten deze verwijst ondergeteekende naar het in de memorie van toelichting gestelde.

Het in deze ontwerp-begrooting aangevraagde geld is ter besteding aan het verdere onderzoek, doch, niet bedoeld als blanco crediet voor de uitvoering van eenig bepaald werk.

Bij de beoordeeling van den aankoop van *Hato* en van een gedeelte van *Buena Vista* moet niet uit het oog verloren worden, dat bij koop van gronden voor watervoorziening behalve op kwantiteit ook op kwaliteit van het te verkrijgen water gelet moet worden. Terreinen om de stad, waarin grondwater van geschikte hoedanigheid is aan te treffen zijn schaars aanwezig.

Om de vier vragen door de Afdeelingen gesteld te beantwoorden kan het volgende worden medegedeeld:

1. De chef van den mijnbouwkundigen dienst heeft in verband met het watervoorzieningsvraagstuk van haven en Willemstad geo-hydrologische onderzoekingen ingesteld op het terrein ongeveer gelegen tusschen een lijn N.O.—Z.W. door den Groeten Berg en een lijn N.—Z. door de Caracasbaai getrokken.

2. De praktijk heeft geleerd, dat het verstandiger is een onderzoek naar de hoedanigheid en de hoeveelheid van grondwater en bronwater, naar de grondwatervermeerdering, het capteeren van bronnen, de plaatsbepaling en de bouw van putten op te dragen aan een persoon die op de hoogte is van de geologie en van de hydrologie. Destijds is met instemming van den Raad een dergelijk persoon aangezocht om deze onderzoekingen te verrichten.

3. Een gedeelte van *Buena Vista* is aangekocht, ten eerste, omdat de kwaaiteit van het grondwater daar beter was dan die van het grondwater in andere terreinen om de stad en ten tweede, omdat, daar *Buena Vista* voor een groot gedeelte reeds aan het Gouvernement toebehoorde, aldaar de grondwaterhoeveelheid niet moeilijk is te vermeerderen door aflopend water in grondwater om te zetten. De „waterhoudendheid” van de gronden van *Buena Vista* en *Hato* is uit geo-hydrologische onderzoekingen gebleken. Het minimum-debiet van de bronnen van *Hato* is uit een grafische voorstelling van het gezamenlijk debiet van de bronnen van *Hato* afgeleid.

4. De geschiktheid als drinkwater van het bronwater van *Hato* was reeds vóór den aankoop van die plantage behoorlijk vastgesteld.

Nadat een definitief plan zal zijn opgesteld zal dat aan den Raad ter overweging worden overgelegd. Dit plan zal vergezeld gaan van eene begrooting van aanlegkosten, een begrooting van jaarlijksche kosten en ontvangsten en van een rentabiliteitsberekening van het toekomstig bedrijf. Ook zal bij het plan een schema behooren van de wijze waarop het Gouvernement zich voorstelt het aanlegkapitaal te verkrijgen.

Dat altijd bij het aanvangen van een exploratie de hoop voorzit dat uit dat onderzoek te eeniger tijd voordeel zal voortvloeien behoort nauwelijks vermeld te worden. Komt uit de onderhavige exploratie voordeel voort dan zal dat niet zijn—zeker in de eerste plaats niet—voor Nederland, maar wel degelijk voor Willemstad en de haven. Ondergeteekende kan daarom—de Afdeelingen zullen hem dit niet ten kwade willen duiden—niet toegeven, dat er reden bestaat om Curaçao de onderzoekingskosten niet te laten dragen.

De Curaçaosche begrooting te splitsen in uitgaven, die naar de meening van het oogenblik van den Raad ten laste van Curaçao en in andere, die ten laste van den Staat moeten komen, is in de praktijk niet door te voeren; wilde men trachten dit te doen dan zoude er nog niet altijd in den boezem van den Raad eenheid en bestendigheid van meening zijn te verkrijgen.

Kan door het ruimer vloeien van de middelen Curaçao te eeniger tijd in de zeldzaam bevoorrechte positie geraten van het eenige Nederlandsche gebiedsdeel te zijn met een sluitend budget, niemand zal dat aangenamer zijn dan ondergeteekende, doch hij ziet die mogelijkheid in de eerste jaren niet verwezenlijkt. Veel is er nog op deze eilanden, veel te Willemstad tot stand te brengen dat veel geld zal kosten; uitstel is alleen te rechtvaardigen door de moeilijkheid eener oplossing van de financieele bezwaren.

Splitsing van uitgaven in „strikt genomen koloniale” en zg. „Staatslasten” is niet consequent door te voeren; zeker niet gedurende een reeks van jaren, waarin de ontwikkeling van de omstandigheden, ongemerkt bijna, „buitengewone” — zooals b. v. die voor proefnemingen — overgaan in gewone, dus strikt koloniale uitgaven.

Om maar bij het door den Raad besproken onderwerp, de watervoorziening, te blijven zou ondergeteekende willen opmerken, dat indien al de uitgaven, benodigd voor het onderzoek naar de mogelijkheid van eene watervoorziening en later voor den opzet van de noodige werken voor het bedrijf, onder de „buitengewone” worden opgenomen, toch de latere op dit bedrijf betrekking hebbende uitgaven, de kosten namelijk van een in bedrijf zijnde gouvernementswatervoorziening, toch niet als een buitengewone uitgaafspost kunnen worden behandeld.

6. Ondergeteekende hoopt met de Afdeelingen, dat door een meerdere opbrengst van de middelen reeds de begrooting voor 1925 ten naastenbij sluitend moge zijn. Komt evenwel de verhooging van het tarief der invoer-rechten niet tot stand dan is de verwachting, dat die hoop verwezenlijkt zal worden, niet aanwezig.

De middelen door de Afdeelingen van 1 tot en met 4 aangegeven om het nagestreefde doel te bereiken schijnen gemakkelijker toe te passen dan zij het in werkelijkheid zullen zijn. Niet altijd is de eerst voor de hand liggende weg de gemakkelijkste te bewandelen.

Ernstig zal toch het streven van den ondergeteekende zijn zoo nauwgezet mogelijk de wenken door de Afdeelingen gegeven te toetsen op hunne uitvoerbaarheid.

7. Het bestuur is er reeds geruimen tijd op bedacht, om toekomstige uitzetting van de uitgaven op deze afdeling tegen te gaan. In hoeverre de middelen, door eenige leden van Uwen Raad aangegeven, daarbij zullen kunnen worden toegepast, zal geheel afhankelijk zijn van de vraag, of daardoor het onderwijs niet wordt geschaad.

Daar tegenwoordig op de vier M.U.L.O. scholen op Curaçao de hoogste klassen gewoonlijk niet meer uit enkele leerlingen bestaan, zou vereeniging van de hoogste klassen zeer waarschijnlijk, wanneer de ouders tenminste geen bezwaren meer hadden tegen co-educatie, slechts mogelijk zijn door jongens- en meisjesklassen te vereenigen. Vereeniging van klassen der M.U.L.O.-scholen met betrekkelijk veel leerlingen, zou op bijna elke school onmogelijk zijn, omdat de lokalen niet voor een zoo groot aantal leerlingen zijn gebouwd. Dit is ook een bezwaar tegen het vergroeten van het aantal leerlingen per klasse aan de scholen voor lager onderwijs. In het algemeen is het aantal leerlingen per klasse te groot om goede uitkomsten te verwachten.

Een regeling van de schooltijden, vrijwel overeenkomende met die in Nederlandsch Indië is in 1921, 1922 en 1923 beproefd aan de R. K. Bijzondere school te Santa Rosa, waar ze bleek niet te voldoen. Bovendien wordt er reeds voor het tweede jaar een proef genomen op alle openbare en bijzondere scholen op de Bovenwindshhe eilanden, waar, een schooltijd van 8 — 1 vrij algemeen in den smaak valt. Pogingen om dien schooltijd op Curaçao in te voeren vonden in 1920 en 1921 geen bijval.

Deze wijziging van de schooltijden naar het voorbeeld van Nederlandsch Indië zou zeer zeker verbetering van het onderwijs ten gevolge kunnen hebben, doch niet tot vermindering van de uitgaven leiden.

Ondergeteekende meent daarom dat de leden aan het woord het oog hebben gehad op een andere regeling, die voor zoover bekend, in Nederland nog niet is toegepast, doch wel tot bezuiniging wordt aanbevolen.

In hetzelfde schoolgebouw zouden 's morgens en 's middags twee verschillende scholen of afwisselend klassen van dezelfde school onderwijs ontvangen. In het eerste geval werd besparing van schoolruimte verkregen. Pasten die regeling toe, zooals in den mobilisatietijd in Nederland, dan was er voor een schoolgebouw een dubbel stel leerkrachten noodig. Voor beide scholen ter bezuiniging dezelfde leerkrachten aan te wijzen zou zeker te veel van het onderwijzend personeel vergen. 's Morgens van 8—12 en 's middags van b. v. half 2—half 6 is een dagtaak, die in het algemeen en zeker niet in de tropen een onderwijzer opgelegd mag worden. Zeer zeker zou de school, die 's middags onderwijs kreeg in de minst gunstige omstandigheden verkeren, vooral ook omdat dan die leerlingen in de grootste warmte naar school zouden moeten gaan.

Tegen het verdeelen van de klassen eener school zoodanig, dat eenige 's morgens en de overige 's middags het wettelijk voorgeschreven aantal uren onderwijs zouden ontvangen, bestaan ongeveer dezelfde bezwaren, waarbij nog komt, dat vele onderwijzers niet geschikt zijn of om in hogere of om in lagere klassen les te geven, terwijl ook een groot aantal niet de bevoegdheid voor de hogere klassen zou hebben.

Van rondreizende onderwijzers wordt weinig heil verwacht. Dat zoo'n systeem in Scandinavië goed schijnt te voldoen, zal wel moeten worden toegeschreven aan de groote belangstelling voor onderwijs, waardoor het mogelijk is, dat de ouders of anders de huisgenooten het vertrek van den onderwijzer zorgen, dat het geleerde wordt onderhouden en aangevuld, zoodat de onderwijzer bij zijn terugkeer weer kan voortbouwen op het een vorig jaar geleerde. Dit is hier nog niet te verwachten.

Zooals uit het jaarverslag van den inspecteur van het onderwijs blijkt, zijn de laatste twee jaren verschillende leergangen opgeheven. Wat de normaallessen betreft kan worden medegedeeld, dat het onmogelijk is de kosten daarvan door het geheven lesgeld goed te maken. Dat kan in Nederland niet, waar het aantal leerlingen per klasse vaak tien of 15 maal zoo groot is als hier.

De jongelieden, die sedert 1918 in opleiding zijn geweest en van wie eenigen tegemoetkomingen moesten genieten, omdat zij van een der eilanden buiten Curaçao afkomstig waren, zijn na het slagen voor het examen derde klasse bij het onderwijs werkzaam geweest of zijn nog werkzaam.

Er is steeds naar gestreefd een goede en degelijke opleiding te geven, waarbij natuurlijk met de examen-eischen rekening gehouden werd. Toen bleek, dat de leerlingen minder geschikt waren om een uitgebreid leerplan af te werken, zijn de vakken nuttige lichaams oefeningen, nuttige handwerken en Engelsch, hoe belangrijk ook voor de school, achterwege gelaten. Sedert 1921 ontvangen de leerlingen alleen onderwijs in de examen-vakken.

De benoemingen op hooger bezoldiging van ambtenaren bij den openbaren gezondheidsdienst is alleen geschied in gevallen, dat de gegadigden niet voor het beschikbaar traktement wenschten uit te komen naar Curaçao. In die gevallen werd dan een hooger bezoldiging toegezegd en later ook gegeven.

Naar de meening der Afdeelingen is er geen gebrek aan doktoren geweest, toch waren er niet altijd artsen, die genegen waren naar de buitendistricten te worden gedirigeerd of op de eilanden buiten Curaçao werkzaam gesteld te worden. Het gevolg van een dergelijk tekort aan doktoren moet meermalen zijn het toekennen van hooger loon aan hen die wél genegen zijn tot werkzaamstelling op die buitenposten.

De doktoren, die den dienst der kolonie verlieten, deden zulks om zeer gewichtige redenen. Door het Bestuur kan niet voorkomen worden dat nu en dan ambtenaren ontslag vragen om, naar hunne opvatting, billijke redenen.

Noodeloze uitgaven voor de kolonie hebben die ontslagaanvragen niet gehad.

Ofschoon de lagere klasse van de Curaçaosche bevolking in betere financiële conditie verkeert dan eenige jaren geleden, kan daarom niet ontkend worden dat toch een contingent van onvermogenen onder de bevolking aanwezig is. Dit kan zijne kosten van geneesmiddelen en verpleging niet betalen.

De verwanten van de tot dit contingent behoorende menschen, daargelaten dat deze vaak niet-wettige verwanten in rechten niet zijn te spreken, vallen niet zelden ook onder de onvermogenen. Het is toch bekend, dat zoolang de menschen uit de bedoelde categorie nog maar eenigszins hun verwanten kunnen verplegen en voeden, zij die niet naar het gasthuis sturen.

Van de krankzinnigen zijn verreweg de meesten geheel onvermogen.

Wanneer men weet hoeveel moeite—dan nog vaak vergeefs—het kost om personen van de door de Afdeelingen bedoelde klasse in de belastingen te betrekken,—en meerdere leden van den Raad zullen daarmede niet onbekend zijn—dan is het duidelijk dat eene poging tot invordering van verpleegkosten van personen, die wettelijk tot onderhoud verplicht zijn, niet tot enig resultaat zal leiden.

Voor zooveel noodig teekent ondergeteekende aan, dat de bepaling van het al of niet onvermogen zijn tot het bekomen van een ziektekaart, geschiedt volgens het besluit van 7 Februari 1922, P. B. No. 7.

Met de onderhoudskosten ad 58 cent per mandag in de polikliniek is men nog niet klaar. Bij dat bedrag moeten nog gerekend worden: huur van het huis ad f 1 020,— per jaar, bezoldiging van een inwonende beambte en van een verpleegster van bijstand ad f 1 700,— per jaar, licht, telefoon, onderhoud, herstelling van meubilair, werktuigen; keuken- en waschpersoneel en andere kleine uitgaven ad f 2 500,— per jaar, zoodat de totaalkosten moeten worden gesteld op f 0.58 plus f 0.50 om tot een zuivere vergelijking te komen met hetgeen betaald wordt aan het St. Elisabeths Gasthuis. Juist aan de grootheid van het aantal der daar verpleegde zieken ligt het, dat met f 0.75 voor verpleegden in het laatstgenoemde gasthuis en f 0.70 voor verpleegden in het gesticht voor krankzinnigen kan worden volstaan.

Bij de laboratoriumbezigheden, die met de meeste nauwkeurigheid dienen te worden verricht, zijn in 1923 nog gekomen bezigheden, die betrekking hebben op de administratie en distributie van geneesmiddelen uit het Gouvernementsmagazijn. Dit laatste geschiedde te voren door den Militairen apotheker met helper, aan wie f 600.— per jaar door het Gouvernement werd betaald. Door dit in eigen beheer nemen van de distributie van geneesmiddelen is aanmerkelijk bezuinigd kunnen worden.

Ondergeteekende acht het van belang de Afdeelingen mede te deelen, dat hij te allen tijde bereid is met leden van den Raad in overleg te treden omtrent punten, welker bespreking naar het oordeel van die leden, leiden kan tot vereenvoudiging der werkzaamheden en/of tot bezuinigingen.

Besprekingen als hier bedoeld zouden wellicht kunnen voeren tot het wegnemen van verkeerde indrukken, zooals b. v. neergelegd in de opmerkingen bij art. 91.

8. Het indertijd voor proeftuin aangekochte landgoed *Cas Chiquito* is, uitgezonderd de deelen, die voor politiewacht en weerstation worden gebezigd en het grasveld, dat onderhouden wordt voor gouvernementsvee en proefdieren, verhuurd. Wanneer de gelegenheid zich mocht voordoen om het landgoed tegen behoorlijke prijs van de hand te doen, zal ondergeteekende dien stap wel willen overwegen, indien dit kan geschieden zonder schade voor den dienst.

Dat de bestelde fokbokken niet al dadelijk blijken geven van hier te acclimatiseeren is nog naar de meening van ondergeteekende geen reden om te spreken van vrijwel eene mislukking. Van een der bokken zijn reeds lammeren geboren en verdere hem bekend wordende gegevens omtrent het resultaat van den invoer van de bedoelde bokken zullen den Raad nader bij de openbare behandeling der ontwerp-begrooting ter kennis worden gebracht.

Waar eenmaal proeven zijn genomen op de Bovenwindsche eilanden met eene bevordering van den landbouw en deze proeven niet op eene totale mislukking hebben gewezen, wenschte ondergeteekende, alvorens definitieve stappen in deze richting te nemen, den tijd van proefneming nog te doen voortduren.

Mochten de werkzaamheden van den landbouwkundige niet binnen afzienbaren tijd met gunstigen uitslag bekroond worden dan zal ondergeteekende zeker de opheffing van de betrekking in overweging nemen. Dit ook in verband met het steeds sterker worden der emigratie der bevolking.

9. Ondergeteekende heeft reeds aan de Afdeelingen als zijne meening te kennen gegeven dat niet in eenige belangrijke mate zal kunnen worden bezuinigd op den dienst der kolonie, zoodat hij nogmaals het vertrouwen uitspreekt, dat de Raad wel het ontwerp tot wijziging van het tarief der invoerrechten zal willen afhandelen. Dat de Raad zich niet gesteund gevoeld door de publieke opinie kan ook wel liggen aan het zich aantrekken van uitingen, voortspruitend uit de algemeen menschelijke afkeer voor belastingen, die den leden van den Raad ter oore zijn gekomen.

Hieraan het oor leenen zou dan tengevolge kunnen hebben dat versterking der middelen voorgoed onmogelijk zou zijn. Ondergeteekende stelt vertrouwen in het beter oordeel van den Raad en van de raadsleden in het bijzonder, en spreekt het vertrouwen uit recht spoedig het Eindverslag te mogen ontvangen op de Memorie van antwoord in zake tariefwijziging.

10. Door de terzijde gestelde aantekening, waaruit blijkt, dat de Afdeelingen bekend zijn met de omstandigheid, dat ondergeteekende in deze in briefwisseling is met den Minister van Koloniën, acht ondergeteekende elke mededeeling op dit punt thans overbodig.

11. Ondergeteekende kan beslist verklaren dat nagenoeg geen dag voorbijgaat of er wordt met beide loodsboten gewerkt. Vaak zijn beide tegelijk in actie, ieder met een loods aan boord. Meermalen is de derde loods met de politieboot aan het loodsden.

De opvatting van den havenmeester-loods dat voor welke gelegenheid ook de dienstdoende loods naar buiten moet gaan, is de juiste. Na de benoeming van een hulploods tot loods is bij het Nederlandsche loodswezen ook de opvatting, dat de dienstdoende loods iedere voorkomende reis moet doen, zonder aanzien van het schip of van de omstandigheden.

Waar aan het beloodsen van schepen onder buitengewone omstandigheden altijd een grooter risico verbonden is, is dit mede een reden dat de loods die voor een reis staat deze ook doet.

Bezwaar de havenmeester-loods meegaat in een bijzonder geval is er niet. Hij zou evenwel nooit adviseeren een schip binnen te loodsden wanneer de gezagvoerder om de een of andere reden bezwaar daartegen maakt.

Overwogen wordt op welke wijze de veiligheid van het vervoer in de haven en in het Schottegat in het algemeen verder zou zijn te verzekeren,

Ten aanzien van de auto-bus-onderneming kan ondergeteekende mededeelen, dat de aan haar verleende concessie is verstreken. De voorwaarden van de concessie zijn nimmer stipt nageleefd. Uit de overweging dat de onderneming met verliezen werkte en dat het toch maar beter was een minder goede dienst te hebben dan in het geheel geen, werd veel door vingers gezien. Thans zijn onderhandelingen geopend omtrent het geven van een concessie voor het laten rijden met lichtere en betere autobussen.

Niet steeds kan het hard-rijden door autochauffeurs worden tegengegaan. Wel waakt de politie zooveel mo-

gelijk tegen het euvel maar dat neemt niet weg dat het herhaaldelijk weer wordt gepleegd. In het afgelopen jaar zijn 131 vonnissen gewezen tegen bestuurders en van zes personen is het rijbewijs ingetrokken.

Met den Minister van Koloniën wordt nog overleg gepleegd nopens een voorgenomen reorganisatie van de politie. De vervanging van den Commissaris van politie zal bij ontstentenis van een Inspecteur geschieden, hetzij door een speciaal telkens daartoe aan te wijzen persoon, hetzij door een der hoofdagenten.

Omtrent de herstelling van den eenigen weg, waarover in de notulen van den Raad van politie melding wordt gemaakt, bestaat er in den boezem van dien raad geen verschil van meening. De Gezaghebber heeft herstelling aan het lid aan het woord toegezegd.

De groote moeilijkheid voor een afdoend optreden der politie met betrekking tot den overlast door honden veroorzaakt, zoowel in de stad als buiten, is in de eerste plaats het vaststellen van wie de houder van een hond is waarvoor geen belasting is betaald: in de tweede plaats om dergelijke honden in handen te krijgen, niet het minst omdat bijna niemand zich beschikbaar wil stellen om honden op te vangen. Niettemin zijn er in het afgelopen jaar in de stad 104 en in de buitendistricten ongeveer 600 honden afgemaakt.

Als middel om het houden van honden te beperken zal ook verhooging der belasting worden overwogen.

Het heffen van een matig kadegeld heeft reeds lang bij het Bestuur een punt van overweging uitgemaakt, doch deze overweging kan geen vorm aannemen zoolang de kade niet afdoende is verbeterd en bruikbaar gemaakt.

Het tot postkantoor omzetten van de twee hulppostkantoren zal niet zonder aanmerkelijke kosten kunnen geschieden. Of deze zekere uitgaaf zal opwegen tegen de mogelijke gerieven is naar de meening van den ondergeteekende zeer te betwijfelen.

Over het aanstellen van een consulaire ambtenaar van Columbia op Aruba wordt door het Bestuur briefwisseling gevoerd. Wellicht kan in deze aangelegenheid binnenkort eene beslissing vallen.

De overname van het telegraafkabelkantoor alhier door de All America Cables Inc. zal zeer waarschijnlijk vermindering van het tarief beteekenen. Het Bestuur is ook in deze diligent en zal thans aan het station voor draadlooze telegrafie op St. Martin niet meer geld ten koste leggen dan strikt genomen te verantwoorden is. De aanstelling van een monteur was evenwel onafwijsbaar noodig.

Het toevertrouwen van het Bestuur over de Bovenwindsche eilanden aan den rechter is niet goed te verdedigen. In het algemeen moet de uitvoerende macht niet berusten bij hen, die de rechtsmacht in handen hebben.

Het reizen van een Gezaghebber over de drie eilanden houdt het verband tusschen dit gebiedsdeel beter bijeen dan drie gezaghebbers dat kunnen doen. Het bespreken van de belangen van een eiland met een ander, die dus een frisschen kijk op zaken kan hebben, heeft ontegenzeggelijk zijn nut. Vele zaken worden dan meer objectief gezien en behandeld. De ontvangers de bezigheden opdragen van gezaghebber zou in de praktijk beteekenen, dat er weer drie gezaghebbers werden aangesteld, met al de nadeelen van afgeslotenheid, enz.

Ofschoon de bevolking van St. Eustatius zeer gering is, zijn er toch uitgaven, b.v. die voor een geneesheer, die voor de geestelijke verzorging, die trots de kleine samenleving niet verder beperkt kunnen worden.

Gaarne zal ondergeteekende overwegen of er vereenvoudigingen in de administratie der Bovenwindsche eilanden kunnen worden aangebracht, zonder bestaande regelingen te schenden. Wenken van den Raad in deze en andere aangelegenheden zullen door hem steeds op prijs worden gesteld. Hij verklaart zich steeds bereid tot besprekingen, die bezuinigingen of vereenvoudigingen ten gevolge kunnen worden.

Uitgaven voor bodemonderzoek, waar die niet voor het onderzoek naar water strikt noodig is, worden niet gedaan. Moeilijk kan ondergeteekende gelooven, dat de Afdelingen zouden kunnen meenen, dat nu moest worden afgezien van verder onderzoek naar watervoorziening. Hij beschouwt deze zaak voorshands de gewichtigste voor Willemstad.

Artikelen.

Art. 9. Ten aanzien der hoegrootheid van de teerkosten en de gevallen waarin zij worden genoten, bestaat de regeling, opgenomen in het P. B. 1916, No. 26. Wanneer aanspraak op die teerkosten onstaat is daartegenover een dienst verricht, die buitengewone uitgaven voor den betrokken ambtenaar beteekende. Deze uitgaven moet billijkheidshalve niet ten laste van den ambtenaar komen.

Art. 12. De uitgaven op dit artikel kunnen niet naar welgevallen door het Bestuur uitgezet of verminderd worden. Dat niet dan noode ten deze uitgaven zullen worden gedaan, daarvan kan ondergeteekende de verzekering wel geven.

Art. 13. Het feit reeds dat minder geld wordt aangevraagd op een artikel, omdat de ondervinding heeft geleerd dat met minder is toegekomen, zij een waarborg voor den Raad dat er een ernstig streven bestaat om waar mogelijk te bezuinigen.

Art. 32. De uitgaven verbonden aan de verzorging door het Gouvernement van kinderen, die hetzij verwaarloosd worden, hetzij geen verwanten hebben, die in staat zijn ze te verzorgen, steunen op de wet. Het Bestuur kan niet in beoordeeling treden van de inwendige motieven, die den rechter er toe geleid hebben om de opname in een gesticht als het hier bedoelde te bevelen. Ieder geval wordt door den rechter op zichzelf beoordeeld en zoowel de voogdijraad als de rechterlijke macht waakt er angstvallig tegen dat geen kinderen anders dan in gevallen van volstrekte noodzakelijkheid, ten laste van de Curaçaosche schatkist in het St. Vincentiusgesticht worden ondergebracht.

In dit gesticht zijn niet alleen kinderen van het eiland Curaçao opgenomen, maar van het geheele gebiedsdeel, zoodat het aantal van 90 moet worden gezien in verband met het zielen aantal van het geheele gebied.

Art. 40. Wanneer de praktijk uitwees dat er behoefte bestond aan bijzonder toezicht over het weinige bosch, dat er nog op het domein hier en daar aanwezig was, werd een boschwachter in dienst genomen. Niet altijd is de politie alleen in de buitendistricten in staat te waken tegen vernieling van geboomte. Dat er slechts over enkele complexen domein, boschwachters zijn aangesteld, ligt, om bovenaangegeven redenen, voor de hand.

Op St. Martin en Saba, waar, met uitzondering van het landgoed Belvédère op St. Martin, zoo goed als geen domein is, zijn daarom geen boschwachters aangesteld. De meening dat het instituut der boschwachters geen practisch resultaat zoude hebben, kan ondergeteekende niet onderschrijven; zonder het toezicht dezer boschwachters zou het domein nog kaler zijn dan nu. De aanstelling van een boschwachter op Curaçao is geschied na den aankoop van de complexen Dokterstuin, Pannekoek en een gedeelte van Barber, met het doel houtdiefstal tegen te gaan.

Artt. 47 en 48. Ook ondergeteekende is het niet ontgaan dat er een wanverhouding bestaat tusschen de uitgaven voor en de ontvangsten op de posten voor draadloze telegrafie. Het evenwicht tusschen die posten herstellen is voor het oogenblik ondoenlijk. De zaak heeft evenwel zijn volle aandacht en hij zal niet nalaten om, zoodra er gelegenheid toe bestaat, over te gaan tot het versoberen der uitgaven voor dezen dienst.

De overname van het telegraafkantoor te Willemstad door de All America Cables Inc., zal niet nalaten gunstig in te werken op de inkomsten van den post D. T. op Curaçao, terwijl anderzijds de mogelijkheid niet uitsloten is, dat ook de som der uitgaven beïnvloed kan worden door die overname.

Art. 66. Indien zulks mogelijk blijkt, zonder de waarborgen voor deugdelijkheid van het onderwijs te schaden, zal vereenvoudiging van het schooltoezicht niet achterwege blijven. Waarom de werkzaamheden van den Inspecteur niet vergeleken kunnen worden met die van den schoolopziener heeft mijn ambtsvoorganger uitvoerig uiteengezet in de Memorie van Antwoord op het voorloopig verslag van den Kolonialen Raad op de ontwerp-verordening tot aanvulling en wijziging van de onderwijsverordening 1907, (gedr. stukken Zittingjaar 1921—1922—12. No. 1, bldz. 4 en 5). De werkzaamheden zijn sedert dien nog vermeerderd door de uitvoeringsbesluiten van het K. B. van 23 Augustus 1922, No. 46 (P. B. No. 53), door het toezicht op de leergangen voor het strooioedenvlechtonderwijs en door de leiding en administratie van de leeszaal en boekerij. Vermindering van kantoorpersoneel zal dan ook alleen mogelijk zijn als een groot deel van de administratie, die sedert 1919 op de inspectie van het onderwijs moet geschieden, wordt overgebracht naar andere takken van dienst, hetgeen waarschijnlijk slechts dan tot bezuiniging zou leiden indien algemeene vereenvoudiging van de administratie kon worden ingevoerd.

Art. 68. In verband met het onder de algemeene beschouwingen aangevoerde kan bij de tegenwoordige organisatie van het onderwijs niet met minder personeel voor de openbare scholen op Curaçao worden volstaan. Er moet niet uit het oog worden verloren, dat er jaarlijks een paar onderwijzers met verlof zijn.

Het is gebleken, dat een praktische hervorming van het Curaçaosche onderwijsstelsel op velerlei moeilijkheden stuit. Dit onderwerp heeft voortdurend de aandacht van het Bestuur.

Dat er voor elk der eilanden behalve Saba maar één onderwijzeres voor nuttige handwerken op de begroting is uitgetrokken, is een gevolg van het feit dat er op die eilanden maar één openbare school is, waar onderwijs in dat vak gegeven wordt. Op Saba zijn daarentegen drie openbare scholen, terwijl voorloopig het handwerkonderwijs te Marypoint is gehandhaafd, toen het gewone onderwijs werd gestaakt.

Art. 69. De vrij groote uitgave voor schoolmeubelen, leermiddelen, enz. voor de openbare scholen op St. Martin staat, zooals in toelichting 99 is vermeld, in verband met de reorganisatie van het onderwijs, waardoor een groot aantal boeken door andere moesten worden vervangen, terwijl voorts schoolmeubelen moesten worden aangemaakt, hetgeen niet geschied was uit het krediet, dat tegelijk met dat voor den schoolbouw in 1919 was toegestaan. Een dergelijke tijdelijke verhooging van uitgaven is eenige jaren geleden ook voor Aruba noodig geweest, toen de Julianaschool moest worden ingericht tot achtklassige school. Bij vergelijking van beide eilanden moet echter niet het zielen aantal tot grondslag der redeneering worden genomen doch het leerlingenaantal. Alsdan zal de vergelijking ten gunste van St. Martin, met bijna vijfmaal zooveel ingeschreven leerlingen op de openbare scholen als op Aruba, uitvallen.

Bij het aanschaffen van leermiddelen en het verstrekken daarvan wordt de grootst mogelijke zuinigheid in acht genomen. Dank zij een zuinig beheer kon dan ook op de meeste scholen een groot aantal leermiddelen ter verbetering van het onderwijs worden aangeschaft, waaraan vroeger niet kon worden gedacht.

Art. 71—74. Korthedshalve meent ondergeteekende te mogen verwijzen naar het jaarverslag van den Inspecteur van het onderwijs.

Art. 76. Omtrent het verstrekken van schoolvoeding en -kleeding meent ondergeteekende het standpunt te moeten blijven innemen, dat bij de behandeling van de begroting voor 1923 is uiteengezet in de Memorie van antwoord (gedr. stukken Zittingjaar 1921—1922—30, No. 13, bldz. 5).

Het is niet te voorzien wanneer van de post gebruik gemaakt zal moeten worden. Dit jaar b. v. met zijn felle droogte zal wellicht de noodzakelijkheid daar zijn om eenige schoolvoeding te geven; water toch behoort bij de voeding.

Art. 78. Korthedshalve moge voor inlichtingen omtrent de uitkomsten der leergangen verwezen worden naar het jaarverslag van den Inspecteur van het onderwijs.

Het tijdstip, waarop tot uitvoering van de verordening regelende het ambachtsonderwijs volgens het leerlingenstelsel zal worden overgegaan, hangt ten nauwste samen met den terugkeer in Curaçao van eenige jongelieden, die een studiebeurs genieten voor een technische opleiding. Van een overhaaste invoering zal geen sprake zijn.

Art. 80. Het denkbeeld om voor het aanschaffen van nieuwe boekwerken voor de gouvernementsboekerij niet uitsluitend te zijn aangewezen op den begrootingspost, is reeds een onderwerp van bespreking in de Commissie van toezicht en beheer geweest. Het juiste systeem, dat geen uitgaven voor administratie medebrengt, of de werkzaamheden van het personeel, ook op de inspectie van het onderwijs, verzwart, is nog niet gevonden.

Hetgeen omtrent het Koloniaal- en schoolmuseum wordt gezegd zal het Bestuur een aansporing zijn om de uitgaven daarvoor zoo gering mogelijk te doen zijn, ofschoon niet wordt toegegeven, dat het eigenlijk niets te betekenen heeft. Mogelijk werd er niet het juiste gebruik van gemaakt.

Art. 81. Dat ook de armenzorg op de Bovenwindsche eilanden voor het Gouvernement groter uitgaven met zich brengt ligt voornamelijk aan het feit dat er van particuliere liefdadigheid, gezien de algeheele verarming, zoo goed als niets voor de armen is te verwachten. Dit is wel anders op de Benedenwindsche eilanden, terwijl de omstandigheid, dat vele personen, vooral vrouwen en kinderen, bij de zoutexploitatie op Bonaire werk vinden, ook van invloed is op de grootte van het krediet voor armenzorg voor dat eiland. Zonder de op Curaçao sterk aan den dag gelegde particuliere liefdadigheid zou het bedrag voor dit eiland benoodigd veel en veel hooger moeten zijn.

Ondergeteekende zal niettemin den Gezaghebber der Bovenwindsche eilanden aanschrijven om ook in deze richting het bezuinigingsbeginsel streng te handhaven en niet te ondersteunen dan waar hoogst noodig.

Art. 91. De polikliniek tot bestrijding van besmettelijke geslachtsziekten heeft niet ten doel Curaçao te steriliseeren op dat gebied. Prostitutie en geslachtsziekten zijn overal nauw aan elkander verbonden. Deze ziekten kunnen niet met vrucht bestreden worden volgens de beginselen van de epidemiebestrijding; dat zou geen bevredigende resultaten hebben. Vermeerderde welvaart, een hogere maatschappelijke orde, stijging van het geestelijk peil zullen hun invloed kunnen doen gelden op een teruggang van geslachtsziekten, doordat de prostitutie vermindert.

Art. 108. Een plan is in voorbereiding om bij den reinigingsdienst te Willemstad menschelijke trekkracht te vervangen door mechanische of door dierlijke. Dat St. Eustatius meer vordert voor de reiniging ligt aan locale omstandigheden. Ieder woont daar in de hoofdplaats bijeen zoodat ook het vuil zich concentreert.

Art. 119. Op het departement van openbare werken is na het vertrek van den technisch ambtenaar Barendsen geen ander ambtenaar van gelijken rang in dienst genomen. Waar ziekte evenwel de opzichters meermalen verhinderde den dienst naar behooren te verrichten, en op het departement behoefte bestond aan iemand die teekenswerk en opmetingen kon doen, moest overgegaan worden tot het indienstnemen van een tijdelijken opzichter. Wordt deze opzichter in het vaste korps opgenomen dan zal voorloopig geen ander personeel aangesteld worden.

De machinist-monteur is belast met aanmaak, onderhoud en herstel van alle ijzerwerken, buizen enz., benevens met het onderhoud van de motorbooten, vloten en ponten. Het keuren van en het toezicht houden op alle land- en scheepsketels behoort eveneens tot zijn werkkring.

Het is den voornoemden ambtenaar verboden particuliere werkzaamheden te verrichten gedurende zijn diensttijd, tenzij zulks geschiedt met een speciale opdracht van den Directeur van het departement van openbare werken. In die gevallen staat tegenover het gemis van zijne diensten aan het Gouvernement een vergoeding, die door particulieren wordt betaald aan de Curaçaosche kas.

Evenwel wordt tot dergelijke opdrachten alleen besloten wanneer het vaststaat, dat elders op Curaçao technische diensten niet ter beschikking staan.

Een paar malen is het voorgekomen, dat de Curaçaosche Petroleum Maatschappij werk voor het Gouvernement heeft gedaan. Thans is o. a. een defecten koperen roersteen van de loodsboot ter reparatie bij gemelde onderneming, omdat de Gouvernementeessmederij niet voldoende is geoutilleerd voor zulk een herstelling.

Art. 121. Op een afzonderlijk blad zijn de uitgaven vermeld, die in 1923 aan onderhoud van gebouwen zijn gedaan. Het onderhoud is voldoende geweest. Bij de beoordeeling van deze uitgaven zullen de Afdelingen wel in het oog willen houden, dat kleine verbeteringen aan bestaande werken ook onder de onderhoudswerken „geaffecteerd” worden.

Ondergeteekende acht het niet ondienstig ook in herinnering te brengen dat van de meeste onderhoudswerken, als het vernieuwen van pompen, nazien van de closets en rioleeringen, verstellen van schoolbanken, repareren van sloten, schoonmaken van regenbakken, enz. weinig door de buitenwereld wordt gemerkt.

Het loon van den onder-opzichter wordt steeds betaald ten laste van het artikel, beschikbaar voor het uitvoeren van het werk.

Art. 122. Aan het ondernoud van de straten en wegen in de stad is in het afgelopen jaar een bedrag van f 11 800,— verwerkt.

Hiervoor is het volgende gedaan:
herstelling van het nauwe gedeelte Pietermaai
herstelling van den Scharloweg
maken van een betontrap in de Corn. Dirkszweg
aanleg van den Rifweg en de Van Eijck van Voorthuysenbrug
herstelling van de Belvédèrestraat
herstelling van de Koningsstraat
herstelling van den weg over Berg Altena
herstelling van den Araratweg
asphalting van een gedeelte van het Wilhelminaplein tusschen het magazijn van den heer Cardoze en dat van de firma Winkel & Zonen.
egaliseering van de oppervlakte van twee wegen achter Plantersrust.

Voorts werden overal tal van kleine reparaties gedaan, als het herstellen van rioolplanken, het dichten van gevaarlijke gaten, enz.

Een gedeelte van de Handelskade is, om ongelukken te voorkomen, gesloopt. Een plan voor verbetering is opgemaakt en de herstelling zal kunnen geschieden als de gelden, daartoe benoodigd, beschikbaar worden gesteld. Het uitgezakte gedeelte zal moeten worden weggebaggerd en een mambarklakpalenbeschoeiing, die bestand is tegen paalworm, zal de te bouwen kade beschermen. De kosten van herstelling zijn op ruim f 110 000,— geraamd.

De uitbreiding van de speelplaats van de Emmaschool zal niet alleen de school ten goede komen, maar is tevens wenschelijk om de straat ter plaatse een beter aanzien te geven. Bij den verkoop van een stuk grond aan het Waagat is den kooper de toezegging gedaan dat het Gouvernement zorgen zou voor afsluiting van het gedeelte tusschen het gekochte en de Emmaschool.

De kosten voor het maken van een eenigszins duurzamen asphaltweg bedragen min of meer f 4,— per vierkante meter. Waar belangrijke profielsverbeteringen noodig zijn, meer, waar de oude steenslagweg als fundeering benut kan worden, minder. De werkwijze, die thans gevolgd wordt is betrekkelijk nieuw. Het geeft goede resultaten en wordt daarom thans veel toegepast.

Het is niet mogelijk een totaal bedrag te noemen voor de verbetering van de wegen in de stad, zonder de straten te noemen, die in aanmerking komen voor herstelling. De herstelling van de Heerenstraat heeft f 7 000,— gevorderd, de Breedestraat, met inbegrip van trottoirs bijna f 9 000,—. De andere straten zullen evenwel minder ingrijpende veranderingen vereischen; toch wenschte ondergeteekende de straten om en bij de haven en hoofdverkeerswegen in elk geval goed hersteld te zien,

deze zijn: Breedestraat Overzijde en Roode weg tot Plantersrust; het nauwe gedeelte van Pietermaai: het de Ruyterplein; de Prinsenstraat; de Columbusstraat; de Klipstraat en de Berg Altenaweg.

Met deze werkzaamheden zal ongeveer een bedrag van f 80 000,— verbruikt zijn. Na afwerking dezer straten en wegen zullen aan de beurt komen de Scharloweg, de Penweg, de Hoogstraat e. a. Bij de herstelling kan een goedkooper systeem worden toegepast daar het verkeer in die straten minder zwaar en druk is.

Bij de buitenwegen eischen de kleiachtige plaatsen een onderlaag van steenen om het verkeer in den regentijd te kunnen dragen. Overigens zal het onderhoud der buitenwegen tot een minimum beperkt moeten blijven en zich moeten bepalen tot het afvlakken van de oppervlakte met gruis en het maken van riolen voor den waterafvoer. Hooger eischen stellen zou te hooge kosten vorderen.

De aangevraagde kredieten hebben dus ten doel den tegenwoordigen toestand te verbeteren, waarna geacht zal worden zoo min mogelijk geld voor het doel uit te geven.

Art. 124. De noodzakelijkheid van een post, waaruit uitgaven gedaan kunnen worden voor havenverbetering of -onderhoud is reeds nu gebleken. Er zal namelijk er toe moeten worden overgegaan de geul in de St. Annabaai op enkele plaatsen te verbreden, om een veilige vaart te verzekeren, terwijl ook het opruimen van eenige ondiepten in het Schottegat zal moeten worden ter hand genomen. Er moet voorkomen worden, dat het buitengaats blijven van groote stoomschepen, zooals de „Reliance”, ter wille van de minder veilige vaart in de haven, zich herhaalt. Voorloopig zal het noodig zijn om een krediet van f 40 000,— te handhaven voor verbeteringsdoeleinden, in afwachting van het gereedkomen van eenige plannen van verder gaande strekking.

Art. 126. Op de begrooting voor 1921 kwam een krediet voor, tot aanschaffing van een steenbreker. Voor exploitatiekosten van die machine werd een post van f 12 000,— noodig geoordeeld. Deze post is sedert afzonderlijk gehandhaafd, terwijl de uitgaven daarop te verantwoorden toch eigenlijk op den post voor onderhoud en vernieuwing ondergebracht hadden kunnen worden. De praktijk heeft intusschen bewezen, dat het voordeeliger uitkomt steentjes van Aruba te laten komen of steentjes te laten verzamelen op Curaçao, zoodat de omschrijving van den post, in verband met deze ondervinding, is gewijzigd.

Art. 127. Voor het onderhoud van de putten is een bedrag van f 7000,— noodzakelijk, wil men overschrijding van het artikel voorkomen. Door omstandigheden kon in het droge jaar 1923 niet veel aan de putten worden gedaan, doch houdt de droogte aan dan zal b. v. dit jaar aanmerkelijk meer dan verleden jaar moeten worden uitgegeven, toen de waterstand over het algemeen gunstig was. 1923 was geen jaar met overvloedige regen.

Een krediet voor aanlegkosten is noodzakelijk. Deze kosten toch zijn niet alleen voor dammen, doch ook voor het maken van nieuwe putten; wanneer zich in een buurt de gelegenheid voordoet om een put te graven, moet daarvan gebruik gemaakt worden. Is een jaar b. v. bijzonder droog dan kan het noodig zijn nieuwe putten te graven.

Ook voor Bonaire is er dringend behoefte aan meer geld voor den aanleg van nuttige werken ter voorziening in den waternood.

Voor onderhoudskosten behoeft er op de Sabasche begrooting geen geld te worden gevraagd, omdat daar geen andere putten zijn, dan bij Well-bay, die door de lieden van Mary-point uit eigen middelen wordt verzorgd. De bronnen aan de kust worden wanneer noodig schoongemaakt uit gelden voor onderhoud van landeigendommen. (art. 121) St. Eustatius vordert meer door het bestaan van de Taylor's Well, die de stadsbevolking van water moet voorzien, wanneer de regenbakken niet toereikend zijn. Op deze put staat een windmolen en daarnaast twee ijzeren tanks, die alle onderhoud en herstelling noodig hebben.

Op St. Martin zijn er eenige putten, die het Gouvernement moet onderhouden en schoonmaken, doch er zijn geen windmolens en tanks.

Art. 128—130. Een beantwoording van de opmerking te dezer plaatse gedaan is reeds door ondergeteekende bij de algemeene beschouwingen gegeven.

Art. 135. Het station voor weerkundige opnamen is steeds onder het beheer van Openbare werken geweest. Overbrenging naar de stad zou alleen kosten met zich medebrengen. De personen, die nu voor een redelijk bedrag hunne diensten aan het station presteeren, zouden meer moeten krijgen indien zij naar de stad moesten komen om het werk te doen.

Art. 139. Het denkbeeld om de uitgaven voor pensioenen binnen engere grenzen te houden door de maximum-diensttijden te vergrooten zal door den ondergeteekende worden overwogen. Evenwel kan hij reeds mededeelen, dat het met oog op art. 3 laatste lid, der Pensioensverordening 1899, No. 8 beter zoude zijn de diensttijd, waarna een pensioen ter helfte van het traktement kan worden verkregen te stellen op 24 en niet op 23 jaren; tot 32 jaren zoude de diensttijd, waaraan pensioen ter somme van $\frac{2}{3}$ gedeelte van de bezoldiging verbonden zoude worden, kunnen worden verzet, gezien de bepalingen der artt. 3 en 5 van de Pensioensverordening 1899, No. 8, zooals gewijzigd bij P. B. 1922, No. 51.

De vijftigjarige leeftijdsgrens zoude hij echter niet willen prijs geven.

Ten slotte heeft de ondergeteekende de eer Uwen Raad hiernevens eene nota van wijziging aan te bieden waarop een krediet van f 2 000,— wordt aangevraagd om de Rifbrug eenigszins te verbreden.

De Procureur-generaal meent dat de geringe breedte allicht aanleiding kan geven tot ongelukken; zij geeft reeds door het drukkere automobielenverkeer veel last aan de voetgangers, voor wie de brug eigenlijk

is geslagen over het Rifwater. Zondagsmiddags is het verkeer zelfs druk te noemen wegens de van het sportterrein afrijdende auto's. De verbreding kan geschieden door aanbouw van een trottoir naar den kant van het Rifwater.

Deze zeer noodige verbetering kan naar eene begrooting van den Directeur van Openbare werken met f 2 000,— tot stand gebracht worden.

Willemstad, den 29n. April 1924.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Nota van Wijzigingen.

10. In de Ontwerp-verordening

Artikel 1

De tekst

wordt veranderd

Onderhoud, herstelling en nieuwe werken.

Het bedrag van de uitgaven voor onderhoud, herstelling en nieuwe werken van de openbare werken van de Gemeente van Willemstad wordt op f 2 000,— en getrokken op f 2 000,—. Het bedrag der uitgaven voor onderhoud, herstelling en nieuwe werken van de openbare werken van de Gemeente van Willemstad wordt op f 2 000,— en getrokken op f 2 000,—. Het bedrag der uitgaven voor onderhoud, herstelling en nieuwe werken van de openbare werken van de Gemeente van Willemstad wordt op f 2 000,— en getrokken op f 2 000,—.

11. In de ontwerp-verordening

Artikel 2

De tekst

Onderhoud, herstelling en nieuwe werken.

Het bedrag van de uitgaven voor onderhoud, herstelling en nieuwe werken van de openbare werken van de Gemeente van Willemstad wordt op f 2 000,— en getrokken op f 2 000,—. Het bedrag der uitgaven voor onderhoud, herstelling en nieuwe werken van de openbare werken van de Gemeente van Willemstad wordt op f 2 000,— en getrokken op f 2 000,—. Het bedrag der uitgaven voor onderhoud, herstelling en nieuwe werken van de openbare werken van de Gemeente van Willemstad wordt op f 2 000,— en getrokken op f 2 000,—.

12. In de ontwerp-verordening

Artikel 3

Willemstad, den 29n. April 1924.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

The first part of the report deals with the general situation in the country and the progress of the work during the year. It is followed by a detailed account of the various projects and the results achieved. The report concludes with a summary of the work done and the plans for the future.

The second part of the report deals with the financial statement of the organization for the year. It shows the income and expenditure and the balance sheet at the end of the year.

The third part of the report deals with the administrative work of the organization. It describes the various departments and the work done by each of them.

The fourth part of the report deals with the social work of the organization. It describes the various social services and the work done by the social workers.

The fifth part of the report deals with the health work of the organization. It describes the various health services and the work done by the health workers.

The sixth part of the report deals with the educational work of the organization. It describes the various educational services and the work done by the educational workers.

The seventh part of the report deals with the cultural work of the organization. It describes the various cultural services and the work done by the cultural workers.

The eighth part of the report deals with the sports work of the organization. It describes the various sports services and the work done by the sports workers.

The ninth part of the report deals with the other work of the organization. It describes the various other services and the work done by the other workers.

The tenth part of the report deals with the general work of the organization. It describes the various general services and the work done by the general workers.

The eleventh part of the report deals with the special work of the organization. It describes the various special services and the work done by the special workers.

The twelfth part of the report deals with the future work of the organization. It describes the various future services and the work to be done by the future workers.

The thirteenth part of the report deals with the conclusion of the report. It summarizes the work done and the plans for the future.

The fourteenth part of the report deals with the appendix. It contains the various tables and figures referred to in the report.

The fifteenth part of the report deals with the index. It lists the various topics and pages referred to in the report.

The sixteenth part of the report deals with the bibliography. It lists the various books and articles referred to in the report.

The seventeenth part of the report deals with the list of names. It lists the names of the various workers and organizations referred to in the report.

The eighteenth part of the report deals with the list of addresses. It lists the addresses of the various workers and organizations referred to in the report.

The nineteenth part of the report deals with the list of telephone numbers. It lists the telephone numbers of the various workers and organizations referred to in the report.

The twentieth part of the report deals with the list of telegrams. It lists the telegrams of the various workers and organizations referred to in the report.

The twenty-first part of the report deals with the list of telephones. It lists the telephones of the various workers and organizations referred to in the report.

The twenty-second part of the report deals with the list of telegrams. It lists the telegrams of the various workers and organizations referred to in the report.

The twenty-third part of the report deals with the list of telephones. It lists the telephones of the various workers and organizations referred to in the report.

The twenty-fourth part of the report deals with the list of telegrams. It lists the telegrams of the various workers and organizations referred to in the report.

The twenty-fifth part of the report deals with the list of telephones. It lists the telephones of the various workers and organizations referred to in the report.

The twenty-sixth part of the report deals with the list of telegrams. It lists the telegrams of the various workers and organizations referred to in the report.

The twenty-seventh part of the report deals with the list of telephones. It lists the telephones of the various workers and organizations referred to in the report.

The twenty-eighth part of the report deals with the list of telegrams. It lists the telegrams of the various workers and organizations referred to in the report.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—22.

*Verordening van den.....,
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925.*

Nota van Wijzigingen.

No. 12.

1o. In de Ontwerp-verordening.

Artikel 1.

VIIIste AFDEELING.

Openbare werken.

Onderhoud, herstelling en nieuwe werken.

Het bedrag uitgetrokken bij onderartikel 124 wordt verhoogd met f 2 000,— en gebracht op f 54 000,—.

Het totaal der VIIIste afdeeling wordt gebracht op f 406 286,—.

Het totaal der afdeelingen wordt gelezen f 2 479 811,—.

In het „Algemeen Overzicht” wordt het bedrag der voor de VIIIste afdeeling geraamde uitgaven gebracht op f 406 286,— en het bedrag der voor Curaçao geraamde uitgaven op f 1 250 505,—, terwijl het totaal der uitgaven van dat Overzicht gebracht wordt op f 2 479 811,— (op twee plaatsen).

Het slotcijfer van het ontwerp wordt gelezen ;

Twee miljoen vier honderd negen en zeventig duizend acht honderd en elf gulden.

2o. In den uitgewerkten en toelichtenden staat.

VIIIste AFDEELING.

Openbare werken.

Onderhoud, herstelling en nieuwe werken.

Aan artikel 124 wordt een nieuw onderdeel toegevoegd, luidende:

„d. verbreding van de Rifbrug..... f 2 000,—”

Het bedrag bij bovengenoemd artikel uitgetrokken wordt verhoogd met f 2 000,— en gebracht op f 54 000,—.

Het totaal der VIIIste afdeeling wordt gebracht op f 406 286,—.

In het Overzicht der VIIIste afdeeling wordt het bedrag der voor Curaçao geraamde uitgaven gebracht op f 335 346,— en het totaal van de bedragen van dat overzicht op f 406 286,—.

In het „Algemeen Overzicht” wordt het bedrag der voor de VIIIste Afdeeling geraamde uitgaven gebracht op f 406 286,— en het bedrag der voor Curaçao geraamde uitgaven op f 1 250 505,—, terwijl het totaal der uitgaven van dat overzicht gebracht wordt op f 2 479 811,— (op twee plaatsen).

3o. In de raming der middelen en inkomsten.

Tengevolge van de thans voorgestelde wijzigingen in de ramingen der uitgaven wordt de raming van de bijdrage uit 's Rijksschatkist tot aanvulling van de koloniale middelen verhoogd met f 2 000,— en gebracht op f 351 406,—.

Willemstad, den 29n. April 1924.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Nota van Wijzigingen

16. In de Ontwerp-verordening

Artikel 1
Vijftien Afdelingen
Opzekerij werken

Onderhoud, herstelling en nieuwe werken

Het bedrag uitteekenen bij onderafl. 121 wordt verhoogd met 1.500,— en gebracht op 1.500,—.
Het totaal der Vijftien Afdelingen wordt gebracht op 1.500,—.
Het totaal der afdeelingen wordt gebracht op 1.500,—.
In het „Algemeen Overzicht” wordt het bedrag der voor de Vijftien Afdelingen te maken begroting gebracht op 1.500,—.
In het bedrag der voor Opzekerij te maken begroting wordt het bedrag der Vijftien Afdelingen gebracht op 1.500,—.
Het bedrag der voor Opzekerij te maken begroting wordt gebracht op 1.500,—.
Het bedrag der voor Opzekerij te maken begroting wordt gebracht op 1.500,—.
Het bedrag der voor Opzekerij te maken begroting wordt gebracht op 1.500,—.

17. In den afgewerkten en toelichtenden staat

Vijftien Afdelingen
Opzekerij werken

Onderhoud, herstelling en nieuwe werken

Van artikel 121 wordt een nieuw onderdeel toegevoegd luidende:
De verhouding van de Rijksbegroting tot de begroting der Vijftien Afdelingen wordt gebracht op 1.500,—.
Het bedrag bij toelichtenden staat artikel 121 wordt verhoogd met 1.500,— en gebracht op 1.500,—.
Het totaal der Vijftien Afdelingen wordt gebracht op 1.500,—.
In het Overzicht der Vijftien Afdelingen wordt het bedrag der voor Opzekerij te maken begroting gebracht op 1.500,—.
In het bedrag der voor Opzekerij te maken begroting wordt het bedrag der Vijftien Afdelingen gebracht op 1.500,—.
In het „Algemeen Overzicht” wordt het bedrag der voor de Vijftien Afdelingen te maken begroting gebracht op 1.500,—.
Het bedrag der voor Opzekerij te maken begroting wordt gebracht op 1.500,—.
Het bedrag der voor Opzekerij te maken begroting wordt gebracht op 1.500,—.
Het bedrag der voor Opzekerij te maken begroting wordt gebracht op 1.500,—.

18. In de saming der middelen en inkomsten

De inkomsten van de Opzekerij worden verhoogd met 1.500,— en gebracht op 1.500,—.
De inkomsten van de Opzekerij worden verhoogd met 1.500,— en gebracht op 1.500,—.
De inkomsten van de Opzekerij worden verhoogd met 1.500,— en gebracht op 1.500,—.
De inkomsten van de Opzekerij worden verhoogd met 1.500,— en gebracht op 1.500,—.

Willemsdijk, den 2den April 1924.
De Gouverneur van Suriname.
BRUNNEN

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—22.

Verordening van den.....,
waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1925.

Eindverslag.

No. 13.

De Afdelingen waren van oordeel, dat door de gewisselde schrifturen de openbare behandeling van dit ontwerp voldoende is voorbereid.

Aldus vastgesteld op Curaçao, den 6n. Mei 1924.

De Rapporteurs,

R. F. MUSKUS.

H. PERRET GENTIL.

Artikel 1.
In artikel 11 van de Verordening van den 6ten Maart 1923 (F. N. No. 17), houdende bepalingen en voorschriften aangaande de regelen ten opzichte van langdurige personen, worden voor het woord „overzigtelijk” ingevoegd de woorden „van welke aard ook” en het woord „overzigtelijk” ingevoegd als bedoeld in het derde lid van artikel 5 dier verordening.
Artikel 2.
Deze verordening treedt in werking tegelijk met de in artikel 1 genoemde verordening.
Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—23.

Verordening van den.....
tot aanvulling van artikel 11 van de verordening van den 3den Maart 1923 (P. B. No. 37), houdende beginselen en voorschriften omtrent maatregelen ten opzichte van jeugdige personen.

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is artikel 11 van de Verordening van den 3den Maart 1923 (P. B. No. 37), houdende beginselen en voorschriften omtrent maatregelen ten opzichte van jeugdige personen, aan te vullen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

In artikel 11 van de Verordening van den 3den Maart 1923 (P. B. No 37), houdende beginselen en voorschriften omtrent maatregelen ten opzichte van jeugdige personen, worden vóór het woord „onverminderd” ingevoegd de woorden: „voor wat het eiland Curaçao betreft aangevuld als bedoeld in het derde lid van artikel 3 dezer verordening.”.

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking tegelijk met de in artikel 1 genoemde verordening.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924.—23.

*Verordening van den.....,
tot aanvulling van artikel 11 van de veror-
dening van den 3den Maart 1923 (P. B.
No. 37), houdende beginselen en voorschrif-
ten omirent maatregelen ten opzichte van
jeugdige personen.*

Memorie van toelichting.

No. 2.

De voorgestelde aanvulling van artikel 11 van de verordening heeft ten doel de aangevulde commissie van administratie op Curaçao ook met het toezicht op de bijzondere opvoedingsgestichten te belasten, wat meer in overeenstemming met het sedert 1920 uitgeoefende toezicht is en ook aanvankelijk is bedoeld.

Willemstad, den 16n. Februari 1924.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Artikel 1.

In artikel 11 van de Verordening van den 3den Maart 1923 (P. B. No. 37) houdende beginselen en voorschriften omtrent maatregelen ten opzichte van jeugdige personen, worden voor het woord „overzigtelijk” ingevoegd de woorden: „voor wat het eiland Curaçao betreft aangevuld als bedoeld in het derde lid van artikel 8 dezer verordening.”

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking tegelijk met de in arti-
kel 1 genoemde verordening.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—24.

*Verordening van den.....,
tot wijziging van de Algemeene verorde-
ning op den in-, uit- en doorvoer en de
accijnzen van den 16n. Juli 1908 (P. B.
No. 33).*

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende:

1. dat de Koloniale Raad geoordeeld heeft, dat het wensche-
lijk is, dat dezelfde pariteit van het Nederlandsch courant
met goud worde behouden, als bij de invoering van dat cou-
rant tot grondslag heeft gediend, en noodzakelijk acht maat-
regelen te nemen om den invoer van zilveren munt te re-
gelen;

2. dat de Koloniale Raad in overweging heeft genomen een
daartoe strekkend door een zijner leden voorgestelde verorde-
ning en deze heeft goedgekeurd;

3. dat hij, Gouverneur, zich met de aldus goedgekeurde
verordening vereenigt;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad,
En gelet op de tweede zinsnede van art. 50 van het Regee-
ringsreglement dezer kolonie, vastgesteld onderstaande veror-
dening.

Artikel 1.

In artikel 97 van de Algemeene verordening op den in-,
uit- en doorvoer en de accijnzen van den 16den Juli 1908
(P. B. No. 33) wordt tusschen „b.” en „koperen” gevoegd „zil-
veren.”

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den
dag na dien van hare afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—25.

Verordening van den.....
tot wijziging van artikel 10, derde lid, van
de quarantaine-verordening.

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is artikel 10, derde lid, van de quarantaine-verordening (P. B. 1917 No. 42), zooals die sedert gewijzigd en aangevuld is, laatstelijk bij de verordening van den 2den Januari 1922 (P. B. No. 16), te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Art. 1.

Artikel 10, derde lid, van de quarantaine-verordening (P. B. 1917 No. 42) wordt gelezen als volgt:

„Op een schip dat uit zee in de kolonie aankomt en niet is in het bezit van een geldige gezondheidspas, terwijl uit de overige scheepspapieren niet blijkt waar het schip vandaan komt, kunnen de maatregelen aangegeven in de artikelen 14 en 14a—14n dezer verordening worden toegepast. De kosten van deze maatregelen komen geheel ten laste van den betrokkene”.

Art. 2.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924.—25.

*Verordening van den.....,
tot wijziging van artikel 10, derde lid, van
de quarantaine-verordening.*

Memorie van toelichting.

No. 2.

Het komt vaak voor, dat schepen uit zee in de kolonie aankomen, zonder in het bezit te zijn van een gezondheidspas, terwijl de scheepspapieren niet aangeven, waar het schip vandaan komt.

Voor vele gevallen leert het ingesteld onderzoek, dat het schip buiten de kolonie, in volle zee, een ander schip heeft ontmoet, dat lading is overgegeven en dat soms equipage op het ander schip is overgegaan.

Uit een en ander volgt, dat tusschen beide schepen nauw contact is geweest, waardoor voorwaarden worden geschapen, dat van het schip, waarmede dit contact heeft plaats gehad, op het schip, dat in de kolonie terugkeert, kunnen worden overgedragen de ziekten, genoemd in art. 7 van de Quarantaine-verordening, nl. pest, gele koorts, pokken en cholera of hun resp. besmette overbrengers onder de Arthropoden.

Art. 10, lid 3, van de Quarantaine-verordening onderwerpt dergelijke schepen aan een herhaald en verscherpt onderzoek, hetgeen beteekent dat de havenarts een paar keeren per dag aan boord kan komen om de bemanning na te kijken, maar laat de in dergelijke gevallen verdere noodige sanitaire maatregelen in het midden.

Immers t. o. v. eventueele besmette havens, waarmede het vreemde schip contact heeft gehad, en aangaande den hygienschen toestand aan boord van het vreemde schip tast men geheel in het duister.

Willemstad, den 26n. April 1924.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—26.

Verordening van den
tot wijziging van de verlofverordening
(P. B. 1909 No. 25).

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is de verlofverordening (P. B. 1909 No. 25), zooals deze sedert is gewijzigd, laatstelijk bij de verordening van den 26n. Augustus 1914 (P. B. No. 39), te wijzigen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Artikel 1.

Artikel 2, paragraaf 2, derde lid, van de verlofverordening (P. B. 1909 No. 25), zooals deze sedert is gewijzigd, laatstelijk bij de verordening van den 26n. Augustus 1914 (P. B. No. 39), wordt gelezen als volgt:

Deze diensttijd wordt voor de toepassing van het voorschrift van deze paragraaf geacht te zijn onderbroken door elk verlof van langeren duur dan twee maanden, tenzij dit verlof genoten is ter zake van ziels- of lichaamsziekte of -gebreken in en door de uitoefening van het ambt of de dienstverrichting bekomen. Het verlof van 14 dagen in paragraaf 1 genoemd, wordt voor de berekening van de evenbedoelde twee maanden, buiten beschouwing gelaten.

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924.—26.

Verordening van den.....,
tot wijziging van de verlofverordening
(P. B. 1909 No. 25).

Memorie van toelichting.

No. 2.

Het behoeft, naar de meening van ondergeteekende, nauwelijks betoogd, dat de tijd, door een ambtenaar doorgebracht met verlof ter zake van in en door den dienst bekomen ziekte, niet op één lijn gesteld mag worden met om andere redenen genoten verlof. Voor de ambtenaren, die het in de eerste plaats hierboven genoemde verlof bekomen hebben, is de bepaling van artikel 2 van de verlofverordening daarom ongewenscht zwaar.

Een meer met de algemeene opvatting van billijkheid strookende regeling in het leven te roepen is het doel van dit ontwerp.

Ondergeteekende vertrouwt, dat een beroep op Uwen Raad om te willen medewerken tot eene spoedige tot stand bringing der beoogde regeling, niet vergeefs door hem zal worden gedaan.

Willemstad, den 26n. April 1924.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Artikel 2.

Dese verordening treedt in werking met ingang van den dag
na dien hare afkondiging.

Gegeven te Willemstad, den

Artikel 5.

De uitvoer van de onder *a, b, c, d, e* en *f* van artikel 3 genoemde stoffen mag alleen plaats hebben na verkregen goedkeuring van den Gouverneur, op vertoon van een invoer-certificaat van het land, waarheen moet worden uitgevoerd.

Artikel 6.

De verkoop of aflevering van de onder *a, b, c, d, e* en *f* van artikel 3 genoemde stoffen mag alleen plaats hebben voor geneeskundig gebruik op voorschrift van een geneesheer en voor wetenschappelijke doeleinden, ter beoordeeling van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst.

Artikel 7.

De Gouverneur bepaalt de hoeveelheden, welke het Departement van den Openbaren Gezondheidsdienst in het gouvernementmagazijn van geneesmiddelen, de apotheker of de geneeskundige tot het leveren van geneesmiddelen bevoegd, als voorraad voor een heel jaar in bezit mag hebben.

Artikel 8.

In afwijking van het bepaalde bij artikel 3 mogen de praktiseerende geneesheeren niet tot het leveren van geneesmiddelen bevoegd, uitsluitend ter uitoefening van hun beroep, heel kleine hoeveelheden van de onder *a, b, c, d, e* en *f* van artikel 3 genoemde stoffen onder hun berusting hebben.

Deze hoeveelheden worden door den Gouverneur bij besluit bepaald.

Artikel 9.

In- en uitvoer van de onder *a, b, c, d, e* en *f* van artikel 3 genoemde stoffen mogen alleen plaats hebben via de haven van Willemstad.

Artikel 10.

Met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste duizend gulden wordt gestraft:

- hij, die Papaver Somniferum L. of Cannabis Sativa L. teelt;
- hij, die toebereid opium (opium préparé, chandoe) en ruw opium invoert, uitvoert, verkoopt, aflevert, bezit of gebruikt;
- hij, die een der onder *a, b, c, d, e* en *f* van artikel 3 genoemde stoffen:
 10. invoert, uitvoert, verkoopt, aflevert of bezit, zonder dat hem dit bij de verordening is toegestaan;
 20. in strijd met artikel 3 invoert, uitvoert, verkoopt, aflevert of bezit;
 30. invoert zonder invoer-certificaat, afgegeven door den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst;
 40. uitvoert zonder verkregen goedkeuring van den Gouverneur;
 50. verkoopt of aflevert voor andere doeleinden dan bedoeld in artikel 6;
 60. langs een andere plaats in- of uitvoert dan via de haven van Willemstad.

De feiten bij dit artikel strafbaar gesteld worden beschouwd als misdrijven.

Artikel 11.

Met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste vijfhonderd gulden wordt gestraft de apotheker, de geneeskundige tot het leveren van geneesmiddelen bevoegd of de praktiseerende geneesheer niet tot het leveren van geneesmiddelen bevoegd, die een der onder *a, b, c, d, e* en *f* van artikel 3 genoemde stoffen in grooter hoeveelheid in voorraad of onder zijne berusting heeft, dan door den Gouverneur bepaald.

De feiten bij dit artikel strafbaar gesteld worden beschouwd als overtredingen.

Artikel 12.

Bij het bevinden van een overtreding van deze verordening worden de stoffen, waarmede die overtreding gepleegd is of

— 2 —
— 3 —
Artikel 5.
waardoor die overtreiding reconstateerd wordt, in beslag genomen en verbeurd verklaard. De rechter bevestigt of wijziging van de bepalingen van de Verordening van 4 Augustus 1913, P. B. No. 45, zijk enkele bepalingen van het Internationaal Opiumverdrag nog niet opgenomen.
De invoer, het gebruik, enz. van toebereid opium (opium préparé, chandoe) is in de bestaande Verordening niet verboden, evenmin als de invoer van ruw opium.
De bestaande Verordening spreekt niet van een certificaat, dat in het bezit moet zijn van dengene, die de door de Conventie bedoelde stoffen wil invoeren, maar noemt een bepaalde categorie van personen, die het recht heeft om de bedoelde stoffen in te voeren, terwijl in het besluit van 10 Juli 1923, P. B. No. 49, de hoeveelheden zijn genoemd, die jaarlijks in het bezit mogen zijn van deze categorie van personen. Met een invoering van een certificaat-systeem wordt er geen wijziging gebracht in deze categorie van personen (Het Departement van den Openbaren Gezondheidsdienst is in de categorie opgenomen).
Ten aanzien van den uitvoer is het ook gewenscht een certificaat-systeem toe te passen.
Ten aanzien van praeparaten van opium, morphine, cocaïne en heroïne heeft de Opium-Conventie in art. 14 van het Internationaal opium-verdrag bepaald, dat alleen voor de bepalingen der Conventie in aanmerking zullen komen praeparaten, die meer dan 0,2% morphine en praeparaten, die meer dan 0,1% cocaïne of meer dan 0,1% heroïne bevatten. Hiermede is thans rekening gehouden.
Het is den praktiseerende geneesheeren, die niet bevoegd zijn tot het leveren van geneesmiddelen, in de bestaande verordening eigenlijk niet veroorloofd om kleine hoeveelheden van de door de Conventie bedoelde stoffen onder hun berusting te hebben. Hiermede is in deze ontwerp-verordening rekening gehouden.
In het belang van een goed overzicht is het wenschelijk, dat de door de Opium-Conventie bedoelde stoffen alleen via de haven van Willemstad worden in- en uitgevoerd.
Willemstad, den 30n. April 1924.
De Gouverneur van Curaçao,
BRANTJES.

Koloniale Raad.
ZITTINGJAAR 1923—1924.—27.

Verordening van den.....
houdende vaststelling van bepalingen betreffende het opium en andere verdoovende middelen.

Memorie van toelichting.

No. 2.

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924—28.

Verordening van den.....
ter bepaling van het te betalen bedrag
wegens monstering van schepelingen op
Nederlandsche schepen overeenkomstig de
Nederlandsche wetgeving en van de vergoe-
ding aan den met de monstering belasten
ambtenaar.

ONTWERP.

No. 1.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is het te betalen bedrag wegens monstering van schepelingen op Nederlandsche schepen overeenkomstig de Nederlandsche wetgeving en de vergoeding aan den met de monstering belasten ambtenaar, te bepalen;

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, vastgesteld onderstaande verordening.

Art. 1.

De monstering van schepelingen op Nederlandsche schepen overeenkomstig de Nederlandsche wetgeving, bedoeld in het Koninklijk besluit van 7 April 1923 (*Staatsblad No. 122, Publicatieblad No. 29*), heeft niet plaats dan tegen betaling door den schipper of hem, die dezen vervangt, van:

zestig cents per man, ten bate van de koloniale kas, wanneer de monstering gedurende de kantooruren moet worden bewerkstelligd; en

een gulden per man, doch van ten minste *vijf gulden*, ten bate van de koloniale kas, wanneer de monstering buiten de kantooruren of op Zon- en feestdagen moet worden bewerkstelligd.

Art. 2.

Wanneer de monstering plaats heeft buiten de kantooruren of op Zon- en feestdagen, wordt aan den ambtenaar te wiens overstaan zij geschiedt, eene vergoeding toegekend van *veertig cents* per man, doch van ten minste *twee gulden en vijftig cents*.

Art. 3.

De Gouverneur regelt de betaling en de verrekening der in de voorgaande artikelen bedoelde gelden en vergoeding.

Art. 4.

Deze verordening wordt geacht in werking te zijn getreden op den 20sten Juni 1923.

Gegeven te Willemstad, den

Koloniale Raad.

ZITTINGJAAR 1923—1924.—28.

*Verordening van den
ter bepaling van het te betalen bedrag
wegens monstering van schepelingen op
Nederlandsche schepen overeenkomstig de
Nederlandsche wetgeving en van de vergoe-
ding aan den met de monstering belasten
ambtenaar.*

Memorie van toelichting.

No. 2.

Er is twijfel gerezen of een voorziening als opgenomen onder 10. van de Beschikking van den 20sten Juni 1923 (P. B. No. 38) ter bepaling van het te betalen bedrag wegens monstering van schepelingen op Nederlandsche schepen overeenkomstig de Nederlandsche wetgeving en van de wijze van verrekening daarvan, wel zonder medewerking van den Kolonialen Raad mag worden getroffen, nu de bevoegdheid daartoe niet aan den Gouverneur is overgedragen.

Ter opheffing van elke onzekerheid daaromtrent wordt thans voorgesteld die bepaling bij verordening vast te stellen, terwijl van de gelegenheid gebruik wordt gemaakt om ook het voorschrift onder 50. daarin op te nemen; de overige voorschriften als van louter administratieve aard, zullen in een nieuwe Beschikking, steunende op art. 3 der Verordening, worden opgenomen.

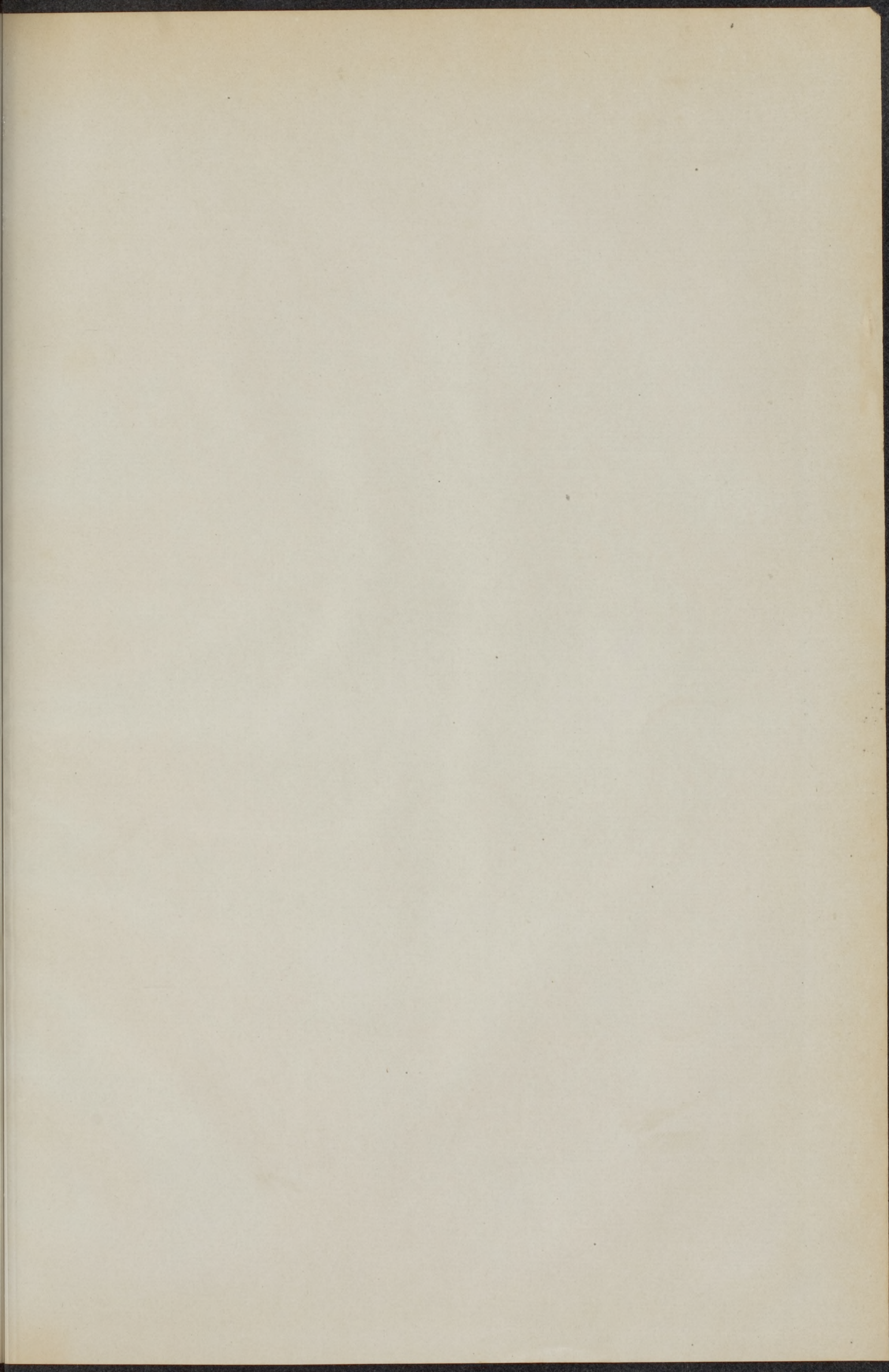
Het komt alleszins billijk voor, dat Curaçao zich ten aanzien van de voor de monstering van schepelingen op Nederlandsche schepen te berekenen kosten houdt aan het daarvoor in Nederland geldend tarief, zooals in art. 1 van dit ontwerp wordt voorgesteld.

De terugwerkende kracht houdt verband met de inwerking-treding van voornoemde beschikking.

Willemstad, den 5n. Mei 1924.

De Gouverneur van Curaçao,

BRANTJES.

Published weekly, except during the
summer months, when it is published
bi-weekly. Subscription price, \$5.00
per annum in advance. Single copies,
15 cents. Entered as second-class
matter, October 3, 1917, under
post office number 274, at Chicago,
Ill., under special rate of postage
provided for in Act of October 3,
1917, authorized on July 16, 1918,
and extended July 16, 1920, July 16,
1922, July 16, 1924, July 16, 1926,
July 16, 1928, July 16, 1930, July 16,
1932, July 16, 1934, July 16, 1936,
July 16, 1938, July 16, 1940, July 16,
1942, July 16, 1944, July 16, 1946,
July 16, 1948, July 16, 1950, July 16,
1952, July 16, 1954, July 16, 1956,
July 16, 1958, July 16, 1960, July 16,
1962, July 16, 1964, July 16, 1966,
July 16, 1968, July 16, 1970, July 16,
1972, July 16, 1974, July 16, 1976,
July 16, 1978, July 16, 1980, July 16,
1982, July 16, 1984, July 16, 1986,
July 16, 1988, July 16, 1990, July 16,
1992, July 16, 1994, July 16, 1996,
July 16, 1998, July 16, 2000, July 16,
2002, July 16, 2004, July 16, 2006,
July 16, 2008, July 16, 2010, July 16,
2012, July 16, 2014, July 16, 2016,
July 16, 2018, July 16, 2020.

Memorandum

Number _____

Date _____

To _____

From _____

Subject _____

Reference _____

